

ORDONNANTIE BOEK

VAN DEN

ORANJEVRIJSTAAT.

1854—1877.

(Uitgegeven volgens Besluit van den HoogEd. Volksraad,
dd. 16 Mei, 1877.)

BLOEMFONTEIN :

GEDRUKT TER SNELPERS-DRUKKERIJ VAN DE ORANJEVRIJSTAAT NIEUWS-
BLAD MAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

1877.

RAPPORT

Der Commissie benoemd door zijn HoogEdele den Staats-
President krachtens Raadsbesluit van 21 Juni, 1875.

De Commissie heeft de eer bij deze te rapporteren: Dat het werk, aan de Commissie opgedragen, volbracht is, met uitzondering van volledige bladwijzers die eerst bij afdrucken kunnen opgemaakt worden.

De Commissie heeft verzameld en gerangschikt.

1stens. Alle Conventien en Tractaten tusschen den O. V. Staat en Vreemde Mogendheden.

2dens. De Constitutie van den O. V. Staat, en Reglement van den Volksraad, met bijvoeging der gemaakte wijzigingen.

3dens. De verschillende Ordonnantien van af het jaar 1854 tot en met het jaar 1876, met kanteekeningen verwijzende naar latere bepalingen.

4dens. Alle Raadsbesluiten die nog kracht van wet hebben.

Onder deze laatste afdeeling heeft de Commissie het doelmatigst bevonden om de Raadsbesluiten te rangschikken onder verschillende hoofden bij wijze van Ordonnantien, welke de Commissie voorstelt door den HoogEd. Volksraad zullen worden vastgesteld op de wijze, aangetoond in nevensgaande stukken.

De ondervinding door de Commissie opgedaan, betreffende het moeilijke van verzameling en rangschikking, de duisterheid onopgemerkt, daargesteld door met elkander strijdende bepalingen, en de overtuiging dat vele belangrijke wetten aan het publiek onbekend blijven omdat zij slechts in de Notulen, of vroegere *Gouvernements Couranten* zijn vervat, die niet langer verkrijgbaar zijn, noopt de Commissie om dringend aan te bevelen dat de HoogEd. Volksraad het Reglement van Orde zoodanig wijzige, dat alle veranderingen of bepalingen van wet in het vervolg alleen bij wijze van Ordonnantie geschieden.

De Commissie heeft de Ordonnantie No. 6, 1843, der Kaap Kolonie op nieuw doen vertalen, en opgenomen als Ordonnantie No. 29, 1877.

Verder wenscht de Commissie den HoogEd. Volksraad opmerkzaam te maken dat alhoewel artikel 25 van Ordonnantie No. 105 der Kaap Kolonie door het Hooge Gerechtshof verklaard is geworden bij usantie van kracht te zijn in dezen Staat, en dat andere artikelen dezer Ordonnantie door de Weeskamer van den O. V. Staat als richtsnoer aangenomen is

geworden, gemelde Ordonnantie of zoodanig gedeelte er van als op onze omstandigheden toepasselijk mogt zijn nimmer alhier uitdrukkelijk door den HoogEd. Raad als wet is verklaard geworden; om welke rede de Commissie het wenschelijk acht dat zoodanige vaststelling zoude plaats vinden.

Ten einde beter controle over het drukwerk te kunnen uitoefenen en behoorlijke bladwijzers te kunnen opmaken beveelt de Commissie aan dat het Nieuw Wetboek alhier worde gedrukt—en in behoorlijke banden ingebonden ten genoegte van Zijn HoogEd. den Staatspresident.

Alvorens te eindigen wenscht de Commissie haren dank uit te drukken aan Advokaat van Hogendorp voor de belangrijke bijstand door hem als Honoraire Secretaris der Commissie bewezen.

F. W. REITZ, Hoofdrechtcr.

C. J. VELS, Staatsprocureur.

O. J. TRUTER, Landdrost, Bloemfontein.

J. G. FRASER, Weesheer O.V.S.

ERRATA.

Op pagina 155 (Art. 2, Ord. No. 5, 1858) voor “*twée*” lees “*vier*” (V.R. B. van 5 Maart, 1864.)

Op pagina 157 (Art. 16, Ord. No. 5, 1858, vorm B.), voor “(*geteekend*) A.B.” lees “(*geteekend*) C. D.”

Op pagina 171, tusschen de woorden “*Gazette*” en “*Ordonnantie*,” lees “*van 20 Mei*, 1854.”

Op pagina 173, boven aan (Art. 8, Ord. No. 3, 1859), voor “£1,500” lees “£1,000.”

Op pagina 174 (Art. 9, Ord. No. 3, 1859), bij de cijfers “2, 6,” lees bij wijze van nota “*zie Art. 43, Ord. No. 14*, 1877.”

Op pagina 228 (Art. 14, Ord. No. 4, 1871), voor “*of ongeeigend zijnde*” lees “*of geeigend zijnde*.”

Op pagina 246 (Art. 18, Ord. No. 5, 1873), voor “*dertig dagen*” lees “*zes weken* ;” en voor “*veertien dagen*” lees “*drie weken*” (V.R. B. van 31 Mei, 1875).

Op pagina 248, voor “*Ordonnantie No. 1*, 1874” lees “*Bijvoegsel aan Ord. No. 1*, 1874.”

Op pagina 314, (Art. 36, Ord. No. 14, 1877), voor “1855” lees “1858.”

Op pagina 318 (Art. 22, Ord. No. 15, 1877), voor “*vergelijkender*” lees “*vergelijkenden*.”

Op pagina 321 (Art. 15, Ord. No. 16, 1877), voor “*op iedere cheque een zegel van 6d.*” lees “*op iedere cheque een zegel van 1d.* ;” en voor “1d.” lees “1s.”

Op pagina 331 (Art. 3, Ord. No. 22, 1877), voor “No. 5, 1874” lees “No. 5, 1873.”

Op pagina 334 (Ord. No. 29, 1877), voor “No. 4, 1876” lees “No. 4, 1871.”

Op pagina 348 (Art. 81, Ord. No. 31, 1877), voor “£2 10s. 0.” lees “£2 0. 0. ; en voor “£2 10s. sterling” lees “£2 sterling.”

I N H O U D.

	PAG.
ADMINISTRATIE VAN FINANTIE, Ord. No. 15, 1877	315
AGENTEN EN PROCUREURS—Wetsbepalingen over, Ord. No. 17, 1877	323
AMBTENAREN, GOUVERNEMENTS, of hunne echtgenoten, rege- lende rechten op Handel of Bedrijf, Ord. No. 33, 1877 ...	352
„ GOUVERNEMENTS—Wetsbepalingen over, Ord. No. 6, 1877	297—299
ARTILLERIE CORPS REGULATIEN, Ord. No. 3, 1876	267—272
BAKENS OF LANDPALEN, Oprigting van, Wet over—Ord. No. 3, 1857	145
BALJUW EN BODE—Wetsbepalingen over den, Ord. No. 9, 1877 ...	303
BANK LICENTIEN—Wet over, Ord. No. 40, 1877	360
CIVIELE ZAKEN—Zie Procedeeren.	
CONSTITUTIE (OUDE), Bepalingen over—Jurisdictie Lagere Hoven, Civiele Zaken en Kiezing Heemraden nog van kracht ...	32
„ (HERZIENE)—	
„ Kwalificatie van Kiesgeregtigden, Art. 1— 4	32— 33
„ Plichten, Machten van Volksraad, „ 5—27	33— 35
„ „ President, „ 28—41	35— 36
„ Uitvoerende Raad, „ 42—46	36
„ De Regterlijke Macht, „ 47—49	36
„ Het Krijgsstelsel, „ 50—55	37
„ Mengel Onderwerpen, „ 56—61	37
„ Nadere omschrijvingen—Ord. No. 1, 1856	52
„ Verschillende Wetsbepalingen met betrekking tot de, Ord. No. 4, 1877... ..	295—296
CONSULS—Wet over, Ord. No. 28, 1877	334
CONVENTIE VAN BLOEMFONTEIN van 23 February, 1854 ...	2
„ Art. 1. Onafhankelijkheid gewaarborgd	2
„ 2. Geene Traktaten benoorden Oranjerivier	2
„ 3. Regeling van verkoopingingen door Griquas	3
„ 4. Bezitrecht achterblijvende Britsche onderdanen ...	3
„ 5. Uitlevering van Misdadigers wederzijdsch... ..	3
„ 6. Certificaten, wederzijdsche, te erkennen	3
„ 7. Slavernij afgezegd	4
„ 8. Inkoop van Ammunitie	4
„ 9. Britsche Consul te benoemen	4
„ VAN ALIWAL van 12 February, 1869	5
„ Tot regeling van Vrede-voorwaarden, enz., met Moshesh ...	5— 8
„ VAN LONDEN van 13 Juli, 1876, omtrent Griqualand Diamantvelden	27— 29
CRIMINEELE ZAKEN—Zie Procedeeren.	
DIEREN, Mishandeling van—Wet tegen, Ord. No. 2, 1876	266
DISTRICTSLIJNEN—Ord. No. 2, 1877	287
DOBBELARIJ, Ord. No. 26, 1877	333

	PAG.
DOCTOREN IN DE REGTEN, Admissie van—Wet over, Ord. No.2, 1872	235
DORPEN—Ordinance No. 2, 1877	287
DORPSREGULATIEN—Waar geene Municipaliteiten zijn, Ord. No.2, 1858	152
DRANK, Verkoop van Sterke—Wet op, Ord. No. 1, 1856	128—139
EDELGESTEENTEN EN KOSTBARE METALEN—Wet over, Ord. No. 3, 1871	222
FEESTDAGEN EN ONAFHANKELIJKHEID, Ord. No. 10, 1877	305
GELDHANDEL—Wetsbepalingen over, Ord. No. 18, 1877	324
GENEESKUNDIGEN—Wetsbepalingen over, Ord. No. 19, 1877	326
GERECHTSHOF (Hooge)—Verdere bepaling over, Ord. No. 7, 1876	277
GERECHTSHOVEN (Hoogere)—Zamenstelling van, Ord. 2, 1875	262
GETUIGENIS—Wet op, Ord. No. 6, 1856	113—121
GRAS—Wet op het branden van, Ord. No. 3, 1858	153
GREY COLLEGE, Reglement voor—Bijvoegsel Ord. No. 1, 1874	256
HEEMRADEN—Zie Art. 1, Oude Constitutie	32
HEERENREGTEN—Restitutie van, Wet over, Ord. No. 4, 1868	212
HEEREN EN DIENSTBODEN—Wet, Ord. No. 1, 1873	237—240
HOLLANDSCHE TAAL—Vastgesteld bij Ordonnantie No. 3, 1854	51
HOOFDWEGEN—Wet over, Ord. No. 37, 1877	357
HOOGVERRAAD EN GEKWETSTE MAJESTEIT—Wet over, Ord. No. 2, 1869	215
HUWELIJKSWET—Ord No. 1, 1859	165
IJKEN VAN MATEN EN GEWICHTEN—Ord. No. 41, 1877	360
IMPOSTGELDEN—Wet over, Ord. No. 4, 1867	211
JURISDICTIE, RONDG. HOVEN, CIVIELE ZAKEN—Art. 1, Ord. No. 1, 1856	56
„ LAGERE HOVEN, CIVIELE ZAKEN	32
„ OVER MISDADEN BUITEN DEN STAAT—Ord. No. 9, 1856	127
„ LAGERE HOVEN, CRIMINEELE ZAKEN—Ord. No. 5, 1857	146
JURYMANNEN—Wet over Qualificatie en Pligten van, Ord. No. 2, 1857	143—145
KAARTEN, Vervaardigen van—Wet over, Ord. No. 1. 1863	185
KIEZING VAN PRESIDENT OF ANDERE AMBTENAREN—Art. 1, Ord. No. 1, 1856	52—54
KLEURLINGEN, Apprenticieren van—Wet op, Ord. No. 11, 1856	139—141
„ Belasting op—Wet over, Ord. No. 2, 1871	220
„ Hoe zij eigendomsregt bekomen op Vastgoed, Ordon- nantie No. 5, 1876	272—273
„ Wetsbepalingen over, Ord. No. 11, 1877	306
KOMMANDOWET—Ord. No. 1, 1866	189—195
„ Aanvulling van leemten in, Ord. No. 35, 1877	353
KRANKZINNIGEN—Wet over, Ord. No. 27, 1877	334
KRIJGSWET—Schadeloostelling van handelingen uit, Ord. No. 8, 1857	148
„ Ord. No. 10, 1857	148—150
KRIJGSBEHOEFTE, Handel in—Wet op, Ord. No. 7, 1858	160
Verdere voorziening over Ord. No. 1, 1864	188

	PAG.
KRIJGS- EN KOMMANDOWET—Verdere bepalingen, Ord. No. 12, 1877	307
LANDCOMMISSIES—Wet over, Ord. No. 2, 1854 en No. 1, 1877, p. 51 en	278—287
LANDCOMMISSIE ZAKEN IN APPEL—Zie Procedeeën.	
LANDDROSTEN—Wetsbepalingen over, Ord. No. 5, 1877	296—297
LANDLOOPERIJ EN VEEDIEFTE—Wet op, Ord. No. 1, 1860	181—183
LANDMETER-GENERAALS KANTOOR—Wet over, Ord. No. 6, 1876...	274—277
" " " Ord. No. 36, 1877	354
LENGTEMAAT, Eenheid van—Wet over, Ord. No. 2, 1863	187
LICENTIE—Uitnemen van, Wet over, Ord. No. 39, 1877	359
LONGZIEKTE—Wet over, Ord. No. 1, 1854	50
MATEN EN GEWICHTEN—Wet over, Ord. No. 1, 1869	213
" " " Wet over IJken van, Ord. No. 41, 1877	360
MOLAPPO EN ZIJNE ONDERDANEN—Wet over, Ord. No. 3, 1866 ...	200—201
MOPELIE—Kommandant bij, Ord. No. 34, 1877	353
MUNICIPALE COLLEGIEN—Wet op, Ord. No. 8, 1856	121—127
" " " Waar geene zijn, Dorpsregulaties, Ord. No. 2, 1858,	152
ONAFHANKELIJKHEID VAN DE INWONERS van Oranje Rivier Souvereiniteit geschonken, Art. 1 Conventie 23 Feb. 1854 ...	2
ONDERWIJS—Wetsbepaling over	309
OORLOG OF VREDE—Art. 1 en 2 (b), Ord. No. 1, 1856	55
OPMETING, GENERALE—Ord. No. 30, 1877	335
ORDONNANTIES—	
1854, No. 1—Tegen Verspreiding van Longziekte	50
" " 2—Zie Ord. No. 1, 1877, Landcommissies	51
" " 3—Vaststelling Hollandsche Taal	51
1855, No. 1—Handel in Kruid (zie Ord. No. 7, 1858 en No. 1, 1864)	52
" " 2—Landlooperij (zie Ord. No. 1, 1860)	52
1856, No. 1—Uitlegging en Omschrijving der Constitutie ...	52—58
" " 2—Echtheid van Testamentaire Geschriften en Procuraties	58—59
" " 3—Vervaardiging van Regulaties door Uitvoerend Gezag	60
" " 4—Regulaties voor Crimineele Procedures	99—110
" " 5—Tot oprigting van Registratiekantoor	110—112
" " 6—Wet op Getuigenis	113—121
" " 7—Tarief (zie Ord. No. 3, 1859)	121
" " 8—Municipale Collegien	121—127
" " 9—Jurisdictie over Misdaden buiten den Staat	127
" " 10—Verkoop van Sterke Drank, enz.	128
" " 11—Apprenticeeren van Kleurlingen	139—141
1857, No. 1—Transporten te bekomen van Vaste Goederen per Commissie	141—143
" " 2—Qualificatie en Plichten van Jurymannen	143—145
" " 3—Oprigten van Bakens of Landpalen	145
" " 4—Schuthokken (zie Ord. No. 5, 1873)	146
" " 5—Crimineele Jurisdictie, Lagere Hoven	146
" " 6—Vervangen door Ord. No. 2, 1870	147

ORDONNANTIES—		PAG.
1857, No.	7—Diensttijd Veldkommandanten en Veldkornetten ...	147
„ „	8—Schadeloosstelling van Handeling in de Krijgswet ...	148
„ „	9—Kommandowet, vervangen door Ord. No. 1, 1866 ...	148
„ „	10—Krijgswet	148—150
1858, No.	1—Tegen Vernieling van Wild	151
„ „	2—Dorpsregulaties waar geene Municipaliteit zijn ...	152
„ „	3—Tegen roekeloos branden van Gras... ..	153
„ „	4—Wisselregt	154
„ „	5—Heffing van Transportregten	154—158
„ „	6—Verkoop bij Publieke Veiling	158—160
„ „	7—Verkoop van Krijgsbehoeften	160—165
1859, No.	1—Huwelijks Wet	165—170
„ „	2—(Zie Ord. No. 2, 1861 en Ord. No. 3, 1875) ...	170
„ „	3—Tariefsbepalingen	170—181
1860, No.	1—Landooperij en Veedieftte	181—183
1861, No.	1—(Zie Ord. No. 2, 1875)	184
„ „	2—(Zie Ord. No. 3, 1873)	184
1862, „	1—Toelating van Procureurs... ..	184
1863, No.	1—Omtrent vervaardigen van Kaarten	185—187
„ „	2—Eenheid van Lengtemaat	187
„ „	3—Vervangen door Ord. No. 2, 1865	188
1864, No.	1—Verdere voorziening over Krijgsbehoeften ...	188
1865, No.	1—(Zie Ord. No. 1, 1866)	189
„ „	2—(Zie Ord. No. 4, 1871)	189
1866, No.	1—Kommandowet	189—195
„ „	2—Occupatie Wet	196—199
„ „	3—Molappo en zijne Onderdanen	200—201
„ „	4—Voogdijschap van Minderjarigen	202
„ „	5—Paswet voor Basutos	203—204
„ „	6—Omtrent gedeelte van Veroverd Grondgebied ...	204—207
„ „	7—(Zie Ord. No. 2, 1871)	207
1867, No.	1—Heffing van Successieregten	207—209
„ „	2—Omtrent Regt van Prosecutie	209
„ „	3—Heffing van Recognitiepenningen	209
„ „	4—Zegel en Impostgelden	211
1868, No.	1—Verberging van Geboorte	211
„ „	2—(Zie Ord. No. 31, 1877)	212
„ „	3—Vervallen	212
„ „	4—Restitutie van Heerenregten	212
1869, No.	1—Maten en Gewigten	213
1869, No.	2—Gekwetste Majesteit	215
1870, No.	1—(Zie Ord. No. 2, 1874)	216
„ „	2—Aanstelling en Gezag van Vrederegters ...	216
1871, No.	1—Maken en Verleggen van Wegen	219
„ „	2—Belasting op Kleurlingen	220
„ „	3—Edelgesteenten en Kostbare Metalen	222—224
„ „	4—Weeskamer Wet... ..	226—234

ORDONNANTIES—

	PAG.
1872, No. 1—Uitlevering Misdadigers uit Natal ...	234
„ „ 2—Admissie van Doctoren in de Regten ...	235
„ „ 3—Roekelooze Vernieling van Wild ...	237
„ „ 4—(Zie Ord. No. 2, 1875) ...	237
„ „ 5—(Zie Ord. No. 1, 1874) ...	237
1873, No. 1—Heeren en Dienstboden Wet ...	237—240
„ „ 2—(Zie Ord. No. 4, 1876) ...	240
„ „ 3—Regten van Reizigers ...	240—242
„ „ 4—Handel in Schietkruid ...	242—243
„ „ 5—Publieke Schuthokken ...	244—248
1874, No. 1—Openbaar Onderwijs en Grey College ...	248—258
„ „ 2—Xanthium Spinosum ...	258—261
1875, No. 1—Roodwater Ziekte ...	261
„ „ 2—Zamenstelling Hoogere Gerechtshoven ...	262—264
1876, No. 1—Uitlevering Misdadigers, Kaapkolonie ...	264—266
„ „ 2—Mishandeling van Dieren ...	266
„ „ 3—Artillerie Corps, Regulatien ...	267—272
„ „ 4—(Zie Ord. No. 37, 1877) ...	272
„ „ 5—Eigendomsregt op Vastgoed aan Kleurlingen ...	272—273
„ „ 6—Landmeter-Generaal's Kantoor ...	274—277
„ „ 7—Over het Hooge Gerechtshof ...	277—278
1877, No. 1—Plichten, enz., van Landcommissies ...	278—287
„ „ 2—Wijks- en Districtslijnen en Dorpen ...	287—292
„ „ 3—Procedereen in Crimineele en Civiele Zaken ...	293—295
„ „ 4—Met betrekking tot de Constitutie... ...	295—296
„ „ 5—Over Landdrosten ...	296—297
„ „ 6—Over Gouvernements Ambtenaren... ...	297—299
„ „ 7—Over Vast Eigendom ...	299—302
„ „ 8—Over den Staatspresident... ...	302—303
„ „ 9—Over den Baljuw en Bode ...	303
„ „ 10—Onafhankelijkheid en Feestdagen ...	305
„ „ 11—Over Kleurlingen ...	306
„ „ 12—Over Krijgs- en Kommandowet ...	307
„ „ 13—Wetsbepaling over het Onderwijs ...	309
„ „ 14—Wijziging en Herroeping van Wetten ...	310
„ „ 15—Administratie van Finantie ...	315
„ „ 16—Over Licentie, Zegels en Tarief ...	319
„ „ 17—Over Agenten en Procureurs ...	323
„ „ 18—Over Geldhandel... ...	324
„ „ 19—Over Geneeskundigen ...	326
1877, No. 20—Over Veldkornetten en Vrederegters ...	327
„ „ 21—Over het Veroverd Grondgebied ...	329
„ „ 22—Over Schutmeesters ...	331
„ „ 23—Over Vendu-Licentien ...	332
„ „ 24—Over Telegraaflijnen ...	332
„ „ 25—Over Periodieke Hoven ...	333
„ „ 26—Over Dobbelaarj ...	333

ORDONNANTIES—	PAG.
1877, No. 27—Over Krankzinnigen	334
„ „ 28—Over Consuls	334
„ „ 29—Over Art. 16, Ord. No. 4, 1871	334
„ „ 30—Over Generale Opmeting	335
„ „ 31—Over Postwezen	338
„ „ 32—Registratie van Stemgerechtigden	350
„ „ 33—Rechten van Gouvernements Ambtenaren op Handel en Bedrijf	352
„ „ 34—Over Kommandant bij Mopeli	353
„ „ 35—Aanvulling van Kommandowet	353
„ „ 36—Landmeter-Generaal's Kantoor	354
„ „ 37—Over Hoofdwegen	357
„ „ 38—Verdere Zegelregten	359
„ „ 39—Over uitnemen van Licentien	359
„ „ 40—Licentien voor Banken	360
„ „ 41—IJken van Maten en Gewichten	360
PASWET VOOR BASUTOS—Ord. No. 5, 1866	203
PERIODIEKE HOVEN—Wetsbepalingen over, Ord. No. 25, 1877	333
POSTWEZEN—Wet op het, Ord. No. 31, 1877	338
PROCEDEEREN IN CRIMINEELE ZAKEN, RONDG. HOVEN—	
Van de Jury, Art 1—20	60— 63
Acte van Beschuldiging en Dagvaarding, Art. 20—26... ..	64
Voorloopige examinatien, Art. 27—28	65
Procedeeren op dag der Verschijning, Art. 29—30	65
Dagvaarding van Getuigen, Art. 31—33	65— 66
Teregstelling op Acte van Beschuldiging, Art. 34—50... ..	66— 69
Vorm van Acte van Beschuldiging en Dagvaarding	69
„ Subpœna	70
„ IN CRIMINEELE ZAKEN IN HET ALGEMEEN—	
Ord. No. 4, 1866	99—110
„ IN CRIMINEELE ZAKEN, LAGERE HOVEN	80— 82
Vorm van Dagvaarding en Subpœna	81
„ Crimineele Lastbrief tot Strafuitoefening	82
„ IN CIVIELE ZAKEN LAGERE HOVEN	70— 80
Eed van Registrateur en Gerechtsbode	71
Vorm van Dagvaarding	72
„ Subpœna	73
„ Acte van Securiteit	76
„ Lastbrief ter Executie	77
„ Kennisgeving van Beslag	78
„ Securiteit voor Gerechtsbode	78
„ IN CIVIELE ZAKEN, ROND. EN H. HOVEN	83— 96
Vorm van Lastbrief tot Arrest	86
„ Securiteit aan Baljuw	87
„ Dagvaarding en Kennisgeving	88— 89
„ Subpœna	91
„ IN LAND COMMISSIE ZAKEN IN APPEL	96— 97
Verdere Regulatie over Manier van	98

	PAG.
PROCEDEEREN IN CIVIELE EN CRIMINEELE ZAKEN—Verder, Ord. No. 3, 1877	293—295
PROCUREURS, Toelating van—Wet over, Ordonnantie No. 1, 1862 ...	184
„ EN AGENTEN—Wetsbepalingen over, Ord. No. 17, 1877	323
PROSECUTIE—Regt van, Uitgelegd, Ord. No. 2, 1867... ..	209
RECOGNITIEPENNINGEN—Heffing van, Ord. No. 3, 1867	209
REGISTRATIE KANTOOR—Wet over, Ord. No. 5, 1856	110—112
REGT VAN GENADE—Art. 1 (a), Ord. No. 1, 1856	55
REGTERLIJKE MAGT—Art. 1—14 (d), Ord. No 1, 1856	56— 58
REIZIGERS, Regten van—Wet over, Ord. No. 3, 1873... ..	240—242
ROODWATER ZIEKTE—Wet over, Ord. No. 1, 1875	261
SCHIETKRUID, Handel in—Wet over, Ord. No. 4, 1873	242—243
SCHUTHOKKEN—Wet over, Ord. No. 5, 1873	244—248
SCHUTMEESTERS—Wetsbepalingen over, Ord. No. 22, 1877	331
STAATSPRESIDENT—Wetsbepalingen over den, Ord. No. 8, 1877 ...	302
STEMGEREGTIGDEN—Wet over Registreeren van, Ord. No. 32, 1877... ..	350
SUCCESSIEREGTEN—Wet over, Ord. No. 1, 1867	207—209
TARIEF—Bepalingen van, Ord. No. 3, 1859	170
„ „ over Licentien, Art. 2—7	171
„ „ Zegelregten, Art. 8	172—174
„ „ Leges Regt. van Acten, Art. 9	174
„ „ „ Regt. Hoogere Hoven, Art. 10	174
„ „ „ Weeskamer, Art. 11	175
„ „ „ Insolvente Boedelkamer, Art. 12	175
„ „ „ Verkoopning Vaste Goederen bij Executie, Artikel 13	176
„ „ Voor Baljuw, Art. 14	176
„ „ Leges, Registrateur Lagere Hoven, Art. 15	176
„ „ Contracten van Dienstboden, Art. 16	177
„ „ Voor Geregtsbode, Art. 17	177
„ „ Procureurs, Art. 18	178
„ „ Agenten, Art. 19	178
„ „ „ Art. 20	179
„ „ Notarissen, Art. 21	179
„ „ Beëdigde Vertaler, Art. 22	179
„ „ Genees- en Heelkundigen, Art. 23	180
„ „ Gezwoeren Landmeters, Art. 24	180
„ „ Verschillende personen en Collegien, Art. 25	180
„ ZEGELS EN LICENTIEN—Wetsbepaling over, Ord. No. 16, 1877	319
TELEGRAAFLIJNEN—Wetsbepalingen over, Ord. No. 24, 1877 ...	332
TESTAMENTAIRE GESCHRIFTEN EN PROCURATIEN—Wet over echtheid van, Ord. No. 2, 1856	58— 59
TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP EN HANDEL met Vereenigde Staten van America	8— 10
„ „ „ „ „ met Z. A. Republiek	11— 12
„ „ „ „ „ met Belgie ...	12— 17
„ „ „ „ „ met Portugal ...	17— 22
„ „ „ „ „ met Nederland ...	22— 24

	PAG.
TRACTAAT van Uitlevering van Misdadigers met Nederland	24— 27
TRANSPORT VAN VASTE GOEDEREN—Waarvan Verkoopers dood of vertrokken zijn, Ord. No. 1, 1857	141—143
„ REGTEN OP VASTE EIGENDOMMEN—Heffing van, Wet op Ord. No. 5, 1858	154—158
UITLEVERING VAN MISDADIGERS MET NATAL, Ord. No. 1, 1872	234
„ „ „ „ Kaapkolonie, Ord. No. 1, 1876	264—266
UITVOERENDE RAAD. Art. 1—9 (c), Ord. No. 1, 1856	56
„ Magt om Regulaties te maken, Ord. No. 3, 1856	60
VAST EIGENDOM—Wetsbepalingen over, Ord. No. 7, 1877	299—302
VEILING, PUBLIEKE—Wet op, Ord. No. 6, 1858	159
VELDKOMMANDANTEN EN VELDKORNETTEN—Wet over Dienst- tijd van Ord. No. 7, 1857	147
VELDKORNETTEN EN VREDEREGTERS—Wetsbepalingen voor, Ord. No. 20, 1877	327
VENDU-AFSLAGER—Vorm van Licentie en Borgacte	160
VENDU-LICENTIE—Wetsbepalingen voor, Ord. No. 23, 1877	332
VERBERGING VAN GEBOORTE—Ord. No. 1, 1868	211
VERKOOPER EN KOOPER—Verklaring vorm van	157
VEROVERD GRONDGEBIED—Voorziening omtrent gedeelte van, Ord. No. 6, 1866	204—207
VEROVERD GRONDGEBIED—Wetsbepalingen voor, Ord. No. 21, 1877	329
VOLKSRAAD—Reglement voor den	40
„ „ van de Zittingen. Artt. 1 en 2	40
„ „ van de Leden—Toelagen, Kleeding, Aftreding, Art. 3—14	40— 41
„ „ van den Voorzitter, Art. 15—18	41
„ „ van den Secretaris, Artt. 19—30A	42
„ „ van de Vergadering—Tijd, Stemming en Be- noeming, Orde, Beraadslagingen, Art. 31—58	42— 44
„ „ van de Werkzaamheden, Orde, Wetsontwer- pen, Memories, Art. 59—78	44— 46
„ „ van den Staatspresident, Art. 79—89	46— 47
„ „ Slotbepalingen, Art. 90 en 91	47
VOOGDIJSCHAP VAN MINDERJARIGEN—Ord. No. 4, 1866	202
VREDEREGTERS—Aanstelling en Gezag; Wet over, Ord. No. 2, 1870	216
WEESKAMER-WET—Ord. No. 4, 1871	224—234
„ Art. 16, Ord. No. 4, 1871—Wet over, Ord. No. 29, 1877	334
WEGEN—Maken en Verleggen van; Wet over, Ord. No. 1, 1871	219
WETTEN VAN DEN STAAT—Art. 1 en 2 (e), Ord. No. 1, 1856	58
„ Wijziging en Herroeping van, Ord. No. 14, 1877	310
WIJKS- EN DISTRICTSLIJNEN—Ord. No. 2, 1877	287
WILD—Vernieling van; Wet over, Ord. No. 1, 1858	151
„ Roekeloze vernieling van; Wet tegen Ord. No. 3, 1872... ..	237
WISSELREGT—Wet op eenige punten van	154
XANTHIUM SPINOSUM—Wet over Uitroeijing van, Ord. No. 2, 1874	258—261
ZEGEL EN IMPOSTGELDEN—Wet over, Ord. No. 4, 1867	211
ZEGELREGTEN, VERDERE—Wet over, Ord. No. 38, 1877	359

CONVENTIEN EN TRACTATEN.

ARTIKELN VAN VERDRAG TUSSEN SIR GEORGE RUSSEL CLERK EN DE REPRESENTANTEN VAN DEN ORANJEVRIJSTAAT.

GOUVERNEMENTS KENNISGEVING.

Artikelen van verdrag ingetreden tusschen SIR GEORGE RUSSEL CLERK, Ridder Commandant van de WelEd. Orde van het Bad, Harer Majesteits Speciale Commissaris voor het schikken en vereffenen van de zaken van het Oranjerivier Grondgebied, ter eene zijde; en de ondergemelde Representanten, gemagtigd door de ingezetenen van gemeld grondgebied:

VOOR HET DISTRICT VAN BLOEMFONTEIN.

Georg Frederik Linde, Gerhardus Johannes du Toit, Jacobus Johannes Venter, Dirk Johannes Kramfort.

VOOR HET DISTRICT VAN SMITHFIELD.

Josias Philip Hoffmann, Hendrik Johannes Weber, Petrus Arnoldus Human, Jacobus Theodorus Human, P. van der Walt (*absent op verlof*).

VOOR SANNAH'S POORT.

Gert Petrus Visser, Jacobus Groenendaal, Johannes Jacobus Rabie, Esaias Regnier Snijman, Charl Petrus du Toit, Hendrik Lodewicus du Toit.

VOOR HET DISTRICT VAN WINBURG.

Friederic Pieter Schnehage, Matthys Johannes Wessels, Cornelis Johannes Fredrik du Plooi, Fredrik Petrus Senekal, Petrus Lafras Moolman, Johan Izaak Jacobus Pick.

VOOR HET DISTRICT VAN HARRISMITH.

Paul Michiel Bester, Willem Adrian van Aardt, Johannes Jurgen Bornman, Hendrik Venter (*absent op verlof*), Adrian Hendrik Stander, ter andere zijde.

Art. 1.—Hare Majesteits Speciale Commissaris, in het aanvangen van een verdrag, met het doel eindelijk het Gouvernement van het Oranjerivier Grondgebied over te dragen, aan de afgezanten gemagtigd door de ingezetenen hetzelfde te ontvangen; Waarborgt, aan de zijde van Harer Majesteits Gouvernement de toekomstige onafhankelijkheid van dit grondgebied en deszelfs Gouvernement: en dat na het volmaken van alle noodzakelijke vooruitverrigtingen voor het overmaken van hetzelfde tusschen Harer Majesteits Speciale Commissaris en gemelde Afgezanten, de inwoners van het Grondgebied zullen vrij zijn; en dat deze onafhankelijkheid, zonder onnoodig verzuim, bevestigd en bekrachtigd zal worden door een geschrift van zulken vorm en inhoud, als door Hare Majesteit zal goedgekeurd worden—eindelijk de ingezetenen vrijspreekende van hunne Onderdanigheid aan den Britschen Kroon; en ze verklarende in alle opzichten geheel en al een vrij en onafhankelijk volk; en hun Gouvernement voortaan te worden beschouwd en behandeld als een vrij en onafhankelijk Gouvernement.

Art. 2.—Het Britsche Gouvernement heeft geen bondgenootschap met eenige van de Naturellen Opperhoofden of stammen ten Noorden van de Oranjerivier, nitgezonderd met het Griqua Opperhoofd Kapitein Adam Kok; en Harer Majesteits Gouvernement heeft geen wensch of meening, in het toekomstige, in te treden in eenige Traktaten, die nadeelig voor de belangen van het Oranjerivier Gouvernement kunnen zijn.

Art. 3.—Met betrekking tot het Traktaat bestaande tusschen het Britsche Gouvernement en het Opperhoofd Kapitein Adam Kok, zijn eenige veranderingen daarvan noodzakelijk. Tegenstrijdig met de voorzieningen van dit Traktaat, heeft het verkoopen van land in het onvervreemdbaar grondgebied dikmaals plaats gevonden, aldus het voornaamste oogmerk van het Traktaat uit het oog verliezende. Harer Majesteits Gouvernement is daarom van meening, om alle hinderpalen uit den weg te ruimen, die strekken kunnen om de Griquas te beletten hunne landen te verkoopen; en maatregelen zijn nu in toebereiding om alle gemakkelijheid te verschaffen voor zulke verrigtingen; het Opperhoofd Adam Kok voor zich zelf hebbende dezelve goedgekeurd en bekrachtigd; en met betrekking tot de verdere veranderingen, spruitende uit de voorgestelde herziening van de aangelegenheden met Kapitein Adam Kok, die het gevolg zijn van voormelde verkooping van grond, in het Onvervreembaar Grondgebied van tijd tot tijd gedaan tegenstrijdig met de voorzieningen van het Maitlandsche Traktaat, is het de meening van Harer Majesteits Speciale Commissaris, persoonlijk, zonder onnoodig verzuim de zaken van Griqualand in te rigten, op een stelsel voegzaamlijk aan de regtvaardige verwachtingen van alle partijen.

Art. 4.—Na het terugtrekken van Harer Majesteits Gouvernement van het Oranjerivier Grondgebied, zal het nieuwe Gouvernement niet eenige kwelachtige handelwijze toelaten tegen zulke van Harer Majesteits tegenwoordige onderdanen, achter blijvende binnen het Oranjerivier Grondgebied, die voormaals mogen hebben gefungeerd, onder Harer Majesteits gezag, wegens eenige handelingen door zulke personen wettig gedaan, volgens de wet zooals dezelve werd uitgeoefend gedurende de occupatie van het Oranjerivier Grondgebied door het Britsch Gouvernement, en zulke personen zullen worden beschouwd als gewaarborgd, door het Nieuwe Oranjerivier Gouvernement, in het bezit van hunne eigendommen, alsook met opzigt tot diegenen van Harer Majesteits tegenwoordige onderdanen die mogen verkiezen terug te keeren onder Harer Majesteits Oppergezag, liever dan blijven wonen, alwaar zij tegenwoordig zijn, onder het Oranjerivier Gouvernement; alwaar zij onderdanen van gemeld Gouvernement zullen zijn: zulke personen zullen volle regt en gelegenheid genieten tot het verkoopen en transporteeren van hunne eigendommen, mits dat zij zouden begeeren op eenigen later volgenden tijd, binnen drie jaren na den datum van deze Conventie, het grondgebied onder het Oranjerivier Gouvernement te verlaten.

Art. 5.—Harer Majesteits Gouvernement en het nieuwe Gouvernement van de Oranjerivier, zullen binnen hunne respectieve grondgebieden, wederzijdsch hun uiterste vermogen aanwenden om kwaad voor te komen en de vrede te bewaren door het opvangen en overleveren van alle misdadigers die ontsnapt zijn of die vlugten van het Gerecht, aan beide zijden van de Oranjerivier; en de Regtbanken, zoowel die van het Britsche als die van het Oranjerivier Gouvernement zullen wederzijdsch open en dienstig zijn voor alle wettige processen van de ingezetenen van beide grondgebieden; en ook alle dagvaardingen voor getuigen wederzijdsch gestuurd over de Oranjerivier zullen achtergeschreven en bekrachtigd worden door de Magistraten van de beide Gouvernemen ten respectievelijk, om zulke getuigen te doen compareeren, wanneer en alwaar zij vereischt worden, aldus aan de Maatschappij ten Noorden van de Oranjerivier alle assistentie verschaffende van de Britsche Regtbanken, terwijl, ter andere zijde, verzekering wordt gegeven aan zulke Koloniale kooplieden en handelaren die natuurlijk in crediet transactien hebben ingegaan, in het Oranjerivier Grondgebied, gedurende de occupatie van hetzelfde door het Britsche Gouvernement—en aan dewelken in vele gevallen geld schuldig is, alle gemakkelijheid voor het invorderen van hunne wettige aanspraken bij de Regtbanken van het Oranjerivier Gouvernement; en Harer Majesteits Speciale Commissaris zal het aannemen van zoodanige wederzijdsche voorregten door het Natalsche Gouvernement recommandeeren in deszelfs betrekkingen met het Oranjerivier Gouvernement.

Art. 6.—Certificaten uitgegeven door wettige ambtenaren, zoowel in de Kolonie en bezittingen van Hare Majesteit, als in die van het Oranjerivier

Grondgebied, zullen worden beschouwd als volkomen krachtig om erfgenamen van wettige huwelijken, alsook legatarissen, te geregtigen hunne erfportien en legaten te ontvangen binnen de regtsgebieden, zoowel van het Britsche als van het Oranjerivier Gouvernement.

Art. 7.—Het Oranjerivier Gouvernement zal geene Slavernij of Slavenhandel toelaten binnen zijn grondgebied ten Noorden van de Oranjerivier, als tot hiertoe.

Art. 8.—Het Oranjerivier Gouvernement zal vrijheid hebben zijn voorraad van ammunitie in te koop en binnen eenige Britsche volkplanting of bezitting in Zuid-Afrika, onderhevig aan de wetten ingerigt en geschikt, voor het verkoopen en transporter en van ammunitie binnen zulke Kolonien en bezittingen, en Harer Majesteits Speciale Commissaris zal aan het Koloniale Gouvernement recommandeeren, dat voorregten van een uitgebreider karakter gegund worden wegens invoerbelastingen aan het Oranjerivier Gouvernement; deze zijnde maatregelen met betrekking tot dewelke het geregtigd is behandeld te worden met alle toegevendheid, als men in aanmerking neemt deszelfs bijzondere ligging en afgelegenheid van de Zeehavens.

Art. 9.—Ten einde wederzijdsche gemakken en vrijheid te bevorderen voor handelaren en reizigers, zoowel in de Britsche bezittingen als in die van het Oranjerivier Gouvernement, en terwijl het vurigste begeerte van Harer Majesteits Gouvernement is, dat eene vriendelijke onderhandeling tusschen deze grondgebieden zoude standhouden, en bevorderd worden door alle verstandige schikkingen, zal een Agent of Consul ter zijde van het Britsch Gouvernement geplaatst worden binnen de Kolonie nabij de grenzen, aan wien zal opgedragen worden speciaallijk de zorg van deze belangrijke onderwerpen, en tot wien toegang altoos door de ingezetenen, aan beide kanten van de Oranjerivier, genoten kan worden, om raad en informatie wanneer omstandigheden zulks zullen vereischen.

Aldus gedaan en geteekend te Bloemfontein, den Drie-en-Twintigsten
Dag van Februarij, Een Duizend Acht Honderd Vier-en-Vijftig.

(Geteekend)

GEORGE RUSSEL CLERK, K.C.B.,
Harer Majesteits Speciale Commissaris.
JOSIAS PHILIP HOFFMAN, President.
GEORGE FREDRIK LINDE.
G. J. DU TOIT, Veldcornet.
J. J. VENTER.
H. J. WEBER, V.R. en Veldcommandant.
P. A. HUMAN.
J. P. SNIJMAN, gewez. Veldcommandant.
G. P. VISSER, Vrederegter.
J. GROENENDAAL.
J. J. RABIE, Veldcornet.
E. R. SNIJMAN.
S. P. DU TOIT.
H. L. DU TOIT.
F. P. SCHNEHAGE.
Ms. Js. WESSELS.
C. J. P. DU PLOOY.
E. P. SENEKAL, Veldcornet.
P. S. MOOLMAN, Veldcornet.
J. J. J. FICK.
P. M. BESTER, Vrederegter.
W. A. VAN AARDT, Veldkornet.
W. J. PRETORIUS.
J. J. BORNMAN.
A. H. STANDER.

CONVENTIE VAN ALIWAL.

Zijne Excellentie Sir PHILIP EDMOND WODEHOUSE, Ridder, Kommandeur van de Hoogst-Edele Orde van het Bad, Gouverneur en Opperbevelhebber van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop, Hooge Commissaris van Hare Britsche Majesteit voor de aangelegenheden van Zuid-Afrika, enz., enz., handelende ten behoeve van en in naam van Hare Britsche Majesteit, ter eene zijde,

EN

JOHANNES HENDRIKUS BRAND, President van den Oranjevrijstaat, en de WelEd. Heeren Mr. HENDRIK ANTHONIE LODEWIJK HAMELBERG, CORNELIS JANSE DE VILLIERS, JACOBUS JOHANNES VENTER, en ANDRIES JACOBUS BESTER, leden van den HoogEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, aangesteld als Commissarissen en handelende ten behoeve en in den naam van den Oranjevrijstaat, ter andere zijde,

Bijgeekomen zijnde te Aliwal Noord, in de Kolonie van de Kaap de Goede Hoop, in Zuid-Afrika, ten einde te onderhandelen omtrent de hangende kwesties met betrekking tot de Basutu aangelegenheden zijn overeengekomen:—

Art. 1.—De grenslijn tusschen Basutoland, een gedeelte uitmakende van het Britsche Rijk, krachtens de Proclamatie van Zijne Excellentie den Hoogen Commissaris van Hare Britsche Majesteit, d.d. 12 Maart, 1868, en den Oranjevrijstaat, zal onderworpen zijn aan de voorzieningen vervat in Art. 6 hiervan, en zijn als volgt:—Van de samenlooping van de Cornetspruit met de Oranjerivier, langs het midden van eerstgemelde naar het punt het naast aan Olifantsbeen; van dat punt naar Olifantsbeen; van Olifantsbeen naar het Zuidelijke punt van Langberg, langs den top van Langberg, naar deszelfs Noordwestelijk uiteinde; van daar naar het Oostelijke punt van Jammerberg naar deszelfs Noordwestelijk uiteinde; van daar, door eene verlenging van dezelve, naar de Caledonrivier, langs het midden van de Caledonrivier tot waar de Putisani daarin valt; langs het midden van de Putisani tot haar oorsprong in den Drakensberg; van daar langs den Drakensberg.

Art. 2.—De in Art. 1 vermelde grenslijn zal afgemerkt worden en behoorlijke bakens zullen langs dezelve zonder verzuim worden opgericht, zoover als noodig geoordeeld zal worden door twee of meer Commissarissen, respectievelijk te worden aangesteld door ZExc. den Hoogen Commissaris en door den President van den Oranjevrijstaat, in de tegenwoordigheid van twee Landmeters, die op gelijke wijze zullen aangesteld worden, en die twee gelijkluidende schetskaarten van de gezegde grenslijn of van zoodanig gedeelte daarvan als afgemerkt zal worden, zullen maken, welke door hen en de Commissarissen zullen geteekend worden, waarvan een aan den Hoogen Commissaris en een aan den President van den Oranjevrijstaat zal overhandigd worden.

Art. 3.—Het Gouvernement van den Oranjevrijstaat erkent hiermede de Basutus, die hun verblijf hebben aan de Oostelijke zijde van de grenslijn in Art. 1 vermeld, als Britsche onderdanen.

Art. 4.—Alle inboorlingen die toegelaten zijn door, of verlof ontvangen hebben van het Gouvernement van den Oranjevrijstaat om zich te vestigen op de Vrijstaatzijde van de grenslijn in Artikel 1 vermeld, worden bij deze erkend te zijn onderdanen van den Oranjevrijstaat.

Art. 5.—Zoodanige Basutus, niet vallende binnen de termen van Artt. 4 en 7 als thans aan de Westelijke zijde van de in Art. 1 vermelde grenslijn wonen, zullen toegelaten worden daar te blijven tot den 31sten dag van Juli, 1869, ten einde hen in staat te stellen om hun gezaaide te oogsten en weg te voeren, en na dien dag zullen zij, tenzij het hun door het Gouvernement van den Oranjevrijstaat vergund wordt te blijven, verplicht zijn het grondgebied van den gezegden Staat te verlaten. Zij die in gebreke blijven hieraan te voldoen zullen verdreven worden op zoodanige wijze als het Gouvernement van den Oranjevrijstaat tot dat einde moge noodig achten.

Art. 6.—Op het schriftelijk verzoek van het Opperhoofd Molapo aan den Volksraad van den Oranjevrijstaat, voor zich zelve en zijn volk, om van hun onderdaanschap van dien Staat te worden ontslagen, en Britsche onderdanen te worden, zal de Volksraad dat verzoek toestaan, waarna het land tusschen de Putisani, de Caledonrivier, en den Drakensberg zal ophouden een deel uit te maken van het grondgebied van den Oranjevrijstaat en de grenslijn in Art. 1 vermeld, zal, in stede van te loopen langs het midden van de Caledonrivier, tot waar de Putisani daarin valt, langs het midden van de Putisani tot haar oorsprong in de Drakensberg, en dan van daar langs den Drakensberg, daarna beschouwd worden te loopen langs het midden van de Caledonrivier tot haar oorsprong in den Drakensberg.

Art. 7.—De Fransche Zendelingstatien “Mequatling” en “Mabolele” worden aangehouden, en de Zendelingen en Inboorlingen daarop wonende zullen onderworpen zijn aan zoodanige Regulatien als van tijd tot tijd door het Gouvernement van den Oranjevrijstaat gemaakt zullen worden voor het behoorlijk bestier daarvan, en 1,500 morgen grond of zoodanig grootere uitgestrektheid als de Volksraad van gezegden Staat noodig en uitvoerbaar mocht achten, zullen aan elk van de gezegde staties toegekend worden. Het Fransche Zendelingsgenootschap echter, of deszelfs vertegenwoordigers, zullen gerechtigd zijn om dezelve als zoodanig op te geven en dezelve te verkoopen indien zij zulks raadzaam achten.

Art. 8.—Er zal vrij personeel en commercieel verkeer zijn tusschen de blanke inwoners, in den Oranjevrijstaat aan den eenen kant, en in Basutuland aan den anderen kant wonende, onderworpen aan de wetten en regulatien nu van kracht in beide landen respectievelijk.

Art. 9.—Geene inboorlingen, in Basutuland wonende, zullen toegelaten worden om op het grondgebied van den Oranjevrijstaat te komen of daar door te gaan; en geene inboorlingen, in den Oranjevrijstaat wonende, zullen toegelaten worden om in of door Basutuland te gaan anders dan overeenkomstig zoodanige voorwaarden en regulatien als nu van kracht zijn of hierna door den Volksraad van den Oranjevrijstaat, en door en in den naam van het Britsche Gouvernement zullen vastgesteld worden.

Art. 10.—Het wordt door de twee contracteerende partijen bedongen, dat van beide zijden misdadigers zullen uitgeleverd worden onder de bepalingen, welke naderhand overeengekomen zullen worden tusschen de Regeering van Hare Britannische Majesteit ter eene, en het Gouvernement van den Oranjevrijstaat ter andere zijde, en welke het onderwerp van eene speciale overeenkomst zullen uitmaken, zoodra het bestier van Basutuland zal zijn vastgesteld.

Art. 11.—Het wordt tusschen de contracteerende partijen bedongen, dat de wijze waarop diefstallen van vee en ander eigendom bewezen moeten worden; de wijze waarop het spoor van gestolen vee moet gevolgd; waarop vergoeding van diefstallen moet gevraagd en verkregen worden; en alle zaken daarmede in verband staande het onderwerp van een afzonderlijke overeenkomst van tijd tot tijd te worden aangegaan tusschen het Gouvernement van Hare Brittannische Majesteit en het Gouvernement van den Oranjevrijstaat, of zoodanige Commissarissen als door hen tot dat einde mogen worden aangesteld, zal uitmaken.

Art. 12.—ZExc. de Hooge Commissaris komt overeen om den eisch van den Oranjevrijstaat om vergoeding voor diefstallen gepleegd en om andere schade door de Basutus aan den Oranjevrijstaat berokkend, en den eisch van de Basutus, tot zoodanige vergoeding sinds den datum van de Proclamatie van ZExc. den Hoogen Commissaris, waarbij de Basutus Britsche onderdanen geworden zijn, aan arbitrage te onderwerpen, in geval de Volksraad van den Oranjevrijstaat zoodanige arbitrage mocht verlangen.

Art. 13.—Op dezelfde wijze stemt ZExc. de Hooge Commissaris toe in arbitrage met betrekking tot den eisch van den Oranjevrijstaat om vergoeding voor het afstaan van den grond gelegen tusschen den grenslijn, beschreven in Art. 1 van het vredetraktaat tusschen den Oranjevrijstaat en het Opperhoofd

Moshesh, d.d. 3 April, 1866, en die in Art. 1 van de tegenwoordige overeenkomst, en in het geval door Art. 6 is voorzien voor het afstaan van den grond, gelegen tusschen de Putisani, de Caledonrivier, en den Drakensberg.

Art. 14.—Niets hierin vervat zal verstaan worden de Conventie, welke op den 23sten Februari, 1854, is aangegaan tusschen Sir George Russel Clerk, Specialen Commissaris van Hare Brittannische Majesteit, en de Vertegenwoordigers, afgevaardigd door de inwoners van het Oranjerivier grondgebied, of een gedeelte daarvan, van derzelve kracht te herooven of ter zijde te zetten; ook zal de Proclamatie van ZExc. den Hoogen Commissaris, d.d. 12 Maart, 1868, niet gehouden worden eene schending te zijn van gezegde Conventie.

Art. 15.—Niets in de vorige Artikelen vervat zal gehouden worden om de aanname, door den Volksraad van den Oranjevrijstaat, te beletten van de voorstellen door ZExc. den Hoogen Commissaris aan den Commissarissen op den 5den Februari, 1869, gedaan, zooals dezelve vervat zijn in de Schedule hieraan bijgevoegd. En indien zoodanige voorstellen door den gezegden Volksraad worden aangenomen dan zullen de 1ste, 2de, 3de, 4de, 5de, 6de, 7de, en 13de van de voorafgaande artikelen beschouwd worden vervallen te zijn, en de verschillende Artikelen in de gezegde voorstellen vervat, zullen genomen worden als de Artikels van de Conventie*.

Art. 16.—De tegenwoordige Conventie zal, onderworpen aan de ratificatie en bekrachtiging van het Gouvernement van Hare Brittannische Majesteit ter eene, en van het Gouvernement van den Oranjevrijstaat ter andere zijde, dadelijk in werking gebracht worden, zonder te wachten op de verwisseling van de ratificatie, welke plaats zal vinden in de Kaapstad, in de Kolonie van de Kaap de Goede Hoop, binnen zes maanden van heden.

Aldus gedaan en geteekend te Aliwal Noord, in de Kolonie van de Kaap de Goede Hoop, op heden den 12den dag van Februari, in het Jaar onzes Heeren Een Duizend Acht Honderd Negen en Zestig.

SCHEDULE.*

1.—De grens tusschen den Oranjevrijstaat en Basutuland zal zijn, die welke erkend is van 1865.

2.—Alle personen aan wie het Gouvernement van den Oranjevrijstaat voor den 1sten April, 1868, plaatsen zal toegekend of verkocht hebben, gelegen tusschen de lijn, in het vorige 'Artikel vermeld, en die beschreven in den brief van den Hoogen Commissaris aan den President, van 14 April, 1868, en die voldaan zullen hebben aan de Koopconditien of aan de voorwaarden van de toekenning, zullen, onderworpen aan de bedingen hier naderhand vervat, grondbrieven daarvoor van het Britsche Gouvernement ontvangen; al de paaiementen, welke onder de koopconditien verschuldigd blijven, zullen aan den Oranjevrijstaat betaald worden.

3.—Het zal het Britsche Gouvernement vrijstaan in eenig geval waarin bijzondere omstandigheden het raadzaam maken zulks te doen, om de grondbrieven terug te houden en zoodanige plaats weder in bezit te nemen, op voorwaarde van aan den koper of concessionaris te geven eene plaats van gelijke waarde, of geldelijke vergoeding.

4.—Alle plaatsen die vervallen zijn wegens het niet nakomen van de voorwaarden van verkoop, zullen aan het Britsche Gouvernement komen, en eenige van zoodanige vervallen plaatsten zullen beschikbaar zijn voor de doeleinden van het voorafgaande Artikel, en die plaatsen, welke niet tot zoodanig doeleinde worden aangewend, zullen verkocht worden, en uit de opbrengst daarvan zal twee derde aan het Gouvernement van den Oranjevrijstaat betaald worden.

5.—De verbintenis van personeele bewoning door den koper of concessionaris of van zijn plaatsvervanger zal afgeschaft worden, en de recognitie voor zoodanige plaats betaalbaar, zal zijn tegen Vijf Pond per jaar voor elke duizend morgen.

* Niet door den Volksraad aangenomen.

6.—Het Britsche Gouvernement zal in aanmerking van bovenstaande schikking aan het Gouvernement van den Oranjevrijstaat buiten en behalve de som, ontspruitende uit de voorafgaande Artikels, betalen op of voor dag van aanstaande, de som van £50,000 sterling, en in gebreke van zoodanige betaling, en tot dat zulks heeft plaats gevonden, jaarlijks een som van £3,000 sterling betalen, beginnende van den dag waarop de eerste betaling van recognitie zal vervallen in het voorgaand Artikel.

P. E. WODEHOUSE.

5 Februari, 1869.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP, ENZ., MET DE VEREENIGDE STATEN VAN AMERICA.

PROCLAMATIE.

Aangezien eene algemeene Conventie van vriendschap, koophandel en uitlevering werd geteekend tusschen de Vereenigde Staten van Amerika en den Oranjevrijstaat, door hunne respectieve gevolmagtigden, te Bloemfontein, op den Twee-en-Twintigsten dag van December, Een Duizend Acht Honderd Een-en-Zeventig, welke algemeene Conventie woordelijk is als volgt:—

ALGEMEENE CONVENTIE VAN VRIENDSCHAP, KOOPHANDEL EN UITLEVERING TUSSEN DE VEREENIGDE STATEN VAN AMERIKA EN DEN ORANJEVRIJSTAAT.

De Vereenigde Staten van Amerika en de Oranjevrijstaat, beiden beziel met het verlangen om de vriendschapsbanden, die zoo gelukkig bestaan tusschen de twee Republieken nader aan te halen, zoo wel als om door alle middelen ter hunner beschikking de handelsbetrekking van hunne respectieve Burgers te vermeerderen, hebben van weerszijden besloten eene algemeene Conventie van vriendschap, koophandel en uitlevering te sluiten.

Voor dit doel hebben zij aangesteld als hunne gevolmagtigden, te weten: De President van de Vereenigde Staten, Willard W. Edgcomb, Speciaal Agent van de Vereenigde Staten, en derzelve Consul aan de Kaap de Goede Hoop, en de President van den Oranjevrijstaat, Friedrich Kaufmann Hohne, Gouvernements Secretaris, die, na eene wisseling van hunne respectieve geloofsbriefven, zijn overeengekomen tot de volgende artikelen:—

Art. 1.—De Burgers van de Vereenigde Staten van Amerika en de Burgers van den Oranjevrijstaat zullen worden toegelaten en behandeld op eenen voet van wederkeerige gelijkheid in de twee landen, waar zoodanige toelating en behandeling niet zal strijden met de Constitutioneele of wettige voorzieningen van de contracterende partijen. Geene geldelijke of andere lastiger conditie zal hen opgelegd worden dan op de Burgers van het land waar zij wonen, noch eenige conditie welke ook, waaraan de laatste niet zullen onderworpen zijn. De vorenstaande privilegien, zullen zich, evenwel, niet uitstrekken tot politieke regten.

Art. 2.—De Burgers van een der twee landen, verblijf houdende of gevestigd in het andere, zullen vrij zijn van persoonlijke militaire dienst; maar zij zullen onderhevig zijn aan de geldelijke of andere bijdragen, die mogen vereischt worden bij wege van compensatie, van Burgers van het land waar zij verblijf houden, die vrijgesteld zijn van de gezegde dienst.

Geene hoogere belasting, onder welken naam ook, zal gevorderd worden van de Burgers van een der twee landen, verblijfhoudende of gevestigd in het andere, dan zal worden geheven van Burgers van het land waarin zij verblijf houden, noch eenige schatting, welke ook, waaraan de laatsten niet zullen onderhevig zijn.

In geval van oorlog, of van de bezitneming of occupatie van eigendom voor publieke doeleinden, zullen de Burgers van een der twee landen, verblijfhoudende of gevestigd in het andere, op een gelijken voet geplaatst worden met de Burgers van het land waarin zij verblijf houden met betrekking tot schadevergoeding wegens nadeelen die zij mogten hebben geleden.

Art. 3.—De Burgers van ieder der contracterende partijen zullen de magt hebben om over hun personeel eigendom, binnen de jurisdictie van de andere, te beschikken, door verkoop, testament, donatie, of op eenige andere wijze, en hunne erfgenamen, hetzij bij testament of *ab intestato*, of hunne opvolgers, zijnde Burgers van de andere partij, zullen opvolgen tot het gezegd eigendom of hetzelfde erven, en zij mogen daarvan bezit nemen, hetzij in persoon, of door anderen voor hen handelende; zij mogen over hetzelfde beschikken zoo als zij mogen goeddunken, geene andere lasten betalende dan die welke de inwoners van het land, waarin het gezegde eigendom gelegen is, zullen gehouden zijn in een dergelijk geval te betalen. In de afwezigheid van zoodanigen erfgenaam, erfgenamen, of andere opvolgers, zal dezelfde zorg gedragen worden door de autoriteiten voor de bewaring van het eigendom als zoude gedragen worden voor bewaring van het eigendom van een inboorling van hetzelfde land, tot dat de wettige eigenaar tijd zal gehad hebben om maatregelen te nemen zich in het bezit van hetzelfde te stellen.

Maar in geval reëel eigendom, gelegen binnen het grondgebied van een der contracterende partijen, mogt vervallen aan een Burger van de andere partij, die om rede hij een vreemdeling zijnde, niet konde worden toegelaten zulk eigendom te bezitten, zal er aan den gezegden erfgenaam of anderen opvolger zulke termen worden toegestaan als de wetten kunnen toestaan om zoodanig eigendom te verkoopen; hij zal ten alle tijde vrij zijn om de opbrengsten daarvan zonder moeilijkheden te trekken en uit te voeren, en zonder aan het Gouvernement eenige andere lasten te betalen dan die, welke, in een dergelijk geval, zouden worden betaald door een inwoner van het land waarin het reëel eigendom moge gelegen zijn.

Art. 4.—Eenig geschil dat mogt ontstaan tusschen eischers van het eigendom eens overledenen zal worden beslist overeenkomstig de wetten en door de regters van het land waarin het eigendom moge gelegen zijn.

Art. 5.—De contracterende partijen geven elkander het voorregt, om ieder in hunne respectieve Staten, Consuls en Vice-Consuls te hebben van hunne eigene aanstelling, die dezelfde voorregten zullen genieten als die der meest begunstigde natie.

Maar alvorens eenigen Consul of Vice-Consul als zoodanig zal ageren, zal hij, op de gewone wijze, worden goedgekeurd door het Gouvernement van het land waarin zijne functies zullen moeten worden uitgeoefend.

In hunne private en bezigheids-transacties, zullen Consuls en Vice-Consuls onderworpen zijn aan dezelfde wetten en gebruiken als private individuen, Burgers van de plaats waarin zij verblijf houden.

Het wordt hiermede verstaan dat in geval van vergriep tegen de wetten, door een Consul of Vice-Consul, het Gouvernement waarvan hij zijne exequatuur ontving, dezelve kan terugtrekken, hem wegzenden uit het land, of hem doen straffen overeenkomstig de wetten, aan het andere Gouvernement, deszelfs redenen opgevende waarom het zoo handelt.

De archieven en papieren behorende aan de Consulaten zullen onschendbaar wezen, en onder geen voorwendsel, welk ook, zal eenigen Magistraat of anderen ambtenaar dezelve inspecteren, inbeslagnemen, of op eenige wijze zich in dezelve mengen.

Art. 6.—Geen der contracterende partijen zal eenige hoogere of andere regten heffen op den invoer, uitvoer of doorvoer van de natuurlijke of industriele producten van het andere, dan zijn of zullen betaalbaar zijn op dezelfde artikelen, zijnde voortbrengsel van enig ander land.

Art. 7.—Ieder der contracterende partijen verbindt zich hierbij geen voorregt in koophandel te verleenen aan eenige natie dat niet onmiddellijk door de andere partij zal genoten worden.

Art. 8.—De Vereenigde Staten van Amerika en de Oranjevrijstaat zullen, op aanzoek gedaan door middel van hunne respectieve diplomatieke of consulaire agenten, aan het geregt overleveren personen die, beschuldigd zijnde van de

misdaden vermeld in het volgende artikel, begaan binnen de jurisdictie van de opeischende partij, eene schuilplaats zullen zoeken, of zullen worden gevonden binnen het grondgebied van de andere: *Mits*, Dat dit slechts zal worden gedaan wanneer de daadzaak van het begaan der misdaad zoo zal zijn bewezen om hunne apprehensie en teregtstelling te regtvaardigen, indien de misdaad ware bedreven in het land waar de aldus beschuldigde persoon zal worden gevonden.

Art. 9.—Personen zullen uitgeleverd worden overeenkomstig de voorzieningen van deze Conventie die zullen beschuldigd zijn met eenige der volgende misdaden, namelijk: Moord (insluitende moord, vadermoord, kindermoord en vergiftiging); poging om moord te begaan; onteering, falsiteit, of de verspreiding van vervalschte papieren, brandstichting, roof met geweld, vreesaanjaging, of gewelddadigen ingang van eenig bewoond huis, zeeroof, ontvreemding door publieke ambtenaren, of door personen gehuurd of gesalarieerd, tot nadeel hunner principalen, wanneer deze misdaden onderworpen zijn aan eerlooze straffen.

Art. 10.—De uitlevering zal worden gedaan door het Uitvoerend Gezag van de contracterende partijen respectievelijk.

Art. 11.—De kosten van opsluiting en aflevering, gemaakt overeenkomstig de voorgaande artikelen, zullen zijn ten laste van de partij die de aanvraag doet.

Art. 12.—De voorzieningen der vorenstaande artikelen betreffende de uitlevering van voortvluchtige misdadigers zullen niet toepasselijk zijn op overtredingen begaan voor den datum hiervan, noch op die van eenigen politieken aard.

Art. 13.—De tegenwoordige Conventie wordt gesloten voor den tijd van tien jaren van af den dag der wisseling van de ratificaties; en indien, een jaar voor de expiratie van dien tijd, geen der contracterende partijen door eene officieele kennisgeving, deszelfs voornemen aan den anderen zal hebben aangekondigd om de werking der gezegde Conventie te doen ophouden, zal dezelve bindend blijven voor twaalf maanden langer, en zoo voort van jaar tot jaar, tot aan de expiratie van de twaalf maanden, die op eene dergelijke verklaring zullen volgen, wat ook de tijd zij waarop dezelve moge plaats hebben.

Art. 14.—Deze Conventie zal aan beide zijden worden onderworpen aan goedkeuring en ratificaties van de respectieve competente autoriteiten, en de ratificaties zullen te Washington worden gewisseld zoo spoedig als de omstandigheden zulks zullen toelaten. In bewijze waarvan de respectieve gevolmagtigden de bovenstaande artikelen hebben geteekend, en hunne zegels daaraan hebben gehecht.

Gedaan in quadruplicaat te Bloemfontein, dezen 22sten dag van December, in het Jaar onzes Heeren, Een Duizend Acht Honderd Een-en-Zeventig.

W. W. EDGCOMB. (Zegel).

F. K. HOHNE. (Zegel).

En aangezien de gezegde algemeene Conventie van weerskanten behoorlijk is bekrachtigd, en de respectieve ratificaties derzelve werden gewisseld te Washington op den Achttienden Augustus, Een Duizend Acht Honderd Drie-en-Zeventig;

Zij het nu daarom kennelijk dat ik, Johannes Hendricus Brand, President van den Oranjevrijstaat, de Conventie heb doen publiceren, ten einde dezelve en iedere Clausule en Artikel daarvan moge worden in acht genomen en volvoerd ter goeder trouw door den Oranjevrijstaat en deszelfs Burgers.

Ten bewijze waarvan ik mijne handteekening hieronder heb gezet, en het Zegel van den Oranjevrijstaat hieraan heb doen hechten.

Aldus gedaan te Bloemfontein, dezen Twintigsten Dag van December, in het Jaar onzes Heeren, Een Duizend Acht Honderd Drie-en-Zeventig.

J. H. BRAND.

Bij order,

F. K. HOHNE,

Gouvernements Secretaris.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP, ENZ., MET DE Z. A. REPUBLIEK.

GOUVERNEMENTS KENNISGEVING.

Op last van ZHEd. den Tijdelijk Waarnemenden Staatspresident, wordt het onderstaande Tractaat van Vriendschap, handel en de uitlevering van Misdadigers tusschen den Oranjevrijstaat en de Z. A. Republiek, tot algemeen narigt gepubliceerd.

Bij order,

B. VAN DER KARST,
pro. Gouvts. Secretaris.

Gouvernementskantoor,
Bloemfontein, 9 September, 1872.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP, HANDEL EN DE UITLEVERING VAN MISDADIGERS TUSSENEN DE Z. A. REPUBLIEK EN DEN ORANJEVRIJSTAAT.

De Zuid-Afrikaansche Republiek en de Oranjevrijstaat wederzijds begeerig zijnde om den band van gemeenschappelijk belang en van onderlinge vriendschap, die nu zoo gelukkig tusschen beide Republieken bestaat, nauwer toe te halen en te versterken en tevens door alle middelen binnen hun bereik het handelsverkeer tusschen hunne Burgers te bevorderen,—zijn onderling overeengekomen, om een tractaat van Vriendschap, Handel, en de Uitlevering van Misdadigers te sluiten.

Art. 1.—Tusschen den Oranjevrijstaat en de Z. A. Republiek zal eene onverbrekelijke vrede en volmaakte vriendschap en vrije handel bestaan.

Art. 2.—De burgers van de Z. A. Republiek en van den Oranjevrijstaat zullen wederzijds op gelijken voet worden toegelaten en behandeld worden als de burgers van den Staat, waarin zij zich zullen bevinden.

Geene grootere belastingen of zwaardere verpligtingen zullen op hen worden gelegd, dan op de burgers van den Staat waar zij zich bevinden; ook zullen zij niet belast worden met eenige verpligtingen, die niet op de burgers van den Staat waar zij wonen, gelegd zijn.

De bovengemelde voorregten echter zullen niet uitgestrekt worden tot het genot van politieke regten.

Art. 3.—Geen der beide kontrakterende partijen zal eene hoogere of grootere belasting leggen op den invoer, uitvoer, of doorvoer van de producten of de voortbrengselen van vernuft en kunst van de andere dan welke op de producten en voortbrengselen van hare eigene burgers gevorderd wordt.

Art. 4.—Aanzoeken om permitten tot doorvoer van kriegsbehoeften en vuurwapenen, voor het gebruik en ten behoeve van de regering van een der beide Staten, zullen in geschrifte geschieden, het getal of hoeveelheid vuurwapenen, kriegsbehoeften, enz., vermelden, waarvoor doorvoer verzocht wordt en geteekend worden door den President van den Staat die zoodanig doorvoer verlangt, waarop de President van den Staat, bij wien om zoodanig permit gevraagd wordt, dezelve zal verleen en zonder heffing of betaling van eenige impost- of zegelgelden daarop; dit zal zich niet uitstrekken tot de ammunitie en vuurwapenen voor den algemeen handel.

Art. 5.—De vrijheid van handel in dit Traktaat uitgedrukt zal zich niet uitstrekken tot contrabande artikelen, ammunitie en vuurwapenen met de naturrellen.

Art. 6.—De Zuid-Afrikaansche Republiek en de Oranjevrijstaat komen overeen om, op schriftelijk aanzoek daartoe of namens den President hunner respectieve Staten, uitlevering te doen van personen, die gevonnisd zijn wegens, of beschuldigd zijn van eenige der hierna vermelde misdaden binnen het rechtsgebied van de Regering, die daarom aanzoek doet, bedreven, en die gevlugt zijn naar, of zich bevinden binnen de grenzen van den ander, met dien verstande nogthans, dat zoodanige uitlevering alleen dan zal plaats vinden, wanneer zoodanig voldoende bewijs van het plegen der misdaad is geleverd, als genoegzaam zou geweest zijn om de inhechtenisneming, of in staat van beschuldiging stellen van den persoon te wettigen, indien de misdaad begaan was op de plaats, waar de beschuldigde persoon gevonden wordt.

Art. 7.—Personen met de volgende misdaden beschuldigd, zullen overeenkomstig dit Traktaat uitgeleverd worden, te weten: moord, vadermoord, kindermoord, poging tot moord, schuldige manslag, sodomie, verkrachting, brandstichting, diefstal, roof met geweld, landsdieverij, bedrog, frauduleuze insolventie, muntvervalsching, muntschennis, het verspreiden van valsche munt, afpersing, knevelarij, omkoopning van ambtenaren, vergiftiging, falsiteit, valsche handteekening, veelwijvery, schaking, bloedschande.

Art. 8.—De kosten van het in hechtenis plaatsen en van de uitlevering overeenkomstig de vorige artikelen zal zijn ten laste van degenen, die zulks eischen.

Art. 9.—De bepalingen van de hierboven vermelde artikelen, omtrent de uitlevering van gevluchte misdadigers, zullen niet toepasselijk zijn op misdaden van staatkundigen aard.

Art. 10.—Dit Tractaat zal ingegaan worden voor niet langer dan 5 jaren van af den datum der bekrachtiging en daarna tot 12 maanden na kennisgeving van een der beide partijen.

Bloemfontein, 28 Juni, 1872.

(Get.) J. H. BRAND, President van den Oranjevrijstaat.
In onze tegenwoordigheid:

(Get.) F. K. HOHNE, Gouvernements Secretaris.

(Get.) M. STEIJN, Lid van den Uitvoerenden Raad.

Pretoria, Z. A. Republiek,
Gouvernementskantoor, 1 Aug., 1872.

(Get.) THOS. BURGERS, President der Z. A. Republiek.

In onze tegenwoordigheid:

(Get.) N. J. R. SWART, Gouvernements Secretaris.

(Get.) F. JEPPE, } Leden van den
(Get.) M. W. FORSTER, } Uitvoerenden Raad.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP MET BELGIE.

PROCLAMATIE.

Aangezien een Tractaat van Vriendschaps-vestiging en van Koophandel werd geteekend tusschen Belgie en den Oranjevrijstaat, door hunne respectieve gevolmagtigden te Brussel, den Eersten Dag van April, Een Duizend Acht Honderd Vier-en-Zeventig;

En aangezien het gezegde Tractaat van weerskanten behoorlijk is bekrachtigd en de respectieve ratificatien derzelve werden gewisseld te Brussel, op den 11den Augustus, 1874;

Zij het nu daarom kennelijk, dat ik, Johannes Hendricus Brand, President van den Oranjevrijstaat, het Tractaat heb doen publiceeren, ten einde hetzelfde en iedere Clausule en Artikel daarvan moge worden in acht genomen en volvoerd ter goeder trouw door den Oranjevrijstaat en deszelfs Burgers;

Ten bewijze waarvan ik mijne handteekening hieronder heb gezet en het Grootzegel van den Oranjevrijstaat hieraan heb doen hechten.

Aldus gedaan te Bloemfontein, dezen 3den dag van October, in het Jaar onzes Heeren, Een Duizend Acht Honderd Vier-en-Zeventig.

J. H. BRAND, Staatspresident.

Bij order,

F. K. HOHNE,
Gouvernements Secretaris.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAPS-VESTIGING EN VAN KOOPHANDEL TUSSCHEN DEN ORANJEVRIJSTAAT EN BELGIE.

Zijne Excellentie de President van den Oranjevrijstaat van de eene zijde, en Zijne Majesteit de Koning der Belgen van de andere zijde, de betrekkingen van Vriendschap en van Koophandel willende ontwikkelen en bevestigen, tusschen den Oranjevrijstaat en Belgie hebben goedgeacht een behoorlijk Tractaat te sluiten om dit doel te bereiken en hebben daarvoor tot hunne gevolmagtigde gezanten benoemd, te weten:—

Zijn Excellentie de President van den Oranjevrijstaat, den WelEdelen heer Hendrik Antonie Lodewijk Hamelberg, Consul-Generaal in het Koninkrijk der Nederlanden en Diplomatiek Agent van den Oranjevrijstaat; en Zijne Majesteit de Koning der Belgen, den Graaf d'Aspremont Lynden, Minister van Buitenslandsche Zaken, Lid van den Senaat, Officier van de Leopold's Orde, Commandeur van de Ernestine Tak van Saksen, Groot Kruis van de Orde van Leopold van Oostenrijk, enz., enz., enz.

Dewelke na hunne volledige geloofsbriefven gewisseld te hebben en die in goede en behoorlijke vorm te zijn bevonden, de volgende Artikelen zijn overeengekomen:—

Art. 1.—Er zal eeuwigdurende vrede en aanhoudende vriendschap zijn tusschen den Oranjevrijstaat en het Koninkrijk Belgie en tusschen de Burgers van de twee landen, zonder uitsluiting van persoon of zaken.

Art. 2.—Er zal wederkeerige vrijheid van Koophandel tusschen den Oranjevrijstaat en het Koninkrijk Belgie bestaan.

Art. 3.—De Burgers van de eene en van de andere contracterende partij zullen in de beide landen de meest bestendige en de volmaakste bescherming voor hunne personen en hunne eigendommen genieten. Zij zullen dientengevolge een vrije en gemakkelijke toegang tot de Geregtshoven hebben, om hunne regten te eischen en te verdedigen in alle instantien en in alle graden van jurisdictie door de wetten vastgesteld. Zij zullen vrij zijn om in alle omstandigheden de advocaten, procureurs of agenten, van elke klasse te gebruiken, die zij goedvinden om in hun naam aan te stellen. Eindelijk zullen zij, in dit opzigt, dezelfde regten en privileges genieten als welke aan de Burgers van het meest bevoorregte volk zijn toegestaan, en zij zullen gehouden zijn aan de voorwaarden waaraan deze laatste zijn onderworpen.

Art. 4.—De Burgers van den Oranjevrijstaat in Belgie, en de Belgische Burgers in den Oranjevrijstaat, zullen uitgesloten zijn van alle militaire dienst, hetzij in de armee, hetzij in de marine, hetzij in de militie of nationale garde, en in geen geval zullen zij belast kunnen worden op hunne roerende en onroerende goederen, met andere lasten, bepalingen, zaken of imposten dan die waaraan de burgers van het land zouden zijn onderworpen. Men is even zoo overeengekomen dat de Burgers der twee landen, die gevestigd zijn of zich zullen vestigen binnen

het grondgebied van het ander, alle voordeelen genieten zullen, die de wetten of deereuten van kracht toestaan of in de toekomst toe zullen staan aan vreemde immigranten, met de verpligting de voorwaarden te vervullen in dit document opgelegd of uitgedrukt.

Art. 5.—De Burgers van den Oranjevrijstaat in Belgie en de Belgische Burgers in den Oranjevrijstaat, zullen eene volkomene vrijheid van Godsdienst genieten. Beiden zullen zich, wat de uitoefening van hunne goddelijke eerbewijzing betreft aan de wetten van elk land onderwerpen.

Art. 6.—De Burgers van elk der twee contracteerende partijen zullen vrijelijk binnen het grondgebied van het andere kunnen reizen of verblijven, kunnen handelen in het groot en in het klein, zooals zulks werkelijk veroorloofd is te doen of zooals het in vervolg zal zijn veroorloofd aan de burgers van het meest begunstigde volk; kunnen huren en bewonen huizen, magazijnen en winkels die zij noodig zullen hebben; koopgoederen en geldspecien vervoeren en consignaties ontvangen zoowel van het bewoonde als van vreemde landen, volgens de wetten van elk der twee landen, zonder voor deze handelingen onderworpen te zijn aan andere verpligtingen, lasten of bepalingen, als die welke zijn opgelegd aan de inboorlingen, behoudens de voorzorgen der politie die gebruikt worden ten opzichte der meestbegunstigde volkeren.

Zij zullen beiden op een voet van volmaakte gelijkheid staan, vrij om in hunne koopen en verkoopen, de prijs der voorwerpen, koopmanswaren en zaken, welke ook, ingevoerd of in het land voortgebracht te bepalen, hetzij zij dezelve verkoopen in het bewoonde land of hetzij zij dezelve voor uitvoer bestemmen, zich schikkende naar de wetten en regelen van kracht.

Zij zullen dezelfde vrijheid genieten om zelve hunne zaken te bestieren, hunne verklaringen ten geregte af te leggen of zich te doen vertegenwoordigen door personen, die zij zullen verkiezen als magthebbenden, zaak waarnemers, vertrouwde agenten of tolken, tot den koop of verkoop van hunne goederen of koopwaren.

Eveneens zullen zij het regt hebben de bedieningen te vervullen die hun door hunne landgenooten door vreemdelingen of door de Burgers van het land zullen zijn toevertrouwd als magthebbenden, zaak waarnemers, vertrouwde agenten of tolken, zich in alles onderwerpende aan de wetten van het land en zonder als vreemdelingen eenige vermeerdering van salaris of belooning te zullen moeten betalen.

Art. 7.—De burgers van elk der twee contracteerende partijen zullen het regt hebben binnen het grondgebied van de andere, goederen van allerlei soort te bezitten en er op dezelve wijze over te beschikken als de inwoners.

De burgers van den Oranjevrijstaat zullen in Belgie het regt genieten, natuurlijke of testamentaire nalatenschappen te ontvangen en over te dragen eveneens als de Belgen, volgens de wetten van het land, zonder ten opzichte van hunne hoedanigheid als vreemdeling onderworpen te zijn aan eenige voorafgaande ligting of impost, die niet van de inwoners in hetzelfde geval zoude gevorderd worden; wederkeerig zullen de Belgen in het geheele gebied van den Oranjevrijstaat het regt genieten om natuurlijke of testamentaire nalatenschappen te ontvangen en over te dragen eveneens als de burgers van dezen Staat volgens de wetten van het land, zonder ten opzichte van hunne hoedanigheid als vreemdeling onderworpen te zijn aan eenige voorafgaande ligting of impost die niet in hetzelfde geval zoude verschuldigd zijn door de inwoners. Dezelfde wederkeerigheid tusschen de burgers der beide landen zal bestaan ook ten opzichte der giften onder de levenden.

Bij gelegenheid van den uitvoer van goederen, verkregen of verworven op welke wijze het ook zij, door de burgers van den Oranjevrijstaat in Belgie, of door de Belgen in den Oranjevrijstaat, zal er op deze goederen geen enkel regt van aftrekking of van emigratie geheven worden, noch eenige belasting hoegenaamd waaraan de inboorlingen niet zouden onderworpen zijn.

De bovengenoemde vrijlating sluit niet slechts in de regten van aftrekking die zouden kunnen ingezameld worden, door de openbare Schatkist maar gelijkelyk alle regten van aftrekking of van emigratie waarvan de ontvangst van gewigt zoude zijn voor bijzondere personen, municipaliteiten, openbare instellingen, gemeenten, districten of broederschappen.

De voorafgaande schikkingen zijn toepasselyk op alle in de toekomst te verkrijgen erfenissen en op alle overbrenging van goederen in het algemeen, waarvan de uitvoering nog niet heeft plaats gehad.

Art. 8.—De voorwerpen van elken aard, komende van den Oranjevrijstaat of verzonden naar den Oranjevrijstaat, zullen op hun doortogt van het Belgisch grondgebied dezelfde behandeling ontvangen die in dezelfde omstandigheden van toepassing wordt gebragt op voorwerpen komende van of bestemd naar het meest begunstigde land; wederkeerig zullen de voorwerpen van elken aard, komende van Belgie of verzonden naar Belgie, op hun togt door het grondgebied van den Oranjevrijstaat de behandeling ontvangen, die in dezelfde omstandigheden van toepassing wordt gebragt op voorwerpen komende van of bestemd naar het meest begunstigde land.

Art. 9.—Gedurende den tijd door de wetten der beide landen vastgesteld tot het in de bergplaatsen in bewaring houden van koopwaren, zullen er geen andere lasten opgelegd worden, als die van bewaring en in magazijn houding, op de voorwerpen ingevoerd van een der twee landen in het andere, in tusschen tijd dat zij vervoerd worden tot eigen verbruik of ter doortogt of wel weder uitgevoerd, en in geen geval zullen zij zwaardere pakhuisregten betalen of aan andere formaliteiten onderworpen zijn als de voorwerpen ingevoerd van enig ander vreemd land.

Art. 10.—De twee hooge contracterende partijen komen overeen dat elke gunst-voorregt of vrijheid van belasting die de een van hun zoude hebben toegestaan of zoude toestaan ten opzichte van de tollën, aan onderdanen van eenen anderen Staat, zoude verstrekt worden aan burgers van het andere land, vrijwillig, indien de verleening ten gunsten van den anderen Staat vrijwillig is, of door middel van eene vergoeding van gelijke waarde, indien de vergunning voorwaardelyk is geweest. Geen der contracteerende partijen zal opleggen, hetzij op den invoer, hetzij op den wederuitvoer der voortbrengselen van den bodem of van de nijverheid van de andere partij, lasten verschillend of hooger als die welke geheven zijn op den invoer of op de wederuitvoer van dergelyke koopwaren komende van eenig ander vreemd land. Geene beperking, geen verbond van invoer of van uitvoer zal plaats hebben in een' wederkeerigen handel der contracteerende partijen wanneer die niet gelijkelijc uitgestrekt wordt tot alle andere volkeren.

Art. 11.—De schikkingen der Artikelen 8, 9, en 10 zijn niet toepasselyk op bijzondere maatregelen die de twee landen zich voorbehouden in te stellen in een gezondheids oogpunt of met opzigt tot oorlogs gebeurtenissen.

Art. 12.—De voorwerpen, van welken aard het ook zij, behoorende aan burgers van den Oranjevrijstaat of aan de Belgen die door zeeroovers genomen zouden zijn binnen de grenzen der jurisdictie van eene der beide contracterende partijen, of in volle zeeën, die zouden zijn gevoerd naar of ontdekt in de havens, rivieren, rades of baaijen onder bescherming der andere contracterende partij, zullen terug gegeven worden aan hunne eigenaren, die zullen moeten betalen, indien zulks noodig is, de onkosten van het hernemen, te bepalen door de bevoegde Gerechtshoven. Het regt van eigendom zal van te voren moeten zijn bewezen voor deze Gerechtshoven en de terugeisching moeten gedaan worden binnen verloop van een jaar, door de belanghebbende partijen, door hunne magthebbers of door de agenten van de respectieve Gouvernemen ten.

Art. 13.—Het is uitdrukkelijc overeengekomen tusschen de beiden contracterende partijen dat, onafhankelijc van de bepalingen die voorafgaan, de diplomatieke agenten en de burgers van elke klas van een der twee Staten met vol regt in het andere land voorregten, vrijheid van belastingen, vrijheden en vermindering van lasten zullen genieten, toegestaan of toe te staan ten gunste van het meest

begunstigde volk, vrijwillig indien de verleenings vrijwillig is, of met dezelfde vergoeding indien de verleenings voorwaardelijk is.

Hetzelfde beginsel zal toepasselijk zijn op koopwaren en voorwerpen hoegenaamd behoorende aan burgers of het Gouvernement van een der beide Staten en zich bevindende binnen de grenzen van de jurisdictie van de andere.

Art. 14.—Indien, door een samenloop van ongelukkige omstandigheden, verschillen tusschen de beide Hooge Contracterende partijen, eene storing in hunne vriendschaps betrekkingen zouden veroorzaken, en indien, na het middel van eene vriendschappelijke beraadslaging te hebben uitgeput, het doel van hunne wederzijdsche begeerte niet geheel is bereikt, zal de tusschenkomst van eene derde magt, die met beide partijen gelijkelijk bevriend is, ingeroepen worden met gemeenschappelijke toestemming om eene uiterste breuk te voorkomen.

Men is overeengekomen dat in geval van eene storing in de betrekkingen of van een geheele breuk, de burgers van het land van eene der Hooge Contracterende Partijen gevestigd of wonende in de Staten van de andere, handel of eenige andere bijzondere professie uitoefenende, zullen het vermogen hebben daar te blijven, hun beroep of hunne zaken voortzettende, zonder in het genot van hunne vrijheid of van hunne goederen gestoord te worden, voor zooverre zij zich rustig gedragen en zij geen inbreuk op de wetten maken, en hunne goederen en effecten zullen niet onderhevig zijn om in beslag genomen of gegrepen te worden en zullen aan geene belasting onderworpen zijn, die de Burgers van het land niet op goederen van dezelfde soort te betalen hebben.

Art. 15.—Elke der contracterende partijen zal de magt hebben om te benoemen tot bescherming van zijn handel Consuls-Generaal, Consuls of Vice-Consuls, die op het grondgebied van de andere zullen wonen, maar alvorens in bediening te treden, zal elk Consul-Generaal, Consul of Vice-Consul, benoemd in den gebruikelijken vorm, de exequatur of magtiging van het Gouvernement verkrijgen, waarvoor hij de geloofsbriefen houdt, en elke der contracterende partijen zal het regt hebben plaatsen of gedeelten van zijn grondgebied uit te zonderen waar hij niet zal goedvinden Consuls-Generaal, Consuls of Vice-Consuls toe te laten; men heeft het voor het overige begrepen dat in dit opzigt de beide Gouvernemeenten respectievelijk geene beperking hoe ook genaamd zullen opleggen die niet in hun land aan alle volkeren gemeen zijn.

Art. 16.—De diplomatieke agenten, Consuls-Generaal, Consuls en Vice-Consuls van den Oranjevrijstaat in België, zullen alle privilegien, vrijstellingen en vrijheid van belastingen genieten die de agenten van dezelfde hoedanigheid van het meest begunstigde volk genieten of zullen genieten. Het zal evenzoo zijn in den Oranjevrijstaat voor de diplomatieke Agenten, Consuls-Generaal, Consuls en Vice-Consuls van België.

Art. 17.—In geval van het overlijden van een burger van den Oranjevrijstaat in België of van een burger van België in den Oranjevrijstaat, indien er geen bekend erfgenaam of geen executeur testamentair door den overledenen is aangesteld, zullen de competente plaatselijke autoriteiten, de Consuls of Consulaire Agenten van het volk waartoe de overledene behoort van de omstandigheid verzwijgen, opdat er onmiddellijk kennis van kunne gegeven worden aan de belanghebbende partijen.

In geval van minderjarigheid of afwezigheid van de erfgenamen of van afwezigheid van de executeuren testamentair, zullen de agenten van den Consulaire dienst, te zamen met de competente plaatselijke autoriteit, het regt hebben om, overeenkomstig de wetten van hunne respectieve landen, alle daden te verrigten noodig tot het behouden en de administratie van de successie, vooral om de zegels op te leggen en op te heffen, de inventaris op te maken, de successie te administreren en te liquideren, in een woord al de maatregelen te nemen tot bescherming der belangen van de erfgenamen, uitgezonderd het geval waar geschillen mogten ontstaan die behoorden te worden beslist door de competente Geregtschoven van het land waar de successie open is.

Art. 18.—Het tegenwoordig Tractaat zal van kracht blijven gedurende zes jaren, te worden gerekend van af de bekrachtiging die plaats zal hebben te Brussel binnen verloop van zes maanden, of liever zoo spoedig mogelijk. In het geval dat geen der contracteerende partijen, twaalf maanden voor het verloop van gezegd tijdvak van zes jaren niet zijn voornemen heeft te kennen gegeven om niet dit Tractaat te vernieuwen, zal dit voortduren te bestaan en verbindend te wezen gedurende nog één jaar en zoo vervolgens, tot er een jaar zal verlopen zijn sedert den dag van de opzegging gedaan door de een of ander der contracteerende partijen.

Art. 19.—Het tegenwoordige tractaat zal worden bekrachtigd door zijne Majesteit den Koning der Belgen, zoowel als door den Volksraad van den Oranjevrijstaat.

Ten bewijze waarvan de hierbovengenoemde gevolmagtigde gezanten hetzelfde hebben geteekend en gezegeld in dubbel origineel.

Gedaan te Brussel, den eersten dag van de maand April van het Jaar onzes Heeren Een Duizend Acht Honderd Vier-en-Zeventig.

Graaf D'ASPREMONT LIJNDEN,
H. A. L. HAMELBERG.

De Gouvernements Secretaris verklaart dat het bovenstaande tractaat door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat is bekrachtigd op den 27sten Mei, 1874, en door zijne Majesteit den Koning van België op den 4den Augustus, 1874, en dat de ratificaties te Brussel zijn uitgewisseld op den 11den Augustus, 1874.

F. K. HOHNE, Gouvernements-Secretaris.

Gouvernementskantoor,
Bloemfontein, 5 October, 1874.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP, ENZ., MET PORTUGAL.

PROCLAMATIE.

Aangezien een Tractaat van Vriendschap en Koophandel werd geteekend tusschen Portugal en den Oranjevrijstaat, door hunne respectieve gevolmagtigden te Londen, den Tienden Dag van Maart, Een Duizend Acht Honderd Zes-en-Zeventig ;

En aangezien het gezegde Tractaat door den HoogEdelen Volksraad van dezen Staat op den 22sten dag van Mei, 1876, goedgekeurd is geworden ;

Zij het nu daarom kennelijk, dat ik, William Whiskin Collins, Voorzitter van de HoogEdele Commissie, belast met de plichten van Staatspresident van den Oranjevrijstaat, gedurende de afwezigheid van den HEd. Heer Johannes Henricus Brand, het gezegde Tractaat heb doen publiceeren, gelijk geschiedt bij deze ;

Ten bewijze waarvan ik mijne handteekening hieronder heb gezet en het Groot Zegel van den Oranjevrijstaat hieraan heb doen hechten.

Aldus gedaan te Bloemfontein, dezen 15den dag van Augustus, in het Jaar Onzes Heeren, Een Duizend Acht Honderd Zes-en-Zeventig.

W. W. COLLINS.

Bij Order,

F. K. HOHNE,
Gouvernements Secretaris.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP EN KOOPHANDEL MET PORTUGAL,
10DEN MAART, 1876.

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en van de Algarven, en Zijn Hoog-Edele de Staatspresident van den Oranjevrijstaat, bezielt zijnde met de begeerte om de betrekkingen van vriendschap en handel tusschen hunne wederzijdsche Staten te ontwikkelen en te bevestigen, hebben besloten tot dat einde een Tractaat aan te gaan en hebben tot hunne Gevolmatigden benoemd, te weten:—

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en van de Algarven, den Burggraaf Duprat, Kommandeur van de Orden van Christus en van Onze Vrouw der Ontvanging van Villa Viçosa, Officier van het Legioen van Eer van Frankrijk, van St. Mauritius en St. Lazarus van Italië en van Leopold van België, Zaakgelastigde voor de Zuid-Afrikaansche Republieken, Consul-Generaal voor Portugal in Londen, enz.; en Zijn HoogEdele de President van den Oranjevrijstaat, den Heer Hendrik Antonie Lodewijk Hamelberg, Kommandeur van de Orde van Leopold van België, Consul-Generaal van den Oranjevrijstaat in het Koninkrijk der Nederlanden en voor het aangaan van het tegenwoordige Tractaat, deszelfs Diplomatieken Agent.

Die, na elkander hunne wederzijdsche volmagten medegeedeeld en dezelve in goede en behoorlijke orde bevonden te hebben, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen.

Art. 1.—Er zal eeuwigdurende vriendschap en volledige wederkeerige vrijheid van handel over de wederzijdsche grondgebieden zijn tusschen Zijne Majesteit den Koning van Portugal en zijne onderdanen ter eene zijde, en den Oranjevrijstaat en zijne burgers ter andere zijde.

Art. 2.—De onderdanen en burgers van elke der Hooge contracteerende partijen zullen, binnen het grondgebied van de andere, vrijelijk verlof hebben de havens, rivieren en plaatsen, waar die ook mogen zijn, in welke vreemde handel thans is, of hierna zal worden toegestaan, binnen te gaan, zich daar te vestigen en te wonen, huizen en magazijnen te huren, te koopen en te bouwen; alle soorten van roerende en onroerende eigendommen te verkrijgen en te behouden; elke nijverheid of handel te drijven, en dien in het groot of klein uit te oefenen, en het vervoer van koopwaren en geld te bewerkstelligen, met onderwerping aan de wetten en reglementen, in elk der wederzijdsche grondgebieden in werking. Zij zullen vrijen en gereeden toegang hebben tot de Geregtschoven ter handhaving en verdediging hunner regten in alle graden van jurisdictie, bij de wetten vastgesteld, en zullen tot dat einde de magt hebben om advocaten, procureurs en agenten van elke soort te bezigen en zullen eindelijk in dit opzigt dezelfde regten en voordeelen genieten, welke thans zijn of hierna zullen worden toegestaan aan de inboorlingen des lands.

Zij zullen vrijelijk beschikken over alle eigendommen, welke zij binnen de wederzijdsche grondgebieden bezitten, hetzij door schenking, verkoop, ruil, testament, of op eenige andere wijze, welke zij zullen goed achten, en hun geheele kapitaal uit het land mogen nemen.

Op gelijke wijze zullen de onderdanen en burgers van een' der beide Staten, die erfgenamen of legatarissen zijn van goederen, gelegen binnen den anderen, vrijheid hebben zonder hinder in zulke goederen op te volgen, zelfs ab intestato; en de gezegde erfgenamen of legatarissen zullen geene andere of hoogere erfregten betalen, dan die in gelijke gevallen door nationale onderdanen en burgers betaald worden.

Zij zullen hunne godsdienst vrijelijk uitoefenen, en te zamen vergaderen tot het houden der openbare eeredienst met derzelver wederzijdsche gebruiken, kerken hoven daar te stellen en hunne dooden begraven met de gebruikelijke plegtigheden, in alle gevallen handelende in overeenstemming met de wetten en reglementen in elk land in werking.

Zij zullen ontheven zijn van gedwongen leeningen en van elke buitengewone belasting, welke niet algemeen en bij de wet vastgesteld is, alsmede van militaire dienst ter zee en te land.

Zij zullen dezelfde bescherming van hunne personen, gezinnen, eigendommen en woningen genieten als de inboorlingen van het land.

Art. 3.—De voortbrengselen van den grond en de nijverheid der Portugeesche bezittingen in Mozambique zullen niet onderworpen zijn aan invoer- of doorvoerregten in het grondgebied van den Oranjevrijstaat, en wederkeerig zullen de voortbrengselen van den grond en de nijverheid van dezen Staat ontheven zijn van alle invoer- en doorvoerregten in de Portugesche bezittingen van Mozambique.

Art. 4.—Zijne Majesteit de Koning van Portugal en van de Algarven, begerig zijnde om tot de ontwikkeling en bloei van den Oranjevrijstaat bij te dragen, en om zoo veel mogelijk den uitvoer van deszelfs voortbrengselen te vergemakkelijken, staat toe, dat de gezegde Staat op eenen gelijken voet met de Portugesche provincie van Mozambique geplaatst worde en dezelfde voordeelen en gemakken als zij geniete, zoo wel ten aanzien van den uitvoer als van den invoer door de havens van deze provincie.

Art. 5.—De doorvoer der voortbrengselen van den grond, en de nijverheid van den Oranjevrijstaat door het Portugeesche grondgebied der Provincie van Mozambique, zoo wel als de doorvoer door het gezegde grondgebied van koopwaren van elken oorsprong of nationaliteit, ingevoerd door de baai van Lorenzo Marquez en bestemd voor den gezegden Staat, zal geheel vrij en ontheven zijn van alle regten hoegenaamd.

Art. 6.—Zijne Majesteit de Koning van Portugal behoudt zich het regt voor om den invoer van wapenen en krijgsbehoefden te beletten, en om den doorvoer daarvan aan bijzondere reglementen te onderwerpen, doch hij verbindt zich om vrijheid van in- of doorvoer te handhaven voor de wapenen en krijgsbehoefden voor den Oranjevrijstaat bestemd, mits dezelve door het Gouvernement van dezen Staat verzocht, en de noodige waarborgen om hunne aankomst aldaar te verzekeren, gegeven worden.

Art. 7.—De voortbrengselen van den grond en de nijverheid van den Oranjevrijstaat, welke door de baai naar Lorenzo Marquez uitgevoerd mogen worden, zullen ontheven zijn van alle uitvoerregten, zullende zij echter, even als de voortbrengselen van Portugeeschen oorsprong, zijn onderworpen aan kade-, licht- en alle andere havenregten, welke daar vastgesteld mogen wezen.

Art. 8.—Koopwaren van elken oorsprong of nationaliteit, ingevoerd door de baai van Lorenzo Marquez en bestemd voor den Oranjevrijstaat, zullen aan een invoerregt van 3 percent kunnen onderworpen worden. Zijne Majesteit de Koning van Portugal behoudt zich echter de bevoegdheid voor dit regt tot 6 percent te verhoogen.

Art. 9.—De onderstaande koopwaren zullen van alle inkomende regten ontheven zijn:—

Levende dieren van alle soorten.
 Huiden.
 Meel van tarwe, mais, gerst, rogge en haver.
 Zaden.
 Versche vruchten.
 Groenten van alle soorten.
 Steenkool en coke.
 IJs.
 Guano en andere meststoffen.
 Harsen.
 Kalk.

Bouwsteenen, met insluiting van leijen of daksteenen, dakpannen, en gebakken steenen van elke hoedanigheid.

Gereedschappen en werktuigen, machines en benodigdheden voor werkplaatsen, kunsten, landbouw en mijnen.

Ingenaaide en ingebonden boeken, in welke taal ook gedrukt.

Muziek en muziek-instrumenten.

Drukpersen en letters.

Aardrijkskundige-, land- en zeekaarten.

Voorwerpen van eenigen aard voor museums.

Exemplaren voor wetenschappelijke verzamelingen en voor verzamelingen van alle kunstwerken, niet bestemd voor handels-oogmerken.

Vreemd goud- en zilvergeld.

Portugeesch zilver- of kopergeld uit Portugeesche havens.

Schepen in elken toestand of in gebruik.

Stoomschepen.

Art. 10.—De wederuitvoer van koopwaren, ingevoerd in het tolkantoor van Lorenzo Marquez, zal daaruit geoorloofd zijn. Zoodanige koopwaren zullen ontheven zijn van alle regten van weder uitvoer en zullen slechts zijn onderworpen aan de betaling der oplagen en kosten van entrepôt en der havenregten.

Art. 11.—Regten *ad valorem* zullen volgens de waarde der koopwaren op de markt van derzelver oorsprong berekend en op de volgende wijze geregeld worden.

De invoerder of uitvoerder zal bij het doen van aangifte in het tolkantoor voor de goederen, welke hij voornemens is te verzenden, eene verklaring teekenen aangaande de beschrijving en waarde der gezegde goederen voor eene som, welke hij voldoende zal achten.

De verklaring zal alle tot het heffen der regten noodige inlichtingen inhouden.

Indien het tolkantoor de verklaarde waarde onvoldoende beschouwt, zal hetzelfde het regt hebben de goederen te behouden tegen betaling aan den invoerder of uitvoerder van de door hem verklaarde waarde binnen den tijd van vijftien dagen sedert de dagteekening der verklaring, met bijvoeging van 10 percent.

Zoo echter het tolkantoor het niet dienstig acht tot eigening over te gaan, zal het de goederen kunnen doen waardeeren door deskundigen, van wie er een door den verklaarder en de andere door het hoofd van het tolkantoor zal worden benoemd, en in geval deze verschillen, zal door het hoofd van het tolkantoor voorzeggd een derde deskundige worden benoemd, die als scheidsregter zal handelen zonder verder beroep van de eene of andere zijde.

Indien het onderzoek der deskundigen aantoonde, dat de waarde der koopwaren de door den invoerder of uitvoerder verklaarde niet met 10 percent te boven gaat, zal het regt geheven worden op het verklaarde bedrag.

Indien de waarde de som, welke verklaard zal zijn, met 10 percent te boven gaat, zal het tolkantoor te zijner keuze de eigening toepassen of het regt heffen op de door de deskundigen bepaalde waarde. Dit regt zal onder de benaming van boete met 50 percent vermeerderd worden, indien de waardeering der deskundigen de verklaarde waarde met 15 percent overtreft.

De kosten van onderzoek door deskundigen zullen door den verklaarder worden gedragen, indien de bij arbitrale beslissing bepaalde waarde de verklaarde waarde met 10 percent te boven gaat, en in tegenovergestelde geval zullen zij gedragen worden door het tolkantoor.

Art. 12.—De voortbrengselen van den grond en de nijverheid van Portugal en zijne Overzeesche bezittingen zullen toegelaten in den Oranjevrijstaat, wederkeerig zullen de voortbrengselen van den grond en de nijverheid van den Oranjevrijstaat worden toegelaten in Portugal en zijne Overzeesche bezittingen op dezelfde voorwaarde, waarop soortgelijke voortbrengselen der meest begunstigde natie worden toegelaten.

Art. 13.—Schepen, varende onder de vlag van den Oranjevrijstaat, zullen in elk opzigt dezelfde behandeling genieten als, en niet onderhevig zijn aan andere of hoogere regten dan Portugeesche schepen, hetzij in de havens der provincie van Mozambique of in de havens der andere volkplantingen, of in die van het vaste land van Portugal en de nabijgelegene eilanden.

Het is evenwel verstaan, dat deze bepaling niet van toepassing zal zijn op de groote en kleine kustvaart, zoo lang deze aan de nationale vlag alleen is voorbehouden.

Art. 14.—Alle vermindering van regten, alle gunsten, alle voorregten, welke eene der Hooge contracteerende partijen aan de onderdanen, den handel, de voortbrengselen van den grond, of de nijverheid of aan de vlag van eene derde mogendheid in eenig gedeelte van haar grondgebied zal toestaan, zal onmiddellijk en onvoorwaardelijk op de andere worden toegepast.

Geene der Hooge contracteerende partijen zal de onderdanen, den handel of de scheepvaart van de andere onder verboden beperkingen of oplegging van belastingen plaatsen, welke niet gelijkelijk op alle andere naties toegepast worden.

Ten behoeve van Portugal wordt echter het regt voorbehouden om uitsluitend aan Brazilië bijzondere voordeelen toe staan, waarop het Gouvernement van den Oranjevrijstaat geene aanspraak zal maken als een gevolg van zijn regt in het algemeen op de behandeling op den voet der meest begunstigde natie.

Hetzelfde regt wordt door het Gouvernement van den Oranjevrijstaat voorbehouden ten aanzien van de Zuid-Afrikaansche Republiek.

Art. 15.—Iedere der Hooge contracteerende partijen zal het regt hebben Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten in de havens, steden en plaatsen van het grondgebied der andere aan te stellen, behoudende zij zich wederzijdsch het regt voor eenige plaats uit te zonderen, indien zulks dienstig geoordeeld wordt.

Dit voorbehoud zal echter niet op eene der Hooge contracteerende partijen worden toegepast, tenzij het eveneens worde toegepast op alle andere naties.

De gezegde ambtenaren zullen, zoodra zij hunne akten van aanstelling aanbieden, wederkeerig worden toegelaten en erkend in overeenstemming met de regelen en vormen, in de wederzijdsche landen voorgeschreven.

Het tot vrije uitoefening hunner ambtsbezigheden benoodigde exequatur zal hun kosteloos worden verleend, en op vertoon van hetzelfde zal het hoogste gezag in de plaats hunner vestiging terstond de noodige maatregelen nemen, ten einde hen in staat te stellen de pligten van hun ambt uit te voeren en de daaraan verbondene vrijstellingen, prerogatieven, vrijdommen, eerebetooningen en voorregten te genieten.

Art. 16.—Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls en Consulaire Agenten van eene der Hooge contracteerende partijen zullen in het grondgebied der andere de voorregten genieten, welke gemeenlijk aan hun ambt worden toegekend, zoo als ontheffing van militaire inkwartiering, van alle soorten van directe belastingen, zoowel personeele als op meubelen of uitgaven, gewone en buitengewone, met uitzondering echter van hen, die onderdanen of burgers zijn van het land, waarin zij zijn gevestigd, of die handel drijven of eene tak van nijverheid uitoefenen, in welke gevallen zij onderworpen zullen zijn aan dezelfde belastingen, oplagen en betalingen, waaraan andere bijzondere personen onderworpen zijn, tengevolge van hunne nationaliteit of van den handel en de nijverheid, welke zij uitoefenen.

Het is verstaan, dat de belastingen, waaraan de gezegde ambtenaren onderhevig mogen zijn wegens de vaste eigendommen, welke zij bezitten in het grondgebied, waarin zij gevestigd zijn, niet in de bovenstaande vrijstelling zijn begrepen.

Boven en behalve het voorafgaande zullen de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls, en Consulaire Agenten respectievelijk persoonlijke vrijheid genieten, uitgezonderd wegens zulke daden, als de wetgeving van elk land aanduidt en

straff als misdaden of overtredingen, alsmede alle vrijdommen en voorregten, welke aan de Consulaire ambtenaren der meest begunstigde natie zullen worden toegestaan.

Art. 17.—De Consulaire archieven zullen onschendbaar zijn, en de plaatselijke autoriteiten zullen onder geen voorwendsel of in geen geval hoegenaamd eenige stukken, welke daarvan deel uitmaken, onderzoeken of in beslag nemen.

Deze stukken zullen steeds afgezonderd worden gehouden van de boeken of papieren betrekkelijk den handel of de nijverheid, welke de Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls, of Consulaire Agenten, respectievelijk zullen uitoefenen.

Art. 18.—De Consuls-Generaal, Consuls, Vice-Consuls, of Consulaire Agenten der twee landen zullen met de autoriteiten van de plaats hunner vestiging mogen handelen en zoo noodig bij ontstentenis van eenen diplomatieken agent hunner eigene natie toegang hebben tot de Hooge Regeering van den Staat, waarin zij hun ambt uitoefenen, ten einde een herstel te vragen voor eenige inbreuk op de tusschen de twee landen bestaande Tractaten of Conventies, welke gemaakt mogt zijn door de autoriteiten of ambtenaren van den voorzgeden Staat, of voor eenig misbruik, waarover hunne landgenooten zullen klagen, en zij zullen de bevoegdheid hebben om alle gepaste middelen aan te wenden, welke zij tot verkrijging van spoedig en volledig regt noodig zullen oordeelen.

Art. 19.—Indien een onderdaan of burger van eene der Hooge contracteerende partijen in het grondgebied, der andere komt te overlijden, en de erfgenamen afwezig zijn, zullen de wederzijdsche Consulaire ambtenaren het regt hebben den boedel te ontvangen, te beheeren en te vereffenen en de opbrengst over te maken aan degenen aan wie dezelve regtens zal toekomen.

Art. 20.—Het tegenwoordige tractaat zal van kracht blijven gedurende twintig jaren, te rekenen van den datum van de uitwisseling der ratificaties. In geval geene der Hooge contracteerende partijen haar voornemen om de werking van hetzelfde te doen ophouden kenbaar maakt twaalf maanden vóór het verstrijken van het gezegde tijdperk, zal het voortgaan bindend te zijn tot het verloop van één jaar sedert den dag waarop de eene of andere der Hooge contracteerende partijen het zal hebben opgezegd.

Art. 21.—Het tegenwoordige Tractaat zal worden bekrachtigd overeenkomstig de wetten en vormen, in elk der beide landen aangenomen, en het zal in werking treden drie maanden na de uitwisseling der ratificaties.

Ter oorkonde waarvan de voorzgeden gevollmagtigden het hebben geteekend en met hun zegel hebben gezegeld.

Aldus gedaan te Londen, op den Tienden dag van Maart, in het Jaar Een Duizend Acht Honderd Zes-en-Zeventig.

H. A. L. HAMELBERG.
VISCONDE DUPRAT.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP EN KOOPHANDEL MET NEDERLAND.

PROCLAMATIE.

Aangezien een Tractaat van Vriendschap en Koophandel werd geteekend tusschen Nederland en den Oranjevrijstaat door hunne respectieve Gevollmagtigden te 's Gravenhage, den 14den November, 1874 ;

En aangezien het gezegde Tractaat van weerskanten behoorlijk is bekrachtigd, en de respectieve ratificaties derzelve werden gewisseld te 's Gravenhage op den 20sten November, 1875 ;

Zij het nu daarom kennelijk, dat ik, Johannes Hendricus Brand, President van den Oranjevrijstaat, het Tractaat heb doen publiceeren, ten einde hetzelfde en iedere Clausule en Artikel daarvan, moge worde in acht genomen en volvoerd ter goeder trouw door den Oranjevrijstaat en deszelfs Burgers.

Ten bewijze waarvan ik mijne handteekening hieronder heb gezet en het Grootzegel van den Oranjevrijstaat hieraan heb doen hechten.

Aldus gedaan te Bloemfontein, dezen 27sten dag van November, in het Jaar Onzes Heeren Een Duizend Acht Honderd Zes-en-Zeventig.

J. H. BRAND, Staatspresident.

Bij order,

F. K. HOHNE,
Gouvernements Secretaris.

TRACTAAT VAN VRIENDSCHAP EN KOOPHANDEL TUSSCHEN DEN ORANJEVRIJSTAAT EN NEDERLAND.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Excellentie de President van den Oranjevrijstaat, gelijkelijk bezield met den wensch, de banden van vriendschap die tusschen de beide landen reeds door taal- en stamverwantschap bestaan, nauwer toe te halen, en de handelsbetrekkingen tusschen beide Staten te verbeteren en uit te breiden, hebben besloten tot dat einde een Tractaat te sluiten en hebben tot hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten:—

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden: den heer Mr. Pieter Joseph August Marie van der Does de Willebois, Commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Groot-Officier der Orde van de Eikenkroon, enz., enz., Hoogstdeszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken; en

Zijne Excellentie de President van den Oranjevrijstaat: den heer Mr. Hendrik Antonie Lodewijk Hamelberg, Consul-Generaal van den Oranjevrijstaat in Nederland, dewelke, na mededeeling hunner in goeden en behoorlijken vorm bevonden wederzijdsche volmachten, nopens de volgende artikelen zijn overeengekomen.

Art. 1.—De wederzijdsche onderdanen der beide Hooge contracteerende partijen zullen volkomen met de nationalen worden gelijk gesteld, vooral wat aangaat de uitoefening van den handel, der nijverheid en der beroepen, de betaling der beastingen, de uitoefening der godsdiensten, het recht om allerlei roerende en onroerende eigendommen te verkrijgen of daarover te beschikken bij koop, verkoop, schenking, ruil, laatste wilsbeschikking en erfopvolging *ab intestato*.

Zij zullen volkomen gelijk gesteld worden met de onderdanen, behoorende tot de meest bevoorrechte vreemde natie, voor zoo veel aangaat hunnen persoonlijken toestand onder alle andere opzichten.

Door de bovenstaande bepalingen wordt niet afgeweken van de wettelijke onderscheidingen tusschen personen van Westerschen en Oosterschen herkomst in de Nederlandschen bezittingen van den Oosterschen Archipel, onderscheidingen, welke eveneens toepasselijk zullen zijn op onderdanen van den Oranjevrijstaat in bezittingen.

Art. 2.—De voortbrengselen van den grond en der nijverheid van het Koninkrijk der Nederlanden en van zijne Koloniën, van waar ook komende, en alle koopwaren zonder onderscheid van oorsprong, komende uit dat Koninkrijk of uit zijne Koloniën, zullen in den Oranjevrijstaat worden toegelaten op denzelfden voet als, en zonder aan andere of hoogere rechten, hoe ook genaamd, onderworpen te zijn, dan de gelijksoortige voortbrengselen van de meest begunstigde natie.

Wederkeerig zullen de voortbrengselen van den grond en der nijverheid van den Oranjevrijstaat, van waar ook komende, en alle koopwaren zonder onderscheid

van oorsprong, komende uit die gemeenebest, in de Nederlanden worden toegelaten op denzelfden voet als en zonder aan andere of hoogere rechten, hoe ook genaamd, onderworpen te zijn, dan de gelijksoortige voortbrengselen van de meest begunstigde vreemde natie.

De beide Hooge contracteerende partijen waarborgen elkander insgelijks de behandeling der meest begunstigde vreemde natie voor alles wat den doorvoer en uitvoer aangaat.

Art. 3.—Elke tariefvermindering, elke gunst, elke vrijdom, die eene der Hooge contracteerende partijen zal toestaan aan de onderdanen, aan den handel, aan de voortbrengselen van den grond of de nijverheid eener derde mogendheid, zal onmiddellijk en onvoorwaardelijk worden uitgestrekt tot de andere dezer Hooge partijen.

Geene der Hooge contracteerende partijen zal, onder een dezer opzichten, de andere onderwerpen aan een verbod of wettelijke heffing, wanneer die niet te gelijkertijd toegepast wordt op alle andere natien.

Art. 4.—De wederzijdsche consulaire ambtenaren zullen alle voorrechten, vrijstellingen of vrijdommen genieten, welke door de consulaire ambtenaren van denzelfden rang van de meest begunstigde natie worden genoten.

Art. 5.—Dit Tractaat zal van kracht blijven gedurende tien jaren, te rekenen van den dag der uitwisseling van de akten van bekrachtiging.

Bijaldien geene der beide Hooge contracteerende partijen twaalf maanden voor het einde van gezegd tijdperk haar voornemen om hetzelfde te doen ophouden mocht hebben bekend gemaakt, zoo zal het Tractaat van kracht blijven tot na het eindigen van één jaar, te rekenen van den dag, waarop de eene of de andere der beide Hooge contracteerende partijen het zal hebben opgezegd.

Dit Tractaat zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging er van zullen zoodra mogelijk uitgewisseld worden te 's Gravenhage.

Ter oorkonde waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden het geteekend en er hunne zegels op hebben gesteld.

Gedaan te 's Gravenhage, den 14den dag der maand November, van het jaar onzes Heeren, Achttien Honderd Vier-en-Zeventig.

(Get.) V. D. D. D. WILLEBOIS.

(Get.) H. A. L. HAMELBERG.

De Gouvernements Secretaris verklaart, dat het bovenstaande Tractaat door den HED. Volksraad van den Oranjevrijstaat is bekrachtigd op den 6den Mei, 1875, en door Z. M. den Koning der Nederlanden, op den 17den Junij, 1875, en dat de ratificatie te 's Gravenhage zijn uitgewisseld op den 20sten November, 1875.

De Gouvernements Secretaris,

F. K. HOHNE.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 29 November, 1876.

TRACTAAT VAN UITLEVERING MET NEDERLAND.

PROCLAMATIE.

Aangezien een Tractaat tot wederkeerige uitlevering van misdadigers werd geteekend tusschen Nederland en den Oranjevrijstaat door hunne respectieve gevolmachtigden te 's Gravenhage, den 14den November, 1874;

En aangezien het gezegde Tractaat van weerskanten behoorlijk is bekrachtigd en de respectieve ratificatie, derzelve werden gewisseld te 's Gravenhage, op den 20sten November 1875;

Zij het nu daarom kennelijk, dat ik, JOHANNES HENRICUS BRAND, President van den Oranjevrijstaat, het Tractaat heb doen publicceeren, ten einde hetzelfde, en iedere clausule en artikel daarvan, moge worden in acht genomen en volvoerd ter goeder trouw door den Oranjevrijstaat en deszelfs burgers;

Ten bewijze waarvan ik mijne handteekening hieronder heb gezet en het Grootzegel van den Oranjevrijstaat hieraan heb doen hechten.

Aldus gedaan te Bloemfontein, dezen 27sten dag van November, in het jaar onzes Heeren, Een Duizend Acht Honderd Zes-en-Zeventig.

J. H. BRAND, Staatspresident.

Bij order,

F. K. HOHNE,
Gouvernements Secretaris.

TRACTAAT TOT WEDERKEERIGE UITLEVERING VAN MISDADIGERS TUSSCHEN DEN ORANJEVRIJSTAAT EN NEDERLAND.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Excellentie de President van den Oranjevrijstaat, nuttig geoordeeld hebbende de uitlevering van misdadigers bij eene Overeenkomst te regelen, hebben te dien einde tot hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:—

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden: den heer Mr. Pieter Joseph August Marie van der Does de Willebois, Commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Groot Officier der Orde van de Eikenkroon, enz., enz., Hoogst deszelfs Minister van Buitenlandsche Zaken; en

Zijne Excellentie de President van den Oranjevrijstaat: den heer Mr. Hendrik Antonie Lodewijk Hamelberg, Consul-Generaal van den Oranjevrijstaat, in Nederland; die na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, de volgende artikelen hebben vastgesteld en onderteekend:—

Art. 1.—De Koninklijke Regeering der Nederlanden en de Regeering van den Oranjevrijstaat verbinden zich, in de gevallen en volgens de vormen bij de volgende artikelen vastgesteld, met uitzondering hunner onderdanen, wederkeerig aan elkander uit te leveren de personen, welke krachtens een arrest, een vonnis of een bevel van gevangenneming, afkomstig van de rechtbanken van dat der beide Landen, tegen welks wetten de feiten zullen zijn begaan, veroordeeld, in staat van beschuldiging gesteld, of beklaagd zijn ter zake van een der misdaden of wanbedrijven bij Artikel 2 vermeld.

Onder de benaming van onderdanen zijn, wat de toepassing dezer overeenkomst betreft, begrepen de vreemdelingen, die volgens de wetten des Lands, aan hetwelk de uitlevering wordt aangevraagd, met de onderdanen zijn gelijk gesteld, alsmede de vreemdelingen die zich in het Land gevestigd hebben, en die gehuwd zijn of gehuwd geweest zijn met eene vrouw des Lands, uit welke zij een kind of kinderen hebben, in het Land geboren.

Art. 2.—De uitlevering zal alleen plaats hebben, in geval van veroordeeling, beschuldiging of vervolging ter zake van een der volgende misdaden of wanbedrijven, buiten het grondgebied gepleegd der partij, aan welke de uitlevering wordt aangevraagd:—

- I. Moord, vergiftiging, vadermoord, kindermoord, moedwillige manslag.
- II. Verkrachting.
- III. Brandstichting.
- IV. Valschheid in geschriften, daaronder begrepen het namaken van bankbiljetten, van muntpapier en van openbare schuldbrieven.
- V. Het vervaardigen van valsche munt, muntschennis, het desbewust, in omloop brengen van valsche munt.
- VI. Valsch getuigenis.

VII. Diefstal met verzwarende omstandigheden, daaronder begrepen alle diefstallen, welke de wederzijdsche wetgevingen niet als eenvoudigen diefstal beschouwen; onverschillig of daartegen lijf- of onteerende straffen dan wel slechts correctioneële straffen zijn bedreigd.

VIII. Oplichting, knevelarij, omkoopning van openbare ambtenaren, ontvreemding of verduistering, gepleegd door openbare ambtenaren, met bewaring of ontvangsten belast.

IX. Bedriegelijk bankbreuk.

Art. 3.—De uitlevering zal geen plaats hebben :—

I. Wanneer de aanvraag daartoe geschiedt op grond van dezelfde misdaad of hetzelfde wanbedrijf, ter zake waarvan de opgeëischte persoon zijn straf ondergaat of reeds ondergaan heeft, of waarvan hij vrijgesproken of van rechtsvervolging is ontslagen in het Land, aan 't welk de uitlevering wordt aangevraagd.

II. Indien de vervolging, of de straf verjaard is, volgens de wetten des Lands, aan 't welk de uitlevering wordt aangevraagd.

Art. 4. Indien de opgeëischte persoon vervolgd wordt of zich in hechtenis bevindt wegens eene andere misdaad of wanbedrijf, gepleegd tegen de wetten van het Land, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, zal zijne uitlevering worden uitgesteld tot dat hij vrijgesproken of van rechtsvervolging ontslagen zij, of zijne straf hebbe ondergaan.

Indien hij wegens schulden gegijzeld is, krachtens eene veroordeeling voor de aanvraag tot uitlevering uitgesproken, zal deze insgelijks worden uitgesteld tot zijne invrijheidstelling.

Art. 5.—De staatkundige misdaden en wanbedrijven zijn van de tegenwoordige overeenkomst uitgesloten. Er wordt uitdrukkelijk bedongen, dat de persoon, wiens uitlevering zal zijn toegestaan, in geen geval zal kunnen worden vervolgd of gestraft wegens een politiek misdrijf, gepleegd vóór zijne uitlevering, noch voor eeng feit met zoodanig misdrijf samenhangende.

Met betrekking tot de toepassing van dit artikel is verstaan, dat niet als staatkundig misdrijf, noch als daad met zoodanig misdrijf samenhangende, zal worden aangemerkt de aanslag tegen den persoon van eene vreemden Souverein of tegen de leden zijner familie, noch ook de aanslag tegen den persoon van het Hoofd eener Republiek, wanneer die aanslag bestaat in moord, vergiftiging, of moedwilligen doodslag.

Art. 6.—De uitlevering zal worden aangevraagd van Regeering tot Regeering, en alleen toegestaan worden op vertoon van het oorspronkelijke of van een authentiek afschrift van het vonnis of van het arrest van veroordeeling, of van in staat van beschuldigingstelling, of van het bevel van gevangenneming, afgegeven in de vormen, voorgeschreven door de wetgeving des Lands, hetwelk de aanvraag doet, en aanwijzende de misdaad of het wanbedrijf, waarvan sprake is, en de daarop toepasselijke strafbepaling.

Art. 7.—De voorwerpen, in het bezit gevonden van den opgeëischten persoon, zullen, indien de bevoegde macht van den Staat, aan welchen de uitlevering wordt aangevraagd, de overgave daarvan heeft bevolen, worden overgegeven op het oogenblik, waarop de uitlevering zal plaats hebben.

Art. 8.—Wanneer, bij eene vervolging tot straf, een der Regeeringen het hooren van getuigen, in den anderen Staat woonachtig, zal noodig oordeelen, zal daartoe eene rogatoire commissie door de eene Regeering aan de andere worden gezonden, en aan deze gevolg gegeven worden met inachtneming der wetten van het Land waar de getuigen moeten gehoord worden.

Art. 9.—De wederzijdsche Regeeringen doen, over en weder, afstand van alle terugvordering betreffende de terugbetaling der kosten van onderhoud, vervoer en andere, die, binnen de grenzen van haar wederzijdsch grondgebied, zouden kunnen ontstaan uit de uitlevering der beklagden, beschuldigten of veroordeelden, alsmede van die, voortvloeiende uit de tenuitvoerlegging van rogatoire commissien. De kosten van onderhoud en vervoer der beklagden, beschuldigten of veroordeelden op het grondgebied der tusschenliggende Staten, komen ten laste van den aanvragenden Staat.

De uit te leveren persoon zal gebracht worden naar de haven, die de consulaire agent van den opeischenden Staat zal aanwijzen, en op kosten van die Regeering worden ingescheept.

Art. 10.—Door de bovenstaande bepalingen wordt wederzijds geene verandering teweeggebracht in de wetten der beide Landen, die de regeling van den loop der uitlevering ten onderwerp hebben of zullen hebben.

Art. 11.—De tegenwoordige overeenkomst zal eerst in werking treden, te rekenen van den Twintigsten dag na hare afkondiging in de vormen, voorgescreven bij de wetten der beide Landen.

Zij zal van kracht blijven tot zes maanden, nadat van de zijde van een der beide Regeeringen het tegendeel zal zijn verklaard.

Zij zal bekrachtigd worden, en de bekrachtigingen er van zullen zoodra mogelijk uitgewisseld worden te 's Gravenhage.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden de tegenwoordige overeenkomst hebben ondertekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den Veertienden dag der maand November van het jaar onzes Heeren Achttien Honderd Vier-en-Zeventig.

(Get.)

V. D. D. D. WILLEBOIS.

(Get.)

H. A. L. HAMELBERG.

De Gouvernements Secretaris verklaart, dat het bovenstaande Tractaat door den HED. Volksraad van den Oranjevrijstaat is bekrachtigd op den 10den Mei, 1875, en door Z.M. den Koning der Nederlanden op den 17den Junij, 1875, en dat de ratificatien te 's Gravenhage zijn uitgewisseld op den 20sten November, 1875.

De Gouvernements Secretaris,

F. K. HOHNE.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 29 November, 1876.

MEMORANDUM VAN OVEREENKOMST TUSSCHEN GRAAF CARNARVON EN ZHED. PRESIDENT BRAND.

LONDEN, 13 Juli, 1876.

Memorandum van Overeenkomst tusschen den Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon, Harer Majesteits Staatssecretaris voor de Koloniën, vertegenwoordigende Harer Majesteits Gouvernement, en ZHEd. President Brand voor den Oranjevrijstaat, die te samen zijn gekomen en na volle onderlinge mededeelingen, met het doel om tot eene schikking te komen betrekkelijk de grenslijn tusschen den Britschen en Oranjevrijstaatschen grond, en omtrent de som die door Harer Majesteits Gouvernement aan den Oranjevrijstaat zal betaald worden tot geheele afdoening van alle aanspraken betrekkelijk de Diamantvelden en de quaestie van

Souvereiniteit over de gronden tot hiertoe in dispuut, komen bij deze overeen als volgt:—

1. De grenslijn zal hierna bekend zijn en erkend worden (onderworpen aan de voorzieningen in paragraaf No. 2) door een lijn van Rama (de fontein) getrokken over Davids Graf (dicht boven den samenloop van Riet- en Modderrivier), naar het bakken dat op Tarentaalkop staat (en gemerkt door De Villiers, op de kaart waarna later verwezen zal worden), van daar in een rechte lijn met rechten hoek naar de lijn van Davids Graf naar den top van Platberg, en van het punt waar de twee lijnen elkaar ontmoeten naar den top van Platberg, van daar in een rechte lijn naar het punt gemerkt G op gezegde kaart aan Vaalrivier, insluitende den geheelen grond bekend als de Diamantvelden.

2. De gegevene grenslijn zal zoo getrokken worden, dat de plaats aan Gideon Joubert toebehoorende, binnen den Vrijstaatschen grond zal vallen, alsook de vier plaatsen, geoccupeerd door Kommandant Dolf Erasmus volgens de grenslijnen van genoemde plaatsen, als geregistreerd in het Registratiekantoor te Bloemfontein, op den 27sten October, 1871, en door onderzoek bekrachtigd en gecertificeerd, en door het oprichten van bakens door twee bevoegde personen, goedgekeurd door den Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon en ZHEd. President Brand.

3. De kaart nu in handen van den Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon, geteekend door den heer Josias de Villiers, van den Vrijstaat, en in duplo geteekend door den Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon en ZHEd. President Brand, toont de grenslijn aan, als hierin uitgelegd.

Doch hieronder wordt verstaan, dat deze kaart moet bekrachtigd en goedgekeurd worden op de plaats zelve door de bevoegde personen, hierin bedoeld, die de grenslijn door bakens zullen duidelijk maken, en twee kopijen zullen maken van de kaart, en die teekenen—welk werk voltooid moet worden binnen zes maanden, tenzij door onvoorzienene omstandigheden verhinderd, of indien mogelijk, vroeger.

4. Het bedrag te betalen door Harer Majesteits Gouvernement bij de behoorlijke vervulling en de uitvoering van de bijzonderheden dezer overeenkomst, wordt bij deze bepaald op de som van Negentig Duizend Ponden Sterling (£90,000), betaalbaar als volgt: Twintig Duizend Ponden (£20,000), betaalbaar te Bloemfontein bij de voltooiing van de opmeting en de schikking van de grenslijnen door bakens, in wissels door den Thesaurier van den Oranjevrijstaat getrokken op Harer Majesteits Gouvernement in Londen, op 60 dagen zicht, en de overige Zeventig Duizend Ponden (£70,000) in wissels, even goed als kontant te Londen, zoodra de verwisseling van documenten daar heeft plaats gehad.

5. De Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon en ZHEd. President Brand drukken bij deze hunne hartelijke voldoening uit over de bovenstaande schikking als eene rechtvaardige en billijke overeenkomst, die in al de questien hierin vermeld, en tot hiertoe in dispuut, voorziet; en daar alle gronden van geschillen nu uit den weg zijn geruimd, komen de Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon en ZHEd. President Brand, voor zichzelf en voor Harer Majesteits Gouvernement, en voor den Oranjevrijstaat, overeen om door vriendschappelijke samenwerking, alles aan te wenden, wat de algemeene belangen van hunne Staten respectievelijk kan bevorderen.

(Get.)	CARNARVON.
(Get.)	J. H. BRAND.

LONDEN, 13 Juli, 1876.

Verder Memorandum van Overeenkomst tusschen den Hoog Welgeb. heer den Graaf Carnarvon, voor Harer Majesteits Gouvernement, en President Brand ten behoeve van den Oranjevrijstaat, respectievelijk.

Daar de questien tusschen Harer Majesteits Gouvernement en den Oranjevrijstaat heden geschikt zijn, zooals voorgesteld in het Memorandum van Overeenkomst waaraan dit gehecht is.

De Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon heeft aan President Brand voorgesteld, als een verder blijk van zijne goede gevoelens jegens den Oranjevrijstaat, en van zijne begeerte voor diens stoffelijken voorspoed dat, indien binnen vijf jaren van af dezen datum, de Oranjevrijstaat een spoorweg zal leggen in verband met den Natalschen spoorweg of eenigen spoorweg, welke de Kaapkolonie moge aanleggen, dan en in dit geval zal Harer Majesteits Gouvernement aan den Oranjevrijstaat betalen de som van £15,000, zonder eenige verdore conditien, dan dat dit bedrag, aldus betaalbaar, moet gebruikt worden tot het leggen van den spoorweg waarop bedoeld wordt, binnen het gebied van den Oranjevrijstaat. En President Brand in dit aanbod ten volle de vriendschappelijke gezindheid van Harer Majesteits Gouvernement jegens den Oranjevrijstaat erkennende, maar gevoelende, dat hij niet geauthoriseerd is om in deze te beslissen, daar het behandelen van het onderwerp van spoorwegen geheel bij den Volksraad van den Oranjevrijstaat thuis behoort, neemt genoemd aanbod aan, in denzelfden geest waarin het door den Hoog Welgeb. Graaf Carnarvon gedaan is, onderworpen aan de goedkeuring van den Volksraad, aan wien de President het voorstel zal voorleggen, binnen drie maanden na zijne aankomst te Bloemfontein, zijne beslissing zal verkrijgen, en die zonder verzuim aan den HEd. Graaf Carnarvon zal mededeelen.

(Get.) CARNARVON.

(Get.) J. H. BRAND.

In tegenwoordigheid van :

DONALD CURRIE.

DONOUGHMORE.

DE CONSTITUTE.

OUDE CONSTITUTIE.

Overeenkomstig Raadsbesluit, dd. 22 Mei, 1866, luidende:—“ De Raad besluit dat de Regterlijke Magt ingerigt zal blijven zoo als bij de Oude Constitutie is bepaald; tot dat de Raad hieromtrent andere voorziening zal hebben gemaakt,” is het volgende gedeelte van de Oude Constitutie nog van kracht.

Art. 1.—Er zullen zes Heemraden in elk District zijn.

De Heemraden zullen door den Volksraad gekozen worden, voor niet langer dan twee jaren; bij aftreding weder verkiesbaar.*

Art. 2.—De Landdrost zal het regt uitspreken in Civiele Zaken, geene £37 10s. (Rds. 500) te bovengaaude, en in Crimineele Zaken, tot Drie Maanden gevangenzetting, met of zonder harden arbeid. Op den eersten Woensdag van elke maand, zal de Landdrost, met twee van de Heemraden, bij beurt geroepen, het regt uitspreken in Civiele Zaken, geen £75 (Rds. 1,000), te bovengaaude; en in Crimineele Zaken, tot niet meer dan Vier Maanden gevangenzetting, met of zonder harden arbeid.

Partijen voor deze Regtsbanken gevonnisd, zullen in Appel kunnen komen voor zoodanig Hooger Gerechtshof, als zal vastgesteld worden.

Art. 3.—In zaken voor Landdrost en Heemraden, zullen de Heemraden, elk voor zich, gelijke stem met den Landdrost hebben.

DE HERZIENE CONSTITUTIE.

De Constitutie van den Oranjevrijstaat werd vastgesteld op den 10den April, 1854, en de in 1864 en 1865 daarin gemaakte verandering werd bekrachtigd door Raadsbesluit van 9 Februarij, 1866.

De Raad besluit dat van de orde worde afgeweken, en in behandeling worde genomen de herziene Constitutie.

De wijzigingen in de Constitutie in 1864 en 1865, voorgesteld en aangenomen, worden nu voorgelezen en algemeen aangenomen.

De Raad besluit dat de gewijzigde Artikelen der Constitutie in werking zullen komen van heden over twee maanden, met dien verstande, dat aangezien de gewone jaarlijksche zitting van den Raad van 1866, onder de werking van Artikel 11, zoo als het thans luidt, is aangevangen op den eersten Maandag van Februarij, het veranderde Artikel 11 niet van toepassing kan zijn op de gewone Raadszitting van dit jaar.

Deze Constitutie zooals veranderd en vastgesteld door den HED. Volksraad, en gepubliceerd in de “GOUVERNEMENTS COURANT” van 9 Maart, 1866, luidt als volgt:—

KWALIFICATIE VAN KIESGEREGTIGDEN.

Art. 1.†—De Burgers van den Oranjevrijstaat zullen bestaan:—

- I. Uit alle blanke personen in den Staat geboren;
- II. Uit alle blanke personen, die één jaar in den Staat hebben gewoond en vast eigendom op hunnen naam geregistreerd hebben ter waarde van minstens Rds. 2,000;
- III. Uit alle blanke personen, die drie achtereenvolgende jaren in den Staat hebben gewoond.

* Zie Art. 5, Ord. No. 3, 1877, en Art. 9, Ord. No. 4, 1877.

† Zie Art. 8, Ord. No. 4, 1877

De personen in Nos. II en III genoemd, zullen echter niet als Burgers erkend worden, tenzij zij van het bestuur hunner laatste woonplaats voor hunne aankomst in den Staat aan den Staatspresident een schriftelijk bewijs van goed gedrag en schriftelijke belofte van trouw aan den Staat en gehoorzaamheid aan de wetten inleveren, waartegen hun door den Staatspresident een certificaat van burgerschap zal worden uitgereikt.

Art. 2.—Alle burgers, zoodra zij den vollen ouderdom van 16 jaren bereikt hebben en allen, die op lateren leeftijd het burgerrecht verkrijgen, zijn verplicht hunne namen te doen inschrijven bij den veldcornet, onder wien zij hunne woonplaats hebben, en zijn tot den vollen ouderdom van 60 jaren onderworpen aan burgerdienst.

Art. 3.—Alle Burgers, die den ouderdom van 18 jaren bereikt hebben, zijn bevoegd tot het uitoefenen van het stemrecht tot verkiezing van Veldkornmandanten en Veldkornnetten.

Art. 4.*—Bevoegd tot het kiezen van Leden van den Volksraad en van den Staatspresident zijn alle meerderjarige burgers:—

- (a). Die in den Staat geboren zijn.
- (b). Die vast eigendom ten hunnen name geregistreerd hebben tot eene onbelastbare waarde van minstens £150.
- (c). Die huurders zijn van vast eigendom, hetwelk eene jaarlijksche huurwaarde heeft van minstens £36.
- (d). Die een vast jaarlijksch inkomen hebben van minstens £200.
- (e). Die eigenaren zijn van roerende goederen tot eene waarde van minstens £300, en minstens drie jaren in den Staat hebben gewoond.

PLICHTEN, MACHTEN, ENZ., VAN DEN VOLKSRAAD.

Art. 5.—Het hoogste Wetgevend Gezag berust bij den Volksraad.

Art. 6.—Deze Raad zal bestaan uit een lid van elk veldkornetschap der onderscheidene districten en uit een lid van elke hoofdplaats van een district. Deze Raad wordt gekozen bij meerderheid van stemmen door de stemgerechtigde inwoners van elke wijk en van elke hoofdplaats van een district.

Art. 7.—Die tot leden van den Volksraad verkiesbaar zijn, moeten burgers zijn, geen lijfstraffelijk vonnis te hunnen laste hebben, den ouderdom van ten minste 25 jaren bereikt hebben, en onbelast vast eigendom bezitten ten bedrage van £200.†

Art. 8.—De Landdrosten moeten ambtshalve eene zitplaats in den Volksraad hebben, en kunnen een deel nemen in de raadpleging, echter zonder stem.

Art. 9.—De leden van den Volksraad worden voor vier achtereenvolgende jaren gekozen, en zijn bij hunne aftreding weder verkiesbaar. De helft zal om de twee jaren aftreden, en de eerste helft bij het lot geregeld worden.

Art. 10.—De Volksraad kiest in zijne jaarlijksche vergaderingen eenen Voorzitter uit zijne eigene leden.

Art. 11.—De Voorzitter van den Volksraad zal, bij staking van stemmen, beslissen.

Art. 12.—Twaalf Leden zullen een quorum uitmaken.

* Zie Arts. 5, 7 en 8, Ord. No. 4, 1877.

† Zie Artikel 11, Ord. No. 4, 1877.

Art. 13.—De Volksraad maakt de wetten, regelt het bestuur en de finantien des Lands, en zal te dien einde eenmaal 's jaars (te weten op den eersten Maandag van Mei) te Bloemfontein vergaderen.

Art. 14.—De Voorzitter zal, naar bevind van zaken, den Raad extra kunnen bijeenroepen.

Art. 15.—De wetten, door den Volksraad gemaakt, zullen twee maanden na de afkondiging kracht van Wet hebben, en door den Voorzitter of door den Staatspresident geteekend worden; behoudens het regt van den Raad om in bijzondere omstandigheden eene kortere of langere tijdsbepaling vast te stellen; zullende de Raadsleden, elk voor zich, zooveel mogelijk de gemaakte wetten aan hun eigen publiek bekend en duidelijk maken.

Art. 16.—In zaken van insolventie, of indien enig lijfstraffelijk vonnis tegen den Staatspresident uitgesproken wordt, zal de Volksraad hem dadelijk kunnen afzetten.

Art. 17.—

- (a). De Volksraad zal het regt hebben om den Staatspresident en andere publieke ambtenaren te oordeelen over landsverraad, omkooperij, en andere hooge misdaden.
- (b). De Staatspresident zal niet veroordeeld worden zonder de toestemming van drie tegen eer. van de tegenwoordige leden.
- (c). Hij zal niet veroordeeld worden zonder dat de volle Raad tegenwoordig is, of ten minsten zonder dat behoorlijke bekendmaking gegeven worde, om al de leden in de gelegenheid te stellen tegenwoordig te zijn.
- (d). Indien een quorum bijeengeroepen en eenpariglijk van opinie is dat de Staatspresident aan een van bovengemelde misdaden schuldig staat, zullen zij de magt bezitten om hem dadelijke te suspenderen, en provisionele schikkingen te maken om de pligten van zijn ambt voort te zetten. Maar in dit geval zullen zij verplicht zijn, zoo spoedig mogelijk, den geheelen Raad bijeen te roepen om hem te oordeelen.
- (e). De leden van den Volksraad zullen hunnen eed afleggen bij den aanvang van gemelde onderzoekingen.
- (f). In het geval dat de Staatspresident zou komen te sterven, of dat hij voor zijnen post zou bedanken, of daarvan ontslagen worden, of ter verrigting van zijn ambt onbekwaam wordt, zal de Volksraad gemagtigd zijn om een' of meer personen aan te stellen om in zijn plaats te ageren, totdat zulke onbekwaamheden niet meer bestaan, of een ander Staatspresident gekozen worde.*
- (g). Het vonnis van den Volksraad in zulke gevallen zal zich niet verder uitstrekken, dan tot afzetting van hun ambt en tot onbekwaam-verklaring om eenigen post onder het Gouvernement ooit weder te bekleeden. Maar de personen, zoo gevonnisd, zullen niettemin blootstaan om volgens de wet geoordeeld te worden.

Art. 18.—De Volksraad behoudt het regt om de kieslijsten van Leden voor den Volksraad zelf te onderzoeken, en te verklaren, of de Leden behoorlijk en wettiglijk gekozen zijn geworden of niet.

Art. 19.—De Volksraad zal geregelde Notulen zijner verrigtingen doen houden, en van tijd tot tijd dezelve publiceeren, uitgenomen zoodanige artikelen, die naar hun oordeel moesten teruggehouden worden.

* Zie Arts. 5 en 9, Ord. No. 8, 1877.

Art. 20.—De toestemming en afkeuring der onderscheidene Leden, voor eenige kwestie stemmende, moeten, op verlangen van een vijfde deel der tegenwoordige Leden, in de Notulen opgeteekend worden.

Art. 21.—Het publiek zal toegelaten worden om de raadplegingen van den Volksraad bij te wonen, en Notulen der verrigtingen te nemen, uitgenomen in bijzondere gevallen, waarbij het geheim noodzakelijk is.

Art. 22.—De Volksraad zal geene wetten maken, het regt van de inwoners belettende om zich vredig te vergaderen, en om het Gouvernement te memorialiseren, om eene verhelping van bezwarenissen of eenige verandering in eenige wetten te verkrijgen.

Art. 23.—De bevordering van Godsdienst en Onderwijs is een onderwerp van zorg voor den Volksraad.

Art. 24.—De Nederlandsch “Gereformeerde”* Kerk zal door den Volksraad bevorderd en ondersteund worden.

Art. 25.—De Volksraad zal de magt hebben ter bescherming en veiligheid van dit land, om eene Burger- of Kommandowet te passeeren.

Art. 26.—Nadat deze Constitutie finaal zal zijn vastgesteld, zal er geene verandering in dezelve kunnen gemaakt worden buiten de toestemming van drie vierden van den Volksraad; en vóór dat eene zoodanige verandering zal kunnen gemaakt worden, zal er eene meerderheid van drie vierden der stemmen voor dezelve in twee achtereenvolgende jaarlijksche zittingen moeten plaats hebben.

Art. 27.—De Volksraad zal de macht hebben om belastingen op te leggen of te verminderen; om de publieke schulden te betalen; en om voorziening te maken, ter algemeene verdediging en generale welvaart van den Staat; desgelijks ook geld op het crediet van den Staat op te nemen en over Gouvernements eigendom te disponeeren.

PLICHTEN, MACHTEN, ENZ., VAN DEN PRESIDENT.

Art. 28.—Daar zal een Staatspresident zijn.

Art. 29.†—De Staatspresident zal door het publiek gekozen worden; echter zal de Volksraad een of meer personen tot die keuze aanbevelen.

Art. 30.—De Staatspresident zal voor vijf jaren aangesteld worden en zal bij aftreding weder verkiesbaar zijn.

Art. 31.—De Staatspresident zal het Hoofd van het Uitvoerend Gezag zijn. Het toezicht van alle publieke departementen, en de uitvoering en regeling van alle zaken in betrekking met publieke diensten, zullen aan den President zijn toebe-trouwd, die aan den Volksraad verantwoordelijk zal zijn, en wiens handelingen of verrigtingen aan appel voor den Volksraad onderhevig zullen zijn.

Art. 32.—De Staatspresident zal ten minsten eenmaal in het jaar de dorpen bezoeken, den staat der kantoren en het gedrag der ambtenaren gadeslaan, en de inwoners derzelven en des districts gelegenheid geven hunne belangen op de dorpen voor te brengen.‡

Art. 33.§—De Staatspresident zal in de jaarlijksche Vergaderingen van den Volksraad verslag doen van den staat des Lands en van den publieken dienst, zal denzelven met raad en advies dienen, en, indien noodig, wetsontwerpen ter tafel leggen, zonder echter over dezelve stem te mogen uitbrengen.

* Zie Art. 10, Ord. No. 4, 1877.

† Zie Art. 1, Ord. No. 4, 1877.

‡ Zie Arts. 1 en 2, Ord. No. 8, 1877.

§ Zie Art. 3, Ord. No. 4, 1877.

Art. 34.—De Staatspresident zal den Volksraad ook extra kunnen bijeen roepen.

Art. 35.*—De Staatspresident zal de magt hebben, om alle ledige posten in de publieke kantoren op te vullen die open zullen vallen tusschen de tijden der Vergaderingen van den Volksraad, onderworpen aan de bekrachtiging van dat ligchaam.

Art. 36.—De Staatspresident zal het regt hebben om publieke ambtenaren te suspendeeren.

Art. 37.—De Staatspresident met eene meerderheid van den Uitvoerenden Raad, zal het “ regt van genade ” in alle crimineele vonnissen uitoefenen.

Art. 38.—De Staatspresident, met toestemming van den Volksraad, verklaart oorlog en maakt vrede.

Art. 39.—De Staatspresident zal Conventien kunnen maken, onderhevig aan de toestemming van den Volksraad.

Art. 40.—De Staatspresident zal geen Traktaat kunnen maken zonder de toestemming van den Volksraad.

Art. 41.—De Staatspresident, of eenig Lid van den Uitvoerenden Raad, zal te allen tijde het regt hebben om den staat der finantien als ook de boeken te inspecteeren.

UITVOERENDE RAAD.

Art. 42.—Er zal een Uitvoerende Raad zijn, bestaande uit den Landdrost van de hoofdstad, den Gouvernements Secretaris en drie Onofficieele Leden, gekozen door den Volksraad, om den President met advies en assistentie te bedienen.

De President zal de Voorzitter wezen, en eene beslissende stem hebben.

Art. 43.—De Uitvoerende Raad zal op den tweeden Maandag van elke tweede maand, en op zoodanige andere tijden als de President mogt verlangen, in de hoofdplaats zitting houden.

Art. 44.—De Uitvoerende Raad zal jaarlijks aan den Volksraad verslag van zijn verrigtingen moeten doen.†

Art. 45.—Eene meerderheid van den Uitvoerenden Raad zal het regt hebben om den Volksraad extra bijeen te roepen.‡

Art. 46.—De President en Uitvoerende Raad zullen de macht hebben om de Krijgswet te verklaren.

DE REGTERLIJKE MACHT.

Art. 47.—De Landdrost bekleedt de macht van Civielen Commissaris en Resident Magistraat.

Art. 48.—De Regterlijke macht wordt uitsluitend uitgeoefend door de Geregthoven, welke door de wet worden vastgesteld.

Art. 49.—De wetgeving regelt insgelijks de crimineele regtspleging, alsmede die in Policiezaken, met dien verstande nochtans, dat crimineele zaken ter eerster instantie voor de Hoogere Hoven gebragt, door eene Jurie geoordeeld worden.

* Zie Art. 2, Ord. No. 4, 1877. † Zie Art. 4, Ord. No. 8, 1877. ‡ Zie Art. 5, Ord. No. 8, 1877.

HET KRIJGSSTELSEL.

Art. 50.—De Veldkornetten zullen door de burgers van hunne wijken, bij meerderheid, gekozen worden.

Art. 51.—Een Veldkommandant zal voor elk district gekozen worden door en uit deszelfs burgers.

Art. 52.—De gezamentlijke veldkommandanten en veldkornetten, welke op een kommando vereenigd zijn, zullen kiezen uit hun midden, ingeval van oorlog, hunnen eigen Kommandant-Generaal, welke generaal alsdan zijne instructien van den Staatspresident moet ontvangen.

Art. 53.*—Na den oorlog bestaat geen Kommandant-Generaalschap meer.

Art. 54.—De Veldkornetten moeten in hunne eigene wijken woonachtig zijn en landeigendom daarin bezitten.

Art. 55.—De Veldkommandanten moeten in hun eigen districten woonachtig zijn, vast eigendom ten bedrage van £200 sterling bezitten, en een jaar in het land gewoond hebben.

MENGEL ONDERWERPEN.

Art. 56.—Het Roomsch-Hollandsch regt zal de Grondwet van dezen Staat zijn, alwaar geene andere wet door den Volksraad gemaakt is.

Art. 57.—De wet is voor allen gelijk; met dien verstande, dat de regter alle wetten met onpartijdigheid zal uitvoeren, zonder aanzien van personen.

Art. 58.—Elk inwoner is gehoorzaamheid aan de wet en de overheid verschuldigd.

Art. 59.—Het eigendomsregt wordt gewaarborgd.

Art. 60.—De persoonlijke vrijheid, mits blijvende binnen de bepalingen der wet, wordt gewaarborgd.

Art. 61.—De vrijheid der drukpers wordt gewaarborgd, mits blijvende binnen de wet.

De Voorzitter van den Volksraad,

H. O. DREIJER.

De Secretaris,

H. SIJBOUTS.

* Zie Arts. 10 en 13, Ord. No. 12, 1877.

REGLEMENT VOOR DEN VOLKSRAAD.

REGLEMENT VOOR DEN VOLKSRAAD VAN DEN ORANJEVRIJSTAAT.

HOOFDSTUK I.—VAN DE ZITTINGEN.

Art. 1.—De gewone jaarlijksche zitting van den Volksraad wordt aan de leden bekend gemaakt door eene kennisgeving in de *Gouvernements Courant*, welke daarin, voor het eerst zes weken vóór den aanvang der zitting, en vervolgens geregeld tot dien aanvang geplaatst en door den Staatspresident onderteekend wordt.

Art. 2.—Tot eene buitengewone zitting worden de leden opgeroepen door eene aan ieder hunner zoo vroegtijdig mogelijk te zenden schriftelijke kennisgeving, onderteekend door dengene, die, volgens de Constitutie, de macht daartoe bezittende, de zitting belegt, geschiedende daarenboven de kennisgeving, in Artikel 1 vermeld, zoodra zulks doenlijk is.

HOOFDSTUK II.—VAN DE LEDEN.

Afdeeling I.—Algemeene Bepalingen.

Art. 3.—Ieder lid legt, bij het aanvaarden zijner waardigheid, den volgenden eed af :—

“ Ik zweer, dat ik de grondwet zal onderhouden en handhaven; dat ik de onafhankelijkheid van den Staat en de algemeene en bijzondere vrijheid der ingezetenen bewaren en beschermen, en het algemeen belang met al mijn vermogen bevorderen zal, zonder mij daarvan door eenige bijzondere belangen te laten aftrekken; en dat ik het strengste geheim zal bewaren omtrent alles, wat met gesloten deuren verhandeld en bepaald wordt, tenzij de verplichting tot geheimhouding daaromtrent opgeheven worde. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig !”*

Art. 4.—Ieder lid is verplicht de zittingen van het begin tot het einde bij te wonen, tenzij geldige redenen hem daarin verhinderen.†

Art. 5.—Ieder lid is, in geval van afwezigheid, verplicht het bestaan van zoodanige redenen aan den Volksraad bloot te leggen, wanneer deze zulks verlangt, op zoodanigen tijd als door denzelfde bepaald wordt.

Art. 6.—Ingeval een lid zonder geldige redenen korteren of langeren tijd van de zittingen afwezig blijft, is de Volksraad gerechtigd zulks ter kennisse te brengen van de wijk, door welke zoodanig lid gekozen is.

Afdeeling II.—Van de Toelagen.

Art. 7.—Ieder lid geniet, voor elken dag dat hij eene zitting bijwoont, Vijftien Shillings voor verblijfkosten.‡

* Volksraadsbesluit, dd. 5 Februarij, 1866 :—“ Om Artikelen 3 en 20 van het Reglement van Orde, die uitbreiding te geven, dat zij die op grond van hunne godsdienstige geloofsbelijdenis verklaren, de bekrachtigingsformulen vermeld in Artikel 3 en in Artikel 20 van het Reglement van Orde niet te mogen uitspreken, kunnen in de plaats daarvan eene plegtige gelofte afleggen, mits verklarende, dat zij die beschouwen als voor hen dezelfde verbindende kracht te hebben, als het gewoon eedsformulier.”

† Volksraadsbesluit, dd. 20 Februarij, 1863 :—“ De Raad besluit dat wanneer Landdrosten van buitendistricten gedurende de zitting van den Volksraad op Bloemfontein aanwezig zijn, zij dan verplicht zullen zijn de zitting geregeld bij te wonen.”

‡ Op de vraag van den Voorzitter, of een lid van den Raad zijne toelaag van 15s. gerechtigd is, indien hij zich uit den Raad voor eenen geruimen tijd verwijderd, zonder daartoe verlof gekregen te hebben, en slechts de opening des morgens bijwoont, antwoordt de Raad : “ Dat zulk lid zijne toelage voor dien dag niet zal erlangen.”—[Volksraadsbesluit, dd. 13 Februarij, 1862.]

De Raad verklaart : “ Dat een lid van den Raad, zoowel op de Zondagen als de zitting dagen, tot de gewone toelage van 15s. per dag gerechtigd is.”—[Volksraadsbesluit, dd. 22 Feb., 1862.]

De Raad besluit dat in het vervolg de Raadsleden eene toelage voor reis en verblijfkosten zullen genieten tegen £2 per dag.—[Volksraadsbesluit, dd. 28 Mei, 1876.]

Art. 8.—Eene som van Een Shilling en Negen Pence sterling per uur te paard wordt toegestaan aan ieder lid, voor de kosten van reis en terugreis.

Art. 9.—Een lid, hetwelk zonder geldige reden van afwezigheid, niet minstens het twee-derde gedeelte eener zitting heeft bijgewoond, is tot geene reis- en verblijfkosten hoegenaamd gerechtigd.*

Art. 10.—De leden ontvangen hunne toelagen, tegen quitantie, bij den Tresorier-Generaal, onder overlegging eener verklaring van den Secretaris van den Volksraad, aanwijzende het bedrag, waartoe zij gerechtigd zijn.

Afdeeling III.—Van de Kleeding.

Art. 11.—De leden zijn verplicht in het zwart gekleed ter Vergadering te verschijnen.

Afdeeling IV.—Van de Aftreding.

Art. 12.—De helft der leden om de twee jaren aftredende, wordt daarvan een behoorlijke rooster gehouden.

Art. 13.—Geen lid wordt beschouwd te zijn afgetreden, voordat de kiezing van zijnen opvolger heeft plaats gehad. †

Art. 14.—Een tusschentijds gekozen lid treedt af op denzelfden tijd, waarop degene, in wiens plaats hij gekozen is, zou hebben moeten aftreden.

HOOFDSTUK III.—VAN DEN VOORZITTER.

Art. 15.—De Voorzitter is belast met het openen en sluiten der zittingen en vergaderingen, en met het handhaven der orde op dezelve.

Art. 16.—De Voorzitter heeft hetzelfde regt als ieder ander lid om aan de beraadslagingen, stemmingen en benoemingen deel te nemen.

Art. 17.—De Voorzitter ondertekend elken dag, na goedkeuring, de Notulen der Vergadering van den vorigen dag.

Art. 18.—Bij onstentenis van eenen Voorzitter, neemt het oudste lid in jaren zijne plaats in en doet onmiddellijk tot de tijdelijke of vaste benoeming van eenen Voorzitter overgaan, naar mate de Voorzitter slechts voor het oogenblik afwezig is of geheel ontbreekt.

HOOFDSTUK IV.—VAN DEN SECRETARIS.

Art. 19.—De Volksraad benoemt buiten zijn midden eenen Secretaris.

Art. 20.—De Secretaris legt bij de aanvaarding zijner betrekking den volgende eed af:—

“ Ik zweer, dat ik, als Secretaris van den Volksraad, de op mij rustende pligten met ijver en trouw zal behartigen; dat ik met de stipste eerlijkheid en onpartijdigheid zal te werk gaan, en dat ik het strengste geheim zal bewaren omtrent alles, wat met gesloten deuren verhandeld en bepaald wordt, tenzij de verplichting tot geheimhouding daaromtrent opgeheven worde. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!” †

Art. 21.—De Secretaris blijft zijne betrekking bekleeden, totdat de Volksraad goedgevondt hem te ontslaan.

* De beoordeeling van de wettigheid van afwezigheid behoort aan den Volksraad.—[Volksraadsbesluit, dd. 16 Februarij, 1859.]

† De Raad besluit dat een Raadslid die begeerig mogt zijn om zijne betrekking neer te leggen, zijne resignatie zal moeten indienen bij het Uitvoerend Gezag; en ZH.Éd. de Staatspresident wordt gemachtigd na ontvangst van zoodanige bedanking om eene nieuwe kiezing te bepalen voor de wijk of het dorp dat zoodanig lid vertegenwoordigd heeft.—[Volksraadsbesluit, dd. 4 Februarij, 1876.]

‡ Zie noot op Artikel 3.

Art. 22.—Bij de benoeming van eenen Secretaris wordt ten gelijken tijde zijn salaris door den Volksraad bepaald.

Art. 23.—De Secretaris verschijnt in het zwart gekleed ter vergadering.

Art. 24.—De plaats van den Secretaris is ter linkerzijde van den Voorzitter.

Art. 25.—De Secretaris houdt behoorlijke Notulen van de verrigtingen en besluiten van den Volksraad, en onderwerpt iederen dag de Notulen der vergadering van den vorigen dag aan de goedkeuring der leden*.

Art. 26.—De Notulen van den laatsten dag eener zitting worden door den Secretaris onderworpen aan de goedkeuring eener commissie van drie leden, uit en door den Volksraad voor het sluiten der zitting te benoemen, en van welke de Voorzitter een der leden is.

Art. 27.—De Secretaris houdt een behoorlijken rooster, aanwijzende den tijd van de benoeming, de toelating en de aftreding der leden van den Volksraad.†

Art. 28.—De Secretaris houdt een boek, waarin hij de volgorde der werkzaamheden van den Volksraad, naar den tijd waarin zij ter zijner kennisse zullen komen, opteekent; met dien verstande, dat hij de memories, welke betreffende eenig bepaald punt van werkzaamheid aan hem ter hand gesteld worden, bij de behandeling van dat punt ter tafel brengt, zonder den tijd harer indiening in aanmerking te nemen.

Art. 29.—De Secretaris maakt elken dag, na den afloop der vergadering, door aanplakking aan de buitendeur der Raadzaal, bekend welke onderwerpen vermoedelijk in de vergadering van den volgende dag zullen behandeld worden.

Art. 30.—De Secretaris brengt alle besluiten van den Volksraad schriftelijk ter kennisse van de daarbij belanghebbende personen, met uitzondering van buitenlandsche autoriteiten, aan wien de mededeeling van dergelijke besluiten geschiedt door tusschenkomst van den Staatspresident, wien daartoe door den Secretaris de noodige stukken worden gezonden.

Art. 30A.—De Raad besluit, dat in het vervolg een afzonderlijk Notulenboek zal worden gehouden van al de beraadslagingen van den Raad, welke met gesloten deuren verhandeld worden. [Volksraadsbesluit, dd. 31 Julij, 1860.]

HOOFDSTUK V.—VAN DE VERGADERING.

Afdeeling I.—Van den Tijd.

Art. 31.—De Vergaderingen worden gehouden van des voormiddags 9 tot 12 en van des namiddags 2 tot 5 ure.

Art. 32.—Zoodra na 9 en 2 ure een getal van 12 leden aanwezig is, wordt de vergadering geopend.

Art. 33.—Wanneer op den 23sten Februarij de Jaarlijksche Zitting niet geëindigd is, wordt op dien dag geene gewone vergadering gehouden, en worden de gewone werkzaamheden niet voortgezet, maar verzamelen de leden zich des voormiddags, ten 10 ure, in eene plechtige bijeenkomst.

* Volksraadsbesluit, dd. 9 Feb., 1858 :—“ Dat in het houden der Notulen de Secretaris niet noodig heeft omslachtig alle discussien te notuleeren, maar slechts den hoofdinhoud van het voorgebrachte, en wat daarop besloten is te boek te stellen; doch wanneer eenig lid begeert zijne gronden of beweerin-gen, voor of tegen eene zaak uitgebreid te doen notuleeren, zal zulks mogen geschieden.”

† Volksraadsbesluit, dd. 15 Mei, 1862 :—“ De Raad besluit dat in het vervolg de kiezing van Heemraden voor de differente districten niet meer zal geschieden overeenkomstig Art. 39 van het Reglement van Orde, maar op aanbeveling van de Landdrosten of de Raadsleden van hunne districten.”

Afdeeling II.—Van de stemmingen en benoemingen.

Art. 34.—Alle besluiten worden bij mondelinge stemming en met volstreckte meerderheid van stemmen der stemmende leden genomen.

Art. 35.—De Voorzitter heeft het regt voor te stellen dat een besluit genomen worde bij acclamatie. Op de vordering van één der leden is hij echter verplicht de stemming te doen plaats hebben op de wijze in Artikel 34 bepaald.

Art. 36.—Geen lid mag zich buiten stemming houden, tenzij hij de redenen daarvoor opgeve.

Art. 37.—Over alle voorstellen, ten aanzien van eenig in behandeling zijnde punt, wordt gestemd in de omgekeerde orde waarin zij gedaan zijn, beginnende met het laatste.

Art. 38.—Over amendementen wordt gestemd op dezelfde wijze als in Artikel 37 is bepaald, en voordat het voorstel, waarop zij betrekking hebben, in stemming wordt gebragt.

Art. 39.—Alle benoemingen geschieden met volstreckte meerderheid van stemmen der stemmende leden, en met gesloten briefjes; en de leden zullen het regt hebben, vóór er tot eene benoeming overgegaan wordt, den Raad een of meer personen voor te dragen voor de betrekking waarover eene kiezing geschiedt.*

Art. 40.—Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstreckte meerderheid erlangt, heeft er eene tweede vrije stemming plaats.

Art. 41.—Wanneer bij de tweede vrije stemming niemand de volstreckte meerderheid op zich vereenigt, geschiedt er eene herstemming tusschen die twee personen die het grootste aantal stemmen op zich hebben vereenigd.

Art. 42.—Wanneer bij eene herstemming meer dan twee personen een aantal stemmen op zich hebben vereenigd, heeft de herstemming tusschen die alleen plaats.

Art. 43.—Wanneer, in geval eene herstemming noodig is voor den tweeden kandidaat, twee of meer personen, een gelijk aantal stemmen hebbende, in aanmerking komen, wordt door eene tusschenstemming bepaald welke dier personen bij de herstemming op het tweetal wordt geplaatst.

Afdeeling III.—Van de Orde.

Art. 44.—Zoo dikwijls een lid bij de beraadslagingen van het in behandeling zijnde punt afwijkt, of in zijne woordvoering de palen der betamelijkheid te buiten gaat, wordt hij door den Voorzitter tot de orde geroepen.

Art. 45.—Wanneer zoodanig lid drie malen tot de orde is geroepen kan de Volksraad besluiten dat hem het zwijgen worde opgelegd, totdat de beraadslagingen over het in behandeling zijnde punt zijn gesloten.

Art. 46.—Een lid, zich aan persoonlijke beleediging van een ander lid schuldig makende, kan door een besluit van den Volksraad verplicht worden daaromtrent verschooning te vragen.

Art. 47.—Een lid, zich aan ongeregeldheid of verstoring der orde schuldig makende, wordt voor de eerste maal door den Voorzitter berispt; voor de tweede maal gedurende dezelfde Vergadering, wordt hij andermaal berispt, en daarvan aantekening gedaan in de Notulen; en voor de derde maal kan hij door den Volksraad worden verplicht de Vergadering tot de heropening te verlaten.

* Zie Noot op Artikel 27.

Afdeeling IV.—Van de Beraadslagingen.

Art. 48.—De beraadslagingen zijn vrij.

Art. 49.—De Volksraad kan bij besluit verklaren, dat het in behandeling zijnde punt genoegzaam is toegelicht, en dat de beraadslagingen daarover gesloten zijn.*

Art. 50.—Nadat de Staatspresident of zijn vertegenwoordiger over eenig punt het woord gevoerd heeft, mogen de beraadslagingen daarover niet gesloten worden, dan nadat ieder lid ten minste eens de gelegenheid gehad heeft hem te beantwoorden.

Art. 51.—Na de sluiting der beraadslagingen over eenig punt mag daarover het woord niet meer gevoerd worden.

Art. 52.—Geen voorstel wordt in beraadslaging of stemming gebragt, alvorens het door een lid is ondersteund.

De voorsteller heeft echter het regt, bij het doen van eenig voorstel, hetzelfde kortelijks toe te lichten.†

Art. 53.—Ieder lid voert staande het woord.

Art. 54.—Wanneer meer dan een lid te gelijk het woord wil voeren, beslist de Voorzitter, wie daartoe het eerst gerechtigd is.

Art. 55.—Ieder lid heeft het regt te verzoeken, dat eenig punt door hem in het midden gebragt, of eenige grond, waarop zijne stem of zijne weigering om te stemmen berust, bepaald in de Notulen worde aangeteekend, kunnende echter eenig ander lid vorderen, dat over de al- of niet aantekening, door den Volksraad worde beslist.

Art. 56.—Elk lid heeft het regt te vorderen, dat de stemming over eenig punt uitgesteld worde tot den volgenden dag (uitgezonderd op den laatsten dag der zitting), in welk geval de beraadslagingen over zoodanig punt den volgenden dag op nieuw begonnen worden, mogende die beraadslagingen of de stemming echter alsdan niet op nieuw op de vordering van hetzelfde of eenig ander lid worden uitgesteld.‡

Art. 57.—Wanneer de Volksraad of eenige uit zijn midden benoemde commissie het noodig acht een' ambtenaar of een' privaat persoon over eenig punt te hooren, kunnen zij denzelve daartoe voor zich ontbieden.

Art. 58.—Wanneer de Volksraad zulks noodig acht, kan hij de aanwezige Landdrosten verzoeken de Vergadering te verlaten.

HOOFDSTUK VI.—VAN DE AFDEELINGEN.

Afdeeling I.—Van de Orde.

Art. 59.—Wanneer op den tijd, bepaald tot den aanvang eener zitting, het in Artikel 10 der Constitutie vereischte quorum aanwezig is, worden de kieslijsten der nieuwe leden, voor zoo ver dat noodig geacht wordt, onderzocht en leggen de toegelatene leden den eed af.§

* Volksraadsbesluit, dd. 3 Junij, 1876 :—“ De Raad besluit dat, tenzij bij dringende noodzakelijkheid, geene zaak waarover eene beslissing is genomen voor eene tweede maal in dezelfde zitting aan de orde mag geplaatst worden.”

† Volksraadsbesluit, dd. 25 Februarij, 1856 :—“ Dat de respectieve Landdrosten het regt zullen hebben om resolutien in hunnen naam voor te stellen.”

‡ Volksraadsbesluit, dd. 4 Mei, 1868 :—“ De Raad besluit dat het regt van een lid om te vorderen dat de stemming over eenig punt uitgesteld worde tot den volgenden dag, overeenkomstig Artikel 56 van het Reglement van Orde, zich niet uitstrekt tot voorstellen strekkende om eene zaak aan de orde te brengen of uit te stellen tot een later tijdstip.”

§ Volksraadsbesluit, dd. 3 Maart, 1865 :—“ Aangezien Art. 5 der Constitutie niet genoegzaam omschreven is, zoo verklaart de Raad in het vervolg geene kieslijsten voor Raadsleden te zullen onderzoeken tenzij vergezeld van bewijzen aangaande de vereischten in gemeld Artikel der Constitutie vervat.”

Art. 60.—Wanneer op den tijd bepaald tot den aanvang eener zitting, het in Art. 10 der Constitutie vereischte quorum niet aanwezig is en dientengevolge de werkzaamheden niet kunnen worden begonnen, worden door de tegenwoordig zijnde oude leden zoo vele van de nieuwe leden, omtrent de zekerheid van wier wettige benoeming geen twijfel bestaat, ingezworen, als noodig is, om het quorum vol te maken. Daarna wordt, ten aanzien der overige nieuwe leden gehandeld als in Artikel 59 is bepaald.

Art. 61.—Na de eedsaflegging der nieuwe leden, benoemt de Voorzitter eene commissie van twee leden, om den Staatspresident ter Vergadering binnen te leiden.

Art. 62.—Zoodra de Staatspresident ter Vergadering is binnengeleid, wordt door den Predikant der Gereformeerde Gemeente van Bloemfontein, of, indien die niet tegenwoordig is, door eenigen anderen tegenwoordig zijnden Predikant die daartoe vooraf door den Secretaris schriftelijk uitgenoodigd wordt, een gebed gedaan.

Art. 63.—Ingeval er geen Predikant der Gereformeerde Gemeente aanwezig is, wordt een gebed gedaan door den Voorzitter, of door een door hem daartoe aangewezen lid.

Art. 64.—Na het uitspreken van het gebed, houdt de Staatspresident zijne Aanspraak.

Art. 65.—Na het houden der Aanspraak, welke vooraf gedrukt en na het uitspreken terstond aan de leden rondgedeeld wordt, worden in de gewone jaarlijksche zitting, bij mondelinge stemming, twee commissies van drie * leden benoemd; de eene belast met buiten den tijd der vergaderingen de rekening van het afgelopen, en de andere met de begrooting van het loopende jaar te onderzoeken; welke commissies, wanneer de rekening en de begrooting aan de orde gesteld zij, dienaangaande haar rapport uitbrengen bij monde van den daartoe door elke commissie benoemden rapporteur. †

Art. 66.—Vervolgens worden de werkzaamheden voortgezet in de orde, waarin zij volgen, in het in Art. 28 vermelde Ordeboek.

Art. 67.—Wanneer het wenschelijk is van de orde, in Art. 66 bepaald, af te wijken, heeft de Volksraad de macht daartoe te besluiten.

Art. 68.—Wanneer bij de sluiting van eene zitting, eenige werkzaamheden onafgedaan zijn gebleven, worden die in de volgende zitting, voor zoo ver de afdoening er van in den tusschentijd niet vervallen is, na de in Artikel 65 vermelde benoeming van twee commissies, het eerst aan de orde gesteld.

Afdeeling II.—Van Wetsontwerpen.

Art. 69.—Geen Wetsontwerp wordt door den Volksraad in overweging genomen, tenzij het minstens zes weken vóór den aanvang in de *Gouvernements Courant* is openbaar gemaakt, onderteeekend door hem door wien het wordt voorgesteld.

Art. 70.—De Volksraad heeft de macht bij een met redenen omkleed besluit te bepalen, dat een Wetsontwerp in overweging zal genomen worden; al is het niet zes weken te voren of zelfs in het geheel niet vooraf bekend gemaakt.

Art. 71.—Onder Wetsontwerpen, in Artikelen 69 en 70 bedoeld, worden niet begrepen gewone Raadsbesluiten (Resoluties).

* Volksraadsbesluit, dd. 9 Mei, 1874 :—“ De Raad besluit dat, in het vervolg de Commissie voor de Rekening zal bestaan uit zes leden in plaats van drie, zoo als bepaald in Art. 65 van het Reglement van Orde.”

† Volksraadsbesluit, dd. 3 Februarij, 1858 :—“ Men kan ook buiten den Raad gaan voor Commissie tot nazien der Rekeningen.”

Art. 72.—Bij de behandeling van eenig Wetsontwerp, wordt allereerst beraadgeslaagd en gestemd over de algemeene strekking.

Wanneer die wordt afgekeurd, wordt het ontwerp beschouwd te zijn verworpen.

Art. 73.—Wanneer de algemeene strekking is goedgekeurd, worden achtereenvolgens de verschillende deelen van den considerans en de onderscheiden artikelen in overweging genomen, en over elk hunner, na de sluiting der beraadslagingen daarover, afzonderlijk gestemd.

Art. 74.—Na de stemming over de afzonderlijke artikelen wordt het geheele Wetsontwerp in stemming gebragt.

Afdeeling III.—Van Memories.

Art. 75.—De Volksraad neemt geen memories in behandeling, tenzij dezelve door een lid of door den Staatspresident worden ingediend. *

Art. 76.—Ieder lid is verplicht aan den Volksraad de memories in te dienen die hem daartoe worden ter hand gesteld. †

Art. 77.—Ieder lid is verplicht zich zoo veel mogelijk met den inhoud en de strekking der hem ter hand gestelde memories bekend te maken, ten einde deze, wanneer vereischt, te kunnen toelichten.

Art. 78.—Ieder lid levert de door hem ontvangen memories in aan den Secretaris, die deze volgens den tijd der ontvangst in het Ordeboek inschrijft.

HOOFDSTUK VII.—VAN DEN STAATSPRESIDENT.

Art. 79.—De Staatspresident woont de vergadering bij, wanneer hij zulks goed vindt.

Art. 80.—De Staatspresident heeft het regt aan de beraadslagingen deel te nemen.

Art. 81.—Wanneer de Staatspresident de Vergadering niet bijwoont, heeft hij het regt den Gouvernements Secretaris, als den vertegenwoordiger van het Uitvoerend Gezag, in zijne plaats ter Vergadering te doen verschijnen.

Art. 82.—Wanneer de Staatspresident niet ter Vergadering tegenwoordig is, en de Volksraad hem wenscht te hooren, doet deze hem daartoe schriftelijk of door eene door den Voorzitter te benoemen commissie van twee leden uitnoodigen.

Art. 83.—Wanneer de Volksraad zulks noodig acht, verzoekt hij den Staatspresident, bij besluit, de Vergadering te verlaten, of daaruit afwezig te blijven; in welk geval, indien de Volksraad zulks verlangt, ook de Gouvernements Secretaris daarin niet mag verschijnen.

Art. 84.—De plaats van den Staatspresident is ter regterzijde van den Voorzitter.

HOOFDSTUK VIII.—VAN DE TOEHOORDERS.

Art. 85.—De Vergaderingen hebben plaats in het openbaar, uitgezonderd wanneer de Volksraad besluit eene Vergadering met gesloten deuren te houden, in welk geval de toehoorders niet toegelaten worden en verplicht zijn zich onmiddellijk te verwijderen.

* Volksraadsbesluit, dd. 4 September, 1854:—“Dat een ieder persoon die iets aan den HEd. Volksraad heeft voor te dragen zulks per geschrift zal doen, vermeldende daarin wat de inhoud van zijne zaak is.”

† Volksraadsbesluit van 4 Junij, 1874:—“De Raad besluit dat geene memories in eene zitting van de Raad behandeld zullen worden, die later bij die zitting ingediend woden dan den 15den van Mei.”

Art. 86.—De toehoorders vermogen zich niet onder de leden van den Volksraad te vermengen, noch eenige andere dan de voor hen bestemde plaatsen in te nemen.

Art. 87.—De toehoorders zijn verplicht de meest mogelijke stilte in acht te nemen; bij verzuim waarvan, de Voorzitter gehouden is de rustverstoorders te doen verwijderen, of de Zaal geheel te doen ontruimen.

Art. 88.—Geen ambtenaar die daartoe niet volgens eenig wetsartikel geregigd is, wordt toegelaten in de voor den Volksraad bestemde afdeeling der Raadzaal, tenzij, indien daartoe gelegenheid is, de Voorzitter hem eene bepaalde plaats binnen die afdeeling vergunne, in welk geval het echter zoodanigen ambtenaar verboden is in eenig gesprek met een lid te treden; bij overtredding van welk verbod, de Voorzitter verplicht is hem onmiddellijk de afdeeling te doen verlaten.

Art. 89.—De Volksraad heeft het regt aan den berigtgever van eenig dagblad, enz., tot bijwoning der Vergaderingen, een geschikte plaats aan te wijzen.

HOOFDSTUK IX.—SLOTBEPALINGEN.

Art. 90.—Van af het oogenblik van het in werking treden dezès Reglements, zijn alle vroegere bepalingen van orde afgeschaft.

Art. 91.—Dit Reglement wordt gedrukt, en aan ieder tegenwoordig of toekomstig lid van den Volksraad daarvan een afdruk uitgereikt.

Vastgesteld door den Volksraad van den Oranjevrijstaat, op den 2den Februarij, 1858, en herdrukt op 1 Mei, 1873, met de tot hertoe daarin gemaakte wijzigingen.*

De Voorzitter van den Volksraad,
G. P. VISSER.

De Secretaris van den Volksraad,
J. GEO. FRASER.

* Volksraadsbesluit, dd. 13 Mei, 1875 :—“De Volksraad verklaart dat terwijl de leden van den HEd. Volksraad behooren te zijn onafhankelijke mannen, en geen personen die salaris van het Gouvernement trekken, zoo wordt mits dezen besloten dat geen personen die bij voortdoring en ten tijde van hunne verkiezing uit de algemeene schatkist salaris trekken, zitting zullen hebben in den Volksraad, uitgezonderd Veldkornetten voor wie voorziening is gemaakt bij Volksraadsbesluit van 7 Junij, 1870.”

ORDONNANTIES.

ORDONNANTIE No. 1—1854.

Om de verspreiding der Longziekte onder het Rundvee tegen te gaan. Gepasseerd door den HED. Volksraad op den 28sten April, 1854.

NADEMAAL er onlangs onder het Rundvee eene besmettelijke ziekte van eene doodelijke geaardheid, genaamd "Longziekte" ontstaan is; en, dewijl het noodig is om tegen de verspreiding van gemelde ziekte, maatregelen te beramen; is het door den Volksraad verordend:—

1.—Dat de eigenaar van zoodanig vee, hetwelk met de ziekte besmet is, of dat teekens daarvan zoude vertoonen,—hetzelve in eenige kraal, of andere beschutte plaats zal doen opsluiten; en, in geval dat eenig zoodanig dier, uit moedwilligheid of verzuim van den eigenaar, of zijne dienstboden toegelaten zal worden, om buiten gemelde kraal of beschutting te zijn of te gaan,—tenzij onder de onmiddellijken zorg van eenigen persoon, hetzelve met eenen riem geleidende,—zal zoodanige eigenaar tot eene boete geen Zeven Pond Tien Shillings (£7 10s.) te bovengaande, onderhevig zijn; en, bij gebreke van betaling,—tot eene gevangenzetting van niet meer dan eene maand.

2.—Indien eenig persoon zoodanig dier, op of langs eenigen publieken weg of straat zal leiden of drijven, naar, of tot eenige gemeene weiding of uitspanning, zal zoodanig persoon aan eene boete onderhevig zijn, geene Zeven Pond Tien Shillings (£7 10s.) te bovengaande; en, bij gebreke van betaling,—tot eene gevangenzetting van niet meer dan eene Maand.

3.—Indien eenig persoon verkoopen, of te koop zal aanbieden, tot voedsel van mensch of dier, of tot zulke einden, het vleesch van eenig zoodanig dier verschaffen zal, hetwelk door die ziekte gestorven zal zijn, of hetwelk, wanneer geslagt, dezelve ziekte of de teekens daarvan had,—zal zoodanige persoon, om elke zoodanige misdaad eene somma verbeuren, geen Zeven Pond Tien Shillings (£7 10s.) te bovengaande.

4.—Indien eenig persoon, die het opzigt van eenig besmet dier heeft, hetzelve verlaten zal zonder dat eenig ander persoon het opzigt over hetzelve houdt, zal zoodanig persoon eene somma verbeuren, geen Zeven Pond Tien Shillings (£7 10s.) te bovengaande; en bij gebreke van betaling,—tot eene gevangenzetting, met of zonder harden arbeid, voor eenen tijd niet langer dan eene Maand.

5.—Eenig persoon, die het opzigt heeft van eenig dier, hetwelk aan bovengemelde ziekte sterft, of hetwelk gedood wordt, zal dadelijk na den dood verplicht zijn om hetzelve, zonder af te slagten, tot eene diepte van niet minder dan drie voet te begraven. En eenig persoon dit Artikel overtredende,—zal eene somma verbeuren, geen Zeven Pond Tien Shillings (£7 10s.) te bovengaande; en bij gebreke van betaling,—tot eene gevangenzetting, met of zonder harden arbeid, voor eenen tijd niet langer dan eene Maand.

6.—Eenig persoon, die zoodanig berigt zal geven, welk de schuld van eenigen zoodanigen overtreder als voormeld, bewijzen zal, zal gerechtigd zijn om de helft der boete, als voormeld, te ontvangen; terwijl de andere helft van gemelde boete, in de Staats schatkist gestort zal worden.

7.—De woorden “rundvee” en “dier,” in deze Ordonnantie gebruikt, zullen bevatten eenig bul, os, koe, vaars of kalf.

[Nieuwe Artikel 8, zie Art. 46, Ord. No. 14, 1877.]

Deze Ordonnantie zal van kracht zijn van af dezen datum, in overeenstemming der laatste Clausule van Art. 13, der Constitutie.

Gegeven te Bloemfontein, dezen 28sten dag van April, 1854.

J. P. HOFFMAN,
Fungd. President.

Bij order,

J. GROENENDAAL,
Staatssecretaris.

ORDONNANTIE No. 2—1854.

Over de Pligten van Landcommissies.

[Vervangen door Ord. No. 1, 1877, zijnde de eerste 10 Artikels van laatstgemelde Ordonnantie, de eenigste Artikels van Ord. No. 2, 1854, die nog van kracht zijn.

ORDONNANTIE No. 3—1854.

Ter bepaling en vaststelling van de Nederduitsche of Hollandsche taal als de wettige hoofdtal van den Oranjevrijstaat.

NADEMAAL het gemak en de geregeldheid der publieke bezigheid vereischen, dat in alle Geregtshoven en Kantoren in dezen Staat, eene officiele taal bepaald —en vastgesteld worde; en aangezien de groote meerderheid der inwoners van dit land van Hollandsche afkomst, en weinig met andere talen bekend is, en dat het dus ongelegen zou zijn dat eenige andere dan de Hollandsche taal in regterlijke verrigtingen, zoowel als in de civiele dienst, gebezigd zoude worden.

—Zij het derhalve verordend, dat van den eersten dag van Junij aanstaande af, de Hollandsche taal de hoofdtal in alle Geregtshoven en Publieke Kantoren, in dezen Staat zijn zal; en dat alle dagvaardingen, vonnissen, uitspraken, orders, lastschriften, instructien, ordonnantien, proclamatien, enz., in de Hollandsche taal geschreven, uitgevaardigd en gepubliceerd zullen worden; en verder dat alle brieven, memories, of andere communicatien, aan dit Gouvernement gerigt, indien niet in de Hollandsche taal opgesteld, met eene Hollandsche vertaling zullen moeten vergezeld worden.

En zij het nader verordend, dat alle klerken in de Landdrosts- en andere Publieke Kantoren beide met de Hollandsche en Engelsche talen genoeg zullen moeten bekend zijn, om als tolken in alle zaken te kunnen ageren.

Gegeven te Bloemfontein, dezen 15den dag van April, 1854.

Uit last van den Volksraad,

J. P. HOFFMAN, Fungd. President.

Bij order,

WILLIAM COLLINS,
Fungd. Secretaris.

ORDONNANTIE No. 4—1854.

Over de Kommandowet.

[Vervangen door Ordonnantie No. 1, 1866.]

ORDONNANTIE No. 1—1855.

Ter regeling van den handel in Kruid, Vuurwapenen en andere Ammunitie.
[Vervangen door Ordonnantie No. 7, 1858 en Ord. No. 1, 1864.]

ORDONNANTIE No. 2—1855.

Ordonnantie tegen Landlooperij en Veedieverij.
[Vervangen door Ordonnantie No. 1, 1860.]

ORDONNANTIE No. 1—1856.

Tot regeling der verkiezing van den Staatspresident en andere ambtenaren, en andere noodige bepalingen omtrent bijzonderheden in de Constitutie vervat, die niet voldoende zijn omschreven, of waaromtrent geene voorzieningen zijn gemaakt: vastgesteld door den HEd. Volksraad, in zijne Vergadering, gehouden te Bloemfontein, in den Oranjevrijstaat, op den 12den dag der maand Februnarij, in het jaar 1856.

NADEMAAL er bij de Constitutie van den Staat, gedateerd den 10den April, 1854, eenige bepalingen gemaakt zijn, zonder de wijze van uitoefening, of het in werking brengen van zoodanige bepalingen, te regelen of te omschrijven: Zoo is het, dat de Raad, om alle twijfelingen en verschil van gevoelen, dat daardoor zou kunnen ontstaan, te vermijden en te voorkomen, heeft goedgevonden vast te stellen en te bepalen:

BETREKKELIJK DE WIJZE WAAROP DE VERKIEZING VAN EENEN PRESIDENT, LID DES RAADS, VELDKOMMANDANT OF VELDKORNET ZAL GEREGELD WORDEN.

1.—Wanneer het noodig gevonden zal worden, dat er voor eenen Staatspresident, of voor een lid van den HEd. Volksraad, of veldkommandant, of veldkornet worde gestemd, zal daartoe ten minste zes weken te voren, door den Gouvernementssecretaris, in de *Gazette of Courant*, waarin gewoonlijk alle Gouvernements publicatien voorkomen, kennis gegeven worden; zoowel als bij aanschrijving door den landdrost aan de differente veldkornetten in zijn district, in wiens wiken de verkiezingen zullen plaats vinden, den tijd wanneer, en de plaats of plaatsen waar zoodanige verkiezingen zullen worden aangenomen en onderzocht, ten minste drie weken te voren bepalende.

2.—De Landdrost of een lid van den Volksraad, of veldkornet, zal bij gelegenheid van eenige bijeenkomst, tot zoodanige verkiezingen als voormeld, Voorzitter zijn, en met zich twee der tegenwoordig zijnde stemgerechtigden mogen benoemen, of als het door de bijeenkomst gevorderd wordt, door de meerderheid laten benoemen, en de drie personen zullen eene commissie uitmaken, om de stemmen op te nemen.

3.—De gezegde commissie zal eene lijst of aantekening houden van de stemmen bij die gelegenheid uitgebragt, volgens geannexeerd voorbeeld, gemerkt A, en iederen stemgerechtigde dezelve doen onderteekenen.

4.—Een stemgerechtigde, die verhinderd mogt zijn om de bijeenkomst bij te wonen, zal iemand anders in zijne plaats mogen benoemen om voor hem te stemmen, doch in zulk geval zal de gekwalificeerde persoon schriftelijk daartoe geauthoriseerd moeten zijn, en zulke kwalificatie zal moeten geschreven zijn volgens den vorm geannexeerd, gemerkt B, en behoorlijk gedateerd, en door den stemgerechtigden en twee competente getuigen onderteekend zijn.

5.—Wanneer de vereischte kwalificatie onvoldoende is, zal de commissie dezelve afkeuren, doch daarvan aantekening maken op de lijst bij Art. 3 vermeld.

6.—De verkiezingen zullen op de bepaalde dagen en plaatsen aangenomen worden, tusschen 8 uren in den morgen, en 3 uren in den namiddag.

7.—Wanneer er geklaagd wordt over ongeregeldheid, of partijdigheid, of andere onbetamelijke handelwijze van de commissie, waardoor de stemmen niet behoorlijk zijn aangenomen geworden, mits zoodanige klagte ingezonden wordt binnen den tijd van acht dagen, na den dag der bijeenkomst, waarover geklaagd wordt, en de landdrost zulke klagte gegrond bevinden zal, of wanneer de landdrost uit de ingezonden lijst of rapport zelf bespeuren mogt, dat de kiezing op eene onwettige of ongeregelde wijze heeft plaats gevonden, zal hij een of meer andere bijeenkomsten mogen bepalen, en de kiezing op nieuw doen plaats vinden, na drie weken te voren, daarvan in de wijk alwaar de bijeenkomst gehouden zal worden, door aanschrijving aan den veldkornet kennis te hebben gegeven.*

8.—De veldkornet zal gehouden zijn om alle kennisgevingen, in de voorgaande artikelen bedoeld, zoo veel doenlijk en zoo vroegtijdig mogelijk in zijne wijk te doen rondgaan.

9.—Wanneer de lijsten door den landdrost zullen zijn ontvangen, zal hij dezelve onverwijld aan den Gouvernementssecretaris toezenden, met zoodanige aanmerkingen daarbij als hij zal noodig oordeelen.

10.—Wanneer tegen het stemregt van eenig persoon geobjecteerd wordt, zal de commissie daarover beslissen, doch zulks aan den voet van de lijst rapporteren.

11.—Geene stemmen zullen worden aangenomen buiten den bepaalden dag en uren, noch op eenige andere dan de bepaalde plaats, doch ingeval het aan de commissie mogt blijken, dat door zware regens of volheid der rivieren eene onvermijdelijke verhindering mogt hebben plaats gevonden, waardoor eenige der stemgeregtigden de bijeenkomst niet hebben kunnen bijwonen, zal het der commissie vrijstaan, na opneming der stemmen van de tegenwoordig zijnde personen, de bijeenkomst te adjourneren tot op den volgenden of eenigen anderen dag, en zulks zoo veel doenlijk bekend doen worden; van zulk uitstel zal mede behoorlijke aantekening op de lijst of het rapport moeten gemaakt worden, met bijvoeging van de redenen, die daartoe aanleiding gegeven hebben.

12.—Wanneer er geene zeven stemgeregtigden op de bepaalde plaats en tijd tegenwoordig zijn, zal er geene bijeenkomst gehouden worden, noch kiezing mogen plaats vinden.

13.—Bij resignatie, vertrek, of sterven van een' veldkornet, zal de Landdrost aanstonds iemand benoemen die provisioneel, tot dat er geregeld een ander veldkornet zal gekozen worden, den post als veldkornet zal bekleeden, en daarvoor salaris trekken.

14.—Geene stemmen zullen voor eenen Staatspresident of lid van den Volksraad worden aangenomen, tenzij de persoon, voor wien gestemd zal worden, vooraf eene geschrevene uitnoodiging zal hebben bekomen; voor eenen President geteekend, namens den Volksraad, door den Voorzitter van den Raad, of anders door ten minste 25 stemgeregtigden, en voor een raadslid door ten minste 10 stemgeregtigden; zullende zoodanige uitnoodiging met de namen der ondertekenaren en het toestemmend antwoord in de *Courant* moeten worden gepubliceerd, ten minste 28 dagen voor dat eenige kiezing zal mogen plaats vinden.

* Zie Art. 6, Ord. No. 4, 1877.

15.—In geval van verkiezing van eenen Staatspresident, zal, na het inzenden der lijsten uit de verschillende veldkornetschappen aan de Landdrosten, waaronder die wijken sorteren, en door de Landdrosten aan den Gouvernementssecretaris, binnen den tijd, vooraf bij Gouvernements kennisgeving daartoe bepaald, de alsdan fungerende Staatspresident, of zoo er geen Staatspresident zijn mogt, dan de ambtenaar of ambtenaren die het Uitvoerend Gezag zullen bekleeden, onverwijld eene commissie benoemen, bestaande uit twee Gouvernements ambtenaren en twee leden van den Volksraad, om de ingezondene stemlijsten na te zien, de stemmen op te nemen, en den gekozen President te verklaren, door publieke kennisgeving in de *Courant*, en aanschrijving aan den gekozen President.

16.—De gekozen Staatspresident zal door den Gouvernementssecretaris worden aangezegd, wanneer de Volksraad zal vergaderen, die hem ook zal uitnoodigen, om alsdan voor den Raad te verschijnen, den ambtseed af te leggen, en zijn ambt te aanvaarden, tenzij door den Volksraad op eene andere wijze omtrent de inzwering van den President, vroeger te geschieden, zal zijn besloten.

17.—De lijsten tot kiezing van een raadslid zullen bij den Raad worden ingeleverd, doch de Landdrost, in wiens district hij gekozen is, zal hem daarvan vooraf kennis geven, en hem uitnoodigen om bij de eerstvolgende raadsvergadering tegenwoordig te zijn, ten einde te worden ingezworen.

18.—De lijsten tot kiezing van eenen veldkommandant of veldkornet zullen door den Landdrost aan den Gouvernementssecretaris worden ingezonden, en de aanstelling door den Staatspresident, in de *Gazette* gepubliceerd geworden zijnde, zal de gekozen veldkommandant of veldkornet voor den Landdrost den ambtseed moeten afleggen.

SCHEDULE A.

Bijeenkomst gehouden op de plaats—————van den burger————— in het veldkornetschap van—————, op den—————dag van————— 18 , tot kiezing van eenen Staatspresident (raadslid of veldkornet voor de gemelde wijk, naar het geval zijn mogt.)

Tegenwoordig: de heer A. B., raadslid, als voorzitter, benevens de heeren C. D. en E. F., als leden door hem benoemd, (of door de meerderheid gekozen, naar het geval zijn mogt.)

“Wij, de ondergeteekende, stemgerechtigden, verklaren onze stemmen uit te brengen voor den heer N. N., als President van den Oranjevrijstaat, (of als lid van den HoogEd. Volksraad, of als Veldkornet, voor de wijk van—————.

Veldkornet —————.

Hier volgen de naamteekeningen:—A. ———— Z, ———— q.q., B————— D—————, C————— S—————, enz.

Voor elken Candidaat wordt hetzelfde hoofd of voorbeeld gevolgd; en, nadat allen tegenwoordig zijnde personen geteekend hebben, maakt de Voorzitter aan den voet der Lijst aanteekening van eenige tegenwerping, benevens de beslissing van de Commissie, of van het adjourneren der verdere kiezingen, en de redenen daarvan; en aan het slot van het geheel voegen zij het volgende certificaat:—

“Wij, de ondergeteekenden, certificeeren dat de handelingen van de Bijeenkomst opgemeld, naar waarheid in bovenstaande rapport of minuten zijn aanteekend, en dat de present zijnde stemgerechtigden eigenhandig de kieslijst hebben onderteekend, en de afwezigen door hunne agenten, behoorlijk daartoe gekwalificeerd zijnde.

A. B—————, Voorzitter.

(Landdrost, Raadslid, of Veldkornet.)

C. D—————.

E. F—————.

SCHEDULE B.—QUALIFICATIE.

Ik, ondergeteekende, M———— M————, benoem in mijne plaats den burger A. A. om bij de bijeenkomst te ————— mijne stem uit te brengen voor den heer C. C. als President voor den Oranjevrijstaat, (of als Raadslid, of Veldcornet voor de wijk —————, naar het geval zijn mogt).

Aldus verleend op de plaats —————, den ————— dag van —————, 185 .

Als getuigen :—

D. D.

E. E.*

BETREKKELIJK DE UITOEFENING VAN HET REGT VAN GENADE.

Daar omtrent dit punt in Art. 35 van de Constitutie, zeer onbepaald gesproken wordt, wordt bij dezen vastgesteld en verklaard :

1.—Dat door Crimineele Vonnissen, waarover de Staatspresident met den Uitvoerenden Raad het Regt van Genade heeft—dat is, van vrijschelding of vermindering van straf,—zullen worden verstaan, Vonnissen op de Grovere Misdaden van Moord, Manslag, Brandstichting, Huisbraak, Dieverijen, en dergelijke, voor het Hoogere of Rondgaande Gerechtshof geproseeuurd, doch dat de President *alleen* gerechtigd zijn zal, om vrijlating of vermindering van Straf of Boeten te authoriseeren op vonnissen door de mindere geregtshoven van de Landdrosten of Landdrost of Heemraden uitgesproken, of van Boeten, verbeurd wegens het niet tijdig betalen van Heerenregten, of onder Postcontracten en dergelijke overtredingen.

BETREKKELIJK DE VERKLARING VAN OORLOG, OF HET MAKEN VAN VREDE.

Zij het mits dezen vastgesteld en bepaald :

1.—Dat onder Art. 36 van de Constitutie, niet zal worden verstaan, dat de Staatspresident, zonder vooraf bekome goedkeuring van den Volksraad, het regt niet hebben zal om te handelen met of zonder advies van den Uitvoerenden Raad ; maar dat hij gehouden zijn zal om in elk der hieronder vermelde gevallen, of die van dien aard, dadelijk maatregelen te nemen om, indien vereischt, door geweld van wapenen de regten van dezen Staat te doen gelden of verdedigen, en het leven, de goederen, en regten van de ingezetenen van den Staat te beschermen, als—

“In geval van vijandelijke invallen in den Staat, of bedreigde aanvallen van buiten, of van molesten, of bezitneming van eenige private of publieke goederen of eigendommen, ongeoorloofde of gevaarlijke zamenrottingen, veedieverijen, landlooperijen, publieke aanrandingen of geweld, door enkele personen of benden, van eenige volken van binnen of buiten de bewoonde of verklaarde grenzen van dezen Staat, zal den Staatspresident gehouden en gerechtigd zijn om onverwijld de noodige stappen te nemen, om de geweldenaars te stuiten, te verdrijven, gewapend aan te vallen, gevangen te nemen, en te achtervolgen over en buiten de grenzen van dezen Staat, wanneer zulks vereischt mogt worden, ofschoon daardoor een oorlog zoude kunnen ontstaan ; mits van alle zulke handelingen aan den Volksraad verslag doende.”

2.—Dat door Artikel 38 van de Constitutie, niet moet worden verstaan, dat de Staatspresident niet zal vermogen eenig verdrag of overeenkomst met eenige natie, volkstam, of Gouvernement aan te gaan, zonder *vooraf* de toestemming van den Volksraad te hebben bekomen ; maar dat zoodanige overeenkomst of verdrag alleen van kracht zal zijn, totdat door den Volksraad zal worden beslist of dezelve zal blijven voortduren, dan wel of dezelve zal worden veranderd, verbeterd, of geheel vernietigd.

* Zie Art. 4, Ord. No. 4, 1877.

MET BETREKKING TOT DEN UITVOERENDEN RAAD.

Daar in de Constitutie geene voorzieningen zijn gemaakt met betrekking tot de regeling der handelingen van den Uitvoerenden Raad; zoo wordt mits dezen vastgesteld en bepaald:—

1.—Dat de officieele leden zullen beschouwd worden te bestaan uit den Landdrost van de Hoofdplaats, en den Gouvernements Secretaris of de persoon of personen die bij hunne afwezigheid als anderzints in hunne betrekkingen zijn geplaatst, en als zoodanig aan de Hoofdplaats ageren.

2.—Dat drie der Leden van den Uitvoerenden Raad een quorum zullen uitmaken.

3.—Dat geen Lid van den Uitvoerenden Raad stemmen zal in eenige zaak of quaestie waarin als belanghebbende of wegens familiebetrekking, of uit eenige andere oorzaak een Regter onbevoegd zou zijn te stemmen, of te handelen.

4.—Dat in gevallen van noodzakelijkheid of in geschillen tusschen private personen, wanneer partijen daartoe consenteren, en er geene quorum in den Raad kan worden bekomen, de Staatspresident zal mogen beslissen, of op eigene verantwoording handelen.

5.—Dat met ultimo Januarij in elk jaar, de oudste der onofficieele Leden van den Uitvoerenden Raad zal uit dienst treden, en een ander gekozen worden; doch zal hij weder kunnen worden ingeroepen.*

6.—Een onofficieele Lid resigneerende, stervende, of zijne woonplaats verlatende, en zich ter woon begevende op eenen afstand van meer dan 30 Engelsche mijlen van de Hoofdplaats, of op eene andere wijze zijne plaats in den Raad ontruimende, zal de President het regt hebben eenen anderen te benoemen en aan te stellen, onder nadere approbatie van den Volksraad.

7.—Door een onofficieel Lid zal worden verstaan, iemand die in geene publieke betrekking is, waarvoor hij salaris uit de algemeene Landskas geniet.

8.—De Uitvoerende Raad zal zijne eigene Regulatien, betrekkelijk zijne eigene handelingen, of betrekkelijk zaken die voor denzelfde, als Uitvoerend Gezag, of als Hof van Appel mogen gebragt worden, mogen vervaardigen, en doen observeren, onderworpen aan de goed- of afkeuring van den Volksraad.

9.—Wanneer de Landdrost van de Hoofdplaats in eenige zaak, die voor den Uitvoerenden Raad gebragt wordt, ambtshalve zal zijn betrokken geweest, zal de President een ander in zijne plaats mogen aanstellen.

BELANGENDE DE REGTERLIJKE MAGT.

Wordt bij dezen vastgesteld en bepaald:—

1.—Het Rondgaande Hof van Landdrosten heeft jurisdictie in alle Civiele Zaken, tot eenig bedragen, en van welken aard ook in het Hof bepaald, voor elk district of afdeeling, en daar zitting houdende: en in zoodanige zaken als van het Rondgaande Hof van eene andere plaats, op verzoek van partijen, of om andere reden naar zoodanige Hof mogten zijn gerefereerd geworden, doch zal in alle civiele actien van het Rondgaande Hof appel zijn naar den Uitvoerenden Raad, en de Notulen van het proces door den Registrateur van het Hof moeten worden gehouden en gecertificeerd.

2.—Elk Landdrost zal gerechtigd zijn tusschen de zittingen van het Rondgaande Gerechtshof, in zijn district, te fungeren als gecommitteerd lid van het gemelde Hof, en als zoodanig mogen handelen in naam van het Hof voormeld, in het beleggen van eenig interdict of beslag op vaste en losse eigendommen,

Zie Art. 11, Ord. No. 4, 1877.

of arrest op personen, of het ontheffen van zoodanig interdict, beslag of arrest, na verhoor van de partijen; of in het maken van eenige order op eenige voorloopige applicatie, waartoe hij anders als Landdrost van zijn district niet zou gerechtigd zijn, in alle civiele zaken, die voor het Rondgaande Gerechtshof mogen worden gebragt, mits zoodanige orders of uitspraken van dien aard zijn, als gewoonlijk gemaakt of gedaau worden door één enkel regter in het Hooge Gerechtshof van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop, buiten volle sessie—"AT CHAMBERS."

3.—Het Rondgaande Hof van Landdrosten heeft jurisdictie in alle crimineele zaken, voor eenige misdaad of overtreding hoegenaamd, begaan of gepleegd in het district of afdeeling waar het Hof zal zitting houden; doch zal geen vonnis tegen eenig persoon door dat Hof mogen worden uitgebragt, dan nadat eene uitspraak van schuldig door eene jury of raad van gezworenen, bestaande uit zes of negen personen, tegen den beschuldigten zal zijn ingebragt. Doch zal het Hof op daartoe bestaande gegronde redenen, de teregtstelling van eenige zaak naar het Rondgaande Gerechtshof, op eene andere plaats zitting houdende, mogen verwijzen, en in zulk ander geval zal zulk ander Hof competent zijn.

4.—Onder reeds vastgestelde bepalingen, of wanneer de Staatspresident redenen daartoe zal zien, zal een Rondgaand Gerechtshof, op eene plaats zitting houdende, jurisdictie hebben in en gerechtigd zijn om zaken, zoowel civiel als crimineel, van een ander district of afdeeling voor zich te doen teregt stellen, en daarop vonnis uitspreken; doch zal in zulk geval tijdige kennis moeten worden gegeven, opdat partijen en getuigen in tijds kunnen worden geciteerd.

5.—Er zal een Hof van Appel zijn in alle zaken, die voor de mindere Gerechtshoven van Landdrosten of Landdrost en Heemraden gediend hebben naar het Rondgaande Gerechtshof.

6.—Totdat anders daaromtrent zal zijn voorzien, zal de Uitvoerende Raad het Hof van Appel zijn in alle civielen zaken, die gediend hebben voor het Rondgaande Hof, hetzij in appel of ter eerster instantie.

7.—In crimineele zaken bestaat geen appel, doch beroep bij rekest op den Uitvoerenden Raad, ingeval van eenige klagte tegen het Hof waarvoor de zaak gediend heeft, wegens ongeregeldheid, partijdigheid, of verkeerde toepassing van de wet, of weigering om de geoffereerde getuigen of bewijzen aan te nemen of het aannemen van getuigen en bewijzen, die volgens de wet niet competent zijn, enz. In welke gevallen de Staatspresident de uitoefening der straf zal mogen opschorten, en de zaak voor den Uitvoerenden Raad in *revisie* (review) doen komen en omtrent de punten in geschil uitspraak doen, en zoodanige bevelen geven als de Raad mogt goedvinden.

8.—De Staatspresident zal den tijd wanneer, en de plaats waar de Rondgaande Gegeregtshoven zullen sessie houden, bepalen, en ten minste zes weken vooraf in de *Gouvernements Courant* doen publiceeren; zoo ook welke drie der Landdrosten op de bepaalde plaatsen zullen zitten.

9.—Wanneer door ziekte of andere onvermijdelijke toevallen, of wegens persoonlijke belang of familiebetrekking, in eene civiele zaak voor het Rondgaande Gerechtshof een of meer der Landdrosten verhinderd zullen worden te zitten, zal het Hof, op verzoek van partijen, de zaak naar eene andere plaats mogen verwijzen, of anders een of meer Heemraden, Vrederegters of Procureurs mogen aanstellen, om met ten minste één der Landdrosten in de plaats van den afwezigen of onbevoegden Landdrost te zitten.

10.—In crimineele zaken zal de Landdrost van het district, waar de zaak dient, of de Landdrost die door het Hof daartoe gekozen wordt, voorzitten, en de andere twee Landdrosten mogen den Voorzitter in het onderzoek assisteren, en ook omtrent zijn te doen voorstel aan de jury adviseren, doch de Voorzitter

zal alleen het woord voeren gedurende de terechtstelling; ook zal hij de aantekeningen van de getuigenissen en alle bijzonderheden zelve moeten maken, of aan den Registrateur van het Hof overluid dicteeren.

11.—Het vonnis zal bij meerderheid van stemmen door het Hof worden uitgesproken.

12.—Geen vonnis waardoor de doodstraf is uitgesproken, zal ten uitvoer worden gebracht, dan na bekomen *fiat* van den Staatspresident, aan wien de stukken van het proces te dien einde met de eerstvolgende post ter inzage moeten worden toegezonden.

13.—Bij het verzenden der stukken zullen de Landdrosten een gezamenlijk rapport aan den President toezenden, meldende, dat de terechtstelling geregeld en naar de wet heeft plaats gevonden, en zij geene redenen zien tot verligting der straffe, of indien zij redenen zien, welke, met hunne aanbeveling daarop; doch wanneer er verschil van gevoelen is, zal een of meer der Landdrosten zijn of hun verschil, en de redenen daarvan, afzonderlijk mogen rapporteren, mits zulk afzonderlijk rapport aan de andere Landdrosten latende zien.

14.—Een Landdrost kan civiel en crimineel geproseeueerd worden, en mag zelve prosequeren voor de Lagere Hoven, mits in het Hof, waar hij zelve Voorzitter is, een ander tot dien einde door den President worde aangesteld.

MENGELONDERWERPEN.

En wordt verder vastgesteld :

1.—Dat het Romeinsch Hollandsch Regt als de Grondwet van dezen Staat aangenomen is, zal moeten worden verstaan te bedoelen, in zooverre als hetzelfde in de Kaapkolonie in werking werd gevonden, tijdens de aanstelling van Engelsche regters (judges) in de plaats van den voorheen bestaanden Raad van Justitie, en niet in te sluiten eenige nieuwe wetten en inrigtingen, plaatselijk of algemeen, die in Holland mogten zijn ingevoerd geworden, en niet gegrond zijn op, of tegenstrijdig met het Oud Romeinsch Hollandsch Regt: zooals in de tekstboeken verklaard van Voet, Van Leeuwen, Grotius, de Papegaaij, Merula, Lijbrecht, Van der Linden, Van der Keessel, en autoriteiten door hen aangehaald.

2.—Alle Raadsbesluiten, welke reeds mogen gemaakt zijn sedert de vaststelling van de Constitutie, en welke tegenstrijdig mogten zijn met een of ander der bepalingen in deze Ordonnantie gemaakt, worden bij deze herroepen.

3.—Deze Ordonnantie zal in werking komen en kracht van wet hebben, van af den 15den dag van April eerstkomende.

Gegeven te Bloemfontein, den 12den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIT,
Fung. Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 2—1856.

Bekrachtigende de echtheid van zekere testamentaire geschriften en procuratien, gepasseerd zijnde zonder door getuigen te zijn onderteekend, zoo als bij de wet vereischt wordt; en tot andere einden: vastgesteld door den H.Ed. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein op den 11den Februarij, 1856.

NADEMAAL er redenen zijn te gelooven, dat vele testamenten en andere geschriften, gemeenlijk genaamd procuratien, in dezen Staat voorheen gemaakt en gepasseerd

zijn geworden zonder dat het getal van getuigen, bij de wet vereischt, dezelve hebben onderteevend, en derhalve onderhevig zijn om ter zijde gezet en van geene waarde te worden verklaard. En nademaal het dienstig is dat voorzieningen worden gemaakt, om te beletten dat de verscheidene acten als voormeld gepasseerd, van nul en geener waarde zullen worden verklaard, alleenlijk wegens het ontbrekende als opgemeld: zoo mede tot verbetering van de wet betrekking hebbende tot de bekrachtiging door getuigen van zoodanige acten als voormeld, zij het derhalve mits dezen vastgesteld en bepaald:—

1.—Dat geen onderhands testament of geschrift van dien aard, procuratie of andere acten van dien aard, die in dezen Staat zullen zijn of worden gepasseerd vóór den eersten dag van Junij eerstkomende, zullen worden ter zijde gezet, voor nul en geener waarde verklaard, of op eenige wijze in kwestie getrokken in eenig Geregts-hof binnen dezen Staat, uit oorzaak of om redenen, dat dezelve niet door zeven of eenig ander getal van competente getuigen is onderteevend; niettegenstaande zulks door eenige wet of gebruik alhier bestaande mogt worden vereischt. Maar elk Geregts-hof als voormeld zal moeten voldaan zijn, wanneer volgens de gewone regelen van bewijzen mogt blijken, dat elk zoodanig geschrift als voormeld, het testament of zoodanige andere acte is, naar het geval zijn mogt, van den persoon door wien het beweerd wordt te zijn gepasseerd, evenzoo alsof er bij de wet geene bijzondere voorziening was gemaakt hoedanig zulke geschriften door getuigen moeten bekrachtigd zijn.

2.—En zij het verder vastgesteld: Dat van en na den eersten Junij, 1856, aanstaande, elke wet of gebruik, voorheen in dezen Staat bestaande, waarbij vereischt wordt dat eenige testamentaire geschriften of procuraties moeten worden gepasseerd, ten overstaan en onderteevend door zeven of eenig ander getal van getuigen, zal zijn, en dezelve wordt bij dezen verklaard te zijn herroepen en buiten gevolg gesteld.

3.—En zij het verder vastgesteld: Dat van en na den eersten Junij, 1856, aanstaande, geen onderhands testament of andere acte van dien aard, of procuratie, waartoe voorheen zeven getuigen vereischt werden, van eenige kracht of waarde zijn zullen, tenzij dezelve zullen zijn gepasseerd op de wijze hieronder vermeld, dat is te zeggen, indien het een testament of geschrift van dien aard is, zal het aan den voet van hetzelfde worden onderteevend door den testateur, of door eenig ander persoon in zijne tegenwoordigheid en op zijnen last; en indien het eene procuratie zij, dan door den persoon die dezelve verleent, of door eenen anderen persoon in zijne tegenwoordigheid, en op zijnen last, en zulks zal geschieden tén overstaan van twee of meer competente getuigen, die het testament of de procuratie voormeld, zullen bekrachtigen door hunne naanteekeningen, in tegenwoordigheid van de personen die de gezegde acten hebben gepasseerd; en waar het geschrift voormeld meer dan één blad zal bevatten, zal de persoon die het passeert, zoowel als de getuigen, hunne namen op ten minste ééne zijde van elk blad van gezegd geschrift onderteekenen.

4.—En zij het verder vastgesteld: Dat niets in deze Ordonnantie vervat, beschouwd zal worden inbreuk te maken op de wet, betrekkelijk testamentaire geschriften of procuraties, die voor eenigen Notaris en getuigen zullen zijn of worden gepasseerd en gemaakt.

Gegeven te Bloemfontein, den 11den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Fungd. Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 3—1856.

Aan den HoogEd. Staatspresident en den Uitvoerenden Raad de magt opdragende tot het maken van zekere Regulatien, vastgesteld door den HoogEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 12den Februarij, 1856.

NADEMAAL het noodig bevonden is, dat voorzieningen worden gemaakt in het vervaardigen van verscheidene Regulatien voor Gerechtshoven in dezen Staat, en tot andere einden, zoo wordt het mits dezen vastgesteld en bepaald :—

1.—Dat ZHEd. de Staatspresident, met consent en advies van den Uitvoerenden Raad, het regt hebben zal, en ZHEd. wordt bij dezen geauthoriseerd, om van tijd tot tijd, tusschen de Vergaderingen van den HoogEd. Volksraad, zoodanige Regulatien te formeren en te publiceeren, als zullen geacht worden noodig te zijn, behelzende de manier van procederen in Crimineele en Civiele Zaken, voor eenig Gerechtshof of Hof van Appel in dezen Staat, dan wel behelzende eenige verrigtingen voor of door eenige Collegie of Commissie van Gouvernementswege benoemd of aangesteld, en waaromtrent geene voorzieningen door den HEd. Volksraad zullen zijn gemaakt.

2.—En wordt verder vastgesteld: Dat eenige zoodanige Regulatien, welke door den Staatspresident, met consent en advies van den Uitvoerenden Raad, als voormeld zullen zijn geformeerd en gepubliceerd, kracht van wet zullen hebben, en als zoodanig moeten worden opgevolgd; doch bij de naast daaropvolgende vergadering van den HEd. Volksraad, ter goedkeuring van den Raad moeten worden gesubmitteerd, om als wet verder voor vervolg van tijd te blijven continueren.

3.—En zij het verder vastgesteld: Dat het aan den HEd. Staatspresident, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad, zal geoorloofd zijn, om van tijd tot tijd aan zoodanige Regulatien als voormeld gemaakt en geapprobeerd, zoodanige veranderingen of bijvoegingen te maken als ZHEd. zal te rade vinden; en welke veranderingen of bijvoegingen op dezelfde wijze kracht van wet zullen hebben als in de voorgaande afdeeling is bepaald.

4.—En wordt verder vastgesteld: Dat deze Ordonnantie van kracht zal zijn van en na den dag van de publicatie derzelve in de *Gouvernements Courant* op de gewone wijze.

Gegeven te Bloemfontein, den 12den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Fungd. Gouvernements Secretaris.

MANIER VAN PROCEDEREN IN CRIMINEELE ZAKEN.

Regulatien, betrekkelijk de manier van procederen in Crimineele Zaken, voor de Rondgaande Gerechtshoven van Vereenigde Landdrosten in den Oranjevrijstaat, goedgekeurd en vastgesteld door den HEd. Staatspresident, met consent en advies van den Uitvoerenden Raad, gehouden te Bloemfontein, in den Oranjevrijstaat, op den 31sten Mei, 1856, in gevolge Ordonnantie No. 3, 1856.

VAN DE JURIJ.

1.—Het zal de pligt zijn van den Baljuw in ieder district, om in de maand Januarij van elk jaar eene lijst uit te maken van alle burgers boven den ouderdom van een-en-twintig en onder de zestig jaren, die gequalificeerd zijn om als Jury te dienen, en dezelve in een boek, genaamd "Het Juryboek," in te schrijven, en dat boek aan den Griffier van het Hof, in zijn district, af te geven.

2.—Eene copij van gezegde lijst zal voor de deur van het Landdrostkantoor aangeplakt worden, gedurende den tijd van eene maand, en kennis daarvan gegeven worden in de *Gouvernements Courant*, ten einde ieder persoon daarin vermeld, die vermoed gronden ter versooning voor de Jurydienst te hebben, dezelve binnen dien tijd voor den Landdrost kan inbrengen; en indien de Landdrost dezelve gegrond zal bevinden, zal hij den naam van zoodanigen persoon van de voormelde lijst uitschrappen.

3.—Minstens tien dagen voor iedere zitting van het Rondgaande Gerechtshof zal de Baljuw van ieder district een-en-twintig mannen, uit degenen die in het Juryboek vermeld zijn, dagvaarden, om te dienen gedurende de terechtstelling van zoodanige Crimineele Zaken, die alsdan zullen voorgebragt worden; doch zullen dezulken, die meer dan vijf uren te paard van de plaats, waar de zitting gehouden wordt, woonachtig zijn mogten, mogen versoond worden.

4.—In de kiezing van het gezegde getal van een-en-twintig mannen, zal de Baljuw een naam van het begin en een naam van het einde van de lijst nemen, en zoo voort, tot dat het volle getal zal verkregen zijn, en zoo naar vervolg, tot dat de geheele lijst zal doorgestaan wezen.

5.—Op den eersten dag van de zitting van het Hof, en voor het aangaan derzelve, zal de Baljuw eene behoorlijke lijst, meldende de namen en voornamen, alsmede de woonplaatsen van de personen door hem gedagvaard zijnde, om als Jurymannen gedurende die zitting te dienen, aan den Griffier van het Hof afgeven.

6.—De wijze van dagvaarding van ieder persoon, om als Jury te dienen, zal wezen door afgeving aan den persoon zelve, of bij zijn woonhuis, van eene kennisgeving onder de handteekening van den Baljuw, ovcreenkomsig den volgende vorm, namelijk:—

Aan A. B., woonachtig te —————, in het district —————, Oranjevrijstaat. Wordt hiermede kennis gegeven, dat gij gerequireerd wordt persoonlijk te verschijnen en tegenwoordig te blijven bij en gedurende de zitting van het Rondgaande Gerechtshof van Vereenigde Landdrosten, gehouden te worden te —————, op den ————— dag van —————, 18—— en volgende dagen, te negen ure in den voormiddag, om aldaar als een Juryman te dienen, onder eene boete, in geval van nalatigheid, van Tien Ponden sterling.

—————, den ————— dag van —————, 18——

C. D., Baljuw.

En de persoon die dezelve afgeleverd heeft, zal aan het Hof relateeren de wijze waarop iedere zoodanige kennisgeving zal zijn geëxploiteerd.

7.—Bij het openen van elke zitting van het Rondgaande Gerechtshof zal de Griffier de lijst van personen, die gedagvaard zijn om aldaar als Jurymannen te dienen, overluid oplezen, en zoodanige personen zullen, bij het afroepen van hunne namen, antwoord geven; en indien iemand na driemaalige afroeping van zijnen naam, niet zal verschijnen, of daarna zonder voldoende redenen zichzelf van het Hof zal verwijderen, zal het Hof zoodanigen persoon beboeten in zoodanige som gelds, als hetzelve zal goed vinden, de som van Tien Ponden sterling niet te bovengaan voor elke zoodanige afwezigheid.

8.—De Griffier van het Hof zal den naam en voornaam van ieder persoon, die dagvaard is om als Juryman te dienen, op afzonderlijke strookjes papier van dezelfde grootte, schrijven, en dezelve toegevouwen zijnde, in een doosje plaatsen, en bij het voorbrengen van elke zaak zal de Griffier de namen van negen of zes mannen, naar dat het Hof bevelen zal, er onpartijdiglijk uithalen, om als Jurymannen in zulke zaak te dienen; en indien eenige van die personen, bij afroeping van hunne namen, afwezig zijn zullen, of tegen hen geobjecteerd zal

worden, zal hij dezelve ter zijde zetten, en telkens een ander uit het doosje halen, tot dat het volle getal bekomen zal zijn, dat als onbesproken blijven zal.

9.—Ingeval het mogt gebeuren, dat er geen negen of zes mannen zullen tegenwoordig zijn, die behoorlijk gedagvaard zijn, of die na alle wettige objectien overblijven zullen als onbesprokene mannen, dan zal de Baljuw, op order van het Hof, tot dien einde gegeven, uit de daar tegenwoordige personen, behoorlijk gequalificeerd zijnde, en onderworpen aan den Jurydienst, aan den Griffier van het Hof de namen van zoo veel derzulken opgeven, als noodig zijn zal het vereischte getal op te maken; en zoodanige personen zullen onder dezelfde verplichting wezen te antwoorden bij de afroeping hunner namen, en als Jurymannen te dienen, als of zij behoorlijk gedagvaard zijn op de wijze in Artikel 6 vermeld.

10.—Alle objectien zullen gemaakt worden bij het oplezen van den naam van iederen Juryman, en voor dat hij ingezworen zal zijn; en de aanklager zal het regt hebben tegen drie zoodanige personen te objecteeren in iedere zaak, zonder eenige redenen op te geven, en desgelijks ook de gevangene, waar er maar *een* is; maar indien er meer gevangenen zijn dan één in dezelfde zaak, dan zal de aanklager het regt hebben om tegen het getal van drie Jurymannen te objecteeren, voor iedere gevangene, en desgelijks zal ieder der gevangenen het regt hebben tegen drie der Jurymannen te objecteeren, zonder redenen op te geven.

11.—Wanneer de aanklager of de gevangene reden mogten hebben om tegen meer dan het getal Jurymannen, in het laatste artikel vermeld, te objecteeren, dan zal hij of zullen zij verplicht zijn de redenen van zijne of hunne objectien aan het Hof op te geven en te bewijzen, en indien zulks gegrond zal worden bevonden, zal het Hof zoodanige personen ter zijde zetten, en niet toelaten in zulke zaak als Jurymannen te dienen.

12.—Geen persoon zal onbevoegd zijn om als Juryman in eenige zaak te dienen, tenzij het bewezen zal worden:—

1. Dat hij niet de wettige qualificatie bezit;
2. Wegens wettig verklaarde eerloosheid;
3. Bloedverwantschap of nabestaande van den gevangene binnen het vierde gelid;
4. Partijdigheid voor of vijandschap tegen den gevangene of den persoon, die, indien de Staatsprocureur niet prosequert, het regt had om te prosequeren.

13.—De personen die getrokken en onbesproken blijven, zullen als Jurymannen in iedere zaak ingezworen worden, om hunne uitspraak daarover te geven, zoo na mogelijk, volgens den vorm hieronder vermeld, namelijk:—

Ik, N. N., zweer plegtiglijk, dat ik onderzoeken zal of de gevangene, thans voor het Hof, schuldig is aan de misdaad, hem in de Acte van Beschuldiging ten laste gelegd, dan wel onschuldig; en dat mijne uitspraak daarop naar waarheid zal zijn, volgens de bewijzen, zonder vrees, gunst of vooringenomenheid.

14.—De namen van de personen die ingezworen zullen zijn als laatst vermeld, zullen aangeteekend worden op de Notulen van de zaak, waarin zij gezworen zijn, en zullen apart gehouden worden tot den afloop van de zaak, en daarna zullen dezelve weder in het doosje bij de andere namen der Jurymannen, die niet uitgetrokken zijn geweest, terug worden geplaatst, en dan door elkander geschud, en op gelijke wijze zal gehandeld worden tot er geene zaak ter teregtstelling meer overblijft.

15.—Nadat de Jury met eenige zaak belast zal zijn, zullen zij in de Vergaderzaal apart worden gehouden tot na de verhooring der getuigen en tot dat de Voorzitter van het Hof de zaak aan hen zal hebben verwezen of opgedragen,

om daarover uitspraak te doen, en tot dat zij die uitspraak zullen gegeven hebben; en ingeval dat de Jurymannen mogten verkiezen ter zijde te gaan, om over de uitspraak met elkander te raadplegen, dan zullen zij afgezonderd in eene kamer, in de nabijheid van de Raadzaal, en onder opzigt van den Baljuw of eenig ander gezworen officier van het Hof, gehouden worden, tot dat zij overeengekomen zullen zijn, belangende hunne uitspraak, of tot dat zij door het Hof zullen zijn ontslagen, en de Baljuw, of zoodanig ander gezworene Officier, zal vooraf eenen eed afleggen, dat hij hen secuur bewaren zal, welke eed zoo na mogelijk zijn zal in den hieronder volgende vorm, namelijk:—

Ik zweer dat ik deze Jury in getrouwe bewaring nemen zal, en dat ik niet toelaten zal dat iemand met hen spreke, noch zelve met hen spreken zal over eenig ding tot de zaak onder hunne overweging betrekking hebbende, als alleenlijk te boodschappen tusschen hen en het Hof, of hun te vragen of zij in hunne uitspraak overeen gekomen zijn.

16.—Wanneer het noodig zijn mogt gedurende de teregtstelling van eenige zaak dat het Hof adjournere, zal het Hof mogen bevelen, dat de Jurymannen in zoodanige zaak naar eene andere kamer, in de nabijheid van de Raadzaal, worden genomen, gedurende den tijd van zulk adjourneren, onder opzigt van den Baljuw of eenig ander officier van het Hof, die behoorlijk ingezworen zal zijn, om niemand toe te laten met hen te spreken, en ook zelf niet met hen gedurende dien tijd over de zaak te spreken.

17.—Wanneer aan het Hof voldoende blijken zal dat de Jury, met de teregtstelling van eenig gevangene belast, door den dood of lichamelijke ongesteldheid van een of meer der Jurymannen verhinderd zal zijn, om tot eene uitspraak over de Zaak te komen, dan zal het Hof zoodanige Jury van de verdere behandeling van die Zaak ontslaan, en order geven eene andere Jury te loten en in te zweren, om zoodanige Zaak te verhooren en te beslissen, en de teregtstelling van zoodanige Zaak zal in zulk geval op nieuw plaats vinden, even als of de vorige Jury nooit er mede belast geweest ware.

18.—Wanneer de Leden der Jury in eenige Zaak zullen verkozen hebben, om over hunne uitspraak met elkander te raadplegen, en te dien einde afgezonderd zullen zijn gehouden, en niet zullen overeen gekomen zijn, voor dat de laatste Crimineele Zaak bij die zitting voorgebragt te worden, zal zijn afgedaan, en aan het Hof zal blijken dat zij niet met hunne uitspraak kunnen overeenkomen, zal het Hof zoodanige Jury ontslaan, en in zoodanige Zaak verder handelen, als in het laatste gedeelte van Art. 17 is voorzien.

19.—De uitspraak van de Jury zal in alle zaken door den Voorman, in het open Hof, in tegenwoordigheid van al de Jurymannen en den gevangene, gegeven worden, en daarop dadelijk en woordelijk door den Griffier van het Hof angeteekend worden, maar de Griffier zal hen vooraf vragen of zij met hunne uitspraak overeen gekomen zijn, en of zij den gevangene schuldig, dan onschuldig vinden, aan hetgeen hem in de Acte van Beschuldiging is ten laste gelegd.

20.—Het zal aan de Jury geoorloofd zijn eene algemeene uitspraak tegen den gevangene van schuldig uit te brengen, of hem onschuldig te verklaren, of schuldig aan een gedeelte van de misdaad hem ten laste gelegd, en onschuldig aan het ander gedeelte, of schuldig aan eenen minderen graad van dezelfde misdaad in de Acte van Beschuldiging vermeld, ofschoon zoodanige mindere graad niet uitdrukkelijk zal zijn genoemd, bij voorbeeld, wanneer de Acte van Beschuldiging iemand beschuldigt met de misdaad van moord, zal de Jury eene uitspraak kunnen doen van schuldig aan manslag, of anders eene uitspraak mogen doen, hem schuldig vindende aan het plegen der feiten in de Acte van Beschuldiging vermeld, en aan het Hof overlaten te beslissen, welke misdaad dezelve in het oog der Wet uitmaken.

TERMEN VAN ACTE VAN BESCHULDIGING EN DAGVAARDING, EN DE MANIER VAN DEZELVE
TE DIENEN, ENZ.

21.—Alle Crimineele vervolging in het Rondgaande Gerechtshof, hoe ook genaamd, zal wezen door eene Acte van Beschuldiging die, zoo verre het mogelijk is, volgens den vorm in Schedule A hieraan geannexeerd, zal uitgemaakt zijn; en wanneer zulks geschieden zal ter instantie van eenen privaten persoon, dan moeten zijne namen, toenames, woonplaats, nering, met zekerheid en nauwkeurigheid beschreven worden.

22.—Elke Acte van Beschuldiging moet ondertekend worden door den Staatsprocureur, of door den privaten vervolger, naar de omstandigheden, of wanneer laatstgenoemde niet schrijven kan, door een der Procureuren, behoorlijk geadmitteerd door het Hof, en daartoe gequalificeerd zijnde door eene procuratie van zoodanigen privaten vervolger, dewelke aan den Griffier van het Hof zal moeten ingeleverd worden voor de teregtstelling van zoodanige Zaak.

23.—De manier van oproeping van eenig persoon, om zichzelf te verdedigen tegen eene Acte van Beschuldiging, zal zijn door eene Dagvaarding door den Staatsprocureur, of door den privaten vervolger, of door zijnen Procureur uitgenomen, en aan den Baljuw of zijnen wettigen plaatsvervanger geadresseerd, en ondertekend door een der Landdrosten,* die volgens Art. 7, onder het hoofddeel *Belangende de Regerlijke Magt*, van Ordonnantie No. 1, 1856, als Lid van het Hof benoemd zal zijn, en zoo verre het mogelijk is volgens den vorm in Schedule B, hieraan geannexeerd.

24.—De aanklager zal aan den Baljuw van het District, alwaar zoodanige zaak zal terecht gesteld worden, afleveren of doen afleveren de origineele Dagvaarding en Acte van Beschuldiging, alsmede eene ware Copy van gezegde Dagvaarding en Acte van Beschuldiging, om aan den beschuldigten afgegeven te worden, en indien er meer dan een beschuldigde in zoodanige Acte van Beschuldiging zal genoemd worden, dan zal er eene Copy van de Dagvaarding en de Acte van Beschuldiging aan iederen persoon, daarin genoemd, afgeleverd worden. En wanneer zoodanige vervolging plaats vindt ter instantie van eenen privaten persoon, dan zal hij of zijnen Procureur aan den Baljuw vooraf de noodige kosten deponeren, die hem volgens tarief toekomen voor exploiteren van, en relateren op zoodanige Dagvaarding en Acte van Beschuldiging.

25.—De Baljuw zal zoo spoedig mogelijk, na ontvangst door hem van de Dagvaarding en Acte van Beschuldiging, en ten minste acht dagen voor den tijd van de Zitting van het Hof daarin vermeld, zelve of door zijnen wettigen plaatsvervanger, eene Copy van de Dagvaarding en van de Acte van Beschuldiging, aan en op den beschuldigten exploiteren en afleveren, en aan hem de natuur en den inhoud daarvan expliceren.

26.—Wanneer de beschuldigde niet gevonden kan worden, dan zal de Baljuw of zijnen wettigen plaatsvervanger eene Copy van de Dagvaarding en de Acte van Beschuldiging aan iemand van zijn huisgezin, aan zijn woonhuis, afgeven; of indien die niet gevonden zal worden, dan zal hij dezelve aan de voordeur van het laatstbekende woonhuis van den beschuldigten aanplakken, of in geval de beschuldigde onder borgtogt uit hechtenis ontslagen mogt zijn, en in de borgacte eene plaats bepaald heeft, alwaar zoodanige Dagvaarding en Acte van Beschuldiging afgegeven en geëxploiteerd moeten worden, dan moet de Baljuw of zijn plaatsvervanger de Copyen derzelve aan zulke plaats laten, en de wijze van exploiteren derzelve aan het Hof relateren.

* Zie Art. 4, Ord. No, 3, 1877.

OVER DE VOORLOOPIGE EXAMINATIEN.

27.—In elk voorafgaand onderzoek, in eenige Crimineele Zaak voor den Landdrost of Vrederegtcr genomen, zal dadelijk, na afloop daarvan, door zoodanigen Landdrost of Vrederegtcr de stukken in het origineel naar den Staatsprocureur worden gezonden, die alleenlijk het regt heeft daarover te beschikken naar zijn goeddunken, zonder verplicht te zijn of door eenig Hof bevolen zal kunnen worden ten eenigen tijd Copyen of inzage derzelveu aan iemand, hoe ook genaamd, te verleenē, met de uitzondering als in den volgenden regel vermeld.

28.—Wanneer eenig getuige bij eene teregtstelling zal worden beschuldigd van tegenstrijdigheid met betrekking tot de verklaring door hem onder eede bij het voorloopig onderzoek afgelegd, zal het Hof inzage van zijne vorige verklaring mogen vorderen, en het Hof zal zoodanige vragen aan zulken getuige, belangende zulk voorkomend geschil mogen doen, als het zal goed vinden, en naar bevind van zaken handelen, ingeval er eene strafwaardige afwijking van de waarheid zijn mogt, of het blijken zal dat zoodanige getuige zich aan opzettelijkeu meined heeft schuldig gemaakt.

OVER HET PROCEDEREN OP DEN DAG DER VERSCHIJNING.

29.—Wanneer het relaas van den Baljuw of zijnen wettigen plaatsvervanger, door wien de Dagvaarding zal zijn geëxploiteerd, zoo als in Artikels 25 en 26 voorgeschreven, en nadat de naam van den beschuldigde drie malen overluid voor de deur van het Hof, of op den dag bepaald voor zijne teregtstelling zal zijn afgeroepen, en hij niet zal compareren, zal het den aanklager geoorloofd zijn om eenen Lastbrief van het Hof te verkrijgen, ter gevangenneming en in hechtenis plaatsing van zoodanigen beschuldigde; en wanneer er borgen voor zijne verschijning zullen zijn gesteld geweest, en zoodanige borgen op hunne borgacten opgeroepen wordende, als dan de beschuldigde nog niet verschijnt, kan het Hof, op aanzoek van den aanklager, zoodanige borgen dadelijk condemneren, het bedrag van hunne borgtogt te betalen, zonder eenige verdere of andere Dagvaarding tegen hen uit te vaardigen, tenzij aan het Hof omstandigheden of gegronde redenen zullen worden voorgebragt tot het maken van zoodanige andere order, als het zal vinden met regt en billijkheid overeenkomstig te zijn.

30.—Wanneer de aanklager kennis van teregtstelling zal gegeven hebben, en niet met de Zitting van het Hof verschijnen zal, om de Acte van Beschuldiging voor te brengen, dan zal het den beschuldigde geoorloofd zijn om bij het Hof aanzoek te doen om ontslagen te worden van verdere vervolging voor die misdaad, en dat zijne borgacte, indien hij die gegeven zal hebben, vernietigd worde, en wanneer in zulk geval de aanklager in zoodanige zaak een privaat persoon is, zal het aan den beschuldigde geoorloofd zijn aanzoek te doen, dat zoodanige aanklager en zijne borgen zonder verdere kennisgeving zullen gecondemneerd worden het bedrag van hunne borgacte aan hem te betalen.

OVER DAGVAARDING VAN GETUIGEN.

31.—De manier van oproeping van eenige personen als getuigen in Crimineele Zaken, zal zijn door Dagvaarding, geteekend en geadresseerd zoo als in Art. 24 voorzien is, en zal zoo na mogelijk uitgemaakt worden, volgens den vorm in Schedule C hieeraan geannexoerd, doch zullen er niet meer namen in elke Dagvaarding ingevuld worden dan Vier getuigen.*

32.—De namen, toenamen, benevens woonplaats van ieder der getuigen, zullen zoo veel mogelijk ten volle in de Dagvaarding ingevuld worden, zoodat de Baljuw of zijn plaatsvervanger, hen gemakkelijk zal kunnen vinden. En de aanklager zal met het origineel zoo veel Copyen van elke Dagvaarding als er getuigen

* Zie Art. 6, Ord. No. 8, 1877.

in dezelve genoemd zijn, aan den Baljuw overhandigen, om op zoodanige getuigen te worden geëxploiteerd, en wanneer de aanklager een privaat persoon is, dan zal hij de noodige kosten, volgens tarief, in handen van den Baljuw deponeren.

33.—De manier van exploiteren van Dagvaardingen op getuigen, zal op dezelfde wijze geschieden als in Artikels 25 en 26 is bepaald; en op den eersten dag van en bij het openen der Zitting van het Hof zal de Baljuw aan het Hof relateren hetgeen hij daaromtrent gedaan heeft.

BIJ DE TERECHTSTELLING OP EENE ACTE VAN BESCHULDIGING.

34.—De persoon, die terechtgesteld moet worden, zal bij oproeping van zijne Zaak ongeboeid voor het Hof geplaatst worden, (tenzij het Hof anders bevelen zal); en de Acte van Beschuldiging zal door den Griffier van het Hof voorgelezen en, indien zulks noodig is, uitgelegd en door eenen tolk vertaald worden, en daarop zal de beschuldigde dadelijk antwoorden; mits, dat wanneer hij objecteren zal, dat eene Copy van de Acte van Beschuldiging niet behoorlijk aan hem zal zijn afgeleverd, en zulks aan het Hof zal blijken, zal hij niet verplicht zijn daarop te antwoorden; maar de zaak zal uitgesteld worden tot de eerstvolgende zitting van het Hof in dat district, of zal verzonden worden naar eene der andere plaatsen, alwaar het Hof bij die gelegenheid zitting zal houden, tenzij het Hof gehouden zal zijn, volgens de Wet, zoodanigen beschuldigde uit zijne gevangenis te ontslaan.

*leest voor
beschuld.
niet schuldig*

35.—Tenzij de gevangene zijne schuld erkent zal hij ten antwoord mogen geven :—

1. Dat hij bij den verkeerden naam of beschrijving in de Acte van Beschuldiging benoemd en beschreven is. En indien de waarheid van zoodanige objectie bewezen zal worden, zal het Hof dadelijk de verbetering van de Acte van Beschuldiging mogen bevelen, en den gevangene daarop dadelijk doen antwoorden en voortgaan met de terechtstelling, als of er nimmer zoo eene objectie is gemaakt geworden; tenzij het mogt blijken, dat in de Acte van Beschuldiging een geheel ander persoon zal zijn benoemd, en de gevangene geheel verkeerd zal zijn genoemd of beschreven bij eenen naam of eene beschrijving waarbij hij niet bekend is geweest, of dat hij niet zelve zulken verkeerden naam of beschrijving van zichzelf gegeven heeft, of geweigerd heeft zijnen waren naam of beschrijving op te geven;
2. Dat het Hof geene jurisdictie in de zaak heeft;
3. Dat de aanklager geen regt heeft hem te vervolgen;
4. Dat hij bij eene vorige gelegenheid vrijgesproken of schuldig is bevonden geworden aan dezelfde misdaad in de Acte van Beschuldiging vermeld;
5. Dat hij een wettig pardon ontvangen heeft voor dezelfde misdaad of wanbedrijf in de Acte van Beschuldiging vermeld: en
6. Dat hij onschuldig is.

36.—De gevangene zal alle objectien, die hij tegen eenige informaliteit in de Acte van Beschuldiging mogt hebben, inbrengen vóór de Jury zal zijn ingezworen, maar daarna zal het hem niet toegelaten worden eenige objectien van dien aard in te brengen.

37.—Wanneer de beschuldigde, opgeroepen zijnde om zichzelf te verantwoorden tegen eene Acte van Beschuldiging, weigeren zal om dadelijk op zoodanige Acte van Beschuldiging te antwoorden, nadat dezelve door den Griffier zal zijn voorgelezen, en het Hof zulks bevelen zal, dan zal de Griffier het antwoord van onschuldig op de beschuldiging aantekenen; of wanneer er eenig vermoeden zal zijn, dat de gevangene niet volkomen bij zijne zinnen is, zal het Hof dadelijk een Jury laten uitloten en inzweren, om te oordeelen of de gevangene zijn gezond verstand bezit, dan wel of hij krankzinnig is; en indien hij krankzinnig bevonden zal worden, zal het Hof omtrent de bewaring van den gevangene zoodanig bevel

geven als noodig bevonden zal worden; en wanneer de Jury zal verklaren dat hij bij zijn gezond verstand is, zal het Hof voortgaan met zijne teregtstelling, alsof hij "onschuldig" ten antwoord gegeven had.

38.—De Griffier zal het antwoord van den gevangene op de Acte van Beschuldiging aantekenen, of daaraan annexeren, en het Procesverbaal houden, volgens den vorm door ZHEd. den Staatspresident reeds gegeven of hierna te worden voorgeschreven en bevolen.

39.—Onder het antwoord van "onschuldig" is het den gevangene geoorloofd te beweren:—

1. Dat de misdaad of het wanbedrijf waarvan hij beschuldigd is, niet volgens Wet strafbaar is;
2. Dat de "feiten" in de Acte van Beschuldiging vermeld, niet in regten de misdaad uitmaken, waarvan hij beschuldigd is;
3. Alle andere objectien tegen de toepasselijkheid van de Acte van Beschuldiging in eenig voornaam gedeelte derzelve; en
4. Dat de misdaad of het wanbedrijf in de Acte van Beschuldiging vermeld, door prescriptie is vernietigd.

40.—Voor dat de gevangene op de Acte van Beschuldiging zal antwoorden, zal het aan het Hof geoorloofd zijn te bevelen, dat de Acte van Beschuldiging in eenige punten van formaliteit zal verbeterd worden, zonder de feiten daarin vermeld, of de bedoeling derzelve te veranderen.

41.—Wanneer de gevangene "onschuldig" zal antwoorden, dan zal hij, zonder eenige verdere formaliteiten, beschouwd worden als zichzelf onder de teregtstelling van de Jury te hebben geplaatst; maar wanneer hij eenige bijzonderheden zal voordragen, ten antwoord op de Acte van Beschuldiging, dan zal de aanklager dadelijk mondelings daartegen replique maken, tenzij dat er daartoe door het Hof aan hem eenigen tijd vergund mogt worden; en de Griffier zal zoodanig replique op de Acte van Beschuldiging aantekenen of daaraan annexeren; en het Hof zal dadelijk daarover beslissen, of zoodanige andere procedures zullen daarop volgen als het Hof mogt goedvinden te bevelen.

42.—Zoodra de gevangene onder de teregtstelling van eene Jury zal zijn geplaatst, zal het Hof bevelen, dat eene Jury geloot en ingezworen zal worden, om de zaak naar aanleiding van de Acte van Beschuldiging te onderzoeken en hare uitspraak daarover te doen.

43.—Nadat de Jury zal zijn ingezworen zal de Staatsprocureur, of waar de aanklager een privaat persoon is, dan zal hij of zijn advocaat, voor dat de getuigen zullen opgeroepen worden (indien hij zulks goedvindt), kortelijk melden hetgeen hij van meening is gedurende het onderzoek der zaak te bewijzen; maar zonder eenige aanmerking te maken over de natuur derzelve, en daarna zal hij de getuigen doen voorkomen en onder eede uitvragen; op gelijke wijze zal het ook aan den gevangene of zijnen advocaat geoorloofd zijn in de verdediging der zaak te handelen.

44.—Nadat de getuigen zullen zijn verhoord zal de Staatsprocureur, of indien de aanklager een privaat persoon is, dan zal hij of zijn advocaat zijne aanmerkingen over de zaak aan de Jury, over de bewezene omstandigheden der zaak, voordragen, en na hem desgelijks ook de gevangene of zijn advocaat; en indien de gevangene of zijn advocaat eenige nieuwe aanhalingen of verkeerde toepassing van de Wet maken zal, dan alleenlijk is het den Staatsprocureur (of den privaten aanklager of zijnen advocaat) geoorloofd hem daarop te antwoorden; maar niet eenige nieuwe feiten aan te halen. Daarop zal de Voorzitter van het Hof de verklaringen en de Wet op de zaak toepasselijk aan de Jury voorstellen en ophelderen voor hare uitspraak.

45.—Nadat de gevangene zijne schuld erkend heeft, of door de Jury schuldig verklaard zal zijn, zal het vonnis van het Hof tegen hem daarover niet kunnen gestuit, of gearresteerd, of ter zijde gezet worden, omdat eenig persoon (behalve de gevangene zelf) in de Acte van Beschuldiging vermeld is, bij de benoeming zijner ambts- of officieele betrekking, of andere beschrijving, en niet bij zijnen naam en toenaam, noch wegens uitlating of verkeerde melding van den tijd of de plaats, waar de misdaad of het wanbedrijf gepleegd was, wanneer dezelve niet de hoofdzaak van zoodanige misdaad of wanbedrijf uitmaakt, mits dat het blijken zal dat volgens de Acte van Beschuldiging het Hof jurisdictie over de zaak had, noch ter oorzaak van eenige objectien over den vorm, of de toepasselijkheid van de Acte van Beschuldiging, welke door het Hof zoude kunnen gecorrigeerd geweest zijn, indien dezelve vóór het inzweren van de Jury gemaakt waren, noch om reden van eenig dwaling in de wijze van het dagvaarden van de Jurymannen, of eenig derzelve; noch dat eenig persoon als Juryman gezeten heeft, welken niet door den Baljuw is gedagvaard; noch om eenige andere redenen, die zouden kunnen ingebracht worden zijn, als eene wettige objectie tegen eenige der Jurymannen, uitgenomen alleenlijk wegens de minderjarigheid van een' derzelve.

46.—Er zal geen Appel zijn in Crimineele Zaken, maar wel eene revisie, op de gronden in Artikel 7, van het hoofddeel *Belangende de Regterlijke Magt*, van Ordonnantie No. 1, 1856, mits, dat zoodanige revisie in geschrifte verzocht zal worden, en binnen acht en veertig uren nadat het Hof vonnis zal uitgesproken hebben, moeten ingeleverd worden, meldende de redenen voor zoodanige verzochte revisie, en het Hof zal daarop oordeelen of die redenen wettig zijn, en in zulk geval zal de uitvoering van het vonnis moeten uitgesteld worden, maar de gevangene zal in hechtenis blijven tot dat de beslissing van den Uitvoerenden Raad daarover gegeven zal zijn, hetwelk geschieden zal bij de eerst daaropvolgende zitting van den Raad; of indien zulks niet doenlijk zal zijn, dan bij de eerste zitting daarna.

47.—Wanneer eenige questie zal ontstaan omtrent eenigen regel in Crimineele procedures te worden gevolgd, waaromtrent in de voorafgaande Regulatien geene voorziening zal zijn gemaakt, zal het Hof zich hebben te bepalen bij de Regulatien in dergelijke gevallen, van het Hooge Geregts-hof van de Kaap de Goede Hoop, tot dat nader ook te dien opzigte, door verdere Regulatien, bepalingen zullen worden gemaakt.

48.—Wanneer het blijken mogt, dat voor dat deze Regulatien in werking komen zullen, in eenig opzigt eene afwijking bestaan mogt in hetgeen mogt zijn gedaan of verrigt, van de bepalingen hierin voorkomende, of van eenigen anderen regel of vorm, voor dezen geobserveerd, hetzij in den vorm van enige Acte van Beschuldiging of Dagvaarding van eenen beschuldigde of getuige, van de wijze van Dagvaarding van eene Jury, of het uitmaken der lijsten, en de volgorde der namen, als in Artikel 4 bepaald, tot op den tijd, dat de eerste lijsten, zoo als bij Artikel 1 voorzien, zullen uitgemaakt zijn; of welke andere ongeregeldeheid ook mogt plaats hebben gevonden, niet van dien aard zijnde, dat daardoor eene verhandeling mogt ontstaan, dat de prosecutie of terechtstelling desnietteenstaande zou kunnen plaats vinden, zonder aan de einden van Justitie nadeel te doen, of noodwendig de beschuldigde partij onrecht te doen lijden. Zullende al zulke tekortkomingen of verschillen van de gezegde Regulatien, niet beletten dat de terechtstelling zal doorgaan, en het Hof daaromtrent zoodanig zal bevelen als onder de omstandigheden zal schijnen billijk te zijn.

49.—De benaming Griffier van het Rondgaande Geregts-hof zal als zoodanig mogen worden gebezigd of als Registrateur van het gemelde Hof, en de respectieve Landdrostklerken zullen als zoodanige Griffiers of Registrateurs fungeren, tot dat andere voorzieningen daaromtrent zullen zijn gemaakt, doch ingeval door ongesteldheid of ander onvoorzien toeval de Landdrostklerk zal worden verhinderd de pligten als voormeld waar te nemen, zal het aan den Landdrost of het

Hof, wanneer het dan in sessie zijn mogt, vrij staan een ander persoon te benoemen, die voor dien tijd de gemelde betrekking zal waarnemen.

50.—Deze Regulatien zullen kracht van wet hebben onder de voorzieningen van Ordonnantie No. 3, 1856, voormeld, van en na den 20sten Junij, 1856.*

SCHEDULE A.—VORM VAN EENE ACTE VAN BESCHULDIGING.

In het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten,
district _____ in den Oranjevrijstaat.

A. B. R., Staatsprocureur, die prosequert in naam en ten behoeve van het Gouvernement van den Oranjevrijstaat, geeft hiermede aan het Achtbare Hof te kennen :

“Dat C.D., van beroep een _____ en nu of onlangs woonachtig te _____ in het district van _____ in den Oranjevrijstaat (of wiens beroep en woonplaats aan den Staatsprocureur onbekend zijn), schuldig is aan de misdaad van _____ ; en dat op of omtrent den _____ dag van _____ in het jaar een duizend acht honderd _____ en op of nabij de plaats _____, gelegen in het Veldcornetschap van _____, in den Oranjevrijstaat, hij, de gezegde C. D., onwettiglijk en onregtvaardiglijk heeft gestolen (hier volgt eene benaming of beschrijving van het gestolen goed), zijnde het wettige eigendom of in het wettig bezit van E. F., nu of onlangs een Landbouwer, en nu of onlangs woonachtig in het district _____, in den Oranjevrijstaat voormeld.”

Weshalve, na volkomen bewijs en convictie, de Staatsprocureur voormeld het vonnis van dit Hof verzoekt tegen de gemelde C. D., als naar regten.

(Get.)

A. B. R., Staatsprocureur.

SCHEDULE B.—VORM VAN DAGVAARDING OP EENEN BESCHULDIGDE.

In het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten te _____
in den Oranjevrijstaat.

Aan den Baljuw van het gemelde district of zijnen wettigen afgevaardigde.

Dagvaar _____ dat hij persoonlijk verschijne voor het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten, hetwelk gehouden zal worden te _____ op den _____ dag van 18 _____ aanstaande en volgende dagen, te 9 ure in den voormiddag, en gedurende de zittingen van het gemelde Hof aldaar te antwoorden en zich te verdedigen tegen eene Acte van Beschuldiging tegen hem door den Staatsprocureur, in naam en ten behoeve van het Gouvernement van den Oranjevrijstaat te worden voorgebragt, wegens de misdaad van _____

Overhandig aan de gemelde _____ eene Copij van deze Dagvaarding en van de Acte van Beschuldiging voormeld, en relateer het door u verrigte aan het Hof ten dage voormeld.

Aldus verleend te _____ den _____

(Get.)

Namens het Hof voormeld,

N. N.,

Landdrost van _____

(Get.)

A. B. R., Staatsprocureur.

* Zie ook Art. 1, Ord. No. 3, 1877.

SCHEDULE C.—VORM VAN EEN SUBPENA OP GETUIGEN.

In het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten te _____
in den Oranjevrijstaat.

Aan den Baljuw van het gemelde district of zijnen wettigen afgevaardigde.

Dagvaar J. K., L. M., N. O. en P. Q., dat zij en een ieder hunner met ter zijde stelling van alle uitvlugten of bezigheden, in persoon compareeren voor het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten, te worden gehouden te _____, op den _____ dag van _____ 18____, eerstkomende, te 9 ure in den voormiddag, en dat zij aldaar, zullen tegenwoordig blijven gedurende de zittingen van het Hof, tot dat zij wettiglijk zullen worden ontslagen, om dan en daar getuigenis der waarheid af te leggen in zekere Crimineele zaak voor dit Hof dienende op eene Acte van Beschuldiging door den Staatsprocureur te worden voorgebragt tegen C.D., wegens de misdaad van _____.

Hierin nalatig zijnde zult gij of een of ander uwer onderworpen zijn aan eene boete van één honderd ponden sterling.

Aldus verleend te _____, op den _____ dag van _____ 18____.

Namens het Hof voormeld,

(Geteekend),

N. N.,

Landdrost van _____.

(Geteekend), A. B. R., Staatsprocureur.

LAGERE HOVEN.—MANIER VAN PROCEDEREN.

Regulatiën, betreffende de Manier van Procederen in Civiele en Crimineele Zaken voor de Gerechtshoven van enkele Landdrosten en van Landdrost en Heemraden* in den Oranjevrijstaat.

Bepaald en vastgesteld door ZHEd. den Staatspresident, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad, bij deszelfs zitting, gehouden te Bloemfontein op den 27sten dag der maand September, 1856, onder en uit kracht van de voorzieningen bij Ordonnantie No. 3, 1856.

IN CIVIELE ZAKEN.

1.—*Agenten*.—Niemand zal gerechtigd zijn, als procureur of agent voor eene partij optredende, eenige betaling te eischen als zoodanig, volgens tarief, dan dezulken, die behoorlijk geadmitteerd zullen zijn, hetzij als Procureurs voor de Hoogere Gerechtshoven of als agenten voor de mindere.

2.—*Admissie van Agent*.—Iemand begeerig zijnde om als agent voor eenig Gerechtshof van eenen Landdrost of Landdrost en Heemraden te dienen, zal daartoe bij den Landdrost van eenig district aanzoek doen, en de Landdrost zal van zulk aanzoek ten minsten één maand te voren moeten kennis geven door eene notificatie daaromtrent in de courant te publiceeren, en dezelve aan de buiten deur van de Raadzaal of het publieke kantoor aan te plakken; en wanneer zoodanige persoon omtrent zijne bekwaamheid als agent voor den Landdrost en twee Heemraden zal zijn onderzocht en goedgekeurd, en zij van zijn goed karakter en zedelijk gedrag eene voldoende getuigenis zullen hebben bekomen, of dat hij bij hen als zoodanige bekend mogt zijn, zal zoodanig persoon door den Landdrost en twee Heemraden mogen worden geadmitteerd; en zulke admissie in de courant gepubliceerd, en de vereischte licentie uitgenomen zijnde, zal zulk agent gerechtigd zijn als zoodanig voor de gemelde Gerechtshoven te dienen, in eenig district binnen dezen Staat. Procureurs, voor de hoogere Gerechtshoven geadmitteerd, zullen niet eene licentie als agent behoeven uit te nemen.

* Zie Art. 5, Ord No. 3, 1877.

3.—*Agenten van de Rol geschrapd.*—Wegens eene oneerlijke of schandelijke daad, of ander wangedrag voor het Hof, of in eenig ander opzigt, zal de naam van zulken agent door eenen Landdrost van den Rol mogen worden geschrapd, en hij zal dientengevolge zijne licentie verbeuren, of anderszins mogen worden gestraft met boete of gevangenis, naar den aard der overtreding, doch zal hij zich bij appel op eenig ander competent Gerechtshof mogen beroepen, zooals bij de wet met opzigt tot het appeleren is voorzien.

4.—*Jurisdicctie der Gerechtshoven.*—De Gerechtshoven van Landdrost en van Landdrost en Heemraden hebben jurisdictie volgens wetsbepalingen reeds daarop gemaakt, of die hierna zullen worden gemaakt, uitgezonderd in eenige questie waar het titel-regt van eenig vast eigendom of servituten op dezelve in dispuut zijn.

5.—*Eed van den Registrateur.*—De Landdrostklerk* zal Registrateur zijn van de gemelde Gerechtshoven, en den volgende ambtseed in handen van den Landdrost moeten afleggen, te weten :— /

Ik, A. B., zweer plegtiglijk dat ik met alle getrouwheid en naarstigheid, en zonder vreest, gunst, of vooringenomenheid voor iemand, de pligten van mijn ambt als Registrateur van de Gerechtshoven van den Landdrost en van Landdrost en Heemraden zal waarnemen, en dat ik niet zelf of door iemand anders, voor mijn eigen nut of gebruik, eenige leges of belooning zal vorderen of aannemen voor iets dat door mij in mijne gemelde betrekking zal zijn gedaan; en dat ik niet zelve nemen of toelaten zal dat door iemand anders onder mij, genomen worde, eenige andere leges of kantoor-penningen of belooningen, dan zulke als door de wet zullen zijn toegestaan, en dat ik daarvan getrouwelijk verantwoording doen zal. Zoo helpe mij God!

6.—*Eed van den Gerechtsbode.*—De Gerechtsbode van de gezegde Gerechtshoven zal den volgende ambtseed afleggen :—

Ik, A. B., zweer plegtiglijk dat ik getrouwelijk en naarstiglijk de pligten van mijne bediening als Gerechtsbode zal waarnemen, en dat ik alle dagvaardingen of andere lastbrieven aan mij opgedragen zal uitvoeren zonder gunst of vooringenomenheid voor iemand, en dat ik noch zelve, noch door iemand anders door mij gebezigd zal nemen of doen nemen of vorderen, eenige andere dan zulke leges of belooning als volgens de wet zullen zijn vergund en toegestaan. Zoo helpe mij God!

7.—*Civiel Notulen Boek.*—De Registrateur zal twee Civiele Notulen Boeken houden, in een waarvan hij alle civiele zaken zal notuleren die voor het Gerechtshof van den Landdrost, en in de andere, die voor het Gerechtshof van Landdrost en Heemraden zullen gediend hebben, en welke boeken door den Landdrost zullen worden ondertekend bij elke zitting, bekrachtigende de aantekeningen van de vorige zitting.

8.—*Opgaaf van Eisch en Dagvaarding.*—De klagte in de dagvaarding zal kort en zakelijk zijn, maar eene duidelijke opgaaf moeten bevatten van den aard der aanklagte en den eisch van den klager, en zal door den eischer of zijn agent met zijne naamteekening aan den voet der dagvaarding moeten worden geëndosseerd.

9.—*Verbetering van erreuren in de dagvaarding.*—Wanneer in de dagvaarding eenig erreur met betrekking tot den vorm zijn zal, zal het Hof zulks mogen verbeteren en redresseren, mits dat het eene fout is waardoor de beklagde niet zal zijn misleid geworden.

* Zie Art. 3, Ord. No. 5, 1877.

10.—*Dagvaarding en rechtsdag.*—De Registrateur zal, onder instructie van den Landdrost, den rechtsdag bepalen binnen zulken redelijken tijd dat de gedaagde en getuigen zullen kunnen present zijn, en de dagvaarding zal zoo veel doenlijk, volgens den hier ondervolgenden vorm zijn:—

Geregtshof van den Landdrost (of van Landdrost en Heemraden)
van het district—————in den Oranjevrijstaat.

Geregtsbode:

Dagvaar C. D. (hem zoo naauwkeurig beschrijvende, dat de Bode weten mogt waar hem te vinden), dat hij comparere voor het Geregtshof van den Landdrost (of van Landdrost en Heemraden), van het district ————— zitting houdende te ————— op ————— dag den ————— der maand ————— dezès jaars, om 9 ure in den voormiddag, en dat hij present zij, gedurende de zitting van het Hof, tot dat hij zal worden opgeroepen, met zijne getuigen, zoo hij er eenige heeft, om redenen te geven waarom hij niet zal worden gecondemneerd om aan A. B. van ————— te betalen de som van ————— ponden sterling, benevens de rente daarop, van den ————— door hem aan de gemelde A. B. verschuldigd, blijkens een handschrift, gedateerd den ————— (of wat ook anders de oorzaak der schuld zijn mogt).

Geef aan den gemelde C. D. eene copij van deze dagvaarding, benevens copij van gezegd handschrift of schuldbewijs (of van eenig ander document wanneer de actie op eenig geschreven document gegrond zal zijn) of copij van eenige rekening van boekschuld of dergelijke, en relateer het door u verrigtte op den tijd en plaats voormeld.

Bloemfontein, den —————

(Get.)

J. M.,

Registrateur van het Geregtshof.

(Get.) K. L., Agent van Eischer.

11.—*Adjunct Geregtsbode.*—Wanneer de Geregtsbode niet in staat zal zijn eenige dagvaarding of anderen lastbrief in persoon te exploiteren, zal hij eenen adjunct in zijne plaats mogen bezigen, die echter vooraf door den Landdrost zal moeten worden goedgekeurd, voor wien de Geregtsbode verantwoordelijk zijn zal, en die ook door hem zal moeten worden beloond.

12.—*Exploict.*—Bij het exploiteren der dagvaarding zal de Geregtsbode aan den gedaagde moeten overhandigen, copij van gez. dagvaarding, alsmede copijen van eenige documenten of rekeningen waarop de eisch gegrond mogt zijn, of bij zijne afwezigheid aan zijn woonhuis of zijne verblijfplaats gelaten worden, in handen van een van het huisgezin of een der inwoners, of wanneer die niet gevonden worden, of weigeren dezelve aan te nemen, dan door aanplakking aan de deur of het venster van het huis, ten minsten 48 uren voor den tijd van comparitie in de dagvaarding vermeld, wanneer de gedaagde binnen 5 Engelsche mijlen, of een uur te paard woonachtig zijn zal van de plaats daar het Hof zal zitting hebben; doch op eenen verderen afstand wonende zal een dag meer moeten worden vergund, voor elke vijf mijlen dat hij verder wonen zal.

13.—*Exploict op eene maatschappij.*—Een exploict op een der deelhebbers van eenige Maatschappij, die gezamenlijk gedagvaard wordt, zal voldoende zijn.

14.—*Relaas.*—De Geregtsbode zal zijn relaas, aan den voet der dagvaarding geschreven of aan dezelve geannexeerd, voor den dag van comparitie van partijen, aan den Registrateur van het Hof inzenden.

15.—*Agenten.*—Eenige klager of beklaagde zal door eenen agent bij behoorlijke procuratie gekwalificeerd, zijne zaak voor het Hof mogen doen waarnemen.

16.—*Dag van Verhoor.*—Op den dag voor de verschijning van partijen bepaald (tenzij de zaak mogt zijn teruggetrokken), zal de Registrateur partijen doen oproepen, en wanneer zij in persoon of door eenen agent compareren, zal hij zulks notuleren; voorts zal hij de klagte voorlezen en de erkenenis of ontkenenis der schuld van den gedaagde aantekenen, en wanneer gedaagde eene contra vordering heeft, zal de Registrateur die mede aantekenen.

17.—*Onderzoek der Zaak.*—Wanneer de beklagde den eisch ontkent of eisch doet in reconventie, zal de eischer dadelijk zijne bewijzen produceeren, en daarna mede de gedaagde zijne bewijzen om door het Hof te worden geëxamineerd.

18.—*Subpœna op Getuigen.**—Eene dagvaarding of subpœna om iemand te verplichten als getuige in eenige zaak voor het Hof te verschijnen, zal door den Registrateur worden verleend en ondertekend, aan den Geregtsbode gerigt, en zal door hem op dezelfde wijze worden geëxploiteerd, en relaas daarvan ingezonden als eenige andere dagvaarding, de namen van niet meer dan vier getuigen zullen in eene subpœna worden ingevuld, en zal zooveel doenlijk volgens den hieronder omschreyen vorm moeten zijn:—

Hof van Landdrost (of van Landdrost en Heemraden),
van het district _____

Geregtsbode:

Dagvaar A. B., van _____, C. D. van _____ en E. F. van _____ enz., dat, met ter zijde leggen van alle vlyugten, zij en ieder hunner in persoon voor dit Hof compareren te _____, op _____ dag den _____ der maand _____ 18—, eerst komende, om 9 ure in den voormiddag, en daar present blijven gedurende de zitting van het Hof tot dat zij zullen worden ontslagen, ten einde getuigenis der waarheid af te leggen van al hetgeen hen bekend mogt zijn van zekere zaak voor dit Hof dienende tusschen J. K. als eischer en N. O. als verweerder namens den eischer (of verweerder) daartoe gerequireerd zijnde.

Hierin nalatig zijnde, zal zulks strekken ter hunner verantwoording en risico.

Geef aan elk hunner eene copij van deze dagvaarding en betaal aan den gemelden A. B. de som van _____ aan den gemelden C. D., de som van _____ en aan den gemelden E. F. de som van _____ voor hunne reiskosten.

En relateer uw wedervaren aan dit Hof.

Gegeven te _____ den _____

J. M., Registrateur van het Hof.

De dagvaarding kan op eenige getuige worden geëxploiteerd binnen den Vrijstaat woonachtig, ofschoon hij niet onder de jurisdictie sorteert van het Hof waarvoor hij zal hebben te verschijnen.

19.—*Productie door getuige van eenig Document, enz.*—Wanneer van eenig getuige gevorderd wordt, productie van eenige acte, instrument, of geschrift dat in zijn bezit mogt zijn, dan zal in de gemelde dagvaarding kennis moeten worden gegeven dat zulks van hem gevorderd wordt.

20.—*Copij van dagvaarding en reisonkosten aan den Bode te worden afgeleverd.*—De partij die eene dagvaarding tegen getuigen uitneemt, zal aan den bode eene copij van de dagvaarding voor elke getuige afgeven om aan dezelve te worden afgeleverd, alsmede zoodanige som gelds als door de Bode aan hem zal moeten worden betaald of aangeboden voor zijne reisonkosten. En wanneer iemand behoorlijk gedagvaard zal zijn om getuigenis in eenige zaak af te geven en eene redelijke betaling voor zijne reiskosten aan hem betaald of aangeboden zal zijn en geene voldoende verschooning hebbende, zal weigeren of nalatig zijn te compareren, of zulke getuigenis af te leggen, zal hij verbeuren eene boete niet te bovengaande Vijf Ponden Sterling, en die niet betalende, zal hij in gevangenis mogen worden

* Zie Art. 6, Ord. No. 8, 1877.

geplaatst voor eenigen tijd, niet te bovengaande veertien dagen, buiten en behalve zijne verplichting tot vergoeding der schade die hij door zulk verzuim mogt hebben veroorzaakt aan den partij, die hem als getuige heeft opgeroepen.

21.—*Uitstel van het verhoor wegens afwezigheid van een getuige.*—Wanneer een getuige, behoorlijk gedagvaard zijnde niet verschijnt en het aan het Hof zal blijken, onder eede van den partij of haren agent, die de dagvaarding heeft uitgenomen, dat hij eene belangrijke getuige in de zaak is, zal het Hof de zaak mogen uitstellen, of anders de present zijnde getuigen examineeren, en het verder verhoor der zaak tot eenen anderen dag uitstellen; en de Registrateur zal daarvan in de Notulen van het Hof aanteekening maken.

22.—*Wanneer partijen onder eede mogen geëxamineerd worden.*—Wanneer het aan het Hof zal blijken dat eenige daadzaak uitsluitelijk in de kennis bestaat van een of beide partijen in eenige regtzaak, zal het aan de discretie van het Hof zijn, tot informatie van hetzelfde, om een of beide partijen onder eede, belangende zoodanige daadzaak te examineeren.

23.—*Hoedanig eenig getuige te examineeren.*—Eenig getuige die voor het Hof zal worden geëxamineerd, zal in tegenwoordigheid van het Hof en de partij of partijen, openlijk worden ondervraagd na behoorlijk onder eede te zijn genomen volgens vereischte bij Ordonnantie No. 6, 1856.

24.—*Productie van Notulen.*—Wanneer het noodig zijn zal, gedurende den loop van het onderzoek in eenige zaak, om naar eenige Notulen van het Hof of Document daarbij voorkomende, te referen zal het niet noodig zijn een geauthenticeerd afschrift daarvan te produceeren; maar de Registrateur van het Hof zal op verzoek van een der partijen het origineel produceeren.

25.—*Getuigenis te worden opgeschreven.*—Alle getuigenissen zullen door den Registrateur naauwkeurig dadelijk worden genotuleerd.

26.—*Vonnissen.*—Alle vonnissen of uitspraken van het Hof zullen in het openbaar worden uitgesproken, en door den Registrateur dadelijk worden genotuleerd.

27.—*Bij non-comparitie van den eischer.*—Wanneer bij oproeping van eenige zaak de beklagde of zijn agent zal verschijnen en de eischer of zijn agent niet present mogt zijn, zal de beklagde absolutie van de instantie mogen vorderen, tenzij aan het Hof zal blijken dat er gegronde redenen bestaan om de zaak uit te stellen, of eenige andere order daaromtrent te maken; doch in geval eene absolutie zal worden toegestaan, zal het aan den eischer niet vrijstaan eene andere Dagvaarding tegen den gedaagde in dezelfde zaak uit te nemen, tenzij de kosten door den gedaagde op de eerste dagvaarding gemaakt, vooraf betaald zullen zijn.

28.—*Bij non-comparitie van den gedaagde.*—Wanneer bij oproeping van eenige zaak de eischer of zijn agent zal compareeren, maar de gedaagde behoorlijk gedagvaard zijnde, niet zal verschijnen, hetzij in persoon of door een' agent, zal (tenzij aan het Hof blijken zal, dat er gegronde redenen zijn om aan den eischer eene tweede Citatie toe te staan, of om eenige andere order daaromtrent te maken), het Hof voortgaan om den eischer en zijne getuigen te hooren, en daarop vonnis te verleen; maar in elk zulk geval zal zoodanig vonnis slechts het effect hebben van een provisioneel vonnis, en op dezelfde wijze mogen worden geëxecuteerd, als in geval van een provisioneel vonnis.

29.—*Wanneer een provisioneel vonnis finaal wordt.*—Elk provisioneel vonnis of uitspraak, het effect van een provisioneel vonnis hebbende, en hetwelk ter executie zal zijn gelegd, zal finaal worden na expiratie van zes maanden na zoodanige executie, tenzij binnen dien tijd regterlijke stappen zullen zijn genomen en voortgezet (op de wijze hierna te worden bepaald), om zoodanig vonnis vernietigd of veranderd te hebben, of tenzij revisie zal zijn aangeeteekend en voortgezet geworden.

30.—*Hoe een decreet te bekomen om een provisioneel vonnis finaal te verklaren.*—Onaangezien de voorziening in de twee laatst voorafgaande afdeelingen, zal het aan elke partij, die een provisioneel vonnis of uitspraak zal hebben bekomen, het effect van een provisioneel vonnis hebbende, vrijstaan aanzoek te doen, om een order, dat zulk vonnis of uitspraak finaal verklaard worde, en dat eenige securiteit voor restitutie, die ten dien opzigte mogt zijn gegeven, vernietigd worde, mits dat de partij tegen wien zulk finaal vonnis of uitspraak verlangd wordt, behoorlijk zal zijn gedagvaard geworden, om redenen te geven waarom het aanzoek niet zal worden toegestaan, en wanneer hij niet zal verschijnen, of verschijnende geene voldoende redenen zal voorbrengen, waarom het gevraagde decreet niet zal worden verleend.

31.—*Hoe een provisioneel vonnis te vernietigen.*—Eenig persoon tegen wien eenig provisioneel vonnis of eenige uitspraak het effect van een provisioneel vonnis hebbende zal zijn gegeven, kan ten eenigen tijde voor dat hetzelfde finaal zal zijn geworden, decreet verkrijgen, dat zoodanig vonnis of uitspraak vernietigd of veranderd worde: mits dat de partij tegen wien zulk decreet zal worden verzocht, behoorlijk zal zijn geciteerd geworden; dat hij voor zulk Hof verschijne en redenen geve waarom zulk decreet niet zal worden verleend, en dat de partij aldus geciteerd, niet zal verschijnen, of dat aan het Hof geene redenen zullen worden voorgebragt, waarom zulk decreet niet zou worden toegestaan; maar geen zoodanig vonnis zal worden vernietigd of veranderd, wegens eenige questie over formaliteiten, wanneer aan het Hof blijken zal dat zulk vonnis met regt en billijkheid overeenkomstig is; en indien verleend, dan nog op zulke voorwaarden als het Hof zal goed vinden te bepalen.

32.—*Gronden op te geven*—Eenige dagvaarding tot vernietiging van een provisioneel vonnis of uitspraak, zal de gronden moeten melden, kort en duidelijk, waarop zulk aanzoek gedaan wordt.

33.—*Verhoor van zaak tot verkrijging van finaal vonnis.*—Wanneer eenige zaak voor het Hof zal worden gebragt, hetzij om een provisioneel vonnis of eene uitspraak van het Hof, het effect hebbende, een provisioneel vonnis van finaal te verklaren, of om die te veranderen of ter zijde te zetten, zal het Hof met het verhoor en onderzoek daarvan handelen, en vonnis of eenige andere order daarin geven, op gelijke wijze als voorzien is bij de 16, 17, 21, 22, 23, 25, 26 en 27 der afdeeling van deze Regulatien, en ieder vonnis alzoo gegeven, zal finaal zijn.

34.—*Appel.*—De partij, tegen wien eenig finaal vonnis zal zijn gegeven, zal, indien hij voornemens is daartegen te appeleren, zulk appel doen aanteekenen bij den Registrateur binnen tien dagen nadat zulk vonnis of uitspraak zal zijn gegeven; de Registrateur zal zulk appel in de notulen registreeren, en de appellant zal dadelijk in zijne handen deponeren tot securiteit der kosten van appel, de som van Twee Ponden sterling, en daarop zal het appel worden toegestaan.

35.—*Executie niettegenstaande appel.*—Wanneer appel in eenige zaak zal zijn aangeteekend, zal in geval het bedrag van het vonnis buiten de kosten, de som van £15 te boven gaat, de appellant gehouden zijn, ten genoegen van den Landdrost, securiteit te geven tot de betaling der schuld met de kosten, wanneer het vonnis zal worden geconfirmeerd, hetzij geheel of ten deele; doch nalatig zijnde zulke securiteit te geven, binnen den tijd van 48 uren, na aanteekening van het appel, of wanneer het bedragen van het vonnis buiten de kosten geene £15 zal te bovengaan, zal het aan den Landdrost vrijstaan executie van het vonnis toe te staan; doch zal in zulk geval door de partij, ten wiens voordeele zulke executie zal zijn uitgenomen, met nog een ander persoon, door den Landdrost geaprobeerd, securiteit worden verleend tot restitutie van het bedrag dat in executie mogt worden verhaald, in geval zulk vonnis in appel mogt worden vernietigd of veranderd alsmede voor de voldoening van zulk verder vonnis, order of decreet als belangende zulk appel mogt worden verleend. De acte van

securiteit zal in laatst gemelde geval zoo na doenlijk overeenkomstig den hieronder geplaatsten vorm zijn:—

Bloemfontein, den—————

A. B. van—————, Eischer.

C. D. van—————, Verweerder.

Nademaal de gez. A. B. op den—————dag van—————bij vonnis van het Hof van den Landdrost (of Landdrost en Heemraden) van—————tegen C. D. van—————verhaal bekomen heeft tot betaling van de som van £————, benevens de verdere som van £————, voor kosten in zekere zaak voor gemeld Hof gediend hebbende en nademaal het Hof bevolen heeft, dat het gezegde vonnis niettegenstaande het appel door den gemelden C. D. aangetekend, ter executie worde gelegd, bij het geven van securiteit voor de restitutie; Zoo is het dat de gemelde A.B. en L.M. van—————, vecboer, als borg voor de gemelde A.B. bij dezen zich verbinden afzonderlijk en gezamentlijk om restitutie te doen van de differente som van £———— en £———— bovengemeld, in geval het vonnis van het Hof mogt worden veranderd of vernietigd, en voorts om aan zulke verdere order of decreet te voldoen, als mogt worden gegeven of uitgesproken op of belangende zulk appel.

Gegeven onder onze naamteekeningen dezen—————dag van—————

(Get.) C. D.

(Get.) L. M.

(Get.) E. F., Registrateur van het Hof.

36.—*Wanneer het appel niet wordt voortgezet.*—Wanneer de appellant het aangeteekende appel niet voortzet zal de gedeponeerde £2 aan de kas verbeurd zijn, en zal hij tevens gehouden zijn alle kosten, die boven dat bedrag mogen zijn gemaakt, te betalen, zoowel als de kosten, die tengevolge van het appel door de andere partij mogten zijn gemaakt.

37.—*Taxatie van Kosten.*—Alle kosten rekeningen zullen door den Registrateur worden getaxeerd overeenkomstig met het Tarief bij Ordonnantie No. 7, 1856, vastgesteld; en zal zoodanige andere noodzakelijke en onvermijdelijke kosten toelaten als bij gemeld Tarief niet mogten bepaald zijn. Eenige partij tegen de taxatie van den Registrateur objecterende kan dezelve in revisie brengen voor den Landdrost.

38.—*Executie.*—De partij ten wiens faveure eenig vonnis of regterlijke uitspraak zal zijn gegeven, zal bij den Registrateur van het Hof een' lastbrief ter executie mogen uitnemen tegen alle roerende goederen van den schuldenaar, tenzij appel zal zijn verzocht en toegestaan, in welk geval hij zulks niet zal vermogen te doen, zonder verlof van den Landdrost.

39.—*Executie tegen Vaste Goederen.*—Wanneer de losse goederen van eenige partij ontoereikende zullen worden bevonden tot verhaal der schuld met de kosten, zal de Geregtsbode daarvan relaas doen, en de eischer of de partij ten wiens faveure de lastbrief ter executie zal zijn verleend geworden, zal bij den Landdrost aanzoek mogen doen in zijne betrekking als gecommiteerd lid van het Vereenigde Hof van Landdrosten, en hij zal gerechtigd en gehouden zijn eenen lastbrief ter executie voor het tekortkomend bedrag als voormeld, aan den Baljuw gerigt, uitte vaardigen, tegen eenig land of vaste eigendommen, in bezit van den schuldenaar, en die executie zal alsdan verder worden uitgevoerd, zoo als voorzien is bij de Regulatien in Civiele Zaken voor de Rondgaande Geregthoven van Vereenigde Landdrosten.

40.—*Geen Executie na 12 maanden.*—Na verloop van twaalf maanden gerekend van den dag, dat het vonnis zal zijn uitgesproken, zal geen lastbrief ter executie mogen worden verleend, maar zal het vonnis dan eerst moeten worden vernieuwd op eene nieuwe citatie tegen den schuldenaar ten dien einde uitgevaardigd, doch zullen alsdan geene nieuwe bewijzen der schuld worden vereischt.

41.—*Uitvoering van Lastbrief in een ander District.*—Een Lastbrief door den Landdrost van een district ter executie tegen de goederen van eenig' persoon uitgereikt, kan in een ander district worden uitgevoerd, wanneer eenig' goed van den schuldenaar aldaar gevonden zal worden, doch zal zulk vonnis of lastbrief ter executie vooraf door den Landdrost van zulk ander district moeten worden geteekend en aan den Geregtsbode van dat district overgemaakt.

43.—*Executie van vonnis in Appel.*—Alle vonnissen of decreeten van eenig' hooger Gerechtshof in appel of revisie uitgesproken, zullen onder Lastbrieven van de mindere Gerechtshoven worden geexecuteerd even als eenig' origineel vonnis of uitspraak door laatstgenoemde Gerechtshoven gegeven.

43.—Het vonnis of de lastbrief ter executie zal door den Registrateur van het Hof worden uitgereikt en ondertekend, aan den Geregtsbode van het Hof zijn gerigt, en zooveel doenlijk volgens den hieronder gegeven vorm uitgemaakt:

Gerechtshof van den Landdrost (of van Landdrost en Heemraden van het district) _____

Aan E. F., Geregtsbode van het Hof:

Nademaal in zekere zaak voor dit Hof gediend hebbende, waarin A. B. van _____ eischer was, en C. D. van _____, beklaagde (de partijen behoorlijk beschrijvende,) de gemelde A. B. op den _____ bij uitspraak van dit Hof tegen de gemelde C. D. vonnis verkregen heeft, tot betaling van de som van _____ Ponden, _____ shillings en _____ pence sterling, met en benevens de som van £ _____ voor kosten door hem gemaakt en welk vonnis in appel geconfirmeerd is op den _____ (indien zulks het geval mogt zijn) met de verdere som van £ _____ als kosten daarop, zoo als blijkt uit de stukken van het proces voor het Hof.

Zoo is het dat gij mits dezen gelast wordt de goederen en het yee van den gemelden C. D. die in dit district mogen worden gevonden in beslag te nemen, en uit dezelve bij publieke verkoopning de opgemelde verschuldigde som (of sommen) met de kosten goed te maken benevens uwe kosten daartoe veroorzaakt. Betaalt voorts aan den gemelden A. B. de aan hem verschuldigde som en kosten als voormeld, en relateer het door u verrigte aan den Registrateur van dit Hof.

Daartoe zij deze strekkende u ten Lastbrief.

Gegeven onder mijne hand te _____ op den _____

(Get.) J. L., Registrateur van het Hof voormeld.

44.—*Securiteit de Restituendo.*—In alle provisioneele zaken, of regterlijke orders het effect hebbende van een provisioneel vonnis, zal de Lastbrief ter executie mede het bevel moeten bevatten, dat de party ten wiens faveure dezelve zal zijn verleend geworden, securiteit geven voor de restitutie, in geval zulk provisioneel vonnis bij finale beslissing mogt worden vernietigd of veranderd, en de acte van zulke securiteit zal zoo veel doenlijk worden uitgemaakt naar den vorm bij Artikel 35 gegeven, en gepasseerd voor den Registrateur van het Hof, tenzij de partij, tegen wien het vonnis zal zijn uitgesproken van zulke securiteit mogt afzien.

45.—*Executie van het Vonnis.*—Bij ontvangst van een vonnis of Lastbrief ter Executie, zal de Geregtsbode zich binnen 24 uren daarna naar de woning of verblijfplaats van den beklagde begeven, wanneer die in de stad of in het dorp zijn mogt waar het Gerechtshof gehouden werd, of binnen 48 uren, wanneer hij buiten zulke stad of dorp, doch binnen den afstand van vijf Engelsche mijlen woont, of op eenigen grooteren afstand wonende, dan binnen zoo vele dagen als naar den afstand te berekenen, in geval van dagvaarding noodig zijn zal, en aldaar betaling eischen van de schuld of schade, met de kosten, of anders vorderen dat zoo veel goederen aangewezen worden, als de Geregtsbode genoegzaam oordeelen zal, tot voldoening van den gezegden Lastbrief; en daaraan

voldoende zal de Geregtsbode een Inventaris daarvan maken, en dezelve in regterlijk beslag nemen, maar ingeval van weigering, zal de Geregtsbode dadelijk onder Inventaris beslag leggen op zooveel roerend eigendom aan den schuldenaar behoorende als hij vinden mogt en genoegzaam achten zal; doch ingeval de Lastbrief cenig bijzonder goed ter executie mogt aanwijzen, zal hij hetzelfde eerst in beslag nemen.

46.—*Copij Inventaris.*—De Geregtsbode zal een afschrift van gezegde Inventaris, door hem geteekend, aan den schuldenaar afgeven, doch weigerende dezelve aan te nemen, zal hij dezelve aan het huis of op den grond laten, en aan gezegde Inventaris zal eene kennisgeving geannexeerd moet zijn, van den volgende inhoud:—

KENNISGEVING VAN BESLAG.

_____, den _____ 18—

C. D. neem kennis, dat ik op heden in regterlijk beslag genomen heb, de artikelen in bovenstaande Inventaris gespecificeerd, daartoe bevolen zijnde bij Lastbrief aan mij gerigt, onder de hand van _____, van _____ en gedateerd _____, tot verhaal van zeker vonnis ten bedrage van £—, met en benevens de som van £—, als kosten door _____, als klager tegen u als verweerder voor het Gerechtshof van den Landdrost (of Landdrost en Heemraden) van _____bekomen (naar het geval zijn mogt), en ook tot goedmaking van mijne kosten dientengevolge.

(Get.) J. R.,
Geregtsbode van gemeld Hof.

47.—*Wanneer goederen niet te worden vervoerd.*—Wanneer de persoon, wiens goederen in beslag genomen zullen zijn, genegen zijn mogt securiteit te geven, dat dezelve op den dag van verkooping zullen worden geproduceerd, zal zulke securiteit (voldoende zijnde) worden aangenomen, en in zulk geval zal de Geregtsbode de gemelde goederen niet vervoeren. De Acte van Securiteit zal zooveel doenlijk naar den hieronder volgende vorm worden gepasseerd:—

VORM VAN ACTE VAN SECURITEIT.

_____, den _____, 18—

A. B., van _____, Klager, *versus*

C. D., van _____, Beklaagde.

Nademaal de gemelde A.B., op den _____ vonnis verkregen heeft in het Gerechtshof van den Landdrost (of Landdrost en Heemraden) te _____, tegen den gemelden C.D., voor de som van £—, benevens de verdere som van £—, voor kosten; en nademaal onder eenen Lastbrief, gedateerd _____, onder de hand van _____ en aan den Geregtsbode van het Gerechtshof gerigt, handelende, hij, de gezegde Geregtsbode, de hieronder losse goederen in regterlijk beslag genomen heeft, namelijk:—

- _____ Paarden.
- _____ Ossen.
- _____ Stoelen.
- _____ Tafels, enz.

Zoo is het dat de gemelde C. D. en L. M., van _____, landbouwer, als zijnen borg, zich bij, aan en ten faveure van den gemelden _____, de Geregtsbode voormeld, verbinden en beloven de gemelde C. D., dat de gezegde goederen niet zullen worden weggemaakt, of van de hand gezet; maar in het bezit van den gemelden C. D. verblijven, uit kracht van gemeld beslag, en dat dezelve aan den Geregtsbode voormeld zullen worden vertoond en afgeleverd op den _____ aanstaande (zijnde de dag voor de verkooping bepaald of op

eenigen anderen dag, wanneer dezelve zullen worden opgeëischt, ten einde publiek te worden verkocht, in executie van het vonnis voormeld, en de kosten, wanneer die niet vroeger zullen zijn betaald, anderszins zoo verbindt zich de gemelde L. M., om voor en in de plaats van den gemelden C. D., het bedrag van het vonnis, en alle kosten en schaden daarop te betalen en goed te maken.

Door den gemelden C. D. en L. M., aangegaan en eigenhandig onderteekend op datum als boven.

(Geteekend)

C. D.

(„)

L. M.

(Get.) E. F., Geregtsbode van het
Geregtshof als gezegd.

48.—*Goederen wanneer te vervoeren*.—Wanneer iemand eenig in beslag genomen goed als opgemeld, op eene frauduleuse wijze zal hebben vervoerd, of van de hand gezet, zal hij onder lastbrief van den Landdrost of eenigen Vrederegter, in het gevangenhuis mogen worden geplaatst, en volgens de wet vervolgd.

49.—*Frauduleuze vervreemding van Goederen*.—Wanneer iemand eenig in beslag genomen goed als opgemeld, op eene frauduleuse wijze zal hebben vervoerd, of van de hand gezet, zal hij door den Landdrost, of eenigen Vrederegter, in het gevangenhuis mogen worden geplaatst, en volgens de wet vervolgd.

50.—*Verkoopng*.—De verkoopng van eenig in beslag genomen goed, als voormeld zal door den Geregtsbode of zijnen geapprobeerden adjunct, moeten ten uitvoer worden gebragt bij publieke veiling, en aan den hoogsten bieder worden toegewezen tegen kontante betaling. Zulk eene verkoopng zal gehouden worden op, of na aan de plaats waar de goederen in beslag zullen genomen zijn, zoo als gerieflijk zal kunnen geschieden, en de Geregtsbode zal eene kennisgeving van de te houdene verkoopng in de *Gouvernements Courant* publiceeren en aan de Kantoordeur, aan de deur van het huis, of andere openbare plaats nabij het huis, of de plaats waar de verkoopng zal gehouden worden, aanplakken, ten minsten zeven dagen voor de verkoopng, wanneer het vonnis de som van £15 niet te boven gaat (buiten de kosten), en ten minsten 14 dagen wanneer het die som te boven gaat, en de dag der verkoopng zal in het eerste geval niet binnen 14 dagen mogen worden bepaald, en in het laatste niet binnen drie weken, gerekend van den dag af dat de goederen in beslag zullen genomen zijn.

51.—*Overzending der stukken in appenzaken*.—Wanneer appel in eenige zaak zal zijn aangeteekend en toegelaten, en aan de vereischten ten dien opzigte zal zijn voldaan, zal de Registrateur van het Geregtshof onverwijld daarna de afschriften van de stukken der zaak aan den Registrateur van het Hof van Appel toezenden, met een certificaat door hem onderteekend, daaraan geannexeerd, van den volgende inhoud:—

—————, den —————, 18——

Ik, L.M., Registrateur van het Geregtshof van den Landdrost (of van Landdrost en Heemraden), van het district —————, certificeer en verklaar bij dezen, dat het bovenstaande ware afschriften zijn van al de stukken van het proces in de zaak van A.B., tegen C.D., en dat zij ook ware aantekeningen behelzen van alle getuigenissen door het gezegde Hof aangenomen, waartegen geobjecteerd werd of die door de een of ander der partijen aangeboden, en door het Hof bij verhoor van de zaak, werd afgewezen.

(Geteekend)

L. M., Registrateur.

52.—*Boeten en Leges*.—Alle boeten en leges of kantoopenningen zullen door den Registrateur of Landdrostklerk ontvangen, en maandelijks aan den Landdrost worden verantwoord.

53.—*Zegelregt*.—De Registrateur zal toezien en zorgen, dat geen documenten, die onderhevig zijn aan het betalen van zegelregt, door het Hof worden aangenomen, wanneer aan de vereischten van de wet in dit opzigt niet zal zijn voldaan.

54.—*Arresten en Interdicten*.—Ieder Landdrost zal in zijn district het regt hebben arresten of interdicten op persoon of goederen te beleggen, te confirmeeren of te ontheffen, voor eenige vordering of schuld niet minder dan £5 en niet boven de £75 beloopende, en zal zulke arresten of interdicten door den Baljuw van het district doen uitvoeren, en in zulke zaken handelende overeenkomstig de Regulatien ten dien opzigte voor de Rondgaande Gerechtshoven van Landdrosten gemaakt en vastgesteld.

55.—*Vorm van Notulen*.—De civiele Notulen boeken en de aantekeningen der klagen in civiele zaken, zullen zoo na mogelijk gehouden worden, volgens de vormen geobserveerd voor de Magistraats Gerechtshoven in de Kaapsche kolonie.

56.—*Hoe te handelen wanneer Regulatien ontbreken*.—Wanneer gevonden zal worden dat in eenig opzigt niet door Regulatien zal zijn voorzien, zal het Gerechtshof het vereischte voorschrift of de order geven, doch zulks van tijd tot aan den Gouvernements Secretaris rapporteren.

IN CRIMINEELE ZAKEN.

1.—*Jurisdiction*.—De Gerechtshoven van Landdrost of van Landdrost en Heemraden hebben jurisdiction in crimineele zaken, volgens wetsbepalingen onder de Constitutie en de Ordonnantie No. 1, 1856.

2.—*Publieke aanklager, opgaaf van klagte*.—Wanneer de Staatsprocureur of Publieke Aanklager, uit kracht van zijn ambt zal besluiten om iemand crimineel te vervolgen, voor eenige misdaad of overtreding binnen de jurisdiction van het Gerechtshof van den Landdrost of van Landdrost en Heemraden, van eenig district, in dezen Staat begaan zal hij aan den Registrateur van het Hof eene geschrevene klagte tegen den beschuldigde inleveren, hem bij zijnen naam en toenaam, woonplaats en beroep zoo veel hem doenlijk zijn zal, beschrijvende, en kortelijks maar duidelijk den aard van de misdaad of overtreding waarmede hij beschuldigd is, en den tijd en de plaats waar dezelve bedreven is, vermeldende.

8.—*Private partij vervolgende*.—Een private partij vervolgende, zal insgelijks een geschrevene klagte, door hem onderteekend, moeten ingeven, of anders zal de Registrateur aantekening daarvan maken in zijne tegenwoordigheid, uitgenomen kleine zaken, op aanklagt van de policie of van eenigen dienstheer tegen zijnen huurling, of dergelijke zaken waartoe geene geregelde dagvaarding zal behoeven te worden uitgenomen.

4.—*Notulen*.—De Registrateur van het Hof zal twee Notulen boeken houden —de eene voor Crimineele zaken die voor den Landdrost alleen zullen worden gebracht, en de andere van al zulke zaken als voor den Landdrost en Heemraden zullen dienen,—volgens den vorm geobserveerd in de Magistraats Gerechtshoven in de Kaapsche kolonie, en hij zal bij elken regtsdag die boeken ter onderteekening aan den Landdrost moeten voorleggen, alle procedures daarin genoteerd zijnde, tot bij den afloop der bezigheden van den laatst voorgaanden regtsdag.

5.—*Bepaling van den dag van Teregtstelling*.—De teregtstelling van eenigen beschuldigde zal, indien mogelijk, altoos op den eerstvolgenden regtsdag na zijne gevangenzetting, of na het inzenden der beschuldiging, plaats vinden, doch wanneer het aan het Hof zal blijken, dat de teregtstelling op den bepaalden dag

niet kan doorgaan, zonder gevaar om aan de vereischte van het regt te kort te doen, zal het verhoor tot eenigen volgenden regtsdag mogen worden uitgesteld, en zulk besluit zal in de Notulen moeten worden genoteerd.

6.—*Dagvaarding tegen den Beschuldigde.*—De dagvaarding tegen den beschuldigde en tegen de getuigen zullen door den Registrateur van het Hof worden uitgemaakt en onderteekend, alsmede eene copij voor elken gedagvaardden persoon, en door den Gerechtsbode worden geëxploiteerd. De dagvaarding tegen eenen beschuldigde zal, zoo veel doenlijk, volgens den hieronder volgenden vorm worden uitgemaakt:—

Geregtshof van den Landdrost (of Landdrost en Heemraden),
van het district—————

Aan den Gerechtsbode J. P.,

Dagvaar C.D., van————— (hem naauwkeuriglijk beschrijvende), dat hij persoonlijk verschijne voor dit Geregtshof, te—————, op den————— dag van—————, 18——, ten 9 ure in den voormiddag, en daar vertoeve tot dat hij zal worden opgeroepen, dan en daar zich te verantwoorden tegen de aanklagte en informatie van E.F., als Publieke Aanklager, namens het Gouvernement van den Oranjevrijstaat agerende (of van G. H., van—————, enz., hem naauwkeuriglijk beschrijvende), dat de gemelde C.D. op of omtrent den————— dag van—————, laatstleden, den gemelden G. H. gewelddadiglijk heeft aangerand en geslagen, en dat hij daarop de uitspraak van dit Hof verbeide.

Dagvaar mede zoodanige getuigen als de gemelde C.D. zal begeeren ten zijnen behoeve te worden gehoord.

Geef kopij dezer aan den beschuldigde, en relateer uw wedervaren aan dit Geregtshof, op den dag der zitting voormeld.

Gegeven onder mijne hand, dezen—————dag van—————18——.

(Get.) J.M.,
Registrateur van het Geregtshof.

7.—*Subpoenas op Getuigen.**—Elke partij die begeerig zijn mogt eenigen getuige op te roepen, om getuigenis in eenige Crimineele zaak af te leggen, zal eene dagvaarding of subpoena bij den Registrateur moeten uitnemen; en wanneer de beschuldigde persoon te onvermogen is om de kosten voor het dagvaarden van zijne getuigen te betalen, en de Publieke Aanklager zal vinden, dat zulke getuigen belangrijk en noodig zijn voor zijne defensie, zal de Registrateur, op publieke kosten, ook dagvaarding tegen zulke getuigen uitmaken en doen exploiteren; en zulke dagvaarding zal zooveel doenlijk volgens den hieronder volgenden vorm worden uitgemaakt:—

Geregtshof van den Landdrost (of Landdrost en Heemraden)
van het district—————

Aan den Gerechtsbode J.P.,

Dagvaar A.B., van—————, C.D., van—————, en E.F., van————— (hen naauwkeuriglijk beschrijvende), dat zij en een ieder hunner persoonlijk voor dit Geregtshof compareeren, te—————, op den————— dag van————— 18——, ten 9 ure in den voormiddag (en aldaar vertoeven tot dat zij zullen worden opgeroepen of ontslagen), ten einde getuigenis der waarheid af te geven van al hetgeen hun bekend is, aangaande zekere beschuldiging door den Publieken Aanklager ingebragt tegen J.A., van————— (hem beschrijvende), wegens de misdaad van—————.

* Zie Art. 6, Ord. No. 8, 1877.

Geef aan elk hunner, de gezegde A.B., enz., eene copij van deze dagvaarding, relateer uw wedervaren aan dit Hof, op den dag der zitting vermeld.

Gegeven onder mijne hand te _____, dezen _____ dag van _____, 18_____.

(Geteekend),

L. M.,
Registrateur van het Hof.

8.—*Wanneer de Beschuldigde niet compareert.*—Wanneer de beschuldigde op den bepaalden dag niet compareert, behoorlijk gedagvaard zijnde, zal de Landdrost, op verzoek van den Aanklager, eenen Lastbrief voor zijne gevangenneming uitvaardigen, en zal ook, zoo hij zulks goed vinden mogt, hem wegens zijn non-comparitie mogen beboeten met eene som niet te bovengaande Vijf Ponden Sterling.

9.—*Wanneer de Aanklager niet verschijnt.*—Wanneer de Aanklager op den bepaalden dag der zitting niet verschijnt, zal zijne klagte van de hand gewezen worden; en een privaat persoon zijnde, zal het Hof aan den beklagde (op zijn verzoek) zoodanige kosten tegen den Aanklager mogen toestaan als het zal goedvinden.

10.—*Wanneer een Getuige niet verschijnt.*—Iemand behoorlijk gedagvaard zijnde, om getuigenis af te geven in eenige crimineele zaak, en niet verschijnt, zal, zoo hij geene wettige door het Gerechtshof goedgekeurde verschooning heeft, mogen beboet worden op dezelve wijze als voorzien is in dergelijke gevallen in Civiele zaken.

11.—*Bij consent geene Dagvaarding.*—Op verzoek of met consent van partijen, zal het Hof eenige zaak dadelijk mogen onderzoeken en uitspraak doen, zonder de uitvaardiging van eene dagvaarding.

12.—*Verhoor.*—Op den dag dat de zaak in onderzoek voor het Hof komt, zal de Registrateur de aanklagte oplezen,—daarna den beschuldigde vragen wat hij daarop te zeggen heeft en zoo hij de beschuldiging ontkent of eene defensie maakt, zal het Hof met het onderzoek en verhoor voortgaan; eerst met het onderzoeken van de getuigen en bewijzen van den Aanklager, en daarna met die van den beschuldigde, en de Landdrost zal zelve aantekeningen daarvan maken in een boek, ten dien einde door hem te worden gehouden.

13.—*Uitspraak.*—Na het afloopen van het onderzoek zal het Hof in het openbaar vonnis uitspreken, en de Registrateur zal zulks dadelijk notuleren; en in geval het Hof door eenige speciale wetsbepalingen in het geven van vonnis jurisdictie zal hebben bekomen boven de gewone jurisdictie, in het algemeen aan zulk Hof toegestaan, zal de Registrateur op de Notulen aantekening maken zulke speciale wetsbepaling vermeldende.

14.—*Onderzoek van Getuigen.*—De ondervraging en examinatie van getuigen zal op dezelfde wijze geschieden als voorzien is in dat opzigt in de Regulatien voor civiele zaken.

15.—*Vrijshelding.*—Wanneer enig beschuldigde zal worden vrijgesproken van de misdaad of overtreding hem ten laste gelegd, of de zaak wegens het niet verschijnen van den aanklager, van de hand gewezen zal zijn, of dat de prosecutie derzelve zal hebben blijven steeken, zal de beschuldigde dadelijk uit zijne gevangenis worden ontslagen.

16.—*Crimineele Lastbrief tot Strafuitoefening.*—Elk persoon die door het Gerechtshof gecondemneerd zal zijn tot gevangenis of corporeele straf, zal in hechtenis worden genomen onder eenen Lastbrief door den Landdrost onderteekend, zoo na mogelijk volgens den hieronder gegeven vorm:—

Gerechtshof van den Landdrost (of van Landdrost en Heemraden)
voor het district van _____.

Aan den Cipier of Bewaarder van het Staatsgevangenhuis te _____.

Nademaal de hieronder gemelde gevangenen op heden respectievelijk voor dit Gerechtshof schuldig verklaart zijn geworden aan de onderscheidene overtredingen hieronder vermeld, en door het Hof zijn gecondemneerd geworden tot het ondergaan der straffen tegenover de namen van een ieder hunner opgeteekend: Zoo wordt gij bij dezen gelast, om de gemelde gevangenen in uwe bewaring te nemen en te houden, tot dat zij de gezegde straffen zullen hebben ondergaan, of anders wettiglijk zullen worden ontslagen en daarvan vrijgesteld.

NAAM DER GEVANGENEN.	AAN WELKE MISDAAD SCHULDIG GEVONDEN.	VONNIS.
G.T.,	Diefstal.	25 slagen en een maand gevangenis met harden arbeid.
C.D.,	Aanranding, enz.	Beboet in Twintig Shillings, of bij non-betaling, 14 dagen confinement in het gevangenhuis.
E.F.,	Dronkenschap, enz.	Beboet in Tien Shillings, of bij non-voldoening, drie weken gevangenis met harden arbeid.

Gegeven onder mijne hand, te _____ dezen _____ dag van _____, 185_____.

(Get.) J. L., Landdrost.

(Get.) L.M., Registrateur van het Hof.

17.—*Revisie of Appel.*—In alle zaken van misdaden of overtredingen, die volgens de wet in revisie of appel zullen mogen gebragt worden naar eenige hoogere regtbank, en zulke revisie of appel verzocht en toegestaan wordende, zal de Registrateur van het Gerechtshof ten kosten der partij die de zaak in revisie of appel brengt (tenzij hij zal toegelaten worden “pro deo” te procederen), afschriften der processtukken, gecertificeerd aan den Registrateur van het Hof in Appel of revisie toezenden, op gelijke wijze als voorzien is bij de Regulatien in civiele zaken. Zullende de appellant of applicant in revisie met betrekking tot tijdsbepaling, en in andere opzigten ook gehouden zijn aan de Regulatien, ten dien opzigte in civiele zaken bestaande.

18.—*Exploit van Dagvaarding.*—Alle dagvaardingen in crimineele zaken zullen door den bode van het Hof, of zijnen wettigen adjunct, worden geëxploiteerd, op dezelfde wijze als voorzien is in dat opzigt bij de Regulatien in civiele zaken.

19.—*Hoe te handelen waar geene Regulatien zijn.*—In eenig geval, waarin het blijken zal dat geene Regulatien bestaan, zal het Hof mogen bevelen, hoedanig daarin zal worden gehandeld, mits daarvan van tijd tot tijd aan den Gouvernements Secretaris rapport inzendende.

20.—Deze bovenstaande Regulatien, zoo in Civiele als Crimineele zaken, zullen in werking komen en kracht van wet hebben van af den eersten dag van November, 1856.

J. N. BOSHOF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIT,

Fungd. Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 11 Oct., 1856.

MANIER VAN PROCEDEREN IN CIVIELE ZAKEN VOOR RONDGAANDE GERECHTSHOVEN.

Regulatien, te worden geobserveerd in Civiele Procedures voor de Rondgaande Gerechtshoven van Vereenigde Landdrosten in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den Volksraad in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 20sten dag van Februarij, 1858.

1.—Wanneer iemand begeeren zal als Procureur voor het Rondgaande Gerechtshof te worden geadmitteerd, zal hij ten minste eene maand voor de zitting van het Hof daarvan kennis geven aan den Registrateur der plaats,

alwaar hij zijn aanzoek wenschte te doen, en de Registrateur zal met de eerstvolgende post eene bekendmaking in de *Gouvernements Courant* plaatsen, dat zulk aanzoek zal worden gedaan.

2.—Dat wanneer de applicant reeds in Holland als Doctor in de Regten is gepromoveerd, of aldaar of voor de Hoogere Gerechtshoven in de Kolonies van de Kaap de Goede Hoop of Natal als Advocaat of Procureur zal zijn geadmitteerd geweest, zal hij na schriftelijke bewijzen van admmissie, als hierin vermeld, overgelegd te hebben, geregtigd zijn om zonder examinatie te worden geadmitteerd als Procureur te ageren voor de Gerechtshoven van dezen Staat.

3.—Wanneer de applicant niet onder de beschrijving in Artikel 2 vermeld behoort, dan zal hij, wanneer hij aanzoek doet, binnen twee maanden voor de zitting van het Rondgaande Gerechtshof der plaats alwaar hij wenschte te worden toegelaten, bij gelegenheid van die zitting vooraf eene examinatie moeten afleggen voor den Landdrost van het district alwaar hij zijne applicatie gemaakt heeft, en een of meer der Procureurs door den Landdrost te worden benoemd, wier pligt het wezen zal een rapport te doen over zijne bekwaamheid aan het Rondgaande Gerechtshof, en daarop zal het Hof geregtigd zijn om den applicant te admitteren of niet, zoo als het mogt goedvinden.

4.—Wanneer er meer dan twee maanden zouden moeten verlopen voor de zitting van het Rondgaande Gerechtshof, in eenige der districten van dezen Staat, zal plaats vinden, dan zal de applicant voor admmissie, als Procureur, aanzoek doen bij den Landdrost te Bloemfontein, die te zamen met den Staatsprocureur en een' anderen Procureur door den Landdrost te worden benoemd, als eene commissie de getuigschriften van admmissie, indien de applicant onder het tweede artikel zijn aanzoek doet, nazien en onderzoeken zullen; of wanneer de applicant onder Artikel 3 aanzoek doet, zullen zij hem examineeren, en aangaande zijne bekwaamheid rapporteren aan den Staatspresident, mits dat in ieder geval er eene voorafgaande kennisgeving daarvan in de *Gouvernements Courant* van niet minder dan veertien dagen zal zijn gepubliceerd, en op het rapport van de commissie zal de Staatspresident het regt hebben zoodanig applicant te admitteren als Procureur.

5.—Elk Procureur zal voor zijne admmissie betalen de somma van vijftien (15) ponden sterling, zoo als bij Ordonnantie No. 7, 1856, is bepaald.

6.—Een geadmitteerd Procureur zal voor elk Gerechtshof in den Staat mogen pleiten voor eenig persoon, door wien hij zal worden geëmplooijeerd; echter zullen geene kosten volgens tarief aan eenige partij, hetzij klager of beklaagde, of gezamenlijke klagers of beklaagden, worden toegestaan tegen zijne wederpartij dan alleenlijk voor éenen Procureur.

7.—De Registrateur van het Hooge Gerechtshof zal een register moeten houden van de namen van alle Procureurs reeds geadmitteerd, en die hierna zullen worden geadmitteerd, en om hem daartoe in staat te stellen, zullen alle admmissien behoorlijk in de *Gouvernements Courant* moeten worden geadverteerd door den Gouvernements Secretaris, of door den Registrateur van het Hof door wien de admmissie zal zijn geschiedt, naar het geval mogt zijn.

8.—De kosten-rekeningen van Procureurs zullen getaxeerd moeten worden door den Registrateur van het Rondgaande Gerechtshof van het district alwaar de zaak zal gediend hebben, doch zal zijne taxatie naar den Landdrost onder revisie mogen worden gebragt; in zulk verder beroep zullen echter geene verdere vorderingen aan eenigen Procureur worden toegestaan; ook zal geene taxatie van zulke kosten-rekeningen of revisie mogen plaats vinden, tenzij eene behoorlijke kennisgeving aan de tegenpartij of zijnen Procureur zal zijn gegeven.

9.—Alle applicatien, arresten, injunctien, of andere interlocutaire orders, moeten ondersteund worden door een of meer beëdigde verklaringen, meldende alle omstandigheden en feiten waarop zoodanige applicatien gegrond zijn.

10.—Alle zoodanige applicaties als vermeld, zullen gemaakt worden voor het Rondgaande Gerechtshof van vereenigde Landdrosten bij hunne zitting ter eeniger plaatse in het open Hof, of bij eenige der Landdrosten in Kamers, zittende als Lid van het Rondgaande Gerechtshof, mits dat zoodanige interloculaire orders, gegeven door een Lid van gemeld Hof in Kamers, onderworpen zullen zijn om op aanzoek van eenige partij van de eerst daaropvolgende zitting van het Rondgaande Gerechtshof, in het district alwaar zulks zal gegeven zijn, te worden ter zijde gezet of veranderd.

11.—Alle zoodanige interloculaire orders en alle kennisgevingen, arresten, of inbeslagnemingen of andere daadzaken, daaronder gedaan zijnde, kunnen vernietigd en teruggetrokken worden door de partij aan wie dezelve is verleend geworden of zijnen Procureur, of andere wettige vertegenwoordiger, door eene schriftelijke kennisgeving geadresseerd en afgegeven aan den persoon of de personen tegen wien dezelve zal zijn verleend geweest, of die met de uitvoering daarvan zal zijn belast; of anders vernietigd worden door eene contra-order van den Landdrost door wien dezelve verleend is geworden, na beide partijen daartrent te hebben gehoord.

12.—Geen lastbrief waardoor eenig persoon in arrest genomen of onder borgtocht geplaatst kan worden, zal verleend worden om zoodanigen persoon te verplichten voor het Rondgaande Gerechtshof te verschijnen, ten einde eene civiel e zaak tegen hem aldaar te verdedigen en aan de uitspraak van gemeld Hof te voldoen, tenzij het bedrag van den eisch tegen zoodanigen persoon de som van vijf-en-zeventig ponden sterling te boven gaat, buiten renten en alle onkosten vooraf gemaakt of daarna te worden gemaakt, ten einde zoodanigen eisch te verkrijgen.

13.—Geen lastbrief tot inbeslagneming van eenige roerende of onroerende goederen, of eenig eigendom, zal verleend worden, ten einde jurisdictie aan het Hof te geven tegen den eigenaar daarvan, dan alleen wanneer de eigenaar buiten de limieten van dezen Staat woonachtig is, of van meening is zoodanige roerende goederen buiten de jurisdictie van het Hof te vervoeren, met meening zijne crediteuren te benadeelen, mits dat het bedrag van den eisch de somma in het voorgaande of twaalfde artikel voormeld zal belooopen.

14.—Geen lastbrief als in de twee laatst voorafgaande artikelen vermeld, zal verleend worden, tenzij eene beëdigde verklaring van den eischer of zijnen Procureur of Agent, of eenig ander privaats persoon, worde overgelegd, de persoon die het verzoek doet, beschrijvende bij zijnen vollen naam, woonplaats en capaciteit, het ware bedrag van den eisch, dat de eischer geene securiteit of waarborg voor het bedrag van zijnen eisch heeft, of waar hij zulks heeft, dan de volle waarde daarvan meldende, en dat de som van vijf-en-zeventig ponden (£75) sterling overblijft als niet geseceerd of gewaarborgd, verder zoo veel doenlijk zijn zal, den vollen naam en de woonplaats van den persoon tegen wiens persoon of goederen of vaste eigendommen zoodanigen lastbrief verzocht wordt, alsmede eene beschrijving gevende van de goederen of het eigendom die in beslag moeten genomen worden, en in alle gevallen dat zoodanig persoon van meening of alreeds bezig is te vertrekken, of zijne roerende goederen weg te zenden buiten de limieten van dezen Staat, of eenige andere daad waarop het Hof volgens de wet gerechtigd zijn zal het verzochte decreet te verleenen, en de reden meldende waarop de eischer zoodanige verklaring gegroind heeft.

15.—Alle zoodanige applicaties als in de voorafgaande artikelen vermeld, zowel als alle andere regtsplegingen zullen gemaakt, gedaan of uitgenomen worden door eenen behoorlijk geadmitteerden Procureur, die verplicht zal zijn eene procuratie of eenen lastbrief door den persoon in wiens naam hij ageeren zal, verleend en onderteevend, te produceeren, bij gelegenheid van het maken van zoodanige applicatie of uitneming van eenige dagvaarding, of doen van defensie in eenige zaak als voormeld, tenzij aan den Landdrost of het Hof voormeld zal

worden aangetoond, dat de partij geen zoodanigen Procureur kan bekomen, of er gegronde redenen bestaan waarom hij er geen wensch te emploijeren, in welk geval hem zal worden toegelaten in persoon te ageren.*

16.—De lastbrief of procuratie en de beëdigde verklaring in de Artikelen 14 en 15 vermeld, zullen door den Landdrost aan wien dezelve zijn ingeleverd, aan den Griffier of Registrateur van het Rondgaande Gerechtshof van zijn district overhandigd worden ter inzage van den verdediger of zijnen Procureur, ten allen billijken tijde, zonder kosten, en copij derzelve zal, indien gevraagd, door den Registrateur aan den verdediger of zijnen Procureur moeten worden verleend onder betaling van de kosten volgens tarief.

17.—Alle lastbrieven tot arresten van eenig persoon, of tot inbeslagneming van zijne roerende goederen, of zijn onroerend eigendom als voormeld, zullen onderteekend worden door den Landdrost die dezelve verleent, zoo ook door den Procureur van den eischer; en zal zoo veel doenlijk volgens den vorm, hieronder voorschreven, moeten worden uitgemaakt, namelijk:—

Aan den Baljuw van opgemeld district of zijnen wettigen plaatsvervanger,

Gij wordt mits dezen gelast den persoon C. D., van———, handelaar, (zoo hij binnen de grenspalen van dezen Staat wordt gevonden), in arrest te nemen en hem in secure bewaring te houden, ten einde hem op te brengen en te stellen voor het Rondgaande Gerechtshof, dat gehouden zal worden te —— op den —— dag van ——, 18—, eerstkomende, dan en daar redenen te geven, waarom hij niet aan A. B., van ——, landbouwer, betaald heeft de somma van —— ponden sterling, door hem aan gemelde A. B. wettiglijk verschuldigd voor —— (hier volgt de verdere beschrijving van de oorzaak der schuld, en welke geheele beschrijving natuurlijk altoos verandert naar den aard derzelve).

En relateer op den tijd en plaats opgemeld al hetgeen door u krachtens dezen lastbrief zal zijn verrigt.

Aldus verleend te —— op den —— dag van —— 18—.

(Get.)

E. F.,

Landdrost van———

en gecommiteerd Lid van het Hof.

(Get.) G. H.,

Procureur voor den Eischer.

N.B.—De vorm van eenen lastbrief tot inbeslagneming van goederen of landerijen verschilt natuurlijk in de bewoordingen naar den aard van den last, eene nauwkeurige beschrijving gevende, zoo veel zulks doenlijk zijn zal, van het vaste eigendom dat in beslag of de goederen die in beslag en bewaring genomen moeten worden tot dat A. B. zijne actie tegen C. D. zal hebben voorgebragt enz.; ook kan wel dezelfde lastbrief bevelen het arresteren van den persoon en de inbeslagneming der goederen.

18.—Alle lastbrieven, dagvaardingen en andere stukken, en alle afschriften daarvan, met uitzondering van vonnissen, orders en bevelen van het Hof moeten worden uitgemaakt en afgeschreven en aan den voet onderteekend door den Procureur die dezelve uitneemt; en na het origineel te hebben nagezien, zoodat er in den vorm geene onnoodige afwijking heeft plaats gevonden, dat de datums van het verleenen van zulk stuk zoowel als van de zitting van het Hof correct zijn ingevuld, en dat de vereischte procuratie worde overgelegd, zal de Landdrost of de Registrateur van het Hof naar omstandigheden, zoodanig origineel onderteekenen.

* Zie Arts. 2 en 3, Ord. No. 3, 1877.

19.—De Landdrostklerken zullen Registrateurs zijn van de Rondgaande Gerechtshoven, elk voor het district waarin hij in zijne gemelde betrekking zal fungeren, en totdat daaromtrent andere voorzieningen zullen zijn gemaakt, zullen de zij voor zichzelf uit de bij het tarief bepaalde kantoopenningen mogen heffen en behouden, te weten:—

In alle Civiele Zaken.

Voor registreren van elke procuratie.....	1	0
„ „ „ eenig pleidooi	1	0
„ „ „ eenig ander document.....	0	6
„ afschriften van eenig document, voor elke bladzijde.....	0	6
„ onderteekenen van elke citatie.....	1	6
„ registreren van comparitie van eenen gedaagde.....	0	6
„ onderteekenen van eene subpcena op een of meer getuigen ..	1	0
„ uitmaken en inboeken van eenige order of vonnis van het Hof	1	6
„ onderteekenen van eenig vonnis ter executie	2	6
„ registreren van petitie in appel.....	1	6
„ elk getuige voor het Hof geëxamineerd.....	1	0
„ nemen van securiteit <i>de restituendo</i>	2	0
„ eene commissie tot examineren van getuigen <i>de bene esse</i> buiten den Staat	7	6
„ alle zaken voor den Landdrost als gecommiteerd Lid van het Hof gebracht, de helft der leges volgens tarief geauthori- seerd.*		

20.—Bij het verleenen van eenigen lastbrief voor arrest op eenig persoon of beslag op zijne goederen, zal de Landdrost de kosten daarop gemaakt op den lastbrief endosseren, en de Baljuw zal, indien gevraagd, dadelijk na het maken van zulk arrest of beslag ten koste van den applicant eene copy van den lastbrief verleenen; maar wanneer de kosten niet op zoodanigen lastbrief zullen zijn geëndosseerd, dan zal de eischer niet gerechtigd zijn om de kosten door hem gemaakt ter verkrijging derzelve van den verweerder te eischen, indien hij dadelijk op de beteekening van den lastbrief aan den eisch des eischers voldoet.

21.—Wanneer voldoende en redelijke securiteit door den gearresteerde of den persoon wiens goederen in beslag zullen zijn genomen, zal aangeboden worden, dat hij voor het Hof op den bepaalden tijd verschijnen zal, en aan de uitspraak of het vonnis van het Hof voldoen, of dat hij de gevorderde som met de kosten aan den Baljuw zal betalen, dan zal de Baljuw den gearresteerde of zijne losse goederen mogen ontslaan, en de borgacte zal, zoo na mogelijk, volgens den hieronder gegeven vorm worden uitgemaakt:—

Zij het mits dezen bekend:

Dat wij ondergeteekenden C. D., van ——— en E. F., van ——— ons interponeren en verbinden aan G. H., Baljuw van het district ———, in den Oranjevrijstaat, hetzij afzonderlijk of gezamenlijk tot de prompte betaling van de somma van ——— aan den gemelden Baljuw, ter zijner order, of aan zijnen wettigen plaatsvervanger en onder verband als naar regten.

De voorwaarden van deze verbindtenis zijn zoodanig, dat in geval de bovengemelde C. D. voor het Rondgaande Gerechtshof, zitting houdende te ——— in den Oranjevrijstaat, op den ——— dag van ——— zal compareeren en zich verdedigen op de klagte van A. B., dat (hier volgt de opgaaf zoo als in den lastbrief vermeld), en tevens dat hij aan de uitspraak of het vonnis van het Hof daarop zal voldoen, of zichzelf in executie daarvan aan het gevangenhuis van het Hof overgeven, dan zal

* Zie Art 9, Ord. No. 3, 1877.

deze verbindtenis van nul en geener waarde zijn, doch anderszins in volle kracht blijven.

(Geteekend) C. D.
(„) E. F.

Verleend en onderteeekend in het bijzijn van _____

(Geteekend) L. M.
(„) N. O.

NB.—Er kunnen natuurlijk ook twee en meer borgen aangenomen worden, om zich met en benevens den gearresteerde te verbinden.

22.—De Baljuw zal op verzoek van den eischer in de zaak, of zijnen Procureur, de borgacte aan hem bij cessie mogen overmaken; zoo ook op last van den Landdrost, of het Hof, eenig geld, obligatien of andere waarde door hem in beslag genomen.

23.—Het zal aan ieder persoon die gearresteerd zal zijn, of in eenige zaak van arrest of injunctie zal zijn gedagvaard, vrijstaan, vroeger dan den bepaalden dag te compareren en aan den Landdrost of het Hof applicatie te doen om het arrest of beslag gedissolveerd te hebben, mits hij ten mintse 24 uren vooraf daarvan aan de tegenpartij of zijnen Procureur kennis geeft.

24.—Alle dagvaardingen tegen eenig persoon, om in eenige zaak voor het Rondgaande Gerechtshof te compareren, alsmede subpoena's op getuigen zullen door den Registrateur van het Hof en door den Procureur, of den persoon die dezelve uitnemen zal, met zijnen naam en woonplaats, worden onderteeekend.

25.—De vorm van eenige dagvaarding op een' beklagde zal, zoo veel doenlijk, volgens het hieronder gegeven voorbeeld, worden uitgemaakt, namelijk:

In het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten te _____ in den Oranje-vrijstaat.

Aan den Baljuw van opgemeld district of zijnen wettigen plaatsvervanger,

Dagvaar C. D., van _____, landbouwer, dat hij compareere voor het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten, te worden gehouden te _____ op den _____ dag van 18—, en volgende dagen, tot dat hij zal worden opgeroepen, beginnende te 9 ure in den voormiddag, om redenen te geven waarom hij niet zal worden gecondemneerd aan A. B. te betalen de som van _____ ponden sterling door hem aan den gemelden A. B. verschuldigd op en uit kracht van zeker schuldbewijs, gedateerd den _____ dag van _____ 18—, door den gemelden C. D. gepasseerd, ten faveure van G. D., en door laatstgenoemde aan den gemelden A. B. gecedeerd, en waarvan de gemelde A. B. nu de wettige houder is, benevens de renten daarop verlopen, van den _____ dag van _____ 18—, met de kosten (of zoodanige andere gronden van actie als er mogen bestaan).

Geef aan den gemelden C. D. eene copy van deze dagvaarding, alsmede van het gemelde schuldbewijs (of eenig ander document, naar het geval zal zijn), en informeer hem dat ingeval hij niet in persoen of door eenen Procureur zal compareren, het Hof de klagte tegen hem in zijne afwezigheid zal onderzoeken, daarop provisioneel vonnis geven, en indien vereischt, executie op gemeld vonnis verlenen.

Dagvaar behoorlijk en relateer uw wedervaren aan het Hof.

Aldus verleend te _____ den _____ dag van _____ 18—.

(Get.) N. N.,

Registrateur van het Rondgaande Gerechtshof.

(Get.) G. H.,

Procureur voor den eischer, wonende te _____.

26.—Alle dagvaardingen op handschriften, obligatien of schepenkenntnissen uitgevaardigd, van eenen “liquiden” aard zijnde, zullen moeten worden geëxploiteerd op den persoon zelve of aan zijne woning, of de plaats alwaar hij het laatst gewoond heeft, aan een der huisgenooten, of door het aanplakken van copy der dagvaarding en andere copyen aan de deur van zulk huis, ten minste vijf dagen voor den dag van comparitie in de dagvaarding vermeld, wanneer de gedaagde woonachtig mogt zijn binnen 20 Engelsche mijlen (4 uren te paard) van de plaats waar het Hof zitting zal houden, en ten minste tien (10) dagen voor den dag van comparitie, wanneer hij op eenen grooteren afstand mogt wonen.

27.—Alle dagvaardingen voor eenige schuld van eenen “illiquiden” aard zijnde, waartegen defensien of contra-vorderingen mogen worden gemaakt, zoo als op rekeningen, boeschulden, verbreken van contracten, schadevergoeding van welken aard ook en dergelijke geschillen, zullen ten minste dertig dagen voor den dag van comparitie moeten worden geëxploiteerd op de wijze zoo als in den laatst voorafgaanden regel is bepaald; en de klager of eischer zal een afschrift van de dagvaarding, op de wijze als in gemelden regel vermeld, aan den gedaagden moeten doen afleveren, en in alle zaken van dien aard zal de klager aan den gedaagde de volgende kennisgeving doen, en welke kennisgeving aan de dagvaarding zal zijn geannexeerd, of aan den voet of volgende bladzijde geschreven of gedrukt, namelijk:—

C. D., *Neem kennis:*

Dat zoo gij voornemens zijt eenige exceptie of defensie te maken tegen de vordering in deze dagvaarding voorkomende, gij gehouden zult zijn zulk door eenen Procureur van dit Hof aan mij in geschrifte te doen binnen den tijd van tien (10) dagen na het exploiteren van deze kennisgeving.

(Geteekend),

G. H.,

Procureur van den Eischer.

28.—Wanneer de dagvaarding en kennisgeving, als in het laatst voorafgaande artikel vermeld, zullen zijn geëxploiteerd, zal de gedaagde gehouden zijn binnen tien dagen na zulk exploit zoowel al zijne exceptien als defensien op de meriten der zaak in geschrift aan des eischers Procureur in te leveren, tenzij een langer termijn door den Landdrost, als gecommitteerd Lid daartoe, aan hem zal worden toegestaan; en hij zal niet toegelaten worden eenige daadzaak te bepleiten of te bewijzen, die niet duidelijk in gezegde geschrevene defensie zal zijn vermeld.

29.—Elke dagvaarding zal genomen worden als eene declaratie in de zaak, en zal dus kortelijk maar duidelijk den eisch en de gronden daarvan vermelden; en op ontvangst van een geschreven defensie zal des eischers Procureur binnen tien dagen daarna, indien hij zulks verkiest, of indien zulks door des gedaagdens Procureur geëischt zal worden, een geschreven replicatie op des gedaagdens Procureur doen exploiteren, die weder op dezelfde wijze binnen drie dagen zal mogen dupliceren.

30.—De Procureur van den eischer zal met zijne dagvaarding als ook met zijn repliek, insgelijks zal ook des verweerders Procureur met zijne schriftelijke defensie of exceptien en zijn dupliek, eene lijst van alle documenten en andere schriftelijke bewijzen, die beide partijen bij het verhoor der zaak van meening zijn over te leggen en te produceren, op de tegenpartij of zijnen Procureur doen exploiteren.

31.—De Procureur van den eischer zal al de plaats gevonden hebbende schriftelijke pleidooijen of procedures als voormeld, minstens drie dagen vóór den dag bepaald voor het openen van het Hof aan den Registrateur doen afleveren, en gelijker wijze zal des verweerders Procureur zijne procuratie overleggen.

32.—Ingeval een Procureur niet op de plaats woonachtig zijn zal, waar het Hof zal zitten, zal hij aan de tegenpartij een huis in zoodanige plaats vermelden, alwaar eenige kennisgeving of aanzoek om inzage van documenten, of aflevering van eenig processtuk zal mogen plaats vinden.

33.—Wanneer de gedaagde geen geschreven defensien zal ingeleverd hebben, en de eischer daardoor verhinderd mogt worden om zijne bewijzen daartegen in te brengen, zal het Hof de zaak mogen verwijzen naar eene andere plaats, en de getuigen daarhenen doen dagen; doch den gedaagde in alle daardoor gemaakte extra kosten condemneren, en bovendien van hem securiteit eischen voor de betaling der geëischte som met de kosten, of anders na het hooren van des eischers getuigen, en inzien zijner geschrevene bewijzen, provisioneel vonnis tegen den gedaagde verleenen, of zoodanige andere order in de zaak maken, als aan het Hof onder de omstandigheden zal blijken recht en billijk te zijn.

34.—In alle zaken, waarin de gedaagde niet zal compareeren, behoorlijk gedagvaard geworden zijnde, zal het Hof de bewijzen, die de eischer zal voorbrengen, aanhooren en onderzoeken, en daarop vonnis mogen geven, doch zoodanig vonnis zal provisioneel zijn, en geexecuteerd worden onder *cautio de restituendo*; doch wanneer het aan het Hof zal blijken, dat de gedaagde van huis was toen de dagvaarding exploitteerd werd, en niet in tijd kon terug zijn om te kunnen compareren, zal het Hof eene tweede citatie mogen verleenen, hetzij voor comparitie op eene andere plaats, of op dezelfde plaats bij eene volgende zitting, mits dat het verder aan het Hof zal blijken, dat de bewijzen door den eischer geproduceerd, en de zaak zelve van dien aard zijn, dat eene defensie waarschijnlijk van goed gevolg zijn zal voor den gedaagde, en mits het geene zaak is van gewone geldelijk schuld of transactien van dien aard, dat door eene vertraging den eischer tot nadeel of merklijk ongemak zal verstrekken.

35.—Wanneer provisioneel vonnis tegen eenigen gedaagde zal zijn verleend, zal hij het recht hebben de zaak op nieuw te openen, door den eischer te doen dagvaarden, om redenen te geven waarom het gegeven provisioneel vonnis niet zal worden ter zijde gezet, en het betaalde met de renten en kosten te restitueren, mits de persoon tegen wien zulk provisioneel vonnis zal zijn verleend, zal aantoonen, dat hij niet te huis was toen de dagvaarding geexploiteerd werd, en dat hij geen tijd had zijne bewijzen en getuigen voor te brengen, of eenige andere omstandigheid hem had verhinderd te compareren of zijne zaak te verdedigen, en zijn default niet opzettelijk is geweest, mits dat het Hof de voorgebragte redenen gegrond zal bevinden, en mits altoos dat het proces tot opening van zulk provisioneel vonnis zal begonnen en voorgebragt worden bij de eerstvolgende zitting van het Hof op de plaats waar de zaak diende.

36.—De Notulen van alle civiele processen zullen door den Registrateur van het Hof worden gehouden, volgens voorbeeld door ZHEd. den Staatspresident te worden gegeven; de getuigenissen ingewonnen, naauwkeuriglijk opgeschreven, en alle documenten en geschriften als bewijzen geproduceerd, genotuleerd en gomerkt, en ingeval van appèl, afschriften daarvan behoorlijk gecertificeerd aan het Hof van Appèl toegezonden.

37.—De origineele stukken van elk proces zullen in het Landdrostkantoor van het district, waar de zaak diende, behoorlijk ingebonden en genommerd bewaard blijven, met uitzondering in zaken waar er appèl of revisie zal worden aange-teekend, wanneer de Registrateur overeenkomstig Artikel 55 handelen zal, mits dat niets hierin vervat den Registrateur zal beletten om de origineele schriftelijke bewijzen in eenige zaak, waar geen appèl is aange-teekend geworden, aan de partij door wien dezelve ingeleverd werd, terug te geven, maar in zulk geval zal hij eene copij van dezelve maken, op kosten van den applicant, certificeeren en bij de stukken houden.*

* Zie Art. 10, Ord. No. 3, 1877.

38.—Bij afwezigheid van een of meer getuigen zal het Hof, op verzoek van de partij die zoodanige getuigen wenscht te produceeren, met het verhoor van de zaak voortgaan, voor zoo verre als partijen in gereedheid zijn, en dan het verder verhoor uitstellen, of naar eene andere plaats verwijzen, mits dat aan het Hof blijkt, dat zoodanige getuige behoorlijk is gedagvaard geworden, of dat de dagvaarding in tijds is uitgenomen en geexploiteerd; maar dat zoodanige getuige niet gevonden of niet te huis was, en dat hij volstrekt noodig is tot staving van eenige voorname daadzaak tot de zaak in kwestie betrekking hebbende, anders zal het Hof met het onderzoek der zaak voortgaan en uitspraak doen; maar zulk eene uitspraak zal, indien het Hof zulks goedvinden mogt, provisioneel zijn, even als in geval van afwezigheid van den gedaagde is voorzien.

39.—Elke partij kan naar goedvinden getuigen doen dagvaarden, en zal tot dien einde de dagvaarding uitnemen van den Registratur van het Hof waar de zaak dienen zal, elke dagvaarding voor niet meer dan vier personen, die door den Registrateur zal worden onderteekend en geëndosseerd met de naamteekening en woonplaats van den Procureur van de partij die de subpœna zal uitnemen. Het exploit zal geschieden door den Baljuw van het district waaronder zulk een getuige sorteert, en in genoegzamen tijd voor zulk een getuige om te kunnen verschijnen, waarover het Hof zal oordeelen, in geval van noncomparitie. Het exploit zal geschieden door aflevering van eene copij subpœna, ter zelfder tijd het origineel vertoonende en den inhoud explicerende, en elk persoon, die aldus als getuige zal zijn gedagvaard geworden, eenen redelijken tijd vóór dat de zaak dienen zal, en zijne billijke reiskosten aan hem betaald of aangeboden zijnde, en geene wettige verhindering of verschooning kunnende aantoonen, wanneer hij niet bij afroeping van zijnen naam voor het Hof zal verschijnen, zal schuldig zijn aan verachting van het gezag van het Hof, en mogen worden beboet of in gevangenis geplaatst; en bovendien onderworpen zijn aan zoodanige schadevergoeding als de partij, die door zijne weigering of nalatigheid eenig nadeel mogt geleden, zal hebben te vorderen.*

40.—De vorm van eene subpœna op eenig getuige zal zoo na mogelijk zijn als volgt:—

In het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten te ————— in den Oranjevrijstaat.

Aan den Baljuw van het gemelde district of zijn wettigen plaatsvervanger.

Dagvaar J. K., L. M., N. O. en P. Q., dat zij en een ieder hunner, met terzijdestelling van alle uitvlugten of bezigheden, in persoon compareeren voor het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten, te worden gehouden te —————, op den ————— dag van —————, 18— eerstkomende, om 9 ure in den voormiddag, en daar zullen tegenwoordig blijven gedurende de zitting van het Hof, of tot dat zij wettiglijk zullen worden ontslagen, om dan en daar getuigenis der waarheid af te geven in zekere zaak voor dit Hof dienende, tusschen A.B., als eischer, en C.D., als verweerder, tot betaling van zekere som gelds wegens verkochte goederen, blijkens rekening (of wat anders de zaak in kwestie is, kortelijk te vermelden), wordende hunne getuigenis vereischt ten faveure van eischer (of verweerder, naar het geval zijn mogt).

Hierin nalatig zijnde, zullen zij of een of ander hunner onderworpen zijn aan eene boete van een honderd ponden sterling.

Aldus verleend te —————, op den ————— dag van —————, 18—.

(Geteekend),

N.N.,

Registrateur van het Rondgaande Gerechtshof.

(Get.) G. H.,

Procureur voor den eischer (of verweerder).

* Zie Art. 6, Ord. No. 8, 1877.

41.—Bij den aanvang met de civiele zaken zal de Registrateur van het Hof eene rol aan den Voorzitter overhandigen van alle civiele zaken, genummerd volgens de datums wanneer de dagvaarding~~en~~ zijn uitgenomen, en meldende de namen en toenamen van eischers en verweerders, als ook kortelijk den gemaakten eisch.

42.—Wanneer na afroeping van partijen de eischer of klager, of zijn Procureur, niet verschijnt, zal de verweerder van die instantie geabsolveerd worden met de kosten, tenzij het Hof redenen zal zien eenige andere order daarin te maken.

43.—In alle civiele processen, voor het Rondgaande Gerechtshof dienende, zal des eischers Procureur vooraf kortelijk de zaak openen, door vermelding van de daadzaken, die hij voornemens is te bewijzen, doch zonder eenige aanmerkingen daarop te maken, en daarop tot de bewijzen van zijnen eisch, zoowel schriftelijke als mondelinge, overgaan; daarna op gelijke wijze zal de Procureur van den verweerder tot het bewijs van zijne defensie, en, indien er zulks gemaakt wordt, van zijnen eisch in reconventie overgaan; en daarna in geval de verweerder eisch in reconventie gemaakt heeft, zal de eischer zijne bewijzen tegen den eisch in reconventie overleggen.

44.—Na het sluiten der getuigenissen en bewijzen aan beide zijden, zal des eischers Procureur zijne aanmerking op de zaak in het algemeen voordragen, en na hem op gelijke wijze des verweerders Procureur; en daarna zal eischers Procureur repliceren en verweerders Procureur dupliceren. Op alle argumenten of verzoeken (motien) voor het Hof, zal de Procureur van den applicant eerst worden gehoord, en het regt hebben van repliek.

45.—Wanneer eenig getuige door den Procureur van de partij die hem produceert, zal zijn ondervraagd worden, zal de Procureur van de tegenpartij hem mogen ondervragen, en de partij die den getuige produceert, zal het regt niet hebben hem op nieuw te ondervragen, tenzij eenig nieuw feit in de contra ondervraging zal voorgekomen zijn, anders zal verlof van het Hof tot zoodanige verdere examinatie eerst moeten bekomen worden.

46.—Wanneer het getuigenis van eenig persoon in gevaar mogt zijn, om verloren te gaan, vóór dat de zaak voor het Hof kan dienen, zal het aan de partij, die begeerig is zulke getuigenis te verzekeren, vrijstaan, om bij het Hof of het gecommiteerd Lid aanzoek te doen, en het Hof of het gecommiteerd Lid de redenen voor zulk aanzoek gegrond bevindende, zal zoodanigen getuige voor zich of voor eenen Commissaris daartoe geauthoriseerd, doen examineeren, mits de tegenpartij of zijn Procureur daarvan tijdige en behoorlijke kennis gegeven worde, om bij zoodanige examinatie tegenwoordig te kunnen zijn, en contravragen te doen. En het Hof of gecommiteerd Lid zal in zulke gevallen zoodanige order geven als de zaak naar regt zal vereischen.

47.—Bij de zitting van het Rondgaand Gerechtshof in ieder district, zoowel in civiele als crimineele zaken, zal elken Landdrost, alsmede de Staatsprocureur, moeten gekleed zijn in zwarte onderkleederen met een zwarte zijden toga en witte gespleten bef; zullende het nogtans aan de Advocaten en Procureurs vrijstaan om des verkiezende ook eene zwarte toga met witte gespleten bef te mogen dragen van eene stof welke zij zullen goed vinden.

48.—Na het uitspreken van het vonnis door het Hof zal de partij, ten wiens voordeele zulk vonnis zal zijn gegeven, aanstonds executie daarop mogen uitenemen voor het bedrag van het vonnis met de kosten, wanneer die zullen zijn toegekend geworden, doch zullen die eerst behoorlijk moeten zijn getaxeerd; tenzij, bij vonnis van het Hof, eenig vast- of landgoed executabel zal zijn verklaard, zal de executie eerst tegen de roerende goederen van den persoon tegen wien het vonnis zal bestaan, worden uitgeoefend, en wanneer die te kort komen, of er geene gevonden zullen worden, zal op aanzoek daartoe door den persoon ten

wiens voordeele het vonnis werd verleend, of van zijnen Procureur, eene order door 't Hof of den Landdrost als gecommiteerd Lid gegeven worden, tot in beslagneming van eenig onroerend of landgoed, welk vast eigendom alsdan door den Baljuw, ten overstaan van den Landdrost zal mogen worden verkocht, doch vooraf eene kennisgeving aan alle crediteuren van den schuldenaar en de verbandhouders op zulk vast eigendom in de *Gouvernements Courant* gegeven worden, om op eenen dag, door den Landdrost bepaald, te zijnen kantore te vergaderen, en daar te beslissen of zulk goed zal worden verkocht, en de voorwaarden van zoodanigen verkooping te bepalen; mits zulke advertentie ten minste veertien dagen vóór den dag der bijeenkomst gepubliceerd zal zijn, en eene zoodanige verkooping ook ten minste zes weken vooraf op gelijke wijze zal zijn geadverteerd.

49.—Losse of roerende goederen in beslag genomen als in het laatst voorgaande artikel gemeld, mogen door den Baljuw publiek worden verkocht, mits zulke verkooping ten minste veertien dagen vooraf in de *Gouvernements Courant* adverterende, en op het bord of aan de deur van de Raadzaal aanplakkende. Na aftrek van zijne kosten zal hij het bedrag door hem op het vonnis verhaald, aan den eischer uitbetalen, en zoo er eenig surplus zijn mogt dit aan den persoon tegen wien hij het vonnis zal hebben geëxecuteerd, terug geven.

50.—De Baljuw zal van eenig beslag op vaste eigendommen dadelijk aan den Registrateur van Acten en den Landdrost van het district, waarin zulk eigendom gelegen is, in geschrift kennis geven, zoo ook wanneer zulk beslag weder zal zijn opgeheven.

51.—Alle objectien tegen de verkooping van eenig in beslag genomen onroerend goed, zullen na verhoor van alle belanghebbende partijen, door den Landdrost, als gecommiteerd Lid van het Hof, door hetwelk het vonnis zal zijn uitgesproken, worden verhoord, en hij zal daarin beslissen, of, zulks goed vindende, de verkooping mogen staken en de gemaakte objectien naar de beslissing van het Rondgaande Gerechtshof mogen verwijzen.

52.—Dadelijk na de verkooping van eenig vastgoed, in geval er meer aanspraken op zijn mogten; dan van den persoon ten wiens behoeve de executie verkooping zal hebben plaats gevonden, zal de Landdrost eene distributie rekening van het gerealiseerde koopsbedrag opmaken, aan elken crediteur volgens wettige preferentie zijn aandeel daarin toekomende toewijzen, en zal in de *Gouvernements Courant* adverteeren, dat zoodanige rekening voor den tijd van een-en-twintig dagen ten zijnen kantore ter inspectie van belanghebbenden zal gereed liggen; na verloop van welken tijd, ingeval er geene gegronde objectien zullen worden voorgebragt, die rekening als bekrachtigd zal worden beschouwd, en de uitbetaling daarmede overeenkomstig gemaakt; tenzij later, en vóór dat eene uitbetaling zal zijn geschiedt, op goede gronden aan den Landdrost voorgebragt, eene verdere opening voor objectien tegen de gemelde rekening door hem zal worden toegestaan. In geval van objectien zal de Landdrost na verhoor van partijen beslissen, doch van zijne uitspraak zal verder zijn een appèl naar het eerstvolgende Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten.

53.—De onkosten die tot eene verkooping (zoo als in het laatst voorafgaande artikel bepaald is), zullen worden gemaakt, zullen in de eerste instantie gedragen worden door de partij ten wiens behoeve zulke verkooping geschiedt; maar zullen uit de eerste opbrengst der koopenningen aan hem worden terug betaald.

54.—Wanneer de persoon tegen wien eenig vonnis zal zijn gegeven, wenscht te appelleren,* zal hij bij het Hof of den Landdrost als gecommiteerd Lid aansoek mogen doen, en het Hof of het gecommiteerd Lid zal, na verhoor van beide partijen of hunne Procureurs, mogen bevelen, dat de executie van het vonnis zal

* Zie Art. 8, Ord. No. 3, 1877.

worden gestaakt, tot dat de zaak in appèl zal zijn gedecideerd, en den appellant mogen opleggen securiteit te stellen voor de voldoening van het vonnis, wanneer het noodig geacht zal worden dat zulks zal geschieden, of het Hof of het gecommiteerd Lid zal mogen bevelen, dat niettegenstaande het appèl de executie van het vonnis zal doorgaan, en hetgeen daarop verhaald mogt worden, aan den eischer of houder van het vonnis uitbetaald onder securiteit, ten einde restitutie te doen van al hetgeen onder zulk vonnis zal zijn verhaald geworden, ingeval de zaak in appèl anders zal worden uitgewezen, en al zulke borgacten zullen voor den Landdrost, als gecommiteerd Lid van het Hof, worden gepasseerd, die ook oordeelen zal of de aangeboden securiteit voldoende is of niet.

55.—Wanneer eenige zaak in appèl of revisie van het Rondgaande Gerechtshof naar den Uitvoerenden Raad zal worden verzocht en aangetekend, zal de Registrateur een afschrift van al de stukken van het proces door hem gecertificeerd in zijn kantoor houden, en de origineele stukken aan den Gouvernements Secretaris moeten inzenden, ten minste acht dagen vóór dat de zaak in appèl zal dienen, met een certificaat aan de aan elkander gehechte en verzegelde origineele stukken geannexeerd, en zoo na mogelijk naar het volgend voorbeeld geschreven zij, namelijk :—

Ik, N.N., Registrateur van het Rondgaande Gerechtshof, gehouden te worden te ———, op den ——— dag van 18——, certificeer hiernede, dat de hieraan geannexeerde zijn de origineele stukken in het proces tusschen A. B., eischer, en C. D., verweerder, en bevatten naauwkeurige aantekeningen van alle getuigenissen of andere bewijzen voor het Hof gebragt, en van alle objectien door beide partijen gemaakt, en de beslissingen van het Hof daarop, en welk gediend heeft voor het Hof opgemeld, en beslist werd op den ——— dag van ———, 18——.

(Geteekend),

N. N.,

Registrateur van het Rondgaande Gerechtshof.

Bloemfontein, den ———, 18——.

56.—Appèllen en revisien van beslissingen der Rondgaande Gerechtshoven moeten bij petitie worden verzocht aan het Hof of aan den Landdrost, als gecommiteerd Lid, binnen tien dagen na zoodanige beslissing en geproduceerd worden bij de eerstvolgende zitting van het Hof van Appèl. Doch wanneer dat Hof zal zitting houden binnen twintig dagen na het verleenen van appèl, zal de zaak bij de naast daaropvolgende zitting kunnen voorgebragt worden, tenzij bij consent van de tegenpartij zulks vroeger zal geschieden.

57.—Revisien tegen eenigen uitspraak van het Hof in civiele zaken moeten geschieden bij dagvaarding, duidelijk vermeldende de redenen waarop zoodanige revisie gegrond is, namelijk, dat het Hof eenige getuigenis heeft geadmitteerd, die volgens de wet niet aannemelijk is, of dat het Hof eenige gegronde exceptie heeft van de hand gewezen of ongegronde heeft aangenomen, of wegens eenige informaliteit in de procedures of andere dergelijke oorzaken. In appèllen behoeft geene dagvaarding uitgenomen te worden, doch zal eene behoerlijke kennisgeving aan de tegenpartij of zijnen Procureur in geschrift worden gegeven, en zulke kennisgeving en de petitie voor appèl, zal geene andere redenen behoeven te vermelden dan dat de uitspraak van het Hof, waartegen geappelleerd wordt, tegenstrijdig is met de wet en de getuigenissen. De dagvaardingen in revisien en kennisgevingen in appèl moeten worden geëxploiteerd minstens vijftien dagen vóór de zitting van het Hof van Appel, vermeldende den tijd wanneer zoodanige zaak in appèl zal dienen.

58.—Eene dagvaarding in revisie zal moeten uitgenomen bij en onderteekend worden door den Secretaris van het Hof van Appèl, geëndosseerd door den applicant of zijnen Procureur, geëxploiteerd door den Baljuw of zijnen plaatsvervanger van het district waar de respondent woonachtig is, en zoo veel doen-

lijk worden uitgemaakt overeenkomstig den vorm van eene dagvaarding in *illiquide* zaken voorgeschreven bij Artikel 25 van deze Regulating. Kennisgevingen in appèl moeten door den appellant of zijnen Procureur worden onderteekend, en op dezelfde wijze worden geëxploiteerd als dagvaardingen in revisien, zullende eene copij van zoodanige dagvaarding of kennisgeving aan de tegenpartij of zijnen Procureur worden afgegeven, zoo ook aan den Registrateur van het Hof waarvan geappelleerd wordt, ten einde hem in staat te stellen afschriften der processtukken te maken en de origineelen in tijds aan het Hof van Appèl in te zenden, zoo als bepaald is bij Artikel 55 van deze Regulating.

59.—Er zullen geene nieuwe bewijzen of nieuwe feiten gepasseerd worden bij het verhoor en bepleiten van zaken die in appèl naar den Uitvoerenden Raad tegen de uitspraak van het Rondgaande Hof mogen komen.

60.—Bij het verhoor van zaken in appèl zal de Procureur van den appellant of applicant eerst kortelijk den aard der zaak aan het Hof voordragen; daarop zal hij de Notulen en stukken voorlezen en de gronden van appèl of revisie opgeven en bepleiten; daarna zal de Procureur van den geappelleerde of respondent de gronden opgeven en bepleiten tot staying van het vonnis van het Hof, hetwelk in appèl of revisie gebragt wordt.

61.—In appèlzaken van de uitspraken der Gerechtshoven van Landdrost en Landdrost en Heemraden zal op dezelfde wijze gehandeld worden, beide voor het Rondgaande Hof en voor den Uitvoerenden Raad, als voorgeschreven is in Artikels 54 tot en met 60, maar het zal toegelaten worden om nieuwe feiten te passeren en verdere bewijzen over te leggen.

62.—Alle zaken in appèl of revisie, geconfirmeerd of veranderd, zullen ter verdere uitvoering aan het Rondgaande Gerechtshof of het gecommiteerd Lid van hetzelfde, of den Landdrost van het district, worden teruggezonden, zulke bekrachtiging of verandering, benevens eenige verder order van het Hooge Hof, door den Secretaris of den Registrateur daarvan behoorlijk gecertificeerd zijnde.

63.—Alle documenten in eenig proces als bewijs ingegeven, die niet in het Hollandsch geschreven zijn, zullen met eene vertaling vergezeld moeten zijn, door een gezworen en behoorlijk geadmitteerd translateur gecertificeerd, wanneer er zulk eenen translateur te bekomen zal zijn.

64.—Wanneer bij afwezigheid uit het land van eenige schuldenaar aan het Gouvernement of de publieke schatkist van den Staat, voor recognitie-gelden op plaatsen of andere gewone schulden, het noodig zijn zal den afwezigen debiteur bij edicte te citeren, zal de Staatsprocureur of eenig ander door hem daartoe geauthoriseerd persoon, namens het Gouvernement voormeld, ageren, en in elk zoodanig geval zal eene enkelde edictale citatie op de gewone wijze geëffixceerd en gepubliceerd voldoende zijn.*

65.—In alle zaken waartoe dagvaardingen bij edicte noodig zijn, zal applicatie moeten worden gemaakt bij den Landdrost van het district alwaar de verschijning vereischt wordt, en de Landdrost zal den tijd van comparitie bepalen naar den afstand dat de gedaagde bekend mogt zijn of vermoed zal worden zich te bevinden, doch in geen geval minder dan twee maanden.

66.—In elk geval waar meer dan eene edictale citatie mogt worden vereischt, zal de dag van verschijning mogen worden bepaald, niettegenstaande het Hof niet in sessie is, en de Landdrost zal alsdan geregigt zijn in zijne betrekking als gecommiteerd Lid van het Hof default te verleenen met tweede, derde of vierde citatie, naar het geval zijn mogt.

* Zie Arts. 6 en 7, Ord. No. 3, 1877.

67.—Wanneer de gedaagde of zijn Agent bij de eerste, tweede of derde citatie verschijnt, zal de Landdrost daarvan aanteekening maken, en de zaak naar het Gerechtshof refereeren, zonder dat eenige verdere kennisgeving of dagvaarding zal behoeven uitgevaardigd te worden, en in geval de gedaagde alsdan niet verschijnt, zal het Hof tot het onderzoek mogen overgaan en uitspraak doen, even als of al de edictale dagvaardingen, bij de wet vereischt, geregeld waren uitgenomen, geëffixeed en gepubliceerd geworden.

68.—Deze Regulatien zullen in werking komen en kracht van wet hebben van af den eersten Maart, 1858, en alle andere Regulatien, vóór dien tijd gevolgd door eenig Rondgaand Gerechtshof, worden hierdoor herroepen en vernietigd; en alsmede de resolutie van den HEd. Volksraad van dato 8 September, 1854, betrekkelijk appèl zaken.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Gouvernements Secretaris.

REGULATIEN VOOR LANDCOMMISSIEN IN APPEL.

Regulatie voor de Rondgaande Gerechtshoven van Vereenigde Landdrosten, en voor den Uitvoerenden Raad in zaken van Appel van de Uitspraken der verschillende Landcommissien van den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HEd. Volksraad in zijne zitting van 26 Februarij, 1864.

1.—Aangezien het raadzaam wordt geoordeeld, om de wetten en bepalingen aangaande de behandeling van zaken, welke in appel worden gebragt van de uitspraken van de verschillende Landcommissien van den Oranjevrijstaat gedeeltelijk te veranderen, zoo worden hiermede zoo veel van Ordonnantie van 6 Mei, 1859, over de pligten der Landcommissien, alsmede van Ordonnantie No. 1 van 1861, en der Regulatien door den Uitvoerenden Raad, dd. 16 October, 1855, en alle andere bepalingen omtrent het behandelen van Landcommissiezaken in Appel, als in strijd mogten zijn met deze Regulatien herroepen en vernietigd.

2.—En zij het vastgesteld, dat eenig persoon begeerende om in Appèl te komen van de uitspraak of inspectie van eenige Landcommissien, moet daarvan schriftelijk kennis geven binnen den tijd van veertien dagen van den dag der uitspraak of inspectie, bij den Voorzitter van zoodanige Landcommissie of bij diens woning, en zal gehouden zijn, om zoodanig appel bij de eerstvolgende zitting van het Rondgaande Gerechtshof van Vereenigde Landdrosten voor het district alwaar de grond in dispuut gelegen is, ter verhoor te brengen, mits er minstens drie maanden tijd zal wezen tusschen den dag der aanteekening van zoodanig appèl en dien ter zitting van het Hof. Niets in dit Artikel vervat zal echter partijen beletten om bij schriftelijke overeenkomst afstand te doen van dat uitstel, mits zoodanige overeenkomst minstens 14 dagen voor de zitting van zoodanig Hof aan den Registrateur zal zijn ingediend. Ook zal de appellant of zijnen Procureur of Agent verplicht wezen om, binnen acht dagen na het aantekenen van zoodanig appèl, daarvan schriftelijk kennis te geven aan den geappelleerde of zijnen Procureur of Agent.

3.—Dat de Voorzitter van iedere Landcommissie verplicht zal wezen, binnen 14 dagen na het aantekenen bij hem van appèl tegen eenige uitspraak of inspectie der Commissie onder zijn Voorzitterschap, in de *Gouvernements Courant* eene kennisgeving te doen publiceeren, meldende den vollen naam van den appellant zoowel als van den geappelleerde, en verder eene beschrijving bevattende van den grond in dispuut, deszelfs ligging, den datum van inspectie en uitspraak waartegen geappelleerd is; afschrift van welke kennisgeving hij verplicht zal zijn te

21 5. 4 1886

zamen met de stukken in de zaak of respectieve zaken zoo spoedig zulks doenlijk is aan den Gouvernements Secretaris in te zenden, die dezelve dadelijk zal overhandigen aan den Registrateur der Hoogere Hoven, alwaar de partijen inzagen en copijen van dezelve kunnen krijgen, bij betaling van de gewone leges volgens tarief.

4.—Protesten tegen de uitreiking van grondbrieven bij den Gouvernements Secretaris ingediend, volgens bepalingen yervat in de Landcommissie-Instructien, zullen door dien ambtenaar behandeld worden als daarin bepaald, met bijvoeging dat zoodanige protesten te zamen met de stukken in verband met zoodanige zaak of zaken dadelijk zullen overhandigd worden aan den Registrateur der Hoogere Hoven, die verplicht zal zijn zoodanige zaken met derzelve stukken en documenten in volgorde te registreren en te rangschikken, ten einde zij gemakkelijk kunnen nagezien en gelezen worden.

5.—De Registrateur van de Hoogere Hoven zal verplicht wezen om eene lijst van al de Landcommissiezaken, die in appel of onder protest zijn, in de *Gouvernements Courant* te publiceeren minstens zes weken vóór de zitting van het Rondgaand Hof in elk district, welke lijst eene duidelijke beschrijving zal bevatten der verschillende zaken, de volle namen der partijen, de ligging van den grond, in welk veldkornetschap en district, den datum der uitspraak of inspectie, alsook den tijd en de plaats van verhoor, welke lijst voor drie achtereenvolgende weken zal gepubliceerd worden.

6.—Bij het verhoor der zaken in het Rondgaande Hof zullen dezelve opgeroepen worden volgens hunne volgorde in de door den Registrateur gepubliceerde lijst, tenzij met toestemming van de partijen of hunne Procureurs, en door het Hof toegestaan, of op bevel van het Hof zonder zoodanige toestemming van partijen van die volgorde worde afgeweken.

7.—Wanneer het Rondgaande Hof finaal uitspraak zal hebben gedaan in eene zaak en een der partijen verlangend is om daarvan in appel te gaan naar den Uitvoerenden Raad als Hof van Appel in Hoogste Resorte, dan zal zoodanige partij verplicht zijn, om binnen den tijd, zooals in Artikel 2 vermeld, aan den Registrateur en aan den geappelleerde of zijnen Procureur of Agent daarvan schriftelijk kennis te geven.

8.—De Registrateur zal met zoodanige zaken en hunne behandeling dezelfde regels in acht nemen zooals yervat in Artikels 4 en 5.

9.—Bij de behandeling der zaken, zoowel voor het Rondgaande Hof als voor den Uitvoerenden Raad als Hof van Appel in Hoogste Resorte, zullen dezelfde regels en gebruiken, tot nog toe in soortgelijke zaken gebezigd, in acht genomen worden; met dien verstande nochtans, dat voor de Rondgaande Hoven nieuw mondelingsche getuigenis zal mogen toegelaten worden, maar geene beëdigde verklaringen, terwijl de Uitvoerende Raad uitspraak zal moeten doen zonder eenig bijkomende getuigenis te admitteren, welke niet bij de Lagere Hoven aangeboden is.

10.—De uitspraken van Speciale Landcommissien zullen wel aan appel onderhevig zijn, als in Artikel 2 vermeld, maar daar zoodanige rapporten niet behoeven gepubliceerd te worden, zullen zij niet aan protesten blootstaan.

Deze Regulatie zal in werking komen en kracht van wet verkrijgen op 26 Maart, 1864.

De Staatspresident van den Oranjevrijstaat,
J. H. BRAND.

Bij order,

J. C. NIELEN MARAIS,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein,
16 Maart, 1864.

H

VERDERE REGULATIE TOT REGELING VAN DE RECHTSPLEGING IN DEN ORANJEVRIJSTAAT.

1.—Bij eenig vonnis van een Rondgaand Gerechtshof zal, indien het vonnis van het Hof eenparig was, de Voorzitter van zoodanig Hof verplicht zijn de redenen van zulk uitspraak mondeling op te sommen, en daarna dezelve in geschrift door den Voorzitter onderteekend aan den Registrateur van het Hof te overhandigen ter bewaring bij de stukken van de zaak; en indien gemeld vonnis niet eenparig was, zal elk lid van het Hof verplicht wezen om de gronden van zijn uitspraak mondeling op te geven, en daarna dezelve afzonderlijk in geschrift te stellen en te onderteekenen, en dezelve aan den Registrateur van het Hof te overhandigen om als bewijsstuk in de zaak te worden gebruikt in Hooger beroep.

Ingeval het vonnis eenparig mogt zijn, zal elk lid het regt hebben de motieven van zijne uitspraak afzonderlijk op te sommen, in geschrift te stellen, te onderteekenen, en aan den Registrateur van het Hof ter bewaring te overhandigen.

2.—In appellen naar het Rondgaand Gerechtshof tegen eenige uitspraak eener Landcommissie, zal, behalve de kennisgeving vereischt door Artikel 2, der "Regulatie voor de Rondgaande Gerechtshoven van Vereenigde Landdrosten, en voor den Uitvoerenden Raad in zaken van appel van de uitspraken der verschillende Landcommissien van den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HoogEdelen Volksraad in zijne zitting van 26 Februarij, 1864," ook eene dagvaarding gediend worden, overeenkomstig Artikels 27, 28, 29, 30, 31 en 32 der Regulatien in Civiele Zaken, Hoogere Hoven, duidelijk vermeldende de redenen waarop zoodanig appel gegrond is, en bij duidelijke conclusie van eisch aantoonende wat bij het appel verlangd wordt; wordende dit beschouwd als bijvoegsel tot de reeds bestaande regulatien voor Landcommissien in zaken van appel naar de Hoogere Hoven.

3.—Revisien tegen eenig vonnis van een Rondgaand Gerechtshof in eenige Landcommissiezaak moeten ook bij dagvaarding geschieden op gelijke wijze als door Artikels 57 en 58 der Regulatien voor de Rondgaande Gerechtshoven in civiele zaken is voorgeschreven.

4.—Wanneer om securiteit voor de kosten wordt gevraagd, of eenig ander voorloopig verzoek bij het Hoogste Hof van Appel wordt ingesteld, zal de partij door wien gemeld verzoek wordt ingesteld, gehouden zijn om aan de tegenpartij minstens 10 dagen voor de zitting van gemeld Hof, daarvan kennis te geven, mits dat zoodanige kennisgeving niet noodig zal zijn in geval de partij tegen wien het verzoek wordt ingesteld, binnen gemelde 10 dagen voor de zitting van het Hof uitlandig is geworden.

5.—Wanneer in eenige zaak appel of revisie van het Rondgaand Gerechtshof zal worden verzocht en aangeteekend voor dat de zitting van gemeld Hof zal geeindigd zijn, alsdan zal de Registrateur van het Rondgaand Gerechtshof, op verzoek van appellant of geappelleerde, verplicht zijn om in tegenwoordigheid van het Hof, en de partijen, de Notulen van gemelde zaak voor te lezen; en de Voorzitter van het Hof zal gehouden zijn om, nadat het Hof omtrent eenige objectie die door partijen tegen de naauwkeurigheid der Notulen mogt gemaakt worden zal beslist hebben, gemelde Notulen als "correct" te onderteekenen.

6.—Deze Regulatien zullen kracht van wet hebben, eene maand na datum derzelve publicatie.

Aldus vastgesteld op heden 1 Junij, 1875.

G. P. VISSER, Voorzitter van den Volksraad.

J. GEO. FRASER, Secretaris van den Volksraad.

ORDONNANTIE No. 4—1856.

Ordonnantie, wijzigende de Manier van Procederen in Crimineele Zaken in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HoogEdelen Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs Vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 13den dag van Februarij, 1856.

1.—Nademaal het raadzaam is bevonden, dat de manier van procederen in crimineele zaken in den Oranjevrijstaat worde gereguleerd en bepaald, zij het derhalve mits dezen vastgesteld, dat alle wetten en gewoonten, voor dezen in den Vrijstaat in kracht of gebruik, in zoo verre als dezelve met de voorzieningen van deze Ordonnantie strijdig zullen worden bevonden, zullen zijn herroepen en te niet gedaan, en dat de volgende wetsbepalingen voortaan in dezen Staat zullen worden opgevolgd en nagekomen, te weten:—

2.—Er zal een ambtenaar worden benoemd en aangesteld, onder de benaming van Staatsprocureur, die bekleed zal zijn met de magt en aan wien de plicht zal zijn toevertrouwd om te prosequeren in den naam van het Gouvernement van den Oranjevrijstaat, alle misdaden welke wettiglijk mogen worden gebragt voor eenig Geregts-hof in den Oranjevrijstaat, hetzij reeds bestaande of hierna te worden opgerigt, en die uit kracht van zijn ambt gerechtigd zijn zal als Procureur of Advocaat civiele zaken waar te nemen, hetzij voor klager of beklagde, of eenig ander geval hoe ook genaamd, en voor welk Geregts-hof zulks ook zal te pas komen.*

3.—Het gezegde regt tot prosequeren zal uitgeoefend worden door den Staatsprocureur in den Oranjevrijstaat in persoon, mits echter, dat indien in betrekking tot eenige zaak of zaken, de Staatsprocureur niet in staat wezen zal om in gezegd Hof in persoon te prosequeren, kan en zal het wettig zijn voor den Landdrostklerk van de plaats, alwaar zulk Hof zal zitting houden, of voor eenig ander persoon daartoe speciaalijk door den Staatsprocureur benoemd, als zijn plaatsvervanger in zulke zaak of zaken te verschijnen en te ageeren.

4.—Het regt en de magt om te prosequeren hierin te voren gemeld, waarmede de Staatsprocureur bekleed is, zal volslagen onder zijne eigene bestiering en bedwang zijn.†

5.—De Staatsprocureur zal de magt hebben, ten eenigen tijde voor de veroordeeling van eenen beschuldigde, om alle prosecutie door hem begonnen, te staken; maar ingeval dat de verweerder reeds voor het Hof ter terechtstelling zal zijn opgeroepen, en op de beschuldiging zal hebben geantwoord, zal hij, met betrekking tot zoodanige beschuldiging, gerechtigd zijn tot eene uitspraak van vrijschelding.

6.—De Staatsprocureur zal de magt hebben, met uitzondering in 't geval hierna speciaalijk uitgezonderd, de loslating te bevelen van eenigen persoon die tot verder onderzoek of tot terechtstelling in het gevangenhuis geplaatst was, voor welke loslating, een geschrift, aanduidende dat de Staatsprocureur geene grond ziet zulken persoon te prosequeren en door hem onderteekend zijnde, een voldoende autoriteit of lastbrief zijn zal.

7.—Niettegenstaande de toelating van eenigen gevangene of weigering door den Staatsprocureur, hem te vervolgen, zooals in de voorgaande afdeeling is voorzien, zal het aan eenigen privaten persoon vrijstaan, tengevolge van de magt hierna aan private partijen verleend om te mogen prosequeren, bij eenig beoogd Hof of Regter aanzoek te doen om eenen lastbrief ten einde zoodanigen beschuldigde in hechtenis te houden, of, reeds losgelaten zijnde, weder te apprehenderen, mits zulke private partij een verbondschrift (Reconnaissance) voor de prosecutie in

* Zie Art. 3, Ord. No. 17, 1877.

† Zie Ord. No. 2, 1867.

den vorm hierna te worden vermeld, zal passeren, en zulk Hof of Regter zal daarop naar bevind van zaken handelen en bevelen.

8.—Noch bevoordeeling, noch vrijschelding op de prosecutie van den Staatsprocureur gevolgd, zal kunnen beletten, dat eene civiele actie tot schadevergoeding tegen den beschuldigde worde gebragt door eenig persoon, welke zoude kunnen schade geleden hebben door het plegen van eenige voorgewende misdaad of wanbedrijf.

9.—In alle zaken waar de Staatsprocureur weigert om wegens eenige voorgewende misdaad of wanbedrijf te prosequeren, zal het voor eenige private partij, die verklaart dat hij wegens eenige zulke voorgewende misdaad of wanbedrijf schade geleden heeft, vrijstaan in eigen naam den persoon die beschuldigd is, zulke misdaad of wanbedrijf te hebben gepleegd, voor eenig bevoegd Gerechtshof crimineel te vervolgen.

10.—Op dat geene prosecutie ter instantie van eene private partij moge plaats grijpen, totdat de Staatsprocureur zal besloten hebben of hij de verweerder ter publieke instantie prosequeren zal al dan niet, zal het voor geene private partij bevoegd zijn om de toestemming van eenig Hof te verkrijgen voor de dagvaarding van eenige partij, om zich op of tegen eenige acte van beschuldiging of beklag te verantwoorden, tenzij gezegde private partij aan den beambte, die door de wet geautoriseerd is om zoodanige autoriteit of order te geven, produceren zal de acte van beschuldiging of aanklagte, waarop geendosseerd zijn zal een certificaat, ondertekend door den Staatsprocureur, dat hij de acte van beschuldiging of aanklagte gezien heeft, en weigert ter publieke instantie voor de misdaad daarin vervat te prosequeren, welk gezegd certificaat de Staatsprocureur hiermede bevolen is te geven; mits echter dat het voor eenige private partij niet bevoegd zijn zal om zulk een certificaat van den Staatsprocureur in eenige zaak te eischen, tenzij de persoon dien hij wenscht te prosequeren, ten volle voor zijne teregtstelling zal zijn gecommiteerd of in hechtenis gesteld.

11.—Om eene prosecutie ter private instantie te ondersteunen, moet de private vervolgende partij in staat zijn eenig wel gegrond en bijzonder belang in den uitslag van het proces aan te toonen, spruitende uit schade, welke hij persoonlijk geleden heeft, door de voorgegevene misdaad of het wanbedrijf in de acte van beschuldiging of aanklagte vermeld.

12.—Een man zal dit regt van prosequeren hebben, ten opzichte van misdaden of wanbedrijven gepleegd tegen zijne huisvrouw; en de wettelijke voogden van de minderjarigen zullen dit regt van prosequeren bezitten ten opzichte van misdaden en wanbedrijven tegen zoodanige minderjarigen gepleegd, en de vrouw of kinderen, of waar er geene vrouw of kind is, zal een der naastbestaande bloedverwanten van eenig overleden persoon, dit regt van prosequeren bezitten, ten opzichte van eenige misdaad waardoor de dood van zulk eenen persoon voorgewend wordt te zijn veroorzaakt.

13.—Waar een persoon (geprosequeerd ter instantie van eene private partij), zal worden vrijgelaten, mag het Hof, waarin de prosecutie gebragt wordt, den aanklager vonnissen tot betaling aan de geprosequeerde partij van de geheele of eenig gedeelte der onkosten, welke hem door de prosecutie zullen zijn veroorzaakt geworden.

14.—Geen private partij zal toegelaten worden om iemand te dagvaarden, zich tegen eenige acte van beschuldiging of aanklagte te verantwoorden, tenzij hij zelf vooraf voor den Landdrost een verbondschrift (Recognisance) zal hebben gepasseerd in de som van Twintig Ponden sterling en twee goede borgen, ieder voor Tien Ponden sterling, dat hij de prosecutie ten einde toe zal voortzetten, volgens bestaande regels en wetten, en dat hij zoodanige kosten zal betalen als waartoe hij door eene regterlijk uitspraak mogt verplicht worden.

15.—Geen verloop van tijd zal eene prosecutie voor de misdaad van moord kunnen verhinderen, doch een verloop van twintig jaren van af het bedrijf van eenig andere misdaad of wanbedrijf, zal eene prosecutie mogen beletten, hetzij ter instantie van den Publieken Aanklager of van eene private partij.

16.—Eenig Regter, Magistraat of Vrederegter, die kennis draagt van eenige misdaad of rustverstoring, door de daad te zien plegen, kan zelf den overtreder arresteren, of mag door een mondelijke order anderen bevelen zulks te doen, die in zulk geval den overtreder ook mogen vervolgen, indien hij poogt te ontvlugten, en de gegevene order, hoewel verwijderd van de tegenwoordigheid van zulk eenen Regter, Magistraat of Vrederegter, ten uitvoer brengen.

17.—Een Magistraat of Vrederegter zal eenen lastbrief mogen verleenen tot gevangenneming van eenigen persoon, op een aanzoek in geschrift van, en onder teekend door den Staatsprocureur te kennen gevende welke misdaad of overtreding voorgegeven wordt bedreven te zijn, en dat er op bekomene informatie onder eede, redelijke gronden van suspicie bestaan tegen den persoon voor wiens gevangenneming de lastbrief gevraagd wordt; of ook op eene gelijksoortige informatie door eenig ander persoon onder eede gegeven, voor den Regter of Magistraat door wien de lastbrief zal worden verleend: mits altoos dat zoodanige Regter of Magistraat geen zulken lastbrief zal mogen verleenen, tenzij de misdaad gepleegd zij binnen zijne jurisdictie, of dat er goede gronden zijn te gelooven, dat de persoon tegen wien zulke lastbrief gevraagd wordt, zich op dien tijd binnen de jurisdictie van zulken Magistraat bevindt.

18.—Elke wetsbeambte binnen dezen Staat gerechtigd om crimineele lastbrieven ten uitvoer te brengen, wordt hiermede geauthoriseerd en gelast, iederen zulken lastbrief te gehoorzamen en ten uitvoer te brengen, wanneer die door eenen hoofdregter zal zijn uitgevaardigd; en elke zoodanige wetsbeambte is hierdoor geauthoriseerd en gelast iederen zulken lastbrief te gehoorzamen en ten uitvoer te brengen, wanneer die zal zijn verleend, of geauthoriseerd door eenigen Magistraat van het district waarin zulke beambte aangesteld is te ageeren; en ieder crimineele lastbrief door gezegden Regter of Magistraat alzo gegeven, zal van kracht zijn, en mag wettiglijk ergens binnen de limieten van dezen Staat worden uitgevoerd, door eenige wetsbeambte of door eenigen privaten persoon die daarmede zal worden belast.

19.—Alle Wetsbeambten gerechtigd crimineele lastbrieven ten uitvoer te brengen, worden hierdoor geauthoriseerd en gelast, iederen persoon die eenigen misdaad of rustverstoring in huone tegenwoordigheid zal plegen, te arresteren, alsook elk persoon dien zij redelijke gronden hebben te verdenken van eenigen moord, moedwilligen manslag, verkrachting, of diefstal gepleegd te hebben of aauranding, met voornemen om eenige van deze misdaden te bedrijven, of diefstal van eenig vee, eenige schapen of bokken, of eenige andere misdaad van gelijkmatige schuld met voorgemelde misdaden, alsmede ieder persoon, dien zij zullen betrappen in eenig gevecht, of wien zij vinden zullen trachtende eene misdaad te plegen, of duidelijk een voornemen openbarende zulks te willen doen.

20.—Ieder privaat persoon zal gehouden zijn, wanneer hij door eenig Wetsbeambte zal worden opgeroepen, om zulken beambte te helpen in het maken van eenig arrest, waartoe zulk beambte volgens de wet gerechtigd zal zijn, op eenig persoon beschuldigd met, of verdacht van het plegen van eenige misdaad of wanbedrijf.

21.—Ieder privaat persoon in wiens tegenwoordigheid eenigen moord, moedwilligen manslag, verkrachting, diefstal of aanranding, met voornemen eenige dezer misdaden te plegen; of waar eene gevaarlijke wond is toegebracht, brandstichting, huisbraak, met voornemen eenige misdaad te bedrijven, of diefstal van eenig rundvee, schapen of bokken, of andere overtreding gelijksoortig in schuld met eenige der voornoemde misdaden gepleegd wordt of getracht wordt te

bedrijven; of die kennis draagt dat eenige zulke misdaad kortelijks te voren is gepleegd geworden, of voor eenige misdaad of wanbedrijf, waardoor zulk regt en autoriteit bij de wet opzettelijk aan zulk eenen privaten persoon zal zijn gegeven geworden, wordt hierdoor geauthoriseerd en gelast de overtreeders te arresteren, of hen terstond te vervolgen; en ieder ander privaat persoon aan wien het doeleinde van zulke vervolging zal zijn bekend gemaakt, wordt hierdoor geauthoriseerd en gelast zich daarbij te voegen en te assisteeran;—en ieder privaat persoon, welke, waar er zulke vervolging gemaakt wordt, den persoon zal aantreffen die het gestolen goed in zijn bezit heeft, of eenig persoon wiens sporen zijne vervolgers geleid hebben van de plaats waar de misdaad gepleegd werd naar de plaats waar hij zal worden achterhaald, wordt hiermede geauthoriseerd en gelast zulk persoon te arresteren, het dusdanig gestolen eigendom in zijn bezit hebbende, of achterhaald zijnde als voormeld.

22.—Het zal geoorloofd zijn voor eenig privaat persoon, om eenig ander persoon te arresteren, onder redelijke verdenking dat hij eenige der misdaden, gespecificeerd in de 21ste afdeeling van deze Ordonnantie, of eenige andere misdaad van een geëvenredigden graad van schuld heeft gepleegd; maar eenig arrest of poging tot arrest door eenig privaat persoon op suspicie gedaan, zal op zijne eigene risico en verantwoording gemaakt moeten worden, indien de alzoo gearresteerde partij onschuldig zij.

23.—Eenig privaat persoon wordt hiermede geauthoriseerd en gelast eenig persoon welke hij in eenig gevecht mogt vinden, aan te pakken, ten einde zulk persoon daardoor te beletten met zulk gevecht voort te gaan, en hetzelfde aldus te doen eindigen.

24.—Wanneer eenig Wetsbeambte of ander persoon die door een der voorzieningen van deze Ordonnantie geauthoriseerd en gelast zal zijn te arresteren of behulpzaam te zijn in het arresteren van eenig persoon, die eenige misdaad in gezegde 21ste afdeeling gemeld of aangehaald, zal hebben gepleegd, of op redelijke gronden verdacht wordt van die gepleegd te hebben, zulk persoon zal trachten te arresteren, en indien de persoon aldus getracht gearresteerd te worden, zal vlugten of tegenstand bieden, en alzoo niet kunnen worden geapprehendeerd, en niet kunnen worden belet te ontvlugten, door eenig ander middel dan dat zulk beambte of privaat persoon de vlugtende of tegenstand biedende persoon doode, zal zulke doodslag door de wet als verschoonbare doodslag worden beschouwd.

25.—Elk persoon die, met het oogmerk tot welk einde eenig Wetsbeambte of privaat persoon ageert bekend zijnde, eenig zulk beambte of privaat persoon zal dooden, terwijl hij tracht een arrest te maken of daarin behulpzaam is, of terwijl hij zich bemocit ten einde eenig gevecht te beletten, hetwelk uit kracht van de voorzieningen dezer Ordonnantie, zulk beambte of ander persoon geauthoriseerd of gelast is te doen, of in het doen daarvan behulpzaam te zijn, zal volgens de wet schuldig beschouwd worden aan de misdaad van moord; en elk persoon welke eenig privaat persoon dooden zal, terwijl hij pogen zal een arrest te doen onder de omstandigheden in de 21ste afdeeling van deze Ordonnantie vermeld, met de reden waartoe zulk privaat persoon dus dood, ageerd, bekend zijnde, zal volgens de wet schuldig zijn aan de misdaad van moord, indien hij schuldig zal zijn; of aan de misdaad van strafbaren manslag, zoo hij onschuldig zal zijn aan de misdaad, op welke suspicie de persoon zoo gedood, hem trachtte te arresteren; en elk persoon die eenig privaat persoon zal dooden, terwijl hij trachtende was een arrest te doen onder de omstandigheden vermeld in de 21ste afdeeling van deze Ordonnantie, onbekend zijnde met het oogmerk waartoe de zoo gedoodde persoon ageerde, zal volgens de wet schuldig zijn aan de misdaad van strafbaren manslag, zoo hij de misdaad gepleegd heeft waarvoor de persoon dus gedood hem trachtte te arresteren; en elk persoon die eenig zoodanigen beambte of privaat persoon zal dooden, terwijl hij trachtende was een arrest te doen of daarin behulpzaam was, uit kracht der voorzieningen dezer

Ordonnantie, waardoor zulke beambte of ander persoon geauthoriseerd of gelast wordt zoodanig te handelen, met het oogmerk waarom zulke beambte of privaat persoon dus gedood alzoo handelde, onbekend zijnde, zal volgens de wet beschouwd worden schuldig te zijn aan strafbaren manslag; en elk persoon, die zulk beambte of privaat persoon zal dooden, terwijl hij bezig was een arrest te maken uit kracht van eenigen lastbrief hier in te voren gemeld, welke ter oorzake van informatien, door de wet niet genoegzaam zijn zal om het arrest van den persoon te authoriseren die zulken beambte of privaat persoon doodt, zal door de wet beschouwd worden als schuldig aan de misdaad van strafbaren manslag, hetzij hij bewust was met het doel waartoe zulk beambte of privaat persoon aegerde of niet.

26.—Bij de teregtstelling van eenig persoon wegens doodslag (homicide) gepleegd door tegenstandbieding van eenig arrest, zal niets hierin vervat strekken, of zoo uitgelegd mogen worden, om eenige daadzaak of omstandigheid van het effect te berooven (anders dan die waarvan het wettig effect hiervoren bijzonderlijk is voorzien en bepaald) waaronder zulke doodslag zal bewezen geworden zijn gepleegd te zijn, hetzij om zulk persoon te verontschuldigen of strekken mogt ter verzachting of verzwaring zijner schuld, hetwelk zulke daadzaak of omstandigheid volgens wet zoude gehad hebben voor het passeren dezer Ordonnantie.

27.—Het zal wettig zijn voor elken wetsbeambte en ieder privaat persoon, welke door de wet geauthoriseerd of gelast wordt eenig persoon bekend of verondersteld enige misdaad of wanbedrijf gepleegd te hebben, te arresteren, ten dien einde de deuren open te breken van eenig huis, en daar binnen te gaan, en hetzelve te doorzoeken, indien het bekend is of vermoed wordt dat zulk persoon zich daarin bevindt; mits echter dat zulk beambte of andere persoon als voormeld, vooraf niet geslaagd zal zijn om ingelaten te worden nadat door hem overluid zal zijn gevraagd geworden, en hij de reden zal hebben te kennen gegeven waarom hij zulk huis begeert binnen te komen.

28.—Elke lastbrief uitgevaardigd door eenig der personen hierin te voren geauthoriseerd dezelve te geven, zal zijn om de partij daarin beschreven, te apprehenderen, en hem voor de persoon te brengen die dezelve verleend heeft, of voor zulken anderen Magistraat, als de persoon die gezegden lastbrief geeft daarin zal aanduiden.

29.—Het zal wettig zijn voor eenigen Magistraat wanneer hij informatie van eenige gepleegde misdaad of wanbedrijf zal hebben bekomen (uitgezonderd wanneer het genoegzaam blijken zal dat de zaak geschiktelijk voor een der mindere Geregtschoven kan worden gebracht), om een voorloopig onderzoek te doen, en ten dien einde zal hij dadelijk eenen lastbrief geven ter apprehentie van eenig persoon die door informatie onder eede rederlijker wijs kan verondersteld worden de gezegde misdaad of wanbedrijf te hebben gepleegd, en hij zal ook die personen dagvaarden, welke blijken zullen noodzakelijk als getuigen te moeten worden geëxamineerd, en in geval van weigering of verzuim om te compareren, nadat bewezen zijn zal, dat de dagvaarding behoorlijk op hen zal zijn geëxploiteerd, zal gezegde magistraat als voormeld eenen verderen lastbrief onder zijne hand geven, om zulke getuigen tot verschijning te dwingen. Ook zal iedere Magistraat of Vrederegter gerechtigd zijn ten allen tijde de verschijning voor hem van alle personen te eischen en te gelasten, die blijken mogten noodzakelijk betrekkelijk eenige veronderstelde misdaad of wanbedrijf als getuigen te moeten worden onderzocht, ofschoon de persoon, door wien eenige zulke misdaad of wanbedrijf bedreven is, niet bekend is of niet verdacht gehouden wordt, even alsof zulk laatst genoemde persoon klaarlijk uitgevonden ware.

30.—Ieder Magistraat, die een voorloopig onderzoek houdt, zal iederen persoon ondervragen, welke eenige informatie geven kan betrekkelijk de misdaad of het wanbedrijf, waaromtrent zulk onderzoek gedaan wordt.

31.—Uitgezonderd in zulke zaken, waarvoor door de wet bijzonder is voorzien en uitgesloten, zullen alle voorafgaande onderzoekingen onder eede afgenomen worden, en ieder getuige zal, voordat hij onderzocht wordt, voor den Magistraat of Vrederegter eenen eed afleggen, dat hij in zijne geheele verklaring de waarheid, de gheele waarheid, en niets anders dan de waarheid spreken zal, en elke getuige zal afzonderlijk geëxamineerd worden. De verklaringen zullen opgeschreven worden in tegenwoordigheid van de beschuldigde partij, of indien in zijne afwezigheid genomen, zullen ze naderhand aan hem voorgelezen worden in de tegenwoordigheid der getuigen, welke hij geoorloofd zijn zal kruis- of contravragen te doen, en dusdanige verklaringen zullen door den Magistraat of Vrederegter en door de getuigen ondertekend worden, en in geval van hunne onbekwaamheid of weigering, dan zullen dezelve ondertekend worden door twee personen, in welke tegenwoordigheid dezelve waren afgenomen. En wanneer eenig getuige hardnekkiglijk weigeren zal getuigenis te geven, zal hij in de gevangenis kunnen worden gezet en gehouden, totdat hij bewilligen zal.

32.—Wanneer eenig persoon, van eene misdaad of wanbedrijf verdacht, geappreheenderd wordt uit kracht van eenen lastbrief, in de voorgaande afdeeling vermeld, zal de beambte met allen mogelijken spoed den gevangene voor den Magistraat, in den lastbrief genoemd, brengen, of zoo de lastbrief van eene algemeene bewoording is, of dat het arrest zonder lastbrief gemaakt is, dan voor den Magistraat, die het naaste bij de plaats is, waar de gevangenneming plaats vond.

33.—Wanneer eenig persoon, van eene misdaad of wanbedrijf verdacht, voor eenigen Magistraat of Vrederegter tot onderzoek gebragt wordt, zal zulk een Magistraat, voordat hij met de ondervraging der getuigen begint, zichzelf vooraf verzekeren, dat de gevangene nuchteren en bij zijn volkomen verstand is.

34.—Na de ondervraging der getuigen ter ondersteuning van de beschuldiging, in tegenwoordigheid van den gevangene, of nadat de verklaringen hem zullen voorgelezen zijn (zoo dezelve in zijne afwezigheid afgenomen zijn), zal de Magistraat of Vrederegter gezegden gevangene vragen, wat hij te zeggen heeft in antwoord op de beschuldiging tegen hem en zal hem ter gelijker tijd waarschouwen, dat hij niet verplicht is eenige opgaaf te doen, waardoor hij zich zelven zoude schuldig maken, en dat hetgeen hij zeggen zal, als getuigenis tegen hem mogt gebruikt worden. De opgaaf van den gevangene zal dan opgeschreven worden, in zoo verre als dezelve betrekking heeft tot de beschuldiging; en na hem te zijn voorgelezen, zal dezelve door hem ondertekend worden, zoo hij dezelve wil onderteekenen, zoo ook door den Magistraat, en ten minste door een ander persoon daarbij tegenwoordig.

35.—Wanneer het aan den Magistraat blijken zal, dat er genoegzame grond is om eenig persoon, die voor hem gebragt werd, wegens de misdaad of het wanbedrijf, waarvan hij beschuldigd staat, in gevangenis te plaatsen om zijne terechtstelling te ondergaan, zoo zal de Magistraat of Vrederegter eenen Lastbrief verleenen om hem in de eene of andere gevangenis in het district, in welk gezegde Magistraat jurisdictie hebben zal, aan te houden, om daar te worden bewaard, tot dat hij voor gezegde misdaad ter terechtstelling zal worden gebragt, of tot dat hij volgens de voorziening der wet zal zijn ontslagen, welke lastbrief de misdaad of het wanbedrijf, waarmede de gevangene beschuldigd is, duidelijk zal moeten vermelden.

36.—In iedere zaak, waarin eenig persoon, beschuldigd van eenige misdaad of wanbedrijf, zal zijn gevangen genomen en gebragt zal worden voor eenig Magistraat van eenig district, anders dan dat, waarin zulke misdaad of wanbedrijf zal zijn gepleegd, en waar zoodanig Magistraat of Vrederegter reden zien zal zulk persoon in hechtenis te zetten, hetzij tot verder onderzoek of om terecht gesteld te worden, zal het wettig zijn voor zulk eenen Magistraat of Vrederegter eenen lastbrief te geven tot in bewaring zetten van zulken persoon in de eene of

andere gevangenis in het district, waarin de misdaad gezegd wordt te hebben plaats gevonden, of in 't gevangenhuis van de afdeeling, waarin zulke Magistraat jurisdictie heeft.

37.—En daar aan het publieke regt in menig geval kan worden te kort gedaan door het vertrek uit het district of anderszins van getuigen, die als zoodanig zullen zijn gehoord in 't voorloopig onderzoek, genomen voor de inhechtenisstelling der overtreders, ter teregtstelling voor de hoven van crimineele jurisdictie binnen het district: zoo zal iedere Magistraat, voor wien eenig voorloopig onderzoek heeft plaats gevonden, gerechtigd zijn eenig getuige te gelasten, hetzij alleen of gezamenlijk met een of twee gegoede borgen, naar genoegen van den gezegden Magistraat of Vrederegter, om eene verbindtenis aan te gaan, onder voorwaarde dat gezegde getuige ten eenigen tijde binnen zes maanden, van dien datum af gerekend, verschijnen zal, en getuigenis geven bij de teregtstelling van gemelde zaak, daartoe gedagvaard geworden zijnde op eene zekere plaats, door zulken getuige te worden benoemd; en indien eenig getuige, welke aldus gelast werd eene zoodanige verbindtenis in te gaan, weigeren of in gebreke blijven zal aldus te doen, zal het voorgesproken Magistraat of Vrederegter geoorloofd zijn om den getuige, die dus geweigerd heeft, of in gebreke gebleven zal zijn, in de gevangenis te plaatsen en te bewaren, totdat zulke verbindtenis zal zijn ingegaan als hiervoren gemeld.

38.—Waar er geene genoegzame gronden blijken te zijn om den gevangene terstond vóór zijne teregtstelling in hechtenis te stellen of hem te ontslaan, en het den Magistraat blijken zal, dat waarschijnlijk verder getuigenis kan worden verkregen, kan de Magistraat eenen lastbrief geven hem tot verder onderzoek in hechtenis te bewaren; zulke inhechtenisplaatsing tot verder onderzoek kan, indien noodig, meer dan eens plaats vinden, wanneer daartoe voor den Magistraat genoegzame grond schijnt te bestaan, welke grond in den lastbrief tot wederbewaring zal vermeld worden, en iedere lastbrief ter gevangenzetting tot verder onderzoek zal den tijd vermelden, wanneer de gevangene weder tot dien einde voor den Magistraat zal worden gebracht.

39.—Totdat de lastbrief ter inhechtenis plaatsing tot de teregtstelling uitmaakt is, kan geen gevangene op ontslag onder borgtogt aanspraak maken, dat is, wanneer zoodanige misdaad van eenen groven of hoogerem graad van misdadigheid is, of onder verzwarende omstandigheden, ofschoon dan ook de misdaad, waarvan hij beschuldigd is, onder een borgtogtelijk wanbedrijf kan worden gerekend; maar het zal aan de discretie van den Magistraat gelaten worden eenen gevangene onder borgtogt te ontslaan, die van eene borgtogtelijk misdaad beschuldigd is, voordat het voorloopig onderzoek ten einde geloopt zal zijn.

40.—Geen gevangene gedurende het voorloopig onderzoek zal toegelaten worden door zijne vrienden of agenten te worden bezocht dan alleen met verlof van eenen Magistraat, en onder zulke bepalingen, als hij mogt noodig achten; maar na zijne inhechtenisplaatsing om te worden teregtgesteld, zullen de vrienden en pleitbezorgers vrijen toegang tot hem hebben, onderworpen aan de regulatien van den Magistraat, aan wien het oppertoezicht van de gevangenis en het veilig bewaren der gevangenen is toevertrouwd.

41.—Een gevangene zal niet bij regten mogen eischen, dat een pleitbezorger tot zijne hulp toegelaten worde, zoo lang het voorloopig onderzoek duurt.

42.—Het zal de pligt zijn van den Magistraat, die het voorloopig onderzoek bestuurt, om eenige plaatselijke schouwing te doen, welke de bijzondere omstandigheden van de zaak mogten noodzakelijk maken; en in geval van moord of doodslag en van gevaarlijke wonden of ander leed aan den persoon van eenig mensch, zal hij het doode ligchaam of den beschuldigten persoon doen bezigtigen door eenen behoorlijk geadmitteerden geneeskundige, indien zulk een kan worden bekomen; en indien niet, dan door den meest geschikten persoon of personen, die

gevonden kunnen worden, en die eene geschrevene verklaring opmaken en onderteekenen zullen zoo van het waarschijnlijke als van de daadzaken bij zulke schouwing opgemerkt.

43.—De Magistraat, die het voorloopig onderzoek bestuurt zal van alle geschriften en andere artikels, door de getuigen voorgebragt, en welke waarschijnlijk bij de terechtstelling zullen te pas komen, eenen inventaris doen opmaken, met een "label" of opschrift daaraan gehecht, verzegelen, of anders merken in tegenwoordigheid van den persoon, die dezelve heeft voorgebragt, zoo dat dezelve bij de terechtstelling kunnen worden herkend, en zal dezelve onder veilige bewaring doen stellen tot dien tijd toe, om dan te worden vertoond.

44.—De Staatsprocureur, indien hij het goed vindt, zal persoonlijk bij eenig voorloopig onderzoek, begunnen door of voor eenigen Magistraat, mogen assisteren of anderzins eenig ander persoon van zijnentwege speciaalijk afvaardigen om daarbij tegenwoordig te zijn en te helpen.

45.—Eenig Regter of Magistraat zal op eene informatie, onder eede bevestigd, aan hem door den Staatsprocureur toegezonden, of op de informatie van eenig persoon, onder eede voor zulken Regter of Magistraat verklaard, dat er reden is te veronderstellen, dat gestolene goederen verborgen zijn in eenige plaats binnen de jurisdictie van den Regter of Magistraat, aan wien de informatie is toegezonden, of voor wien de informatie is gemaakt geworden, door lastbrief, onder zijne handteekening gegeven, zulke plaats gedurende den dag mogen visiteren en doorzoeken.

46.—Waar er een voorloopig onderzoek door eenig Magistraat is gehouden geworden, zal zulk Magistraat onverwijld de stukken aan den Staatsprocureur afgeven of verzenden ter zijner consideratie.

47.—Na de stukken van het voorloopig onderzoek, die aan hem zullen zijn toegezonden, te hebben overgezien, kan de Staatsprocureur gelasten, dat de gevangene of dadelijk ontslagen worde, of dat een verder onderzoek plaats vinden zal; of anders zal hij zulke maatregelen nemen en zoodanige bevelen geven, als noodig zijn mogen om den gevangene te doen terecht staan voor zulk bevoegd Hof het van district of plaats, binnen welke de misdaad gepleegd was, als het meest bevorderlijk zijn zal voor den loop des regs en de behoorlijke uitvoering der wetten.

48.—In eenig geval, waarin de stukken van een voorloopig onderzoek, als hiervoren gemeld, aan den Staatsprocureur zullen zijn overgezonden, en waar de beschuldigde partij alrede door den Magistraat zal zijn ontslagen, zal de Staatsprocureur bevoegd zijn, zoude hij zulks goedvinden, bij eenig competent Geregts-hof of Regter aanzoek te doen om eenen lastbrief, ten einde de beschuldigde partij op nieuw weder in hechtenis te nemen, om tot zijne terechtstelling te worden bewaard, en op zoodanig aanzoek zal gezegd Hof of Regter zulke orders nitvaardigen, als naar regten zal behooren te worden gedaan.

49.—De Magistraat van eenig district zal en kan wettiglijk op eene applicatie tot dat einde, door den Staatsprocureur ondertekend, eenen lastbrief verleen tot het vervoeren van eenig persoon, die uit kracht van eenen wettigen lastbrief bewaard zal zijn in het gevangenhuis van zulk district op eene crimineele beschuldiging naar het gevangenhuis van eenige andere afdeeling, in de applicatie vermeld, om daarin tot verder onderzoek of ter terechtstelling te worden bewaard, of tot zijn ontslag, of tot dat hij weder verplaatst zal worden overeenkomstig de wet.

50.—In iedere zaak, waar een persoon tot terechtstelling in hechtenis gesteld is, zal hij gerechtigd zijn eene copij conform van den lastbrief, ondertekend door den beambte, die den lastbrief in zijn bezit heeft, of den tronkbewaarder, waar hij in gevangenis is, te vragen, die onderhevig zijn zal aan eene boete van eene

som, niet te bovengaande Vijftien Ponden sterling, indien hij weigert dezelve binnen zes uren, nadat dezelve door den gevangene of zijn agent zal zijn gevraagd, te geven.

51.—Iedere gevangene, tot teregtstelling in hechtenis gesteld voor geene kapitale of hoofdmisdaden, is gerechtigd, zoodra de lastbrief uitgemaakt is, onder borgtogt te worden losgelaten.

52.—Te dien opzigte zal de gevangene ten tijde van zijne inhechtenisplaatsing om te worden teregtgesteld, mondelings bij den Magistraat, die den lastbrief verleend heeft, aanzoek mogen doen om terstond onder borgtogt ontslagen te worden.

53.—Ten eenigen tijde, nadat de lastbrief ter teregtstelling zal zijn verleend, zal de gevangene in geschrift aan den Magistraat, welke den lastbrief verleende, aanvraag mogen doen, of anders bij den Magistraat, in wiens district hij zich in de gevangenis bevindt, of bij eenig hooger Hof of eenig Regter daarvan, om onder borgtogt ontslagen te worden; maar wanneer de lastbrief verleend was door een hooger Hof of eenigen Regter daarvan, zal zoodanig aanzoek omtrent de borgtogt alleenlijk kunnen worden gedaan bij gezegd hooger Hof of gezegden Regter. Elk zoodanig geschreven aanzoek omtrent de borgtogt zal in den vorm van eene memorie moeten zijn, en vergezeld door een afschrift van den lastbrief of eene beëdigde verklaring (Affidavit), dat een afschrift is geweigerd geworden.

54.—Ieder Magistraat of Vrederegter, bij wien aanzoek gedaan wordt om onder borgtogt ontslagen te worden, zal binnen Vier en Twintig uren, nadat zulke aanvraag is gedaan, besluiten, of de misdaad voeglijk onder borgtogt gebragt kan worden; en, indien zoo, dan het bedrag van de te geven borgtogt wijzigen, en daarin nalatig zijnde, zal hij onderworpen zijn aan eene boete, niet te bovengaande de som van Vijftig Ponden Sterling.

55.—In de bepaling, of de misdaad, waarvoor de gevangene in hechtenis gesteld werd, onder borgtogt kan genomen worden of niet, zal de Magistraat in ordinaire zaken de beschuldiging nemen, zoo als hij dezelve in den lastbrief tot in hechtenis neming zal gemeld vinden.

56.—Het Rondgaande of eenig Hooger Gerechtshof zal het regt hebben borgtogt te verleenen in alle zaken hoegenaamd, hetzij hoofdmisdaden of niet, waar onschuld billijkerwijs kan worden verondersteld, zoo ook in elke zaak, waar de beschuldiging niet met genoegzame zekerheid wordt aangehaald.

57.—In zaken, waar er een twijfel kan ontstaan omtrent den graad en de hoedanigheid der misdaad door het onzekere gevolg der gepleegde daad, als in het geval van eene wond, waarvan men niet voorzeggan kan, of de lijder sterven of herstellen zal, kan iedere Regter of Magistraat, bij wien aanzoek om onder borgtogt losgelaten te worden zal gedaan worden, zulks weigeren, tot tijd en wijle alle gevaar voor het leven van den lijder voorbij is.

58.—De bepaling van het bedrag der borgtogt zal in elk geval aan de discretie des Regters of Magistraats, bij wien het aanzoek om onder borg ontslagen te worden zal zijn gedaan, gelaten worden, mits dat geene overdrevene borgtogt van iemand zal worden gevorderd.

59.—In elke zaak, waarin een gevangene zich door de handelwijze van eenen Magistraat beschouwt verongelijkt te zijn, door hem onwettiglijk naar het gevangenhuis verwezen te hebben, of geweigerd te hebben hem onder borgtogt te ontslaan of door aan hem eene overdrevene borgtogt te hebben geeischt, zal zulk gevangene zich mogen vervoegen bij het Rondgaande Gerechtshof of eenig hooger Hof, of ingeval het een of ander dezer Hoven dan niet zitten zal, aan de decisie van eene Jury van zes man, welke terstond daartoe door den Magistraat zullen worden opgeroepen, en zulk Hof of zulk Magistraat (op het besluit van de Jury

als voormeld) zal zulke order daarop geven, als naar omstandigheden der zaak regtvaardig zijn zal.

60.—De borgtogt, die door den Magistraat genomen zal worden, zal zijn of van den gevangene alleen, of van den gevangene en een of meer borgen, naar de discretie van den Magistraat overeenkomstig de natuur en omstandigheden der zaak, en de voorwaarde van zulk eene borgacte zal zijn, dat de gevangene verschijnen en antwoord geven zal op eenige beschuldiging, die tegen hem gebragt zal worden, in eenig bevoegd Gerechtshof voor de misdaad of het wanbedrijf, waarmede hij beschuldigd is, ten eenigen tijde binnen den tijd van zes maanden van dato, en dat hij de beschuldiging en dagvaarding daarop betrekkelijk aannemen zal op eenige plaats door hem te benoemen en daarin vermeld.

61.—De tronkbewaarders binnen dezen Vrijstaat zullen onder eene boete van Vijf Ponden Sterling, in geval van verzuim, bij iedere zitting van het Rondgaande Gerechtshof gehouden tot teregtstelling van crimineele zaken in de afdeeling, waarin zulke gevangenis zal zijn, eene lijst aan het Hof inleveren van alle personen welke in hunne respectieve gevangenhuizen opgesloten zijn, welke lijst den datum der inhechtenisstelling van ieder persoon zal aangeven, de oorzaak der gevangenzitting en den naam des Magistraats, onder wiens lastbrief zulks is geschied.

62.—Ieder gevangene, die tot teregtstelling in hechtenis gesteld zal zijn binnen eenige afdeeling of district van den Vrijstaat, zal tot verhoor gebragt worden voor de eerstvolgende zitting van het Rondgaande Gerechtshof, gehouden tot teregtstelling van crimineele beschuldigten binnen zulke afdeeling, mits Twintig dagen zullen zijn verlopen tusschen den datum van den lastbrief ter teregtstelling en de zitting van het Hof, of zal anders onder borgtogt mogen ontslagen worden, tenzij het blijken zal tot genoeg van het Hof, dat in gevolge van de afwezigheid van belangrijke getuigenis, of eenige andere genoegzame reden, de teregtstelling zijnen voortgang dan niet hebben kan zonder aan het doel des regts te kort te doen—of tenzij een lastbrief van gezegd Hof zal verkregen zijn om den gevangene weder in gevangenis te plaatsen, om op eene andere plaats voor gezegd Hof teregt te staan, of ten dien einde, voor eenig ondergeschikter Hof te worden gebragt. Mits echter dat, wanneer eenig zoodanig verhoor ter instantie van den gevangene zal zijn uitgesteld of verplaatst, hij niet zal geregtigd zijn om onder borgtogt te worden losgelaten, en mits ook, dat, indien zulke gevangene niet tot zijne teregtstelling voorgebragt zal worden bij de tweede Sessie van het Rondgaande Gerechtshof (gehouden na den dag van zijne inhechtenisstelling) tot teregtstelling van crimineele beschuldigten binnen de afdeeling, waarin zulke gevangene zal zijn in hechtenis gesteld, en niet zal vooraf hebben teregtgestaan voor eenig minder Hof of voor het Rondgaande Hof, elders gehouden, zulke gevangene zal ontslagen worden van zijne gevangenschap voor die misdaad, om welke hij alzoo in hechtenis gesteld was.

63.—Wanneer een Lastbrief van het Rondgaand Hof verkregen zijn zal ter weder in hechtenisstelling van eenig gevangene om voor gezegd Hof, ergens anders gehouden te worden, teregt te staan, zal zulke gevangene terstond overgebragt worden naar het gevangenhuis, in den Lastbrief benoemd, en zal bij de daarop volgende Zitting, door gezegd Hof gehouden te worden tot verhoor van crimineele beschuldigten, worden teregtgesteld ter plaatse, in zulken lastbrief vermeld, of zal anderszins uit zijne gevangenis worden ontslagen ten opzigt van de misdaad, waarvoor hij ter teregtstelling naar zoodanige plaats is overgezonden geworden.

64.—Geen persoon, die eenmaal uit de gevangenis ontslagen is tengevolge van niet in verhoor gebragt te zijn geworden voor zijne teregtstelling binnen het hiervoren beschreven tijdvak, zal onderhevig zijn weder in de gevangenis gesteld te worden, hetzij tot voorloopig onderzoek of teregtstelling voor dezelfde misdaad.

65.—Geen persoon, die onder borgtogt gesteld is, en die niet ter behoortijkere tijd tot zijne teregtstelling zal gebragt zijn, zal verplicht zijn om verder borgtogt te geven, of onderworpen zijn weder in hechtenis gesteld te worden, hetzij tot voorloopig onderzoek of tot teregtstelling voor dezelfde misdaad, waaromtrent hij te voren onder borgtogt gesteld was.

66.—Niettemin zal noch eenige zulke loslating uit eenige gevangenis, noch de tijdsverstriking der Borgacte eenig beletsel zijn, dat zulk persoon in een bevoegd Gerechtshof ter teregtstelling gebragt worde voor eenige misdaad, waarvoor hij vroeger in hechtenis gesteld was of onder borgtogt toegelaten.

67.—Het Rondgaande Hof zal bij het slot van elke Zitting al zulke gevangenen vrijlaten, als door de wet tot loslating geregtigd zijn zullen.

68.—De boeten, hiervoren bepaald, zullen voor het Rondgaande Gerechtshof verhaald kunnen worden ter instantie van den Staatsprocureur, of van de verongelijkte partij zonder verbeuring aan den kant van den gevangene van het regt om bij Civile Actie voor eenig bevoegd Gerechtshof ook schadevergoeding te eischen tegen den persoon, die aan zulke boete onderhevig zal zijn.

69.—De vorm en wijze van behandeling, in eene teregtstelling van misdaden in het Rondgaand Hof opgemerkt te worden, zullen overeenkomstig de regelen, orders en regulatien zijn, welke wettiglijk daartoe zullen zijn of worden onderworpen, vastgesteld en bevestigd.*

70.—De klerken van de respectieve Landdrosten (tot dat anderszins daarin zal worden voorzien) zullen de betrekking bekleeden van klerken van het Vrede-regt en onder instructie van den Staatsprocureur, in zijne afwezigheid, zijne plaats vervullen in de prosecutie van crimineele zaken van mindere enormiteit, en waartoe zulke Gerechtshoven jurisdictie hebben zullen, voor de mindere Gerechtshoven van eenen Landdrost of van Landdrost en Heemraden; alsmede om in het voorafgaande onderzoek van Crimineele zaken van grootere enormiteit, die voor de hoogere Gerechtshoven moeten teregtstaan, en wanneer de Staatsprocureur afwezig zal zijn, alles te doen om zoodanig onderzoek geregeld en volledig te bewerkstelligen, als van den Staatsprocureur zou kunnen verwacht worden, wanner hij in persoon daarin werkzaam ware, en, indien vereischt, in het bewerkstelligen van zoodanig voorloopig onderzoek de bevelen van den Staatsprocureur te vragen en daaraan te gehoorzamen.

71.—En zij het verder vastgesteld, dat niets, in deze Ordonnantie voorkomende, zal beletten, dat eenige kleine of politiezaken of klagen wegens geringe aanranding, of gevechten, of van dronkenschap, rustverstoring, overtreding van Municipale of andere regulatien, of geschillen tusschen heeren en dienstboden, of huurlingen en dergelijken voor de Gerechtshoven van eenen Landdrost of Landdrost en Heemraden mogen worden aangeklaagd en geproseequeert door eenigen Veldcornet, Municipale beampte, Constabel, in wiens betrekking zulks mogt te pas komen, of door eenig privaat persoon, in zoodanige zaak betrokken zijnde of belang hebbende, zonder eenig certificaat, als bij Art. 10 vermeld, van den Staatsprocureur noodig te hebben.

72.—In het regt begrijpen van deze Ordonnantie moeten de termen "Magistraat en Wetsbeambten geschikt om de crimineele lastbrieven ten uitvoer te brengen," respectievelijk genomen worden aan te duiden en te meenen al zulke personen, als reeds zijn of zullen uit kracht van eenige wet of Ordonnantie worden aangesteld, benoemd en verklaard (hetzij Landdrosten, Vrederegters, Veldcornets, Constabels of andere beampten) te zijn zulke Magistraten of Beampten respectievelijk, als in deze Ordonnantie is bedoeld, en in wier betrekking de uitoefening van eenige pligt te pas komt, en dat, zoo dikwijls melding gemaakt wordt van eenigen publieken ambtenaar of beampte, zal daardoor ook worden verstaan de in der tijd

* Zie Art. 1, Ord. 3, 1877.

bestaande ambtenaar of beambte, of de beampten die als zoodanig ageert, en dat het enkelvoudige getal verscheidene personen zoowel als een persoon zal insluiten, en dat het mannelijke geslacht vrouwspersonen zoowel als manspersonen zal bevatten, wanneer zulks in de meening van deze Ordonnantie zal te pas komen.

73.—En zij het verder vastgesteld, dat deze Ordonnantie kracht van wet hebben zal van en na den 15den dag van April eerstkomende.

Gegeeven te Bloemfontein, den 13den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Fung. Gouvts. Secretaris.

ORDONNANTIE No. 5—1856.

Ordonnantie tot de oprigting van een kantoor voor het registreren van acten in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HEd. Volksraad, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 14den Februarij, 1856.

1.—Nademaal het noodig geacht wordt dat een registratiekantoor worde opgerigt in den Oranjevrijstaat, en de bezigheden en pligten van hetzelfde door eene wetsbepaling worden gereguleerd: Zoo is het, dat bij dezen wordt vastgesteld en bepaald, dat het aan ZHEd. den Staatspresident zal vrijstaan, onder de bepalingen omtrent aanstellingen van publieke ambtenaren, in de Constitutie vervat, van tijd tot tijd een geschikt en bekwaam persoon aan te stellen als Registrateur van Acten voor den Oranjevrijstaat.

2.—En zij het verder vastgesteld:

“Dat de Registrateur van Acten, tot hertoe in die betrekking gediend hebbende, als zoodanig zal zijn erkend, en in die betrekking continueren; en dat alle transporten, schepenkennissen en andere acten wettiglijk door hem in zijne gemelde betrekking vóór deze geregistreerd, en die nog alzoo geregistreerd zullen worden, tot dat deze Ordonnantie in werking komen zal, als zoodanig geregistreerd in alle Geregtschoven van dezen Staat zullen worden aangemerkt, en daaraan alle voorregten toegekend, die bij de wetten aan behoorlijk geregistreerde akten toekomen.”

3.—En zij het verder vastgesteld:

“Dat het voor den Registrateur van Acten goorloofd zal zijn, en hij wordt bij dezen bevolen om alle acten en instrumenten, betrekking hebbende op personen of eigendommen binnen dezen Staat, die voor hem zullen zijn gepasseerd, of anderszins op behoorlijke authoriteit officieel voor enig ander ambtenaar, notaris, of ander bij de wet als daartoe geauthoriseerd persoon, binnen dezen Staat gepasseerd, en welke acten behoorlijk en in goeden vorm zullen zijn uitgemaakt, en waar zulks vereischt wordt op een zegel geschreven of daarmede belegd, of behoorlijk gecertificeerd is, zoodanig te zijn belegd,—en welke acten in alle opzichten volgens bestaande wetten voor zoodanige registratie geschikt zullen zijn, en tot dien einde aan hem zullen worden gepresenteerd, te certificeren, te onder teekenen en te registreren, overeenkomstig met den regel en vorm in registratiekantoren gewoonlijk geobserveerd.”

4.—En zij het verder vastgesteld:

“Dat alle acten van transport van vast eigendom, schepenkennissen, verhandbrieven, voor de differente Landdrosten of zoodanige andere ambtenaren als daartoe door den Staatspresident hierna zullen worden geauthoriseerd, gepasseerd,

onverwijld aan den Registrateur van Acten zullen worden toegezonden in duplicaat, door hem nagezien, en in behoorlijken vorm, en vergezeld met de vereischte procuratien en documenten bevonden zijnde, zal de Registrateur zoodanige acten registreren, één daarvan in zijn kantoor bewaren, en het duplicaat aan den Landdrosst of zoodanigen anderen ambtenaar, ter aflevering aan den persoon, aan wien het mogt toekomen, terug zenden."

5.—En zij het verder vastgesteld :

"Dat de Landdrosten van de differente districten in dezen Staat, of bij hunne afwezigheid dan de ambtenaren die hun ambt zullen vervullen of waarnemen (met uitzondering van den Landdrost van het district Bloemfontein), gerechtigd zullen zijn, en zij worden bij dezen geauthoriseerd en bevolen om alle acten van transport van vaste eigendommen, en alle acten van verband op dezelve, een ieder in zijn district, en voor zoo verre zulke vaste eigendommen in het district, waarover hij zal zijn gesteld, gelegen zullen zijn, voor zich te doen passeren, en die te onderteekenen en te certificeren, en alle acten zoodanig voor eenigen Landdrost als voormeld gepasseerd, zullen worden beschouwd van gelijke kracht, en gelijk voorrecht genieten, als of dezelve voor den Registrateur van Acten gepasseerd waren."

6.—En zij het verder vastgesteld :

"Dat de Landdrosten van de differente districten in dezen Staat (met uitzondering van den Landdrost van Bloemfontein als voormeld), gehouden zullen zijn behoorlijke registers in hunne kantoren aan te houden, waarin zij alle transporten van vaste eigendommen, of verband op dezelve, elk in zijn district gemaakt, zullen registreren, en zoodanige registratie op de gepasseerde acten certificeren."

7.—En zij het verder vastgesteld :

"Dat de Registrateur van Acten gehouden zal zijn met de eerstvolgende post, nadat eenig transport van of verband op vastgoed voor hem gepasseerd en geregistreerd zal zijn, en welk vastgoed in eenig ander district dan het district van Bloemfontein mogt zijn gelegen, aan den Landdrost van zulk district daarvan kennis te geven, om door hem in het Registratieboek van dat district te worden aangeteekend."

8.—En zij het verder vastgesteld :

"Dat geene acte van transport van, of verband op vaste eigendommen, van kracht zal zijn dan alleen nadat dezelve door den Registrateur van Acten zal zijn geregistreerd en als zoodanig gecertificeerd."*

9.—En zij het verder vastgesteld :

"Dat de respectieve Landdrosten als voormeld, gehouden zullen zijn omtrent de vormen van acten van transport en verband als voormeld, en van de wijze van registratie, en eenige andere formaliteiten daartoe betrekkelijk, zich te reguleren en te gedragen overeenkomstig zoodanige instructien als door den Registrateur van Acten aan hen van tijd tot tijd zullen worden gegeven."

10.—En zij het verder vastgesteld :

"Dat alle transporten van, of verbanden op vaste eigendommen, die reeds gemaakt zijn of nog zullen worden gemaakt en gepasseerd als voormeld, en waarvan de grondbrieven of titels door den Wetgevenden Raad of den President van dezen Staat, ten gevolge van de magt die bij de wetten aan ZHEd. daartoe reeds is verleend geworden, of nog mogt worden verleend, niet zijn uitgevaardigd, onderteekend of bekrachtigd, onderworpen zullen zijn aan alle gevolgen, bepalingen en maatregelen, hoofdzakelijk met betrekking tot de grootte of uitgebreidheid van den grond, als waaraan de gezegde gronden onderworpen waren, voor dat zoodanig transport of verband is gepasseerd geworden."

* Zie Art. 16, Ord. No. 16, 1877.

7.—*Uitzondering voor de Kwakers en Moravische Broeders.*—Iederen Kwaker of Moravischen Broeder, welke getuigenis zal moeten afleggen in eenige zaak, hetzij crimineel of civiel, zal het, in plaats van den gewonen eed af te leggen, veroorloofd zijn, om in de volgende woorden zijne of hare plegtige verklaring te maken, namelijk:—

Ik, A. B., verklaar en bevestig plegtiglijk, opregtelijk en waarlijk, enz.

Welke gezegde bevestiging en verklaring dezelfde kracht en hetzelfde effect hebben zal in alle Geregtshoven en andere plaatsen, wanneer door de wet een eed vereischt wordt, als of zulk een Kwaker of Moravische Broeder in den gewonen vorm eenen eed had afgelegd; en wanneer eenig persoon, zulk eene bevestiging of verklaring makende, zal schuldig bevonden worden van moedwilliglijk, valsche-lijk en ter kwader trouw te hebben bevestigd of verklaard eenige zaak of ding, hetwelk, indien dezelve op de gewone wijze ingezworen ware geweest, zoude moeten beschouwd worden als moedwillige meined, zal ieder zulke overtreder onderworpen zijn aan dezelfde straffen, boeten en verbeuringen, waaraan personen onderworpen zijn of zullen worden, die schuldig zullen bevonden worden aan moedwilligen meined.

8.—*Getuigen, wanneer onbevoegd ter oorzaak van vorige overtuiging van misdaad, hoedanig de bevoegdheid van zulke getuigen weder hersteld.*—Niemand zal in eenig geval bevoegd zijn getuigenis te geven, die door de uitspraak van eene jury, na verhoor in eenig bevoegd Geregts-hof zal zijn schuldig bevonden aan meined, of overhaling tot het doen van meined of eenige misdaad of wanbedrijf, waartegen de straf des doods, of transportatie, of eerloosheid, of onbevoegdheid om getuigenis te geven, door eenige Wet of Ordonnantie van dezen Staat is of zal voorzien worden. Met verstande nochtans, dat zulke overtuiging, als hierboven gemeld, niemand onbevoegd zal maken getuigenis te geven, waar dezelve door uitspraak van eenig bevoegd Hof of autoriteit zal zijn te niet gedaan, of vonnis daarop gearresteerd, of waar zulk een persoon een wettig pardon heeft gekregen voor de misdaad waarvoor hij alzo was schuldig verklaard, of waar (uitgezonderd in geval van schuldigverklaring aan meined of overhaling tot het doen van meined) zulk persoon de geheele straf heeft ondergaan, waartoe in betrekking tot zulke schuldigverklaring, als hierboven gemeld, hij zal zijn veroordeeld of gevonnisd, of zulk gedeelte daarvan als door eene bevoegde autoriteit niet zal zijn kwijtgescholden.

9.—*Medepligtigen, bevoegde getuigen.*—Niemand zal in de teregtstelling van eenige crimineele zaak onbevoegd zijn getuigenis te geven, ter oorzaak dat hij een medepligtige zal zijn geweest, hetzij als principaal of deelgenoot in het begaan van eenige misdaad of wanbedrijf, dezulken ten laste gelegd in de Acte van beschuldiging, informatie, of aanklagt.

10.—*Medepligtigen, wanneer ontslagen vervolgd te worden, door getuigenis te geven.*—Waar eenig persoon, die een medepligtige was, hetzij als hoofdpartij of deelgenoot in het bedrijf van eenige misdaad of wanbedrijf, in de acte van beschuldiging, informatie of beklag onder verhoor, bij de teregtstelling vermeld, in eenig geval zal voorgebragt worden, en als een getuige door en ten behoeve van de prosecutie, genegen zijn zal om als een getuige in te zweren, en zal tot voldoening van het Hof ten volle antwoorden op al zulke wettelijke vragen als aan hem in zulk verhoor zullen worden gedaan, zal zoodanig persoon, daardoor volslagen bevrijd en ontheven zijn van alle onderhevigheid van eenige regterlijke vervolging wegens eenige zoodanige misdaad of wanbedrijf, hetzij op aanklagte van den Publieken Aanklager of van eenige private partij, wanneer hij voorgebragt zal zijn geworden door den Publieken Aanklager, of waar hij voorgebragt zal geworden zijn ten behoeve van eenigen privaten aanklager, van alle vervolging voor dusdanige misdaad of wanbedrijf, op aanklagte van zoodanigen privaten aanklager. En het kan en zal wettig zijn voor gezegd Hof, zoodanig ontslag in de archieven van de verrigtingen in zulk verhoor, te notuleren; met dien verstande

altoos, dat zulk medepligtige als een getuige door of ten behoeve van eenigen privaten aanklager geproduceerd zijnde, geenszins in eenige zaak verplicht zal zijn of wettiglijk gedwongen zal kunnen worden, om eenig vraag te beantwoorden, waardoor hij zichzelf zoude kunnen schuldig maken aan eenige misdaad of wanbedrijf, in de Acte van beschuldiging, informatie of beklag onder verhoor, vermeld, tenzij hem zal worden aangeboden, en op de archieven genotuleerd, een geschrift onderteekend door den beambte, die door de wet gerechtigd is ter publieke instantie in zulk Hof te prosequeren, zulken medepligtige van alle onderhevigheid om wegens zoodanige misdaad of wanbedrijf ter instantie van den Publieken Aanklager te worden vervolgd, vrijstellende.

11.—*Getuigenis van medepligtigen, wanneer onaannemelijk als getuigenis tegen zichzelf.*—Wanneer eenig zoodanig medepligtige, in eenige misdaad of wanbedrijf beschuldigd in eenige regterlijke aanklagt, informatie of beklag, als hiervoren gemeld, als een getuige zal voorgebragt geworden zijn door of ten behoeve van den Publieken Aanklager of van eenigen privaten aanklager, (door wien van den beambte als vooraf gemeld, zal verkregen zijn eene geschrevene ontheffing van zulken medepligtige voor de onderhevigheid om vervolgd te zullen worden als voormeld), en getuigenis zal gegeven hebben bij de terechtstelling op zulke acte van beschuldiging, informatie of beklag, zal het niet geoorloofd zijn eenig gedeelte van de getuigenis, welke aldus door hem bij gezegde terechtstelling zal zijn gegeven, zoo als hiervoren gemeld, als getuigenis tegen zulken medepligtige te gebruiken, indien hij zelf daarna voor zulke misdaad of wanbedrijf mogt terecht gesteld worden. Mits echter, dat niets, hierin vervat, zal worden verstaan, strekkende om eenigen zoodanigen medepligtige te ontheffen of te versoonen, (indien hij schuldig zijn zal aan dubbelzinnigheid of verdraaijing, of verzwijging van de waarheid, of indien hij schuldig zal bevonden worden aan moedwilligen meened, terwijl hij als een getuige ondervraagd werd, bij eenig zulk verhoor of terechtstelling, als voren gemeld), van eenige straffen, boeten of verbeuringen, waaraan personen schuldig aan dubbelzinnigheid of verdraaijing van de waarheid, of overtuigd van moedwilligen meened, zijn of zullen blootgesteld wezen, door eenige Wet of Ordonnantie van dezen Staat; of om eenige getuigenis, welke anders bevoegd zijn zou en toegelaten zou worden in het verhoor van zulken medepligtige, onbevoegd en onaannemelijk te doen zijn bij de terechtstelling van zulken persoon, wegens zich aan moedwilligen meened te hebben schuldig gemaakt, in zijne examinatien als een getuige in eenig zoodanig verhoor of terechtstelling als voormeld.

12.—*Getuigenis van medepligtigen, in hoe verre genoegzaam tot veroordeeling.*—Het zal wettig en bevoegd zijn voor eenig Hof of Jury in eenige zaak, welke wettiglijk door zulk Hof of Jury regterlijk zal worden onderzocht om cenig persoon te veroordeelen, welke aldus voor eenig zulk Hof of Jury zal worden overtuigd van eenige misdaad of wanbedrijf, hem in de acte van beschuldiging, informatie of beklag onder verhoor, ten laste gelegd op de enkele getuigenis van eenigen zoodanigen medepligtige als voormeld, mits, dat zulke misdaad of wanbedrijf tot genoegen van zulk Hof of Jury respectivelijk door voldoende getuigenis, behalve de enkele en onbetrachtigde getuigenis van zulken medepligtige, zal worden bewezen werkelijk te zijn gepleegd.

13.—*Bevoegdheid van getuigen, niettegenstaande hunne verwantschap aan de partij door welke zij opgeroepen worden.*—Niemand zal onbevoegd zijn om getuigenis te geven uit aanmerking van zijne betrekking, hetzij door bloedverwantschap of andere familiebetrekkingen, bestaande tusschen zulken persoon en den persoon voor of tegen wien hij zal opgeroepen worden om getuigenis te geven.

14.—*Man en Vrouw onbevoegde getuigen voor of tegen elkander.*—Niemand zal in eenig geval bevoegd zijn of toegelaten worden getuigenis te geven voor of tegen den man of de huisvrouw van zulken persoon, of in eenige zaak waarin de man of huisvrouw van zoodanig persoon zal terecht gesteld worden voor eenige misdaad of wanbedrijf, gezamenlijk met cenig ander persoon.

15.—*Uitzondering.*—Met dien verstande echter, dat geen man of vrouw, ter oorzaak huns huwelijks, onbevoegd zal zijn getuigenis in eenige zaak te geven, waarin de een of ander hunner zal worden geprosecueerd, voor eenige misdaad tegen den persoon van den andere bedreven.

16.—*Uitzondering in vervolgingen voor Veelwijverij.*—In alle zaken van regtsvervolging wegens veelwijverij, zal geen persoon (nadat bewijs van het eerste huwelijk van den persoon aldus geprosecueerd zal zijn bekomen), onbevoegd zijn getuigenis te geven, ter oorzaak van eenig huwelijk tusschen den getuige en de gezegde partij aldus vervolgd, aangegaan tijdens de voortdoring van het gezegde eerste huwelijk.

17.—*Geen persoon verplicht te antwoorden op vragen welke zijne huisvrouw of haar man niet verplicht zoude zijn te antwoorden.*—Niemand zal in eenige zaak verplicht zijn of wettiglijk gedwongen kunnen worden eenige vraag te beantwoorden, of eenige getuigenis te geven, welke vraag of getuigenis de man of huisvrouw van zulk persoon, indien hij of zij als een getuige in zulke zaak ondervraagd werd, wettiglijk zou mogen weigeren, en niet wettiglijk zoude kunnen verplicht worden te beantwoorden of te geven.

18.—*Geen persoon bevoegd getuigenis te geven, welke man of huisvrouw onbevoegd zoude zijn, ter oorzaak van belang in geval van proces.*—In elke zaak waarin eenig persoon, uit kracht van eenige der Voorzieningen van deze Ordonnantie, onbevoegd zijn zal getuigenis te geven, ter oorzaak van het belang, hetwelk zoodanig persoon mogt hebben in den uitslag van zulke zaak, zal de man of huisvrouw van zulk persoon even gelijk onbevoegd zijn getuigenis in zulke zaak te geven.

19.—*Man en Huisvrouw, wanneer onbevoegd getuigenis te geven, met betrekking tot hetgeen voorviel, vóór de ontbinding huns huwelijks.*—Na de ontbinding huns huwelijks, ter oorzaak van overspel of eenige andere wettige reden, zal de man of vrouw in eenige zaak niet bevoegd zijn, of toegelaten, of gedwongen, of wettelijk verplicht kunnen worden getuigenis te geven, met betrekking tot eenige zaak of ding, hetwelk gedurende het bestaan huns huwelijks voorviel, en waaromtrent zulk een man of vrouw niet bevoegd, of toegelaten, of verbonden, of wettiglijk zoude kunnen zijn gedwongen geweest, getuigenis te geven, indien hun gezegd huwelijk nog steeds gecontinueerd had te bestaan, ten tijde der regtelijke onderzoeking van zoodanige zaak.

20.—*Getuigen, wanneer onbevoegd ter oorzaak van belang in den uitslag van het Proces.*—Niemand zal als getuige toegelaten worden, of bevoegd zijn getuigenis in eenige zaak te geven, waarin de partij tegen wien hij voorgebragt wordt getuigenis te geven, zal objecteeren, en ten genoege van het Hof, waarin zulk eene zaak onderzocht wordt, bewijzen, dat eenig zeker voordeel direct ten faveure van zulken persoon zal voortspruiten door de uitspraak van het Hof (waar de zaak zonder Jury dient) of de uitspraak van de Jury (waar de zaak voor eene Jury mogt dienen). wanneer zulke uitspraak ten voordeele van de partij gegeven mogt worden, voor wien hij voorgebragt is getuigenis af te geven; of dat eenig zeker nadeel direct zulken persoon zal te beurt vallen door zulk een vonnis of uitspraak, wanneer die gegeven mogt worden ten gunste van den persoon tegen wien hij voorgebragt werd getuigenis te geven.

21.—*Getuige niet onbevoegd ter oorzaak van recht tot eenige boete of schadevergoeding.*—En zij het verder vastgesteld, dat in geval van eenige aanklagte tegen iemand wegens het bedrijven van eenige misdaad, de aanklager altoos onder eede zal worden genomen; maar dat bij eene terechtstelling van den aangeklaagden persoon, het aan de discretie van den Regter zal worden overgelaten om den aanklager als getuige toe te laten of niet, wanneer het blijken zal dat zoodanige aanklager eenig geldelijk voordeel trekken zal uit eenige boete of uitgelooftde geldelijke belooning, wanneer de aangeklaagde partij schuldig zal bevonden worden.

22.—*Verongelijkte partij bevoegd in prosectien ter instantie van den Publieken Aanklager.*—Niemand zal in de prosectie van eenige zaak, voor eenige misdaad of wanbedrijf ter instantie van den Publieken Aanklager, onbevoegd zijn getuigenis te geven, ter oorzake dat zulk persoon beschadigd was of geacht werd beschadigd te worden door het bedrijf van zulke misdaad of overtreding.

23.—*Verongelijkte partij bevoegd in prosectien ter zijner eigene instantie.—Uitzondering.*—Niemand zal bevoegd zijn getuigenis in eenige zaak te geven, waarin hij zelf vervolgen zal wegens eenige misdaad of wanbedrijf; met uitzondering waar zulke aanklagt geschieden mogt door eenige private partij onder Artikel 71 van Ordonnantie No. 4, op summier verhoor en aanklagte voor eenigen Magistraat of Vrederegter, of behalve waar door kracht van eenige Wet of Ordonnantie, waardoor eenige straf voor eenige misdaad of wanbedrijf voorzien is, het opzettelijk zal zijn bepaald en vastgesteld, dat het bevoegd zijn zal voor den aanklager om getuigenis te geven in zulke prosecties.

24.—*Professioneel vertrouwen, hoe of wanneer bevoorregt.*—Geen Advokaat, Procureur, Soliciteur of Agent, behoorlijk gadmitteerd in eenig Gerechtshof binnen dezen Staat of elders te practiseren, zal in eenige zaak bevoegd of wettiglijk verplicht zijn tegen eenig persoon getuigenis te geven, door welken hij ambtshalve werd geëmployeerd of geconsulteerd, zonder de toestemming van zulken persoon belangende eenige daadzaak of ding, als waartoe zoodanig Advokaat, Procureur, Soliciteur of Agent, ter oorzake van dusdanig te zijn gebezigd en geconsulteerd, en zonder zoodanige toestemming, niet bevoegd noch wettiglijk verplicht zoude zijn getuigenis te geven in eenige gelijke zaak onder de voorzieningen van het Algemeen Romeensch Hollandsch Regt, mits nogthans, dat geen zulk Advokaat, Procureur, Soliciteur of Agent, ter oorzake van zulke betrekking of consultatie, onbevoegd of niet wettiglijk verplicht zal zijn getuigenis te geven ten opzichte van eenige daadzaak of ding betrekkelijk tot of verbonden met het bedrijf van eenige misdaad of overtreding waarvoor de persoon, door wien zulk Advokaat, Procureur, Soliciteur of Agent, aldus werd geëmployeerd of geconsulteerd, in zulke zaak wordt geprosequerd, en welke daadzaak of ding, ter kennisse van zoodanigen Advokaat, Procureur, Soliciteur of Agent, gekomen zal zijn vóór dat hij ambtshalve zal zijn geëmployeerd of geconsulteerd geworden met het doel tot de verdediging van zulk persoon tegen zoodanige prosectie.

25.—*Personen nominale partijen op het archief, wanneer bevoegd.*—Niemand zal in eenige zaak onbevoegd zijn getuigenis te geven, ter oorzake dat hij nominaal eene partij is in het proces op het archief, mits hij niet persoonlijk onderworpen zal zijn voor de kosten van zulk proces, of dat hij zal zijn ontheven van zulke aansprekelijkheid, en geen belang hebben zal in den uitslag van zulk proces, zoodanig als volgens de Wet hem toch onbevoegd zoude maken om getuigenis daarin te geven, indien hij niet op het archief als eene partij in zulk proces voorkwam.

26.—*Regt van partijen om zich te beroepen op den eed van de tegenovergestelde partij, en de magt der Gerechtshoven om eeden van partijen af te nemen.*—Met dien verstande altijd, dat niets hierin vervat, zal strekken of zoodanig uitgelegd worden om eenige partij in enig proces het regt te ontnemen, om in de zaak in kwestie zich te beroepen op den eed van de tegenpartij, of om van eenig Gerechtshof in dezen Staat de magt te ontnemen, om een supplementairen eed van eenige partij af te nemen of te eischen, wanneer zoodanige eed volgens Wet aangeboden, afgenomen of geëischt zal mogen worden, of om de magt aan eenig Gerechtshof te ontnemen, om onder eede te examineren de partijen in enig proces, of den een of ander hunner in eenige zaak, waar zoodanige magt aan zulk Hof door eenige Wet of Ordonnantie mogt zijn of worden gegeven.

27.—*Schuldbekentenis, wanneer getuigenis tegen de partij door wien gedaan.*—Eenige schuldbekentenis van eenige misdaad of wanbedrijf welke door bevoegde getuigenis bewezen zal worden te zijn gedaan door eenig persoon, die van zulke

misdaad of wanbedrijf beschuldigd is, hetzij voor of na zijne gevangenneming, hetzij bij gelegenheid van een regterlijk onderzoek of daarna, hetzij in schrift gesteld of niet, zal in iedere zaak tegen zulken persoon als getuigenis toegelaten worden, mits altijd dat zulke bekentenis zal bewezen worden door zulken persoon gedaan te zijn, vrijwilliglijk en ongedwongen, zijnde in zijn gezond en volkomen verstand, en zonder daartoe op eene behoorlijke wijze te zijn aangemoedigd geworden, en mits alverder, dat wanneer zulke bekentenis bij gelegenheid van een voorafgaand regterlijk onderzoek voor eenigen Magistraat, en op eenige crimineele beschuldiging zal zijn gedaan, zulk persoon vooraf overeenkomstig de Wet door gezegden Magistraat gewaarschuwd zal worden zijn dat hij niet verplicht is, in antwoord op de beschuldiging tegen hem, eenige opgAAF te doen, waardoor hij zichzelf mogt schuldig maken, en dat hetgeen hij dan zeggen zal als getuigenis tegen hem mag gebruikt worden; echter zal altijd worden verstaan, dat geene schuldbekentenis onder eede, en geen depositie door eenig persoon gemaakt, bij eenig regterlijk onderzoek, onder de voorzieningen van de 61ste en 64ste afdeeling van de Ordonnantie No. 64 van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop, nu in kracht in dezen Staat, of van eenige Ordonnantie op Insolventie, hierna te worden gepasseerd, zal toegelaten worden als getuigenis in eenige prosecutie van zulk persoon voor eenige misdaad of wanbedrijf, anders dan voor meened door hem bij zulk onderzoek begaan.

28.—*Getuigenis van schuldbekentenis, in hoe verre genoegzaam tot veroordeeling.*—Het zal geoorloofd zijn voor eenig Hof of Jury respectievelijk, waarvoor eenig persoon (wegens eenige misdaad of wanbedrijf geprosequerd) terecht gesteld zal worden, om zulk persoon wegens eenige misdaad of wanbedrijf, hem in de acte van beschuldiging, informatie of beklag ten laste gelegd, schuldig te verklaren op zulke bekentenis, door hem wegens het plegen van zulke misdaad of wanbedrijf (en welke erkentenis tot genoeg van zulk Hof of Jury respectievelijk zal bewezen worden) gedaan te zijn geworden als voormeld, ofschoon zulke erkentenis niet door eenige andere getuigenis bekrachtigd zijn zal, mits altijd dat zulke misdaad of wanbedrijf door bevoegde getuigenis (behalve de enkele en onbevestigde getuigenis van dusdanige belijdenis) tot genoeg van zulk Hof of Jury, respectievelijk zal bewezen worden waarlijk te zijn gepleegd geworden.

29.—*Bewijs van daadzaken ontdekt door schuldbelijdenissen, geen annemelijk getuigenis.*—Het zal bevoegd zijn in iedere zaak getuigenis te admitteren, betrekkelijk eenige daadzaak die anderszins als getuigenis aangenomen kan worden, niettegenstaande dat zulke daadzaak is ontdekt geworden, en ter kennis van den getuige gekomen, alleen ten gevolge van informatie door den persoon onder terechtstelling gegeven, in eenige bekentenis of depositie, hetwelk volgens de wet in zulke terechtstelling niet als getuigenis tegen hem zal kunnen aangenomen worden.

30.—*Schuldbekentenis, geen getuigenis tegen anderen.*—Geene bekentenis welke door eenig persoon gedaan wordt, zal in eenige zaak toegelaten worden als getuigenis tegen eenig ander persoon.

31.—*Getuigenis van eenen enkelen geloofwaardigen getuige, genoegzaam in Civile Zaken.*—Het zal wettig zijn voor het Hof, waarvoor eenig civiel proces zal dienen, eenige daadzaak bewezen te achten, en ten dien opzichte voor of tegen eenige partij in zulk proces uitspraak te doen op de getuigenis van eenen enkelen bevoegden en geloofwaardigen getuige.

32.—*Ook voldoende in Crimineele Zaken, uitgezonderd vervolgingen voor meened.*—Het zal bevoegd zijn voor het Gerechtshof of Jury, waarvoor eenig persoon wegens eenige misdaad of wanbedrijf zal worden terecht gesteld (met uitzondering in zoo verre als het hierin respectievelijk is en zal uitgezonderd, bepaald en vastgesteld worden) zulk persoon aan eenige misdaad of wanbedrijf, waarvan hij in de acte van beschuldiging, informatie of beklag zal zijn beschuldigd op de enkele getuigenis van eenig bevoegd en geloofwaardig getuige schuldig te vinden, mits echter, dat het niet bevoegd zijn zal voor eenig zulk Hof of Jury,

om eenig persoon wegens de misdaad van meined schuldig te verklaren op de getuigenis van een enkelen getuige, uitgezonderd wanneer in bijvoeging van en buiten en behalve de verklaring van zulk getuige, eenig ander bevoegd en geloofwaardig getuigenis, ten opzichte van de schuld van zulk persoon, aan zulk Hof of Jury zal voorgebragt worden.

33.—*Getuigenis die niet ter zake zijn aannemelijk.*—Geen getuigenis zal in eenige zaak aangenomen worden, dat tot de zaak of het punt in geschil geene betrekking heeft of er niet bij te pas komt, en niet leiden kan om eenig punt of daadzaak in zulke zaak te bewijzen of te wederleggen.

34.—*Welk getuigenis met betrekking tot het karakter der partijen toe te laten.*—Geen getuigenis, met betrekking tot het karakter van eenig van de partijen tot eenige zaak, civiel of crimineel, of met betrekking tot het karakter van eenige vrouw, op wier persoon eenige verkrachting of aanranding met voornemen om te verkrachten (in eenige prosecutie wegens zoodanige misdaad) voorgegeven wordt te zijn gepleegd, zal in zoodanige zaak aannemelijk of onaannemelijk zijn, welke in eene gelijkstandige zaak zulks mogt zijn of niet, onder de voorzieningen van het algemeen Romeensch Hollandsch Regt.

35.—*Daadzaken geadmitteerd op het archief, behoeven geen bewijs voor of tegen.*—Het zal voor eenige partij in eenige zaak onnoodig zijn getuigenis aan te bieden om te bewijzen, noch zal eenig zoodanige partij worden toegelaten om getuigenis aan te voeren ter ontkenning van eenige daadzaak of punt, welke op het archief in zulke zaak als geadmitteerd zal zijn genotuleerd.

36.—*De beste getuigenis naar vermogen van de partij moet altijd gegeven worden.*—*Uitzonderingen.*—Iedere partij op wien het rusten mogt om eenige daadzaak of omstandigheid te bewijzen, zal verplicht zijn de beste getuigenis te produceren, welke naar den aard en de natuur van zulke daadzaak of omstandigheid zal kunnen worden aangevoerd, en geene getuigenis met betrekking tot zulke daadzaak of omstandigheid zal toegelaten worden, waar het in de magt is van de partij die zulke getuigenis begeert voor te brengen om betere getuigenis, betrekking hebbende tot zulke daadzaak of omstandigheid te produceren, uitgenomen met consent van de tegenpartij in het proces, of wanneer zulke tegenpartij volgens Wet belet zijn mogt eenige daadzaak of omstandigheid te betwisten, ter oorzake van eenige admissie welke bewezen mogt zijn door hem te zijn gemaakt.

37.—*Hoe aanstellingen tot publieke ambten kunnen bewezen worden.*—Om de aanstelling van eenig publiek ambtenaar of autoriteit van eenig persoon zoodanig agerende te bewijzen, zal het genoegzaam zijn daarvan zoodanig bewijs te produceren als gewoonlijk voor Geregtshoven in zulke gevallen als voldoende beschouwd wordt.

38.—*Bestaande Wet in betrekking tot geschreven getuigenis, zal hierdoor niet geaffecteerd of veranderd worden.*—Niets, hierin vervat, zal strekken of uitgelegd mogen worden, aan te doen, te veranderen of te herroepen, eenige Wet of Ordonnantie, nu in kracht in dezen Staat, betrekkelijk bewijs van eenig archief, acte, instrument of geschrift, of het effect van dien, of van eenig afschrift of extract daarvan, als getuigenis geproduceerd zijnde.

39.—*Magt van Rondgaande Geregtshoven om verklaringen genomen "de bene esse" te admitteren.*—Niets, hierin vervat, zal strekken of uitgelegd worden eenig Rondgaand of Hooger Geregts Hof te beletten, om de depositie van eenig getuige toe te staan, die uit kracht van eenigen regel of order van zulk Hof of van eenigen Landdrost als een lid van zulk Hof genomen is *de bene esse*, als getuigenis in eenige civiele zaak te worden aangevoerd in het Hof, waarin zulke regel of order zal gemaakt geworden zijn.

40.—*Verklaringen van gestorvene of afwezige getuigen, door Magistraten afgenomen, wanneer aannemelijk in Crimineele Zaken.*—De verklaring van eenig getuige onder eede voor eenig Magistraat afgelegd (op de wijze als door de wet omtrent eenig voorafgaand onderzoek is bevolen, en in de tegenwoordigheid van eenig persoon, die voor zulken Magistraat is gebragt geworden), op de beschuldiging van eenige misdaad of wanbedrijf gepleegd te hebben), zal bij de teregtstelling van zulken persoon, voor zulke misdaad of wanbedrijf als getuigenis toegelaten worden, mits dat het onder eede ter voldoening van het Hof zal worden bewezen dat zulk getuige overleden is, of dat hij door de bestelling en toeleg van den gevangene terug gehouden is van de teregtstelling, en dat de verklaring als getuigenis voorgebragt, dezelfde is welke onder eede voor den Magistraat was afgelegd, zonder eenige verandering.

41.—*Verklaringen van verstorvene of afwezende getuigen in een vorig Proces, wanneer aannemelijk.*—De verklaring van een verstorven of afwezig zijnde getuige, die onder eede bij het dienen van eenig vroeger civiel proces, tusschen dezelfde partijen werd afgenomen, zal op dezelfde wijze mogen aannemelijk zijn als getuigenis, waarop de verklaring van eenig verstorven of afwezig zijnde getuige in een gelijk geval zoude aannemelijk zijn volgens de algemeene wetten.

42.—*Verklaringen van Kranken onder het vooruitzicht des doods, wanneer aannemelijk.*—De verklaring door eenig krank persoon onder het vooruitzicht des doods afgelegd, zal als getuigenis in iedere zaak aannemelijk zijn in zoo verre als bij de algemeene wetten in zulke gevallen is voorzien.

43.—*Getuigenis op hooren zeggen, wanneer aannemelijk.*—Geen getuigenis, wanneer het op grond van hooren zeggen is, zal in eenige zaak aannemelijk zijn wanneer zulke getuigenis niet zal mogen aangenomen worden in eenige gelijksoortige zaak, dienende voor eenig Hof van Justitie, handelende overeenkomstig het Algemeen Romeinsch Hollandsch Regt.

44.—*Welke vragen getuigen wettiglijk mogen weigeren te beantwoorden.*—Ieder getuige zal mogen weigeren, en zal niet wettiglijk gedwongen kunnen worden, om op eenige vraag te antwoorden, welke zulke getuige (zoo hij in eenige overeenkomstige zaak dienende voor eenige van de Hoven van Justitie handelende overeenkomstig het Algemeen Romeinsch Hollandsch Regt ondervraagd werd) mogt weigeren, en niet naar regt zou verpligt zijn op te antwoorden, ter oorzaak dat het antwoord van zulk getuige hem zoude kunnen blootstellen aan eenige straffen, boeten of verbeuring, of aan eene crimineele beschuldiging, of tot verlagting van zijn karakter.

45.—*Welke vragen getuigen volgens wet niet mogen weigeren te antwoorden.*—Een getuige vermag volgens Wet niet weigeren te antwoorden op eene vraag, dienende tot de zaak onder verhooring, het beantwoorden van welke vraag geene strekking heeft zichzelven te doen beschuldigen of hem bloot te stellen aan straf of verbeuring van eenigen aard hoegenaamd, ter oorzaak alleenlijk, of op den eenigen grond, dat het beantwoorden van dusdanige vraag de strekking zoude kunnen hebben, dat hij eene schuld erkent, of anderszins onderworpen zou worden aan eene civiele actie.

46.—*Welke daadzaken, enz., bevoorregt tegen ontdekking door getuigen.*—Geen getuige zal in eenig geval mogen worden verpligt of toegelaten om getuigenis te geven, belangende eenige mededeeling gemaakt aan of door zulk getuige, waaromtrent, indien de zaak dienende ware voor eenig Geregtsch Hof handelende overeenkomstig het Algemeen Romeinsch Hollandsch Regt, zulk getuige niet wettiglijk zoude verpligt zijn of toegelaten zijn getuigenis te geven, om rede dat zulke daadzaak of omstandigheid, of mededeeling op het principe van publieke staatkunde, of in aanmerking nemende het publiek belang niet behoort ontdekt te worden, en tegen eene openbaring bevoorregt is.

47.—*Geloofwaardigheid van getuigen, hoe te worden betichtigd of ondersteund.*—Het zal in ieder geval voor eenige partij bevoegd zijn om de geloofwaardigheid van eenig getuige te betichtigen of te ondersteunen, hetzij die tegen of voor zulke partij geproduceerd is op eenige wijze en door eenig getuigenis, op of door welke, zoo de zaak voor eenig Geregts-hof (handelende overeenkomstig het Algemeen Romeinsch Hollandsch Regt), dienende ware, de geloofwaardigheid van zulk getuige door zulk persoon mogt worden betichtigd of ondersteund, en op geen andere wijs en door geen andere getuigenis hoegenaamd.

48.—*Vorige Wet, hoever herroepen.*—En zij het verder bepaald, dat van en na den tijd dat deze Ordonnantie kracht van wet zal hebben bekomen, alle Wetten, Ordonnantien, gewoonten, gebruiken en praktijk vooral in kracht binnen dezen Staat, zullen zijn herroepen in zoo verre als dezelve strijdig zijn mogten met de voorzieningen en bepalingen in deze Ordonnantie vervat.

49.—Tot het goed verstaan van de meening van deze Ordonnantie is bepaald, dat onder den term “Magistraat,” hierin voorkomende, zal worden begrepen de Landdrost van enig district, of zoodanig ander ambtenaar aan wien de uit-oefening van de pligten van eenen Magistraat wettiglijk zijn of zullen zijn opgedragen, dat het enkelvoudig getal verscheidene personen zoowel als één persoon zal insluiten, en dat het mannelijk geslacht vrouwen zoowel als mannen zal bevatten, wanneer zulks zal te pas komen, en blijkbaar zoodanig zal zijn gemeend.

50.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van en na den 15den dag van April, 1856.

Gegeven te Bloemfontein, den 14den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Fungd. Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 7, 1856.

Ordonnantie ter bepaling van eene gelijke heffing van Licentien, Zegelregten en Kantoopenningen in alle districten van den Oranjevrijstaat, is herroepen door Ordonnantie No. 3, 1859.

ORDONNANTIE No. 8—1856.

Ordonnantie voor de oprigting van Municipale Collegien in de steden en dorpen van den Oranjevrijstaat, vastgesteld en bepaald door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 15den dag van Februarij, 1856.

1.—Nademaal het noodig bevonden is, dat er Municipale Regulatien ingevoerd worden tot de betere inrigting van plaatselijke aangelegenheden binnen de steden en dorpen van den Oranjevrijstaat, en er tot dien einde Municipale Collegien worden opgericht: Zoo wordt bij deze bepaald en vastgesteld, dat van af den tijd dat deze Ordonnantie in werking komen zal, het aan eenigen Landdrost of Vrederegter zal vrijstaan, en hij wordt bij deze bevolen, wanneer een verzoek in geschrifte daartoe aan hem zal worden ingezonden, onderteekend door niet minder dan vijftien huishouders, woonachtig zijnde binnen éene Engelsche mijl van het midden van zoodanige stad of dorp, om eene bijeenkomst te beroepen, bestaande uit huishouders, in de meening van deze Ordonnantie begrepen, om te beslissen of Municipale Regulatien voor de bedoelde stad of dorp zullen worden aangenomen en ingevoerd, of niet.

2.—Van zoodanige bijeenkomst als in het voorgaande artikel vermeld, zal door den Landdrost of Vrederechter ten minste drie weken vooraf kennis moeten gegeven worden door advertentie in de “Courant,” en op twee of meer in het oogvallende plaatsen binnen zoodanig dorp of zoodanige stad aangeplakt.

3.—De Voorzitter van de bijeenkomst zal de requisitie oplezen of doen oplezen, en bij meerderheid van stemmen door de vergaderde huishouders doen beslissen of Municipale Regulatien zullen worden aangenomen of niet.

4.—Wanneer in de bijeenkomst opgemeld zal worden besloten, dat Municipale Regulatien zullen worden aangenomen, zullen de huishouders dadelijk overgaan tot het benoemen van een Committee, om de Municipale Regulatien op te stellen en uit te maken, welk Committee bij meerderheid van stemmen zal gekozen worden.

5.—Het gekozen Committee zal binnen ééne maand de Municipale Regulatien moeten uitmaken, en aan de huishouders voorleggen, in eene bijeenkomst door hetzelfde te worden beroepen, op eene kennisgeving bij advertentie van ten minste zeven dagen vooraf; hierin nalatig zijnde, zal zulk Committee vervallen zijn, en een ander moeten worden gekozen door eene bijeenkomst daartoe door den Landdrost of Vrederechter opgeroepen.

6.—Het Committee zal in de Regulatien de limieten van de Municipaliteit bepalen, dezelve, indien noodig, in wijken verdeelen, en het getal der Municipale Commissarissen en Wijkmeesters bepalen; ook voorzieningen maken om het onroerend goed binnen dezelve gelegen, te klassificeren en waarderen, en Regulatien te maken voor alle andere einden van algemeen belang, en boeten en straffen op overtredingen van de gezegde Regulatien bepalen.

7.—De Landdrost, Vrederechter, of een der huishouders binnen de gemelde Municipaliteit woonachtig, zal Voorzitter zijn bij de bijeenkomst, wanneer de gemaakte Municipale Regulatien zullen worden voorgelegd, mits geen lid van het Committee zijnde, en de Voorzitter zal eerst elke Regulatie in het bijzonder, en daarna het geheel in eens tot stemming brengen, of dezelve aangenomen, verbeterd of verworpen zullen worden.

8.—De Regulatien door de bijeenkomst aangenomen, zullen onverwijld aan den Staatspresident worden toegezonden, om door den Uitvoerenden Raad te worden verbeterd of goedgekeurd, en ingeval de gezegde Regulatien zullen worden goedgekeurd, zullen dezelve op de gewone wijze worden gepubliceerd en kracht van wet hebben; doch ingeval de Uitvoerende Raad eenige verandering in de Regulatien maken zal, zal dezelve met de veranderingen naar den Voorzitter van de bijeenkomst, of bij zijne afwezigheid naar den Landdrost worden teruggezonden, die na eene kennisgeving van zeven dagen eene andere bijeenkomst zal houden, in welke bijeenkomst de verlangde veranderingen in de bestaande Regulatien, of de verlangde nieuwe Regulatien op dezelfde wijze zullen moeten worden aangenomen, en die dan ook de verdere approbatie van het Uitvoerend Gezag zullen bekomen op dezelfde wijze als omtrent de oorspronkelijke Regulatien is

9.—Wanneer de veranderde Regulatien door de huishouders niet zullen aangenomen worden, zal het Committee nieuwe Regulatien uitmaken, en die op dezelfde wijze als in het eerste geval is voorzien, ter goedkeuring submitteren.

10.—Nadat de Municipale Regulatien zullen zijn vastgesteld, en kracht van wet zullen hebben bekomen, zal het geoorloofd zijn om van tijd tot tijd daaraan te veranderen of af te doen, zoo mede verdere Regulatien bij te voegen; doch daartoe zal op eene requisitie, geteekend door niet minder dan vijftien huishouders, bij Commissarissen aanzoek moeten gedaan worden, die dan na de gewone kennisgeving van zeven dagen eene bijeenkomst van huishouders zullen doen houden, in welke bijeenkomst de verlangde veranderingen in de bestaande Regulatien, of de verlangde nieuwe Regulatien op dezelfde wijze zullen moeten worden aangenomen, en die dan ook de verdere approbatie van het Uitvoerend Gezag zullen bekomen op dezelfde wijze als omtrent de oorspronkelijke Regulatien is

bepaald, en alzoo mede kracht van wet bekomen, onder verstandhouding altoos, dat het niet wettig of geoorloofd zal zijn dat in eenige Municipale Regulatien iets voorkome of vastgesteld worde, dat tegenstrijdig is met eenige voorzieningen in deze Ordonnantie gemaakt.

11.—Na de goedkenning en publicatie van de Municipale Regulation, zal de Landdrost, na kennisgeving van ten minste tien dagen, eene bijeenkomst houden, waarin bij meerderheid van stemmen door de huishouders de Municipale Commissarissen, naar het getal en de Regulatien bepaald, zullen worden gekozen. De Landdrost of een Vrederegter zal bij die bijeenkomst Voorzitter zijn.

12.—Niemand zal als Commissaris van de Municipaliteit mogen gekozen worden, tenzij hij bezitter zij van vast eigendom, tot de waarde van niet minder dan £200, binnen gemelde Municipaliteit gelegen, en zelf binnen de Municipaliteit wone.*

13.—Bij eenige bijeenkomst gehouden, tot kiezing van eenen Municipale Commissaris, zal zulke kiezing moeten geschieden bij meerderheid van stemmen, bij loting, nadat de kandidaat eerst door iemand der huishouders zal zijn voorgesteld, en door een ander gesecondeerd; wanneer de stemmen staken, zal voor zulk eenen op nieuw worden geloot; en weder stakende, zal de Voorzitter een beslissende stem hebben.

14.—Met het einde van drie jaren na de eerste kiezing, en daarna van tijd tot tijd met het einde van drie jaren van elke volgende kiezing, zullen nieuwe Commissarissen worden gekozen; de oude zullen echter weder verkiesbaar zijn.

15.—De kiezing van zulke nieuwe Commissarissen, en ook elke kiezing van eenen Commissaris in de plaats van een of meer der Commissarissen die afgetreden mogten zijn door resignatie, vertrek uit de Municipaliteit, sterven als anderzins, zal op dezelfde wijze geschieden als bepaald is omtrent de eerste kiezing.

16.—Eenige Commissaris die ophouden zal de vereischte qualificatie in landgoed te bezitten, of die zich zal absenteeren van de geregelde bijeenkomst van Commissarissen, voor meer dan zes maanden, of die bankroet raakt, of onbekwaam wordt de pligten van zijn post te vervullen, door ziekte of ongesteldheid van lichaams- of verstandsvormogen, of die onder Municipale Commissarissen eenige profijtelijke bediening in Municipale zaken zal aannemen, zal beschouwd worden, *ipso facto*, zijn post als Commissaris te hebben verbeurd.

17.—Wanneer met de kiezing van een of meer nieuwe Commissarissen, zoo als in de drie laatst voorgaande artikelen voorzien is, mogt worden verzuimd, zal het aan den Landdrost vrijstaan, op aanzoek in geschrift, van drie of meer huishouders, eene bijeenkomst te beroepen, ten einde zoodanige verkiezing van Commissarissen te doen plaats vinden.

18.—De Commissarissen zullen hunne geregelde bijeenkomsten tot het verrijten der bezigheden van de Municipaliteit moeten houden, ten minste eenmaal in elke maand, en alle klagten of voorstellingen, Municipale zaken belangende, moeten aanhooren of aannemen.

19.—Drie van het getal der gekozene Commissarissen zullen een *quorum* uitmaken tot de verrigting van eenige bezigheid in hun ambt voorkomende.

20.—De Commissarissen hebben de magt om een Tresorier en alle andere beambten aan te stellen, die volgens de Regulatien zullen zijn toegestaan, en hen van hunne bediening kunnen removeren.

21.—De Commissarissen zullen instructien voorschrijven aan alle Municipale beambten door hen aangesteld, overeenkomstig deze Ordonnantie en Regulatien.

* Zie Art. 24, Ord. No. 14, 1877.

Voorzitter
Municipaliteit
Commissaris
van 1877
Kiezing
Commissaris
Kiezing Comm.
by ballotting

22.—Geen Commissaris zal uit de Municipale fondsen eenig salaris of loon mogen trekken, of voor eenige verrigting in zijne gemelde betrekking van iemand hoegenaamd eenig handgeld of loon mogen vragen of aannemen; daarvan overtuigd wordende, zal hij worden beschouwd zijn ambt te hebben verbeurd.

23.—De Commissarissen zullen het regt hebben om voor eenig Gerechtshof te prosequeren; ook zullen zij door eenig' persoon voor eenig Gerechtshof mogen worden geproseeueerd in den naam en bij den titel of beschrijving als “De Commissarissen van de Municipaliteit van —————,” en zij zullen niet voor eenige kosten door of in processen, door of tegen hen, in hunne gemelde betrekking gemaakt, persoonlijk aansprakelijk zijn, tenzij zoodanige onkosten zullen zijn gemaakt of veroorzaakt ten gevolge van moedwillig verzuim of fout van een of meer hunner.

24.—De Commissarissen zullen al hunne handelingen in een boek notuleren, en telkens door twee hunner die tegenwoordig zijn, doen ondertekenen, en zulk boek zal voor eenig Gerechtshof mogen worden geproduceerd en aangenomen, als *prima facie* getuigenis van alle handelingen van de Commissarissen voormeld, in eenige zaak, civiel of crimineel.

25.—De Commissarissen zullen behoorlijk boek en rekening moeten doen houden van alle Municipale ontvangsten en uitgaven; welk boek ter inspectie van elk een der huishouders op alle gepaste tijden open zal zijn, en ingeval de Commissarissen zoodanige inspectie zullen weigeren, zal zulk een Commissaris voor elke weigering verbeuren eene boete, niet te bovengaande drie pond sterling, ten profijte van de Municipale fondsen.

26.—De rekeningen van Municipale ontvangsten en uitgaven zullen met den 31sten December van elk jaar afgesloten worden, en daarvan voor het einde van Januarij daarop volgende een afschrift aan het kantoor van de Commissarissen gedeponceerd, ter inspectie van de huishouders of alle belanghebbende personen.

27.—De Commissarissen mogen, wanneer zij zulks zullen goed vinden, en zullen gehouden zijn wanneer zij daartoe eene requisitie in geschrifte, ondertekend door niet minder dan 15 huishouders, ontvangens, eene bijeenkomst beroepen van de huishouders, na behoorlijke kennisgeving van ten minste tien dagen te voren, ten einde bij meerderheid van stemmen te bepalen het bedrag dat op de onroerende eigendommen, binnen de Municipaliteit gelegen, als belasting* zal worden geheven over niet langer dan twaalf maanden loopende, om te worden gebezigd voor elk en ieder der oogmerken van deze Ordonnantie; onder voorwaarde, nogtaus, dat het een ieder persoon die zich onder zoodanige belasting bezwaard gevoelt, zal vrijstaan naar eenig Gerechtshof, jurisdictie hebbende, te appelleren, welk Hof de magt zal hebben daarop uitspraak te doen: en verder met de verstandhouding, dat geene publieke Gouvernements, kerkelijke of publieke schoolgebouwen, niet als woonhuizen gebezigd, met eenige belasting zullen worden bezwaard.

28.—De Commissarissen zullen eenen Collecteur benoemen, om de belastingen te ontvangen, en de Collecteur zal gehouden zijn bij aanvraag voor betaling der belasting, eene authorisatie te produceren door ten minste twee Commissarissen ondertekend, en waarop bekend moet staan het bedrag in gebreke waarmede de huishouders, van wien betaling gevorderd wordt, belast zijn, zoowel als het geheele bedrag van hen gevorderd.

29.—Binnen veertig dagen nadat de Collecteur tot de heffing van belastingen zal zijn gequalificeerd, zal hij het gecollecteerde bedrag aan den Tresorier verantwoorden, met een certificaat daarvan, onder zijne naanteekening, om als bijlage bij de rekening van den Tresorier te worden bewaard, en de kwitantie van den Tresorier voor het inbetaalde bedrag, zal voldoende zijn om den Collecteur voor dat bedrag van verdere verantwoording te ontslaan.

* Zie Art. 18, Ord. No. 7, 1877.

30.—De Municipale belasting zal mogen worden gevorderd van den eigenaar of eigenaars, of van den bewoner of bewoners van het belaste goed, en bij gebreke van betaling zullen de Commissarissen naar hun goedvinden den eigenaar of bewoner, of beide, afzonderlijk of gezamenlijk, tot de betaling in regten mogen vervolgen, met behoud voor elken zoodanigen eigenaar of bewoner respectievelijk van zoodanige schadevergoeding als de een tegen den ander wettiglijk zal vermeenen te hebben. Wel te verstaan, dat geen bewoner, geen eigenaar zijnde, zal kunnen worden aansprekelijk gemaakt voor eenige belasting die verschuldigd zijn mogt op het door hem bewoonde goed, vóór den tijd zijner inwoning.

31.—De Commissarissen mogen nachtwachters, straatbewaarders en andere personen aanstellen, tot bewaring van of opzigt over straten en publieke werken, en tot bewaring der rust in de gezegde Municipaliteit, en zulke personen zullen in de uitoefening hunner pligten dezelfde magt en autoriteit hebben als Konstabels. De Commissarissen zullen Instructien en Regulatien voor zulke personen uitmaken.

32.—De Commissarissen zullen de magt hebben tot het aankopen van brandspuiten, aanschaffen en oprigten van lampen tegen huizen, palissaden, enz., het doen vervaardigen van bruggen, dammen en andere waterwerken, en dezelve in goeden stand houden, het verdeelen van water tot bevochtiging der erven, en het heffen van belasting daarop, het in goeden en bruikbaren stand houden van de publieke straten, wegen, kanalen, enz., binnen de limieten van de Municipaliteit.

33.—De Commissarissen zullen markten en schutkralen oprigten, en die, benevens het gebruik der stads of dorps weilanden, stellen onder zoodanige Municipale Regulatien als tot dien einde gemaakt en goedgekeurd zullen zijn.

34.—De Municipale Regulatien zullen ook voorzieningen maken tot het examineren en ijken van maten en gewigten, tot het aanhouden van slagthuizen, en reinheid bij en in dezelve, omtrent het geweldig drijven of jagen met wagens, karren, of te paard door de straten, en het ruimen van hindernissen of vuiligheid en wat meer te pas komen zal tot instandhouding van een gerègeld Municipaal bestuur.

35.—Wanneer door eenig persoon opzettelijk eenige schade aan eenige publieke werken, gebouwen, of eenig ander ding onder opzigt of gebied van de Municipale Commissarissen zal worden gedaan, zal zoodanig persoon zonder lastbrief mogen worden opgevat, en in het gevangenhuis geplaatst, en voor elke zoodanige overtreding worden gestraft naar den aard derzelve en de discretie van den regter, en daarenboven gehouden zijn de gedane schade te vergoeden.

36.—Municipale Commissarissen mogen contracten aangaan voor het vervaardigen van eenig werk, of leveren der materialen, doch zij zullen geen zoodanig contract sluiten voor een som te bovengaande £30, zonder vooraf voor tenders voor zulk werk te hebben geadverteerd; doch geen Commissaris zal direct of indirect een aandeel in zulk contract of tender hebben, op straffe van verbeurdverklaring van al het aandeel of belang dat hij in zulk contract mogt hebben, en worden beschouwd *ipso facto*, zijne bediening als Commissaris te hebben verloren, zoodanig, dat hij nimmer weder tot die betrekking zal verkiesbaar zijn.

37.—Commissarissen zullen het regt hebben onder de Regulatien als voormeld, huizen of land voor Municipale einde te huren of in te koopen.

38.—Het eigendomsregt op alle weilanden of andere gronden, straten, wegen of gebouwen, waarop de inwoners van eenige Municipaliteit ten eenigen tijde een gemeen regt zullen hebben of bekomen, zal overgedragen zijn, en geplaatst in handen der Commissarissen van zoodanige Municipaliteit, voor zolang zij in die betrekking zijn; met dien verstande nochtans, dat zij geen magt zullen hebben eenig gedeelte van zoodanige gebouwen of grond te verhuren, te verkoopen of op eenige andere wijze te vervreemden, dan alleen met toestemming van twee derde

deel der huishouders, in publieke bijeenkomst, en na behoorlijke kennisgeving van ten minste tien dagen te voren, tot dien einde vergaderd, en dan nog na bekomen sanctie van den Uitvoerenden Raad.*

39.—Het regt van bezit in alle losse goederen tot Municipale einde aangeschaft, zal bij de Commissarissen gevestigd zijn; en zij mogen over dezelve disponeren naar goedvinden en naar vereischten van de belangen der Municipaliteit.

40.—Alle prosectien wegens overtredingen van deze Ordonnantie, of eenige der vastgestelde Municipale Regulatien, zullen in het Hof van den Landdrost of Magistraat, die over zoodanige Municipaliteit jurisdictie heeft, kunnen geschieden, en ingeval eenig persoon tot de betaling van eene boete zal worden gecondemneerd, en in gebreke blijft die te betalen, zal zoodanige overtreder in het gevangenhuis mogen worden geplaatst, voor eenen tijd, niet te bovengaande drie maanden. Alle boeten zullen in de Municipale kas worden betaald; doch het zal aan Commissarissen vrijstaan een gedeelte daarvan aan den aanbrengrer in eene zaak toe te kennen.

41.—Ieder manspersoon die bewoner is van eenig huis, winkel, of kantoor, hetzij als eigenaar of huurder, van eene jaarlijksche waarde van £5 of daarboven, zal beschouwd worden een residerende huishouder te zijn, naar de meening van deze Ordonnantie, en zal bij elke bijeenkomst, als hij persoonlijk tegenwoordig is, een stem hebben, en niet meer, en in geval van eenige kwestie over het regt van stemmen bij eenige publieke bijeenkomst, zal de Voorzitter daarin beslissen.†

42.—Ingeval eenig huis of gebouw door meer dan een huishouder bewoond mogt zijn, zal elk een derzulken mogen worden beschouwd als resident huishouder, mits dat de jaarlijksche huur of waarde van zulk huis gezamenlijk zooveel bedraagt, dat het op niet minder dan £5 per hoofd te staan komt.

43.—In alle bijeenkomsten van huishouders in deze Ordonnantie gemeld, en waarin niet expresselijk voorzien zal zijn wie daar Voorzitter zal zijn, zal de Voorzitter door de bijeenkomst gekozen worden door meerderheid van de stemgerechtigden, die daarbij tegenwoordig zullen zijn. De Voorzitter zal eene beslissende stem hebben, en ter eerster instantie beslissen over de verkiesbaarheid van eenigen kandidaat, die in eenige der bijeenkomsten voormeld, zal worden voorgedragen.

44.—Niets in deze Ordonnantie vervat zal mogen worden verstaan in eenig opzigt inbreuk te maken op de private regten van eenigen persoon, belangende de zaken hierin voorkomende, maar ingeval van eenig nadeel of eenige schade aan iemand toegebracht, zal hij tegen de Commissarissen herstel in regten mogen zoeken; echter zal geen Commissaris persoonlijk verantwoordelijk zijn, of op eenige zijner goederen verhaal gezocht worden tot compensatie voor eenig nadeel aan iemand toegebracht, in zijne gemelde betrekking, handelende overeenkomstig de voorzieningen in deze Ordonnantie, of in de Municipale Regulatien vervat.

45.—Alle kosten die gemaakt zullen worden tot het in werking brengen van de voorzieningen in deze Ordonnantie gemaakt, zullen door de Municipale kas worden gedragen.

46.—In de meening van deze Ordonnantie zal de benaming van Staatspresident genomen worden te meenen: de President van den Oranjevrijstaat, of zoodanig ander ambtenaar als zich aan het hoofd van het Uitvoerend Gezag mogt bevinden, of de ambtenaar als zoodanig fungerende; en de benaming van Landdrost zal meenen: de ambtenaar die de functie van eenen Magistraat bekleedt of uitoefent in eenige afdeeling, waarin zoodanige Municipaliteit zal obergerigt

* Zie Art. 34, Ord. No. 14, 1877. † Zie Arts. 16, 24 en 38, Ord. No. 14, 1877.

*By remembrance with Belen.
King of Counciling. The
Ord. 8. 83. art. 1. & 2*

zijn; dat het enkelvoudige getal, wanneer zulks te pas komt, ook het meervoudige getal zal insluiten, en dat waar van het mannelijk geslacht gesproken wordt, ook het vrouwelijke zal ingesloten zijn, wanneer zulks noodig mogt zijn, om kracht te geven aan den zin en de meening van deze Ordonnantie.

47.—Deze Ordonnantie zal in werking komen en effect hebben van en na den dag der publicatie van dezelve.

Gegeven te Bloemfontein, den 15den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Fungd. Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 9—1856.

Ordonnantie juristictie gevende aan de Gerechtshoven van dezen Staat, over misdaden, gepleegd buiten de grensscheidingen van denzelven, vastgesteld en bepaald door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs Vergadering, gehouden te Bloemfontein op den 16den dag van Februarij, 1856.

Nademaal het noodzakelijk geacht wordt, dat voorzieningen worden gemaakt, dat eenige misdaden, gepleegd buiten de grensscheidingen van dezen Staat, door een of meer der burgers of inwoners daarvan, onderworpen zullen zijn aan de jurisdictie van de Gerechtshoven binnen dezen Staat; zoo wordt mits dezen vastgesteld en bepaald:—

1.—Dat het geoorloofd zijn zal voor elken Landdrost, Magistraat of Vrederegter, op eenige informatie onder eede bekomen, dat eenige misdaad zal zijn gepleegd door een der burgers of inwoners van dezen Staat in eenige der aangrenzende landstrekken der natuurlijke volksstammen bewoond, en niet gelegen zijnde binnen de limieten van de Kolonien de Kaap de Goede Hoop en Natal, of de Republiek over de Vaalrivier, eenen lastbrief tegen den overtreder uit te vaardigen en hem in bewaring te stellen, en voorts het voorafgaande onderzoek te bewerkstelligen en te handelen overeenkomstig met de wetten, even alsof zoodanige misdaad binnen dezen Staat ware gepleegd.

2.—En zij het verder vastgesteld, dat de Gerechtshoven van dezen Staat gerechtigd zullen zijn kennis te nemen van en voor zich te doen teregt stellen alle misdaden gepleegd buiten de grenzen van dezen Staat, als in het voorgaande artikel is bepaald, naar den aard der misdaad en de jurisdictie van de gezegde Gerechtshoven, even alsof zoodanige misdaad ware gepleegd binnen de limieten van dezen Staat en de jurisdictie van zulk Hof onder de daarop bestaande wetten; mits echter, dat de teregtstelling zal moeten plaats vinden binnen het district, naast aan de plaats waar zulke misdaad zal zijn gepleegd, tenzij dezelve volgens bestaande voorzieningen of die hierna zullen worden gemaakt, ter teregtstelling naar een ander district zal zijn verwezen.

3.—En zij het verder vastgesteld, dat alle vonnissen in zulke zaken, over misdaden bij de twee voorgaande artikelen bedoeld, uitgesproken door eenig competent Gerechtshof als voormeld, zullen worden uitgevoerd, even als zulks zal mogen geschieden in eenige andere zaak, in het geval van misdaden binnen dezen Staat begaan.

4.—En zij het verder vastgesteld, dat waar het enkelvoudige getal in deze Ordonnantie voorkomt, ook het meervoudige getal zal mogen begrepen worden,

en waar van het mannelijke geslacht gesproken wordt, ook het vrouwelijke zal worden verstaan, wanneer zulks zal te pas komen, om aan het doel en de meening van deze Ordonnantie kracht te geven.

5.—En zij het verder vastgesteld, dat deze Ordonnantie in werking komen zal en kracht van wet zal hebben van en na publicatie derzelve.

Gegeven te Bloemfontein op den 16den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Fung. Gouvt. Secretaris.

ORDONNANTIE No. 10, 1856.

Ordonnantie, bepalende de wijze waarop wijnen, gedistilleerde en gefermenteerde dranken binnen den Oranjevrijstaat mogen worden verkocht, vastgesteld en bepaald door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 18den dag van Februarij, 1856.

1.—Nademaal het noodig bevonden is, dat voorzieningen worden gemaakt, bepalende de wijze waarop wijnen, gedistilleerde en gefermenteerde dranken, in het groot zoowel als bij de kleine maat, binnen den Oranjevrijstaat mogen worden verkocht: Zoo wordt mits dezen door den HEd. Volksraad vastgesteld en bepaald, dat licentien, den verkoop van wijnen en sterke dranken binnen dezen Staat wettigende, mogen worden uitgereikt door de verkoopers van Gouvernements zegels, of zoodanige ambtenaren als daartoe reeds zijn geauthoriseerd geworden, of hierna door ZHEd. den President van dezen Staat zullen worden geauthoriseerd, onder zoodanige bepalingen als in deze Ordonnantie zullen worden gemaakt.*

2.—De licentien in de voorgaande afdeeling vermeld, voor de verkoop van de voormelde dranken, zullen bij de groote of kleine maat, en overeenkomstig de vormen bij dezen voorgeschreven, worden verleend.

3.—Eene licentie tot den verkoop bij de groote maat, zal voor niet minder zijn dan twee gallons, in vaten zijnde; of twaalf gewone pint bottels, in bottels zijnde; en bij de kleine maat voor niet meer dan de opgemelde hoeveelheid, en niet minder dan een pint bottel; en in elk geval onder voorwaarde, dat de gekochte of verkregene dranken niet op de plaats in de licentie vermeld zullen worden geconsumeerd, tenzij in gevallen van herbergen of logieshuizen, waar de licentie zulks zal veroorloven.

4.—De gemelde licentien zullen worden uitgevaardigd voor den tijd van 12, 6 of 3 maanden, hetzij door verpachting aan den meestbiedende, of voor zoodanige prijzen of geldelijke bedragen als reeds zijn bepaald geworden, of hierna van tijd tot tijd zullen worden bepaald, en op zoodanige plaatsen, en in zoodanige getallen als door ZHEd. den Staatspresident zal worden geauthoriseerd.

5.—Van elke licentie, verleend als voormeld, zal door den ambtenaar, die dezelve zal hebben uitgereikt, onverwijld daarna in de *Gouvernements Gazette* worden kennis gegeven, welke kennisgeving vermelden zal de naam des persoons aan wien de licentie zal zijn verleend, of het voor verkoop bij de groote of kleine maat is; de plaats waar, en voor hoe lang.

* Zie Art. 1, Ord. No. 16, 1877.

6.—Logieshuizen, clubhuizen, eethuizen, of andere plaatsen van accommodatie, vermaak, of verversching, waar eenige van de dranken, in de eerste afdeeling van deze Ordonnantie vermeld, op de plaats zelve aan kostgangers of anderen worden verschaft, en waarvoor betaling gedaan of gevorderd zal worden, hetzij direct of indirect, en begrepen zijn zal als een gedeelte van het verschaft aan eenigen kostganger voor logies als anderszins, zullen (uitgezonderd zoo als hierna uitgezonderd is), beschouwd en behandeld worden als huizen of plaatsen, vereischende dat de personen, welke dezelve respectievelijk aanhouden, de voormelde licentie, voor den verkoop bij de kleine maat, behooren uit te nemen. Mits echter, dat geen persoon, welke eenigen kostganger of huisvester voor niet minder dan eene maand zal aanhouden of verzorgen, verplicht zal zijn eenige licentie hogenaamd uit te nemen.

7.—Elk persoon, die begeerig mogt zijn van eene licentie voor de kleine maat als voormeld uit te nemen, zal in geschrift daartoe bij den Resident Magistraat, van de afdeeling waar hij woont, aanzoek doen, aanduidende den aard of de hoedanigheid der verlangde licentie, en de plaats of het huis waar het beroep en de bezigheid door zulke licentie geauthoriseerd, zal worden gedreven. En wanneer en zoo dikwijls als enig persoon om zulke licentie bij de kleine maat aanzoek zal doen, zal zulk persoon, in zijn gemeld aanzoek, bekend maken of hij voornemens is eene herberg, hotel, of logieshuis te houden, of dat hij wenscht dranken te verkoopen om niet op de plaats te worden geconsumeerd, of voornemens is een taphuis, kantien, of publiek huis te houden, of voornemens is eenige twee, of meer van gemelde soorten van handel of beroep te drijven.

8.—Zoo dikwijls als enig Resident Magistraat eenig zulk aanzoek in geschrift als in de laatste afdeeling gemeld is, van eenig persoon, welke zijne voornemens melden zal om een taphuis, kantien, of publiek huis aan te houden, zal ontvangen, zal zulk een Resident Magistraat (uitgezonderd waar de licentie bij verpachting zal worden verleend, als wanneer en waar eene licentie zal worden uitgereikt), op de een of andere in het oog vallende plaats, aan of in zijn kantoor, en aan of in de poort of ingang van eenige andere publieke plaats of gebouw, en aan of in de poort of ingang der publieke gevangenis aanplakken of doen aanplakken eene kennisgeving met den naam van den applicant, de beschrijving van het huis of de plaats, waarin hij het beroep of de bezigheid voormeld voornemens is te drijven, en den dag waarop de vraag tot verleening van zulk eene licentie ter beslissing voor den Resident Magistraat zal worden gebracht, en zulke kennisgeving zal minstens zeven dagen vooraf aangeplakt moeten zijn.

9.—Op den dag bepaald tot de beslissing van de vraag wegens het verleenen van de licentie als voormeld, zal de Resident Magistraat met open deuren in zijn kantoor voortgaan zulks te doen, en zal hij de tegenwerpingen (indien er eenigen zijn), hooren van eenig huishouder, wonende na aan het huis of op de plaats in voormelde kennisgeving gemeld, hetzij gegrond op het karakter, wangedrag, of ongeschiktheid van den applicant, of de ongelegenheid der plaats of huis,* of het getal van te voren gelicentieerde huizen reeds in de buurt; en zulke Magistraat zal ook hooren wat in antwoord tot zulke tegenwerpingen door den applicant zal aangevoerd worden, en zal, indien vereischt, gezegde partijen, of den een of ander hunner, of eenig ander persoon die bevoegd geoordeeld zal worden getuigenis of informatie te geven, onder eede stellen, en aangaande de zaak in geschil ondervragen, en zal de licentie, waarom aanzoek gedaan wordt, naar de omstandigheden der zaak zullen vereischen, toestaan of weigeren.

10.—Niemand zal toegelaten worden meer dan eene licentie uit te nemen, om een taphuis, kantien, of publiek huis aan te houden, en indien eenig enkel persoon meer dan eene zoodanige licentie uitnemen zal, zal iedere licentie door zulken persoon uitgenomen, *ipso facto* van nul en geener waarde zijn.

* Zie Art. 37, Ord. No. 14, 1877.

11.—Wanneer en zoo dikwijls als de Resident Magistraat het noodig zien zal eenige zulke licentie als voormeld te verleenen aan eenigen persoon voornemens een taphuis, kantien, of publiek huis te houden, of den verkoop van dranken, niet op de plaats te worden gedronken of geconsumeerd, te autoriseren, of den verkoop van dranken in eenige herberg, hotel, of logieshuis toe te staan, zal zulke Resident Magistraat den persoon, die daarom aanzoek gedaan heeft, een certificaat geven, volgens den vorm en de schedule bij deze Ordonnantie daarvoor bepaald; op welk certificaat de beambte of persoon als voormeld daartoe benoemd gerechtigd zal zijn de licentie, daarin vermeld, uit te geven.

12.—Ieder Landdrost zal een register van alle certificaten, door hem verleend, houden of doen houden, aanduidende den datum wanneer aanzoek daarvoor werd gedaan, den naam van den applicant, en de beschrijving van het beroep of den handel dien hij voornemens is te drijven; en met betrekking tot aanzoeken voor licentien, om bij de kleine maat een taphuis, kantien, of publiek huis te houden, zal zulk register ook den datum aangeven wanneer iedere kennisgeving aangeplakt, en elk certificaat gegeven of geweigerd werd, naar het geval zijn mogt.

13.—Wanneer iemand aanzoek zal hebben gedaan voor, en eene licentie voor de kleine maat zal hebben verkregen, ten einde eene herberg, hotel, of logieshuis te houden, zal hij niet vermogen eenige dranken te verkoopen, om niet op de plaats gedronken of geconsumeerd te worden, noch zal hij gerechtigd zijn op dat eigendom een taphuis, kantien, of publiek huis te houden, onder straffe van verbeuring eener som, niet te bovengaande tien ponden (£10) sterling; ook zal geen persoon die aanzoek gedaan heeft en eene licentie heeft verkregen, autoriserende den verkoop van dranken niet op de plaats zelve te worden gedronken of geconsumeerd, toestaan dat eenige dranken daar gedronken of geconsumeerd worden, onder gelijke beboeting.

14.—Zoo vaak eene kleine maat licentie zal vergund zijn aan eenig persoon, die daarom aanzoek gedaan heeft, ten einde een taphuis, kantien, of publiek huis te houden, zal zulk persoon eene borgacte passeren voor den beambte, als voormeld benoemd, en die mits deze geauthoriseerd is zulke borgtogt te nemen voor de som van £50 sterling, met twee goeode borgen, ieder voor de som van £25 sterling, welke borgacte met de voorwaarden daarvan zal zijn in den vorm te dien behoeve in de Schedule van deze Ordonnantie voorgeschreven, en in geval de voor zulke licentie aanzoek doende persoon door ziekte of andere wettige redenen zal verhinderd worden, om in persoon te verschijnen, ten einde zulke borgacte aan te gaan, zal het voor den persoon, die bevoegd is om zulke licentien te geven, geoorloofd zijn twee goeode borgen toe te staan, om zoodanige borgacte aan te gaan, elk in de som van £50 sterling, tot nakoming van de voorwaarden in de gezegde borgacte gestipuleerd; en zulke borgacte zal aangegaan en geteekend worden in de tegenwoordigheid van zulken beambte of persoon die dezelve afneemt, en zal daarop naar den Resident Magistraat, jurisdictie hebbende, gezonden worden, om door hem behoorlijk te worden geboekt, en voor elke zulke licentie zonder zulke borgacte verleend, en voor elke zulke borgacte genomen maar niet verzonden als voormeld, zal de beambte of persoon die zulke licentie geteekend heeft, verbeuren en onderhevig zijn aan eene boete, niet te bovengaande vijftig ponden sterling.

15.—Elke licentie op eene frauduleuze wijze verkregen, zal van nul en geener waarde zijn, en de overtreder zal onderworpen zijn om wegens zoodanige frauduleuze handelwijze volgens de wet te worden vervolgd.

16.—Wanneer iemand eenige der voorgemelde dranken bij de groote of kleine maat zal verkoopen, zonder eene licentie bij de groote of kleine maat respectivelijk te hebben verkregen, of zulk eene licentie verkregen hebbende, eenige zulke dranken zal verkoopen, uitgezonderd op de plaats in de licentie genoemd,

zal hij vervallen en onderworpen zijn aan de straffen en boeten op personen gelegd, die overtuigd zullen zijn van zulke dranken verkocht te hebben zonder licentie.

17.—Niets in deze Ordonnantie vervat, zal strekken of uitgelegd worden te strekken eene licentie te vereischen, ten verkoope van eenige der dranken voormeld, door eenen Baljuw of anderen beambte, handelende uit kracht en autoriteit van eenig Hof, Regter, of Magistraat.

18.—Eenig persoon, eenige licentie bij de groote of kleine maat als voormeld verkregen hebbende, zal hij (uitgezonderd in gevallen zoo als hierna is uitgezonderd), op de eene of andere zichtbare plaats, op de buitenzijde van, of boven de deur van zijn huis, winkel, pakhuis, of pakhuizen, een uithangbord aan de muur plaatsen en vasthechten, waarop in groote zichtbare en leesbare letters, van ten minste twee duimen in lengte, zal geschilderd zijn, zijnen vollen naam (of waar zij vennoten zijn, den naam of titel van de firma, of het vennootschap), en onder dezen naam of firma, de woorden "gelicentieerde handelaar of handelaars in wijnen, moutdranken, en sterke dranken, bij de groote of kleine maat," (naar het geval zijn mogt), en zal zulk uithangbord in goeden stand houden, gedurende de voortdoring van zulke licentie; en in gebreke blijvende van zulk uithangbord vast te hechten, of hetzelfde in stand te houden op de wijze als voorzegd, zal hij vervallen en onderworpen zijn in eene boete, niet te bovengaande vijf ponden sterling, en ingeval het geheele opgelegde bedrag der boete en van de kosten niet binnen drie dagen na de uitspraak des Regters zal betaald zijn, dan tot gevangenisplaatsing, niet te bovengaande eene maand, en niet minder dan eene week, tenzij de boete en onkosten vroeger betaald worden. Doch niets in deze Ordonnantie vervat, zal zoo uitgelegd worden, als of er eenig uithangbord vereischt werd, vastgemaakt of geplaatst te worden voor eene herberg, hotel, of gieshuis.

19.—Elk persoon die zulke licentie niet zal hebben bekomen als voormeld, en eenig zulk uithangbord zal vasthechten, voor of aan zijn huis, winkel of pakhuis, of wie schilderen of eenige notitie geven zal, te kennen gevende dat hij een handelaar is in de dranken voormeld, of eenige van hen, zal voor iedere overtreding vervallen in, en onderhevig zijn aan de straffen en boeten op personen gelegd, die overtuigd zullen worden van eenige der dranken als voormeld verkocht te hebben zonder licentie.

20.—Het zal geoorloofd zijn aan alle Resident Magistraten en Vrederegters, in hunne respectieve jurisdictien, huizen waar drank in het klein verkocht wordt, of voor welke (als bij de 18 afdeeling van deze Ordonnantie is gelast), eenig uithangbord of eenige andere bekendmaking, aanduidende dat eenige der dranken daarin vermeld bij de kleine maat verkocht worden, is geplaatst, binnen te gaan en te eischen de licentie te zien, en wanneer dezelve niet vertoond wordt, en daarvoor geene goede en genoegzame rede gegeven zal worden, zal het voor hen wettig zijn om alle dranken, welke daarin worden gevonden, zoo als in deze Ordonnantie gemeld, alsmede de vaten waarin dezelve zijn, in beslag te nemen, en zulke dranken en vaten aan het Gouvernement verbeurd te verklaren, en de bewoner van zulk huis zal beschouwd worden een ongelicentieerde handelaar te zijn, en zal vervallen en onderhevig zijn aan de straffen en boeten, door deze Ordonnantie opgelegd op personen, overtuigd van eenige gezegde dranken zonder licentie te hebben verkocht. Mits echter, dat de redelijke onkosten van zulke beslagname uit de opbrengst van de dus verbeurde artikelen zullen worden betaald.

21.—Wanneer eenig persoon, onder eede, informatie voor den Resident Magistraat zal geven, en waarschijnlijke redenen zal aantoonen, waarom hij iemand verdacht houdt van eenige der dranken als voormeld bij de kleine maat zonder eene licentie te verkoopen, zal het voor zulken Magistraat binnen zijne jurisdictie geoorloofd zijn, om zulken verdachten persoon voor hem te dagvaarden, zoo ook eenig ander persoon, welken zulk een Magistraat zal vermeenen in staat

te wezen in zulke zaak goede getuigenis te geven, om voor hem geexamineerd te worden op de beschuldiging tegen zulk eenen verdachten persoon; en zoo zulke personen, aldus als getuigen gedagvaard, zullen weigeren te verschijnen, of zullen weigeren om onder eenen eed onderzocht te worden, en getuigenis te geven als voormeld, zal het gezegden Magistraat geoorloofd zijn om ieder' zulken overtreders in hechtenis te stellen voor eenen tijd, niet te bovengaande eene maand, of tot dat hij niet langer weigeren zal geexamineerd te worden en getuigenis te geven als voormeld.

22.—Geen verkooper in het klein zal mogen verkoopen, of een taphuis, kantien, of publiek huis open houden tot den verkoop van zulke dranken als voormeld, noch toelaten dat die en eenige van dezulke zullen gedronken of geconsumeerd worden, gedurende eenig gedeelte van den Zondag* of tusschen de uren van acht des avonds en zes in den morgen van eenigen anderen dag; en eenig persoon deze afdeeling overtredende, zal bij overtuiging verbeuren eene som niet te bovengaande tien ponden sterling, en bij gebreke van betaling daarvan zal hij in het gevangenhuis geplaatst worden voor eenen tijd, niet te bovengaande eene maand.

23.—Tot de betere instandhouding van de publieke rust en orde, zal het eenigen Resident Magistraat of Vrederegter binnen zijne jurisdictie geoorloofd zijn, om ten allen tijde binnen eenige herberg te gaan, waarin eenig oproer, of eenige rustverstoring zal plaats vinden, of plaats gevonden zal hebben, en de overtreders uiteen te drijven of in veilige bewaring te stellen; en eenigen Magistraat, Vrederegter, cipier, constabel, of ander bevoegd beampte, om eenig huis waarvan eene licentie om in 't klein te verkoopen verleend is binnen te gaan, wanneer daar eenig oproer of rustverstoring plaats heeft, of gehad heeft, of eenig huis bekend zijnde, of dat bevonden wordt bezocht te worden door mannen of vrouwen van algemeen bekende slechte faam en karakter, ten einde alle oproerverwekkende, of rustverstoring, of drinkende lieden daarin (zijnde geene *bona fide* huisvesters aldaar), en alle personen zijnde of blijvende daarin (geene *bona fide* bewoners des huizes zijnde), tusschen of binnen de uren hier in te voren verklaard ongeoorloofd te zijn, te verdrijven, en indien de houder der licentie voor of van eenig zulk huis, of de persoon die de bewaarder of opzichter daarvan in dien tijd zijn zal, zulken Magistraat of anderen persoon als voormeld zal weigeren te admitteren, of hun zal tegengaan of verhinderen om de rustverstoring opschudding makende en drinkende of ongeoorloofd tusschen de vorengemelde uren daarin blijvende personen te verdrijven, zal de houder der licentie bij overtuiging eene som verbeuren, niet te bovengaande tien ponden sterling, en bij niet-betaling daarvan in de gevangenis worden geplaatst voor eenigen tijd, niet te bovengaande eene maand.

24.—Niemand zal vermogen op eene licentie aan eenen rondrijdenden handelaar tot verkoop van wijn of sterke dranken, de opbrengst zijnde van dezen Staat, of van de Kolonien van de Kaap de Goede Hoop en Natal, of van de Overvaalsche Republiek, zulke dranken te verkoopen, te verruilen, weg te geven, of op eenige wijze van de hand te zetten, bij de kleine maat van minder dan een pint bottel, of binnen 12 mijlen, zijnde twee uur te paard, van eenige plaats alwaar eene verkooping onder licentie bij de kleine maat bestaat, of zonder verlof van den eigenaar, of opziener, huurder van eenige buitenplaats, aan eenig persoon, hetzij blank of gekleurd, dienstbaar of bijwoner op zoodanige plaats en die onder het gezag is of met verlof van zoodanigen eigenaar, huurder of opziener, daar woont, zonder expresse toestemming in elk geval te hebben bekomen van zoodanigen eigenaar, huurder of opziener van zoodanige plaats voormeld, en zal zoodanige handelaar niet langer op eenige plaats mogen vertoeven, en eenige der dranken voormeld aldaar verkoopen, voor langer dan twee dagen, en in geen geval op den Zondag eenige verkooping mogen doen, of eenigen drank voormeld weggeven, of toelaten dat dezelve op eenige andere wijze uit zijn bezit gerake,

* Zie Art. 49, Ord. No. 14, 1877.

onder verbeurte van eene boete, niet te bovengaande tien ponden sterling voor eenige overtreding in deze afdeeling bepaald.

25.—Niemand zal vermogen, hetzij met of zonder licentie, aan eenigen kleurling, hetzij Hottentot, gewezen slavenapprentice, of eenigen anderen kleurling, inboorling zijnde van Zuid-Afrika, wijn of gedistilleerd of gefermenteerd drank te geven, te verruilen of te verkoopen, of op eenige andere wijze af te staan dan alleenlijk op een schriftelijk verlof, inhoudende den naam van den persoon aan wien zoodanig verlof gegeven wordt, de kwantiteit des drinks, waartoe zulk verlof wordt verleend, en den datum wanneer, onderteekend door den persoon bij wien zoodanige kleurling in dienst mogt zijn, en als zoodanig inwonende; of in geval hij niet in huur of dienst van eenigen blanke of Europeaan zijn mogt, dan van den Veldkornet of zoodanig ander ambtenaar als daartoe door den Magistraat zal zijn benoemd, handelende onder instructien ten dien einde door den Magistraat uitgevaardigd, en door den Staatspresident vooraf goedgekeurd zijnde.

26.—Geen blank persoon of Europeaan anders dan de ambtenaar in de voorafgaande afdeeling voormeld, zal vermogen eenigen kleurling als voormeld, niet *bona fide* in zijnen dienst staande en bij hem inwonende, eenig schriftelijk verlof tot het koopen van wijn of sterke dranken als voormeld te geven; noch zal iemand vermogen zulks te doen in den naam van eenen anderen persoon; noch zal zulk verlof mogen worden gegeven door den eenen kleurling voor eenen anderen; ook zal geen blanke vermogen geld van eenen kleurling aan te nemen, en eenigen drank als voormeld voor hem of in zijne plaats te koopen.

27.—Niemand zal vermogen met of zonder licentie eenigen wijn of andere dranken als voormeld aan eenig persoon, hetzij een blanke of kleurling, vrij of dienstbaar, te verkoopen, verruilen, te geven, of op eenige andere wijze af te staan of toe te reiken, wanneer hij door den Magistraat, of den man of de vrouw, of eenigen anderen naverwant van zoodanigen persoon zal zijn gewaarschuwd, dat hij of zij in de gewoonte is zich aan dronkenschap schuldig te maken, en door zoodanigen aanverwant of Magistraat verzocht wordt aan zulken persoon als voormeld geen wijn of eenige andere bedwelmende dranken te verkoopen, of op eenige andere wijze af te staan; en in geval van eenige overtreding van de bepalingen in deze afdeeling vervat, of eenig gedeelte daarvan, zal de overtreder onderworpen zijn aan eene boete, niet te bovengaande vijf ponden (£5) sterling, of eene maand gevangenis met of zonder harden arbeid, voor de eerste overtreding, en niet te bovengaande twintig ponden (£20) sterling, of drie maanden gevangenis met of zonder harden arbeid, voor elke volgende overtreding, en daarenboven gehouden zijn tot schadevergoeding van boete of eenig ander leed aan den persoon aan wien hij zulken drank als voormeld zal hebben verkocht of toegereikt, en waarin zoodanige persoon ten gevolge daarvan mogt zijn vervallen; zoo mede tot vergoeding van alle schade voor zoodanigen persoon alzoo onder den invloed des drinks voormeld handelende, aan eenig ander persoon, of aan de bezittingen van eenig ander persoon toegebracht of veroorzaakt. En in geval van eenige verkoop in eenig geval als opgemeld, van eenigen drank als voormeld op crediet, zal het koopsbedrag niet in eenig Gerechtshof mogen worden verhaald.

28.—Wanneer iemand, wie hij ook zijn moge, zal worden gevonden dronken zijnde, en in eenige straat of andere publieke of opene plaats, ten gevolge daarvan nederliggende, of door luidruchtig geschreeuw, vloeken, of andere vuile taal, of op eenige andere wijze de publieke rust verstorende, zal zoodanig persoon naar de naaste gevangenis mogen worden gebracht, en voor elke overtreding door eenen competenten regter mogen worden gestraft met boeten en gevangenis, met of zonder harden arbeid, naar den aard der overtreding, en de verliggende of verzwarende omstandigheden daarbij voorkomende, doch zal in geen geval de boete minder dan vijf shillings sterling, of gevangenis minder dan eene week mogen zijn.

29.—Niemand zal gerechtigd zijn tot, of eenige zaak, actie of proces mogen aanvoeren of brengen tot verhaal van eenige som gelds, voor of op rekening van eenige sterke dranken, wijn, of ander bedwelmende dranken, verkocht in eenige hoeveelheid minder dan de hoeveelheid toegelaten onder eene licentie in het groot op eenmaal te verkoopen; en in geval enig persoon van iemand enig onderpand bij wijze van securiteit voor de betaling van eenige som of sommen gelds voor zulke dranken aldus verkocht verschuldigd, nemen of ontvangen zal, of in betaling daarvan eenig artikel, wat het ook zij, in plaats van geld, nemen of ontvangen zal, zal iedere persoon zoo overtredende, en daarvan overtuigd wordende, vervallen in en onderhevig zijn tot betaling van eene boete, niet te bovengaaende tien ponden sterling, noch minder dan twee ponden sterling, voor ieder pand zoo aangenomen, of door hem of hen ontvangen, en de persoon of personen aan wien zulk pand behooren zal, zal hetzelfde regt hebben tot terugbekoming van zulk pand, of de waarde daarvan, als ware het niet als een pand gegeven.

30.—Niemand zal eenig verhaal in regten hebben voor eenige der dranken in deze Ordonnantie gemeld, welke onwettiglijk zullen verkocht zijn; noch zal eenige ongelicentieerde verkoper bij de kleine maat eenig verhaal in regten hebben, voor eenige dranken onwettiglijk verkocht, en alle contracten, rekeningen, handschriften, verbandbrieven en andere geschriften, als eene securiteit gegeven voor betaling van schulden voor eenige van de hierin vermelde dranken gemaakt, of door een' ongelicentieerden handelaar verkocht, met uitzondering van negotia-bele instrumenten, in handen der houders voor waarde genoten, zonder kennis te dragen van de onwettigheid, zullen zijn en worden hierdoor verklaard voor nul en geener waarde.

31.—Het zal wettig zijn voor den eigenaar of bewoner van eenig land of boerenplaats, om wijn te verkoopen in eenige kwantiteit niet minder dan negentien gallons, en brandewijn in eenige hoeveelheid niet minder dan negen en een halven gallon, zulke wijn of brandewijn het voortbrengsel zijnde van zulk land of boerenplaats, of van druiven gemaakt, anders door hem verkregen of gekocht en gemaakt, verkocht en geleverd op zijn eigen grond; of dezelve te verkoopen aan eenig persoon op eenige publieke markt, of aan eenigen gelicentieerden handelaar in wijnen en sterke dranken, zonder daarvoor eenige licentie uit te nemen. En eenige eigenaar of bewoner van land als voormeld, welke eenige zulke dranken zal verkoopen tegenstrijdig met de voorzieningen van deze Ordonnantie, zal vervallen in en onderhevig zijn aan de straffen en boeten opgelegd op personen die overtuigd zullen zijn van zulke dranken zonder licentie verkocht te hebben.

32.—Het zal geoorloofd zijn voor eenig persoon om moutdranken tot verkoop te brouwen, en dezelve te verkoopen in hoeveelheden niet minder dan negen en een halven gallon, mits daarvoor uitnemende eene licentie voor de waarde van tien ponden sterling per jaar.

33.—Het zal niemand geoorloofd zijn om sterke dranken te distilleren van wijnen of vruchten het voortbrengsel niet zijnde, of gemaakt van het voortbrengsel van eenig land of boerenplaats, behoorende aan of geoccupeerd door hem, of van wijnen gemaakt van druiven, gekocht of door hem verkregen als voormeld, zonder vooraf eene licentie ten dien einde voor de waarde van dertig ponden sterling per jaar verkregen te hebben, welke hen geregtigen zal sterke dranken, door hen als voormeld gedistilleerd, te verkoopen alleenlijk in vaatjes, en in de hoeveelheid van niet minder dan negen en een halve gallon.

34.—Het zal geoorloofd zijn voor eenig persoon sterke dranken te distilleren van granen, en dezelve te verkoopen in hoeveelheden van niet minder dan negen en een halve gallon, daartoe eene licentie uitgenomen hebbende voor de waarde van dertig ponden sterling per jaar.

35.—Wanneer iemand moutdranken brouwen zal om te verkoopen, of sterke dranken distilleren in overtreding van deze Ordonnantie zonder de respectieve

licentie ten dien einde te hebben uitgenomen zal hij vervallen in, en onderhevig zijn aan eene boete, niet te bovengaande £50, voor iedere overtreding, en zal verder in geval van verkooping van gemoute dranken of sterke dranken aldus door hem gebrouwd of gedistilleerd, vervallen in en onderhevig zijn aan de straffen en boeten opgelegd op personen, overtuigd van zulke dranken zonder licentie te hebben verkocht.

36.—En tot betere voorkoming en tegengaan van de misdaad van dronkenschap, zij het verder vastgesteld, dat het aan eenigen Magistraat, voor zoo verre als hij jurisdictie hebben zal, zal vrijstaan bij herhaalde overtuiging van de misdaad van dronkenschap tegen eenig persoon (eene gehuwde vrouw of minderjarige uitgezonderd), of op aanklagte van eenige gehuwde vrouw tegen haren man, of van eenigen aanverwant of crediteur, of van eenig lid eens kerkeraads of ander kerkelijk opzicht tegen eenig lid van de gemeente waarover zulk opzicht bestaan mogt, of eenig ander belanghebbende, dat zoodanig persoon tegen wien zoodanige aangifte zal zijn gemaakt, zoodanig verslaafd is aan het misbruik van sterke dranken dat hij aan herhaalde dronkenschap zich schuldig maakt, zoodanig persoon bij overtuiging van zulke aanklagte te plaatsen onder curatoren voor eenen bepaalden of onbepaalden tijd, met dezelfde magt over den persoon en de goederen van zoodanigen dronkaard, als volgens de wetten wordt toegekend aan curatoren over krankzinnigen of minderjarigen, doch zal het aan het Rondgaande of eenig Hooger Gerechtshof vrijstaan, bij aanzoek daartoe en op gegronde redenen, zoodanigen persoon van zijne onderworpenheid aan zulk curatorschap te ontslaan, of den bepaalden tijd daarvan te verkorten.

37.—Alle overtredingen tegen deze Ordonnantie zullen voor den Resident Magistraat, binnen wiens jurisdictie zij zullen gepleegd zijn, mogen worden gebragt en door hem beslist.

38.—In alle regterlijke onderzoeken tegen eenigen persoon wegens het verkoopen of verhandelen van eenige dranken als voormeld, zonder licentie, tegenstrijdig met de voorzieningen van deze Ordannantie, zal zoodanige persoon beschouwd worden geen licentie te hebben, tenzij hij bij het verhoor der zaak zijne licentie zal vertoonen.

39.—Het zal geoorloofd zijn voor iederen zoodanigen Resident Magistraat als voormeld, in eenige procedures tegen eenig persoon voor den verkoop van drank in het klein zonder licentie als hierna vermeld, om te beslissen op de daadzaken van zulk verhandelen of verkoopen overeenkomstig de voorkomende omstandigheden van de zaak, en de redelijke daaruit af te leiden gevolgtrekkingen, en het zal aan zulken Magistraat vrijstaan om zulke daadzaken bewezen te vinden, zonder directe getuigenis dat geld of waarde is gegeven geworden voor drank of dranken voorgewend te zijn verkocht of verhandeld bij de kleine maat.

40.—In iedere zaak waarin eenig Resident Magistraat reden zien zal eenig persoon te veroordeelen voor de hieronder volgende overtredingen, zal de misdadige persoon vervallen en onderhevig zijn aan de straffen en boeten hieronder gespecificeerd, namelijk :—

Wegens het verkoopen, verhandelen, of van de hand zetten van wijnen, sterke dranken, liqueuren, moutdranken, gemberbier of jopenbier, zonder licentie, eene boete van £10, en bij gebreke van dadelijke betaling daarvan, of securiteit daarvoor gesteld hebbende, tot gevangenis, niet te bovengaande eene maand, tenzij de opgelegde boete vroeger betaald of geheven zijn zal, in welk geval de overtreder zal losgelaten worden.

Voor elke tweede overtreding als laatstvoormeld eene boete van £20, en bij gebreke van betaling of securiteit, als voormeld, gegeven zijnde, tot gevangenschap, met of zonder harden arbeid, voor eenigen tijd, niet te bovengaande 3 maanden, of tot gevangenschap met of zonder harden

arbeid, voor eenigen tijd, tot dat de opgelegde boete zal betaald of geheven zijn; zulk tijdsverloop echter niet te bovengaande drie maanden, noch minder te zijn dan eenigen korteren tijd (indien eenige), welke de Magistraat in zijne discretie mogt noodig zien te bepalen.

Voor eene derde of eenige volgende overtuiging van de laatstgemelde overtreding, eene boete van £30, met of zonder de daarbij gevoegde gevangenschap, als hieronder gemeld, dat is te zeggen, in geval de opgelegde boete met onkosten terstond zal betaald of verzekerd zijn, tot inhechte misstelling met of zonder harden arbeid, voor eenigen tijd, niet te bovengaande zes maanden, en ingeval de gezegde boete niet terstond zal betaald of verzekerd zijn, tot gevangenschap met of zonder harden arbeid voor eenigen tijd, niet te bovengaande 9 maanden, het zij absoluutelijk, of tot dat gezegde boete vroeger zal betaald of geheven zijn geworden, zooals de uitspraak van den Magistraat zijn zal, doch zal het zulken Magistraat vrijstaan, zulke gevangenschap als vermeld op te leggen voor eenigen tijd, niet te bovengaande 9 maanden, met eene voorwaarde, dat deze ophouden zal nadat een zeker minder gedeelte van zulk eene gevangenschap zal ondergaan zijn, ingeval de opgelegde boete alsdan betaald of geheven zal worden.

Voor de overtreding van eenige der voorzieningen of beloften in de voorwaarden van enig bestaande "recognizance" borgacte bevat (geene voorziening zijnde in betrekking waartoe eenige andere straf of boete door deze Ordonnantie is bepaald), en welke voorzieningen door eenig gelicentierd persoon gestipuleerd en overeengekomen waren om te worden voldaan en gehouden, eene boete van £10, en ingeval dezelve niet terstond betaald zal worden, tot gevangenschap met of zonder harden arbeid, voor eenigen tijd, niet te bovengaande eene maand, of tot dat de boete vroeger betaald zal zijn; en een derde veroordeeling binnen den tijd van drie jaren, zal *ipso facto* de bestaande licentien van den overtreders doen verbeuren (indien er dusdanig licentie bestaat); en zulke overtreders zal daardoor onbekwaam verklaard worden om in het toekomstende eenige licentie tot het verkoopen van dranken te bekomen.

41.—Het zal voor eenigen Magistraat geoorloofd zijn om in geval van eenige overtreding van deze Ordonnantie, waaromtrent geene straffen zullen zijn bepaald, of alleenlijk eene boete zal bepaald zijn zonder gevangenis met of zonder harden arbeid, ingeval de opgelegde boete niet zal zijn betaald, zoodanige boete of gevangenis of beide op te leggen als hij naar den aard der overtreding en in overeenstemming met de gemaakte bepalingen in deze Ordonnantie zal goedvinden.

42.—Het zal voor eenigen zoodanigen Magistraat als voormeld geoorloofd zijn eenige der straffen of geldsommen voormeld te verzachten, op die wijze, dat zulke verzachting niet in eenig geval zulke straf brengen zal tot minder dan $\frac{1}{2}$ daarvan, en dat de reden van zulke verzachting zal aangegeekend worden onder het hoofd *Aanmerkingen* in het Notulenboek van zulken Magistraat.

43.—Wanneer en zoo vaak als eenig' overtreders zal worden veroordeeld over eenige overtreding tegen eenige voorziening van deze Ordonnantie, zal het geoorloofd zijn voor den Resident Magistraat een' Lastbrief (warrant) uit te geven, om het bedrag van eenige boete op zulken overtreders gelegd te verhalen, door het aanslaan en verkoopen van de goederen van zulken overtreders, hetzij zulke overtreders ter oorzake zijner veroordeeling voor zulke overtreding in het gevangenhuis geplaatst is of niet, en tot goedmaking ook van de kosten van zulk aanslaan en verkoopen; en zulke Lastbrief zal, zoo veel doenlijk zijn zal, in overeenstemming zijn met den vorm in de Schedule van deze Ordonnantie, te dien behoeve gemisceerd, en het overschot (zoo er eenig zij), onder eenigen zoodanigen Lastbrief (warrant) opgehaald, zal aan gezegden overtreders overhandigd worden, en alle goederen en haven in beslag genomen onder en uit kracht van eenig' zulken

Lastbrief (warrant), zal verkocht worden onder dezelfde voorzieningen en regulaties als zijn of zullen gemaakt worden, voor de Hoven van Resident Magistrate, voor den verkoop van goederen en haven in beslag genomen onder het proces in executie van een der Hoven voormeld.

44.—Eenig persoon, die door het vonnis van eenigen Magistraat van eenige misdaad tegen eenige van de voorzieningen van deze Ordonnantie begaan, veroordeeld is, mag (zoude hij zulks goeddunken), zulke veroordeeling in appel of herziening brengen; mits hij binnen drie dagen na den dag van zulke veroordeeling, genoegzame securiteit geven zal tot genoeg van den veroordeelenden Magistraat, voor dubbel het bedrag van de opgelegde geldelijke beboeting, dat hij stappen nemen zal ter prosecutie van zulk appel of herziening, binnen eene maand, en ook dat hij er voor instaan zal dat aan het vonnis van het Hof, waarvoor het appel of de herziening zal gebragt worden, zal worden voldaan, in geval het vonnis waartegen hij geappelleerd heeft, door zulk Hof mogt bekrachtigd worden, alsmede tot betaling der kosten van zulk appel of herziening. En in geval de veroordeelde persoon reeds in gevangenis zal geplaatst zijn, zal hij, zulke securiteit als voormeld gevende, vrijgelaten worden van zijne gevangenschap, gedurende het verhoor en de voortzetting van zulk appel of herziening.

45.—Eene helft van het bedrag van iedere boete of verbeuring, betaald of geheven bij regterlijk vonnis op eenige overtreding tegen de voorzieningen van deze Ordonnantie, zal bij ontvangst daarvan betaald worden in de publieke schatkist, en de andere helft aan den persoon op wiens informatie het vonnis zal zijn verkregen, tenzij zulk persoon weigeren zal dezelve te ontvangen, en zal eenige liefdadige of andere aanwending daarvan aanwijzen, in welk geval het dienovereenkomstig zal gebezigd worden.

46.—In de uitlegging van de meening dezer Ordonnantie, zullen de termen Magistraat of Resident Magistraat moeten worden verstaan te meenen: de Landdrost of alle zoodanige personen aan wien de pligten en functien van eenigen Resident Magistraat zal zijn opgedragen; en van personen sprekende, zal het enkelvoudige getal het meervoudige insluiten; en waar van het mannelijke geslacht alleen gemeld wordt, zal ook het vrouwelijke daaronder begrepen zijn, wanneer zulks zal noodig bevonden worden om aan het doel van deze Ordonnantie te beantwoorden; en waar gemeld wordt van de *Gouvernements Gazette*, zal moeten worden verstaan zoodanig nieuwsblad of andere publicatie, waarin gewoonlijk alle wetten of andere officieele geschriften gepubliceerd worden.

47.—En zij het verder vastgesteld, dat deze Ordonnantie in werking komen zal, en kracht van wet zal hebben van en na den 1sten dag van Julij eerstkomende.

SCHEDULE.

VORM VAN LICENTIE IN HET GROOT.

Ik, _____, Zegeluitdeeler in _____ (of in het district van _____), op dezen _____ dag van _____ 18____, authoriseer en volmagtig hierdoor _____, wonende te _____, bij de groote maat, wijnen, sterke dranken en moutdranken te verkoopen, te _____ en nergens anders, voor den tijd van _____, gerekend van den _____ en niet langer.

(Getcekend) _____.

VORM VAN LICENTIE IN HET KLEIN.

Ik, _____, Zegeluitdeeler in _____ (of in het district van _____), op dezen _____ dag van _____ 18____, authoriseer en magtig hierdoor _____, wonende te _____, (en die mij het certificaat, door de wet geischt, geproduceerd heeft), bij de kleine maat, wijnen,

sterke dranken, moutdranken, gemberbier, en jopenbier, te verkoopen, te—
en niet elders, voor den tijd van ———, gerekend van den ———
dag van ———, 18—, en niet langer.

(Geteekend) _____.

De bovenstaande vorm is toepasselijk, in geval van een taphuis, kantien, of publiek huis, wanneer het certificaat de licentie waarvoor applicatie gedaan wordt, beschrijven zal, de verkoop van dranken *niet* gedronken of geconsumeerd te worden op den eigendom, te authoriseren, zullen de woorden: "Deze licentie niet te authoriseren de verkoop van eenige der voorgemelde dranken, gedronken of geconsumeerd te worden op den eigendom," er bij gevoegd worden.

Wanneer het certificaat de licentie zal beschrijven als wenshende de authorisatie tot het houden van een herberg, hotel, of logieshuis, zullen de woorden: "Deze licentie te authoriseren, het houden van eene herberg, hotel, of logieshuis, maar geen taphuis, kantien, of publiek huis," er bijgevoegd worden.

VORM VAN LICENTIE OM MOUTDRANKEN TE BROUWEN, EN BIJ DE GROOTE MAAT TE VERKOOPEN.

Ik, _____, Zegeluitdeeler in _____ (of in het district van _____), op dezen _____ dag van _____ 18—, autoriseer en volmagtig hierdoor _____, wonende te _____, moutdranken te brouwen te _____ alleenlijk, en dezelve te verkoopen, bij de groote maat, en in hoeveelheden van niet minder dan negen en een halve gallon, voor *een geheel jaar*, van af den 1sten dag van Januarij, 18—, en niet langer.

(Geteekend) _____.

VORM VAN LICENTIE TOT HET DISTILLEREN VAN STERKE DRANKEN VAN WIJN OF VRUCHTEN, OF VAN GRAAN.

Ik _____, Zegeluitdeeler in _____ (of in het district van _____), op dezen _____ dag van _____, 18—, autoriseer en volmagtig hierdoor _____, wonende te _____, sterke dranken te distilleren (van wijn, vruchten, of graan), te _____, alleenlijk, en dezelve te verkoopen *bij de groote maat*, alleen in vaten, en in hoeveelheden niet minder dan negen en een halve gallon voor *een geheel jaar*, van den 1sten dag van Januarij, 18—, en niet langer.

(Geteekend) _____.

VORM VAN CERTIFICAAT GEGEVEN TE WORDEN DOOR DEN RESIDENT MAGISTRAAT.

Ik, A.B., Resident Magistraat van _____, certificeer bij deze, dat C. D. gerechtigd is eene licentie te ontvangen tot verkoop van wijnen, sterke dranken, liqueur en moutdranken, gemberbier en jopenbier, bij de kleine maat, te _____, in _____-straat, Bloemfontein (of te _____, in het district van _____, naar het geval zij). En ik certificeer verder, dat gezegde C. D. voor zulke licentie aanzoek gedaan heeft met het doel een taphuis, kantien, of publiek huis te houden, (of "om de dranken als voormeld te verkoopen, en niet op den eigendom gedronken of geconsumeerd te worden," of "om eene herberg, hotel, of logieshuis te houden," naar het geval zijn mogt).

Gedateerd dezen _____ dag van _____, 18—.

(Geteekend) _____.

A. B.,
Resident Magistraat.

VORM VAN BORGACTE.

Voor mij, _____, Zegeluitdeeler voor _____, op den _____ dag van _____, 18—, A. B., wonende te _____, erkent bij deze verschuldigd te zijn aan den President van den Oranjevrijstaat, representeerende 't

Gouvernement daarvan, de som van vijftig ponden sterling, en C. D. en E. F. erkennen afzonderlijk verschuldigd te zijn aan den Staatspresident voornoemd, de som van vijf en twintig ponden sterling, geheven te worden op hunne goederen en landerijen, onder voorwaarde dat gezegde A. B. niet frauduleuselijk zal verdunnen of vervalschen eenigen drank, door hem te worden verkocht, en zal bij den verkoop daarvan geene maten gebruiken, die niet de volle maat houden; en zal zelf niet beschonken worden, noch dronkenschap of zuiperij op zijn eigendom toelaten; en zal geene dobbelarij veroorloven; noch zal hij wetens toelaten mannen of vrouwen van bekende slechte faam op zijn eigendom te verzamelen, noch zal hij zijn huis open laten, noch daarin eenige drinkerij toestaan (uitgezonderd ten gerieve van de inwoners), tusschen de uren van acht des avonds en zes in den morgen, op eenigen dag; noch zal hij eenigen drank verkoopen op eenig gedeelte van den Zondag, maar zal goeden regel daarin houden bij nacht en bij dag;—zoo doende zal deze borgacte van geen gevolg zijn, doch anders in volle kracht blijven.

VORM VOOR HET VONNIS TER EXECUTIE, OF LASTBRIEF TOT AANSLAG EN VERKOOP.

Aan _____, Bode van het Hof van den Resident Magistraat van _____ (of in geval de Lastbrief vervaardigd wordt door eenen Vrederegter: "Aan _____ den persoon aan wien de Lastbrief is geadresseerd.")

Dewijl _____ (naam des overtredders), van _____, op dezen dag (of op den _____ dag van _____, 18____,) voor mij werd schuldig bevonden aan het overtreden der Ordonnantie, No.—, 18—, en gevonnisd werd tot verbeurte, (als eene boete), van de som van £— sterling; zoo dient deze u te authoriseren en te gelasten, dat gij tot verhaal van gemeld vonnis de goederen en haven van den gezegden _____ in beslag neemt, en bij verkoop daarvan de som van £— doet heffen met de kosten van het proces, bedragende verder de somma van £—, gezamenlijk met uwe onkosten daartoe betrekkelijk, en relateer aan den Registrateur van dit Hof al hetgeen gij op kracht hiervan gedaan hebt, waarvoor dit uwe volmacht en autoriteit zijn zal.

Gegeven onder mijne hand te _____, dezen _____ dag van _____, 18____.

(Geteekend)

Vrederegter (of Resident Magistraat,
naar het geval zijn mogt).

Gegeven te Bloemfontein, den 18den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Fungd. Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 11—1856.

Ordonnantie, regelende de wijze, waarop de kinderen van kleurlingen mogen worden geapprenticeerd in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HEd. Volksraad in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 18den dag der maand Februarij, 1856.

Nademaal het noodig bevonden is, dat er voorzieningen worden gemaakt, regelende de wijze, waarop kinderen van kleurlingen binnen dezen Staat mogen worden geapprenticeerd; Zoo wordt mits dezen vastgesteld en bepaald:

1.—Dat de Landdrosten van de differente districten in dezes Staat, geauthoriseerd en gerechtigd zullen zijn, om alle kinderen van kleurlingen, minderjarig zijnde, die op eene wettige wijze zullen kunnen of mogen worden ingeboekt of geapprenticeerd bij de burgers van dezes Staat, zoodanig te apprenticeren en in

te boeken; de jongens totdat zij den ouderdom van 21, en de meisjes totdat zij den ouderdom van 18 jaren zullen hebben bereikt, om in eenig ambacht, handwerk of nering te worden opgevoed en gebezigd.

2.—Dat in elk geval van inboeking of vernieuwing van eenig contract van apprentieschap, wanneer de ouderdom van het kind niet met zekerheid van de ouders zal zijn vernomen of kunnen vernomen worden, de Landdrost het regt zal hebben twee onpartijdige mannen daartoe in te zweren, en door hen onder hunnen eed te doen verklaren, welken ouderdom zij zulk kind gelooven te hebben bereikt, en in geval van verschil zal de Landdrost beslissen.

3.—Dat alle kinderen van kleurlingen, thans bij de ingezetenen van dezen Staat woonachtig, en die op eene wijze zullen bekomen zijn, welke aan den Landdrost zal blijken ter goeder trouw en zonder geweld, bedrog of eenige andere onbetamelijke wijze te zijn bekomen, door hem mogen worden geboekt en geapprenticeerd als voormeld; doch onder voorwaarde, dat wanneer een of meer der ouders van zoodanig kind of kinderen zullen worden ontdekt, en aanspraak maken, of verlangen zulk kind of kinderen terug te bekomen, de Landdrost het regt zal hebben het contract van apprentieschap te vernietigen, en te bevelen, dat zulk kind of kinderen aan zoodanigen ouder of ouders worde teruggegeven, mits dat het kind voor den Landdrost verklaart gewillig en begeerig te zijn naar zijne of hare ouders terug te gaan, en mits het blijken zal, dat zulk kind niet met vrijwillige toestemming van zijnen of haren ouder of ouders zal zijn afgestaan of geapprenticeerd.

4.—Dat de Landdrosten gerechtigd zullen zijn eenig kind of kinderen van kleurlingen binnen dezen Staat, als wees of weezen, en overzorgd, of als door de ouders verlaten geworden, of anders met toestemming van de ouders in te boeken en te apprenticeren, zoo als bij Art. 1 hiervoren is bepaald; hetzij met of zonder loon of onder zoodanige voorwaarden, als door den meester of meesteres met de ouders, of een wees zijnde, met den Landdrost zullen zijn overeengekomen, welke voorwaarden niet in deze Ordonnantie zijn voorzien.

5.—Dat de vorm en inhoud van het contract door ZHEd. den Staatspresident zal worden gegeven, en wel bijzonderlijk zal moeten inhouden, dat de meester of meesteres bij wie zulk kind zal zijn ingeboekt of geapprenticeerd, gehouden zal zijn, behalve het gestipuleerde handwerk of beroep waarin onderwijs gegeven zal worden, zulk kind ook in de leer van het Gereformeerde christelijke geloof te onderwijzen of te laten onderwijzen.

6.—In geval van mishandeling of het niet nakomen van de voorwaarden van het contract van apprentieschap door den meester of de meesteres, zal de Landdrost of het Hof van Landdrost en Heemraden, of ander Hooger Gerechtshof, op behoorlijk bewijs gerechtigd zijn, en behalve zulke boeten of straffen die zij zullen goedvinden op den overtreder te leggen, naar den aard der overtreding, het voormeld contract te vernietigen.

7.—Het zal aan den Landdrost vrijstaan, om eenig kind of kinderen, inboerling of kleurling zijnde, die buiten dezen Staat op gezag van eenige erkende regering wettiglijk voor een der burgers van zoodanige regering op dien tijd een *bona fide* inwoner zijnde, mogen zijn geboekt of geapprenticeerd, en waarvan het apprentieschap aan hen zal zijn vertoond, in de dienst van zoodanigen meester of meesteres te laten, en het contract als gezien te endosseren; mits zulk contract of verbindtenis niet tegenstrijdig zij met eenige der bepalingen in deze Ordonnantie gemaakt, anders zal eene nieuwe verbindtenis door den Landdrost mogen worden uitgemaakt.

8.—Geen contract van apprentieschap zal aan iemand anders mogen worden overgemaakt, om welke redenen ook, maar zal in zulk geval worden beschouwd als verbroken en te niet gedaan; echter zal, ingeval van het overlijden van den meester, het contract van kracht blijven, ten faveure van zijne weduwe of den man met wien zij mogt hertrouwen.

9.—De Landdrost zal niet vermogen eenig kind van eenen kleurling in te boeken of te apprenticeren bij of aan eenig persoon, die na het passeren van deze wet op eene onwettige wijze binnen dezen Staat zal zijn ingevoerd, hetzij door den persoon zelve, bij wien zulk kind zal gevonden worden, of door iemand anders, en aan hem, hetzij voor of zonder eenige waarde of geldelijke consideratie afgestaan, maar gehouden zijn zulk kind of kinderen van zulken persoon of personen te ontnemen, en bij iemand anders te besteden, todat zij aan hunne ouders of vrienden kunnen worden teruggegeven; en zulke overtreders zullen daarenboven door boete of gevangenis, of beiden, mogen worden gestraft, naar omstandigheden der zaak, zoo als eenig competent Geregtschhof in zijne discretie zal vinden noodig te zijn.

10.—In de meening van deze Ordonnantie zal worden verstaan, dat het enkelvoudige getal ook het meervoudige zal insluiten, en dat waar in het mannelijke geslacht gesproken wordt, ook het vrouwelijke zal zijn ingesloten, wanneer zulks noodig zijn mogt, om kracht te geven aan den zin en de meening van deze Ordonnantie.

11.—Deze Ordonnantie zal in werking komen van af en na publicatie derzelve.

Gegeven te Bloemfontein, den 18den dag van Februarij, 1856.

J. N. BOSHOF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT.

Fungd. Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 1—1857.

Ordonnantie regulerende de wijze waarop transporten zullen kunnen bekomen worden van vaste eigendommen, gekocht van personen die niet in dezen Staat woonachtig zijn, vastgesteld door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in zijne vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 10den dag van Februarij, in het jaar 1857.

Nademaal verscheidene personen, eigenaars zijn van plaatsen of andere gronden in dezen Staat, doch verhinderd zijn om zoodanige plaatsen of gronden op de landboeken en registers van dezen Staat, in hunne namen geregistreerd te krijgen, ter oorzake van de afwezigheid of den dood van de verkoopers van zoodanige plaatsen of gronden; en dat er geene vertegenwoordigers van zoodanige verkoopers zijn, waardoor de wettige eigenaren verstoken worden van hunne regten, en het noodig geacht wordt om voorzieningen te maken, om de gemelde moeilijkheden uit den weg te ruimen, zoo wordt hiermede bepaald en vastgesteld:—

1.—Dat er eene Commissie bestaan zal, wier pligt het wezen zal, om al zoodanige zaken als voormeld, behoorlijk te onderzoeken, en daarop aan ZHEd. den Staatspresident te rapporteren, op de gegrondheid der eischen van personen, die voorgewen zullen de wettige koopers te zijn van eenigen grond of vast eigendom in dezen Staat gelegen, van eenigen persoon of personen die in dezen Staat niet zullen woonachtig zijn, of zich voor eenen langeren tijd dan zes maanden buiten denzelven mogten hebben begeven, zonder eenig behoorlijk gekwalificeerd agent of vertegenwoordiger in dezen Staat te benoemen, en publiek als zoodanig bekend te maken; of dat de persoon of personen in wiens naam zoodanige gronden of plaatsen in de landboeken of registers van dezen Staat mogen geregistreerd zijn, die alreeds gestorven zijn, of hierna mogen komen te overlijden, geen executeur of executeuren, of boedelredderaars aangesteld hebben, die zoodanige gronden of plaatsen aan de koopers derzelve zouden kunnen transporteren.

2.—Dat zoodanige commissie zal bestaan uit den Landdrost van Bloemfontein, als Voorzitter, den Registrateur van Acten, en den Staatsprocureur, of zoodanige personen die in die betrekkingen zullen fungeren.

3.—Dat in elk geval, als in het eerste artikel vermeld, de persoon of personen die voorgeven koopers te wezen van zoodanige gronden of plaatsen, en die wenschen transport derzelve te verkrijgen, aanzoek zullen doen bij rekwes of verzoekschrift aan den Staatspresident ingezonden, welk verzoekschrift, hetzij door den persoon of de personen zelve, of door zijnen of hunnen wettigen agent ingezonden, al de omstandigheden der zaak zal moeten melden, zoo ook of de koopprijs ten volle of gedeeltelijk betaald is; en alle andere gronden waarop hij of zij, zijne of hunne pretentien gronden; en aan zoodanig verzoekschrift zullen moeten geannexeerd zijn alle documenten en geschriften, in bezit van den applicant, betrekkelijk den koop van zoodanige plaatsen of gronden, alsmede eene lijst van alle getuigen, ten bewijze zijner zaak, en zal zoodanig verzoekschrift, en ieder document daaraan geannexeerd, met een zegel moeten belegd zijn, volgens Ordonnantie No. 7—1856, en zulk verzoekschrift zal daarop door den Staatspresident naar den Voorzitter der Commissie worden overgezonden.

4.—Wanneer de Voorzitter van de gezegde commissie eenige memorie van den Staatspresident, volgens Art. 3, ontvangen zal, zal hij zoodanige applicatie door publieke kennisgeving in de *Gouvernements Gazette* van dezen Staat drie malen publiceren, daarbij alle belanghebbende personen oproepende, om voor de commissie op eenen zekeren dag door hem te worden bepaald, te verschijnen; mits dat zoodanige tijd niet minder zij dan drie maanden, van af den dag der publicatie van zoodanige kennisgeving. Echter zal het aan de commissie vrijstaan bij voorkomende noodzakelijkheid eene tweede publicatie te bevelen en eenen langeren tijd te vergunnen.

5.—Op den dag in zoodanige kennisgeving bepaald, zal de commissie alle zaken die voor dien dag bepaald zijn onderzoeken, de schriftelijke bewijzen nazien, en de getuigen onderzoeken in de tegenwoordigheid der belanghebbende personen, en na gedaan onderzoek hunne uitspraak hierover aan ZHEd. den Staatspresident rapporteren.

6.—Wanneer de gemelde commissie rapporteren zal, dat zij zoodanig persoon of personen, die voorwenden zullen door koop of anderszins op zoodanige gronden of plaatsen regt of aanspraak te hebben, heeft gehoord, en dat er geene gegronde objectien zijn tegen het transporteren van zoodanige gronden op de landboeken en registers van dezen Staat, in den naam van zoodanigen applicant, dan zal de Staatspresident den Registrateur van Acten bevelen, om zulks te doen bij de betaling van de gewone heerenregten en transportkosten, alsmede van zoodanige kantoorepenningen als in deze Ordonnantie voorkomen.

7.—Indien de koopprijs van zoodanige gronden of plaatsen, of eenig deel derzelve nog onbetaald zal zijn, dan zal de Staatspresident mogen bevelen dat zoodanige koopprijs of het onbetaalde gedeelte daarvan aan den Tresaurier van dezen Staat betaald worde voor dat zoodanig transport door den Registrateur van Acten zal mogen gepasseerd en geregistreerd worden. En de Tresaurier-Generaal zal zoodanige gelden in de publieke kas ontvangen voor rekening van den verkooper of de verkoopers van zoodanige plaatsen of gronden, of hunne erfgenamen, of andere wettige vertegenwoordigers, aan wien dezelve weder zullen uitbetaald worden op voldoende bewijzen dat zij daartoe geregtigd zijn.

8.—De gemelde Tresaurier zal gehouden zijn eene lijst van al zoodanige gelden in de maand Januarij van elk jaar in de *Gouvernements Gazette* te publiceren, meldende de namen der personen van en voor wien, alsmede de gronden en plaatsen waarvoor hij zoodanige gelden ontvangen heeft.

9.—Alle zoodanige transporten door den Registrateur van Acten als voormeld in de landboeken en registers van dezen Staat geregistreerd, zullen de plaatsen of

gronden daarin vermeld, en daardoor getransporteerd en geregistreerd, bevestigen als het wettig eigendom van den persoon of de personen in wiens naam of wier namen dezelve aldus getransporteerd en geregistreerd zullen zijn.

10.—De volgende leges of kantoorpenningen zullen geëischt worden door en betaald aan den Registrateur van Acten, in alle zaken die voor de commissie komen, onder de bepalingen van deze Ordonnantie, namelijk:—

Voor registratie van iedere memorie of verzoekschrift	... £0	1	0
Voor uitmaken van iedere advertentie, benevens de gewone kosten van publicatie	0	7 6
Voor onderteekenen van iedere Subpoena op getuigen	0	3 0
Voor afnemen van eene verklaring, eerste bladzijde	0	2 0
Voor elke volgende idem...	0	1 0
Voor opmaken van rapport der commissie aan den Staatspresident	1	1 0

Welke leges door den Registrateur van Acten maandelijks aan 's Lands kas zullen worden verantwoord, en daarenboven zal aan ieder lid der commissie de som van tien shillings betaald worden in iedere zaak, mits dat zoodanige zaak niet meer dan een dag dienen zal; doch langer durende, dan zullen tien shillings per dag aan elk lid worden toegestaan voor iederen volgende dag.

11.—Wanneer eenig belanghebbend persoon begeerig zijn zal de verklaring van eenig getuige in eenige zaak voor de commissie te bekomen, en de getuige niet vrijwillig zal willen verschijnen, dan zal zoodanig getuige gedagvaard worden door een subpoena, door den Voorzitter der Commissie onderteekend, en zal, zoo veel doenlijk zijn zal, naar denzelfden vorm uitgemaakt en geëxploiteerd worden, als door de “Regulatiën in civiele zaken voor het Rondgaand Hof” is bepaald, en al zoodanige getuigen, na behoorlijk gedagvaard te zijn, en hunne noodige onkosten betaald of aangeboden zijnde, en die zonder voldoende redenen ter verschoning weigeren zullen voor de commissie te verschijnen om hunne verklaring onder eede af te leggen, zullen onderworpen zijn aan eene boete, niet te bovengaande vijf-en-twintig ponden sterling, door de uitspraak van de commissie te worden opgelegd, en door den Landdrost ter executie gelegd, op dezelfde wijze als eenig vonnis of uitspraak van het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten zal mogen worden uitgevoerd.

12.—Deze Ordonnantie zal in werking komen en kracht van wet hebben van af den eersten dag van Mei, 1857.

Gegeven te Bloemfontein, den 10den dag van Februarij, 1857.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

(Bij order),

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 2—1857.

Ordonnantie vastgesteld door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in zijne vergadering gehouden te Bloemfontein, op den 13den van Februarij, in het jaar 1857.

REGULERENDE DE KWALIFICATIE EN PLIGTEN VAN JURYMANNEN.

Nademaal het door Artikel No. 49 van de Constitutie, en Artikel No. 3 afdeeling “Belangende de Regterlijke Magt” van Ordonnantie No. I—1856, is bepaald, dat in de teregtstelling van crimineele zaken voor het Rondgaande Gerechtshof van vereenigde Landdrosten, er eene Jury of Raad van gezwoorene mannen wezen zal, en er geene genoegzame wetsbepalingen zijn gemaakt

omtrent de wijze of manier van procederen of behandeling van zoodanige crimineele zaken, en voornamelijk met betrekking tot de kwalificatie, pligten en regten van Jurymannen, zoo is het, dat de Raad bij dezen vastgesteld heeft, als volgt :

1.—Dat, uitgezonderd de bepalingen in Artikel 2 en 3, hieronder volgende, ieder persoon boven den ouderdom van een en twintig, en onder den ouderdom van zestig jaren, en de wettige eigenaar zijnde van vaste eigendommen in het district alwaar hij zich met der woon bevindt, van de onbelaste waarde van Een Honderd Ponden Sterling, of de huurder zijnde van eenig vast eigendom in het district voormeld gelegen, van eene jaarlijksche huur of waarde van twintig ponden sterling, en zijnde lidmaat van eenige erkende Christelijke kerk,* gekwalificeerd en verplicht zijn zal als een jurymaan te dienen binnen de limieten van zoodanig district.

2.—Dat de volgende personen verschoond zullen zijn van den jurydienst, namentlijk :

- A. De leden van den HEd. Volksraad, de leden van den Uitvoerenden Raad, en de Heemraden.
- B. Alle personen in de civiele dienst van dezen Staat, insluitende de veldcommandanten en veldcornetten.
- C. Alle gerechts-beambten, alsmede alle advocaten en procureurs van de Rondgaande Gerechtshoven ; en alle cipiers en bewaarders van gevangenhuisen.
- D. Alle doctors, chirurgijns, en apothekers, die in praktijk zijn, en alle predikanten of leeraars van eenig godsdienstig genootschap.†

3.—Geen persoon, die na eene behoorlijke teregtstelling schuldig gevonden en gevonnisd zal zijn, tot het ondergaan van eenige straffe, waarmede eerloosheid gepaard is ; of die door het vonnis van eenig competent gerechtshof eerloos verklaard zal zijn, en welk vonnis niet zal zijn veranderd of vernietigd of een pardon verleend geworden, zal immer weder bevoegd zijn op eene teregtstelling als een jury te dienen. Zoo ook niet al zulke personen tegen wie het bewezen kan worden dat zij zich hebben laten omhalen of omkopen om partijdig te handelen, hetzij voor of tegen eenig gevangene, of die gedurende eenige teregtstelling, waarop hij als een jurymaan zal dienen, eenige correspondentie, communicatie of conversatie houden zal met den gevangene of zijnen procureur of procureurs, of iemand anders van zijnentwege, of van zijne vrienden, of met den publieken aanklager of eenig ander persoon, met het doel of de strekking om op eene onwettige of ongeoorloofde wijze zoodanigen gezworene te bewegen om eenig gevangene door zijne uitspraak te bevoordeelen of te benadeelen.

4.—Indien het voor eenig competent gerechtshof zal bewezen worden, dat eenig jurymaan schuldig is aan eenige der misdrijven in het laatste artikel voorschreven, zal zoodanig jurymaan onderworpen zijn aan zulke straffe als hem door zulk Gerechtshof zal opgelegd worden, hetzij in eene geldboete of boete en gevangenis met of zonder harden arbeid, naar den aard der overtreding, en eerloos mogen verklaard worden.

5.—Wanneer eenig persoon zal overtuigd worden voor eenig competent gerechtshof, eenig jurymaan omgekocht of omgehaald te hebben, of die pogingen zal hebben aangewend om zulken jurymaan om te koopen of om te halen, om eenige gunstige of ongunstige uitspraak voor of tegen eenig gevangene uit te brengen, tegenstrijdig met zijnen pligt als jurymaan, zal zoodanige persoon onderworpen zijn aan de straf volgens Artikel 4 hierboven vermeld.

6.—Aangaande het opmaken der jurylijsten, het dagvaarden van jurymannen, en andere punten van praktijk, enz., zal worden gehandeld volgens de regulatien

* Zie Art. 27, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Art. 7, Ord. No. 14, 1877.

die daaromtrent door de bevoegde autoriteiten reeds zijn of nog zullen worden vastgesteld.

7.—Deze Ordonnantie zal in werking komen en kracht van wet hebben van af den datum der publicatie.

Gegeeven te Bloemfontein op den 13den dag van Februarij, 1857.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 31 Maart, 1857.

ORDONNANTIE No. 3, 1857.

Ordonnantie, vastgesteld door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in zijne vergadering gehouden te Bloemfontein, op den 13den dag van Februarij, in het jaar 1857.

BETREKKELIJK HET OPRIGTEN VAN BAKENS OF LANDPALEN OP LANDERIJEN.

Nademaal het noodig is dat voorzieningen worden gemaakt, betrekkelijk de verpligting van alle landeigenaren, tot de oprigting en instandhouding der bakens van hunne landgoederen, binnen dezen Staat gelegen,—zoo wordt bij dezen vastgesteld en bepaald, als volgt:—

1.—Elk eigenaar of bezitter van eenige plaats of landgoed (uitgezonderd erven of kleine stukken grond binnen eenige steden of dorpen gelegen) zal gehouden zijn binnen den tijd van twee maanden nadat deze Ordonnantie in werking zal komen, alle bakens van zulke plaatsen of zulk landgoed op te rigten en in stand te houden, hetzij de gezegde bakens, door beslissing of aanwijzing van eenige Landcommissie, door overeenkomst tusschen de bureu, of door opmeting van eenigen Landmeter zullen zijn bepaald.

2.—Alle bakens die niet finaal zullen zijn vastgesteld, zullen, ingeval van eenige verandering, op wettig gezag gemaakt, dadelijk daarna geheel moeten worden vernietigd en verstrooid, en anderen opgerigt die wettiglijk in de plaats daarvan zullen zijn bepaald of aangewezen.

3.—Alle bakens van gronden als voormeld, zullen van klippen of steen gemetseld of gestapeld, of door inplanting van eene grooten steen of klip, ten minste drie voeten hoog, moeten worden opgerigt, en ten minste twee voeten van boven af witgemaakt moeten zijn, en in dien stand gehouden, door, indien noodig, minstens een maal 's jaars te worden hersteld, op verbeurte van eene boete van een pond sterling ten faveure der publieke kas, voor elke baak die niet zoodanig zal zijn opgerigt en in stand gehouden, telkens te worden herhaald, wanneer de oprigting en herstelling der bakens als voormeld niet geschied binnen eene maand na de oplegging der boete in zulke gevallen.

4.—De eigenaar van eenig landgoed zal, bij verzuim van de oprigting der bakens of instandhouding derzelven als voormeld, boven en behalve de boeten in Artikel 3 bepaald, nog verder onderhevig zijn aan vergoeding van alle schaden, nadeelen en kosten aan eenig ander persoon veroorzaakt, ter oorzake van zulk verzuim.

5.—Dagvaardingen tegen overtreders van deze Ordonnantie, die niet binnen dezen Staat woonachtig zijn, zullen mogen geschieden bij Edicte, in de *Gouvernements Courant* gepubliceerd, en zal zulke Edictale Citatie slechts eenmaal behoeven te worden uitgenomen, en vonnis daarop mogen worden gegeven, mits zulke publicatie geschiede op drie achtereenvolgende weken, en de eerste maal minstens drie maanden voor den dag van verschijning daarin bepaald.

L

6.—Deze Ordonnantie zal in werking komen en kracht van wet hebben van en na den eersten dag van Mei, 1857.

Gegeven te Bloemfontein op den 13den dag van Februarij, 1857.

J. N. BOSHOF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 31 Maart, 1857.

ORDONNANTIE No. 4, 1857.

Ordonnantie No. 4, 1857, over oprichting van Schuthokken, is vervangen door Ordonnantie No. 5, 1873.

ORDONNANTIE No. 5, 1857.

Ordonnantie, bepalende de magt der Gerechtshoven van den Landdrost en van Landdrost en Heemraden in den Oranjevrijstaat, in het opleggen van straffen op crimineele misdadigers en overtreders, vastgesteld door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in zijne vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 13den dag van Februarij, in het jaar 1857.

Nademaal bij de Constitutie, gedateerd den 10den April, 1854, en de Regulatie voor de mindere Gerechtshoven in dezen Staat, niet genoegzaam is bepaald, in hoe verre de magt van de gemelde Gerechtshoven strekt in crimineele zaken; zoo wordt bij dezen vastgesteld en bepaald:—

1.—De Landdrost heeft de magt eenigen overtreder of misdadiger de volgende straffen op te leggen, te weten: “Borgstelling tot bewaring der rust,” voor eene som, niet te bovengaande een honderd ponden sterling, voor eenigen tijd niet langer dan zes maanden, of bij gebreke van zulke borgstelling, opsluiting in het gevangenhuis; “geldboete,” voor eenige som, niet te bovengaande vijf ponden sterling; “gevangenis, met of zonder harden arbeid of schraal dieet, of met opsluiting in een blok of boeijen, voor eenigen tijd niet langer dan drie maanden, of met slagen geen 25 te bovengaande.*

2.—De Landdrost met twee Heemraden heeft de magt eenigen overtreder of misdadiger dezelfde straffen als bij het voorgaande artikel bepaald op te leggen, echter tot eene meerdere uitgestrektheid, als namelijk, “borgstelling tot £200, en voor eenen tijd niet langer dan twaalf maanden;” “geldboete tot een bedrag van tien ponden sterling;” “gevangenis met of zonder harden arbeid, voor eenigen tijd niet te bovengaande vier maanden, of slagen geen 39 te bovengaande;” zullende beide door den Landdrost of door den Landdrost en Heemraden, twee der vermelde strafoefeningen voor dezelfde overtreding mogen worden te zamen gevoegd.

3.—Niets in de twee voorgaande afdelingen vervat, zal strekken de gemelde Gerechtshoven te beletten eene grootere magt uit te oefenen als bij dezelve is bepaald, mits dat in eenige zaak, zulke meerdere magt bijzonderlijk door eenige wetsbepaling is verleend geworden.

4.—De Hoven van Landdrosten en van Landdrost en Heemraden worden bij dezen schadeloos gesteld ten opzichte van eenig vonnis door hen geveld of uitgevoerd, voor dat deze Ordonnantie in werking komt, waardoor eenig persoon aan eene grootere straf mogt zijn onderworpen geweest dan bij deze Ordonnantie is bepaald, tenzij zulk vonnis zal zijn geveld in tegenstrijdigheid met eenige toen bestaande wet.

* Zie ook Art. 8, Ord. No. 5, 1877.

W. v. S. 5-1885

5.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben na de afkondiging.

Gegeven te Bloemfontein, den 13den dag van Februarij, 1857.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Fungd. Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 6, 1857.

Ordonnantie No. 6, 1857, is vervangen door Ordonnantie No. 2, 1870.

ORDONNANTIE No. 7, 1857.

Ordonnantie, bepalende den dienstdag van Veldcommandanten en Veldcornetten in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein op den 26sten dag van Augustus, 1857.

Nademaal de diensten van Veldcommandanten en Veldcornetten van dien aard zijn, dat veel van den tijd van die ambtenaren voor de publieke dienst vereischt wordt, menigmaal tot nadeel van hunne private belangen, en nademaal het om deze en andere redenen noodig geacht wordt, dat er een tijd worde bepaald voor hoe lang zij zullen dienen, en er opening gegeven worde dat er bij het einde van zulken tijd nieuwe verkiezingen plaats kunnen vinden, zoo wordt bij dezen vastgesteld en bepaald :—

1.—Alle Veldcommandanten en Veldcornetten, thans in dienst zijnde, mogen bij het einde van drie jaren, gerekend van af den datum van het passeren van deze Ordonnantie, des verkiezende, worden ontslagen.

2.—Alle Veldcommandanten en Veldcornetten, die hierna zullen worden aangesteld, zullen des verkiezende, bij het einde van drie jaren, gerekend van af den dag hunner aanstelling, hun ontslag kunnen bekomen.

3.—Wanneer eenig Veldcommandant of Veldcornet bij het einde van drie jaren, als opgemeld, niet mogt bedanken, zal het aan de burgers van het district of de wijk, waarin zulk beambte ageert, vrijstaan een verzoekschrift aan den Landdrost in te zenden, verlof vragende om eene nieuwe kiezing te doen plaats vinden, en de Landdrost zal eene bijeenkomst daartoe bepalen, volgens de wet, mits dat zulk verzoekschrift onderteekend zij, voor de kiezing van eenen anderen Commandant, door ten minste een honderd, en voor de kiezing van eenen anderen Veldcornet door ten minste vijf-en-twintig stemgerechtigden.

4.—De aftredende Commandant of Veldcornet zal, met zijne inwilliging, weder op nieuw verkiesbaar zijn.

5.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van en na den dag der publicatie.

Gegeven te Bloemfontein, op den 26sten dag van Augustus, 1857.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 1 Sept., 1857.

ORDONNANTIE No. 8, 1857.

Ordonnantie tot schadeloosstelling van zekere personen, handelende uit kracht van Krijgswet, vastgesteld door den HED. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein op den 26sten dag van Augustus, 1857.

Nademaal ZHEd. de Staatspresident, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad, bij proclamatie, gedateerd 25 April, 1857, om redenen in gezegde proclamatie vermeld, den Oranjevrijstaat onder Krijgswet heeft geplaatst; en nademaal ZHEd. de Staatspresident, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad, bij eene andere proclamatie, gedateerd den 15den Junij, 1857, om redenen in gezegde proclamatie vermeld, de werking van Krijgswet ten deele heeft teruggetrokken, en ten deele in kracht en werking heeft gelaten, en eenen Krijgsraad voor elk der vier districten, Bloemfontein, Winburg, Fauresmith en Caledonrivier, heeft benoemd, met het doel om zekere onafgedane zaken, in verband staande met de jongste onlusten en commando, ten einde te brengen; en nademaal het noodig geacht wordt dat de Krijgsofficieren en andere beambten, handelende onder en uit kracht van de proclamatie hierboven vermeld, en onder Krijgswet schadeloos zouden worden gesteld ten opzichte van eenige daden door hen alzoo verrigt. Zoo is het dat bij dezen wordt vastgesteld en bepaald, dat alle Krijgsofficieren en andere beambten, en alle personen onder hun bevel handelende, zullen zijn schadeloos gesteld tegen en bevrijd en ontslagen van alle actien, processen, en vervolgingen hoe ook genaamd, die voor eenig Gerechtshof in dezen Staat tegen hen of iemand hunner, zouden mogen of kunnen worden gebracht worden, ter oorzaak van eenige daad of verrigting door hen begaan of uitgevoerd, of die nog door hen of iemand hunner zullen worden begaan of uitgevoerd, gedurende het bestaan van Krijgswet, of deszelfs werking en gezag, verleend bij de proclamatie voormeld in of over dezen geheelen Staat of eenig gedeelte daarvan, tot dat dezelve geheel zal of zullen zijn opgeheven en teruggetrokken, niettegenstaande zulke daad of verrigting niet mogt zijn geschied in strikte overeenstemming met eenige wet of regulatie hoe ook genaamd, mits dat al zoodanige daden en verrigtingen als voormeld zullen zijn geschied ter goedertrouw en in opregtheid naar hun beste kennis en oordeel.

Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van en na de publicatie derzelve.

Gegeven te Bloemfontein, op den 26sten dag van Augustus, 1857.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident..

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 1 Sept., 1857.

ORDONNANTIE No. 9, 1857.

Ordonnantie No. 9, 1857, bepalande de Commandowet, is vervangen door Ordonnantie No. 1, 1866.

ORDONNANTIE No. 10, 1857.

Bepalende de Krijgswet in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HED. Volksraad, in deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 27sten dag van Augustus, 1857.

Nademaal bij de Constitutie van dezen Staat, gedateerd den 10den April, 1854, onder de afdeeling "Uitvoerende Raad," Artikel 44, is bepaald, dat "de

Staatspresident en Uitvoerende Raad zullen de magt hebben om de Krijgswet te verklaren," zonder verdere voorzieningen te maken om den inhoud van zoodanige wet of de magten van eenen Krijgswet te omschrijven of te beperken, en nademaal het noodig bevonden is, ter voorkoming van alle misverstand of onzekerheid te dien opzichte, dat eene Krijgswet worde ontworpen en vastgesteld, zoo wordt mits dezen bepaald :—

1.—De Staatspresident met den Uitvoerenden Raad heeft de magt Krijgswet te verklaren over den geheelen Staat, of eenig gedeelte van denzelve, bij gelegenheid van eenen inval of bedreigden inval in het Land, door eenigen magtigen vijand, of bij gelegenheid van eenen opstand in het Land, in verband met zoodanigen vijand handelende, of in zichzelf van eenen geduchten aard zijnde, zoodat er redenen zullen zijn te vermoeden, dat daardoor eene geheele omwenteling in de Regeering kan ontstaan door geweld van wapenen.

2.—De Staatspresident met den Uitvoerenden Raad heeft de magt, bij proclamatie te bepalen, uit welke krijgsofficieren en civiele ambtenaren eenigen Krijgsraad zal bestaan, en ook vast te stellen de plaats of den omtrek binnen welken elken zoodanigen Raad jurisdictie zal hebben. De Krijgsraad zal echter in geen geval uit minder dan vijf leden mogen bestaan, en wanneer dat getal van krijgsofficieren, bij eenige expeditie van gewapende burgers, niet voltallig mogt zijn, zullen de tekort komende leden, door de verzamelde burgers mogen worden benoemd, bij meerderheid van stemmen.

3.—De misdadigers welke onder de beoordeeling van eenen Krijgsraad zullen komen, om voor denzelve te worden teregtgesteld, zullen zijn dezulken die beschuldigd zullen staan van "hoogverraad," "opstand of oproer tegen de Regeering," "verraderlijke verstandhouding met den vijand," of hulpbetooning aan zoodanigen vijand of oproermakers, hetzij gewapend of ongewapend, bij monde of in geschrifte, in het openbaar of in het geheim, of van eenige andere misdaad of overtreding van gelijken aard, of medeplichtigheid daaraan, op eenige wijze hoe ook genaamd, mits dat zoodanige misdaad of overtreding gepleegd zal zijn, gedurende den tijd dat krijgswet verklaard is.

4.—De Krijgsraad heeft dezelfde regtsmagt als het Hof van Vereenigde Landdrosten. Alleen van straffen boven eene maand gevangenis, met of zonder harden arbeid, en van boeten boven de £20, is appel naar den Uitvoerenden Raad, in welk geval de Krijgsraad den appellant tot zoodanige securiteit zal kunnen verplichten als noodig wordt geacht om hem, hangende het appel, onschadelijk te maken. De doodstraf* zal niet worden uitgesproken door eenen Krijgsraad, bestaande uit minder dan 12 leden, zullende minstens $\frac{3}{4}$ der leden in de uitspraak moeten overeenstemmen, en zulk vonnis zal niet kunnen uitgevoerd worden dan na goedkeuring van den Staatspresident of zijnen plaatsvervaanger.

5.—De Uitvoerende Raad zal Regulatien maken aangaande de manier van procederen voor den Krijgsraad, welke Regulatien van kracht zullen zijn tot de eerstkomende zitting van den Volksraad, waarna dezelve door dien Raad in overweging zullen genomen worden.

6.—Alle regtsplegingen voor eenen Krijgsraad zullen in het openbaar geschieden, en behoorlijk worden genotuleerd; en alle getuigen zullen worden ingezworen en ondervraagd op dezelfde wijze als zulks voor de gewone Geregtshoven des Lands geschiedt; ook zullen alle getuigen bevoegd of onbevoegd geacht worden, overeenkomstig de wetten op crimineele zaken in dezen Staat bestaende.

7.—Alle personen, door of namens den Krijgsraad opgeroepen, weigerende te verschijnen of getuigenis af te geven, of overtuigd wordende valschelijk getuigd te hebben, zullen door of op order van den Krijgsraad mogen worden gevangen genomen en gestraft, overeenkomstig de Regulatien in crimineele zaken voor de civiele Geregtshoven.

* Zie Art. 11, Ord. No. 12, 1877.

8.—De notulen van den Krijgsraad zullen door den Voorzitter, zoo spoedig mogelijk, aan den Staatspresident worden ingezonden.

9.—Ingeval van onvermijdelijke noodzakelijkheid zullen wagens, ossen, paarden, slagtvce of andere goederen, op last van den Krijgsraad of eenen Landdrosst voor de publieke dienst mogen worden geprest, en des noods met geweld genomen. Voor geprest slagtvce of andere mondbehoefden zal van Gouvernements wege eene billijke betaling worden toegestaan, zoo ook huurloon voor wagens, trekossen en paarden.

10.—Personen, weigerende of nalatig zijnde burgerdienst te doen, of gekommandeerde goederen voor kommando-dienst te verschaffen, zullen niet volgens krijgswet, maar volgens kommando-wet worden vervolgd en gestraft.

11.—De burgers of andere personen, onder bevel van eenigen krijgsofficier of officieren uitgetrokken, zullen aan de wettige orders van hunne officieren strikte gehoorzaamheid betoonen, en officieren zoowel als burgers of andere ondergeschikte personen, zich aan eenige overtreding bij het leger schuldig makende, zullen naar uitwijzing van den Krijgsraad mogen worden gestraft, naar den aard en graad van zoodanige misdaad of overtreding, met zulke boeten of straffen als die Raad zal noodig en geschikt oordeelen.

12.—De Krijgsraad heeft het regt eenigen misdadiger te verwijzen naar de gewone Geregthoven des Lands, om voor dezelve op de gewone wijze terechtgesteld te worden; echter niet voor eenige overtreding uitsluitend verbonden aan de krijgstucht bij het leger.

13.—Wanneer te eenigen tijde drie of meer personen op eene verdachte wijze gewapend bijeenkomen, zal het elken Landdrosst, Vrederegter, Veldkommandant of Veldkornet vrijstaan, en het zal de pligt van elken zoodanigen beambte zijn zulke verdachte bijeengekomene personen te gebieden dadelijk uiteen te gaan, en rustig naar hunne woningen terug te keeren; of blijkbaar in opstand tegen de regeering zijnde, zullen dezulken of hunne aanvoerders ontwapend moeten worden of gevangen genomen, en ingeval van tegenstand zullen zij als vijanden worden behandeld en met de wapens worden aangevallen.

14.—In tijden van opstand of oorlog zullen geene bijeenkomsten geoorloofd zijn, om over politieke aangelegenheden te raadplegen. Zulke vergaderingen mogen door een der officieren, in de voorgaande afdeeling vermeld, uiteen gedreven worden, en de personen, aldus vergaderd, of hunne voorgangers of aanvoerders, mogen worden beschouwd en behandeld als verdachte oproermakers.

15.—De Staatspresident heeft het regt de opheffing der Krijgswet te verklaren, hetzij voor het geheel of ten deele, naar gelang van omstandigheden.

16.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van en na de publicatie derzelve, tot en met den laatsten dag der zitting van de eerstkomende vergadering van den Volksraad, tenzij bij zoodanige zitting besloten zal worden, dat dezelve voor eenen langeren tijd in werking zal blijven.*

Gegeven te Bloemfontein op den 27sten dag van Augustus, 1857.

J. N. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor.

Bloemfontein, 8 September, 1857.

* Zie Art. 5 Ord. No. 12, 1877.

ORDONNANTIE No. 1, 1858.

Ordonnantie tegen de vernieling van Wild in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HEd. Volksraad bij deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein op den 24sten dag van November, 1858.

Nademaal het noodig bevonden is, dat het jagen en dooden van wild binnen den Oranjevrijstaat, onder zekere wetsbepalingen worde gebragt: Zoo wordt mits dezen vastgesteld en bepaald:—

1.—Niemand mag gedurende den broeitijd wilde struisvogels dooden of ten eenigen tijde derzelver eijeren wegnemen of vernielen op een boete van £15 voor elke overtreding.

2.—Niemand zal vermogen eenig wild, als namelijk: wildebeesten (knoe), blesbokken, springbokken of andere wilde bokken te jagen of te schieten, of door honden te laten vangen, of wild gevogelte, als namelijk: struisvogels, korhanen, faizanten, patrijzen, wilde hoenders, wilde ganzen, eenden of andere watervogels te schieten, binnen de grenspalen van eenige bewoonde plaats, zonder daartoe vooraf verlof te hebben bekomen van den bewoner of eigenaar van zulke plaats, onder verbeurte van eene boete van niet minder dan £2, noch meer dan £10, voor elke overtreding.

3.—De grenslijnen van elke plaats zullen worden beschouwd aangetoond te zijn door bakens, volgens de wet opgericht, en zulke bakens zullen door eenigen overtreders, onder de naast voorgaande afdeeling vermeld, niet mogen worden betwist.

4.—Niemand zal vermogen eenig wild of gevogelte als voormeld te jagen, te schieten, of op eenige andere wijze te dooden, op eenen Zondag, onder verbeurte van eene boete van vijf ponden sterling voor elke overtreding.

5.—Personen die ter goeder trouw als reizigers mogen worden beschouwd, op eenigen handel of andere bezigheid op reis zijnde, en niet met het blijkbaar doel om wild te jagen of te schieten, zullen voor eigen gebruik op weg wild mogen schieten dat niet onder Artikel 1 van deze Ordonnantie begrepen is, en zullen niet onder de bepaling van de tweede afdeeling dezer Ordonnantie gebonden zijn, doch zullen niet meer wild mogen dooden of schieten dan zij kunnen vervoeren of gebruiken.

6.—Ingeval eenige overtreders onder deze Ordonnantie niet in staat zal zijn de hem opgelegde boete te betalen, zal hij tot gevangenis, met of zonder harden arbeid, mogen worden veroordeeld, voor eenen tijd niet te bovengaande drie maanden.

7.—De Landdrost van elk district zal jurisdictie hebben in de beslissing van elke aanklagte onder deze Ordonnantie op de aangifte van den Publieken Aanklager of eenig privaats persoon.

8.—De helft der boete die tengevolge van de voorzieningen in deze Ordonnantie gemaakt, mogten verbeurd en verhaald worden, zal aan den aanklager worden uitbetaald, mits hij binnen 14 dagen na het uitspreken van het vonnis aan den Landdrost verklare, dat hij zoodanige uitbetaling verlangt.

9.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van af den 1sten dag van Februarij, 1859.

Gegeven te Bloemfontein, den 24sten dag van November, 1858.

J. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 14 December, 1858.

ORDONNANTIE No. 2, 1858.

Ordonnantie, belangende het vervaardigen en in werking brengen van Regulatien voor steden en dorpen in den Oranjevrijstaat, alwaar geene Municipale Collegien bestaan. Vastgesteld door den H.Ed. Volksraad bij deszelfs vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 24sten dag van November, 1858.

Nademaal bij Ordonnantie No. 8, 1856, voorzieningen gemaakt zijn voor de oprigting van Municipale Collegien voor steden en dorpen binnen dezen Staat, wanneer zulks door de meerderheid van de huishouders zal worden begeerd, en tot het vervaardigen van de vereischte Regulatien van zulk Municipaal Bestuur, doch geene voorziening is gemaakt hoedanig te handelen ten opzichte van zoodanige steden of dorpen alwaar geene Municipale Collegien mogten bestaan; Zoo wordt bij dezen vastgesteld en bepaald:—

1.—In elke stad of in elk dorp, alwaar geen Municipaal Bestuur volgens de wet zal zijn opgericht, zal het aan den Landdrost of Resident Vrederegter van zoodanig dorp, of zoodanige stad, of aan eenig ander bevoegd hoofdambtenaar aldaar woonachtig zijnde, vrijstaan, om van tijd tot tijd zoodanige Regulatien te vervaardigen als noodig zullen bevonden worden voor de goede orde in plaatselijke aangelegenheden en maatschappelijk bestuur van zoodanige stad of zoodanig dorp.

2.—De Regulatien, als in de voorgaande afdeeling vermeld, vervaardigd zijnde, zullen door den Landdrost of eenig ander beambte als voormeld, gedurende den tijd van 10 dagen op eenige geschikte plaats binnen zulke stad of dorp, ter inzage voor alle belanghebbende ingezetenen worden opengelegd van 9 ure in den morgen tot 3 ure in den namiddag, en eene kennisgeving dat zulks geschied is, bij de Publieke Kantoren en op twee andere publieke plaatsen binnen zulke stad of zulk dorp, doen aanplakken; welke kennisgeving verder zal bepalen den dag, het uur, en de plaats wanneer en waar, na dat de tien dagen voormeld zullen zijn verstreken, eene publieke bijeenkomst van de huishouders van zulke stad of zulk dorp zal worden gehouden, om de gemelde Regulatien in overweging te nemen.

3.—Bij de bijeenkomst, als in de laatste afdeeling gemeld, zal de Landdrost, de Resident Vrederegter, of eenig ander hoofdambtenaar als voormeld, Voorzitter zijn, en de gezegde Regulatien, eerst in derzelve geheel aan de vergaderde huishouders voorlezen, en daarna elk artikel afzonderlijk in overweging doen nemen, en door meerderheid van stemmen doen goed- of afkeuren, of zoodanig doen wijzigden als noodig geacht zal worden.

4.—De stemgerechtigde huishouders zijn dezulken die bij Ordonnantie No. 8, 1856, als zoodanig zijn verklaard.

5.—Wanneer de Regulatien, als bij afdeeling 4 bepaald, zullen zijn aangenomen, zal de Landdrost of eenig ander plaatselijke hoofdambtenaar voormeld, dezelve aan den Gouvernements Secretaris verzenden, die gehouden zijn zal dezelve voor den Uitvoerenden Raad te leggen, en de Uitvoerende Raad zal bevoegd zijn de gezegde Regulatien goed- of af te keuren, of zoodanig te wijzigen als noodig geacht zal worden, en ze daarna in de *Gouvernements Courant* doen publiceren. Zulke Regulatien zullen kracht van wet hebben (onder nadere approbatie van den Volksraad) tot dat dezelve zullen veranderd of verbeterd zijn, en daarna weder zoodanig veranderd en verbeterd zijnde, kracht van wet behouden tot dat dezelve door de oprigting van geregelde Municipale Regulatien onder de Ordonnantie No. 8, 1856, voormeld (of anderszins, wettiglijk) daargesteld zullen vervallen.

6.—Wanneer eenige veranderingen of bijvoegingen in de Regulatien voormeld, van tijd tot tijd, zullen noodig bevonden worden, zal zulks op dezelfde wijze

moeten geschieden als waarop de oorspronkelijke Regulatien daargesteld zijn, volgens de regelen in de voorgaande afdeelingen voorgeschreven.

7.—Alle ambtenaren die onder zoodanige Regulatien als voormeld zullen moeten worden aangesteld, zullen van wege het Gouvernement aangesteld worden, en onder dezelfde verplichtingen zijn als alle andere Gouvernements beambten.

8.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van af publicatie derzelve.

Gegeven te Bloemfontein, den 24sten dag van November, 1858.

J. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 14 December, 1858.

ORDONNANTIE No. 3, 1858.

Ordonnantie ter beletting van het roekeloos en noodeloos branden van het Gras op de Weivelden in den Oranjevrijstaat. Goedgekeurd en vastgesteld door den HEd. Volksraad in zijne zitting van 24 November, 1858.

1.—Het zal niet geoorloofd zijn voor eenigen persoon om het gras op zijne woonplaats of elders binnen dezen Staat in brand te steken ten eenigen tijde tusschen den 31sten dag van Maart en den 31sten dag van Julij in elk jaar, onder straffe van eene boete van niet minder dan £5 sterling en niet te bovengaande £20 sterling, of gevangenzitting met of zonder harden arbeid, voor eenigen tijd, niet te bovengaande drie maanden voor elke overtreding.

2.—Dat geen persoon, de eigenaar of bewoner zijnde van eene plaats, gerechtigd zijn zal om vuur in het gras te steken binnen de lijnen van zoodanige plaats ten eenigen tijde tusschen den 1sten dag van Augustus en den 1sten dag van April in elk jaar, zonder minstens acht en veertig uren kennis daarvan aan de omgrenzende bureu gegeven te hebben, onder dezelfde straffe in Artikel 1 vermeld.

3.—Dat wanneer de eigenaar of bewoner van eenige plaats eenige schade mogt lijden ten gevolge van het afbranden van gras zonder de kennisgeving in Artikel 2 vermeld, de persoon, die zulks veroorzaakt heeft, verplicht zal wezen zoodanige schade te vergoeden, niettegenstaande dat hij onder de voorziening van deze ordonnantie gestraft zal zijn.

4.—Dat wanneer de eigenaar of bewoner van eene plaats aan zijne bureu de kennisgeving in Artikel 2 vermeld zal hebben gegeven, en een of meer van gemelde bureu hem kennis zal geven om het gras niet te branden, en hij niettegenstaande zulke tegenkennis volhardt om zulks te doen, zal hij strafbaar zijn met dezelfde straffe als in Artikel 1 vermeld, en aansprakelijk blijven voor eenige schade door zijne handelwijze veroorzaakt als in het 3de Artikel vermeld.

5.—Dat alle overtredingen van deze ordonnantie zullen verhoord en beslist worden door het Landdrosthof van het district, alwaar de overtreding is geschied, en alle boeten, die onder deze ordonnantie mogen ingevorderd worden, zullen aan het Gouvernement verantwoord worden.

6.—Dat deze ordonnantie kracht van wet zal hebben twee maanden na den dag derzelve afkondiging.

Gegeven te Bloemfontein, den 24sten dag van November, 1858.

J. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 14 Dec., 1858.

ORDONNANTIE No. 4, 1858.

Ordonnantie tot vaststelling van eenige punten betreffende het Wisselregt. Goedgekeurd door den HEd. Volksraad in zijne zitting van 25 November, 1858.

1.—Wanneer de betaaldag van eenen wisselbrief, schuldbewijs, acceptatie of promesse of ander handelspapier op eenen Zondag of op eenen openbaren feestdag invalt, is dezelve den volgenden dag betaalbaar.

2.—De openbare feestdagen* zijn Nieuwjaarsdag, de 23ste Februarij, Goede Vrijdag, Paasch Maandag, Hemelvaartsdag, Pinkster Maandag en Kersdag, alsmede zoodanige andere dagen als in het vervolg als openbare feestdagen zullen vastgesteld worden.

3.—Wanneer de betaling van eenen wisselbrief of ander handelspapier invalt op eenen openbaren feestdag, die door eenen Zondag gevolgd wordt, is dezelve den volgenden Maandag, en wanneer de betaaldag invalt op eenen Zondag, die door eenen openbaren feestdag gevolgd wordt, is dezelve den volgenden Dingsdag betaalbaar.

4.—De wettige houder van eenen wisselbrief of ander handelspapier, betaalbaar aan order, kan den eigendom daarvan overdragen bij een endossement in blanco, door zijne bloote naamteekening op dezelve te stellen.

5.—Elke wisselbrief of ander handelspapier, waarin de rato van interest niet is bepaald, noch de plaats, waar dezelve betaalbaar is, aangewezen, die niet op den vervaldag betaald zal worden, zal renten dragen tegen 6 percent per jaar, † gerekend van af den dag, wanneer dezelve door den houder of zijnen wettigen vertegenwoordiger ter betaling is aangeboden aan dengene, dien het geschrift aanwijst als den persoon, aan wien de betaling gevraagd moet worden, of aan zijne laatstbekende woonplaats binnen dezen Staat.

6.—Protesten van niet-betaling van wisselbrieven en ander handelspapier moeten geschieden binnen zes dagen na den betaaldag, wanneer de persoon, tegen wien het protest wordt gedaan, in of niet meer dan zes uren te paard van de hoofdstad van elk district woonachtig is, en binnen vijftien dagen, wanneer hij op eene grootere distantie van zoodanige hoofdplaats woont.

7.—Zoodanige protesten kunnen geschieden door eenen openbaren notaris of door eenig onpartijdig persoon, mits dat de laatste binnen drie dagen, nadat hij het protest gedaan heeft, voor eenen Landdrost of Vroderogter verklaring van zijne verrigtingen beëdigde.

8.—Deze Ordonnantie heeft kracht van wet van af den eersten Februarij, 1859.

Gegeven te Bloemfontein, den 25sten dag van November, 1858.

J. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 14 December, 1858.

ORDONNANTIE No. 5, 1858.

Ordonnantie, ‡ regelende de betaling van Transport-regten op vaste eigendommen in den Oranjevrijstaat. Goedgekeurd en vastgesteld door den HEd. Volksraad, in zijne zitting van 24 November, 1858.

1.—Alle wetsbepalingen tot hiertoe van kracht en in gebruik geweest in dezen Staat, belangende de betaling van zekere belasting op koopsbedragen van vaste

* Zie Arts. 3, 7 en 8, Ord. No. 10, 1877.

† Zie Art. 1, Ord. No. 18, 1877.

‡ Zie Art. 36, Ord. No. 14, 1877.

eigendommen, zullen ophouden van eenige kracht te zijn van af den dag, waarop deze Ordonnantie in werking komen zal, met betrekking tot alle verkooping van vaste eigendommen, die van dien dag af en voortaan zullen plaats vinden, en worden in zoo verre bij deze herroepen en te niet gedaan.

2.—Geen transport zal worden gedaan van eenig vast eigendom, hetzij huis of land, waarvan eene overdragt geschiedt in den naam van den eenen eigenaar op dien van eenen anderen, tenzij eene belasting van twee ten honderd door den koper of den persoon, aan wien het transport zal geschieden, zal zijn betaald geworden op het koopsbedrag of op de waarde van zulk vast goed. En kwitantie daarvan zal aan den Registrateur van Acten worden yertoond, welke kwitantie in de archiven van zijn kantoor zal bewaard blijven.

3.—Wanneer de overdragt zal geschieden door of namens den persoon of de personen, in wier namen zulk vastgoed geregistreerd zal zijn, in de namen van eenige aandeelhouders in eene maatschappij, of van verscheidene personen tegelijk, zal er desniettemin maar eene heffing plaats vinden van de belasting, bij afdeeling 2 bepaald, mits dat de transactie een zij, terzelfder tijd aangegaan, en dat de overdragt in eene acte van transport en in gelijke deelen aan de nieuwe eigenaars kan geschieden.

4. Wanneer eenig vastgoed zal worden getransporteerd ten gevolge van eene vermaking bij testament of door erfenis, omruiling of op enige andere wijze, geene regtstreeksche transactie van koop of verkoop zijnde, of in het laatstgenoemd geval, waar het zal blijken, dat de koopprijs, uit welk doel ook ontstaande, merkelyk onder de waarde van het goed is, zal zulk goed door den Landdrost of Registrateur worden gewaardeerd en de transportregten worden geheven op het bedrag van zulke waardeering.

5.—Wanneer de persoon of personen, aan wien eenig transport zal moeten geschieden, met de waardeering als bij afdeeling 4 bepaald ontevreden mogt zijn, en het ten genoegen van den Staatspresident zal worden bewezen, dat de waardeering van zulk vastgoed onbillijk is, zal hij gerechtigd zijn dezelve te verminderen tot zulk bedrag, als hij zal goed vinden.

6.—Overdragt van vastgoed kan geschieden in de verscheidene gevallen hieronder vermeld, namelijk :—

- a. Een nagebleven echtgenoot, die een geheel vast eigendom uit den gemeenschappelyken boedel inkoop of overneemt, zal geen transport-regt behoeven te betalen op den koopschat van zijn of haar eigen aandeel daarvan.
- b. Wanneer eenig landgoed zal geregistreerd zijn op de namen van verscheidene personen, en een der aandeelhebbers koopt het geheel eigendom, zal hij niet gehouden zijn transport-regt te betalen op de waarde of prijs van zijn eigen vorig aandeel daarin.
- c. Wanneer eenig vastgoed in den naam van eenen voogd of curator of ander persoon *ex officio* zal zijn geregistreerd, zal het ten eenigen tijde op den naam van den regtmatigen eigenaar mogen worden getransporteerd zonder betaling van de transport-regten.
- d. In eenig geval van vrijwillige of gedwongene separatie en verdeeling van eenig vastgoed onder de gezamentlijke aandeelhebbers, zullen alle veranderingen in de registratie om zulk vastgoed in afzonderlijke aandeelen op de verschillende namen van de aandeelhouders over te brengen, worden gemaakt zonder betaling van transport-regten, en zonder de gewone acten van transport door de gezamentlijke aandeelhouders op de afzonderlijke personen als voormeld, mits dat eene acte van zoodanige verdeeling door hen gezamentlijk uitgemaakt en gepasseerd, hetzij notarieel of onderhands, bij den Registrateur van Acten worde gedeponeerd. En voor elke nieuwe registratie als voormeld zal een certificaat

daarvan door den Registrateur verleend worden, waarvoor ten behoeve van de publieke kas zal worden betaald de som van vijf shillings sterling.

- e. Eenig landgoed onder bezwaar van *fidei commissum* gelegd, zal mogen worden getransporteerd, doch vrij zijn van de betaling van transportregten, zoo lang als zulk bezwaar daarop zal blijven bestaan.*

7.—Op vaste eigendommen van Griquas of van eenig anderen der naturellen volkstammen gekocht, en voor het eerst op de register van dezen Staat overgebracht, zal een transportregt worden geheven van slechts een ten honderd.

8.—Transportregten bij afdeelingen 2, 6 en 7 bepaald, zullen ontvangen mogen worden aan de hoofdplaats van dezen Staat door den Registrateur van Acten, en in de andere districten door de respectieve Landdrosten of eenen Resident Vrederegter, wanneer laatstgenoemde daartoe door den Staatspresident zal benoemd zijn.

9.—Bij de heffing van transportregten als voormeld, zal door koper en verkooper voor eenen Landdrost, Vrederegter of den Registrateur van Acten eene verklaring worden gedaan en onderteekend, betrekkelijk den koop en verkoop van eenig vast eigendom, zoo veel doenlijk volgens de vormen geannexeerd, gemerkt *a* en *b*. En geen transport zal worden verleend, tenzij door beide partijen zoodanige declaratie of verklaringen gemaakt en onderteekend zullen zijn. Echter zal het bedrag der transportregten mogen worden gedeponeed met overhandiging van de verklaring van slechts een der partijen.

10.—Wanneer de verklaringen bij Artikel 9 vereischt niet gerieflijk van koper en verkooper zullen kunnen worden bekomen, zullen dezelve door hunne agenten, of ingeval van minderjarigen, door hunne voogden mogen gegeven worden, zoo veel doenlijk volgens den vorm geannexeerd gemerkt *c*, mits dat zoodanige agent of voogd persoonlijk met de omstandigheden van de transactie daarin vermeld bekend zij.

11.—De verklaringen, als bij afdeelingen 9 en 10 vermeld, gemaakt en onderteekend zijnde als vereischt, zullen, ofschoon niet bezworen zijnde, worden beschouwd als of dezelve door solemneele eeden waren bekrachtigd. En iemand, overtuigd zijnde valschelijk te hebben verklaard, zal aan dezelfde straffe onderworpen zijn, op de misdaad van meined bepaald, en daarenboven gehouden wezen, hetzij koper of verkooper, agent of voogd, tot de betaling van dubbel het bedrag van het gewone transportregt. Wanneer de Landdrost of Vrederegter, voor wien de declaratie gemaakt zullen worden, echter zal vermoeden, dat er eenig bedrog of achterhoudenheid bestaat, met betrekking tot den koopprijs van het landgoed, zal het hun vrijstaan, de partijen en zoo vele andere personen, als hij zal goedvinden, onder eede daaromtrent te onderzoeken, zonder verplicht te zijn eenige reden daarvoor op te geven.

12.—Wanneer het mogt gebeuren dat door sterfgevallen, afwezigheid uit het land of andere oorzaken de verklaring van een of ander der partijen of van eenig agent of voogd als voormeld niet zal kunnen bekomen worden, zal het geoorloofd zijn de verklaring of verklaringen van een of meer andere personen, die met de zaak bekend mogten zijn, te nemen, of verlof van den Staatspresident te bekomen tot het doen van transport op de verklaring van slechts *een* der partijen.

13.—Ingeval van eenige verkooping bij publieke veiling zal de afslager verklaring mogen doen in de plaats van den verkooper.

14.—Alle transportregten als voormeld zullen moeten worden betaald binnen den tijd van zes maanden van af den dag der verkooping, of verwisseling van eigenaren van eenig vastgoed, bij gebreke waarvan interest daarop zal worden

* Vervallen. Zie Art. 29, Ord. No. 14, 1877.

gerekend van den dag af dat de zes maanden zullen verloopen zijn, gerekend tegen zes ten honderd per jaar.*

15.—Bij het doen van transport van eenig landgoed of eenig gedeelte daarvan, zullen de recognitie gelden aan het Gouvernement op het geheel verschuldigd, moeten worden betaald en aangezuiverd tot op het einde van het jaar, waarin zulk transport zal geschieden.

16.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van af den 1sten Januarij, 1859.

VORM A.—VERKLARING VAN DEN VERKOOPEUR.

Ik, A.B., verklaar plegtiglijk, dat de som van £—— de volle en geheele koopschat is, waarvoor ik aan C. D. verkocht heb zekere plaats of stuks gronds (hier volgt de beschrijving van het verkochte eigendom), en ik verklaar verder, dat ik de gemelde plaats, grond of huis, enz., aan den gemelden C. D. heb verkocht op den —— dag van ——, 18——, en niet eerder, en dat ik geene andere of meerdere betaling of waarde van eenigen aard hoe ook genaamd voor hetzelfde heb ontvangen of verwacht, en ik verklaar verder, dat de gemelde C. D. de eenige persoon is, die het gemelde eigendom van mij gekocht heeft, en dit alles verklaar ik de zuivere waarheid te zijn zonder eenige achterhouding of ontwijking hoe ook genaamd.

(Geteekend)

A. B.

Voor mij verklaard, te —— dezen —— dag van —— 18——.

(Geteekend)

E. F.,
Landdrost of Vrederegter.

VORM B.—VERKLARING VAN DEN KOOPER.

Ik, C.D., verklaar plegtiglijk, dat de som van £—— de volle koopschat is, door mij reeds betaald of nog te worden betaald aan A.B., voor zekere plaats, stuk land of huis (beschrijf het landgoed), door mij van hem gekocht, en ik zweer, dat ik de gemelde plaats, huis, enz., van den gemelden A.B. heb gekocht op den —— dag van ——, 18——, en niet eerder; en dat noch ik noch iemand anders van mijnentwege en met mijne voorkennis daarvoor heeft gegeven of beloofd heeft of voornemens is enige andere consideratie of eenige waarde hoe ook genaamd te geven of te betalen. En dit alles verklaar ik de waarheid te zijn, zonder eenige ontwijking of achterhoudenheid van welken aard ook.

(Geteekend)

A. B.

Voor mij verklaard, te —— dezen —— dag van ——, 18——.

(Geteekend)

E. F.,
Landdrost of Vrederegter.

N.B.—Wanneer het eigendom niet verkocht maar voor eenig ander goed omgeruild is of als eene gift geschonken is, of bij testament vermaakt, veranderen de verklaringen, in zoo verre als het noodig zijn zal zulke daadzaak te vermelden in plaats van koop of verkoop.

VORM C.—VERKLARING VAN EEN AGENT.

Ik, G.H., verklaar plegtiglijk, dat ik als agent van A.B. of C.D. heb gehandeld in het koopen (of verkoopen) van zeker (hier volgt de beschrijving van het goed) door den gemelden A.B. aan den gemelden C.D. verkocht (of omgekeerd), en dat ik zelf persoonlijk bekend ben met 't bedrag van den koopschat; en ik

* Vervangen door Art. 4, Ord. No. 14, 1877. Zie ook Art. 4, Ord. No. 7, 1877.

verklaar verder, dat het mij bekend is, dat de gemelde kooptransactie werd aangegaan en gesloten op den ——— dag van ———, 18——, en niet eerder, en dat de som van £—— door den gemelden C.D. aan den gemelden A.B. te worden betaald, naar mijne beste kennis en wetenschap de volle en geheele koopschat is, welke voor het gemelde eigendom (is) of zal worden betaald of ontvangen, en dat het mij niet bekend is, dat er eenige andere consideratie of waarde voor het ge- en verkochte goed voormeld is of zal worden betaald of gegeven. En dit alles verklaar ik de waarheid te zijn, zonder eenige ontwijking of achterhoudenheid hoe ook genaamd.

(Geteekend)

G.H.

Verklaard voor mij, te ———, dezen ——— dag van ———, 18——.

(Geteekend)

E.F.,

Landdrost of Vrederegter.

Gegeven te Bloemfontein, den 24sten dag van November, 1858.

J. N. BOSHOF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 28 December, 1858.

BIJVOEGSEL ORDONNANTIE No. 5, 1858.

Raadsbesluit van 28 Februarij, 1859 :—“ De Raad bepaalt dat vier weken na den dag der publicatie van dit besluit, geene plaats zal worden getransporteerd of verbonden dan op certificaat van den Landdrost of Registrateur van Akten voor wien zulk transport of verband zal geschieden, dat het bij hun bekend is, hetzij door zijne eigene bewustheid of door bewijs op beëdigde getuigschriften, dat zulke plaats niet onderworpen is aan eenige boete van non-occupatie of niet-bewonen, anders genaamd extra recognitie, £5 per jaar, of dat het zoodanig verschuldigde is voldaan, welk certificaat op het transport of de verbandacten zal worden geschreven.

ORDONNANTIE No. 6, 1858.

Ordonnantie, regelende verkooping en bij Publieke Veiling. Goedgekeurd en vastgesteld door den HEd. Volksraad in zijne zitting van 25 November, 1858.

1.—Alle wetten, regulatien en gewoonten, tot hiertoe in dezen Staat gevolgd, met betrekking tot verkooping en bij publieke veiling zullen ophouden van eenige verdere kracht te zijn van af den dag dat deze Ordonnantie in werking komen zal, in zoo verre als dezelve, of een of ander derzelve tegenstrijdig met de bepalingen, in deze Ordonnantie gemaakt, zullen worden bevonden.

2.—Alle licentien, door Vendu-Afslagers uitgenomen, of borgacten, door hen gepasseerd, voordat deze Ordonnantie kracht van wet zal hebben bekomen, zullen desniettemin van kracht zijn en blijven voortduren voor den tijd, bij zoodanige licentie bepaald, als of dezelve onder en uit gezag van deze Ordonnantie waren verleend.

3.—Een ieder, die begeerig zijn mogt de bezigheid van Vendu-Afslager te drijven, zal gehouden zijn daarvoor eene licentie uit te nemen bij den Landdrost van eenig district in dezen Staat, belegd met een zegel van £3,* welke licentie voor een geheel jaar van kracht zal zijn, en uitgemaakt volgens den vorm geannexeerd en gemerkt A.; en een ieder, die de bezigheid van Vendu-Afslager zal drijven of eenige publieke verkooping houden, zonder zoodanige licentie te hebben

* Zie Art. 3, Ord. No. 14, 1877.

bekomen, zal voor elke overtreding verbeuren eene boete niet te bovengaande een honderd ponden sterling of gevangenis voor niet langer dan zes maanden.

4.—Geene licentie, als bij de voorgaande afdeeling vermeld, zal verleend mogen worden, tenzij de persoon, die om zoodanige licentie aanzoek doen zal, vooraf voor eenen Landdrost eene borgacte zal hebben gepasseerd voor zichzelf in de som van £1,000, en twee goede borgen, inwoners van dezen Staat zijnde, en bezitters van vaste eigendommen, tot een bedrag van zulke borgacte, zijnde elk voor de som van £500, en zulke borgacte zal zijn zoo veel doenlijk volgens den vorm geannexeerd en gemerkt B.

5.—De Vendu-Afslager zal verplicht zijn aan den Landdrost van het district, alwaar eenige publieke verkooping door hem zal gehouden zijn, te betalen op het bedrag van elke verkooping van vaste eigendommen eene belasting van twee ten honderd, en op alle losse goederen vier ten honderd.*

6.—De betalingen, als bij de laatst voorgaande afdeeling bepaald, zullen moeten geschieden bij het einde† van elk kwartaal, dat is op den laatsten dag van de maanden Maart, Junij, September en December, en zulks wel met inlevering van behoorlijke rekeningen in duplo opgemaakt, en gecertificeerd en verklaard volgens zoodanigen vorm, als reeds in gebruik mogt zijn, of hierna door den Auditeur Generaal zal worden voorgeschreven; ook zal de Afslager verplicht zijn de vendurollen van alle gedurende zulk kwartaal door hem als voormeld, gehoudene verkooping en aan den Landdrost te vertoonen om met de rekening te worden vergeleken.

7.—De verklaring op de rekening gemaakt door den Afslager voor derzelve waarheid en juistheid, als bij de laatst voorgaande afdeeling bepaald, voor eenen Landdrost of Vrederegtter gedaan zijnde, zal worden beschouwd van gelijke kracht te zijn met eenen eed, en wanneer het zal worden bevonden, dat dezelve valsch en blijkbaar gedaan is met het doel om de publieke kas van de regtmatische lasten, als bij afdeeling 5 bepaald, te berooven of daarin te kort te doen, zal de overtredende onderhevig zijn aan dezelfde straffe op de misdaad van meeneed bepaald.

8.—Geen Vendu-Afslager zal gerechtigd zijn eenigen wijn, gedistilleerde of gefermenteerde dranken te verkoopen, waarvoor bij de wet drank-licentien vereischt worden, en zulks doende zal hij schuldig zijn aan het verkoopen van zulke dranken zonder licentie en onderworpen aan de boeten, bij de wet daarop bepaald.

9.—De Staatsprocureur of eenig ander ambtenaar door hem daartoe gekwalificeerd, zal gerechtigd zijn voor eenige overtreding tegen deze Ordonnantie of tegen de voorwaarden van de borgacte, bij afdeeling 4 vereischt in regten aan te klagen en te vervolgen.

10.—De helft van eenige boete, die onder de voorzieningen van deze Ordonnantie verbeurd en verhaald zal worden, zal aan den persoon worden uitbetaald, die aangifte van de overtreding gedaan zal hebben.

11.—Geen Marktmeester zal gehouden zijn eene afslagers-licentie uit te nemen, borgen te stellen of eenige lasten aan de publieke kas op te brengen, zoo als bij deze Ordonnantie vereischt, op eenige verkooping, door hem gehouden van de gewone producten, die onder eenige Markt-regulaties geoorloofd zullen zijn op de markt te worden verkocht.

12.—Niets in deze Ordonnantie zal worden verstaan den Staatspresident of eenigen Landdrost te beletten eenigen persoon te benoemen en te bezigen tot verkooping bij publieke veiling van eenig Gouvernements eigendom, hetzij roerend of onroerend, zonder daarvoor eene afslagers-licentie uit te nemen, borgen te stellen of de belasting, bij afdeeling 5 bepaald, op te brengen of te verantwoorden.

* Zie Ord. No. 23, 1877.

† Zie Art. 6, Ord. No. 14, 1877.

13.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van af den 1sten dag van Januarij, 1859.

VORM A.

Aan A.B., woonachtig te —————, is hiermede vergund de bezigheid van Vendu-Afslager te drijven in den Oranjevrijstaat voor den tijd van een geheel jaar van af datum dezès, aangezien hij de bij de wet vereischte borgacte heeft gepasseerd.

Verleend te —————, den ————— door mij,

N.N., Landdrost.

VORM B.

Op dezen ————— dag van —————, 18—, compareerde voor mij, N.N., Landdrost van het district —————, in den Oranjevrijstaat, A.B., woonachtig te —————, en C.D. en E.F., wonende te ————— en verklaren aan de publieke kas van den Oranjevrijstaat schuldig te zijn,—de gemelde A.B. de som van een duizend ponden sterling, en de gemelde C.D. en E.F. ieder de som van vijf honderd ponden sterling, tegen hen in regten te worden verhaald, voorwaardelijk, dat is:—“In geval de gemelde A.B. eene Licentie uitnemen zal om de bezigheid van Vendu-Afslager te drijven, en hij een eerlijk en naauwkeurig verslag doen zal van alle verkoopingèn, door hem als zoodanig te worden gehouden, zoo als bij de wet is bepaald, en promptelijk de vendubelastingen aan de publieke kas van dezen Staat zal betalen, en de rekeningen en declaratiën daartoe vereischt inleveren, dan zal deze borgacte of onderneming van geene kracht zijn, maar zoo de gemelde A.B. in dit een en ander als voormeld nalatig zijn mogt, dan zal deze onderneming tegen de gemelde A.B., C.D. en E.F. van volle kracht en waarde zijn en zij gehouden zijn tot de betaling van de sommen als hierboven vermeld.

Aldus verleend te ————— op datum opgemeld.

(Geteekend)

A.B.

”

C.D.

”

E.F.

Voor mij: N.N., Landdrost.

Getuigen :

(Geteekend) G.H.

” I.K.

Gegeven te Bloemfontein, den 24sten dag van November, 1858.

J. N. BOSHOF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 28 December, 1858.

ORDONNANTIE No. 7, 1858.

Ordonnantie, reguleerende de Handel in Krijgsbehoefteen. Goedgekeurd en vastgesteld door den HED. Volksraad, in zijne zitting van 25 November, 1858.

Nademaal het noodig is om zekere veranderingen en voorzieningen te maken in de wet betrekkelijk den handel in Krijgsbehoefteen in dezen Staat, zoo zij het bij dezen bepaald en vastgesteld :—

1.—Alle regulatiën, ordonnantiën, proclamatiën of andere bepalingen betrekkelijk den handel in krijgsbehoefteen, hier te voren in dezen Staat vastgesteld, worden, en dezelve zijn hiermede herroepen en vernietigd.

2.—Het Gouvernement van dezen Staat zal den handel in schietkruid van alle soorten onder zijn eigen bestuur houden.

3.—Het Gouvernement zal magazijnmeesters aanstellen in ieder district, waar die mogten noodig gevonden worden, welke magazijnmeesters belast zullen worden met de bewaring van alle krijgsbehoefte en het uitverkoopen van schietkruid, mits dat zij niet verplicht zullen zijn om eenig schietkruid te verkoopen dan tusschen de uren van 9 's morgens en zonsondergang,* zon- en feestdagen uitgezonderd.

4.—Ieder magazijnmeester zal verplicht zijn eene getrouwe aanteekening te maken van alle krijgsbehoefte, door hem ontvangen, verkocht of uitgegeven, in een boek, door hem te worden gehouden volgens den vorm, in schedule A. aangewezen.

5.—De magazijnmeester zal geregeld elken Maandag morgen om 9 ure aan den Landdrost zijn boek produceren en de geldelijke ontvangsten van de vorige week afbetalen, en de Landdrost zal daarvoor in het boek kwiteren.

6.—De magazijnmeester zal maandelijks eene rekening in duplo aan den Landdrost inleveren van alle in het magazijn ontvangene, zoowel als uitgegevene of gekochte krijgsbehoefte volgens de geannexeerde schedulen B. en C.

7.—Wanneer een magazijnmeester op eenige plaats anders dan de hoofdplaats van eenig district zal worden aangesteld, zal de Staatspresident gerechtigd zijn instructie te geven met betrekking tot de verkoop van kruid en verantwoording van de ontvangsten daarvoor, in elk geval waarin het zal worden bevonden, dat de voorzieningen, in deze Ordonnantie gemaakt, door zulken magazijnmeester niet zullen kunnen worden nagekomen.

8.—De Landdrost van elk district zal verplicht zijn om op den eersten dag van iedere maand inspectie te doen van het magazijn in de hoofdplaats van zijn district en den toestand van hetzelfde, alsmede de hoeveelheid van krijgsbehoefte, daarin bewaard, te onderzoeken, en certificaat daarvan in het magazijnmeestersboek en aan den voet zijner maandelijksche rekening verleen, welk certificaat zoo veel doenlijk zijn zal volgens den vorm, in schedule C gegeven, en indien de Landdrost daarin nalatig zal zijn, zal hij bij het Gouvernement aansprakelijk zijn voor alle tekortkomingen, die in zoodanig magazijn te eenigen tijde zullen worden ontdekt.

9.—De magazijnmeester zal geen kruid mogen verkoopen of uitleveren aan eenigen persoon zonder eene schriftelijke order, door den Landdrost of eenen Vrederegter of Veldkornet onderteekend, welke order melden zal de hoeveelheid kruid, den datum wanneer, en den naam en toenaam van den persoon, aan wien dezelve is verleend geworden, overeenkomstig den vorm, in schedule D gegeven, en de Magazijnmeester zal achter op iedere zoodanige order den datum van aflevering van zulk kruid aanteekenen, en zal alle zoodanige orders aan zijne maandelijksche rekeningen hechten.

10.—Ieder Landdrost, of in zijne afwezigheid de Landdrostklerk, en iedere Vrederegter en Veldkornet zal het regt hebben om aan ieder burger van den Vrijstaat, maar aan geen ander persoon, eene order in den vorm, in schedule D vermeld, te geven voor eenige kwantiteit kruid, niet te bovengaande tien ponden in gewigt bij eene gelegenheid, en niet meer dan eenmaal iedere maand; echter zal zoodanig ambtenaar het regt hebben eene order te weigeren in elk geval, waar hij reden zal hebben verdenking op te vatten, dat het kruid, waarom onderzoek wordt gedaan, niet verlangd wordt tot eigen gebruik van den applicant, maar tot een of ander onwettig einde.

* Bij besluit van den HEd. Volksraad van Februarij, 1859, is het woord "zonsondergang" in Artikel 3 dezer Ordonnantie veranderd in "3 ure in den namiddag."

11.—Geen burger of inwoner van dezen Staat en geen persoon, reizende in of door dezen Staat, zal gerechtigd zijn meer dan tien ponden kruid in enig woonhuis, pakhuis of andere bergplaats of in of op eenen wagen, kar of ander middel van vervoer te hebben zonder een schriftelijk verlof, verleend door den Gouvernements Secretaris op last van den Staatspresident, of door eenen Landdrost, zoo veel mogelijk in den vorm, in schedule E vervat. Zulk verlof tot berging van kruid in enig gebouw zal voor eenen bepaalden of onbepaalden tijd mogen worden gegeven en naar goedvinden weder ingetrokken mogen worden, doch voor het vervoer van kruid in eenen wagen of door eenig ander middel van vervoer verleend wordende, zal den justen tijd of de gelegenheid van zoodanig vervoer moeten vermelden.

12.—Niemand zal toegelaten worden, tenzij op wettig gezag, schietkruid van eenige soort binnen de limieten van dezen Staat te verkoopen, verruilen of op eenige wijze hoe ook genaamd te verhandelen, hetzij aan eenigen burger of blanken inwoner of aan eenigen kleurling binnen dezen Staat, of eenig schietkruid of andere ammunitie of wapens over de grenzen van dezen Staat te vervoeren, met het doel om dezelve aan eenigen kleurling te verkoopen, of op eenige wijze hoe ook genaamd te verhandelen of over te maken, onder welke benaming ook, wanneer het blijkbaar zijn zal, dat zulke overmaking niet ter goeder trouw, maar voor eenige voordeelige consideratie zal zijn geschied.

13.—Niemand, in dezen Staat woonachtig zijnde, zal toegelaten worden eenig geweer, pistool of ander vuurwapen te verkoopen aan eenigen blanken persoon zonder eene schriftelijke order van den Landdrost of Resident Vrederegter van het district, alwaar de koper woonachtig is, welke order moet zijn overeenkomstig den vorm, in schedule F vervat.

14.—Niemand zal toegelaten worden eenig geweer, pistool of ander vuurwapen of eenig lood, geweersteenen of percussie-dopjes aan eenen kleurling binnen dezen Staat te verkoopen of op eenige andere wijze te verhandelen of te geven zonder eene schriftelijke order van den Landdrost van het district, alwaar hij woont.

15.—Geen kleurling zal gerechtigd zijn binnen dezen Staat eenig geweer of pistool of ander vuurwapen in zijn bezit te hebben, tenzij dat hij hetzelfde draagt of bezigt in dienst van een blank persoon, hetzij als veewachter of anderzins, of dat hij een inwoner is en van bekend goed gedrag, en daartoe van den Staatspresident of eenen Landdrost speciaal verlof zal hebben bekomen, of een Grikwa-onderdaan zijnde, zulk verlof van zijne eigene Regeering heeft bekomen, bepaald binnen het gebied van die Regeering.

16.—Geen blank persoon zal toegelaten worden meer lood, percussie-dopjes, vuursteenen, of eenig geweer of andere vuurwapenen door dezen Staat te vervoeren, dan noodig zijn zal voor zijn eigen gebruik, zonder eene schriftelijke order of autorisatie van den Staatspresident.

17.—Ieder Landdrost, Vrederegter, Veldkornet of ander ambtenaar van dezen Staat, wanneer hij gegronde redenen mogt hebben te gelooven, dat er op eenigen wagen, kar of rijtuig, paard of ander dier eenige hoeveelheid kruid of andere krijgsbehoefte mogen geborgen of geplaatst zijn of vervoerd worden tegenstrijdig met de voorzieningen van deze Ordonnantie, zal gerechtigd zijn om dezelve te onderzoeken, en indien hij zulks vindt, dan dezelve in beslag te nemen, en den persoon of personen, onder wiens toezigt of bewaring hij dezelve vinden mogt, gevangen te nemen en dadelijk voor den Landdrost van het district te brengen.

18.—Ieder persoon, die overtuigd zal worden van eene overtreding tegen eenige der voorzieningen van deze Ordonnantie, zal onderworpen zijn aan eene straf van geldboete niet minder dan £10 sterling, en niet te bovengaan de som van £500 sterling, of aan gevangenis, met of zonder harden arbeid, voor eenigen

tijd niet minder dan drie maanden, en niet te bovengaande zeven jaren, met verbeurdverklaring van al zoodanige in beslag genomene krijgsbehoefte en het middel van derzelve vervoer aan het Gouvernement van dezen Staat.

19.—De helft van iedere boete, die onder de voorzieningen dezer Ordonnantie gegeven wordt, zal door den Landdrost, die dezelve ontvangt namens het Gouvernement, aan den persoon worden uitbetaald, die de eerste informatie zal hebben gegeven, welke tot de overtuiging van den overtreders zal hebben geleid, mits dat hij dezelve eischt binnen drie maanden van den datum van het vonnis.

20.—Het Rondgaande Gerechtshof van Landdrosten zal gerechtigd zijn kennis te nemen van alle overtredingen tegen deze Ordonnantie; echter zal de Staatsprocureur het recht hebben eenig persoon wegens overtreding tegen de voorzieningen van deze Ordonnantie voor het Gerechtshof van Landdrost en Heemraden te vervolgen, doch zal dat Gerechtshof niet vermogen in zulke gevallen eenig vonnis te vellen, waarbij de overtreders gestraft wordt met eene boete, te bovengaande de som van vijf-en-zeventig ponden sterling of gevangenis, met of zonder harden arbeid, voor langer dan vier maanden en confiscatie van eenige in beslag genomene ammunitie of ander goed, van eene gezamenlijke waarde zijnde, te bovengaande de som van vijf-en-zeventig ponden sterling.

21.—Het zal aan den Staatspresident vrijstaan eene vergunning te verleen tot vervoer van ammunitie door dezen Staat op aanzoek en tot dienst of gerief van het Gouvernement van de Zuid-Afrikaansche Republiek benoorden de Vaalrivier of aan zulk Gouvernement eenige hoeveelheid ammunitie over te laten uit eenig Gouvernementsmagazijn van dezen Staat, wanneer daartoe eenige dringende behoefte mogt bestaan, mits onder billijke voorwaarden en voor contante betaling.

22.—Het zal aan den Landdrost van eenig district geoorloofd zijn een verlof tot het inkoop van eenige ammunitie of vuurwapens te verleen aan eenigen burger van de Republieken opgemeld en tot het vervoeren van dezelve, wanneer hij reden hebben zal te gelooven, dat zulke ammunitie of wapens ter goeder trouw tot gebruik van zulken burger verlangd worden, en niet om daarmede handel te drijven, of ook niet, wanneer zulks zou kunnen strekken tot nadeel of gevaar van dezen Staat.

23.—De Landdrost van eenig district zal vermogen aan eenig blank persoon, een inwoner van eene der aangrenzende Britsche kolonies zijnde, en door dezen Staat reizende, verlof te verleen tot het inkoop van schietkruid voor eigen gebruik, echter niet voor eenige hoeveelheid, te boven gaande 10 pond op eene keer binnen den tijd van 1 maand.

24.—Deze Ordonnantie zal van kracht zijn van af den eersten dag van April, 1859.

SCHEDULE A.—MAGAZIJNMEESTERS DAGBOEK.

Datum.	Hoeveelheid ontvangen.	Hoeveelheid verkocht.	Kwaliteit van Kruid of andere Krijgsbehoefte.	No. van order.	Naam van den persoon van wien ontvangen of aan wien afgeleverd of verkocht.	Prijzen.	Bedrag		
							£	s.	d.

Ontvangen van N. O., Magazijnmeester te _____, zijnde het bedrag van ontvangsten als boven vermeld gedurende de week, eindigende den _____.

Landdrostkantoor, _____.

_____, Landdrost.

SCHEDULE B.—ORANJEVRIJSTAAT, DISTRICT VAN———.

Specificatie van Krijgsbehoefte door———, Magazijnmeester te———, verkocht gedurende de maand———.

Dr.

Cr.

Datum.	Specificatie der differente Artikelen.	Prijzen.	Bedrag.			Datum.	Kontant aan den Landdrost betaald.	Bedrag.			Totaal.
			£	s.	d.			£	s.	d.	
		Totaal...									

Ik, ——, Magazijnmeester te ——, in het district ——, verklaar hiermede solemneel, dat het bovenstaande een naauwkeurige opgave is van de hoeveelheid krijgsbehoefte, door mij verkocht gedurende de maand ——, overeenkomstig de wetten.

——, Magazijnmeester.

Voor mij verklaard, den —— dag van ——, 18——.

——, Vrederegter.

SCHEDULE C.—ORANJEVRIJSTAAT, DISTRICT VAN———.

Specificatie, aantoonende het getal of de hoeveelheid Krijgsbehoefte uit het Magazijn te ——, afgeleverd of verkocht gedurende de maand ——, en wat overblijft.

Hoeveelheid Krijgsbehoefte ontvangen, afgeleverd en overgebleven gespecificeerd.	Getal geweren.	Pistolen.	HOEEVEELHEID PONDEN.					Getal Percussiedopjes.
			Lood.	Hagel.	Kanonkruid.	Grofgeweerkruid.	Fijn kruid.	
Dr.—Hoeveelheid in Magazijn op								
Totaal.....								
Cr.—Verkocht tusschen 1 en 31 beide dagen ingesloten, blijkens rekening B. No. 1.....								

Ik, ——, Landdrost van ——, verklaar dat bovenstaande specificatie correct is, en dat de hoeveelheid Krijgsbehoefte als op den —— overgebleven vermeld, werkelijk in het Magazijn aanwezig was op heden, den eersten dag der maand ——.

N.N., Landdrost.

SCHEDULE D.

Permit aan J. B., om tien pond grofkruid te koopen bij het Magazijn te ——.

——, Landdrost te ——.

——, den —— dag van ——, 18——.

SCHEDULE E.

De Staatspresident van den Oranjevrijstaat geeft hiermede verlof aan C.D., wonende te _____, om vier duizend ponden schietkruid, twintig geweren en twee duizend ponden lood op zijnen wagen te vervoeren van de Oranjerivier naar _____, voor gebruik van het Gouvernement van dezen Staat.

Bij order van den Staatspresident,

_____, Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein,

den _____ dag van _____, 18_____.

SCHEDULE F.

Landdrostkantoor, _____, 18_____.

Verlof is bij dezen verleend aan _____, wonende te _____, om een geweer te koopen.

_____, Landdrost.

J. BOSHOF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,

Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 8 Maart, 1859.

HUWELIJKS-ORDONNANTIE No. 1, 1859.

Vastgesteld door den HEd. Volksraad in deszelfs zitting op den 10den dag van Februarij, 1859.

Nademaal het raadzaam en noodig geacht wordt dat er bij wetsbepaling in dezen Staat worde verklaard en vastgesteld, hoedanig huwelijken hier en elders voltrokken als wettig zullen worden beschouwd, en hoedanig in het vervolg huwelijken binnen dezen Staat als wettiglijk aangegaan zullen moeten worden geregistreerd en erkend, zoo is het dat bij dezen wordt vastgesteld en bepaald, als volgt:—

1.—Alle wetsbepalingen, regulatien en raadsbesluiten welke betrekking hebben op huwelijken en het registreren van huwelijken, binnen dezen Staat aangegaan, of de wettigheid van huwelijken buiten dezen Staat aangegaan erkennende, zullen ophouden van eenige kracht of waarde te zijn, ten opzigte van huwelijken, die aangegaan en voltrokken zullen worden van af den dag waarop deze ordonnantie in werking komen zal, en worden bij dezen in zoo verre teruggeroepen en vernietigd als dezelve strijdig zijn met deze ordonnantie.

2.—Alle huwelijken, die voor dat deze ordonnantie in werking komen zal, binnen of buiten de grenspalen van dezen Staat mogten zijn voltrokken, op eene wijze waaromtrent bij geene opzettelijke wetsbepaling zal zijn voorzien geweest, zullen, in geval de wettigheid van zulke huwelijken voor eenig bevoegd Geregts-hof zal worden betwist of in twijfel getrokken, als wettig worden beschouwd en verklaard, wanneer het zal blijken, dat zulke huwelijken zullen zijn aangegaan ter goeder trouw en op eene wijze zoo als op de plaats waar dezelve zullen zijn voltrokken in gebruik zal zijn geweest, en als wettig worden beschouwd van af den dag dat deze wetsbepaling in werking komen zal.

3.—Geen huwelijk zal mogen worden voltrokken, dan na afkondiging van de huwelijks geboden in het openbaar op de gewone wijze op drie achtereenvolgende Zondagen, bij gelegenheid van de openbare godsdienst oefening in eenig kerkgebouw of ander goorloofd gesticht voor openbare eeredienst, binnen de parochie

of het kerspel, waaronder een der partijen of beiden mogten woonachtig zijn, met uitzondering van zulke gevallen als waaromtrent bij deze ordonnantie anders zal zijn beschikt en voorzien geworden. Ingeval de personen in afzonderlijke parochien of kerspelen zullen woonachtig zijn, zullen de huwelijks-afkondigingen moeten geschieden op de plaats waar elk der gezegde personen zijn of haar verblijf mogt hebben.

4.—Alle geordende leeraars, priesters of zendingen van eenige erkende of getolereerde christelijke gemeente binnen dezen Staat,* die werkelijk als zoodanig dienst doen onder eenige gemeente, of van elders komende verzocht en toegelaten zullen zijn in de plaats van zulken dienstdoenden leeraar of zending de dienst voor eenen tijd waartenemen, zullen bevoegd zijn huwelijken te bevestigen en intezegenen, mits zulks geschiede na afkondiging der geboden als bij Afdeeling 3 bepaald, of bij speciale licentie, en verder onder nakoming van de verdere bepalingen daaromtrent bij deze ordonnantie gemaakt, en onder voorwaarde, dat de dienstdoende leeraar van zoodanige plaats en de kerkeraad, verantwoordelijk zullen zijn, voor eenig verzuim of nalatigheid aan de bepalingen van deze ordonnantie, gepleegd door zoodanigen leeraar, priester of zending als voormeld.

5.—Wanneer er geen leeraar, priester of zending als bij Afdeeling 4 bepaald, op de hoofdplaats van eenig district binnen dezen Staat zich mogt bevinden, of voor meer dan eene maand afwezig zijn mogt, of ook wanneer iemand zal verklaren gemoedelijke bezwaren te hebben om zich door zulken leeraar, priester of zending te laten huwen, zal de landdrost van zulke hoofdplaats als voormeld gerechtigd zijn zulke personen in het huwelijk te bevestigen, echter zal zulks in geen geval mogen geschieden dan na afkondiging der huwelijksgeboden als bij Art. 3 bepaald, of wanneer de persoon, die zich in het huwelijk wenscht te begeven, zulks verlangt, na aanplakking voor den tijd van drie weken, aan de buiten deur van de raadzaal, en aflezing van zulke huwelijksafkondiging eens in elke 3 weken, elken Zondagmorgen om 9 ure, met opene deuren in de raadzaal, na het luiden der klok, tenzij eene speciale licentie zal zijn bekomen.

6.—Het zal geoorloofd zijn personen in het huwelijk te bevestigen zonder voorafgaande huwelijksafkondigingen als bij Afd. 3 en 5 bepaald, op vertooning en overlevering door de partijen, van eene speciale licentie te dien einde bekomen, ondertekend door den Staatspresident en den Gouvernements-Secretaris.

7.—Tot het bekomen van eene speciale licentie, als bij de laatst voorgaande afdeeling bepaald, zal het noodig zijn, dat de personen die voornemens zijn in den echt te treden voor eenen landdrost verschijnen, hunne namen opgeven, en op zoodanige vragen antwoorden als hij zal goedvinden om zich te verzekeren dat (ingeval van minderjarigheid) de toestemming der ouders of voogden zullen zijn bekomen, dat de personen, die het huwelijk willen aangaan niet tot elkander in een der verbodene graden van bloedverwantschap staan, dat zij gedurende de laatste drie maanden† binnen dezen Staat woonachtig zijn geweest; dat zij te voren gehuwd geweest zijnde, en er minderjarige erfgenamen van de vooroverleden vader of moeder zijnde, hunne portien volgens de wet behoorlijk zijn verzekerd, en dat er geen ander wettelijk bezwaar tegen zulk huwelijk bestaat.

8.—De Landdrost zal het regt hebben, wanneer hij meenen zal redenen te hebben tot het opvatten van eenig vermoeden van iets onwettigs, in het huwelijk dat de personen als voormeld wenschen aan te gaan, en dat zij de ware toedragt der zaak verzwijgen, hen of een hunner onder eede te onderzoeken, of ook andere personen in dat opzigt onder eede te ondervragen.

9.—De Landdrost zal behoorlijke notulen houden van zijne onderzoekingen, als bij afdeelingen 7 en 8 bepaald, en rapport daarvan doen aan den Gouvernements Secretaris, en daarop zal de Staatspresident gerechtigd zijn eene speciale licentie te vergunnen of te weigeren, na dat hij zulks zal goedvinden.

* Zie Art. 28, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Art. 22, Ord. No. 14, 1877.

10.—Wanneer eenig huwelijk zal zijn afgekondigd, zooals bij afdeelingen 3 en 5 bepaald, of eene speciale licentie zal zijn verleend geworden, en zulk huwelijk niet zal zijn voltrokken binnen drie maanden, na de laatste afkondiging of na den datum der licentie, zal zulke afkondiging of licentie van geene kracht meer mogen worden beschouwd, maar alles op nieuw moeten geschieden als of er niets in dat opzigt had plaats gevonden.

11.—Wanneer iemand erkent minderjarig te zijn, of er op eenige andere informatie goede gronden bestaan mogten, hem of haar als zoodanig te beschouwen, en hij of zij geen consent van vader of voogd kan vertoonen, of wanneer in geval van een weduwnaar er nog geene drie maanden zullen zijn verlopen van af het overlijden zijner laatste huisvrouw, of ingeval van eene weduwe er nog geene 300 dagen* zullen verlopen zijn, sedert het overlijden van haren laatsten man, of wanneer er, ingeval er door de overledene, minderjarige erfgenamen zullen zijn nagelaten, van wier vaders of moeders erfdeel niet behoorlijk volgens de wet bewijs zal zijn gedaan, volgens certificaat van den Weesmeester of ander daartoe wettiglijk geauthoriseerd ambtenaar, of wanneer het bekend zal zijn dat de personen, die aanzoek doen om in den huwelijken staat te worden bevestigd tot elkander in een der verbodene graden van bloedverwantschap staan, of dat zij van buiten de grenzen van dezen Staat zijn gekomen, opzettelijk om zich hier in het huwelijk te laten bevestigen daar zij zulks niet wettiglijk zouden hebben kunnen doen in de plaats alwaar zijn woonachtig zijn, of de huwelijks afkondigingen niet zullen zijn geschied noch speciale licentie zal zijn verleend zoo als bij de wet bepaald, of wanneer het bekend zal zijn, of dat men bij onderzoek op de wijze als bij Artikel 8 bepaald, of op eenige andere geoorloofde wijze, had kunnen te weten krijgen, dat de bruidegom nog geen volle 18 en de bruid nog geen volle 15† jaren zal hebben bereikt, zal het in alle zulke gevallen voor eenigen leeraar, priester, zendeling of Landdrost als voormeld niet geoorloofd zijn zulke personen in het huwelijk te bevestigen, en zulks doende zullen zulke leeraars, priesters, zendingen of Landdrosten als voormeld voor elke overtreding verbeuren eene boete van niet minder dan tien noch meer dan vijftig ponden sterling.

12.—Geen huwelijk zal voor wettig worden erkend, wanneer beide gehuwden binnen dezen Staat woonachtig zijn, en naar eenen anderen staat of land gaan om zich daar door eenen leeraar of Gouvernements ambtenaar te laten huwen, ten zij speciaal verlof daartoe door den Staatspresident zal zijn verleend geworden, en de noodige schriftelijke bewijzen van zulk huwelijk aan de Gouvernements Secretarie van dezen Staat binnen zes maanden na het voltrekken van zulk huwelijk zullen zijn ingeleverd geworden.

13.—Bij de inzegening of bevestiging van elk huwelijk zal de leeraar, priester of zendeling als voormeld, het formulier mogen volgen bij zijn kerkgenootschap in gebruik, doch bij de voltrekking van eenig huwelijk voor den Landdrost, aan den bruidegom en aan de bruid ieder afzonderlijk, de volgende vragen rigten, welke zij met ja zullen beantwoorden :—

“ Verklaart gij, A.B., plegtig, dat er voor zoo ver het u bekend is, geene verhindering hoegenaamd bestaat tegen uw voorgenomen huwelijk met C.D., hier tegenwoordig, en dat gij alle hier aanwezigen roept tot getuigen, dat gij, C.D., neemt tot uwe wettige vrouw (of man) ? ”

Daarop geven zij elkander de regterhand, en de Landdrost verklaart het huwelijk bevestigd in deze woorden :—

“ Ik verklaar, dat A.B. en C.D., hier tegenwoordig, in het oog der burgerlijke wet, wettiglijk in den huwelijken staat zijn bevestigd.”

14.—Geen huwelijk zal mogen worden bevestigd dan tusschen 8 uur in den morgen en 4 uur in den namiddag, en zulks wel in eenige kerk of ander openbaar

* Zie Art. 1, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Art. 21, Ord. No. 14, 1877.

gesticht voor de godsdienst, publiek kantoor, of privaat woonhuis, met opene deuren, en in het bijzijn van ten minste twee bij de wet bevoegde getuigen.*

15.—Dadelijk na de bevestiging van het huwelijk, en voor dat de gehuwden het vertrek verlaten, zal de leeraar, priester, zendeling of Landdrost als voormeld, voor wien zulk huwelijk zal zijn voltrokken, in een origineel en duplicaat huwelijks-register, volgens het hieronder gegeven voorbeeld, de vereischte invullingen getrouwelijk maken, en de namen der gehuwde personen voluit schrijven. Daarna zullen de gehuwden dezelve met hunne eigene naamteekeningen (of merken als zij niet kunnen schrijven) bekrachtigen en verder zullen twee bevoegde getuigen benevens de leeraar, enz., of Landdrost als voormeld, dezelve mede onderteekenen, het origineel register zal blijven berusten bij of in het kantoor van den beambte die het huwelijk zal hebben bevestigd, en het duplicaat zal hij binnen den tijd van eene maand aan den Gouvernements Secretaris inzenden, de gehuwden of eenig ander persoon zullen geregtigd zijn onder betaling van 2s. 6d. van elk behoorlijk gecertificeerde afschriften te vorderen; en elk afschrift van zulk origineel of duplicaat huwelijks-register, gecertificeerd door den ambtenaar, voor wien het huwelijk zal zijn voltrokken of zijn wettigen opvolger, of door den Gouvernements Secretaris, zal in elk Geregtshof binnen dezen Staat waar zulks mogt te pas komen, moeten worden aangenomen als voldoende bewijs voor de wettige voltrekking van zulk huwelijk, tenzij het tegendeel worde bewezen.

ORIGINEELE HUWELIJKS REGISTRATIE OF DUPLICAAT (ALS ZULKS HET GEVAL IS).

_____, 18____.

Huwelijks bevestiging te _____, in het district van _____, in den Oranjevrijstaat.

No.	Wanneer gehuwd.	Volle naam en toenaam der gehuwden.	Van welk ouderdom.	Conditien.	Stand of beroep.	Woning ten tijde van het huwelijk.	Na huwelijks-afkondiging of met licentie.	Met wiens consent.

Dit huwelijk door ons aangegaan :

{ _____

In onze tegenwoordigheid :

Als Getuigen : { _____

Gehuwd door mij in het Kerkgebouw van de Nederduitsch Gereformeerde Gemeente te _____, na huwelijks afkondiging, dezen _____ dag van _____, 18____.

_____, Predikant.

16.—Wanneer de toestemming der ouders of voogden van eenen minderjarigen tot het aangaan van een huwelijk niet zal kunnen worden bekomen, hetzij door afwezigheid (buiten den Staat) van zoodanige ouders of voogden, of wegens eenige andere onvoorziene verhindering, zal het den Landdrost van het district waarin de minderjarige woont vrijstaan, na behoorlijk onderzoek, en wanneer het blijken mogt dat er geene billijke redenen tot weigering bestaan, zulk consent te verleenen, echter zal in geen geval consent door den Landdrost mogen worden verleend, wanneer de vader of (hij overleden zijnde) de moeder van een minderjarige of een voogd stellig weigeren zal zijne of hare toestemming tot zulk huwe-

* Zie Art. 40, Ord. No. 14, 1877.

lijk te geven; doch zal in zulk geval toestemming mogen worden gegeven door het Rondgaande Geregts-hof van Landdrosten, voor welk hof zulke ouders of voogd zal moeten worden gedaagd in den naam van een der partijen meerderjarig zijnde, of in den naam van den ouder of voogd van een minderjarige; echter zal het hof geene toestemming geven, tenzij het worde bewezen, dat de redenen door den weigerenden ouder of voogd opgegeven geheel ongegrond, en met de belangen van zulken minderjarigen strijdig zijn.

17.—Niemand zal door eenig regterlijk decreet tot het aangaan van een huwelijk mogen worden gedwongen om eenige reden hoe ook genaamd; doch zal de verongelijkte, wegens eenige breuk van huwelijks beloften tegen een meerderjarige, geldelijke schadevergoeding mogen bekomen, en gerechtigd zijn, tot verhaal daarvan, regterlijke middelen te gebruiken.

18.—Alle huwelijken buiten dezen Staat aangegaan, door personen waarvan een of beiden niet tijdens het aangaan van zulke huwelijken inwoners van dezen Staat waren, zullen even wettig in dezen Staat worden erkend en beschouwd als in het land waar zulke huwelijken zullen zijn bevestigd, en wanneer de wettigheid van zulk huwelijk door eenigen erfgenaam of ander belanghebbende zal worden betwist, zal zulks voor eenig Geregts-hof mogen worden bewezen door productie van huwelijks-register of certificaten, wanneer het gebruikelijk zijn mogt zulke registers in die landen aan te houden, of certificaten daarvan te verleenen, of door behoorlijk geauthenticeerde afschriften daarvan, of door getuigen of eenig ander bij de wet in alle andere gewone gevallen aannemelijke bewijzen.

19.—Voor elk huwelijk door den Landdrost bevestigd, zal worden betaald de som van twee ponden en twee shillings sterling,* waarvan de eene helft door den Landdrost voor zich zelf zal worden genoten, en de andere helft aan de publieke kas verantwoord, met uitzondering van gevallen wanneer de personen behoeftige lieden zijn, wanneer slechts een pond en een shilling zal worden gevorderd, verdeeld als opgemeld.

20.—Wanneer een huwelijk voor den Landdrost zal zijn voltrokken, zal het desniettemin aan eenen leeraar, priester of zending hier voren gemeld, vrijstaan zulk huwelijk godsdienstig in te zegenen, zonder afkondiging van geboden, en zonder het aanhouden of inzenden van een huwelijks register, als bij afdeeling 15 vereischt.

21.—Niets in deze ordonnantie vervat zal mogen worden uitgelegd, of verstaan eenig kerkgenootschap in dezen Staat te beletten, om zoodanige regulatiën of wetten in te voeren met betrekking tot de godsdienstige inzegeningen van huwelijken van ledematen van zulke kerk of genootschap, of met betrekking tot de erkenning van de wettigheid van eenig huwelijk, of de verklaring van de onwettigheid daarvan, als met de godsdienstige begrippen van zulke kerk of genootschap overeenkomstig zijn mogt, of om hen te beletten de kerkelijke tucht in eenig zoodanig geval uit te oefenen, of in het nemen van eenige geldelijke vordering voor de inzegening van eenig huwelijk door zulke kerk of genootschap bepaald, mits dat de uitoefening van zulk kerkelijk gezag geen inbreuk make op de civiele of burgerlijke regten, voorregten en plichten van den Staats onderdaan.

22.—Iemand zich schuldig makende, aan het opzettelijk en kwaadaardiglijk vernielen, beschadigen of onleesbaar maken van eenig orgineel of duplicaat huwelijks register als voormeld, of aan het vervalschen daarvan, of van eenig afschrift van dezelve, zal geacht worden eene misdaad te hebben [gepleegd, en zal na behoorlijke terechtstelling onderworpen zijn, aan eene gevangenisstraf van niet minder dan drie noch meer dan twaalf maanden, met of zonder harden arbeid.

* Zie Art. 2, Ord. No. 14, 1877.

23.—Wanneer eenige leeraar, priester, zendeling of Landdrost als voormeld, opzettelijk eenig valsch certificaat op eenige huwelijks registratie, of van eenig afschrift daarvan zal hebben gegeven wetende dat zulke registratie, of zulk afschrift daarvan valsch is, zal hij worden schuldig geacht en onderworpen zijn aan de straffen en penaliteiten op de misdaad van voorbedachten meened bepaald.

24.—Niets in deze Ordonnantie vervat, zal verhinderen, om den kinderen, van heidensche ouders geboren, hoewel die niet wettiglijk gehuwd mogten zijn geweest, te beletten de wettiglijk verkregen eigendommen van zoodanige ouders over te erven, wanneer het bewezen zal worden, dat zulke ouders zich als man en vrouw beschouwden, en als zoodanig te zamen hebben geleefd, en zich niet met veelwijverij hebben opgehouden. Ook zal niets in deze Ordonnantie vervat beletten, dat ongehuwde heidensche ouders als opgemeld, dezelfde aanspraak op en regten over hunne kinderen zullen hebben en uitoefenen als of die kinderen in wettig huwelijk geboren waren, met dien verstande nothans, dat ingeval van separatie of verlating van den vader, de moeder alleen het regt van beschikking over hare eigene kinderen zal blijven behouden.

25.—In eenig geval van pligtverzuim ten opzichte van of overtreding tegen eenige bepaling of order in deze Ordonnantie vervat, door eenigen leeraar, priester, zendeling, of Landdrost begaan, ten welken opzichte niet alreeds door het opleggen van penaliteiten en straffen zal zijn voorzien, zal zulke overtreder onderworpen zijn voor elke overtreding of verzuim te verbeuren eene boete van niet minder dan vijf ponden, noch te bovengaande vijftien ponden sterling.

26.—Van alle overtredingen tegen deze Ordonnantie zullen de Rondgaande Geregtschoven van Landdrosten kennis moeten nemen.

27.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben van af den 1sten dag van Junij, 1859.

Gegeven te Bloemfontein op den 10den dag van Februarij, 1859.

J. BOSHOFF, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

(Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 15 Februarij, 1859.

ORDONNANTIE No. 2, 1859.

Ordonnantie No. 2, 1859, is herroepen door Ordonnantie No. 2, 1861.

ORDONNANTIE, No. 3, 1859.

Ordonnantie inhoudende vaststelling van en bepaling omtrent Licentien, Zegelregten, Kantoopenningen en salarissen, waartoe de onderscheidene van Regeringsweg eaangestelde of toegelatene personen en collegies gerechtigd zijn.

Nademaal het noodig geacht wordt de ordonnantie No. 7, 1856, te herzien en de wijze van heffing der *Licentien*, *Zegelregten* en *Kantoopenningen*, daarbij bepaald, aan te wijzen en bepalingen te maken omtrent eenige overtredingen dezer ordonnantie, zoo is het, dat de H.Ed. Volksraad in zijne zitting, gehouden te Bloemfontein op den 3den dag van Maart, 1859, heeft vastgesteld en besloten :

1.—Bij het in werking treden van deze ordonnantie houden de ordonnanties van den Volksraad, bij deszelfs zitting, gehouden op of omtrent den 13den dag van Mei, 1854, en gepubliceerd in de Bloemfontein *Gazette*, ordonnantie No. 7 1856, art. 4 van ordonnantie, No. 10, 1856, en de uitzondering, in art. 8 van ordonnantie, No. 10, 1856, voorkomende omtrent licenties bij verpachting, op van kracht te zijn, behoudens de bepalingen van het volgend artikel.

ARTIKELEN 2 TOT 7.—LICENTIEËN.

2.—Alle licentien, welke voor het in werking treden dezer ordonnantie zijn uitgegeven, blijven geldig voor den tijd, waarvoor zij zijn verleend, en daarop blijven van toepassing alle wetsbepalingen die voor het in werking treden dezer ordonnantie hebben bestaan.

3.—Geene licentien, na het in werking treden dezer ordonnantie aangevraagd, worden verleend voor langer of korter tijd dan *tot* en *met* den laatsten December van het jaar, waarvoor de uitreiking geschiedt.

4.—Het bedrag, voor de licentien verschuldigd, wordt betaald bij de uitreiking en berekend van den aanvang van het kwartaal, waarin de uitreiking geschiedt, naar evenredigheid der som, voor de jaarlijksche licentie bepaald.

5.—De Landdrosten zijn belast met het teekenen en uitreiken der licentien met uitzondering der speciale huwelijkslicentien, welke door den Staatspresident en door den Gouvernements Secretaris worden geteekend en door den laatstgenoemde uitgereikt.

6.—Het bedrag der verschillende licentien wordt bepaald, als volgt:—*

Voor eene licentie tot den verkoop van wijn, bier, gedistilleerd,					
enz., bij de kleine maat...	£ 75	† 0
„ „ „ bij de groote	25	‡ 0
„ „ „ tot het brouwen en verkoopen van mout					
dranken	10	0
„ „ „ voor bakkers of slagters, elke winkel of elk					
huis...	1	10
„ „ „ tot eenen negotiewinkel	10	‡ 0
„ „ „ om eene publieke biljard- of bagateltafel te					
houden	15	0
„ „ „ als rondreizend handelaar met winkelgoe-					
deren, voor elken wagen	4	§ 0
„ „ „ als rondreizend drankhandelaar, voor elken					
wagen	3	15
„ „ „ als venduafslager	3	0
Voor eene speciale huwelijkslicentie, om in het huwelijk be-					
vestigd te worden, zonder afkondiging van geboden	7	10

7.—Elke overtreding van art. 6 wordt gebragt voor het Hof van den Landdrost, en voor zoo ver daaromtrent niet is voorzien in ordonnantie No. 10, 1856, gestraft met eene boete, gelijkstaande met het *drievoudig bedrag* der licentie, en de proces kosten, of bij wanbetaling, met gevangenisstraf van een tot drie maanden, met of zonder harden arbeid. De helft der boete wordt den aangever uitbetaald mits hij binnen 48 uren na het uitspreken van het vonnis daarom bij den Landdrost aanvraag doe.¶

* Zie arts. 17 en 18, Ord. No. 16, 1877.

‡ Zie art. 25, Ord. No. 16, 1877.

|| Zie art. 29, Ord. No. 16, 1877.

† Zie arts. 1 en 11, Ord. No. 16, 1877.

§ Zie arts. 2 en 28, Ord. No. 16, 1877.

¶ Zie Art. 9, Ord. No. 16, 1877.

8.—VAN DE ZEGELREGTEN.*

Op transporten van huizen of andere vaste eigendommen, gepasseerd voor den Registrateur van Acten of den Landdrost, wanneer het bedrag niet te boven gaat £15

Van	£	15	tot en met	£	25	£0	0	9
"		25	" "		50	0	1	0
"		50	" "		75	0	2	0
"		75	" "		150	0	3	0
"		150	" "		300	0	6	0
"		300	" "		400	0	12	0
"		400	" "		500	0	15	0
"		500	" "		700	1	0	0
"		700	" "		1000	1	10	0
"		1000	" "		1500	2	0	0
"		1500	" "		2000	2	10	0
"		2000	" "		2500	3	0	0
"		2500	" "			3	10	0

Voor elke 500 of minder daarboven 10s. meer.

Op verbandbrieven,† waarvan het bedrag niet te boven gaat £15	...	0	0	9
Van £15 tot en met £20	...	0	1	0
" 20 " " 25	...	0	1	6
" 25 " " 50	...	0	3	0
" 50 " " 75	...	0	4	6
" 75 " " 100	...	0	7	6
" 100 " " 150	...	0	9	0
" 150 " " 200	...	0	10	0
" 200 " " 300	...	0	12	0
" 300 " " 400	...	0	15	0
" 400 " " 500	...	1	0	0
" 500 " " 750	...	1	10	0
" 750 en daarboven.	...	2	5	0

Voor een groundbrief onder groot zegel, zonder kaart	...	1	0	0
Voor dito met kaart niet boven 500 morgen	...	1	2	6
" " van 500 tot en met 1000 morgen	...	1	5	0
" " van 1000 tot en met 2000 " "	...	1	10	0
" " van 2000 tot en met 3000 " "	...	2	0	0
" " van 3000 tot en met 6000 " "	...	3	0	0
" " boven de 6000 morgen	...	3	15	0

Op verbandbrieven en borgacten, voor Notarissen gepasseerd, van £10 niet te bovengaande	...	0	0	6
Van £10 tot en met £20	...	0	1	0
" 20 " 30	...	0	1	6
" 30 " 40	...	0	2	0
" 40 " 75	...	0	2	6
" 75 " 150	...	0	4	6
" 150 " 300	...	0	9	0
" 300 " 500	...	0	15	0
" 500 " 750	...	0	18	0
boven de 750	1	10	0

Op Testamenten en andere geschriften van dien aard, wanneer de boedel van den testateur £200 of minder bedraagt	...	0	1	6
Dito boven de £200 en minder dan £1500	...	1	2	6
" £1500 en daarboven	...	1	10	0
Op een codicil of verandering van testament	...	0	1	6
" verwerping van erfenis of akte van beraad...	...	0	1	6

* Zie ook Art. 3, Ord. No. 11, 1877; Art. 3, Ord. No. 16, 1877; Art. 10, Ord. No. 16, 1877; en Art. 23, Ord. No. 16, 1877.

† Arts. 15 en 20, Ord. No. 16, 1877.

Schenkingsen onder de levenden en <i>mortis causa</i> , niet te bovengaande £25	0	1	6
Dito van £25 tot en met £50	0	3	0
„ 50 „ 100	0	6	0
„ 100 „ 200	0	12	0
„ 200 „ 400	1	10	0
„ 400 „ 800	3	0	0
„ 800 „ 1000	3	15	0
boven de 1500	7	10	0
Voor Inventarissen zonder waardeering, berekend zijnde op minder dan £500, voor het eerste vel	0	1	6
Dito voor elk volgend vel	0	0	6
„ van £500 of daarboven, voor het eerste vel	0	3	0
„ van elk volgend vel	0	1	0
Voor Inventarissen met waardeering, niet te bovengaande £50, voor het eerste vel	0	0	6
Dito van £50 tot en met £100	0	1	0
„ 100 „ 200	0	2	0
„ 200 „ 400	0	4	0
„ 400 „ 1000	0	10	0
boven de 1000	0	15	0
Voor elk volgend vel...	0	0	6
Voor Liquidatie Rekeningen van insolvente boedels	0	1	0
Voor alle andere boedels of administraties, wanneer het bedrag, na aftrek der kosten, niet te bovengaat £50	0	1	0
Dito van £ 50 tot en met £100	0	2	0
„ 100 „ 200	0	4	0
„ 200 „ 500	0	9	0
„ 500 „ 1000	0	18	0
„ 1000 „ 1500	1	10	0
„ 1500 „ 2000	2	0	0
„ 2000 „ 2500	2	10	0
„ 2500 „ 3000	3	0	0
„ elke £500, of minder, daarboven, 10s. meer.			
Op acten van kinderbewijs, niet te bovengaande £50	0	1	0
„ £ 50 „ £100	0	1	6
„ 100 „ 150	0	2	6
„ 150 „ 300	0	5	0
„ 300 „ 500	0	7	6
„ 500 „ 750	0	10	0
„ boven de £750	0	15	0
Op huwelijksche voorwaarden, wanneer de som of waarde, waaromtrent overeengekomen wordt, niet te boven gaat £100	0	5	0
Dito van £100 tot en met £400	0	10	0
„ 400 „ 800	1	10	0
„ boven de £800	3	15	0
Op overeenkomsten voor Notarissen gepasseerd	0	1	6
Op generale procuratie op personen buiten den Staat	0	3	0
Op dito binnen den Staat	0	1	6
Op speciale procuratie op personen buiten den Staat	0	1	6
Op dito binnen den Staat	0	0	9
Op akten van substitutie, assumptie en surrogatie, enz.	0	1	6
Op protesten	0	1	6
Afschriften van akten voor Notarissen gepasseerd	0	1	0
Op de volgende documenten in betrekking komende met Gerechtshoven en openbare kantoren, als :			
Eene vertaling	0	0	6
Eene beëdigde verklaring	0	1	0
Een afschrift van eenig document	0	0	6

Eene procuratie in de hoogere Gerechtshoven overgelegd*	£0 0 9
„ „ in de lagere Gerechtshoven	0 0 6
Eene origineele dagvaarding of subpœna in de hoogere Gerechtshoven overgelegd	0 1 6
Dito in de lagere	0 0 9
Elk document in eene zaak overgelegd	0 0 6
Elk vonnis ter executie uitgenomen in de hoogere Hoven	0 3 0
Elk vonnis ter executie uitgenomen in de lagere hoven	0 1 6
Elken lastbrief tot arrest van personen of goederen... ..	0 1 6
Elke acte van meerderjarig verklaring	1 10 0
Elke memorie om <i>venia agendi</i>	0 4 6
Elke akte van <i>venia agendi</i>	0 4 6
Elken lastbrief door het hof uitgevaardigd, geen vonnis ter executie zijnde	0 0 9
Door de hoogere hoven... ..	0 0 9
Door de lagere hoven	0 0 6

N.B.—Voor gerechtshoven in crimineele zaken worden geene zegels vereischt.

Op akten van aanstelling van civiele ambtenaren, wanneer hunne salarissen zijn:—

Van £ 50 tot en met £100	0 5 0
„ 100 „ 150	0 10 0
„ 150 „ 200	1 0 0
„ 200 „ 300	1 10 0
„ boven de £300	3 0 0
Toelating voor het Notarisambt	5 0 0
„ als Advocaat of Procureur voor de hoogere gerechtshoven	15 0 0
„ als agent voor lagere hoven	7 10 0
„ als beëdigde vertaler... ..	1 0 0

9.—DEPARTEMENT VAN DEN REGISTRATEUR VAN AKTEN.†

Voor het passeren eener akte van transport van of verband op vaste eigendommen voor den Landdrost of den Registrateur van Akten, buiten de briefporten	0 10 6
„ den ambtenaar af agent die de akte uitmaakt, om voor zich te worden genoten	0 10 6
„ het registreren van elke akte	0 2 6
„ het nazien van eenige registratie, op aanvraag, elke zaak	0 2 6
„ het roijeren van eenige registratie of akte	0 1 6
„ het verlenen van eenig certificaat	0 1 6
„ een afschrift van eenig document van 100 woorden of minder	0 2 0
„ elke volgende 100 woorden	0 0 6
„ een afschrift van een' grondbrief	0 7 6
„ copij eener kaart... ..	0 10 0

10.—DEPARTEMENT VAN DEN REGISTRATEUR VAN DE HOOGERE GERECHTSHOVEN IN CIVIELE ZAKEN.‡

Voor het onderteekenen van eene origineele dagvaarding	0 3 0
„ dito van elke subpœna op een of meer getuigen, geen vier te bovengaande	0 2 6
„ registreren van een procuratie	0 2 6
„ dito van een pleidooi	0 2 6
„ „ van eene beëdigde verklaring	0 1 0
„ „ van eene akte van securiteit	0 2 6
„ „ van een ander document door een partij ingeleverd	0 1 0

* Zie Art. 16 Ord. No. 16, 1877, en Art. 7, Ord. No. 17, 1877.

† Zie Art. 43, Ord. No. 14, 1877.

‡ Zie Art. 19, Ord. No. 6, 1877.

Voor dito van verschijning van den gedaagde	£0	1	6
„ „ van elken getuige door het hof ondervraagd of elk ingeleverd getuigenis	0	2	0
„ „ van elke order of vonnis van het hof	0	3	0
„ teekenen van elken lastbrief tot executie	0	5	0
„ het nemen van securiteit de <i>restituendo</i> in elke zaak	0	5	0
„ registreren van petitie om te appelleren	0	2	6
„ het nazien van eenige zaak, voor elk jaar	0	1	0
„ elk afschrift van een document bevattende 100 woorden, of minder elke volgende 100 woorden	0	2	0
„ elke commissie tot onderzoek van getuigen buiten den Staat woonachtig, onder zegel	0	10	0
„ eene toelating als tolk voor het hof	1	0	0
„ taxeren van eene rekening in provisioneele zaken	0	1	0

In alle andere zaken 4 percent op het getaxeerde bedrag.

Voor den Landdrost in zijne betrekking van lid of commissaris van het
Rondgaande Geregts-hof:—

Voor het onderteekenen van eene origineele dagvaarding	0	1	6
„ registreren van elke order of vonnis... ..	0	3	0
„ „ van elk ingeleverd document	0	1	0
„ „ van elken getuigen ondervraagd	0	2	0
„ opschrijving van een getuigenis, niet te bovengaande 100 woorden dito van elke volgende 100 woorden	0	1	0
„ afschrift van een document niet te bovengaande 100 woorden	0	2	0
„ dito van elke volgende 100 woorden... ..	0	1	0
„ het nemen van securiteit, elken persoon	0	3	0

11.—DEPARTEMENT DER WEESKAMER.

Voor registreren van eenig testament of codicil	0	2	6
Inzage van elke zaak	0	1	0
Voor een afschrift, van 100 woorden of minder	0	2	0
Voor elke volgende 100 woorden	0	0	6
Voor brieven van administratie	0	5	0
Voor het bijwonen van eene bijeenkomst van bloedverwanten of schuld- eischers voor den Weesmeester of Landdrost	0	7	6
Voor het opmaken van een edict	0	3	0
Voor goedkeuring van waarborg door executeuren datief aangeboden en certificaat daarop betrekkelijk	0	2	6
„ registreren van liquidatie rekeningen, inventaris of andere akte, elk „ taxering der rekeningen van executeuren, betreffende hunne ge- houden administratie, 2 percent	0	0	6
„ elk rapport aan het hof	0	5	0
„ elke kennisgeving in de courant	0	3	0
„ het registreren eener order van het hof	0	2	6

12.—ADMINISTRATIE VAN INSOLVENTE BOEDELS.

Voor elke order of lastbrief tot sequestratie	0	7	6
„ elke kennisgeving in de courant tot bijeenkomst van schuld- eischers	0	3	0
„ het bijwonen van elke bijeenkomst	0	7	6
„ aanstelling of bekrachtiging der benoeming van curatoren	0	5	0
„ een afschrift van 100 woorden of minder	0	2	0
„ elke volgende 100 woorden	0	0	6
„ het registreren van liquidatie rekening	0	0	6
„ elk certificaat van curatoren, commissarissen, enz.	0	2	0
„ elk gewoon rapport aan eenig Geregts-hof	0	5	0
„ elk buitengewoon rapport, niet te bovengaande	0	10	6

13.—VERKOOPING VAN VASTE GOEDEREN IN EXECUTIE VAN EEN REGTERLIJK VONNIS.

Voor registreren van het relaas van den Baljuw	£0	3	0
„ kennisgeving in de courant tot bijeenkomst van schuldeischers ...	0	3	0
„ het registreren van certificaat van den Registrateur van Acten betrekkelijk verbanden	0	3	0
„ het bijwonen eener bijeenkomst van crediteuren of van de ver- koopng	0	10	6
„ het opmaken der koopconditien	0	10	6
„ het opmaken der liquidatie rekening	1	1	0
„ het verschijnen in het registratie-kantoor tot het doen van trans- port	0	7	6
„ registratie van eenige order van het hof	0	2	6
„ een rapport aan het hof	0	5	0

14*.—DEPARTEMENT VAN DEN BALJUW.

Voor registratie eener dagvaarding of ander gewijsde	0	1	0
„ relaas van elk exploit	0	1	0
„ het doen van exploit in een stad of dorp	0	3	0
„ „ „ „ buiten een stad of dorp op of binnen een uur afstands te paard	0	5	0
„ het doen van exploit voor groote afstand per dag van 6 uren ...	0	8	0
„ paarden huur bij exploiten, op of binnen een uur afstands, buiten een stad of dorp	0	3	0
„ paarden huur bij exploiten, op groote afstand per dag van 6 uren	0	7	6
„ postgeld op papieren, welke per post moeten worden verzonden ...			
„ het nemen van inventaris geene 100 woorden te bovengaande ...	0	3	0
„ elke volgende 100 woorden	0	1	0

Ingeval het vonnis wordt teruggetrokken voor de opneming der goe-
deren een percent op het bedrag

Na de opneming maar vóór de verkoopng, $2\frac{1}{2}$ percent.

Na de verkoopng voor de eerste £100, 5 percent.

Voor elke £100 daarboven 4 percent.

Ingeval geene zekerheid wordt gegeven, en de goederen door eenen
persoon bewaakt worden, voor den persoon per dag... .. 0 7 6

Indien vervoerd, dan de noodige kosten tot vervoer, pakhuishuur, enz.

Voor kennisgeving in de courant en copij, buiten de kosten van publicatie	0	3	0
„ het exploiteren van een arrest	1	0	0
„ het uitmaken en passeren eener akte van waarborg	0	10	0
„ het ten uitvoerleggen van een vonnis van verdrijving	1	0	0
„ het leggen van beslag op onroerend goed	1	0	0
„ kennisgeving aan den Registrateur van Acten van zoodanig beslag	0	5	0
„ het ageren als Vendu-Afslager bij het verkoopen van onroerend goed van 10s. 6d. tot	2	2	0

Wanneer de Baljuw in dezelfde zaak op denzelfden tijd meer dan een exploit
te doen heeft is hij buiten 1s. voor registratie van elke dagvaarding en 1s. voor
relaas van elk exploit, gerechtigd tot 8s. voor den persoon en 7s. 6d. paardenhuur
per dag van zes uren te paard, berekend naar den afstand dien hij werkelijk heeft
af te leggen.

Wanneer de Baljuw salaris trekt van het Gouvernement is hij, in crimineele
zaken, voor de werkzaamheden welke hij in landsdienst verrigt, alleen tot
paardenhuur gerechtigd.

15.—DEPARTEMENT VAN DEN REGISTRATEUR VAN DE LAGERE GEREGTSHOVEN.

Voor aantekening van eenigen eisch in het Notulenboek	£0	1	0
Uitvaardiging van dagvaarding	0	1	0

* Zie Ord. No. 9, 1877.

Voor elke subpcena op een of meer getuigen geene vier te bovengaande £0	1	0	0
,, afschrift van schuldbewijs of ander handschrift door den Registrateur gecertificeerd	0	0	6
,, dito van elk ander geschrift	0	1	0
,, registreren van gedaagde's verschijning	0	0	6
,, ,, procuratie... ..	0	0	6
,, ,, elken getuige die ondervraagd wordt	0	0	6
,, ,, elk document bij het dienen van proces ingeleverd	0	0	6
,, ,, een vonnis of order van het hof	0	0	6
,, het uitvaardigen van een vonnis ter executie	0	2	0
,, het nemen van securiteit de restituendo	0	2	0
Aanteekeningen van het antwoord van den verweerder	0	0	6
Voor het in geschrift brengen van getuigenis, elke 100 woorden of minder	0	0	6
,, kennisgeving van uitspraak of bevel van het hof	0	2	0
,, afschrift van dito voor den bode	0	1	0
,, order van het hof om de zaak op nieuw te openen op verzoek van den gedaagde... ..	0	0	6
,, afschrift aan de tegenpartij	0	0	6
,, productie door den Registrateur van een origineel document in zijne bewaring	0	0	6
,, aanteekenen van appel	0	1	0
,, afschriften der processtukken in appel, per bladzijde	0	0	6
,, het certificaat van den Registrateur	0	1	6
,, het taxeren van kosten	0	1	0

In zaken, het bedrag van £15 of meer beloopende, wordt de helft meer gevorderd op elke bovenstaande post.

16.—CONTRACTEN VAN DIENSTBODEN.

Voor elk contract van huur tusschen meester en dienstbode door den Veldcornet gemaakt	0	1	6
,, dito, door den Landdrost of ander ambtenaar gemaakt, aan de kas te worden verantwoord	0	5	0

17.*—DEPARTEMENT VAN DEN BODE BIJ DE LAGERE GEREGTSHOVEN.

Voor registratie van elke dagvaarding	0	0	6
,, relaas van elk exploit	0	1	0
,, het doen van exploit in stad of dorp	0	1	6
,, ,, ,, ,, buiten stad of dorp op of binnen een uur afstands te paard	0	3	0
,, dito, dito, op grooteren afstand per dag van 6 uren	0	6	0

Paardenhuur volgens het departement van den Baljuw.

Voor het maken van inventaris	0	2	6
,, het uitvaardigen van eenige kennisgeving	0	1	6
,, het gaan of rijden naar het huis van gedaagde tot exploiteren van eenige executie, enz., dezelfde vordering als voor het exploiteren van dagvaardingen.	0	3	0
,, het nemen van securiteit tot everen der goederen onder beslag ...	0	1	6

Op elk vonnis in executie uitgevaardigd en betaald, voor het nemen van het beslag $2\frac{1}{2}$ percent.

Na het nemen van het beslag, 5 percent.

Wanneer de bode in dezelfde zaak op denzelfden tijd meer dan een exploit te doen heeft, is hij buiten 6d. voor registratie van elke dagvaarding, en 1s. voor

* Zie Ord. No. 9, 1877.

relaas van elk exploit gerechtigd tot 6s. voor den persoon, en 7s. 6d. voor paardenhuur per dag van 6 uren te paard berekend naar den afstand dien hij werkelijk heeft af te leggen.

Wanneer de Bode salaris trekt van het Gouvernement, zal hij in crimineele zaken voor de werkzaamheden, welke hij in 's landsdienst verrigt, alleen tot paardenhuur gerechtigd zijn.

18.—TOELAGEN AAN PROCUREURS VOOR DE HOOGERE GERECHTSHOVEN PRACTISERENDE.*

Voor het recht van retenu in illiquide zaken	£1	1	0
„ het nemen van instructie om te vervolgen of te verdedigen	0	6	0
„ het uitmaken van procuratie	0	5	0
„ aanschrijving en bestelling, per brief van 3 tot	0	3	0
„ vacatie bij ontvangst van antwoord of eenige andere correspon-	0	3	0
„ tie	0	15	0
„ het uitmaken van dagvaarding in illiquide zaken van 7s. 6d. tot...	1	1	0
In buitengewone gevallen van grootere omschrijving	1	1	0
Voor elk afschrift, een derde van het bedrag toegestaan voor het uit-			
„ maken	0	5	0
„ het uitmaken van eene subpoena op getuigen	0	2	6
„ elk afschrift	0	3	0
„ vacatie in elke opwachting in eenige noodzakelijke zaak of bezig-	0	6	0
„ heid	2	2	0
„ vacatie en opwachting met resumptie van documenten...	2	2	0
„ het opmaken en uitschrijven van eene exceptie of ander pleidooi	4	4	0
„ van 10s. 6d. tot	2	2	0
„ het opstellen van brief van 10s. 6d. tot	2	2	0
„ vacatie tot bepleiting voor het hof van £1 1s. tot	2	2	0
„ langer dan een' dag, voor elken volgenden dag van £1 1s. tot	2	2	0
„ eene applicatie aan het hof verdedigd van 10s. 6d. tot...	0	10	6
„ „ „ onverdedigd van 5s. tot...	0	1	0
„ het maken van afschriften voor elke 100 woorden	0	10	0
„ het uitmaken van eene beëdigde verklaring van 5s. tot	0	5	0
„ schriftelijke kennisgeving en bestelling	0	5	0
„ het opstellen van een' lastbrief ter executie	0	5	0
In liquide zaken, waar geene defensie gemaakt wordt, of geene getuigen			
„ gehoord, buiten uitgaven, insluitende al het werk van den	3	3	0
„ Procureur tot op en met het vonnis van £2 2s. tot...	5	5	0
Indien de zaak wordt verdedigd of getuigen gehoord van £2 2s. tot			

Na het uitspreken van het vonnis wordt voor verdere werkzaamheden in liquide zaken gerekend volgens tarief, slechts onvermijdelijke kosten worden toegestaan tusschen partijen; andere kosten zijn tusschen den Procureur en zijn client. In crimineele zaken blijven de kosten onderworpen aan overeenkomst tusschen den Procureur en zijn client.

19.—TOELAGEN AAN AGENTEN VOOR DE LAGERE GERECHTSHOVEN. †

Voor het waarnemen van elke zaak, waar de gedaagde niet verschijnt	£1	1	0
„ of de schuld erkent en geene verdediging gemaakt wordt, en	3	3	0
„ geene getuigenis wordt gehoord, al het werk daaronder begre-	0	5	0
„ pen tot en met het vonnis van 15s. tot			
Indien verdedigd of getuigen gehoord van £1 1s. tot			
Voor het uitnemen van vonnis ter executie			

In crimineele zaken blijven de kosten onderworpen aan overeenkomst tusschen den agent en zijn client.

* Zie Art. 5, Ord. No. 17, 1877.

† Zie Art. 8, Ord. No. 16, 1877, en Art. 4, Ord. No. 17, 1877.

20.—TOELAGEN AAN AGENTEN.

Agenten mogen van hunne cliënten* eischen voor het invorderen van geld of waarde met de renten, niet te bovengaande £10, tien percent.

Voor sommen of waarde boven de £10 tot en met de £100, met de renten, vijf percent.

Voor sommen of waarde, meer dan £100 met de renten, voor de eerste £100, vijf percent., en voor het overige 2½ percent.; onder deze procenten zijn al hunne werkzaamheden begrepen, maar geene onvermijdelijke voorschotten.†

21.—OPENBARE NOTARISSEN.

Voor het opmaken en overschrijven van eene obligatie zonder securiteit	£0	10	6
Dito met securiteit	0 15 0
Opmaken en passeren van een testament voor een persoon	0 10 6
Dito van een gewoon mutueel testament	0 15 0
Voor dito van een buitengewoon	1 10 0

(Bij nacht een derde meer).

„ opschrift van een verzegeld testament	0 10 6
„ akte van schenking onder de levende en <i>mortis causa</i>	0 15 0
„ generale procuratie	1 1 0
„ speciale dito	0 10 6
„ generale procuratie op personen buitenlands van £1 1s. tot	3 3 0
„ speciale dito, van 15s. tot	2 2 0
„ wisselbrieven	0 7 0
„ akten van substitutie en surrogatie van 15s. tot	2 2 0
„ dito van verzegeling	0 10 0
„ inventaris van boedels, 1ste bladzijde	0 10 0
„ elke volgende van 18 regels en in elken regel 30 letters	0 1 6
„ contracten van koop, huur, of andere zaken van £1 10s. tot	5 5 0
„ rekeningen van boedels, protesten, insinuatien, herroepingen, akten van afstand en schriftelijke verklaringen (certificaten) van £1 1s. tot	3 3 0
„ huwelijksvoorwaarden van £1 10s. tot	5 5 0
„ het teekenen of authentiseren van eenig document met of zonder getuigen	0 10 6
„ alle andere akten niet hierboven vermeld naar de grootte daarvan van 10s. 6d. tot	3 3 0

Alles met inbegrip der noodige afschriften, maar buiten de zegels, buiten den gang of de reiskosten, wanneer de akten niet aan het kantoor van den Notaris gepasseerd worden.

Voor een' gang binnen stad of dorp	£0 5 0
„ dito naar buiten per uur	0 5 0

(Bij nacht dubbel).

„ paardenhuur per dag van zes uren	0 7 6
------------------------------------	-----	-----	-------

De rekeningen van Notarissen moeten, des gevorderd, door den Landdrost van het district waar zij residenten getaxeed worden.

22.—BEEEDIGDE VERTALERS.

Voor het vertalen van gewone schuldbewijzen	£0 2 6
„ het vertalen van eenen brief of ander document van een bladzijde van 100 woorden, of minder	0 4 6
„ elke volgende bladzijde	0 1 0
„ het dienen als tolk in elke zaak per uur	0 4 6
Doch niet te bovengaande per dag	1 1 0
Geene vertalingen mogen door eenen beëdigden vertaler afgegeven worden zonder een zegel van	0 0 6

* Zie Art. 35, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Art. 27, Ord. No. 16, 1877.

23.—TOELAGEN AAN GENEES- EN HEELKUNDIGEN.

Voor eene visite binnen stad of dorp	0	2	6
„ eene reis heen en terug, elk uur te paard	0	5	0
„ examineeren van een persoon, die aan het ligchaam beschadigd is, of ingeval van voorgewende krankzinnigheid of krankheid met certificaat	0	10	0
„ het ontleden van een lijk met certificaat	1	10	0
„ ontleden van de stoffen in de maag en darmen in verdachte gevallen van vergif, met rapport en certificaat	2	2	0
Operaties naar den aard derzelve van 3s. tot	10	0	0
Voor het geven van getuigenis voor eenig Geregts-hof, per uur	0	5	0
Niet te bovengaande per dag	1	1	0
Voor het bijwonen van corporeele straffen in gevallen waar de straf 39 slagen te boven gaat	0	10	6
Voor het bijwonen van executie*	1	1	0

24.—GEZWOVEN LANDMETERS.

Voor het opmeten van lauderijen met insluiting der reiskosten:—

Voor opmeten en verdeelen van een stuk grond in kleine perceelen, voor de eerste vier, elk	0	10	0
„ elk volgend	0	6	0
„ opmeten van een stuk, groot tot en met 10 morgen	0	12	0
„ elke morgen boven de 10 tot en met 100 morgen, elke morgen	0	0	2
„ dito dito boven de 100 tot 500 morgen, elke morgen	0	0	1
„ 500 morgen	3	10	0
„ elke morgen daarboven	0	0	$\frac{1}{2}$
„ 3000 morgen	10	0	0
„ elke morgen daarboven	0	0	1
„ elke kaart en copij	0	10	0
„ een generaal plan van verschillende plaatsen	0	6	0
„ elke plaats op het plan	0	6	0

(Alles, tenzij bij speciale overeenkomst, voor een meer of minder bedrag wordt overceengekomen).

25.—TOELAGEN AAN VERSCHILLENDE PERSONEN EN COLLEGIËN.

Voor elk lid eener Landcommissie, per dag	0	10	† 0
Wagenhuur voor eene Landcommissie, per dag	0	15	0
Een heemraad, vacatie en reiskosten	0	10	0
Een onofficieel lid van den Uitvoerenden Raad, als boven, per dag	0	10	‡ 0
Een lid van den Volksraad, voor elken dag der zitting	0	15	0
Voor reiskosten, per uur	0	1	9
§ Voor een Veldkornet gebezigd op requisitie van eenig privaat persoon tot taxeeren van schade of wegens andere verschillen, niet handelende van wege het Gouvernement, voor vacatie en reiskosten per dag	0	10	0
Dito dito voor een' halve dag, en minder	0	5	0
Voor een' getuige in eene crimineele zaak (met uitzondering van kleine overtredingen, waarvoor niets betaald wordt) per dag, reiskosten daaronder begrepen, van 1s. 6d. tot	0	7	6

In de stad of het dorp woonachtig zijnde, waar het hof zit, wordt niets toegestaan.

* Zie Art. 3, Ord. No. 12, 1877.

† Zie Art. 43, Ord. No. 1, 1877.

‡ Zie Art. 8, Ord. No. 17, 1877.

§ (Veldkommandant in dienst). Zie Arts. 1 en 2, Ord. No. 12, 1877.

|| Zie Art. 7, Ord. No. 20, 1877.

NOOT OP ORDONNANTIE No. 3, 1859.

Op Artikel 6 :

Voor eene licentie tot verkoop van wijn, bier, gedistilleerd, enz., bij de kleine maat	... £75 0
Bij de groote maat	... 25 0
Door Raadsbesluit van 23 Februarij, 1861, veranderd en gebragt voor de kleine maat op	... 25 0
Voor de groote maat op...	... 15 0
En door Raadsbesluit van 5 Maart, 1864, weder gebragt voor de kleine maat op	... 75 0
En bij Raadsbesluit van 7 Maart, 1864, voor de groote maat op	... 25 0

Bij Artikel 7 moet gevoegd worden, dat de Volksraad op 26 Februarij, 1862, besloten heeft :

Dat elke rondreizende handelaar in goud, zilver en juwelierswaren eene licentie zal moeten uitnemen van	... 7 10
zullende het hem dan vrijstaan om op dorpen en in districten te handelen.	

En op 5 Maart, 1864, is door den Volksraad besloten :

Dat elke Procureur eene jaarlijksche licentie van	... 20 0
Dat elk geadmitteerd Agent eene licentie van...	... 10 0
En dat elk Notaris eene licentie van	... 5 0
zal moeten uitnemen, ten einde in staat gesteld te worden in die vakken praktijk uit te oefenen, in welk geval zij tot kosten gerechtigd zijn.	
Dat elk geadmitteerd geneeskundige een jaarlijksche licentie van	... 20 0
zal moeten uitnemen, ten einde het regt te hebben te practiseren.	
Dat Gouvernements Landmeters eene jaarlijksche licentie moeten uitnemen van	... 20 0
in geval zij wenschen hun vak uit te oefenen.	
Dat eene licentie voor een handelwagen beladen met sterken drank gebragt worde op	... 10 0
Dat de licentie voor Afslagers gebragt zal worden op	... 5 0
Dat de winkellicentie gebragt worde op	... 20 0
Dat de licentie voor het houden eener biljardtafel gebragt worde op	... 25 0

En bij besluit van 7 Maart, 1864 :

Dat de houders van ponten en schuiten op de Oranjerivier, welke geschikt zijn voor het overbrengen van wagens, karren en andere rijtuigen of vee, voor elke zoodanige pont of schuit eene jaarlijksche belasting zullen moeten betalen aan het Gouvernement van	75 0
Dat elke Bankinrichting of elke tak van eene Bank, welke binnen den Staat gevestigd is of gevestigd wordt, eene jaarlijksche belasting aan het Gouvernement zal betalen van	100 0
Dat elk persoon, die protest aanteeent tegen de uitreiking van den grondbrief eener plaats, verplicht zal zijn de som van	5 0
bij het Gouvernement te deponeren, welke aan het Gouvernement verbeurd zal zijn ingeval het gelegd protest teruggetrokken wordt, of indien de protestant niet verschijnt voor het Hof waar hetzelfde dienen moet.	

Op Artikel 8 heeft de Raad op 7 Maart, 1864, besloten :

- Dat het Zegelrecht zoo als bepaald in Artikel 8, Ordonnantie No. 3, 1859, zal verdubbeld worden.
- Dat alle ambtenaren, welke hunne aanstelling gekregen hebben na het in werking komen van Ordonnantie No. 3, 1859, in gevallen waar zulks verzuimd is, verplicht zullen zijn dezelve te beleggen met de bij de wet bepaalde zegels.

Op Artikel 9 :

- Dat de leges zoo als bepaald bij Artikel 9 van Ordonnantie No. 3, 1859, voor zoo verre die aan het Gouvernement moet betaald worden, verdubbeld zal worden.

Op Artikel 11 :

- Dat de leges van den Weesheer, vermeld in Artikel 11 van Ordonnantie No. 3, 1859, verdubbeld wordt, met uitzondering der vier percent voor het taxeeren van rekeningen van executeuren, betreffende hunne gehoudene administratie.

Op 7 Maart, 1864, is mede door den Raad besloten :

- Dat op erfenissen en besterfenissen een recht zal geheven worden van een percent in de opgaande en nederdalende linie, drie percent in de zijlinie en vijf percent van hen, die niet met elkander in den bloede staan, welke rechten geheven zullen worden door den Weesheer.

En op 8 Maart, 1864 :

- Dat alle besluiten door den Volksraad gedurende die zitting genomen over zegels, leges en licenties, zoowel van die, welke reeds bestaan of nu zijn ingevoerd, van af 1 April eerstk. kracht van wet zullen verkrijgen en in werking komen, met dien verstande, dat de nieuwe bepalingen niet van toepassing zullen zijn op licenties, uitgenomen vóór 1 April eerstk., voor den tijd waarvoor die licenties zijn verleend.

Aan een' getuige in civiele zaken, in de stad of het dorp woonachtig zijnde, waar het hof zit, per dag, van 1s. tot	0	5	0
Buiten dito, met reiskosten, per dag, van 1s. 6d. tot	0	10	0
Voor huur van een wagen, bespannen met 8 paarden, per dag van 6 uren, van £1 tot	1	2	6
„ huur van een' wagen met ossen en de voerlieden, per dag van 8 uur, van 12s. tot	0	15	0
„ huur van een rijpaard, per uur	0	1	0
„ een man te paard, per uur...	0	1	0
„ transport van crimineele gevangenen te voet, elken man per dag, van 1s. 6d. tot	0	3	6
Dito, dito te paard, per dag, van 4s. 6d. tot*	0	7	0

26.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben, van en met den eersten dag van Junij, 1859.

Gegeven te Bloemfontein, den 3den Maart, 1859.

E. R. SNIJMAN, Fungd. President.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 12 April, 1859.

ORDONNANTIE No. 1, 1860.

Ordonnantie, bepalande de Wet tegen Landlooperij en Veedieft. Vastgesteld door den HEd. Volksraad in zijne vergadering te Bloemfontein, den 25sten Julij, 1860.

Nademaal er van tijd tot tijd klagten ingekomen zijn van veedieft en ongeregeldheden van allerlei aard in dezen Staat, tot groote verontrusting der vreedzame inwoners en tot bedreiging zelfs van het leven en den eigendom der burgerij; en aangezien het gebleken is, dat zulke diefstallen en ongeregeldheden meestal gepleegd zijn door Landloopers, die zonder eerlijk beroep of bestaan te zoeken, het land doorkruisen; en nademaal het verder gebleken is, dat de voorzieningen van de vorige Ordonnantien niet toereikend zijn geweest om het bovengemelde kwaad tegen te gaan, zoo wordt bij deze vastgesteld en verordend.

1.—Dat alle Ordonnantien voormaals in dezen Staat van kracht, over dit onderwerp mits deze herroepen en vernietigd zullen zijn.

2.—Dat ieder blank persoon, die geen gevestigd burger of inwoner van de Zuid-Afrikaansche Republiek, de Kaapkolonie of de kolonie Natal is, en begeert binnen de limieten van dezen Staat te komen, verplicht zal zijn zich te voorzien van een paspoort, onderteevend door den Magistraat van zijne laatste verblijfplaats, inhoudende, naam, voornaam, beroep, ouderdom en volledige beschrijving van zijn persoon; alsmede beschrijving der middelen van vervoer, waarmede hij wil reizen en zijne goederen wegvoeren, zoo ook eene beschrijving van de soort en hoeveelheid der goederen; welk paspoort gecontrasigneerd zal moeten worden door een der grensmagistraten of Veldcornetten van het grondgebied, dat hij verlaten zal, tenzij hij een certificaat kan vertoonen, geteekend door den Staatspresident, of eenen Landdrost, dat hij verlof heeft den Staat zonder zoodanig paspoort binnen te komen.

* Zie ook Art. 4, Ord. No. 5, 1877; Art. 4, Ord. No. 10, 1877. Zie voor tarief Ponten en Tollen, Arts. 5, 6, 7, 12, 13, 14 en 21, Ord. No. 16, 1877. Voor licentien op Schalen, Art. 22, Ord. No. 16, 1877. Voor licentien op Graan, Arts. 24 en 26, Ord. No. 16, 1877.

3.—Verder zal zoodanig persoon vermeld in Artikel 2 verplicht wezen dergelyk paspoort, benevens de eigendommen door hem medegebragt te vertoonen aan den Landdrost, Vrederegter, Veldcornet of assistent Veldcornet die de naaste is aan de plaats, waar hij over de grenzen van den Staat zal komen, alsook van ieder burger, die zulks van hem eischen zal, en bij nalatigheid of weigering om aan het vereischte te voldoen, zal hij onderhevig zijn, om in arrest genomen en naar de gevangenis te worden gevoerd, terwijl hij bij overtuiging van nalatigheid of weigering voor den Landdrost van eenig district in dezen Staat zal kunnen worden veroordeeld in eene boete van hoogstens Rds. 500 of £37 10s. sterling, en om terug gezonden te worden over de grenzen van dezen Staat, alsmede tot betaling van de kosten van het vervoer naar het gevangenhuis, en terug over de grenzen, van waar hij gekomen is.

4.—Dat ieder kleurling komende van en toebehoorende aan eenig opperhoofd buiten de grenzen van dezen Staat, zal moeten voorzien zijn van een paspoort* geteekend, of door den zendeling onder wiens statie de pashouder ressorteert, of door het opperhoofd zelven, meldende den naam van den pashouder, zijne woonplaats, het doel zijner reize, de plaats waarheen, de tijd daartoe verlangd, en het getal personen, vee of paarden, of rijtuig en andere goederen dat hij met zich voert.

5.—Eenig kleurling binnen de limieten van den Staat woonachtig, en die bevonden zal worden zonder eerlijk bestaan of vaste woonplaats te zijn, of zonder paspoort van zijnen dienstheer, zoo hij in dienst zijn mogt, of zonder paspoort van eenig Opperhoofd, Zendeling, Veldcornet of Magistraat, het land doorgaande, hetzij gewapend of ongewapend, zal door elken burger moeten aangehouden, en naar den Veldcornet worden opgezonden, en onderhevig zijn, om of losgelaten, of gestraft te worden wegens landlooperij, even als in Art. 7 is bepaald.

6.—Geene kleurlingen zullen op Gouvernements, of dorpsgronden, waar geen Municipaliteit bestaat, mogen wonen, zonder schriftelijk verlof van den Landdrost of Resident Vrederegter, inhoudende den naam der plaats en der personen aan wien zulk verlof is toegestaan, alsmede het getal personen, vee, paarden, rijtuigen, en andere goederen welke hij met zich heeft; ook zal niemand vermogen op zijne plaats of plaatsen, of eenig municipaal collegie op de dorpsgronden onder zijn bestuur, eenige kleurlingen aan te houden in zulk eene hoeveelheid, of onder zulke omstandigheden, als blijken mogt tot gevaar of rustverstoring van de geburen of anderen te zijn; en zal de Veldcornet van elke wijk of dorp moeten toezien, dat zulke ongeoorloofde verzamelingen niet plaats vinden zullen, en met toestemming van den eigenaar of de eigenaars van zulke plaats of plaatsen, of zoodanige Municipale Commissarissen, zulke kleurlingen na een billijke aanzegging bij weigering mogen verdrijven, of als landloopers behandelen, zooals bij Artikel 7 is bepaald.†

7.—Elk kleurling komende onder de bepalingen van Artikels 4, 5 en 6, en schuldig bevonden zijnde door den Landdrost van eenig district aan de overtreding van een of meer der voorzieningen, in die artikelen vervat, zal mogen gestraft worden met eene boete niet te bovengaande £10 sterling, of anders met gevangenzitting, met of zonder harden arbeid, van niet minder dan *eene* en niet te bovengaande *drie* maanden; of anders onder contract geplaatst te worden als dienstbode bij den een of anderen burger van dezen Staat, met zoodanige maandelijksche belooning als de Landdrost zal goedvinden, voor een tijd van niet minder dan zes maanden, en niet te bovengaande twee jaren,‡ of tot verbanning buiten de grenzen van dezen Staat.§

* Zie ook Art. 5, Ord. No. 11, 1877.

† Zie Art. 23, Ord. No. 14, 1877.

‡ Zie Art. 10, Ord. No. 5, 1877, en Art. 50, Ord. No. 14, 1877.

§ Zie Art. 23, Ord. No. 14, 1877.

8.—Elk burger zal verplicht zijn om ieder persoon onder de Artikelen 2, 3 en 4, hierboven vermeld, naar zijn paspoort te vragen, en in geval hij er geen mogt hebben, of dat hebbende, buiten den inhoud van hetzelfde mogt blijken te hebben gehandeld, of weigeren zulks te vertoonen, of anderszins onder verdenking mogt staan, zal zulk een persoon of zulke personen mogen aangehouden en naar den Veldcornet getransporteerd worden, die het regt hebben zal gezegden persoon bij nader onderzoek in vrijheid te stellen, of naar den Landdrost te transportereren, aan wien het regt wordt toegekend, bij onderzoek, de overtreders schuldig te verklaren aan landlooperij, en als zoodanig volgens de voorzieningen in deze Ordonnantie vervat te straffen.

9.—Eenig burger of Municipaal collegie zijne toestemming weigerende tot het verdrijven van zulke verzamelingen van kleurlingen van zijn of hun-privaat of Municipaal eigendom, zooals in het voorgaande Artikel 8* is bepaald, zal daarvoor voor den Landdrost worden aangeklaagd, die na onderzoek, het regt hebben zal zoodanige verdrijving te bevelen, en bij eene herhaling van zoodanige handelwijze of tegenstand van den eigenaar, of bewoner des lands, of van eenig Municipaal collegie, of cenig ander persoon, de zoodanigen te straffen met eene boete van niet minder dan £10 sterling, en niet meer dan £37 10s.†

10.—Ieder Vrederegter, Veldcornet, assistent Veldcornet of burger, wonende het naast aan de grenzen waar zoodanige personen, als onder Artikelen 2, 3, 4 en 5 van deze Ordonnantie verplicht worden paspoorten of certificaten als in Artikel 2 vermeld bij zich te dragen, over de grenzen zullen gekomen zijn, die overtuigd zal worden denzelve te hebben laten passeren, en inkomen in dezen Staat zonder zoodanig paspoort of certificaat te hebben nagezien, zal door den Landdrost kunnen heboet worden, voor ieder verzuim, met eene boete van niet minder dan £5, en niet te bovengaande £37 10s.

11.—Gedrukte vormen van passen zullen bij de verschillende Landdrosten, Vrederegters, Veldcornetten, en assistent Veldcornetten te bekomen zijn.

12.—Ieder Landdrost, Vrederegter, Veldcornet en assistent Veldcornet zal verplicht wezen om een behoorlijk register te houden van alle paspoorten en certificaten, door hem van tijd tot tijd verleend, of aan hem vertoond, en door hem goedgekeurd, en zulk register zal gehouden worden overeenkomstig zoodanige vormen, als van tijd tot tijd door ZHEd. den Staatspresident zullen voorgeschreven worden.

13.—Dat niets hierin vervat, zal verhinderen om eenig Veldcornet het regt te geven eenige kleurlingen verlof te verleenen tot het jagen van wild op Gouvernements grond, onder zoodanige bepalingen, als door den Landdrost van het district, onder approbatie van ZHEd. den Staatspresident, van tijd tot tijd zullen worden gemaakt.

14.—In ieder geval in deze Ordonnantie zal het enkelvoudige ook op het meervoudige, en het mannelijk ook voor het vrouwelijk, van toepassing wezen, en waar eenig ambtenaar genoemd wordt, zal zulks uitgelegd worden te meenen de personen, welke tijdelijk zoodanige ambten waarnemen.

15.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben twee maanden na publicatie van dezelve.

Gegeven te Bloemfontein, op den 25sten Julij, 1860.

M. W. PRETORIUS, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

Gouvernementskantoor, Bloemfontein, 7 Augustus, 1860.

* Zie Art. 17, Ord. No. 17, 1877.

† Zie Art. 23, Ord. No. 14, 1877

ORDONNANTIE No. 1, 1861.

Ordonnantie No. 1, 1861, is vervangen door Ordonnantie No. 2, 1875.

ORDONNANTIE No. 2, 1861.

Ordonnantie No. 2, 1861, is herroepen door Ordonnantie No. 3, 1873.

ORDONNANTIE No. 1, 1862.

Ordonnantie, bepalende de wijze van toelating van de advocaten, procureurs, notarissen en agenten, en van hunne schorsing en afzetting in zekere gevallen, vastgesteld door den HEd. Volksraad in zijne vergadering van 4 Maart, 1862.

1.—Er wordt eene commissie ingesteld, te worden benoemd door den Staatspresident, bestaande uit minstens drie en hoogstens vijf personen, zijnde leden der regterlijke magt, advocaten, procureurs of notarissen.

2.—Deze commissie is belast met het doen van onderzoek* aangaande de bekwaamheden en het gedrag van personen die, als advocaten of procureurs voor de Hoogere Geregtshoven, als notarissen of als agenten voor de Lagere Geregtshoven, verlangen te worden toegelaten, en aangaande klagten† betreffende dezulken die als zoodanig zijn toegelaten.

3.—Ieder die als advocaat, procureur, notaris of agent wenscht te worden toegelaten, doet daartoe in geschrifte aanzoek bij den Staatspresident.

4.—Op ontvangst van zoodanig aanzoek doet de Staatspresident daarvan kennis geven in de *Gouvernements Courant* met vermelding van den tijd waarop de commissie in Artikel 1 bedoeld zal zitting houden om onderzoek te doen naar de bekwaamheden en het gedrag van den aanzoeker, welke zitting minstens vier weken na den datum der gezegde kennisgeving plaats heeft.

5.—Ieder die bezwaren heeft tegen de toelating van eenen aanzoeker als voormeld, kan dezelve in geschrift inzenden aan den voorzitter der commissie, die uit derzelver leden door den Staatspresident wordt benoemd.

6.—Ingeval er bij den Staatspresident klagten inkomen over wangedrag van een advocaat, procureur, notaris of agent, in zijne betrekking als zoodanig, stelt hij dezelve in handen der commissie in Artikel 1 vermeld, die dezelve onderzoekt en den aangeklaagde daaromtrent verhoort.

7.—Alle Landdrosten en Vrederégters zijn verplicht aan de commissie op daartoe door haar gedane aanvragen alle mogelijke hulp te verleen in het behoorlijk onderzoeken der in het eerste artikel vermelde klagten.

8.—De commissie zendt van hare onderzoekingen, in Artikelen 2, 4 en 6 vermeld, rapport in aan den Staatspresident, die overeenkomstig dat rapport iemand al of niet toelaat als advocaat, procureur, notaris, of agent, of hem als zoodanig al of niet schorst in de uitoefening der praktijk voor eenen tijd niet te bovengaande een jaar.‡

9.—Een advocaat, procureur, notaris of agent, die twee malen geschorst is, wordt, wederom in dezelfde straf vervallende, van zijne betrekking vervallen verklaard.

* Zie Art. 4, Ord. No. 17, 1877.

† Zie Art. 5, Ord. No. 17, 1877.

‡ Zie Art. 19, Ord. No. 14, 1877, en Art. No. 6, Ord. No. 17, 1877.

10.—De commissie in Artikel I vermeld, vergadert te Bloemfontein, behalve wanneer zij het noodig acht elders bijeen te komen. Hare onderzoekingen geschieden in het openbaar, met dien verstande echter, dat het Gouvernement altijd het regt aan zich behoudt de handelwijze van zulke procureurs, advocaten, notarissen en agenten, zelf te beoordeelen, en zoo noodzakelijk te kunnen suspenderen of te ontslaan.

11.—Elke procureur, advocaat, notaris of agent, welke volgens deze Ordonnantie voortaan zal worden toegelaten, zal *twee* soliede borgen moeten stellen ten genoegen van het Gouvernement ten bedrage van £500 gezamenlijk.

12.—Alle wetsbepalingen, welke met deze Ordonnantie in strijd zijn, houden, van het oogenblik waarop dezelve in werking treedt, op van kracht te zijn.

13.*—Deze Ordonnantie heeft kracht van wet acht dagen na derzelyver eerste publicatie.

Gegeven te Bloemfontein, den 4den Maart, 1862.

M. W. PRETORIUS, Staatspresident.

Bij order,

J. W. SPRUIJT,
Gouvernements Secretaris.

ORDONNANTIE No. 1, 1863.

Ordonnantie omtrent het vervaardigen van Kaarten, enz., door Landmeters. Vastgesteld door den HED. Volksraad in deszelfs vergadering van Februarij, 1863.

Wordt bij deze bekend gemaakt, dat door den Staatspresident, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad, besloten is, dat voortaan geen Landmeterskaart in het Landregister of in het Kantoor van Acten zal aangenomen worden, waarop de lengten van al de grenslijnen, benevens de waarden van al de hoeken door die lijnen gevormd, niet duidelijk in getallen zijn bekend gesteld.

Verder wordt bij deze bekend gemaakt dat de onderlinge bestaanbaarheid dezer getalwaarden met elkander en met den inhoud der kaart door een daartoe aan te stellen ambtenaar zal onderzocht worden, en dat er op elke kaart een certificaat door dien ambtenaar van de onderlinge bestaanbaarheid der gegevene getalmerken zal vereischt worden. Ingeval van onbestaanbaarheid zal de kaart, ter verificatie door den ambtenaar, aan den eigenaar of diens agent teruggegeven worden.

Verder wordt bij deze bekend gemaakt, dat op alle kaarten van eigendommen die een kromme grenslijn, als b.v. eene rivier, hebben, de lengte van de denkbeeldige lijn, die de twee aan de kromte naastbij zijnde bakens vereenigt en de waarden van de beide aangelegene hoeken in getallen moeten opgegeven worden.

Verder wordt bij deze bekend gemaakt, dat kaarten van de volgende soort van bovenstaande bepalingen *in zooverre* zullen uitgezonderd zijn als de opgAAF van de getalwaarden der hoeken betreft.

- 1.—Kaarten van huizen, mits de ligging der muren die zich langs of het naast aan de grenslijnen bevinden, duidelijk op de kaart voorgesteld worden.
- 2.—Kaarten van erven door het deelen of onderdeelen van eenig stuk gronds verkregen, dat kleiner dan twee morgen is en daarenboven aan alle zijden of aan alle zijden op eene na begrensd, hetzij door wegen, straten

* Zie Art. 25, Ord. No. 14, 1877.

of doorgangen, hetzij door welgebouwde muren; mits het algemeene plan der verdeeling doorgaans in het Kantoor van Acten voor referete bewaard, aan den hier bovengenoemden ambtenaar tot onderzoek wordt overhandigd, en dat zoo er muren langs de grenslijnen bestaan, zij duidelijk op dat algemeene plan geteekend zijn.

Verder wordt bij deze aan voornoemden ambtenaar autoriteit verleend om de gegevene getalwaarden van alle kaarten (behalve van driehoeken, parallelogrammen en vierhoeken) met twee evenwijdige zijden als genoegzaam bestaanbaar met elkander te certificeren, wanneer het bedrag der onbestaanbaarheid niet de volgende maxima te boven gaat.

I.—ONDERLINGE ONBESTAANBAARHEID VAN ZIJDEN EN HOEKEN.

De zijden en hoeken van eene kaart worden dan als onbestaanbaar met elkander beschouwd, wanneer men hunne gegevene getalwaarden volgende aan eenige bakken van den door die kaart voorgestelden grond, twee verschillende liggingen kan toekennen, wordende de *hoegrootheid* dier onbestaanbaarheid bepaald door de lengte der lijn die de twee liggingen vereenigt, welke lijn men de *verplaatsingslijn* noemt.

Zij l de maximum waarde dezer verplaatsingslijn, die op kaarten zal toegelaten worden, dan zal de waarde van l naar de volgende formule moeten berekend worden:—

$$l = \frac{\frac{1}{2} p \times 200 n}{10,000}$$

Zijnde p = perimter (omtrek of som der zijden) van de onderzocht wordende kaart; n = het aantal zijden dier kaart; 200 moet als Kaapsche roeden of voeten beschouwd worden, naarmate de zijde der kaart in roeden of voeten der kaart uitgedrukt zijn, moetende op kaarten van stukken gronds kleiner dan tien morgen de afstanden altijd in voeten opgegeven worden.

II.—ONBESTAANBAARHEID VAN DEN INHOUD EENER REGTLIJNIGE FIGUUR MET HARE ZIJDEN EN HOEKEN.

Wanneer de zijden en hoeken eener kaart van n zijden onderling onbestaanbaar zijn, zal er bij de afmeting van die kaart op den grond, eene figuur van $n \times 1$ zijde ontstaan, daar de verplaatsingslijn eene bijkomende zijde uitmaakt. Daar nu deze verplaatsingslijn naar welgevallen bij elk der n bakken kan verkregen worden, kunnen er n verschillende figuren elk van $n \times 1$ zijden ontstaan. Deze n figuren hebben ook verschillende inhouden, kunnende de verschillen tusschen dezelve echter nimmer grooter zijn dan $\frac{1}{2} pl^2$, zijnde p de omtrek, en l de verplaatsingslijn.

Door de onbestaanbaarheden van den inhoud eener Landmeterskaart zullen derhalve verstaan worden de verschillen tusschen dien inhoud; en de n hierboven beschreven inhouden en de kaart zal ter rectificatie worden teruggegeven wanneer *eenig een* dezer verschillen bevonden wordt de waarde zoowel van s' als van s in de volgende formules te boven te gaan:—

$$s = 16de pl \times n$$

$$s' = \frac{1}{2} pl^2 \times n$$

zijnde p = omtrek der onderzocht wordende kaart, l = maximum onbestaanbaarheid van zijden en hoeken volgens hierboven opgegeven formule; l' = de *werkelijke* waarde der verplaatsingslijn volgens de gegevens der onderzocht wordende kaart.

$n \times$ het aantal zijden der kaart, wordende n als vierkante roeden of voeten beschouwd, naarmate de zijden der kaart in Kaapsche roeden of voeten uitgedrukt zijn.

Om binnen den vereischten graad van bestaanbaarheid volgens al de bovenstaande formules te blijven, behoeven Landmeters *hoeken* niet tot minder dan 10 sekonden eener graad te berekenen, noch *afstanden* tot meer dan twee tiendeelige plaatsen van de eenheid der maat waarin de afstanden op de kaart staan uitgedrukt, noch *inhoud producten* tot minder dan vierkante eenheden van dezelfde maat.

Bij het uitmaken van eenige onderverdeeling, zal eene copij of duplicaat van het plan van zoodanige onderverdeeling, nadat die is bevonden in overeenstemming met de Gouvernements bepaling door den Registrateur van Acten behoorlijk aan het origineele bewijs bevestigd en door hem bij eene aantekening op de origineele kaart gerefereerd worden.

Dat alle kaarten van plaatsen grooter dan 10,000 morgen zullen in kaart gebracht moeten worden overeenkomstig eene schaal van 300 roeden op eene Engelsche duim en kaarten van plaatsen grooter dan 1,000 en minder dan 10,000 morgen op eene schaal van 200 roeden op eene Engelsche duim, en kaarten van plaatsen of erven kleiner dan 1,000 morgen, op eene schaal van 1, 5, 10, 50 en 100 roeden op eene Engelsche duim.

Vastgesteld en bekrachtigd door den HEd. Volksraad op 5 Maart, 1863, en in werking te komen eene maand daarna.

De Staatspresident van den Oranjevrijstaat,

J. ALLISON, Fungd.

De Gouvernements Secretaris,

J. C. NIELEN MARAIS, Fungd.

W. A. VAN DER MEER,

Secretaris van den Volksraad.

ORDONNANTIE No. 2, 1863.

Ordonnantie, om de eenheid van lengtemaat voor het meten van Land in den Oranjevrijstaat te bepalen. Vastgesteld door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat, den 5den Maart, 1863.

Bij deze wordt bepaald dat de eenheid van lengtemaat voor het meten van land in den Oranjevrijstaat, dezelfde zal zijn als die welke door de Acte No. 9 van 1859 van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop werd vastgesteld, namelijk *de Kaapsche Voet*, waarvan een duizend gelijk staat met een duizend en drie-entertig Engelsche voeten, zooals die in Engeland door de Wet bepaald zijn.

Verder wordt bepaald, dat er een aantal Standaards van die lengtemaat zooals die thans in het Kantoor van den Landmeter-Generaal van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop verkrijgbaar zijn, zullen verschaft en gedeponeed worden ten Kantore van den Thesaurier-Generaal, en dat elke Landmeter verplicht zal zijn zich van zulk een Standaard te voorzien, bestaande die Standaard uit twee maatstokken, die echter niet afzonderlijk mogen gebruikt worden, als zijnde elk zes voet lang, maar de som van elke paar bij elkander behoorende maatstokken, zal moeten beschouwd worden als zijnde een Standaard van twaalf voeten, of van eene roede Kaapsche Landmaat.

Vastgesteld en bekrachtigd door den HEd. Volksraad, op den 5den Maart, 1863, en in werking te komen eene maand daarna.

De Staatspresident van den Oranjevrijstaat,

J. ALLISON, Fungd.

Gouvernements Secretaris,

J. C. NIELEN MARAIS, Fungd.

W. A. VAN DER MEER,

Secretaris van den Volksraad.

ORDONNANTIE No. 3, 1863.

Ordonnantie voor de Weeskamer in den Oranjevrijstaat, en regelende de wijze van behandeling en administratie van Boedels van overledene personen, is herroepen en vervangen door Ordonnantie No. 2, 1865.

ORDONNANTIE No. 1, 1864.

Ordonnantie om verdere voorziening te maken aangaande den handel in Krijgsbehoeften binnen dezen Staat.

Nademaal bij Ordonnantie No. 7, 1858, zekere Regulatien zijn bepaald over het in- en doorvoeren van Krijgsbehoeften in dezen Staat, en dewijl het noodig is geworden om verdere voorzieningen daaromtrent te maken; zoo wordt mits dezen door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat bepaald en vastgesteld:—

1.—Dat boven de bepalingen in Ordonnantie No. 7, 1858, over het invoeren van verschillende soorten van wapenen en andere krijgsbehoeften, en verkoopen derzelven binnen dezen Staat, of het vervoeren derzelven door denzelven naar elders, zullen de volgende artikelen, te weten: salpeter en zwavel, niet binnen dezen Staat gebragt, verhandeld of door den Staat vervoerd mogen worden zonder een permit, — zooals benoodigd is voor andere krijgsbehoeften.

2.—Dat wanneer in Ordonnantie No. 7, 1858, gesproken wordt van vuurwapenen, dezelve zal genomen en uitgelegd worden om zoowel ieder gedeelte van eenig vuurwapen afzonderlijk, als het geheele wapen waartoe zulk gedeelte kan gebruikt, of mogt noodig worden, in te sluiten; en waar gesproken wordt van kruid of andere krijgsbehoeften, zal salpeter en zwavel ook genomen worden als daarin bedoeld te zijn.

3.—Dat na het in werking komen van deze Ordonnantie, alle permitten voor het in- of doorvoeren van krijgsbehoeften of vuurwapenen voor rekening van enig privaats persoon, als volgt zullen verzegeld worden:—

Voor elk kanon met wagen compleet	£0	10	0
Voor elk geweer	0	1 6
Voor elk pistool	0	1 0
Eenig stuk of afzonderlijk deel van een kanon	0	5 0
Eenig stuk of afzonderlijk deel van een geweer of pistool...	0	1 0
Per dozijn	0	1 0
Voor elke 20lb. lood, of minder	0	0 3
Voor elke 10lb. kruid	0	0 3
Voor elke 20lb. zwavel of salpeter, of minder	0	0 3
Voor elke 500 percussie dopjes of vuursteen, of minder...	0	0 3
Voor elke sabel of bajonet	0	0 3
Voor geweer of pistoolloop	0	1 0

EN DE VOLGENDE IMPOSTEN ZULLEN MOETEN BETAALD WORDEN* :

Op ieder geweer, zoowel enkel als dubbelloop, waarvan een of beide loopden getrokken zijn (Rifle)	0	5	0
Op ieder geweer, enkel of dubbelloop, waarvan de beide loopden glad zijn	0	2	6
Op ieder pond lood	0	0	1
Op ieder 100lb. zwavel of salpeter	0	5	0
Op ieder 1000 percussie dopjes of vuursteen	0	0	3
Op ieder pistool	0	2	6
Op ieder sabel of bajonet	0	2	6
Op ieder gedeelte van een rifle, gewoon geweer, of pistool	0	1	6

* Zie Art. 20, Ord. No. 14, 1877.

Op ieder kanon met wagen compleet	£5	0	0
Op ieder apart gedeelte van een kanon	1	0	0
Op ieder lb. kruid, niet voor rekening van het Gouvernements ingevoerd	0	0	3			

Wel te verstaan dat het betalen van de imposten in dit artikel vermeld niet zal toegepast worden op permitten tot doorvoer naar de Z. A. Republiek.*

4.—De Zegeluitdeeler zal verplicht wezen om op of voor de expiratie van de eerste week van iedere maand, een behoorlijke rekening op te maken van alle gelden, gedurende de vorige maand, onder de bepalingen van Art. 3, door hem ontvangen, en dezelve met zoodanige gelden aan den Tresorier-Generaal te overhandigen; en de Tresorier-Generaal zal dezelve onder het hoofd “Leges en Zegelgelden,” in zijne maandelijksche rekeningen moeten verantwoorden.

5.—Alle permitten moeten op last van den Staatspresident door den Gouvernements Secretaris geteekend en met zijn ambtszegel gezegeld worden; en hij zal verplicht wezen om met de eerste post, na het uitreiken derzelve, eene gecertificeerde copij van zoodanig permit verzenden aan den hoofdambtenaar der plaats van waar zoodanige krijgsbehoeften zullen moeten vervoerd worden.

6.—Deze Ordonnantie zal in werking komen en kracht van wet hebben van af den 1sten dag van April, 1864.

De Voorzitter van den HEd. Volksraad,

E. R. SNIJMAN.

Op last van ZHEd. den Staatspresident,

J. C. NIELEN MARAIS,

Gouvernements Secretaris.

De Secretaris van den Volksraad,

W. A. VAN DER MEER.

Gouvernementskantoor, 24 Februarij, 1864.

ORDONNANTIE No. 1, 1865.

Ordonnantie No. 1, 1865, de Kommandowet, is herroepen en vervangen door Ordonnantie No. 1, 1866.

ORDONNANTIE No. 2, 1865.

Ordonnantie No. 2, 1865, is vervangen en herroepen door Ordonnantie No. 4, 1871.

ORDONNANTIE No. 1, 1866.

Kommandowet voor den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den HEd. Volksraad in deszelfs zitting van 19 Februarij, 1866.

1.—Zoodra de Staatspresident het noodig oordeelt, dat een kommando van gewapende burgers zal uitgaan, zal hij deswege orders zenden aan den Landdrost van het district; de Landdrost zal terstond per expresse of anderszins deze orders mededeelen aan den Veldkommandant en de Veldkornetten, doch de Staatspresident kan, zoo hij zulks noodig oordeelt, zijne bevelen onmiddellijk aan de kommandanten of veldkornetten zenden, maar hij zal in zoodanig geval daarvan aan den Landdrost mededeeling doen.

* Zie Art. 5, Ord. No. 14, 1877.

*Commando
dat uitgaat*

2.—Alle ingezetenen* tusschen 16 en 60 jaren oud, die geene wettige reden van versoeyning hebben, zijn verpligt kommandodienst te doen, en indien genoeg bemiddeld, zal elk zoodanig persoon verpligt wezen zich ten allen tijde gereed te houden met paard, zadel, toom en een geweer, in goede orde, alsmede met minstens een half pond kruid, 30 kogels, en voorzien zijn van acht dagen mondprovisie.

3.—Evenwel zullen veldkornetten of assistent-veldkornetten niet gerechtigd zijn jongelingen, beneden de 18 jaren oud, te kommanderen om een kommando te vergezellen, tenzij de noodzakelijkheid dit vordert.

4.—Ieder blanke persoon, die tot kommandodienst wordt opgeroepen, zal een anderen blanken persoon, en iedere kleurling die tot kommandodienst wordt opgeroepen, een' anderen kleurling in zijne plaats kunnen stellen, mits zoodanige plaatsvervanger tusschen 18 en 60 jaar oud, tot de dienst bekwaam, behoorlijk uitgerust en niet volgens Art. 2 persoonlijk aan kommandodienst onderworpen zij. Een plaatsvervanger zoowel als zijne uitrusting moet door den veldkornet worden goedgekeurd, en indien hij op eenige onwettige of onbehoorlijke wijze den dienst verlaat, is de oorspronkelijk gekommandeerde persoon verpligt die zelf te verrigten tenzij hij een' anderen plaatsvervanger stelle.

5.—Indien eenig ingezetene, bij oproeping van zijnen veldkornet, de versoeyning zou voorbrengen, dat hij met de noodige uitrusting in Artikel 2 vermeld, niet is voorzien, niet door onvermogen maar door nalatigheid, dan zal zoodanig ingezetene aan eene boete van niet minder dan vijf pond (£5) sterling onderhevig zijn en tevens verpligt zijn zich zoodanige uitrusting aan te schaffen op straf bepaald bij Artikel 25 dezer Ordonnantie; en indien eenig persoon werkelijk onvermogen is om zich de benoodigdheden, in Artikel 2 vermeld, aan te schaffen en nalatig geweest is hiervan kennis te geven, zal zoodanig persoon eene boete worden opgelegd van niet minder dan £1 sterling, en geene £5 sterling te boven gaande.

De aangifte in beide gevallen, hierin vermeld, moet geschieden aan den veldkornet van de wijk, of waar geen veldkornet is aan den Landdrost van het district.

6.—De veldkornetten zullen het regt hebben de inwoners tot kommandodienst op te roepen, indien zulks noodzakelijk is, en tevens verpligt zijn dit op last van hooger autoriteit te doen; echter zal geen veldkornet het regt hebben gekleurde dienstboden te kommanderen, dan alleen bij dringende noodzakelijkheid.

7.—De veldkornetten zullen het regt hebben, indien zulks voor den publieken dienst noodig is, van de meerderjarige ingezetenen in hunne wijk zoo veel wagens, trek ossen, tenten, rijpaarden en geweren te kommanderen als voor zijn veldkornetschap noodzakelijk is, doch zij zullen de magt niet hebben, deze behoeften te vorderen van iemand die dezelve niet bezit en alleen bij hoogdringende noodzakelijkheid dezelve kunnen vorderen van iemand, die tot persoonlijke dienst gekommandeerd wordt.

Een veldkornet is echter niet gerechtigd een geweer of rijpaard te kommanderen van iemand, die slechts een geweer of rijpaard voor eigen gebruik heeft.

Ook mondprovisie en kleine benoodigdheden als graven, bijlen, enz., kunnen op dezelfde wijze worden gekommandeerd van die meerderjarige ingezetenen, die niet tot persoonlijke dienst gekommandeerd worden, maar wanneer de gekommandeerde persoon beweert zoodanige benoodigdheden niet te bezitten, heeft hij het regt de waarde daarvan in geld te geven, naar genoegen van den veldkornet.

Overigens zal geen veldkornet in eenig ander geval het regt hebben geld te vorderen.

Een veldkornet is tevens verpligt bij het kommanderen van behoeften, zoo veel mogelijk de verschillende vermogens in aanmerking te nemen.

* Zie Art. 9, Ord. No. 12, 1877.

8.—In tijden van kommando zullen de Landdrosten het regt hebben, onder dringende omstandigheden, op dorpen provisie-veldkornetten tijdelijk te benoemen, voor het gewone salaris, zoo als aan buiten-veldkornetten is toegekend, in overeenstemming met den wensch der ingezetenen in de keuze van den persoon.* *veld cornet voor dorpen*

9.—Na afloop van een kommando zullen de veldkornetten der onderscheidene wijken verplicht zijn de resterende verbruikbare goederen, welke gekommandeerd waren, volgens Art. 7, bij publieke veiling te verkoopen en de opbrengst daarvan, naar evenredigheid te verdeelen onder diegenen, van welke benoedigdheden gekommandeerd zijn; het zal echter niet noodig wezen dat veldkornetten zich van eene afslagers-licentie voorzien.

10.—Geene schutverkoopingen mogen gedurende een kommando gehouden worden. De schutmeester zal maandelijks geregeld adverteeren en belooning voor het geschutte vee overeenkomstig den verloopenen tijd genieten.

11.—In tijden van oorlog zullen alle regterlijke procedures in civiele zaken gestaakt worden, doch zullen executien kunnen worden begonnen en voortgezet in zaken, waar reeds vonnissen in zijn geveld.†

12.—Landdrosten en veldkornetten zullen het regt hebben, om rondlopende kleurlingen of die niet verhuurd zijn, te kommanderen ter beschikking van eenig burger, wanneer daartoe aangezocht wordt, tegen behoorlijke betaling, doch geen tien shillings per maand te bovengaande.

Geen onder contract zijnde kleurling zal in tijden van oorlog het regt hebben zijne dienst te verlaten, zelfs wanneer het contract verlopen is, maar zal verplicht zijn het contract te verlengen tot dat de oorlog is afgelopen, wanneer zulks door den dienstheer gevorderd wordt.

13.—Indien eenig inwoner weigerachtig of nalatig zal zijn, om dienst te doen of om behoeften te verschaffen, zoo als hierboven bepaald is, wanneer hij door of namens den veldkornet daartoe zal zijn geroepen of gerequireerd, zal hij voor het Gerechtshof van den Landdrost moeten worden aangeklaagd, welk Gerechtshof bevoegd zal zijn zoodanigen overtreder te straffen voor elke overtreding, naar den aard derzelve, en in aanmerking nemende den opzet of graad van onwilligheid in elk geval betoond, en de omstandigheden der zaak, als ook het meer of minder vermogen van den persoon, met eene boete niet te bovengaande £37 10s., of met gevangenisstraf voor niet langer dan drie maanden, terwijl de veldkornet het regt behoudt na elke weigering, den overtreder, niettegenstaande zoodanig persoon appel heeft aangeteekend tegen het vonnis van het Landdrosthof, op nieuw te kommanderen.

14.—Indien eenig persoon vermeent wettige gronden tot versooning te hebben, zal hij dadelijk, wanneer hij gekommandeerd wordt, den veldkornet daarvan kennis geven, en wanneer de veldkornet zal vermeenen, hem niettegenstaande niet te mogen versoonen, en zulk een persoon nalatig mogt blijven, zal het aan de beoordeeling van het Gerechtshof van den Landdrost zijn, om hem van straffen geheel te versoonen of niet, naar dat de bij den veldkornet ingebragte belangen al of niet gegronnd zullen worden bevonden. *Wescho ning van Common dienst*

15.—Leden van den Volksraad en Uitvoerenden Raad,‡ de gesalaricerde civiele ambtenaren, de leeraren§ der verschillende gezindheden, scholieren welke de godgeleerdheid bestuderen en personen, onderhevig aan lichamelijke gebreken, welke hen geheel onbekwaam maken voor kommandodienst, zullen van persoonlijke kommandodienst bevrijd zijn, doch zullen onderhevig zijn aan de bepalingen vervat in Artikel 7. *Wij shell*

* Zie Art. 15, Ord. No. 12, 1877.

† Zie Art. 16, Ord. No. 12, 1877 en Art. 11, Ord. No. 14, 1877.

‡ Zie Art. 4, Ord. No. 12, 1877.

§ Zie Art. 17, Ord. No. 12, 1877.

Onder de civiele ambtenaren zullen echter geen veldkornetten, assistent veldkornetten en kommandanten begrepen zijn.

16*.—Geene vroeger afgegevene of nog af te geven certificaten van onbekwaamheid voor kommandodienst zullen mogen worden aangenomen dan dezulke, welke zijn geteekend door een of meer door ZHEd. den Staatspresident op elk dorp daartoe aangestelde persoon of personen, welke voor het afgeven van zoodanig certificaat niet meer zullen mogen vragen dan eene som van £1 ls. sterling, onder straffe van eene boete van £10 sterling voor elke overtreding, en, zoo er twijfel bestaat, zal zoodanig persoon het certificaat moeten beëdigen; bij weigering van beëdiging zal zoodanige persoon in eene boete vervallen van £10 sterling voor elke weigering en zal zoodanig certificaat van onwaarde zijn.

17.—In geval eenig veldkornet weigerachtig of nalatig mogt zijn de in deze Ordonnantie vermelde bevelen ten uitvoer te brengen, zal hij, bij overtuiging door het Landdrosthof, beboet kunnen worden met eene som, geene £37 10s. te boven gaande, en indien zoodanig veldkornet nog nalatig blijft, zal de Landdrost hiervan rapport doen aan ZHEd. den Staatspresident, die hem uit zijne betrekking kan zetten, en in de plaats van den afgezetten veldkornet eenen provisioneele veldkornet aanstellen.

Een veldkornet, aldus afgezet, zal gedurende den tijd van één jaar voor dat ambt niet weder verkiesbaar zijn.

18.—Wanneer eenig veldkornet wegens opzettelijke partijdigheid, verdrukking of vervolging van eenig burger of inwoner in zijne wijk, door den publieken, of bij diens weigering, door de verongelijkte partij als privaet aanklager, voor het Gerechtshof van den Landdrost zal zijn aangeklaagd en overtuigd geworden, zal hij door gezegd Gerechtshof naar den aard en het gewigt, of den opzet van zoodanige handelwijze of gedrag mogen worden vermaand en beboet, welke boete geene £37 10s. sterling zal te boven gaan; doch er zal voor beide partijen regt van appèl zijn naar de Rondgaande Geregtshoven, overeenkomstig de regulatien, zullende ZHEd. de Staatspresident dezelfde magt hebben met zoodanigen veldkornet te handelen als bepaald bij Art. 17.

19.—De bepalingen in de beide voorgaande artikelen vervat, zullen mede van toepassing zijn op de veldkommandanten der districten.

20.—De veldkommandanten† en veldkornetten zullen overeenkomstig hunne instructien handelen en verder hunne orders van den Staatspresident of den Landdrost ontvangen, nadat de publieke dienst zulks zal mogen vereischen.‡

21.—Elk veldkornet zal gehouden zijn, zonder verzuim, eene lijst aan den Landdrost in te zenden van alle gekommandeerde personen en behoeften, zoowel als van de namen van die personen, van wie zulke behoeften mogten gevorderd zijn, alsmede van de namen van vrijwilligers uit de naburige kolonies of andere landen, en van de namen der onwilligen; en elk veldkommandant zal gehouden zijn aanstonds, na afloop van eenig commando of expeditie, waarop hij mogt zijn uitgezonden geworden, een naauwkeurig verslag van zijne verrigtingen en alle belangrijke omstandigheden, met zoodanig commando of expeditie in verband staande, aan den Landdrost van zijn district in te zenden, en de Landdrosten zullen zoodanige lijsten zoo spoedig mogelijk aan den Gouvernementssecretaris inzenden, zullende de voornoemde personen bij nalatigheid of verzuim, om de bepalingen in dit artikel ten hunnen opzichte gemaakt, te voldoen, onderhevig zijn aan eene boete niet te bovengaande £37 10s, behoudende het regt van te appeleeren, zoo als in Art. 18 vermeld.

* Vervangen door Art. 12, Ord. No. 12, 1877.

† Zie Arts. 1 en 2, Ord. No. 12, 1877.

‡ Zie Arts. 8, Ord. No. 12, 1877.

22.—De bevelvoerende kommandant van een kommando is belast met de ontvangst en de uitdeeling van alle ammunitie, die ten behoeve van zoodanig kommando verzonden wordt; hij heeft echter het regt om, onder zijn toezigt, die verplichting op te dragen aan een anderen krijgsofficier of dienstdoenden burger bij zijn kommando, en behoorlijk aantekening en verantwoording moeten doen aan het Gouvernement omtrent de wijze waarop de uitdeeling dier ammunitie van tijd tot tijd plaats heeft; zullende zoodanig gedeelte der ammunitie, als niet voor oorlogseinde gebruikt wordt, op de verantwoordelijkheid van den bevelvoerenden kommandant of van den krijgsofficier of burger, dien hij tot het bovengenoemde einde aanstelt, aan het Gouvernement moeten teruggeleverd worden, en de gezegde kommandant of krijgsofficier tot de stipte en getrouwe nakoming van de verplichtingen in dit besluit vermeld, beschouwd worden als door zijn ambtseed gebonden te zijn, terwijl een burger daartoe door eenen eed zal gebonden worden.

23.—Vrijwilligers, geen burgers zijnde, zullen, wanneer zij een kommando bijwonen, gelijke regten hebben als de burgers zelve.

24.—Degene die zich door dapperheid, moed en gedrag buitengewoon onderscheiden hebben, zullen door den bevelvoerenden officier der legerafdeeling, waartoe zij behooren, aan ZHEd. den Staatspresident gerapporteerd worden met opgave van alle omstandigheden en bijzonderheden, en ZHEd. zal de aldus gerapporteerden, bij afzonderlijke kennisgeving, eervol in de *Gouvernements Courant* doen melden.

25.—Daar, waar volgens deze Ordonnantie, geene bijzondere straf is bepaald ten opzichte van overtredingen, zullen de Landdrosten jurisdictie hebben om vonnis te geven tot een bedrag van £37 10s., of gevangenisstraf van drie maanden.

26.—Eenig persoon, hetzij vrijwilliger of gekommandeerde, die zich aan het kommando onttrekt, buiten schriftelijke toestemming van den bevelvoerenden officier der afdeeling, waartoe hij behoort, zal met eene boete van niet minder dan £10 en niet meer dan £37 10s. sterling strafbaar zijn en daarna dadelijk door den landdrost naar het kommando teruggezonden worden. Ingeval van niet-betaling der boete zal hij met gevangenisstraf voor niet langer dan drie maanden gestraft worden, welke straf hij zal ondergaan na afloop van het kommando.

27.—Niemand zal vermogen, wanneer een' oorlog zal zijn verklaard of orders gegeven zullen zijn tot het uitzenden van een kommando tegen eenigen vijand, zijn veldkornetschap te verlaten zonder schriftelijk verlof van zijn veldkornet, en zich dusdoende onttrekken aan de dienst van hem gevorderd, onder verbeurte van eene boete, niet te bovengaande £37 10s. sterling, of gevangenisstraf niet te bovengaande drie maanden, zullende hij in geval zijn veldkornet weigert het gevraagde verlof te verleenen, zich van laatstgenoemden mogen beroepen op den landdrost van het district. Iedere beambte, bevoegd tot het ten uitvoer brengen van crimineele lastbrieven, zal personen, die zonder verlof wegtrekken, mogen achterhalen en arresteren, en ieder die kennis draagt van het wegtrekken van dergelijke personen is verplicht hiervan onmiddellijk aan zoodanigen beambte kennis te geven op verbeurte eener boete niet te bovengaande £37 10s. sterling.

28.—Indien in zoodanige gevallen iemand zonder schriftelijk verlof van zijn Veldkornet den Staat verlaat, zal hij terechtgesteld kunnen worden voor het Rondgaand Geregts-hof en, als hij schuldig bevonden wordt, onderworpen zijn aan eene boete van £100 tot £500 sterling, of eene gevangenisstraf van 1 tot 5 jaren; indien de dagvaarding niet op hem persoonlijk kan gediend worden, zal hij minstens 30 dagen vóór de zitting van zoodanig Hof gedagvaard worden bij edicte in de *Gouvernements Courant*, en indien hij niet verschijnt, zal de uit te spreken boete verhaald kunnen worden op zijne roerende of onroerende goederen. Indien de veldkornet het gevraagde verlof weigert kan de aanzoeker zich beroepen op den Landdrost van het district en indien ook deze vermeent hetzelfde niet te mogen toestaan, zal hij het regt hebben zich tot verkrijging daarvan te wenden tot ZHEd. den Staatspresident.

29.—In geval het noodig mogt bevonden worden, dat de burgerij voor algemeene veiligheid zich in lagers vereenigen, zal de plaats of plaatsen daarvoor gekozen worden door de meerderheid der burgers van de wijk. Personen, die ver binnenslands hunne woningen hebben, kunnen niet verplicht worden die te verlaten, doch zij zullen het regt niet hebben zich naar een lager buiten hun district te begeben.

30.—De personen, welke vee of eenig ander gedeelte van den buit eigenen, zullen zich met twee goeode borgen als mede-principale schuldenaren verbinden in eene som dubbel het bedrag der waarde van hetgeen door hen wordt geeigend, waarna het geeigende kan worden afgegeven, waarvan aantekening door den kommandant zal worden gemaakt.

Na afloop van den oorlog zal er door ZHEd. den Staatspresident eene commissie worden benoemd, waarvoor zij hunne bewijzen van eigendom zullen moeten brengen, en indien zij nalatig blijven voor zoodanige commissie te verschijnen of hun eigendom op zoodanigen geeigenden buit niet ten genoegen der commissie kunnen bewijzen, zullen zij vervallen in eene boete gelijkstaande met de dubbele waarde van het geeigende goed. Bij de behandeling van dergelijke zaken zal ZHEd. de Staatspresident een' geschikten persoon kunnen benoemen om het Gouvernement te vertegenwoordigen.

31.—Indien er bij eenige gelegenheid buit op den vijand gemaakt wordt, zal daarvan in de eerste plaats het goed dat volgens Art. 30 wordt geeigend en vervolgens zoo veel afgenomen worden als noodig is om eene redelijke vergoeding te verleenen voor paarden en trekossen, welke ten behoeve van een commando gebezigd, en gedood of vermist zijn, en voor wagens, welke onder dezelfde omstandigheden zijn verloren. Van het overige van den buit zal de helft behooren aan het Gouvernement tot tegemoetkoming in de oorlogs- of commandokosten,* terwijl de andere helft zal verdeeld worden onder al degenen, die werkelijk deel nitmaken van het kommando, hetwelk de buit vervoerd heeft.

Onder de benaming van buit worden niet begrepen, kanonnen, vuurwapenen en kriegsbehoeften, welke het eigendom worden van het Gouvernement.

De weduwen en weezen van degenen die bij de eene of andere expeditie sneuvelen, zullen aanspraak hebben op dat aandeel in den bij die expeditie gemaakten buit, waartoe de gesneuvelde zou gerechtigd zijn geweest, indien hij niet gesneuveld ware.

De bevelvoerende officier van eene legerafdeeling zal het regt hebben, om in bijzondere gevallen, waarin het nemen van buit met buitengewoon gevaar gepaard zal gaan of gepaard geweest is te bepalen, dat meer dan de helft van den buit of zelfs de geheele buit zal toegekend worden aan degenen, die aan het nemen van denzelven een werkzaam aandeel hebben genomen of zullen nemen, of dat een buit gemaakt paard of geweer het bijzondere eigendom zal zijn van een bepaalden persoon, die hetzelfde met buitengewone dapperheid of levensgevaar heeft vermeersterd.

32.—Brieven van of naar eenig kommando zullen voor dezen Staat postvrij zijn.

33.—Bij ieder kommando is een kriegsraad, bestaande uit den kommanderenden officier en de kommandanten der districten die bij het kommando aanwezig zijn. Indien deze te zamen minder dan zeven in getal zijn, zullen de tekortkomende leden door al de aanwezige officieren uit hun midden gekozen worden bij meerderheid van stemmen. Indien er bij het kommando niet meer dan zeven officieren zijn, zullen deze den kriegsraad vormen, en indien er minder dan zeven officieren zijn, zullen de tekortkomenden door de verzamelde burgers bij meerderheid van stemmen worden benoemd.

* Zie Art. 8, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Arts. 6 en 7, Ord. No. 21, 1877.

De Staatspresident kan de plaats of den omtrek vaststellen binnen welke elke krijgsraad jurisdictie zal hebben.

34.—De burgers of andere personen onder bevel van eenigen krijgsofficier of krijgsofficieren uitgetrokken, zullen aan de wettige orders van hunne officieren strikte gehoorzaamheid betoonen en officieren, zoowel als burgers of andere ondergeschikte personen, zich aan eenige kommando overtreding schuldig makende, zullen, met inachtneming van de Regulatien door den Uitvoerenden Raad overeenkomstig Ordonnantie No. 3, 1856, vast te stellen, door den krijgsraad mogen worden gestraft naar den aard of graad van zoodanige overtreding met eene boete niet te bovengaande £10 sterling of arrest niet te bovengaande eene maand.

De bevelvoerende officier van iedere afdeeling heeft de magt zonder advies van den krijgsraad zijne bevelen te geven, doch wanneer hij het noodig of raadzaam oordeelt, heeft hij het regt advies van den krijgsraad te hooren.

35.—Bij gelegenheid van het uitzenden van een kommando of gewapende expeditie, zullen, aanstonds nadat de burgermagt zal zijn verzameld, plaatsvervangers worden gekozen voor de aanwezige kommandanten en veldkornetten voor het geval dat deze sneuvelen. Deze keuzen zullen, voor zoo verre den plaatsvervanger van een kommandant aangaat, geschieden door de aanwezige burgers van zijn district en, voor zoo verre den plaatsvervangers van de veldkornetten aangaat, door de aanwezige burgers uit hunne wijken. Zoodanige plaatsvervangers worden gekozen voor den geheelen duur van het kommando.

36.—Indien een persoon, op kommando, een paard van een ander gekommandeerd, in gebruik zal hebben, zal hij verantwoordelijk zijn voor het verlies, de verwaarlozing of vernieling van hetzelfde, ingeval het bewezen wordt dat zulks door moedwil of achteloosheid is veroorzaakt.

37.—Personen, welke buiten 's lands woonachtig, eigenaren zijn van ongeocupeerden grond, binnen den Staat gelegen, zullen verplicht zijn, in geval van oorlog, een bekwaam en weltoegerust persoon, die niet persoonlijk aan kommandodienst onderhevig is, ten dienste van het Gouvernement te stellen of eene som van £40 in 's lands kas te betalen, ten einde te strekken tot dekking van de oorlogskosten. Nadat een eigenaar van grond, die onderhevig is aan de betaling van bovengemelde belasting van £40, die voldaan heeft, kan de grond vrijelijk aan een ander getransporteerd worden zonder dat deze gedurende den oorlog, voor welken de £40 betaald zijn, op nieuw aan de betaling daarvan onderworpen is.*

38.—De veldkornetten der wijken en de provisie veldkornetten der dorpen zullen verplicht zijn de burgers in het veld te vergezellen, tenzij zij door hunnen Landdrost om wettige redenen daarvan tijdelijk verschoond worden.

39.—De bepalingen in deze Ordonnantie vervat, van toepassing zijnde op de kommandanten en veldkornetten, zullen in hunne afwezigheid ook van toepassing zijn op hunne plaatsvervangers.

40.—Alle wetten en bepalingen in strijd zijnde met de bepalingen vervat in deze wet, worden herroepen en vernietigd.

41.—Deze Ordonnantie zal in de eerstvolgende *Gouvernements Courant* gepubliceerd worden en kracht van wet hebben van af den 1sten Maart, 1866.

H. O. DREYER, Voorzitter.

* Zie Art. 18, Ord. No. 12, 1877.

ORDONNANTIE, No. 2, 1866.

DE OCCUPATIEWET.

De Volksraad overwegende, dat het raadzaam is zonder verzuim voorloopige en tijdelijke voorzieningen te maken met betrekking tot het op de Basutos veroverde grondgebied, hetwelk aan den Oranjevrijstaat is gehecht bij proclamatie van den Kommandantgeneraal J. J. J. Fick, welke proclamatie door ZHEd. den Staatspresident, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad, op 23 October, 1865, en door den Volksraad op 7 Februarij, 1866, is bekrachtigd, heeft besloten, gelijk hij besluit bij deze :—

1.—Er worden langs de gheele nieuwe grensscheiding tusschen den Oranjevrijstaat en Basutoland, behoudens het bepaalde bij Artikelen 8 en 9, voorloopig drie rijen plaatsen geinspecteerd.

2.—De in Artikel 1 bedoelde plaatsen worden geinspecteerd op eene gemiddelde grootte van 1,500 morgen.

3.—Aan die plaatsen, voor zoo ver zij grenzen aan de Oranjerivier, de Kornetspruit, de Caledonrivier of de Putisani, wordt langs deze rivieren geene meerdere breedte gegeven dan voor hare bestaanbaarheid noodig is.

4.—Tot de inspectie dier plaatsen worden door den Staatspresident twee commissies benoemd, waarvan de eene hare werkzaamheden aanwagt aan Bamboesplaats en de andere aan het andere einde der nieuwe grensscheiding.

5.—Elke commissie bestaat uit drie leden, onder welke een Gouvernements Landmeter is, die tevens voorzitter is der commissie, bij welke hij wordt benoemd.

6.—De Voorzitter van elke commissie geniet eene belooning van £2 en ieder lid eene belooning van £1 per dag gedurende den tijd dat zij langs de grenslijn werkzaam zijn. Deze sommen worden uitbetaald door den Thesaurier-Generaal.

7.—De Staatspresident verleent aan elke commissie zoodanige bescherming, als noodig geoordeeld wordt om haar in staat te stellen hare werkzaamheden ongestoord te verrigten.

8.—Tusschen Bamboesplaats, de Oranjerivier en de Kornetspruit, alsmede aan of nabij de bron der Putisani, wordt door de in Artikel 4 vermelde commissies een stuk grond geinspecteerd tot woonplaatsen voor kleurlingen, die bondgenooten van den Oranjevrijstaat zijn of zich onder het gezag van den Oranjevrijstaat verlangen te stellen.

9.—De in Artikel 4 vermelde commissies zonderen in den omtrek of nabij de zendingstatie van Bushuli, of zoo als nader bepaald zal kunnen worden door den Uitvoerenden Raad, op of nabij Morya, op of nabij Jacob Mouershoek en nabij de plaats, waar de Putisani in de Caledonrivier valt, stukken grond af tot eene gemiddelde grootte van 6,000 morgen elk, ten einde daar dorpen aan te leggen, zoodra de Volksraad zulks wenschelijk of noodig oordeelt.

10.—Voor zoo ver de omstandigheden zulks veroorloven, rigt elke commissie op de door haar geinspecteerde plaatsen en gronden bakens of andere zichtbare teekens op tot aanwijzing der scheidingslijnen.

11.—De voorzitter van elke commissie maakt van alle door haar geinspecteerde plaatsen en gronden twee afzonderlijke schetsen en inspectie-rapporten, waarvan den vorm door den Staatspresident wordt voorgeschreven, alsmede een algemeen plan. Hij geniet daarvoor geene belooning boven die, welke in Artikel 6 is vastgesteld.

* Zie Arts. 3 en 4, Ord. No. 21, 1877.

12.—De voorzitter van elke commissie zendt de door hem gemaakte schetsen en inspectie-rapporten zoo spoedig mogelijk in aan den Gouvernements Secretaris, die daarbij op de gewone wijze grondbrieven doet vervaardigen.

13.—De in Artikel 1 bedoelde plaatsen worden om niet uitgegeven onder de hierna te vermelden voorwaarden.

14.—De Staatspresident doet in de *Gouvernements Courant*, alsmede in zoodanige andere dagbladen, als hij nuttig acht, eene kennisgeving opnemen, waarbij hij al degenen, die eene plaats verlangen te ontvangen, oproept, om zich daartoe binnen eenen door hem te bepalen tijd in geschrifte bij den Gouvernements Secretaris aan te melden.

Daarenboven worden van die kennisgeving afzonderlijke afdrukken verspreid.

15.—De toekenning der plaatsen geschiedt in de volgende orde :—

1. Aan blanke personen, die gedurende den tegenwoordigen oorlog werkelijke burger- of kommandodienst doen ;
2. Aan blanke ingezetenen van den Staat, niet vallende in de termen van No. 1 ;
3. Aan alle blanke ingezetenen van den Staat, niet vallende in de termen van Nos. 1 en 2.

16.—Zij, die aanspraak maken op plaatsen onder No. 1 van Art 15, zenden met het schriftelijk aanzoek vermeld in Artikel 14 aan den Gouvernements Secretaris eene schriftelijke verklaring ten bewijze, dat zij burger- of kommandodienst gedaan hebben, geteekend door den krijgsofficier, onder wien zij hebben gediend.

17.—Zij, die aanspraak maken op plaatsen onder No. 2 van Artikel 15, voegen bij het schriftelijk aanzoek, vermeld in Artikel 14, eene schriftelijke verklaring van hunnen veldkornet ten bewijze, dat zij ingezetenen van den Staat zijn.

18.—Zoodra mogelijk worden door den Uitvoerenden Raad de plaatsen toegekend aan dengenen, die daarom aanzoek gedaan hebben voor zoo ver zij er toe gerechtigd blijken te zijn, met inachtneming van de orde, in Artikel 15 vastgesteld.

19.—Deze toekenning geschiedt echter niet, dan nadat door den Staatspresident bij kennisgeving op dezelfde wijze, als in Artikel 14 is bepaald, de aanzoekers zijn opgeroepen om op zekere door hem vast te stellen dagen, hetzij in persoon, hetzij door eenen schriftelijk gemagtigde, hetzij in geschrifte aan den Uitvoerenden Raad, hunne belangen voor te dragen zoo wel met betrekking tot de plaats, welke zij boven andere verkiezen, en de personen, naast wie zij begeren te wonen, als in eenig ander opzigt.

20.—Ieder, die eene plaats ontvangt, is verplicht zich in geschrifte te verbinden tot de stipte nakoming der voorwaarden, waarop dezelve worden uitgegeven, en waarvan een afdruk aan elken grondbrief gehecht wordt.

21.—Elke plaats moet door dengene, aan wien dezelve toegekend wordt, in persoon worden bewoond.

22.—De bewoning vangt aan op eenen door den Staatspresident te bepalen dag, welke tijdig en zoo algemeen mogelijk wordt bekend gemaakt.

23.—Hij, die verhinderd wordt om op den door den Staatspresident bepaalden dag met de bewoning eenen aanvang te maken, moet van dezen verlof verkrijgen om zulks later te doen.

24.—Ieder, aan wien eene plaats wordt toegekend, moet daarop te allen tijde voorzien zijn van een rijpaard, zadel, toom, geweer, 200 kogels, 5 pond kruid en 500 dopjes of 12 vuursteen.

25.—Ieder eigenaar van eene plaats moet ten allen tijde, voorzien van de toerusting, in Artikel 24 vermeld, gereed zijn om zoodanigen burger- en kommandodienst te doen, als zijn veldkornet van hem vordert, of daartoe eenen aldus toegerusten, bekwamen en door den veldkornet goedgekeurden blanken persoon als zijnen plaatsvervanger stellen.

26.—Op dezelfde wijze is ieder eigenaar gehouden mede te werken aan de oprigting der in Art. 42 vermelde forten.

27.—Ieder eigenaar moet, binnen zes maanden na den aanvang van de bewoning zijner plaats, daarop een huis bouwen en voltooijen van minstens 20 voet lang en 10 voet breed.

28.—Ieder eigenaar betaald jaarlijks eene recognitie van 2s. voor elke 100 morgen of eenig gedeelte daarvan.

29.—Ieder eigenaar is verplicht eenen grondbrief van zijne plaats te ontvangen en bij de ontvangst daarvan te betalen £4.

30.—Geen eigenaar mag zijne plaats aan een' ander transporteren, zonder bij het passeren van het transport een schriftelijk bewijs over te leggen van den kommandant, onder wien hij behoort, dat er tegen zoodanig transport geene bezwaren bestaan.

Indien de kommandant weigert een dergelijk bewijs te geven, kan de eigenaar der plaats zich op den Staatspresident beroepen.

31.—Ieder nieuw eigenaar eener plaats is onderworpen aan de stipte nakoming der voorwaarden, waaronder de plaatsen oorspronkelijk worden uitgegeven.

32.—Indien de eigenaar eener plaats niet stiptelijk en voortdurend voldoet aan de voorwaarden, vervat in Artikelen 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 en 31, kan hij, bij besluit van den Uitvoerenden Raad, van zijn regt van eigendom op dezelve en van alle aanspraak op vergoeding wegens de daarop aangebragte verbeteringen worden vervallen verklaard.

33.—Zoodanige vervallen-verklaring geschiedt niet, dan nadat de eigenaar door den Gouvernements Secretaris schriftelijk is opgeroepen om op eenen door den Staatspresident te bepalen dag, in persoon of door eenen schriftelijk gemagtigde voor den Uitvoerenden Raad te verschijnen, ten einde in zijne belangen te worden gehoord.*

Het staat hem vrij, indien hij zulks verkiest, zijne belangen in geschrifte aan den Uitvoerenden Raad voor te leggen.

34.—Indien de eigenaar eener plaats van zijn regt van eigendom daarop vervallen is verklaard, wordt dezelve op nieuw uitgegeven met in achtneming der voorschriften, in Artikel 14 eerste afdeling, 15, 16, 17, 18 en 19.

35.—De Uitvoerende Raad heeft, in zoodanig geval, magt te bepalen, dat de nieuwe eigenaar eene zekere som zal betalen voor de op de plaats aangebragte verbeteringen, en dat die som geheel of gedeeltelijk in de openbare schatkist gestort of aan den vorigen eigenaar toegekend zal worden.

36.—De eigenaren van gemiddeld elke 30 aan elkander grenzende plaatsen, door den Staatspresident aan te wijzen, kiezen op eenen door hem te bepalen dag uit hun midden eenen veldkornet.

37.—Op gelijke wijze kiezen de eigenaren der plaatsen, in 3 aan elkander grenzende veldkornetschappen gelegen, eenen kommandant.

38.—De gezamenlijke kommandanten en veldkornetten kiezen uit de eigenaren der in Artikel 1 vermelde plaatsen eenen kommandant-generaal, die zijne instructies van den Staatspresident ontvangt.

* Zie Art. 15, Ord. No. 14, 1877.

39.—Ieder officier is stipte gehoorzaamheid verschuldigd aan degenen, die boven hem geplaatst zijn.

40.—De kommandant-generaal en onder hem de kommandanten en veldkornetten zijn belast met de zorg voor de bescherming en veiligheid der grenslijn en der grensbewoners en geven de daartoe noodig bevelen.

41.—De veldkornetten zijn gehouden elke maand eenmaal de eigenaren der plaatsen in hunne veldkornetschappen te inspecteren en zich te overtuigen, dat zij voorzien zijn van de uitrusting in Artikel 24 vermeld.

42.—In elk veldkornetschap wordt door den kommandant, in overleg met den veldkornet, eene plek aangewezen, waar een fort wordt gebouwd, ten einde in tijden van gevaar te dienen tot beveiliging van leven en eigendom der grensbewoners.

43.—De Uitvoerende Raad bepaalt, welke kleurlingen toegelaten worden hunne woonplaats te vestigen in de gronden, vermeld in Art. 8.

44.—De Uitvoerende Raad bepaalt, onder welke hoofden de in Artikel 43 vermelde kleurlingen geplaatst worden.

45.—Over al de kleurlingen, in elk der in Artikel 8 vermelde stukken grond, wordt door den Staatspresident een blanke persoon tot kommandant benoemd.

46.—De kommandanten over de kleurlingen genieten een jaarlijksch inkomen, waarvan het bedrag door den Uitvoerenden Raad vastgesteld en uit eene op de kleurlingen te leggen jaarlijksehe belasting gevonden wordt.

47.—De hoegrootheid dier belasting wordt door den Uitvoerenden Raad bepaald.

48.—De kleurlingen zijn aan de bevelen van den over hen gestelden kommandant stipte gehoorzaamheid verschuldigd.

49.—De kleurlingen moeten ten allen tijde gereed zijn om bij oproeping van hunne hoofden of van hunnen kommandant de grenzen tegen invallen of andere vijandelijke handelingen te verdedigen.

50.—De Uitvoerende Raad heeft de magt kleurlingen, die niet voldoen aan de bij deze wet op hen gelegde verplichtingen, uit de in Artikel 8 vermelde stukken grond te doen verwijderen of te doen verdrijven.

51.—De Uitvoerende Raad bepaalt, onder de jurisdictie der Gerechtshoven van welke districten de bewoners der in Artikelen 1 en 8 vermelde plaatsen en gronden voorloopig beschouwd worden te behooren.

52.—De bepalingen der algemeene wetten betreffende de administratie zijn op de bewoners der in Artikelen 1 en 8 vermelde plaatsen en gronden niet toepasselijk, dan voor zoover de Uitvoerende Raad het noodig oordeelt dezelve op hen toepasselijk te verklaren.

53.—De Uitvoerende Raad is belast met het vaststellen der instructies en het maken der Regulaties, welke noodig zijn tot de behoorlijke uitvoering van deze wet.

54.—Deze wet wordt in de *Gouvernements Courant* afgekondigd en treedt achtdagen na die afkondiging in werking.

H. O. DREYER,

Voorzitter van den Volksraad.

H. SIJBOUTS, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 3, 1866.

Ordonnantie bepalende volgens welke wetten en op welke wijze Molappo en zijn volk als onderdanen van den Oranjevrijstaat voortaan zullen bestuurd worden.

1.—Kapitein Molappo met zijn volk met inbegrip der onderhoorige Kapiteins, als genoemd bij Art. 4 van het Vredetractaat, gesloten op 26 Maart, 1866, zijn onderdanen van den Oranjevrijstaat.

2.—De ambtenaar, welke onder het volk van Molappo in dat gedeelte der Veroverde Gronden, in Art. 7 vermeld, zal worden geplaatst, zal den titel van Kommandant dragen en met de magt van Landdrost bekleed zijn, uitgezonderd waar ten aanzien van die magt bijzondere voorzieningen worden gemaakt.

3.—De crimineele wetten van den Oranjevrijstaat zullen op hen van toepassing zijn, voor zoo ver de strafbepalingen daarin zijn opgegeven en overeenkomstig het gebruik kunnen worden ten uitvoer gebracht. In misdaden, welke volgens de wetten van den Staat met den dood strafbaar zijn, en ten aanzien van welke de toepassing dier straf niet in onbruik is geraakt, wordt een voorloopig onderzoek gehouden en aan den Staatsprocureur opgezonden, wanneer zijne instructien daaromtrent zullen moeten worden opgevolgd. De Kapitein Molappo zal echter verplicht zijn, om, wanneer door den Kommandant daartoe bevolen, de beschuldigten en de getuigen voor de beschuldiging en verdediging in eenige zaak, voor het Hof te doen verschijnen in plaats van door dagvaardingen daartoe verplicht te worden.

4.—Kvestiën van civielen aard kunnen in de eerste instantie voor Molappo en zijn Raad worden gebracht, die dan daaromtrent beslissen zullen; partijen, die met hunne uitspraak ontevreden zijn, zullen het regt hebben zich daarover bij den Kommandant te beklagen, die alsdan de zaak op nieuw zal hooren, en dan als een Hof van billijkheid daarover zal beslissen, met dien verstande nothans, dat Molappo en Raad in geen geval lijfstraffelijke uitspraken van toepassing zullen mogen maken.

5.—Kapitein Molappo zal ter eeniger tijd verplicht zijn, wanneer daartoe aanvraagd door het Gouvernement, zoo vele manschappen te leveren als mogten worden vereischt, ten einde kommandodiensten of anderszins te doen.

6.—Geen ondergeschikte van Kapitein Molappo zal het geoorloofd zijn, de gronden, aan hem ter woning toegekend, te mogen verlaten, zonder voorzien te zijn van een gedrukten pas en door den ambtenaar, aldaar geplaatst zijnde, te zijn onderteekend; zullende voor elken pas een sixpence moeten worden betaald, en de overtreders dezer bepaling mogen worden gestraft met niet meer dan 25 slagen of gevangenisstraf met harden arbeid, niet te bovengaande drie maanden.

7.—Kapitein Molappo noch een zijner onderhoorige Kapiteins, noch anderen van zijn volk, zal het geoorloofd zijn eenigen Raad of vergadering van andere naburige stammen te mogen bijwonen, of toelaten dat, bij eenige Raadsvergadering van hen, vreemde Kapiteins of anderen daarbij zullen mogen tegenwoordig zijn, zonder schriftelijk verlof van den Kommandant of ZHed. den Staatspresident, op verbeurte eener boete van niet minder dan 5 en niet meer dan 10 beesten.

8.—Ten einde Gouvernements onkosten te bestrijken, wordt bepaald en vastgesteld, dat op iedere hut, die bewoond wordt, door den eigenaar daarvan zal worden betaald 10 shillings per jaar, welke betaling zal moeten geschieden binnen eene maand van af primo Januarij 1867. Kapitein Molappo en de andere onderhoorige Kapiteinen zullen van deze oplaag uitgesloten zijn, doch zij zullen alle mogelijke hulp en bijstand verleen en voor de invoering van de hutbelasting, verschuldigd door hunne onderhoorigen, en indien zij in die hulp en bijstand nalatig blijven, of de orders, hun door den Kommandant te dien aanzien gegeven, niet opvolgen, zullen zij verantwoordelijk kunnen gemaakt worden voor de voldoening van het niet betaalde gedeelte van zoodanige belasting.

9.—De Kommandant zal verplicht zijn een register te houden van alle manspersonen, wonende in die gronden, alsmede van het getal der bewoonde hutten, en onder welke Kapiteins dezelve geplaatst zijn.

10.—Geen blanke personen zullen zonder verlof van den President en Uitvoerenden Raad zich binnen de gronden, aan Molappo ter woning afgestaan, mog en vestigen, zullende na verkregen verlof, dezulken, welke aldaar handel mogten willen drijven, eene behoorlijke licentie moeten betalen, gelijkstaande met de bestaande wetten van het Land. Echter zullen geene dranklicenties kunnen worden uitgegeven.

11.—Molappo noch eenige der onderhoorige Kapiteins of onderdanen, zal het veroorloofd zijn, om eenigen kleurling of blanken persoon, van buiten inkomende, aan te nemen, of meer dan 24 uren te herbergen zonder verlof van den Kommandant, en zij zullen gehouden zijn kennis te geven aan den Kommandant van de aankomst van eenigen vreemdeling, binnen den bepaalden tijd van 24 uren, onder verbeurte bij nalatigheid van niet minder dan 2 en niet meer dan 10 beesten.

12.—De Kommandant zal een dagboek houden van gelden door hem ontvangen en uitbetaald.

13.—De Kommandant zal een Notulenboek houden van zaken, die voor hem zullen worden gebracht, met aantekening zijner uitspraken.

14.—De Kommandant zal verplicht zijn maandelijks aan ZHEd. den Staatspresident een schriftelijk rapport in te zenden van den toestand van zaken binnen zijne jurisdictie.

15.—Molappo zal verplicht zijn, om alle gevraagde assistentie aan den Kommandant te verleenen tot het bewaren van rust en vrede binnen het grondgebied.

16.—De Kommandant zal het regt hebben, om kleurlingkinderen, binnen de gronden behoorende, in te boeken tot hunne mondige jaren aan burgers van den staat wanneer daartoe door de ouders of naaste familie betrekkingen bij hem aanzoek wordt gedaan. Voor zulke inboeking zal door de partijen, ten wiens voordeel dit geschiedt, 10 shillings per hoofd voor Leges moeten worden betaald.

Van welke inboeking een behoorlijk register zal moeten worden gehouden en in elk geval eene copij aan den Landdrost van het district alwaar de dienstheer woonachtig is zal moeten worden opgezonden.

17.—Aan de Nederduitsche Gereformeerde kerk alhier gevestigd zal het geoorloofd zijn eenen zendeling, tot dat kerkgenootschap behoorende, onder het volk van Molappo te plaatsen, zullen hetzelfde echter verplicht zijn om alles, wat tot het onderhoud van zulken leeraar behoort, te bekostigen, en wanneer bij het Gouvernement behoorlijk aanzoek tot dat einde zal worden gemaakt, zal het Gouvernement zich gehouden achten een goed stuk gronds tot het oprigten van gebouwen en tuin zoowel als zaaigrond daartoe af te zonderen ten gebruike van het reeds genoemde einde.

18.—De President met advies van den Uitvoerenden Raad zal het regt hebben van tijd tot tijd zulke regulatien te maken voor den kommandant als naar omstandigheden mogten noodig bevonden worden.

19.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben acht dagen na de publicatie in de *Gouvernements Courant*.

Aldus vastgesteld in de zitting van den HEd. Volksraad op 23 Mei, 1866.

De Voorzitter van den Volksraad,

G. J. DU TOIT.

De Secretaris,

H. SIJBOUTS.

ORDONNANTIE No. 4, 1866.

Ordonnantie over de Voogdijschap van Minderjarige Kinderen.

Nademaal bij Ordonnantie No. 2, 1865, bepalende de behandeling en administratie van overledene personen en hunne boedels, er geene bepalingen zijn vastgesteld betreffende de voogdijschap van minderjarige kinderen, zoo wordt hierbij vastgesteld als volgt:—

1.—De Weesheer wordt belast met de oppervoogdijschap van alle minderjarige kinderen, wier ouders beide overleden zijn en waar geene doopgetuigen meer in leven of aanwezig zijn, en is verplicht, voor zooverre zulks doenlijk is en ter zijner kennisse komt, zorg te dragen voor en toezigt te houden over de opvoeding en behandeling van zoodanige onmondige kinderen.

2.—Wanneer iemand komt te overlijden en daardoor geen der ouders meer in leven is en ook geene doopgetuigen meer in leven of aanwezig zijn en zulk een persoon een testament heeft nagelaten waarin bepaaldelijk is opgegeven, hoedanig te handelen betreffende de voogdijschap van minderjarigen, dan zal de Weesheer alleen toezien, dat die bepalingen eerlijk en behoorlijk volgens den zin en de meening van zoodanig testament opgevolgd worden, voor zooverre zij niet in strijd zijn met de bepalingen der wet.

Ingeval van niet uitvoering der bepalingen zal de Weesheer het regt hebben de minderjarigen van den persoon, onder wiens opzigt zij zijn, weg te nemen en bij een ander te plaatsen onder zoodanige termen en condities als het testament bepaalt.

3.—Wanneer in het testament geene speciale bepalingen zijn gemaakt over de opvoeding van de minderjarige erfgenen, dan zal de voogd zich daaromtrent moeten gedragen naar die instructies omtrent opvoeding en onderwijs overeenkomstig den gewonen regel, dien hij van den Weesheer zal ontvangen. Ingeval van niet nakoming dier instructies door den voogd, waarvan de veldkornet of Vrederegtter van de wijk of het dorp verplicht zal zijn aan den Landdrost van het district kennis te geven, zal de Weesheer het regt hebben, die minderjarigen van den persoon onder wiens opzigt zij zijn weg te nemen en bij een ander te plaatsen onder zulke termen en condities als de Weesheer te zamen met de commissie bedoeld in Artikel 48, Ordonnantie No. 2, 1865, zal goedynden te bepalen.

4.—Wanneer iemand komt te overlijden, zonder Testament na te laten en dus geen voogd is benoemd, zal de Weesheer, dadelijk na ontvangst van sterfkennis en inventaris als bepaald in Artikel 46 van Ordonnantie No. 2, 1865, handelen overeenkomstig Artikel 48 van dezelfde Ordonnantie en de aldus benoemde voogd zal zich moeten gedragen naar de instructies, die hij van den Weesheer mogt ontvangen. Ingeval van niet nakoming van die instructies door den voogd zal de Weesheer handelen als in Artikel 3 bepaald.

5.—In alle gevallen, waarin van het mannelijk geslacht wordt gesproken in deze Ordonnantie, wordt ook het vrouwelijk geslacht daaronder begrepen.

6.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben drie maanden na de publicatie in de *Gouvernements Courant*.

Aldus vastgesteld in de zitting van den HEd. Volksraad van 29 Mei, 1866.

De Voorzitter van den Volksraad,
J. G. DU TOIT.

H. SIJBOUTS, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 5, 1866.

Ordonnantie omtrent de Paswet voor de Onderdanen van het Opperhoofd Moshesh.

De Volksraad overwegende, dat volgens Artikel 8 van het Vredes-verdrag, op 3 April, 1866, gesloten tusschen ZHEd. den Staatspresident en het Opperhoofd Moshesh, en bekrachtigd bij Raadsbesluit van 9 Mei, 1866, de onderdanen van voornoemd Opperhoofd zich niet in of door het grondgebied van den Oranjevrijstaat mogen begeven dan onder zoodanige voorwaarden en bepalingen als door den Volksraad zullen worden vastgesteld; heeft besloten, gelijk hij besluit bij deze:—

1.—De onderdanen van het Opperhoofd Moshesh mogen niet binnen het grondgebied van den Oranjevrijstaat komen dan met het doel om te handelen, dienst te zoeken, of brieven aan den Staatspresident of andere ambtenaren over te brengen.

2.—Zij mogen niet voorzien zijn van wapenen, en slechts ingeval zij de overbrengers zijn van brieven, als in Artikel 1 vermeld, paarden bij zich hebben.

Deze laatste bepaling is niet van toepassing op hen, die als kapiteins worden erkend.

3.—Er mogen zich niet meer dan vier manspersonen, onderdanen zijnde van het Opperhoofd Moshesh, bij elkander bevinden of te zamen trekken.

4.—Ieder manspersoon, een onderdaan zijnde van het Opperhoofd Moshesh en binnen het grondgebied van den Oranjevrijstaat komende, moet voorzien zijn van eenen pas, geteekend, behoudens de in Artikel 5 vervatte uitzondering, door den kapitein, onder wien, of door den zendeling, tot wiens statie de pashouder behoort, en vermeldende diens naam en woonplaats, het doel zijner reis, den tijd, daartoe vereischt, de plaats waarheen hij zich begeeft, het getal vrouwen en kinderen, die hem vergezellen, en het vee, de voertuigen en de andere goederen, welke hij bij zich heeft.

5.—Blanke ingezetenen van den Oranjevrijstaat, die in Basutoland onderdanen van het Opperhoofd Moshesh als dienstboden hebben gehoord, mogen aan deze door hen geteekende passen van gelijken inhoud, als in Artikel 4 bepaald, uitreiken, ten einde zich naar de woonplaatsen van zoodanige ingezetenen te begeven.

6.—Alle ingezetenen van den Oranjevrijstaat zijn verplicht onderdanen van het Opperhoofd Moshesh, die zich in strijd met de bepalingen van deze Ordonnantie gewapend of met paarden binnen het grondgebied van den Staat begeven, aan te houden en naar den naasten Veldkornet of naar den Landdrost van het district, waarin de aanhouding plaats heeft, over te brengen. Deze ambtenaren zijn gehouden hen te ontwapenen, en de Landdrost, aan wien de Veldkornet verplicht is hunne wapens en paarden af te leveren, verklaart deze aan het Gouvernement verbeurd.

7.—Iedere ingezetene van den Oranjevrijstaat heeft het regt van onderdanen van het Opperhoofd Moshesh, die zich binnen het grondgebied van den Staat bevinden, de vertooning van hunne passen te eischen.

8.—Geene onderdanen van het Opperhoofd Moshesh mogen zich met een of meer paarden buiten het grondgebied van den Oranjevrijstaat begeven, tenzij voorzien van een schriftelijk verlof, geteekend door eenen Landdrost, Vrederegter of Veldkornet.

9.—De onderdanen van het Opperhoofd Moshesh, die zich in strijd met de bepalingen van deze Ordonnantie binnen het grondgebied van den Oranjevrijstaat begeven, of bevonden worden tegen den inhoud van hunne passen te handelen,

kunnen door iederen ingezetene van den Staat aangehouden en aan eenen Veldkornet of aan den Landdrost van het district, waarin de aanhouding plaats heeft, worden overgeleverd. De Veldkornet heeft de magt, na gedaan onderzoek, hen in vrijheid te stellen of naar den Landdrost van zijn district te vervoeren.

10.—De Landdrost heeft de magt zoodanige onderdanen van het Opperhoofd Moshesh, als in de twee voorgaande artikelen worden bedoeld, na gedaan onderzoek te ontslaan of hen te veroordeelen tot eene boete van niet meer dan £10 of tot eene gevangenisstraf met of zonder harden arbeid voor niet meer dan drie maanden, of tot verbanning buiten de grenzen van den Staat, of hen bij eenigen ingezetene als dienstboden te verbinden onder contract, tegen eene door hen te bepalen belooning, voor eenen tijd van hoogstens 2 jaren.

11.—Deze Ordonnantie wordt in de eerstvolgende *Gouvernements Courant* afgekondigd en treedt in werking op 15 Junij, 1866.

De Voorzitter van den Volksraad,

G. J. DU TOIT.

H. SIJBOUTS, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 6, 1866.

Ordonnantie, bepalende voorzieningen omtrent een gedeelte van het Veroverde Grondgebied.

De Volksraad overwegende, dat het raadzaam is om voorzieningen te maken omtrent de beschikking van het grondgebied, hetwelk aan den Oranjevrijstaat is gehecht bij Proclamatie van den Kommandant-Generaal, J. J. J. Fick, welke door den Staatspresident met advies en consent van den Uitvoerenden Raad op 23 October, 1865,* en door den Volksraad op 7 Februarij, 1866, is bekrachtigd, met uitzondering van dat gedeelte der gronden, waaromtrent voorzieningen zijn gemaakt bij Ordonnantie No. 2, 1866, en behoudens regten en toekenningen door den Volksraad erkend en gemaakt; heeft besloten, gelijk hij besluit bij deze:—

1.—Het bovengemeld grondgebied wordt geïnspecteerd in plaatsen op eene gemiddelde grootte van 1,500 morgen.

2.—De Fransche en Wesleyaansche Zendelingstatiën worden naar aanleiding van Raadsbesluiten van 17 Mei, 1866, geïnspecteerd.

3.—De gronden, welke door den Volksraad aan personen zijn toegekend, of waarop regten zijn erkend geworden, worden naar aanleiding van de besluiten daaromtrent geïnspecteerd.

4.—Tot de inspectie dier plaatsen worden door den Staatspresident een of meer Landcommissiën benoemd.

5.—Elke commissie bestaat uit drie leden, onder welke een *Gouvernements Landmeter* is, die tevens voorzitter is der commissie, bij welke hij wordt benoemd.

6.—De Voorzitter van elke commissie geniet eene belooning van £2 en ieder, lid eene belooning van £1 1s. per dag, gedurende den tijd, dat zij in gemeld grondgebied werkzaam zijn. Deze sommen worden uitbetaald door den *Thesaurier-Generaal*.

* Zie Art. 1, Ord. No. 21, 1877.

7.—Iedere commissie is verplicht aan den Staatspresident maandelijks een rapport uit te brengen, welke dagen zij werkzaam is geweest en, in geval zij geene werkzaamheden op eenen dag hebben verrigt, alsdan de redenen daarvan op te geven.

8.—ZHEd. de Staatspresident wordt gemagtigd, om ingeval het bewezen is dat de commissie gemolesteerd wordt, haar de noodige bescherming te verleen.

9.—Indien de Staatspresident, na gedaan onderzoek en met advies van den Uitvoerenden Raad, het wenschelijk oordeelt om in het geproclameerde grondgebied een of twee stukken grond ter grootte van 6,000 morgen elk voorloopig te doen uithouden, om indien noodig dorpen aan te leggen, heeft hij de magt die tot dat einde te doen inspecteren, met dien verstande, dat het Gouvernement voor elk aldus geinspecteerd stuk grond vier plaatsen minder zal ontvangen dan in Artikel 38 is bepaald.

10.—Voor zoo verre de omstandigheden zulks veroorloven, rigt elke commissie op de door haar geinspecteerde plaatsen en gronden bakens of andere zichtbare teekens op, tot aanwijzing der scheidingslijn.

11.—De Voorzitter van elke commissie maakt van alle door haar geinspecteerde plaatsen en gronden twee afzonderlijke schetsen en inspectie rapporten, waarvan de vorm door den Staatspresident wordt voorgeschreven alsmede een algemeen plan. Hij geniet daarvoor geene belooning boven die, welke in Artikel 6 is vastgesteld.

12.—De Voorzitter van elke commissie zendt de door hem gemaakte schetsen en inspectie rapporten zoo spoedig mogelijk in aan den Gouvernements Secretaris, die daarbij op de gewone wijze grondbrieven doet vervaardigen.

13.—De in Artikel 1 bedoelde plaatsen worden openbaar verkocht onder de hierna te melden voorwaarden.

14.—De plaatsen voormeld worden verkocht tegen betaling van een vierde gedeelte van den koopschat bij het geven van transport en het overige gedeelte in drie gelijke paaijementen betaalbaar een, twee en drie jaren na den koop, met rente gerekend tegen zes ten honderd 's jaars, welke onder eerste verband van het verkochte vast eigendom moeten worden verzekerd.

15.—Het transport der gemelde plaatsen zal door de regering worden verleend binnen drie maanden na de verkooping.

16.—De koopers worden belast met de betaling van £4 voor inspectie penningen van elke plaats met de Heerenregten op den koopschat en alle andere kosten welke benoodigd zijn tot het verkrijgen van transport.

17.—De koopers zullen bij den koop eene somma van twintig ponden sterling moeten verzekeren, welke verbeurd zal zijn, ingeval zij niet voldoen aan de voorwaarden, vervat in Artikels 14 en 16.*

18.—Ingeval door den koper niet wordt voldaan aan Artikels 14 en 16, wordt, boven de verbeurdverklaring vermeld in Art. 17, de koop voor vernietigd verklaard bij besluit van den Uitvoerenden Raad en de plaats weder openbaar verkocht onder dezelfde voorwaarden, waaronder dezelve oorspronkelijk werd verkocht.

19.—Ieder, die transport van eene plaats ontvangt, is verplicht zich in geschrifte te verbinden tot de stipte nakoming der voorwaarden, waarop dezelve werd verkocht en waarvan een afdruk aan elk transport wordt gehecht.

20.—Elke plaats moet door dengene, op wiens naam dezelve getransporteerd is, in persoon of door een blanken plaatsyervanger worden bewoond.

* Zie Arts. 9 en 10, Ord. No. 14, 1877.

21.—De bewoning vangt aan op eenen door den Staatspresident te bepalen dag, welke tijdig en zoo algemeen mogelijk wordt bekend gemaakt.

22.—Hij, die verhinderd wordt om op een door den Staatspresident bepaalden dag met de bewoning eenen aanvang te maken, moet van dezen verlof verkrijgen om zulks later te doen.

23.—Iedere eigenaar betaalt jaarlijks eene recognitie van 2s. voor elke 100 morgen of eenig gedeelte daarvan.

24.—Iedere nieuwe eigenaar eener plaats is onderworpen aan de stipto nakoming der voorwaarden, waaronder de plaatsen oorspronkelijk worden verkocht.

25.*—Indien de eigenaar eener plaats niet stiptelijk voldoet aan de voorwaarden vervat in Arts. 20, 21, 22, en 23 kan hij, bij besluit van den Uitvoerenden Raad, van zijn regt van eigendom op dezelve en van alle aanspraak op vergoeding wegens de daarop aangebragte verbeteringen en gedane betalingen worden vervallen verklaard.

26.†—Zoodanige vervallen verklaring geschiedt niet, dan nadat de eigenaar door den Gouvernementssecretaris schriftelijk is opgeroepen om op eenen door den Staatspresident te bepalen dag in persoon of door eenen schriftelijk gemagtigde voor den Uitvoerenden Raad te verschijnen, ten einde in zijne belangen te worden gehoord.

Het staat hem vrij, indien hij zulks verkiest, zijne belangen in geschrifte aan den Uitvoerenden Raad voor te leggen.

27.—Indien de eigenaar eener plaats van zijn regt van eigendom daarop vervallen is verklaard, wordt dezelve op nieuw verkocht onder de voorwaarden, waarop dezelve oorspronkelijk is verkocht geworden.

28.—De Uitvoerende Raad heeft in zoodanig geval magt te bepalen, dat de nieuwe eigenaar eene zekere som zal betalen voor de op de plaats aangebragte verbeteringen en dat die som geheel of gedeeltelijk in de openbare schatkist gestort of aan den vorigen eigenaar toegekend zal worden. Ook zal de Uitvoerende Raad hem de betaalde koopschat geheel of gedeeltelijk kunnen teruggeven.

29.—De Staatspresident en Uitvoerende Raad worden gemagtigd voorloopig te bepalen, welke krijgsofficieren gekozen en aangesteld zullen worden en op welke wijze die verkiezing zal plaats vinden, tot dat de Volksraad nadere voorzietingen daaromtrent zal maken.

30.—De Uitvoerende Raad bepaalt, onder de jurisdictie der gerechtshoven van welke districten de bewoners der in Art. 1, 2 en 3 vermelde plaatsen voorloopig beschouwd worden te behooren.

31.—De bepalingen der algemeene wetten betreffende de administratie zijn op de bewoners der in Artikelen 1, 2 en 3 vermelde plaatsen en gronden niet toepasselijk dan voor zoover de Uitvoerende Raad het noodig oordeelt dezelve op hen toepasselijk te verklaren.

32.—De Uitvoerende Raad is belast met het vaststellen der instructien en het maken der Regulaties, welke noodig zijn tot de behoorlijke uitvoering van deze wet.

33.—De Staatspresident doet in de *Gouvernements Courant*, alsmede in zoodanige andere dagbladen als hij nuttig acht, eene kennisgeving opnemen van de in Artikel 13 vermelde verkooping of verkooping van plaatsen, minstens twee maanden voor de verkooping. Daarenboven worden van die kennisgeving afzonderlijke afdrucken verspreid.

* Zie Art. 14, Ord. No. 14, 1877.

† Opgeheven volgens Art. 14 Ord. No. 14, 1877; zie ook Art. 15, Ord. No. 14, 1877.

34.—De Volksraad behoudt zich het regt voor, om wanneer de toestand der grenzen zulks veroorlooft, bepalingen te maken, om de voorwaarden, waarop deze plaatsen worden verkocht, zoodanig te verzachten als in het algemeen belang wenschelijk zal worden geoordeeld.

35.—Van de gronden, welke ten behoeve van de Fransche en Wesleyaansche Zendelinggenootschappen rondom de Zendelingstaties worden geinspecteerd, zullen groundbrieven aan de eigenaren worden uitgereikt tegen betaling eener somma van £100 sterling, welke eigenaren onderworpen zullen zijn aan de voorwaarden, waarop de in Artikel 1 bedoelde plaatsen worden verkocht.

36.—Aan Moroka, het Opperhoofd der Barolongs, en ten behoeve der natie, wordt eene uitgestrektheid van 2,000 morgen gronds gegeven, grenzende aan zijn gebied.

37.—De in Artikel 36 vermelde uitgestrektheid gronds wordt aan Moroka of zijn gemagtigde door een der in Artikel 4 vermelde Landcommissien aangewezen.

38.—Van elke tien der in Artikel 1 vermelde plaatsen wordt, behoudens het bepaalde in Art. 9 van de in Artikel 13 bedoelde verkooping, door den Staatspresident eene uitgezonderd om als waarborg te dienen voor het Gouvernements papier, waarmede het te kort op de begrooting van dit jaar moet worden gedekt.

39.—De opbrengst der in Artikel 13 vermelde verkooping wordt, na aftrek van de tengevolge der verkooping gemaakte kosten en een tiende deel der netto opbrengst voor de noodlijdenden tengevolge van den oorlog, gelijkelijk onder de op kommando geweest zijnde blanke personen verdeeld.*

40.—De Staatspresident wordt gemagtigd, waar zulks door hem doenlijk wordt geoordeeld, de koopschat, welke door personen bedoeld in Art. 39 mogt verschuldigd zijn, te vereffen tot een gelijk bedrag als zal blijken dat zij volgens gemeld artikel te vorderen hebben.

41.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet krijgen acht dagen na de publicatie derzelve.

Aldus vastgesteld in de zitting van den Volksraad op 15 Junij, 1866.

De Voorzitter van den Volksraad,

G. J. DU TOIT.

H. SIJBOUTS, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 7, 1866.

Ordonnantie No. 7, 1866, is vervangen door Ordonnantie No. 2, 1871.

ORDONNANTIE No. 1, 1867.

Ordonnantie, bepalende op welke wijze Successieregten zullen ingevorderd en verantwoord worden, vastgesteld door den HEd. Volksraad, in zijne zitting op 22 Mei, 1867.

Successieregten zullen voortaan geheven worden op erfenissen in opgaande of nederdalende linie, en van man en vrouw respectievelijk 1 percent; met betrekking tot het erfregt tusschen man en vrouw, zal dit alleen van toepassing zijn op sterfgevallen, welke plaats vinden na het in werking treden

* Zie Arts. 2, 6 en 7, Ord. No. 21, 1877.

dezer Ordonnantie; in de zijlinie, twee percent; en van personen, die met elkander niet in den bloede bestaan 5 percent. En daar het noodzakelijk geacht wordt om te bepalen, wat met de woorden *erfenissen* en *besterfenissen* bedoeld wordt, alsmede om voorzieningen te maken omtrent den tijd wanneer en de personen aan wien zoodanige successieregten zullen moeten betaald worden, alsmede hoe of dezelfde moeten verantwoord worden; zoo is door den HEd. Volksraad goedgevonden te bepalen, zooals bij deze bepaald is:—

1.—Dat door de woorden *Erfenissen* en *Besterfenissen* zullen verstaan worden alle zoodanige portien, die volgens wet aan personen, hetzij bij testament of versterf toekomen uit de boedels hunner overledene bloedverwanten, zoowel in de opgaande, nederdalende en zijlinies, en alle testamentaire erfenissen of vermakin- gen van geld of ander eigendom aan personen, die niet met den testateur in bloedverwantschap staan.

2.—Dat met betrekking tot de betaling van het erfregt, bloedverwantschap in de zijlinie zal beschouwd worden zich niet verder uit te strekken dan tot en met den vierden graad.

3.—Dat de Weesheer, of persoonlijk, of door den Landdrost van het district (de Landdrost van Bloemfontein uitgezonderd), alwaar de boedel van den overledene is, het regt zal hebben om onderzoek te doen aangaande de bloedverwantschap van den overledene met degenen die als erfgenaam opkomen, wanneer hij zulks noodig acht.

4.—Dat ieder Landdrost verplicht zal zijn om eenige instructien van den Weesheer aangaande zoodanige onderzoeken als in Artikel 3 vermeld, zonder verzuim in te stellen en daaromtrent rapport uit te brengen.

5.—Dat wanneer de Weesheer of eenige Landdrost handelende onder zijne instructies, het mogt noodig achten eenig persoon onder eede te examineeren omtrent de bloedverwantschap van den overledene, en de personen, die als erfgenamen opkomen, zal hij gerechtigd zijn om zoodanigen persoon te dagvaarden op dezelfde wijze als bij de regulatien voor de Lagre Geregtshoven reeds is of hierna mogt bepaald worden; en ieder persoon alzoo gedagvaard, zal verplicht wezen op zoodanige dagvaarding te compareeren, onder pœna van eene boete niet te bovengaande vijf pond sterling, of gevangenisstraf niet veertien dagen te bovengaande.

6.—Dat bij ieder zoodanig onderzoek de belanghebbende partijen het regt zullen hebben om, of persoonlijk, of door hun agent tegenwoordig te wezen en de getuigen te kruisvragen. Om zulks te verzekeren zal door den Weesheer of den Landdrost minstens veertien dagen te voren aan de belanghebbenden schriftelijke kennis door den Baljuw van het district worden gegeven van zoodanig onderzoek.

7.—Dat de kosten van zoodanig onderzoek, voor rekening van den boedel, waaromtrent dezelve zal gehouden worden, zal uitbetaald worden.

8.—Dat geene liquidatie en distributierekening van den boedel door den Weesheer of eenigen Landdrost zal goedgekeurd worden vóórdát de hierboven gemelde successieregten zullen betaald zijn.

9.—Ieder Landdrost, die van Bloemfontein uitgezonderd, zal verplicht wezen om eene aparte rekening te houden, op zoodanige wijze als door den Weesheer zal bepaald worden, van alle ontvangene successieregten en andere Weeskamerleges en procentos, en bij de eerste post, na het einde van iedere maand, dezelve in duplo met het ontvangene geld aan den Weesheer op te zenden, zonder dezelve in zijne gewone rekeningen op te brengen;—en de Weesheer zal verplicht wezen om alle zoodanige gelden, alsmede diegene, die hij persoonlijk heeft ontvangen, op of voor den lóden van iedere maand aan den Tresorier-Generaal te verantwoorden.

10.—Ieder Landdrost, die verzuimen zal, of nalatig mogt wezen, om aan de voerschriften van deze Ordonnantie, of aan de bevelen van den Weesheer, aan hem onder de hierboven omschrevene voorzieningen gegeven, zal onderworpen wezen aan eene boete van niet minder dan tien pond sterling en niet te bovengaande dertig pond sterling, tenzij hij gegronde redenen kan geven voor zoodanig verzuim of nalatigheid.

11.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben en in werking komen van af den 1sten dag van Julij, 1867.

G. P. VISSER, Voorzitter.
H. SIJBOUTS, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 2, 1867.

Ordonnantie, voor de herziening van Ordonnantie No. 4, 1856, vastgesteld door den HEd. Volksraad in zijne zitting van 22 Mei, 1867.

Aangezien er twijfel is ontstaan omtrent de bedoeling en meening van Artikel 4 van Ordonnantie No. 4, 1856; zoo heeft de Volksraad goedgevonden te verklaren, gelijk hij zulks bij deze doet:—

1.—Dat door gezegd Artikel niet bedoeld wordt, dat de Staatsprocureur misdaden naar zijn goedvinden al of niet prosequeren zal, maar dat hij verplicht en gehouden is om alle misdaden te prosequeren, wanneer er volgens zijn oordeel genoegzame bewijzen van het plegen van zoodanige misdaden voorhanden zijn.

2.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben en in werking komen acht dagen na de publicatie in de *Gouvernements Courant*.

G. P. VISSER, Voorzitter.
H. SIJBOUTS, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 3, 1867.

Ordonnantie tot vaststelling der recognitiepenningen en de belasting wegens nietbewoning en tot regeling van de wijze, waarop dezelve geheven zullen worden.

1.—Elke plaats is onderhevig aan de betaling van eene jaarlijksche recognitie ten behoeve van het Gouvernement.*

2.—De recognitie wordt betaald aan den Landdrost van het district, waarin de plaats, waarvoor dezelve verschuldigd is, ligt, of aan den Registrateur van Acten, van welke ontvangst deze aan de verschillende Landdrosten, die zulks aangaat, wekelijks opgave zal doen.

3.—De recognitie, zoo als tot dusverre vastgesteld, zal onveranderd blijven, tenzij er nieuwe opmetingen door Landmeters plaats vinden en nieuwe grondbrieven worden uitgereikt, als wanneer door ZHed. den Staatspresident twee shillings voor elke honderd morgen of gedeelte daarvan, als recognitie zal bepaald worden.†

4.—Elke plaats wordt aangenomen de grootte te hebben, aangeduid in de van Gouvernementswege goedgekeurde landmeterskaart derzelve, welke niet bezeten is in de opgave van het getal morgen onjuist te zijn.

* Zie Art. 10 en 15, Ord. No. 7, 1877.

† Zie Art. 19, Ord. No. 7, 1877.

5.—Zoolang er van eene plaats geene goedgekeurde landmeterskaart bestaat, wordt zij geacht de grootte te hebben, welke vermeld is in het rapport der landcommissie, die dezelve heeft geïnspecteerd of in den groundbrief, welke voor de zelve naar aanleiding dier inspectie is uitgereikt.

6.—Indien er met betrekking tot eene plaats geene kaart, rapport of groundbrief bestaat als in Arts. 4 en 5 bedoeld, heeft de Staatspresident de magt hare grootte tijdelijk te doen schatten door den voorzitter der Landcommissie van het district, waarin dezelve gelegen is.

7.—Elke plaats, voor welke een Britsch Landcertificaat is uitgereikt, is onderhevig aan de betaling der daarin bepaalde recognitie, tot dat het blijkt, dat deze niet in overeenstemming is met den in Art. 3 vastgestelden maatstaf.

8.—De recognitie van eene plaats bepaald in eenen groundbrief, waaraan eene Landmeterskaart is vastgehecht, kan niet worden veranderd, tenzij bewezen worde, dat de opgave der grootte in zoodanige kaart onjuist is.

9.—Alle recognitiepenningen moeten betaald worden vóór den 1sten dag van April van het jaar, volgende op dat, waarop dezelve verschuldigd zijn.

10.—Indien de recognitiepenningen niet op den tijd als bepaald in Art. 9, betaald zijn, worden zij ingevorderd bij dagvaarding.

11.—Zoodanige dagvaardingen worden voor de Rondgaande Geregthoven uitgenomen door den Staatsprocureur, en voor de Lagere Hoven door den Landdrostklerk van het district waarin de laatste gelegen zijn, welke ambtenaren daarvoor gerechtigd zijn tot belooning volgens tarief.*

Indien er in een district geen Landdrostklerk is, benoemt de Staatspresident tot het gezegde eene anderen persoon. In appel of revisie worden de processen, strekkende tot geregtelijke invordering van verschuldigde recognitiepenningen, insgelijks gevoerd door den Staatsprocureur.†

12.—Indien er van eene plaats verscheidene eigenaren zijn, is ieder hunner slechts aansprakelijk voor zijn aandeel in de recognitie naar evenredigheid, mits op eenige wijze blijke hoe groot ieders aandeel is.

Zoo lang zulks niet blijkt, is ieder der eigenaren voor het bedrag der geheele recognitie aansprakelijk.

De hoegrootheid van ieder aandeel kan bepaald worden bij overeenkomst tusschen de verscheidene eigenaren.

13.—Elke plaats, welke niet bewoond wordt door eenen blanken persoon met vee, is onderhevig aan de jaarlijksche betaling eener belasting wegens niet bewoning ten bedrage van £5, behoudens de uitzondering, voorkomende in Artikel 14.

14.—Ieder inwoner van den Staat is ten aanzien van twee niet bewoonde plaatsen, waarvan hij eigenaar is, vrij van de betaling der in Artikel 13 bedoelde belasting.

15.—De bepalingen, vervat in Artikelen 2, 9, 10, 11 en 12 zijn van toepassing op de belasting wegens niet-bewoning.

Deze Ordonnantie heeft kracht van wet van den 1sten dag van Julij, 1867.

G. P. VISSER, Voorzitter.

H. SIJBOUTS, Secretaris.

* Zie Art. 12, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Art. 6, Ord. No. 3, 1877.

14.—Eenig Resident-Vrederegter die belast zal worden met eenige publieke geldelijke administratie, zal gehouden zijn borgtogt te stellen ten bedrage van eene som van £200.

15.—Vorm van den eed:—

“Ik, A.B., verklaar en zweer hiermede getrouw te zullen zijn aan het Gouvernement van den Oranjevrijstaat, en dat ik als Vrederegter gelijk regt doen zal aan de rijken en aan de armen, naar het beste van mijne bekwaamheid en mijn vermogen, en overeenkomstig de wetten en gebruiken van den Oranjevrijstaat, en deszelfs Ordonnantien en Proclamatien, en dat ik geen raad zal geven in eenige twistzaak voor mij hangende; noch voor eenige giften of andere redenen den loop van het regt belemmeren, maar mij wel en waarlijk van mijnen plicht als Vrederegter zal kwijten, zonder partijdigheid, gunst of toegenegenheid. Zoo waarlijk, enz.”

16.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben 1 maand na den datum der publicatie derzelve.

Aldus vastgesteld door den HEd. Volksraad, in zijne zitting van den 6den Junij, 1870.

De Voorzitter van den Volksraad,

G. P. VISSER.

I. BISSEUX, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 1, 1871.

Ordonnantie bepalende het maken van nieuwe en het verleggen van oude wegen over eigendomsplaatsen in den Oranjevrijstaat.

Nademaal het maken van nieuwe en het verplaatsen van oude wegen over plaatsen in den Oranjevrijstaat, dikwijls onaangenaamheid tusschen reizigers en de eigenaren daarvan veroorzaakt, en aangezien publieke wegen voor jaren in ongestoord gebruik geweest zijn, en de eigenaren van zulke plaatsen zoodanige wegen later beletten, en aangezien de Raad voorzieningen wenscht te maken waar het noodig mag zijn tot aanleggen van kortere wegen naar de respectieve dorpen, zoo wordt mits deze vastgesteld en bepaald:—

1.—Wanneer door ten minste twintig inwoners van eenig district bij den Landdrost in geschrifte aanzoek wordt gedaan, om eenigen publieken weg tot gerief en gebruik van reizigers, over een of meer private of Gouvernements plaatsen te laten gaan, ten einde het verkeer tusschen het een en ander district te vergemakkelijken, of om den afstand te verkorten, zoo zal de Landdrost, na voorafgaande kennisgeving van drie weken in de *Gouvernements Courant*, en na behoorlijk aan den eigenaar of eigenaren van zoodanige plaats of plaatsen kennis gegeven te hebben, zich met den Veldkornet en het Raadslid der wijk begeven naar de plek, ten einde een behoorlijk onderzoek in te stellen en dan naar bevind van zaken te handelen.

2.—Wanneer eenig eigenaar van eene plaats verlangt, dat in zijn voordeel (wegens aanleg van dammen, landen, watervoren, enz.), een daarover gaande publieke weg of wegen veranderd of verlegd zal of zullen worden, zal hij zich ook in geschrift tot den Landdrost van zijn district wenden, die, even als in Artikel 1 vermeld, zal handelen, zullende elke beslissing van den Landdrost in deze, zoowel als in het voorafgaande artikel vermeld, aan hooger beroep onderworpen zijn.

3.—Publieke wegen, welke in het ongestoord gebruik voor den tijd van twee jaren geweest zijn en nog zijn, gaande over Gouvernements of private eigendommen, ofschoon niet in de schets- of landmeterskaart opgegeven, zullen niet mogen belet of verstoord worden, tenzij gehandeld is geworden zoo als bepaald in Art. 2.

4.—Bij het verleggen van wegen, als in Art. 2 vermeld, zal door de Commissie moeten gelet worden, dat zoodanige wegen, die door de Commissie toegestaan worden, niet te veel van den algemeenen weg afwijken, of dat zoodanige nieuwe wegen niet te veel door sloten of spruiten doorsneden worden.

5.—De kosten der commissie van onderzoek, in Art. 1 bedoeld, worden betaald door de aanvragers, in Art. 1 en 2 omschreven; doch ingeval een der partijen in hooger beroep mogt komen tegen de beslissing van de commissie, zullen de verdere kosten door de verliezende partij gedragen worden.—Leder lid der commissie ontvangt 10s. per dag voor reis- en verblijfkosten.

6.—Eenig persoon, die zich verongelijkt gevoelt met de uitspraak van de commissie, vermeld in de voorafgaande artikels, zal het recht hebben, binnen den tijd van veertien dagen na de uitspraak van gemelde commissie, zich aan te melden bij den Landdrost, als Voorzitter der Commissie, die alsdan verplicht zal zijn, de documenten, in verband met de zaak, naar den Uitvoerenden Raad op te zenden, die naar bevind van omstandigheden finaal zal beslissen.

7.—Wanneer een der leden van de commissie, als bepaald in Art. 1, door omstandigheden belet wordt bij het bepaalde onderzoek tegenwoordig te zijn, dan zal de Landdrost het recht hebben een geschikt persoon te benoemen in de plaats van het afwezige lid.

8.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben twee maanden na publicatie in de *Gouvernements Courant*.

Aldus vastgesteld door den HED. Volksraad in zijne zitting van 10 Mei, 1871.

G. P. VISSER, Voorzitter.

JOH. Z. DE VILLIERS,

Fung. Secretaris.

ORDONNANTIE No. 2, 1871.

Ordonnantie tot regeling der ontvangst van de belasting op kleurlingen.

De Volksraad overwegende, dat er noodzakelijkheid bestaat, nadere bepalingen te maken tot regeling der ontvangst van de belasting op kleurlingen; overwegende, dat de kleurlingen, die zich binnen de grenzen van den Staat bevinden, dezelfde bescherming en veiligheid genieten als de blanke bevolking, en het dientengevolge billijk is, dat ook kleurlingen een aandeel dragen in de belastingen; heeft besloten, gelijk hij besluit bij deze:—

1.*—Van den eigenaar wordt voor iedere hut van kleurlingen eene belasting geheven van 10 shillings sterling per jaar, te worden betaald in contanten.

2.—Zoodanige kleurling zal minstens zes maanden aan eenigen ingezetene verhuurd moeten zijn, om van deze belasting bevrijd te zijn.†

3.—Tot bewijs, dat een kleurling waarlijk verhuurd is, zal mogen worden aangenomen:—

a. Een contract, geteekend door de twee partijen, in tegenwoordigheid van eene bevoegde autoriteit gepasseerd.

b. Eene verklaring van den dienstheer, dat zoodanige kleurling voor eenen tijd van niet minder dan zes maanden aan hem verhuurd is. Zoodanige verklaring zal echter schriftelijk gedaan worden.

4.—Wanneer de eigenaar eener plaats die niet persoonlijk bewoont, en aldaar

* Zie Art. 4, Ord. No. 11, 1877.

† Zie Art. 6, Ord. No. 11, 1877.

eenige kleurlingen in niet meer dan drie hutten verblijven als opzigtters van zoodanige plaats, of van tuinen en landerijen, zullen zij beschouwd worden als huurlingen, en dus vrij zijn van de belasting.

5.—Ingeval echter meer dan drie hutten op zulk eene plaats zijn, zullen de overige kleurlingen deze belasting betalen, volgens de maatstaf als vermeld in Artikel 1.

6.—Ingeval het later mogt blijken, dat de verklaring, bedoeld onder letter *b* van Artikel 3, in strijd is met de waarheid, zal de dienstheer, welke zoodanige valsche verklaring gedaan heeft, vervallen in eene boete, driedubbel de waarde van de belasting, welke hij daardoor heeft willen verhinderen; de helft van deze boete zal toegekend worden aan den aanbrenger, en de andere helft in 's Lands kas gestort worden. Tevens zal de aldus verkeerdelijk vrijgestelde kleurling het verschuldigde aan den Landdrost van het district betalen.

7.—De Veldcornetten in hunne wijken en de Baljuws op de dorpen zijn verplicht deze belasting in te vorderen.

8.—De Veldcornet en Baljuw hebben het regt, hiermede te belasten hun assistent of zoodanigen persoon als zij geschikt mogen achten, onder verantwoordelijkheid echter van den Veldcornet of Baljuw.

9.—Ten bewijze dat de Veldcornet of Baljuw de magt heeft deze belasting in te vorderen, zal het voor hem voldoende zijn een afdruk van deze Ordonnantie te vertoonen.

Wanneer de assistent of een ander geschikt persoon daarmede wordt belast, zal hij, behalve met een afdruk dezer Ordonnantie, voorzien moeten zijn van eene speciale procuratie, daartoe geteekend door den Veldcornet of Baljuw.

10.—De belastinggaarder zal voor zijne moeite genieten eene belooning van zes percent van de ontvangene gelden.

11*.—Deze belasting is invorderbaar van af 1 Mei van elk jaar, en moet betaald zijn voor den eersten September.

12.—De Veldcornetten en Baljuws moeten lijsten houden, en eene copij daarvan inzenden aan den Landdrost van het district; bevattende de namen der kleurlingen en het getal hutten, waarvan zij belasting schuldig zijn, en op welke plaatsen zij verblijven.

13.—De Gouvernements Secretaris zal aan iederen Landdrost toezenden een voldoende aantal kwitantien, welke gedrukt zullen worden in den vorm, als zal worden bepaald door ZHEd. den Staatspresident.

14.—De Landdrost zal aan iederen Veldcornet of Baljuw afgeven een aantal kwitantien,† als vermeld in Artikel 13, door zoodanigen Landdrost voor betaald geteekend, en de Veldcornet of Baljuw zal een bewijs van ontvangst, meldende het aantal kwitanties door hem ontvangen, aan den Landdrost daarvoor geven.

15.—De Landdrosten zijn verplicht, voor den 10den der maand Julij, circulaires te rigten aan de Veldcornetten en Baljuws, hen herinnerende aan de bepalingen dezer Ordonnantie.

16.—De belastinggaarder zal aan elken kleurling, na de betaling, eene kwitantie, als vermeld in Artikel 14, overhandigen, en daarin den naam van den kleurling ingevuld te hebben.

17.—Wanneer de dienstheer de verklaring aflegt, als bedoeld onder letter *b* van Artikel 3, en hij verlangt een geschreven contract met zijn huurling aan te gaan, zal de belastinggaarder het regt hebben, zoodanig contract te schrijven en mede te teekenen, welk contract als wettig beschouwd moet worden.

* Zie Art. 18, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Art. 7, Ord. No. 11, 1877.

De belastinggaarder zal voor zijne werkzaamheid in deze, kunnen eischen de somma van 2s. 6d.

18.—Wanneer een kleurling onwillig of nalatig is deze belasting te betalen, is de Veldcornet of Baljuw verplicht hem dadelijk te arrestoren en te brengen voor het Hof van den Landdrost, welk Geregts-hof bevoegd zal zijn zoodanigen onwillige of nalatige te straffen met gevangenis, niet te bovengaande drie maanden, met of zonder harden arbeid.

19.—De Veldcornet of Baljuw is verplicht, voor den 20sten September daaraanvolgende, de ontvangene gelden, na aftrek der zes percent, in Artikel 10 vermeld, alsmede de overgehoudene kwitantien aan den Landdrost van zijn district behoorlijk te verantwoorden, waartegen hij zijn bewijs van ontvangst, vermeld in het laatste gedeelte van Artikel 14, terug bekomen zal en de Landdrost zal voor het einde derzelfde maand hiervan kennis geven aan den Gouvernements Secretaris met opgave hoeveel in zijn district door iederen Veldkornet en Baljuw ontvangen is.

20.—Deze Ordonnantie zal in de eerstvolgende *Gouvernements Courant* gepubliceerd worden, en kracht van wet hebben zes dagen na publicatie.

Aldus vastgesteld in de zitting van den Volksraad, op 22 Mei, 1871.

De Voorzitter van den Volksraad,
G. P. VISSER,

De Fungd. Secretaris,
JOH. Z. DE VILLIERS.

ORDONNANTIE No. 3, 1871.

Ordonnantie bepalende hoe in de toekomst zal worden gehandeld met plaatsen of gronden, waar Edelgesteenten en Kostbare Metalen mogen gevonden worden, gelegen binnen de limieten van den Oranjevrijstaat.

Nademaal binnen het gebied van den Oranjevrijstaat van tijd tot tijd Edelgesteenten zijn gevonden, en nademaal er redenen zijn te gelooven, dat er in de toekomst Edelgesteenten en Kostbare Metalen zullen worden ontdekt in den Oranjevrijstaat, op plaatsen of gronden, waar dezelve tot hiertoe niet zijn gevonden, en op plaatsen waar dezelve al reeds zijn gevonden, nog meer gevonden zullen worden, en nademaal er een volstrekte noodzakelijkheid bestaat ter voorkoming van geweld en ongeregelheden, om bepalingen te maken hoe gehandeld zal worden op en met plaatsen of gronden, gelegen binnen de limieten van den Oranjevrijstaat, waar Edelgesteenten of Kostbare Metalen reeds zijn gevonden of in de toekomst mogen gevonden worden als voormeld; zoo besluit de Volksraad bij deze, als volgt, te weten:—

1.—Dat de eigenaar of bewoner van eene plaats of stuk grond, waar Edelgesteenten of Kostbare Metalen ontdekt mogen worden, die ontdekking terstond zal bekend maken bij den Landdrost van het district, binnen welks Jurisdictie de plaats zal gelegen zijn, ingeval de eigenaar delverijen op zijne plaats wil openen.

2.—Dat de Landdrost voormeld, op bekomene informatie van den eigenaar of bewoner van den grond, zooals in het vorige artikel vermeld, of op eenige andere wijze, betrekkelijk de ontdekking van edelgesteenten of kostbare metalen, dezelve onmiddelijk, bij wijze van schriftelijk rapport, zal bekend maken aan ZHEd. den Staatspresident.

3.—Dat ZHEd. de Staatspresident, zoo spoedig als doenlijk, na informatie te hebben bekomen, betrekkelijk de ontdekking van edelgesteenten of kostbare metalen, als in Art. 2 vermeld, voor rekening van de regering een geschikt persoon, woonachtig in de nabijheid van de plaats, waar zoodanige ontdekking is gedaan, zal afvaardigen naar de bedoelde plaats, die van zijne bevindingen schriftelijk rapport zoo spoedig mogelijk zal inzenden aan ZHEd. den Staatspresident.

4.—ZHEd. de Staatspresident wordt bij deze Ordonnantie gemagtigd, om na ontvangst van zoodanig rapport als in het voorgaand artikel is vermeld, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad te besluiten of 's Lands belangen vorderen, dat het land of vast eigendom, waarop edelgesteenten of kostbare metalen als voormeld, gevonden zijn, “naar voldoening der waarde,” van den eigenaar door aankoop zal worden overgenomen, mits de eigenaar daarin toestemt, dan wel of de regering van den Oranjevrijstaat slechts toezigt zal houden over de graverijen, aldaar te worden gevestigd. De waarde van het opgemelde land of vast eigendom zal worden bepaald tegen één pond sterling per morgen of meer, voor den grond alleen, te weten, buiten de daarop gemaakte verbeteringen, welke verbeteringen gewaardeerd zullen worden door drie taxateurs, waarvan twee door den Staatspresident en één door den eigenaar van de plaats zelve zullen worden benoemd, zullende de waardeering van de drie taxateurs aan geen hooger beroep onderworpen zijn.

5.—Ingeval de Staatspresident en Uitvoerende Raad mogt besluiten, krachtens het voorgaande artikel, om het land of vast eigendom, waarop edelgesteenten of kostbare metalen, als voormeld, zijn gevonden, voor het Gouvernement van dezen Staat van den eigenaar in te koopen, zal de eigenaar van opgemeld land of vast eigendom, “naar voldoening der waarde,” hetzelfde aan het Gouvernement van den Oranjevrijstaat transporteren, echter zonder heffing van heerenregt, zegelgelden en kantoorpenningen, en zal hetzelfde alsdan als Gouvernements eigendom in de *Gouvernements Courant* door den Staatspresident worden geproclameerd.

6.—ZHEd. de Staatspresident met den Uitvoerenden Raad wordt bij deze gemagtigd, om namens de regering het land of vast eigendom door het Gouvernement als bovengemeld in eigendom overgenomen, alsmede die waarvan de eigenaar overeenkomstig Art. 4 geweigerd heeft afstand te doen, tot delverij voor het algemeen open te stellen, onder zoodanige Regulaties als bij deze Ordonnanties zijn bepaald of hierna nog bepaald mogen worden, en zal daarvan bij Proclamatie algemeen kennis geven.

7.—Ingeval de Staatspresident met den Uitvoerenden Raad mogt besluiten een eigendom tot delverij open te stellen, zal een Gouvernements ambtenaar onmiddellijk aldaar worden geplaatst, te worden genaamd “De Gouvernements Inspecteur,” aan wien het gezag van Vrederegter, krachtens deze Ordonnantie, wordt opgedragen, als bepaald bij Ordonnantie No. 2, 1870. Het salaris van den Gouvernements Inspecteur zal zijn £300 's jaars, en voorts £100 voor reiskosten en andere benodigdheden, tesamen £400 minder of meer. De Gouvernements Inspecteur zal algemeene controle houden over zoodanig eigendom en zal namens het Gouvernement, op last van ZHEd. den Staatspresident en Uitvoerenden Raad, handelen in het verhuuren van delverijen (aanspraak), elke aanspraak te zijn niet grooter dan 30 voeten in het vierkant, tegen eene maandelijksche licentie van tien shillings of meer, en onder de navolgende voorwaarden, namelijk

- a. Dat de persoon of personen, bij den Gouvernements Inspecteur aanzoek doende, om te worden toegelaten te graven, indien geen inwoner van den Oranjevrijstaat, een schriftelijke belofte van gehoorzaamheid aan 's lands wetten zal of zullen afleggen voor den Gouvernements Inspecteur, alvorens hij of zij toegelaten zullen worden, om edelgesteenten of kostbare metalen te zoeken.

- b. Dat de huurlicentien maandelijks vooruit aan den Gouvernements Inspecteur bovengemeld, ten behoeve van het Gouvernement, zullen worden betaald.
- c. Dat alle andere Gouvernements-licentien en belastingen drie-maandelijks vooruit aan den Gouvernements Inspecteur, ten behoeve van het Gouvernement, zullen worden betaald.
- d. Dat de Gouvernements Inspecteur een register zal openen en aanhouden, waarin de namen en toenamen en laatste woonstede, van den persoon, die aanzoek doet om als delver te worden toegelaten, ingeschreven zal worden voor dat hij als zoodanig kan worden toegelaten.
- e. Dat de Gouvernements Inspecteur, handelende namens het Gouvernement, het regt zal hebben, om een of meer der delvers aan te zeggen, en, indien vereischt, te noodzaken, om van eenige delverij, waarover hij toezigt heeft, te vertrekken, zoodra hij zulks voor de rust en veiligheid mogt noodig achten.
- f. Dat elk delver zich moet verbinden, om aan den Gouvernements Inspecteur *gratis* hulp te verleen in het uitoefenen van zijne pligten, wanneer zijne hulp wordt geesicht, ten einde geweld of oproer te keeren, en oproermakers of andere misdadigers te arresteren en te stellen in handen van de regterlijke magt.
- g. Dat geen delverij (aanspraak) door een delver zal worden overgemaakt aan een ander, zonder toestemming van den Gouvernements Inspecteur.
- h. Dat elk delver gehouden en verplicht zal zijn om de bovengemelde Regulatien, en zoodanige verdere Regulatien als nog door de autoriteiten van den Oranjevrijstaat mogen worden vervaardigd ter regeling van diamantzoeken, te onderteekenen en te gehoorzamen.

8.—In zaken van dringende noodzakelijkheid zal de Gouvernements Inspecteur het regt hebben om een lid van het Committee van Bestuur, in volgend artikel vermeld, tijdelijk in zijne plaats te stellen, mits daarvan dadelijk rapport doende aan den Staatspresident, door wien verdere voorzieningen zullen worden gemaakt, indien noodzakelijk.

9.—Op elke plaats waar een delverij is opgericht, zal een Committee van Bestuur worden zamengesteld, bestaande uit zes leden, waarvan de Gouvernements Inspecteur of zijn plaatsvervanger *ex officio* Voorzitter zal zijn;—de leden van het Committee van Bestuur zullen worden gekozen uit en door de aanwezig zijnde delvers;—vier leden van het Committee van Bestuur zullen een quorum uitmaken; de Voorzitter zal bij staking van stemmen eene beslissende stem hebben.

10.—Het Committee van Bestuur zal zoodanige Regulatien mogen vervaardigen als noodig zullen bevonden worden voor de goede orde, plaatselijke aangelegenheden en maatschappelijk bestuur der delverijen, doch zullen dezelve dadelijk rapporteren aan den Staatspresident en onderworpen zijn aan de goedkeuring van den Uitvoerenden Raad.

11.—Ingeval geen Committee van Bestuur, als bepaald bij Artikel 9, zamengesteld kan worden, of ingeval zoodanig Committee van Bestuur zal ophouden te bestaan of onbevoegd zal worden, zal de Gouvernements Inspecteur het volle gezag hebben, en de pligten vervullen aan een Committee van Bestuur bij deze Ordonnantie opgedragen.

12.—De leden van het Committee van Bestuur zullen het regt niet hebben om voor hunne diensten belooning te eischen.

13.—Bij vertrek, resignatie, dood, zware ziekte of afwezigheid van een of meer der leden van het Committee van Bestuur, mogen de vacaturen door de aanwezig zijnde delvers worden opgevuld door andere leden, uit hun midden te kiezen.

14.—Dat elke Gouvernements Inspecteur borg zal stellen, alvorens de aanneming van zijne pligten, wegens zijne geldelijke verantwoording, krachtens deze Ordonnantie, ten genooge van den Uitvoerenden Raad, in de somma van £500, en zal geregeld op of vóór den vijfden dag van elke maand aan den Landdrost van zijn district verslag doen van zijne gehoudene geldelijke administratie, gedurende de voorgaande maand, en hij zal het geld bij dien ambtenaar inbet len, en zal voortzich gehouden zijn maandelijks schriftelijk rapport in te zenden naar ZHEd. den Staatspresident, van zijne verrigtingen en van den algemeenen toestand van zaken bij de delverij.

15.—Dat het Uitvoerend Gezag het regt zal hebben, indien zulks voor de publieke veiligheid volstrekt wordt vereischt, een getal, echter niet te bovengaande zes, Gouvernements konstabels te plaatsen op elke Gouvernements of private delverij, tot hulp en ondersteuning van den Gouvernements Inspecteur en Committee van Bestuur; in tijden van gevaar echter mag de Staatspresident en Uitvoerende Raad den Gouvernements Inspecteur met verdere hulp ondersteunen.

16.—Ingeval ZHEd. de Staatspresident en de Uitvoerende Raad besluiten mogt, nit kracht van Artikel 4 van deze Ordonnantie, dat het Gouvernement de plaatsen, waar edelgesteenten en kostbare metalen zijn gevonden, niet tegen compensatie wil overnemen, zal het Gouvernement nogtans op zoodanige plaatsen delverijen toelaten, onder Gouvernements toezigt, en voortzich onder zoodanige Regulatien als reeds zijn of hierna mogen worden gemaakt, betrekkelijk plaatsen, door het Gouvernement voor compensatie overgenomen.

17.—Op plaatsen waar delverijen zijn opgericht, en vallende onder degenen, gemeld in het voorgaande artikel, zullen de Gouvernements Inspecteurs de helft van de geldelijke opbrengst van alle licentien voor aanspraken storten in handen van de eigenaren dier plaatsen, of hunne gevolmagtigden, onder afgifte van kwitantie, en de andere helft zal door die ambtenaren worden verrekend, zoo als bepaald bij Artikel 14 van deze Ordonnantie, ten einde Gouvernements kosten, gepaard met het honden van toezigt over de delverijen, te dekken.

18.—Voor het geval delverijen op aparte plaatsen mogen worden gevestigd, welke plaatsen echter niet verder van elkander zijn verwijderd dan twee uren te paard, zal een en dezelfde Gouvernements Inspecteur op zoodanige plaatsen jurisdictie mogen uitoefenen.

19.—Dat aan ZHEd. den Staatspresident en Uitvoerenden Raad worde opgedragen, zoodanige Regulatien voor de delverijen te vervaardigen, betrekkelijk hout, water en grazing voor vee, als verder voor gebouwen, landerijen en standplaatsen voor handel, als zij noodig mogen achten, en de eigenaren van plaatsen waarop zoodanige delverijen zijn, moeten zich aan de Regulatien onderwerpen.

20.—Dat Art. I van deze Ordonnantie niet van toepassing zal zijn op plaatsen waarop delverijen reeds zijn geopend.

21.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben na publicatie.

Aldus bepaald en vastgesteld op den 2den dag van Junij, 1871.

De Voorzitter, G. P. VISSER,

De Secretaris, J. Z. DE VILLIERS.

ORDONNANTIE No. 4, 1871.

Ordonnantie voor de Weeskamer in den Oranjevrijstaat, regelende de wijze van behandeling en administratie van boedels van overledene personen, vastgesteld door den Hoogedelen Volksraad in deszelfs zitting van 24 Mei, 1871.

Nademaal tot hiertoe de boedels van personen, in dezen Staat stervende, zoowel van diegenen die testamenten hebben nagelaten, als van diegenen die zonder testamenten zijn gestorven, zijn geadministreerd geworden onder de voorzieningen van Ord. No. 104, van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop, en dewijl er verscheidene artikelen van gemelde Ordonnantie zijn, die niet toepasselijk zijn voor dezen Staat, en daar het noodig is bevonden om voorzieningen daaromtrent te maken, zoo wordt mits deze vastgesteld en bepaald:—

ALGEMEENE BEPALINGEN.

1.—Dat alle verrigtingen, die door den Landdrost van Bloemfontein, als Weesheer, en zijne vertegenwoordigers, of door den Registrateur van Akten, als zijn' voorganger in die betrekking, vóór het inwerkingkomen van deze Ordonnantie, ter goedertrouw zijn gedaan, en overeenkomstig de bepalingen van gemelde Ordonnantie No. 104, voor zoo verre dezelve alhier uitvoerbaar waren, worden hierdoor goedgekeurd, vastgesteld en bekrachtigd, en na de inwerkingkoming van deze Ordonnantie, zal de gemelde Ordonnantie No. 104 ophouden van kracht te zijn in dezen Staat.

2.—De betrekking van Weesheer zal voorloopig verbonden blijven met die van Landdrost van Bloemfontein, doch zoodra de geldmiddelen de aanstelling van eenen afzonderlijken ambtenaar tot Weesheer veroorloven, en daartoe dringende noodzakelijkheid blijkt te bestaan, kan de Volksraad tot zoodanige aanstelling overgaan.

Er zal een afzonderlijk persoon worden aangesteld met den titel van *Weesheer van den Oranjevrijstaat*, en gemelde betrekking zal voortaan niet meer verbonden blijven met het Landdrostschap van Bloemfontein. De Weesheer zal belast wezen met het opzigt over de behandeling en administratie der boedels van personen, die reeds overleden zijn, of hierna zullen komen te overlijden in dezen Staat, alsook van diegenen, die elders zijn overleden of nog overlijden zullen, wier boedels of geheel of ten deele in dezen Staat zijn onder de bepalingen dezer Ordonnantie, en toezigt te houden en te waken over de belangen van minderjarige erfgenamen.

3.—Die Ambtenaar zal verplicht zijn, zonder verzuim, de stukken en documenten, thans berustende onder den Landdrost van Bloemfontein, als Weesheer, alsmede alle schepenkennissen, kinderbewijzen en andere documenten, boeken en gelden, onder behoorlijken inventaris over te nemen, en voor dezelve voldoende kwitantien aan hem te geven.

4.—De Weesheer zal verplicht wezen om een alphabetisch register te houden van alle overledene personen, wier boedels reeds in handen zijn van den Landdrost van Bloemfontein, als Weesheer, of nog in handen van den Weesheer zullen gesteld worden, inhoudende al de verrigtingen kortelijk maar duidelijk opgeteekend, welk boek zal genoemd worden *Register van overledene personen*.

5.—De Weesheer zal ook verplicht wezen, om behoorlijk boek te houden van alle leges en andere gelden door hem ontvangen, volgens zoodanige vormen als hem door ZHEd. den Staatspresident zullen worden voorgeschreven, en zal ook, op of voor den vijftienden dag van iedere maand, eene behoorlijke rekening van alle leges door hem ontvangen gedurende de laatst afgeleopene maand, opmaken, dezelve aan den Thesauriergeneraal uitbetalen, en zoodanige rekening aan den Auditeurgeneraal inleveren, met eene kwitantie van den Thesauriergeneraal, dat hij zoodanige leges heeft ontvangen. De Thesauriergeneraal zal verplicht wezen eene kwitantie in duplo te geven.

6.—De Weesheer zal ook op of vóór den vijftienden van iedere maand eene rekening opmaken van alle gelden, door hem gedurende de laatst afgelopen maand ontvangen, welke aan eenigen boedel behooren, meldende den dag wanneer die gelden ontvangen zijn, het nummer van den boedel, volgens het register in Artikel 4 bedoeld, den vollen naam en gewezen woonplaats van den overledene, den naam en de capaciteit des persoons, door wien zoodanig geld wordt gestort, en wat met hetzelfde is gedaan, welke rekening zal zijn overeenkomstig de hieraan geannexeerde Schedule B.—Hij zal verder, na het einde van ieder jaar, daarvan eene andere rekening opmaken in denzelfden vorm, die overeen moet komen met de maandelijksche rekeningen.

7.—De Weesheer zal gerechtigd wezen om alle zoodanige leges te chargeren en te ontvangen, die reeds bij Ordonnantie No. 3, 1859, alsmede door deze Ordonnantie zijn bepaald, of van tijd tot tijd bij verdere Ordonnantien door den HEd. Volksraad hieromtrent zullen worden bepaald.

8.—De Weesheer zal verplicht zijn eenig kapitaal, dat ter Weeskamer zal worden gedeponceerd, met aanwijzing van den naam van den inbrenger, datum van inbrenging, namen en voornamen der regthebbenden, en van den boedel tot welke hetzelfde behoort, dadelijk na ontvangst tegen kwitantie, ten kantore van den Thesaurier-Generaal over te storten, en die kwitantie bij de stukken van den boedel te voegen. Bij ontvangst van zoodanig kapitaal zal de Thesaurier-Generaal daarvan onder een afzonderlijk hoofd “Weeskamer,” die gelden in ontvangst nemen en maandelijks van die ontvangst bij zijne rekening op de gewone wijze aan den heer Auditeur-Generaal verslag doen. Op aanvraag en volgens wettige bewijsstukken, door den Weesheer gecertificeerd, zullen die gelden door den Thesaurier-Generaal regtstreeks aan de belanghebbenden worden terugbetaald met de renten, of de renten afzonderlijk, beiden gerekend tegen zes percent per jaar,* en van die betalingen evenzeer maandelijks onder hetzelfde hoofd in deszelfs uitgaven doen blijken.

9.—In alle actien of processen door of tegen den Weesheer in zijne capaciteit voor eenig Geregtshof van dezen Staat te worden ingesteld, zal het genoeg wezen hem te beschrijven met den titel: “Weesheer van den Oranjevrijstaat,” zonder zijne naam te noemen.

10.—Er zullen van tijd tot tijd in iedere wijk en elk dorp van dezen Staat een of meer personen door het publiek gekozen worden als beëdigde taxateurs.† De kiezing zal gehouden worden overeenkomstig de bepalingen tot het kiezen van veldkornetten, vervat in Ordonnantie No. 1, 1856, en de President zal zoodanige personen, die gekozen zijn, aanstellen, en zoodanige aanstelling in de *Gouvernements Covenant* doen publicceeren, zonder eenig onnoodig verzuim; en die taxateurs zullen den eed afleggen bij den Landdrost van het district, alwaar zij woonachtig zijn, volgens Schedule C, doch de thans bestaande taxateurs zullen in functie blijven tot tijd en wijle de kiezingen zullen plaats vinden, welke kiezingen binnen drie maanden na publicatie dezer wet moeten geschieden, zullende zoodanige personen echter weder verkiesbaar zijn.

11.—Zoodanig beëdigd taxateur zal verplicht wezen om binnen den tijd van zes dagen, nadat hij daartoe door den Weesheer schriftelijk zal worden gelast, of daartoe door den belanghebbende in eenig boedel verzocht, zich naar de plaats, alwaar de boedel is, begeven en dezelve volgens zijne beste kennis en wetenschap taxeren, en daarvan inventaris en taxatie, zonder onnoodig verzuim, aan den Weesheer inzenden, met bijvoeging van zoodanige aanmerkingen omtrent dezelve, als mogt noodig zijn; hij zal voor zijne werkzaamheden en het maken van zoodanigen inventaris en taxatie gerechtigd wezen tot de ontvangst van de reiskosten, commissie en andere leges in Schedule D vermeld.

* Zie Art. 24, Ord. No. 15, 1877.

† Zie Arts. 47 en 48, Ord. No. 14, 1877.

12.—Dat de Landdrost van ieder district, met uitzondering van dien van Bloemfontein, in zijn district de vertegenwoordiger wezen zal van den Weesheer voor de uitoefening der bepalingen dezer Ordonnantie, voor zoover zulks noodig mogt zijn, en zij zullen ieder volgens de geschrevene instructie in elke zaak van den Weesheer te handelen hebben, en verplicht wezen met de eerste post, na het einde van iedere maand, alle leges en andere gelden, door hen voor de Weeskamer ontvangen, met behoorlijke rekeningen, zooals in artikel 21 is voorgeschreven, aan den Weesheer opzenden, ten einde door hem aan den Thesaurier-Generaal te worden inbetaald, of volgens de bepalingen dezer Ordonnantie er mede te handelen.

13.—De Weesheer zal verplicht zijn om alle twaalf maanden eene kennisgeving, meldende de volle namen der boedels, het bedrag van gelden in zijne handen gedeponeerd, en waarvan de erfgenamen onbekend zijn, in de *Gouvernements Courant* alhier te doen publiceeren, en daarin alle belanghebbenden op te roepen, om hunne regten op zoodanige gelden in te leveren met de noodige bewijzen.

14.—Wanneer zoodanige gelden gedurende den tijd van 25 jaren ongeëigend blijven, of ongeëigend zijnde, de partijen in gebreke zijn gebleven om hun regt daartoe voldoende te bewijzen, dan zullen dezelve in de algemeene kas worden gestort en Gouvernements eigendom worden, en niemand zal daarna onder eenige omstandigheid hoegenaamd gerechtigd wezen om zoodanige gelden ten eenigen tijde daarna te reclameren, en de boedel waaraan dezelve te voren behoorde, zal geheel afgesloten worden, mits dat dezelve behoorlijk alle twaalf maanden, gedurende dien tijd, volgens Artikel 13, is gepubliceerd geworden.

15.—De Weesheer zal een brievenboek houden, waarin kopijen van alle brieven door hem geschreven, volgens nommer en datum, zullen ingeschreven worden.

16.—(*Verrangcn door Ordonnantie No. 29, 1877.*)

17.—Jeder persoon die inzage of kopijen van eenig document in het kantoor van den Weesheer begeert, kan zulks verkrijgen bij betaling van de leges daarvoor bij Ordonnantie No. 3, 1859, bepaald.

OVIE BOEDELN VAN PERSONEN DIE EEN TESTAMENT NALATEN.

18.—Wanneer een persoon in dezen Staat zal komen te overlijden en een testament nalaten, dan zal de naastbestaande, of de persoon in wiens huis hij of zij gestorven is, verplicht wezen om binnen zes weken na het overlijden van zoodanig persoon, eene sterfkennis onder zijne of hare handteekening, meldende den vollen naam des overledenen, zijnen of haren ouderdom en woonplaats van zijne of hare ouders, den vollen naam zijner of harer echtgenoot, en de kinderen die in leven zijn, den datum van overlijden, alsmede van het testament, en of hij of zij enig eigendom, roerend of onroerend, of wel beide, heeft nagelaten, en den datum der sterfkennis aan den Weesheer of zijnen vertegenwoordiger in te zenden, tesamen met het testament.

19.—Bij ontvangst van de sterfkennis en het testament, bedoeld in Artikel 18, zal de Weesheer zonder verzuim de noodige brieven van administratie, in den vorm volgens Schedule F, aan den in het testament benoemden executeur afgeven, bij betaling van de door de wet bepaalde leges en zegelgeld; doch in geen geval zullen eenige brieven van administratie uitgereikt worden aan personen niet woonachtig in dezen Staat, of die anderszins door de wet onbevoegd zijn.

20.—Na het ontvangen van brieven van administratie zal de executeur verplicht wezen, binnen zes weken eene kennisgeving in de *Gouvernements Courant*, alsmede in zoodanige andere couranten als hij naar omstandigheden mogt noodig vinden, te doen publiceeren, de crediteuren en debiteuren oproepende hunne

vorderingen in te leveren, en hunne schulden te betalen binnen een door hem te bepalen tijd, mits dat hij daarvoor minstens zes weken daarna kennis zal geven, welke kennisgeving in alle Geregts'hoven zal aangenomen worden als voldoende, aan elk en ieder persoon, die belang heeft in den boedel, zonder dat het noodig zal zijn voor den executeur, dat hij of zij die kennisgeving heeft gezien.

21.*—De executeur in iederen boedel zal verplicht wezen om binnen den tijd van zes maanden van den datum zijner aanstelling door den Weesheer, eene behoorlijke rekening van zijne administratie des boedels, gestaafd door de noodige bewijzen, tezamen met eene distributierekening van het batig saldo des boedels onder de crediteuren en erfgenamen met eene lijst van alle alsdan nog uitstaande schulden ten favoure des boedels, aantoonende welke goed en welke slecht zijn, alsook van het nog onverkochte eigendom des boedels, met de redenen waarom dezelve niet is verkocht geworden ten kantore van den Weesheer in te leveren, en hij zal in de *Gouvernements Courant* daarvan eene kennisgeving doen publiceeren, alle belanghebbenden oproepende, om binnen den tijd van minstens vier weken na de publicatie, hunne objectien tegen zoodanige rekening van administratie en distributie ten kantore van den Weesheer in te leveren.

22.—Indien de executeur door onvoorziene omstandigheden belet wordt om de rekeningen en lijsten binnen den tijd in Artikel 21 vermeld, op te maken en in te leveren, dan zal hij verplicht wezen om minstens veertien dagen voor het verloop van dien tijd eene schriftelijke applicatie aan den Weesheer in te zenden, meldende hoeveel langer tijd hij vermoed noodig te hebben, en vergezeld met eene beëdigde verklaring van de omstandigheden, waardoor hij belet is geworden om aan de bepalingen van Artikel 21 te voldoen, en daarop zal de Weesheer zoodanige order geven en zooveel uitstel verleenen, als onder de omstandigheden het best voorkomt, en daarvan ten koste des boedels eene kennisgeving in de *Gouvernements Courant* doen publiceeren.

23.—Wanneer binnen den tijd, in Artikel 21 bepaald, voor het inleveren van objectien tegen de rekeningen van administratie en distributie des boedels geene objectien zijn ingeleverd, dan zal de Weesheer zoodanige rekeningen goedkeuren en de uitbetaling gelasten, en de executeur zal dadelijk op ontvangst van zoodanige goedkeuring, daarvan kennis geven in de *Gouvernements Courant*.

24.†—Wanneer er objectien binnen den bepaalden tijd zullen ingeleverd worden tegen die rekeningen van administratie en distributie van eenigen boedel, zal de partij, dezelve makende, aan den executeur des boedels, alsmede aan den Weesheer, zonder eenig verzuim, daarvan schriftelijk kennis geven, en daarna zal de Weesheer zoo spoedig mogelijk eenen dag bepalen wanneer hij die objectien zal onderzoeken en beslissen in tegenwoordigheid van partijen, mits dat zijne uitspraak over zoodanige objectien zal onderworpen zijn aan revisie voor het Rondgaande Hof, en de uitspraak van het Rondgaande Hof onderworpen zijn aan appel naar den Uitvoerenden Raad, als Hof van hoogste ressort.

25.—Geen executeur zal vermogen om enige vordering tegen den boedel uit te betalen voor dat zijne rekening zal zijn goedgekeurd, uitgezonderd de leges, zegel en andere gelden, aan het Gouvernement competerende, de rekening van geneeskundige diensten en medicijnen van de laatste ziekte van den overledene en de kosten der begrafenis; anders handelende, zal hij persoonlijk verantwoordelijk worden voor enige tekortkoming in den boedel, ingeval dezelve later zal blijken insolvent te zijn.

26.—Wanneer de executeur, na gedaan onderzoek zal bevinden, dat de boedel insolvent is, dan zal hij dadelijk zijne rekening van administratie opmaken en den boedel als insolvent doen verklaren.

* Zie Art. 44, Ord. No. 14, 1877.

† Zie Art. 45, Ord. No. 14, 1877.

27.—Na uitbetaling der vorderingen tegen den boedel, en dezelve geheel afgesloten zijnde, zal de executeur de erfportien der meerderjarige erfgenamen, zonder onnoodig verzuim uitbetalen, en die der minderjarigen zullen onder de in deze Ordonnantie, bij Artikel 32 vereischte securiteit, onder de langstlevenden mogen blijven berusten, indien bij het testament niet anders bepaald is; daarna zal hij alle stukken in zijne handen, ten kantore van den Weesheer stellen, waarna de Weesheer hem zijn ontslag als executeur in zoodanigen boedel zal verleenen.

28.—Het ontslag door den Weesheer van eenen executeur, als in Artikel 27 vermeld, zal een voldoende antwoord wezen op en in elke actie, die daarna tegen hem zal worden ingesteld, tenzij dat het zal bewezen worden, dat zoodanige executeur zich heeft schuldig gemaakt aan eenig bedrog in de administratie des boedels, of op eenige andere wijze daarmede onwettiglijk gehandeld heeft.

29.—Iedere executeur zal voor zijne werkzaamheden in het administreren en liquideren van iederen boedel voor belooning derzelve kunnen chargeren, te weten, vijf percent op het bedrag van alle baten des boedels, spruitende uit losse goederen en schuldvorderingen, alsmede twee en een half percent op het bedrag van alle baten, spruitende uit vaste goederen, waarvan ten behoeve van het Gouvernement door den executeur zal betaald worden vier percent op het bedrag zijner commissie, hetwelk niet tegen den boedel in rekening zal gebragt mogen worden.

30.—Wanneer eenig persoon, wiens boedel of een gedeelte daarvan, in dezen Staat zal zijn, elders zal komen te sterven, dan zal de sterfkennis en andere documenten, in Artikel 18 vermeld, zoo spoedig mogelijk worden ingezonden, en vervolgens de boedel in dezen Staat worden behandeld onder de bepalingen dezer Ordonnantie.

31.—Wanneer er in het testament van den overledenen persoon bepalingen zijn gemaakt over het beredderen zijns boedels en de administratie der erfportien zijner erfgenamen, of het verzekeren derzelve, alsmede over de voogdijschap der minderjarige erfgenamen, met uitsluiting van den Weesheer en andere beaunten van bemoeijing met dezelve, dan en in zulke gevallen zal de Weesheer alleen bevoegd zijn om de gewone documenten, volgens Artikelen 18 en 21 te eischen, en zorg te dragen dat de erfportien der minderjarige kinderen, volgens de bepalingen des testaments zullen zijn gecureerd; maar anders zal hij zich volstrekt niet met de administratie des boedels bemoeijen, en de executeur zal verplicht wezen om zich stiptelijk volgens de bepalingen des testaments te gedragen.

32.—Wanneer in het testament alleen bepaald zal worden, dat de portien der minderjarige erfgenamen van gehuwde personen, in bezit der langstlevende zal blijven berusten, zonder te bepalen hoedanige securiteit daarvoor zal worden gegeven, dan zal de Weesheer gerechtigd wezen of twee goedgestelde personen als borgen onder eene notariële acte van kinderbewijs, of anders eerste verband van vasteigendom binnen dezen Staat te eischen, als securiteit voor zoodanige erfportien; maar wanneer er in zoodanig testament de aard der securiteit zal zijn vermeld geworden, dan zal hij niet vermogen eenige andere securiteit daarvoor te eischen.

33.—Wanneer in het testament geene bepaling is gemaakt omtrent de vergoeding aan den executeur voor zijne werkzaamheden, en het beredderen, administreren en liquideren van den boedel, dan zal hij gerechtigd wezen tot dezelfde betaling, onder dezelfde voorwaarden als in Artikel 29 is bepaald.

34.—Wanneer in den boedel van gehuwde personen, waarvan één overleden is, de langstlevende, niettegenstaande het testament bepaalt, dat de erfportien der minderjarigen onder zijne of hare berusting mogen blijven, verkiezen zal om zoodanige portien aan den Weesheer te overhandigen, zal hij of zij daartoe het regt hebben, en de Weesheer zal verplicht wezen om dezelve te ontvangen onder behoorlijke kwitantie.*

* Zie Art. 23, Ord. No. 15, 1877.

35.—De executeur in iederen boedel zal in het invorderen der uitstaande gelden en verkoopingën, als anderszins, van de roerende en onroerende goederen, den boedel behoorende, volgens de bepalingen van het testament handelen. En wanneer er in het testament daaromtrent geene voorzieningen gemaakt zijn, dan zal hij de schulden met den meesten spoed invorderen, en de langstlevende zal het regt hebben om te kiezen, of het roerend of onroerend eigendom voorzeggd, zal getaxeerd worden door eenen gezworen taxateur, en onder hem of haar blijven bernsten, onder securiteit, volgens Artikel 32, of dat zoodanig eigendom zal verkocht worden, en alsdan de erfportien der minderjarigen in handen van den Weesheer te stellen als in Artikel 34. En de executeur zal zoodanige goederen voorzeggd, volgens keuze van de langstlevende, of laten verkoopen, of taxeren.

OVER DE BOEDELS VAN PERSONEN DIE GEEN TESTAMENT NALATEN.

36.—Wanneer iemand, wiens boedel of geheel dan wel gedeeltelijk in dezen Staat gelegen is, binnen de grenzen van dezen Staat zal komen te overlijden, zonder testament na te laten, dan zal de naastbestaande, of de persoon in wiens huis hij of zij gestorven is, verplicht wezen om binnen zes weken na den dood de sterfkennis, en voor zoo ver zulks hem doenlijk is, inventaris zijner of harer goederen op te maken, en met zoodanige andere informatie als mogelijk, aangaande zijne of hare nalatenschap, alsmede taxatie van den boedel door een' bezworen taxateur, aan den Weesheer of zijnen vertegenwoordiger op te zenden.

37.—Wanneer een persoon, wiens boedel of een gedeelte daarvan in dezen Staat is gelegen, elders zonder testament zal komen te overlijden, dan zal eenige belanghebbende bij den boedel, de sterfkennis, inventaris en taxatie aan den Weesheer inzenden.

38.—Dadelijk na ontvangst van de stukken in Artikels 36 en 37 vermeld, zal de Weesheer verplicht wezen om in de *Gouvernements Courant* van dezen Staat een Edict te doen publiceren, meldende den vollen naam van den overledene en de plaats zijner laatste woning, waarin hij de naastbestaande bloedverwanten, creditteuren en andere belanghebbenden zal oproepen, om ten zijnen kantore of ten kantore van een der Landdrosten in dezen Staat, op zoodanigen datum als hem onder de omstandigheden voorkomt het best geschikt tot dat einde, een executeur datief te kiezen, alsmede een voogd voor de minderjarige kinderen.

Ingeval echter des overledenen boedels niet meer dan £40 (Veertig Ponden Sterling) in waarde zal belooopen, zal de Weesheer bij magte zijn, en wordt hij mits deze gelast om dadelijk, namelijk zonder publicatie van edicten en het houden van bijeenkomsten als voormeld, iemand meest geschikt daartoe, als executeur datief te benoemen, ten einde den boedel te beredderen.

39.—De Weesheer of de Landdrost, voor wien zoodanige bijeenkomst, als in Artikel 38 is bepaald, gehouden wordt, zal verplicht wezen om volledige notulen van al de verrigtingen derzelve te houden; en wanneer dezelve door den Landdrost gehouden wordt, zal hij verplicht zijn om zoo spoedig doenlijk de origineele notulen naar den Weesheer op te zenden, ten einde te zijnen kantore te worden bewaard, welke notulen eigenhandig door de tegenwoordig zijnde belanghebbenden en den Weesheer of Landdrost zullen worden geteekend.

40.—Wanneer de executeur zijne toestemming daartoe gegeven en de vereischte securiteit ter satisfactie van den Weesheer gesteld heeft, dan zal de Weesheer verplicht wezen om zoo spoedig mogelijk aan hem de noodige brieven van administratie te verleen, volgens den vorm in Schedule F bepaald.

41.—Indien zoodanig persoon, als in Artikel 36 vermeld, zonder testament komende te overlijden, gehuwd was, zal de langstlevende in bezit van den boedel mogen blijven, indien hij of zij securiteit stelt naar genoegen van den Weesheer, als in Artikel 32 vermeld, voor de erfportien der minderjarige kinderen, en de

gezegde boedel zal door een' gezworen taxateur getaxceerd worden, of indien de langstlevende niet verkiest op zoodanige wijze in het bezit des boedels te blijven, zal de executeur verplicht zijn alle goederen des boedels te doen verkoopen bij publieke veiling, en verder te handelen overeenkomstig Artikel 34.

42.—Dadelijk na ontvangst van de brieven van administratie, zal de executeur verplicht wezen zich verder in de bereddering van den boedel te gedragen volgens de voorschriften van Artikels 20 tot 28, en gerechtigd wezen tot dezelfde belooning, als in Artikel 29 aan eenen executeur testamentair toegestaan.

OVER VOOGDEN.

43.—Wanneer eenig persoon door het testament van den overledene als voogd over de minderjarige erfgenamen is benoemd en door den Weesheer aangesteld, zal hij zich in zijne voogdijschap stiptelijk moeten gedragen volgens voorschriften van zoodanig testament, en zal daarvan een verslag moeten doen, tenzij zulks door het testament onnoedig is verklaard en verboden.

44.—Ingeval de overledene geen testament heeft nagelaten, of bij testament geene benoeming heeft gedaan van voogden, zal zoo veel doenlijk tot kiezing van een voogd over de minderjarige erfgenamen, worden gehandeld als voorschreven, met betrekking tot het kiezen en aanstellen van een' executeur datief.

MENDEL-ONDERWERPEN.

45.—In alle processen die door of tegen eenigen executeur of voogd voor eenig Geregts-hof zullen worden gebragt, zal het in regten genoegzaam zijn om ten bewijze van zijne bevoegdheid, een door den Weesheer gecertificeerde copij zijner aanstelling over te leggen.

46.—Wanneer door eenig competent Geregts-hof een vonnis zal worden uitgesproken tegen eenigen boedel, dan zal hetzelfde tegen de baten van den boedel executabel wezen.

47.—Wanneer er meer dan eenen executeur testamentair of datief in eenen boedel zijn zal, dan zullen zij de belooning, door Artikel 29 toegestaan, onder zich verdeelen, zoo als zij met elkander mogen overeenkomen, maar mogen geenszins meer vorderen.

48.—Wanneer er meer dan eenen executeur testamentair of datief in eenen boedel is, zal de één aansprakelijk zijn voor de handelingen van den ander tot het volle bedrag des boedels.

49.—Wanneer de executeuren in eenigen boedel schuldig zullen bevonden zijn aan eenig moedwillig verzuim in hunne pligten, als in deze Ordonnantie voorschreven, dan zullen zij de belooning in Artikel 29 toegestaan verbeuren, en daarenboven verplicht wezen om alle schade aan den boedel, door zoodanig verzuim, uit hunne eigene middelen te vergoeden.

50.—Ieder persoon door een competent Geregts-hof aan moedwillig verzuim schuldig bevonden voor het niet inzenden van de stukken, volgens Artikels 18, 36 en 37 vereischt, zal onderworpen zijn aan eene boete van niet minder dan een pond sterling, behalve de vergoeding aan den boedel van eenige schade door zoodanig verzuim veroorzaakt.

51.—Alle Ordonnantien en bepalingen, in strijd zijnde met deze Ordonnantie, worden hiermede herroepen en vernietigd.

52.—Deze Ordonnantie zal in de eerstvolgende *Gouvernements Courant* gepubliceerd worden en kracht van wet hebben na publicatie.

SCHEDULE B.

Rekening van gelden, behoorende aan de boedels van overledene personen, door den Weesheer ontvangen in—

No.	Namen en capaciteit van de personen van wien ontvangen.	Naam, beroep en woonplaats van de overledene.	Bedrag inbetaald.			Datum van inbetaling.	Hoe of die gelden zijn besteed geworden en wanneer.
			£	s.	d.		

SCHEDULE C.

Ik, C D., van beroep ———, wonende te ———, als de Taxateur door het Gouvernement van den Oranjevrijstaat, voor de Weeskamer van dezen Staat, voor het district ——— aangesteld, zweer plegtiglijk dat ik als zoodanig, zonder gunst of ingenomenheid, iedere boedel zal taxeeren volgens de zuivere waarde derzelve, naar het beste van mijn vermogen, kennis en wetenschap.

(Get.)

C.D.

Voor mij beëdigd op heden den ——— dag van ——— 18——, te ———.

(Get.)

GH.

SCHEDULE D.

De gezworen Taxateur van de Weeskamer in den Oranjevrijstaat, is gerechtigd tot de volgende belooning voor het inventarissen en taxeeren van iederen boedel in het dorp waar hij woonachtig is:—

Voor het opmaken van inventaris voor de eerste bladzijde van 100 woorden	£0	3	0
Voor iedere volgende bladzijde van 100 woorden	0	1	0
Voor het maken van copijen van inventaris en taxatie wanneer door partijen zulks verlangd wordt, voor iedere copij een derde van de kosten van het origineel.			
Voor het waarderen van een vast eigendom	0	10	6
Voor het waarderen van roerende goederen	1	1	0
Buiten het dorp, daarenboven zal hij gerechtigd wezen voor iederen dag van zes uur te paard, uit en te huis, voor zijn persoon	1	10	0
En voor kar en paarden te rekenen per dag	1	10	0

SCHEDULE E.

Sterfkennis,—overeenkomstig No. ———.

- 1.—Naam van den overledene.
- 2.—Geboorteplaats van den overledene.
- 3.—Naam der ouders van den overledene.
- 4.—Ouderdom van den overledene.
- 5.—Beroep.
- 6.—Getrouwd of ongetrouwd, weduwnaar of weduwe.
- 7.—Dag van het sterfgeval.
- 8.—In welke huis of waar de persoon gestorven is.
- 9.—Of er een testament is.
- 10.—Welke goederen nagelaten, roerende of onroerende, of beide.
- 11.—Namen der kinderen van den overledene, en of mondig of onmondig.

SCHEDULE F.

Oranjevrijstaat, —————.

Bij deze wordt behoorlijk aangesteld als Executeur —————, en zoo doende gemachtigd den boedel van —————, overleden, te vereffenen, en tevens als voogd over de nagelatene minderjarige kinderen te ageren.

—————,
Meester der Weeskamer.

Weeskamer, Bloemfontein. ————— 18——.

ORDONNANTIE No. 1, 1872.

Ordonnantie, vastgesteld door den HED. Volksraad van den Oranjevrijstaat, tot vergemakkelijking der apprehensie van zekere Misdadigers die mogten vlugten van de Kolonie Natal naar eenige plaats binnen het grondgebied van dezen Staat.

Nademaal personen die misdaden bedreven hebben binnen het grondgebied of het gezag van de Kolonie Natal, somtijds vlugten naar dezen Staat, en het noodig is te zorgen voor de gevangenneming van zoodanige misdadigers in dezen Staat, ten einde zij teruggezonden kunnen worden naar het grondgebied of de plaats waar zulke misdaden mogten zijn bedreven, om aldaar volgens Wet te worden behandeld; Zij het daarom vastgesteld door den Volksraad van den Oranjevrijstaat, als volgt:—

1.—Dat ingeval te eeniger tijd aanzoek zal worden gedaan door het Gouvernement van de Kolonie Natal, tot uitlevering aan de Justitie van eenig persoon, die beschuldigd zijnde met de misdaad van moord, of van eene poging tot moord, of van brandstichting, of van schaking, of van rooverij, of van falsiteit, of van het uitgeven van eenige vervalschte securiteit voor geld, bedreven binnen de jurisdictie van gezegde Kolonie Natal, gevonden zal worden binnen dezen Staat, het wettig zal zijn voor ZHED. den Staatspresident of ander ambtenaar belast met de Regeering van opgemelden Staat, indien het hem zal goeddunken, maar niet anders, door een lastbrief onder zijne hand en zegel, te kennen te geven dat zoodanig aanzoek is gedaan geworden, en te eischen dat alle Landdrosten, Vrederegters, en andere ambtenaren der Justitie binnen hunne verschillende en respectieve jurisdicties zich dienovereenkomstig zullen gedragen en bijstand zullen verleen en in de gevangenneming van den aldus beschuldigten persoon en zoodanig persoon overgeven in de gevangenis, met het doel om uitgeleverd te worden aan de Justitie, en daarop zal het wettig zijn voor eenigen Landdrost, Vrederegter, of ander bevoegde beambte in dezen Staat, onder eede te onderzoeken eenig persoon of personen aangaande de waarheid van zoodanige beschuldiging, en op zoodanige getuigenis als overeenkomstig de Wet van dezen Staat zou strekken tot regtvaardiging van de gevangenneming en het committeeren voor eenig Hof van den aldus beschuldigten persoon, indien de misdaad of overtreding waarmede hij of zij aldus beschuldigd zal zijn, bedreven is geworden binnen dezen Staat, zijn lastbrief tot gevangenneming van zulken persoon uitgeven en alzoo zulk een persoon committeeren naar de gevangenis, om aldaar te verblijven totdat hij is uitgeleverd ten gevolge van zoodanig aanzoek als bovengemeld.

2. Mits altijd dat in elk geval afschriften van de verklaring of verklaringen, waarop de oorspronkelijke lastbrief tot gevangenneming van den misdadiger uitgevaardigd door den Magistraat of andere gezaghebbenden in de Kolonie Natal is verleend, gecertificeerd onder de hand en het zegel van het kantoor der bearbte van de Kolonie Natal, die zulk aanzoek doet kan aangenomen worden als bewijs van de misdadigheid van den aldus gevangen genomen persoon.

3.—Op de verklaring van zoodanigen Resident Magistraat of Vrederegter, dat zulk een veronderstelden misdadiger gecommittced is ter gevangenis, zal het wettig zijn voor den Staatspresident of andere beambte, belast met de Regeering van den Oranjevrijstaat, bij lastbrief onder zijne hand en zegel, te gelasten, dat de aldus gecommitteerde persoon worde uitgeleyerd aan zoodanig persoon of personen als geauthoriseerd zullen zijn door een lastbrief onder de hand van den beambte der gezegde Kolonie, die een aanzoek doet als bovengemeld, dealdus gecommitteerden persoon te ontvangen en zoodanig persoon te vervoeren naar de grenzen der gezegde Kolonie; en indien de aldus beschuldigde persoon zal ontvlugten uit eene zoodanige bewaring, waartoe hij of zij zal zijn overgegeven als bovengezegd, zal het wettig zijn zulk een persoon weder gevangen te nemen op dezelfde wijze als eenig persoon, beschuldigd van dezelfde misdaad binnen dezen Staat, weder gevangen genomen zou worden na eene ontvlugting.

4.—Wanneer eenig persoon, die onder deze wet gecommittced zal zijn in afwachting van uitlevering overeenkomstig het aanzoek als bovengezegd, niet uitgeleverd zal worden tengevolge daarvan, en vervoerd uit dezen Staat binnen twee maanden van af dien datum, na zoodanige bewaring, zoo zal het in elk geval wettig zijn voor het Hoogste Hof van dezen Staat of eenig Rondgaand Hof of een van deszelfs Regters op aan hen of hem gedaan aanzoek door of ten behoeve van eenig alzoo in bewaring gesteld persoon en op bewijs aan hen of hem gedaan, dat behoorlijke kennis is gegeven van het voornemen om zulk een aanzoek te doen, aan den Staatsprocureur te gelasten dat de aldus gecommitteerde persoon ontslagen worde, tenzij gegronde redenen worden voorgebragt, waarom zulk Hof of Regter een zoodanig ontslag niet zou gelasten.

5.—Deze wet zal aanvangen en in werking treden wanneer en zoo spoedig als de Staatspresident, of andere beambte belast met de Regeering van dezen Staat, bij Proclamatie onder zijne hand en het Grootzegel van dezen Staat zal verklaren en proclameren, dat de Wetgevende Raad der gezegde Kolonie Natal behoorlijke wettelijke voorzieningen zal hebben gemaakt tot gevangenneming van misdadigers die vlugten mogten naar eenige plaats binnen het grondgebied of het gezag der gezegde Kolonie, en die beschuldigd mogten zijn met bedreven te hebben binnen dezen Staat eenige van zoodanige misdaden of overtredingen als hierboven gemeld.

Gegeven te Bloemfontein, dezen 11den dag van Mei, 1872, op last van den HED. Volksraad.

(Get.)

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris Volksraad.

ORDONNANTIE, No. 2, 1872.

Ordonnantie, belangende de admis sie van Doctoren in de Regten om voor de Geregthoven in dezen Staat te practiseren.

Nademaal het noodig bevonden is, om de als Meester in de Regten gepromoveerde buitenlandsch wonende personen zonder examen te admitteren, om voor de Geregthoven van dezen Staat als Procureurs te practiseren: Zoo wordt mits deze door den HoogEdelen Volksraad vastgesteld en bepaald:—

1*.—Dat in het vervolg elk persoon die in Holland den graad van Meester in de Regten verkregen heeft, of die voor de Hoogere Geregthoven der Kaapkolonie als Advokaat is geadmitteerd, en daarvan bewijs aan ZHEd. den Staatspresident levert en zich binnen dezen Staat met der woon vestigt, als zoodanig zonder

* Zie Arts. 26 en 39, Ord. No. 14, 1877.

examen het regt zal hebben om voor de Geregtshoven van dezen Staat als Procureur te practiseren, na alvorens voor zijne admmissie £15 sterling te betalen en den eed van getrouwheid, overeenkomstig Schedule A, in handen van den Voorzitter van het Rondgaande Geregts-hof, ter eenige plaats zitting houdende, te hebben afgelegd.

2.—De aldus toegelatene personen zullen niet onderworpen zijn aan de bepalingen van Ordonnantie No. 1, 1862, met uitzondering echter van de Artikelen 6, 7, 8, 9 en 10, die van kracht blijven, luidende als volgt:—

6.—Ingeval er bij den Staatspresident klagten inkomen over wangedrag van eene Advocaat, Procureur, Notaris of Agent, in zijne betrekking als zoodanig, stelt hij dezelve in handen der Commissie in Artikel 1 vermeld, die dezelve onderzoekt en den aangeklaagde daaromtrent verhoort.

7.—Alle Landdrosten en Vrederegters zijn verplicht aan de Commissie, op daartoe door haar gedane aanvragen, alle mogelijke hulp te verleen en in het behoorlijk onderzoeken der in het eerste artikel vermelde klagten.

8.—De Commissie zendt van hare onderzoekingen in Artikelen 2, 4 en 6 vermeld, Rapport in aan den Staatspresident, die overeenkomstig dat Rapport iemand al of niet toelaat als Advocaat, Procureur, Notaris of Agent, of hem als zoodanig al of niet schorst in de uitoefening der praktijk voor eenen tijd niet te bovengaaude een jaar.

9.—Een Advocaat, Procureur, Notaris of Agent, die twee malen geschorst is, wordt, wederom in dezelfde straf vervallende, van zijne betrekking vervallen verklaard.

10.—De Commissie in Artikel 1 vermeld, vergadert te Bloemfontein, behalve wanneer zij het noodig acht elders bijeen te komen. Hare onderzoekingen geschieden in het openbaar, met dien verstande echter, dat het Gouvernement altijd het regt aan zich behoudt de handelwijze van zulke Procureurs, Advocaten, Notarissen en Agenten zelf te beoordeelen en, zoo noodzakelijk, wel te kunnen suspendeeren of te ontslaan.

De uitspraak van zoodanige Commissie zal echter onderworpen zijn aan Appel of Revisie naar het Hoogste Geregts-hof.

3.—Advocaten, onder deze Ordonnantie toegelaten, zullen zich hebben te gedragen overeenkomstig de tarieven van belooning voor Procureurs reeds nu hier bestaande of hierna te worden vastgesteld.

4.—Alle bestaande wetsbepalingen, welke met deze wet in strijd zijn, houden op van kracht te wezen bij het in werking treden derzelve.

5.—Deze wet treedt in werking op zoodanigen tijd als door den HED. Volksraad of door ZHEd. den Staatspresident nader zal worden bepaald.

SCHEDULE A.

Ik, A.B., zweer getrouwheid aan het Gouvernement van den Oranjevrijstaat en deszelfs wetten; ik beloof de wetten van den Staat te eerbiedigen en te gehoorzamen en mij dien overeenkomstig als eerlijk man te gedragen en mijn praktijk als Advokaat en Procureur getrouw voort te zetten.

Vastgesteld den 14den dag van Mei, in het Jaar Onzes Heeren, Een Duizend Acht Honderd Twee-en-Zeventig.

(Get.)

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 3, 1872.

Ordonnantie tegen het vernielen van Wild in den Oranjevrijstaat.

Nademaal in de laatste tijden in een gedeelte van den Oranjevrijstaat, blesbokken, wildebeesten, springbokken en ander wild, op eene overbodige wijze, ter wille van deszelfs vellen door personen vernield worden en Ordonnantie No. 1, 1858, niet genoegzaam daarin voorziet, wordt mitsdien door den HEd. Volksraad van den Oranjevrijstaat bepaald en vastgesteld:—

1.—Het zal niet geoorloofd zijn aan eenig persoon, om binnen dezen Staat meer springbokken, blesbokken, wildebeesten, of ander wild te dooden dan men tot gebruik van het vleesch noodig heeft; en zoo iemand voor eenig bevoegd Gerechtshof kan worden overtuigd dat hij zoodanig wild heeft gedood, slechts met oogmerk om een handel te voeren met de vellen, zal hij voor elke overtreding in eene boete van niet meer dan £15 sterling vervallen; of in gebreke van betaling, in gevangenisstraf met of zonder harden arbeid, geene drie maanden te bovengaande.

2.—Ordonnantie No. 1, 1858, zal van kracht zijn ook onder de bepalingen van deze Ordonnantie.

3.—Alle Wetsbepalingen met deze Ordonnantie in strijd worden teruggetrokken.

Deze Wet zal in werking treden eene maand na deszelfs publicatie.

Vastgesteld den 22sten dag van Mei, 1872.

(Get.)

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 4, 1872.

Ordonnantie tot het daarstellen van een Hoogste Hof van Appel in den Oranjevrijstaat, is herroepen en vervangen door Ordonnantie No. 2, 1875.

ORDONNANTIE No. 5, 1872.

Ordonnantie op het Openbaar Onderwijs voor Blanke Kinderen in den Oranjevrijstaat, is herroepen en vervangen door Ordonnantie No. 1, 1874.

ORDONNANTIE No. 1, 1873.

Ordonnantie, regelende de Pligten tusschen Meesters en Dienstboden.

Nademaal het noodig bevonden is, de pligten tusschen Meesters en hunne gekleurde Dienstboden te regelen; zij het mits dien door den HoogEdelen Volksraad van den Oranjevrijstaat, in zijne zitting van Mei, 1873, vastgesteld en bepaald:—

1.—Dat gekleurde personen zich als algemeene dienstboden kunnen verbinden, hetzij mondeling of in geschrift.

2.—Dat een mondeling kontract, om wettig te zijn, zal moeten worden aangegaan in het bijzijn van twee getuigen, of zal kunnen worden bevestigd door de getuigenis van twee personen.

3.—Schriftelijke contracten duren niet langer dan twee jaren, en mondelinge één jaar.

4.—De vorm van een zoodanig contract luidt ongeveer als volgt :—

No. ———.

CONTRACT.

Verscheen voor mij, —————, van —————, en —————. De eerste ondergeteekende verbindt zich aan den tweeden ondergeteekenden, voor den tijd van —————, als algemeen dienaar.

De tweede ondergeteekende verbindt zich aan den eersten ondergeteekenden te betalen, als loon, de som van ————— per —————, met huisvesting, voedsel en kleeding.

Gedaan te —————, op heden den ——— dag van ———, 18——.

Als Getuigen :

5.—Algemeene dienstboden zijn dezulken, die allerlei handwerk binnen of buiten 't huis, op dorpen en woonplaatsen verrigten, of vee hoeden.

6.—De respectieve Hoven van Landdrosten nemen kennis van alle geschillen tusschen meester en dienstbode, en zullen met het oog op stand, karakter en gedrag in het algemeen, en in het bijzonder naar eigen discretie, de strafbepalingen overeenkomstig Artikel 1, Ordonnantie No. 5, 1857, toepassen, te weten : Pligtverzuim, ongehoorzaamheid, brutaliteit, rustverstoring, moedwilligheid, mishandeling van dieren, achteloosheid, nalatigheid en desertie, zoo als in de verschillende afdelingen hieronder omschreven :—

- A.—Wanneer de dienstbode zijn dienst niet volgens verbindtenis aanvaard.
- B.—Wanneer de dienstbode het werk niet doet zoo als door zijnen meester, of op diens last aan hem opgedragen, volbrengt.
- C.—Wanneer hij, zijn meester, wegens ongehoorzaamheid of nalatigheid, schade aandoet.
- D.—Wanneer hij onachtzaam of zonder vlijt zijn werk verrigt.
- E.—Wanneer hij het aan hem opgedragen werk niet op den bepaalden tijd aanvaard, of hetzelfde zonder noodzakelijkheid verlaat of verwaarloost.
- F.—Wanneer hij zich door den drank onbekwaam maakt tot de behoorlijke vervulling zijner pligten.
- G.—Wanneer hij op de behoorlijke, door zijn Meester aangewezen slaapplaats niet overnacht.
- H.—Wanneer hij zonder, verlof in eigen belang, of in belang van anderen, iets van waarde, behoorende aan zijnen Meester of diens huisgenoten, gebruikt.
- I.—Wanneer hij zijn meester of diens huisgenoten door daden, woorden of dreigementen beledigd, of diens rust verstoort.
- J.—Wanneer hij eenig dier, van of door zijn meester hem toevertrouwd, mishandelt of beschadigt, of eenig aan zijn meester behoorende goederen, moedwillig of door achteloosheid breekt of verwaarloost.

- K.—Wanneer een veewachter van de aan zijne zorg toevertrouwd, doch vermist vee, geen voldoende rekenschap kan geven.
- L.—Wanneer enig goed ter bewaring, of bezorging, of oppassing aan een dienstbode door zijn meester, of door iemand anders, ten behoeve van zijn meester afgegeven, en hij daarvan geen voldoende rekenschap kan geven, of heeft laten verloren gaan.
- M.—Wanneer een dienstbode de dienst van zijnen meester verlaat, om deze te verklagen en de klagten geheel ongegrond wordt bevonden.
- N.—Wanneer hij door zijn Meester ergens gezonden wordt, of verlof heeft om te gaan en langer als noodig is verzuimt, of over zijn tijd, of geheel weg blijft.
- O.—Wanneer hij de schapen van zijn meester met anderen, wegens nalatigheid of met opzet, door elkander laat loopen.
- P.—Wanneer hij het aan hem ter oppassing gegeven rundvee met anderen aan eenige besmettelijke ziekte lijdende, maar hem als zoodanig bekend, door elkander laat loopen.
- Q.—Wanneer hij alle billijke bevelen van zijn meester niet gehoorzaamt.

7.—Ingeval een dienstbode door zijn meester aangeklaagd wordt, zal de Landdrost het vonnis regelen, met het oog op alle feiten en omstandigheid ter zake dier klagte, te weten; veroorzaakte provokatie, kosten, moeite en tijdverzuim aan zijn meester veroorzaakt.

8.—Ingeval van de mishandeling eener dienstbode, of niet vervulling van het contract, zal hetzelfde door den Landdrost vernietigd kunnen worden.

9.—Zoo dikwijls als de meester klagten tegen zijn dienstbode heeft, zal hij hem voor den Landdrost ter terechtstelling (zonder lastbrief) kunnen brengen. In geval van gering verzuim of oneenigheden van geringen aard, kunnen de geschillen door Vrederegters en Veldkornetten vereffend worden.

10.—Wanneer een dienstbode zijn tijd heeft uitgediend zal zijn meester hem zijn loon geven; bij gebreke of weigering waarvan, zal zoodanige bediende, op eene verklaring van den Veldkornet of enig Vrederegter, dat hij te arm is om de kosten van het proces te betalen, voor den Landdrost moeten worden toegelaten om “pro deo” tot verhaal van zijn loon te procederen.

11.—Van een dienstbode wordt vereischt (gezond zijnde), ten allen tijde tot den dienst van zijn meester gereed te zijn.

12.—Geen contract zal, wegens de beslissing van enig geschil tusschen den meester of dienstbode, zonder vonnis van den Landdrost of wederzijdsche toestemming van partijen, als vernietigd of ontbonden beschouwd worden.

13.—Iemand tegen wien het bewezen wordt dat hij ter kwader trouw eens anders dienstbode heeft trachten te onderhuuren, zal worden veroordeeld tot eene boete niet te bovengaande £5, of bij wanbetaling, 14 dagen gevangenisstraf.

14.—Alle opzettelijke verzuimde dagen zullen door den dienstbode ingediend worden.

15.—Alle schaden wegens eigene schuld door een dienstbode aan zijnen meester veroorzaakt, zal hij, behoudens de op hem gelegde straf, daartoe het vermogen bezittende, geheel of ten deele moeten goed maken, waartoe, de Landdrost, na verhoor van partijen, vonnis kan vellen, met de kosten, executabel met een lastbrief, op de gewone wijze als in Civiele Zaken bij de Lagere Hoven.

16.—Een dienstbode zal zijn Meester, des vereischt, op reis binnen de bevolking in Zuid-Afrika moeten vergezellen, mits het vooruitzicht bestaat, dat de meester binnen den huurtijd weder terug zal kunnen zijn; ook zal de dienstbode den meester vergezellen en dienen, wanneer deze van woning binnen dezen Staat verwisselt.

17.—Niets in deze Ordonnantie vervat zal beletten, om wanneer er werkelijk misdaad door eene dienstbode gepleegd is, een voorloopig onderzoek ingesteld, en hij deswege voor de bevoegde Geregtschoven geprosecueerd worde.

18.—Alle klagten gemaakt door een dienstbode tegen zijn meester, of door een Meester tegen zijn dienstbode bij den Landdrost, zal vervolgd worden door de verschillende Landdrostklerken; of waar dezulken niet zijn, door hen die namens den Staatsprocureur ageren.

19.—Alle boeten verhaald onder de voorzieningen van deze Ordonnantie, zullen aan de Publieke Schatkist verantwoord worden.

20.—Alle Veldkornetten zijn *ipso facto* Vrederegters in hunne respectieve wijken, met dien verstande, dat Veldkornetten, als Vrederegters, geen gezag kunnen uitoefenen op dorpen waar Landdrosten gevestigd zijn.

21.—De Veldkornetten en Vrederegters, onder deze Ordonnantie, zullen verplicht zijn om behoorlijke aantekeningen te houden van alle zaken die voor hen gebragt worden, en alle getuigen onder eede te hooren; en zullen jurisdictie hebben om eene boete op te leggen geen £2 10s. te boven gaande; en bij gebreke van betaling tot lijfstraf toe te passen, niet te bovengaande het bedrag van 15 slagen, met zoodanig instrument als gewoonlijk door het Gouvernement wordt gebruikt; en zal er van alle vonnissen door de Veldkornetten gegeven, regt van appel zijn binnen 10 dagen na het vonnis, gratis, voor eenig partij die zich verongelijkt moge gevoelen, naar het Hof van den Landdrost. En wanneer het bewezen zal worden dat eenig Veldkornet of Vrederegter zich aan overtreding van deze bepalingen heeft schuldig gemaakt, zal hij veroordeeld worden door het Landdrosthof, in eene boete niet te bovengaande £15 sterling.

22.—Veldkornetten en Vrederegters houden notulen van alle zaken waarin zij vonnis geven, en zal dezelve alle drie maanden aan den Landdrost van hun district ter inzage, met de ontvangene boeten, overhandigen. In geval van appel door eenig partij naar het Landdrosthof, zal die partij verplicht zijn de copijen van stukken in appel aan den Landdrost over te brengen.

23.—Onder de benaming van vee in deze Ordonnantie vermeld, zullen begrepen zijn paarden, rundvee, schapen, bokken, ezels, en zal het enkelvoudige ook het meervoudige gotal, en het mannelijke ook het vrouwelijke geslacht aanwijzen.

24.—Alle wetsbepalingen in strijd met deze Ordonnantie worden herroepen.

25.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben twee maanden na derzelver publicatie.

Vastgesteld op 21 Mei, 1873.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 2, 1873.

Ordonnantie No. 2, 1873, is vervangen door Ordonnantie No. 4, 1876.

ORDONNANTIE No. 3, 1873.

Ordonnantie, bepalande de regten van Reizigers door dezen Staat, enz.

Nademaal het aan den Volksraad gebleken is, dat Ordonnantie No. 2, 1861, zijnde eene Ordonnantie bepalande de regten van Reizigers door dezen Staat, met betrekking tot uitspanningen en het weiden en trekken van vee, niet

strekt tot genoegen en tevredenheid van het meerendeel der burgers: Zoo besluit de Raad, dat genoemde Ordonnantie worde vernietigd, en dat worde bepaald en vastgesteld:—

1.—Elke plaats binnen dezen Staat zal onderworpen zijn aan eene uitspanning, door den eigenaar, huurder of bewoner van zoodanige plaats te worden aangewezen en des verkiezende te worden afgebakend, waar zulks niet reeds bepaald is, alsmede het toestaan van eene gelegenheid aan eenigen publieken weg voor het grazen van vee, tot eenen afstand van vijf minuten gaans, dat is niet te bovengaaude 500 schreden aan de eene of andere zijde van den weg, en tot drenking van zulk vee in eenige rivier, spruit of pool, met uitzondering van gemaakte dammen, buiten eenigen gewone waterloop of fontein, die gebruikt worden tot bevochtiging van tuinen of landerijen. Wanneer reizigers niet op de aangewezen uitspanning verkiezen uit te spannen dan zullen zij na bekomene goedkeuring van den eigenaar der plaats op een ander deel der plaats mogen aitspannen tegen betaling van 1s. per span ossen.

2.—Geen los vee zal door het veld van eenige plaats mogen worden voortgedreven anders dan in of binnen tien schreden van eenen publieken weg; echter zal het geoorloofd zijn voor troepen groot vee van meer dan vijftig in een troep, of klein vee van meer dan honderd zamen, om langzaam weidende over eenige plaats te gaan, mits niet verder dan bij Artikel 1 is bepaald aan de zijde van eenigen publieken weg gaande, welke zijde de eigenaar of bewoner des verkiezende zal mogen doen aanwijzen, mits dat het voor zulk vee doenlijk zijz zal daar langste gaan, en niet langer dan eenen dag te trekken op eenen afstand van drie uren te voet, en mits dat voor zulk weidend voorttrekken buiten den weg geene schade worde toegebracht aan eenigen dam of watervoor, tuin of zaailand. Zulk vee zal ook niet door elkander mogen loopen met enig ander vee, dat op zoodanige plaats mogt grazen. Bij overtreding hiervan zal de eigenaar van zoodanig vee onderworpen zijn aan zoodanige schadevergoeding, als volgens wet aan den eigenaar of bewoner van den grond zal behooren te worden toegekend.

3.—Niemand zal vermogen langer op de plaats van een persoon te vertoeven dan 24 uren buiten verlof van den eigenaar of bewoner, tenzij het hem door ongelukken, oplooping van rivieren of andere onvoorziene omstandigheden onmogelijk worde gemaakt verder voort te reizen. Bij overtreding hiervan zal zijn vee naar het schut mogen worden gezonden.

4.—De eigenaar of drijver van eenigen troep groot of klein vee, zal, ingeval de eigenaar of bewoner van eene plaats zulks mogt begeeren, verplicht zijn met zulk vee van den algemeenen weg af te wijken, en zoodanig trekpad te volgen, als hem zal aangewezen worden, mits dat zulk trekpad niet geheel uit de rigting van het doel van zulken trekker ga, of onnoodig over gebergten en moeilijke en voor het vee nadeelige streken veld, doch slechts ten doel heeft om den eigenaar van zulke plaats niet te benadeelen in eenig veld door hem voor bijzondere einden, hetzij voor ossen, paarden of lammeren gespaard. Ook zal zulke trekker moeten overnachten op zoodanige plaats, als hem door den plaats eigenaar of bewoner zal worden aangewezen. Ingeval van eenige overtreding, zal eene boete van niet meer dan £5 noch minder dan £1 door enig bevoegd Geregts hof mogen worden opgelegd.

5.—Ten opzichte van het trekken met groote troepen vee, als in de laatst voorafgaande afdeeling vermeld, over dorpen en dorpsweilanden, zal het geoorloofd zijn door Municipale of algemeene regulatien te voorzien.

6.—Door groot vee, in de voorgaande afdeelingen van deze Ordonnantie vermeld, zal worden verstaan rundvee, paarden, ezels en muilen, en door klein vee, schapen, bokken en varkens.

7.—De Landdrost van elk district zal jurisdictie hebben in de beslissing van alle geschillen of overtredingen onder de voorzieningen van deze Ordonnantie vallende.

8.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben, een maand na datum van publicatie.

Vastgesteld op den 27sten dag van Mei, 1873.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 4, 1873.

Ordonnantie, waaronder Schietkruid kan worden ingevoerd en verkocht door Kooplieden in den Oranjevrijstaat.

1.—Artikel 2 van Ordonnantie No. 7, 1858, waarbij de handel in alle soorten van schietkruid onder het nitsluitend bestuur van het Gouvernement van dezen Staat is gehouden, wordt van af het in werking treden der navolgende regulaties opgeheven en buiten werking gesteld; zullende de overige bepalingen van de bovengemelde Ordonnantie, welke niet in strijd zijn met de navolgende artikelen, van kracht blijven.

2.—Personen handelende in steden of dorpen in dezen Staat zullen bij dezen het recht hebben, en worden toegelaten, om alle soorten schietkruid voor eigene rekening te verkoopen aan blanke personen, tegen het uitnemen van eene licentie, gerekend tegen £5 's jaars, te worden betaald aan den Landdrost van het district waaronder zoodanige handelaars mogen sorteren.

3.—Ten einde schietkruid ten verkoop in te voeren, moet men zich voorzien van permitten, te worden uitgereikt door den Gouvernements Secretaris, namens het Gouvernement van dezen Staat, overeenkomstig den vorm voorkomende in Schedule E van Ordonnantie No. 7, 1858, en men zal tevens verplicht en gehouden zijn voor zulk een permit aan den Landdrost ten behoeve van het Gouvernement te betalen tot dekking van impostgelden op ieder lb. ingevoerd schietkruid, de som van drie pence sterling, overeenkomstig Artikel 3 van Ordonnantie No. 1. 1864.

4.—Bij overtreding van het voorgaande artikel, zal de overtreder worden beschouwd zich aan falsiteit te hebben schuldig gemaakt, en bij overtuiging daarvan voor eenig bevoegd Gerechtshof worden aangeklaagd en gestraft overeenkomstig de wet.

5.—Handelaars in schietkruid zullen verplicht zijn op eigene kosten, een of meer geschikte kruidmagazijnen tot berging van het door hen ingevoerde kruid op te rigten, op eenen veiligen afstand, doch binnen bereik van de stad of het dorp, welke onder het onmiddellijk toezigt en beheer zal worden geplaatst van minstens éenen bekwamen magazijnmeester voor elke stad of dorp; zullende zoodanige magazijnmeester door het Gouvernement worden aangesteld (met inachtneming der keuze van de kruidhandelaars), doch onder voorwaarde dat zoodanig magazijnmeester door de kruidhandelaars zelve zal worden bezoldigd. Het kruidmagazijn zal moeten worden voorzien van eenen bliksemafleider.

6.—Ingeval kruidhandelaars mogten verzuimen om eenen magazijnmeester, als in het vorige artikel vermeld, ter aanstelling aan het Gouvernement voor te dragen, zal zoodanig magazijnmeester door het Gouvernement dadelijk mogen worden benoemd en aangesteld voor rekening van de kruidhandelaars.

7.—Onmiddellijk na de ontvangst door eenigen handelaar van schietkruid en andere krijgsbehoefden, zal hij de ontvangst daarvan in geschrift moeten rapporteren aan den op de plaats van verkoop gevestigden Landdrost of Vrederegter; en die ambtenaar of zijn plaatsvervanger, zal onverwijld toezien, dat de hoeveelheid ingevoerd kruid met de verleende permitten overeenkomt.

8.—De Landdrosten van de districten, en waar geene Landdrosten zijn de Vrederegters, op dorpen alwaar handelaars in schietkruid mogen zijn gevestigd, zullen ten alle tijde vrijen toegang hebben binnen private kruidmagazijnen, om namens het Gouvernement zoodanig onderzoek in te stellen, en orde te handhaven, als vereischt mogt worden, ten einde den handel in schietkruid behoorlijk te regelen.

9.—Het is op eene geldboete van minstens £25 en hoogstens £100, of bij non-betaling, van gevangenisstraf van minstens 3 en niet te bovengaande 6 maanden, verboden, om aan een blank persoon kruid te verkoopen, alvorens een permit zal worden overgelegd, onderteekend door den Landdrost of Vrederegter, op dorpen waar geen Landdrost gevestigd is, onder wiens jurisdictie de kruidhandelaar sorteert, overeenkomstig den vorm voorkomende in schedule D van Ordonnantie No. 7, 1858. Ook zal geen grootere hoeveelheid dan tien ponden kruid in gewigt tenzelfden tijde aan een en denzelfden persoon worden verkocht. Het zal den Landdrost of Vrederegter vrijstaan een permit te weigeren tot den verkoop van kruid aan een verdacht persoon, ingeval hij gegronde redenen heeft te geloven, dat het kruid voor onwettige doeleinden wordt verlangd.

10.—Geene permitten mogen worden verleend om schietkruid aan kleurlingen binnen dezen Staat te verkoopen of te verruilen zonder speciaal last van den Staatspresident of zijne plaatsvervangers.

11.—Het is verboden op eene geldboete van minstens £25 en hoogstens £100, of bij non-betaling, van gevangenisstraf van minstens 3 en niet te bovengaande 6 maanden, om schietkruid aan eenigen kleurling binnen dezen Staat, zonder permit, te verkoopen of te verruilen.

12.—De respectieve Landdrosten, of Vrederegters op dorpen waar geene Landdrosten gevestigd zijn, worden bij deze gelast, om registers te openen en aan te houden van alle permitten, tot verkoop van schietkruid, door hen van tijd tot tijd krachtens deze regulaties uitgereikt.

13.—Ingeval van overtreding van een of meer der bovengemelde artikelen, zal, alwaar geene speciale boete is bepaald, de op te leggen boete zijn van £1 tot £10, of bij non-betaling, tot gevangenisstraf van minstens 8 dagen en niet te bovengaande een maand.

14.—Het Hof van den Landdrost, Landdrost en Heemraden, en het Rondgaande Gerechtshof zal naar den aard en graad der overtreding van deze regulaties en van dat gedeelte van Ordonnantie No. 7, 1858, dat nog van kracht blijft, jurisdictie hebben en vonnis uitspreken.

15.—Het Gouvernement behoudt het regt om zoodanige artikelen van tijd tot tijd bij te voegen of terug te roepen, als noodig mogen worden geoordeeld.

Bijvoegsel van den Volksraad van 24 October, 1873.

De Raad besluit dat in die districtsdorpen waar geene kruid licentien zijn uitgenomen of hoewel licentien uitgenomen zijn, doch de gelicentieerde handelaar geen kruid ter verkoop heeft, de Landdrost bevoegd zal zijn namens het Gouvernement aan de burgers kruid te verkoopen tot tijd en wijlen kruid bij den gelicentieerde handelaar verkrijgbaar zal zijn.

16.—Deze regulatie zullen kracht van wet hebben van af heden.
Vastgesteld op 29 Mei, 1873.

G. P. VISSER, Voorzitter.
J. GEO. FRASER, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 5, 1873.

Ordonnantie, tot het oprigten van Publieke Schuthokken in den Oranjevrijstaat, vastgesteld door den H.E.d. Volksraad van den Oranjevrijstaat, in zijne Vergadering, gehouden te Bloemfontein, op den 2den dag van Junij, in het jaar 1873.

Nademaal het noodig geacht wordt, dat voorzieningen worden gemaakt, regelende de wijze waarop Schuthokken voor Vee mogen worden opgerigt, en over het daarin geschutte Vee beschikt: Zoo wordt bij deze vastgesteld en bepaald, dat aan Z.H.E.d. den Staatspresident zal vrijstaan van tijd tot tijd de oprigting van Schuthokken voor Vee binnen dezen Staat goed te keuren, op zoodanige plaatsen als hij zal goedvinden, mits zoodanige Schuthokken op geene nadere afstand van elkander opgerigt worden dan 18 mijlen, en de Schutmeesters daarover te benocemen;*—en dat de volgende Regulatien zullen worden nagekomen en opgevolgd, met betrekking tot eenig geschut Vee, niet door eenige Stads- of Dorps Municipale Regulatien geschut zijnde, te weten:

1.—Alle vee op private gronden, niet binnen eenige Municipaliteit gelegen, hinderlijk zijnde, kan wettig naar de schut gebragt worden, behalve vee aan eenig reiziger toebehoorende, dat op gemelde gronden—die door algemeen regt tot nitspanningplaats dienen—graast; maar indien er geene schutplaats door of onder eenige Municipale Regulatien zal zijn vastgesteld, zal het vee, dat schade binnen eenige Municipaliteit veroorzaakt, naar de algemeene schutplaats gebragt worden.

2.—Mits altoos dat vee, hetwelk in eenen tuin of op gecultiveerden grond, of aan eene insluiting (muur of heining), dam, waterloop, hooi- of kooornmijt schade heeft veroorzaakt, niettegenstaande dat het den eigendom is van eenen reiziger, die uitgespannen heeft, als in de voorafgaande afdeeling is vermeld, wettiglijk in het Schut mogt worden gebragt.

3.—De Schutmeester zal gerechtigd zijn de volgende boeten en andere eischen voor geschut vee te vordoren, te weten:—

Voor iedere ezel, muil of paard	£0 0 9
„ „ stuks hoornvee... ..	0 0 6
„ „ schaaop of bok	0 0 0½†

en voor hoeden en oppassen van hetzelfde, twee pence per dag voor ieder ezel, muil, paard of stuks hoornvee, en eene halve penny per dag voor elk schaaop of bok, alsmede de kosten van advertentie wanneer vee reeds geadvertieerd, gelost wordt voor de verkooping, dat door den eigenaar van zoodanig vee betaald moet worden, voor den tijd dien hetzelfde in het Schut is geweest, geene dertig dagen te bovengaande; en, nadat de betaling van bovengemelden eischen en van mijlgeld, tegen de rato van zes pence per mijl, waarin de volgende afdeeling nader voorziet, geschied zal zijn, zoo zal het genoemde vee, aldus in het Schut gebragt, dadelijk aan den eigenaar, of aan hem, die van wege den eigenaar van dat vee dusdanige betaling doet, teruggegeven worden. Bij betaling van eenig mijlgeld, zal de Schutmeester daarvoor kwitantie nemen, en die aan den eigenaar van het vee bij de lossing van hetzelfde toonen.

4.—De Schutmeester zal, bij het afleveren van vee aan het Schut, verplicht zijn, indien gevorderd, dadelijk het mijlgeld te betalen aan den persoon die zoodanig vee aflevert, naar rato in de vorige afdeeling vermeld, doch aan niet meer dan een persoon. Geen mijlgeld zal voor eenige distantie boven de twintig mijlen worden toegestaan, en geene betaling voor het terugkeeren naar huis van eenigen persoon, die zoodanig vee naar de Schut zal gebragt hebben. Ook zal het niet wettig zijn om eenig getal vee te verdeelen en op afzonderlijke tijden naar het Schut te zenden, met het doel om daardoor de kosten van verzending te vermeerderen.

* Zie art. 1, Ord. No. 22, 1877.

† Zie Arts. 2 en 3, Ord. No. 22, 1877.

5.—Wanneer vee, aan meer dan een persoon toebehoorende, tegelijk naar het Schut gezonden wordt, zal de Schutmeester het regt niet hebben om van elken eigenaar afzonderlijk het volle mijlgeld te vorderen, maar zal het mijlgeld naar evenredigheid door de verschillende eigenaren betaald worden.

6.—Wanneer door den eigenaar of door iemand anders namens hem, aan den Schutmeester het mijlgeld, enz., voor geschut vee betaald zijn geworden, zal de Schutmeester verplicht zijn om daarvoor kwitantie te geven waarin alles afzonderlijk gespecificeerd moet worden, wat door of namens den eigenaar aan hem is betaald.

7.—Wanneer ook de eigenaar van eenig geschut vee bij den Schutmeester—tot het lossen daarvan—zal aanzoek doen, maar niet in staat is tegelijkertijd de wettige boeten en anderen eischen te betalen, zoo zal gemelde Schutmeester gemeld vee afleveren en slechts een voldoende getal terughouden, waaruit alle zoodanige eischen, tot op den tijd van het lossen of verkoopen van het aldus teruggehouden vee (indien dit het geval mogt zijn) kunnen verhaald worden.

8.—Iemand, die zelf vee naar het Schut brengt, zal mondeling, en iemand die het door een ander zendt, zal schriftelijk aan den Schutmeester opgave doen van het gezonden getal en de plaats van waar het gezonden is, en den afstand; en de Schutmeester zal zonder zoodanige mondelinge of schriftelijke opgave geen vee in het Schut ontvangen. De Schutmeester zal van de mondelinge opgave aantekening houden en de schriftelijke in het oorspronkelijke bewaren.

9.—Ingeval van schade door het naar het schut gezonden vee veroorzaakt, zal de benadeelde partij het regt hebben om zoodanige schade dadelijk door den veldcornet of twee onpartijdige personen te laten taxeren en zal hij verplicht zijn om aan den Schutmeester daarvan kennis te geven en hem de taxatielijst onder teekend door den taxateur of taxateurs, zoo spoedig mogelijk toe te zenden; in zoodanig geval zal de Schutmeester moeten zorgen dat de schade volgens taxatie door den eigenaar bij het lossen van zulk vee vooraf aan hem betaald zal worden, en ingeval van verkoop van zoodanig vee, zal het restant bedrag na aftrek der boeten en eischen, voor zooverre noodig, aangewend worden tot vergoeding van de door dat vee veroorzaakte schade.

10.—Indien de eigenaar zich met de taxatie der schade niet kan vereenigen als zijde te hoog, zal hij regt hebben om de schade zooals getaxeerd aan den Schutmeester of de benadeelde partij onder protest te betalen, en zal de Landdrost of Vrederechter, naar de keuze van partijen, twee personen benoemen om de schade andermaal te taxeren, mits dat zoodanige tweede taxatie plaats hebben zal binnen 48 uren na afloop van de eerste taxatie, en zullen de kosten in elk geval gedragen worden door de partij die in het ongelijk zal worden gesteld.

11.—Wanneer de eigenaar van eenig vee dat schade veroorzaakt heeft in eenig land, tuin, enz., zoo als in Artikel 2 omschreven, aan de benadeelde partij aanbiedt om de schade volgens taxatie te betalen, zal deze verplicht zijn de aangeboden betaling aan te nemen, en het vee aan den eigenaar af te geven en zal hij het regt niet hebben om mijlgeld te vorderen indien het vee niet reeds naar het schut gezonden is. Ook zal de zender van zulk vee, wanneer het reeds op weg is naar het schut en de eigenaar van het vee aanbiedt om het volle mijlgeld, enz., te betalen, bij de betaling het vee dadelijk aan den eigenaar moeten afgeven. Indien de zender van zulk vee echter weigert om het mijlgeld aan te nemen en het vee niettemin naar het schut zendt, zal hij gehouden zijn tot schadevergoeding aan den eigenaar van het vee van ten minste vier maal het bedrag van het mijlgeld.

12.—De Schutmeester zal ten alle tijde eenig vee, naar het schut gezonden, of aldaar—op de wijze als in de voorgaande afdelingen vermeld—afgeleverd, in het Schut ontvangen of doen ontvangen, en een bewijs afgeven, volgens eenen vorm door den Landdrost aan hem te worden voorgeschreven, door hemzelve, of door iemand die voor hem agcert, onderteekend.

13.—De Schutmeester zal voor het in het schut gebragt vee behoorlijk zorg dragen, en van af den dag, nadat het in het schut ontvangen is, en zoo vervolgens elken dag, van 's morgens negen tot 's namiddags vijf ure, ter grazing uitzenden.

14.—De Schutmeester mag geen geschut vee gebruiken of doen gebruiken, onder eene boete van £5 tot £10 sterling voor eene overtreding van deze afdeeling, en schadevergoeding schuldig zijnde aan den eigenaar van het geschut vee (indien er zoodanige schade door hem of door de achteloosheid zijner bedienden aan het geschut vee mogt veroorzaakt zijn.)

15.—De Schutmeester zal verantwoordelijk zijn voor geschut vee, dat door zijne zorgeloosheid of die zijner wachters mogt verloren gaan.

16.—De Schutmeester zal een boek houden, volgens eenen vorm door den Landdrost aan hem voorgeschreven, waarin hij eene ware en naauwkeurige omschrijving houdt van al het naar het schut gezonden vee; terwijl hij tevens de namen der zendende personen de datum der ontvangst, alsmede die der lossende personen, met de datums van lossing, zal aanteekenen, en als het vee niet gelost is, wat daarvan is geworden; verder alle bijzondere opgaven die de Landdrost zal noodig vinden te gelasten.

17.—Iemand voor een regtbank overtnigd wordende van het in het schut gebragte vee, uit het schut of het veld, onder toezigt van eenen wachter, zonder last of toestemming van den Schutmeester te hebben weggenomen, of hetzelve op den weg, terwijl het wettiglijk naar het schut gezonden werd, te hebben ontnomen, zal voor iedere zoodanige overtreding onderworpen zijn aan eene boete, niet te bovengaande tien ponden sterling, of bij non-betaling inhechteniszitting voor eenigen tijd, niet te bovengaande drie maanden.

18.—Indien er eenig vee, zonder aanvraag tot lossing, gedurende dertig dagen in het Schut geweest is, zoo zal de Schutmeester hetzelve op den eerstvolgenden verkoopdag van schutvee publiek verkoopen, nadat hij het gewone brandmerk, waarvan de letters voor elke schutplaats door ZHEd. den Staatspresident zullen worden goedgekeurd en gepubliceerd, onmiddellijk voor de verkoopging zal gebrand hebben, mits dat er veertien dagen vóór de verkoopging eene kennisgeving en beschrijving van het vee dat verkocht worden, in de *Gouvernements Courant* zal geplaatst zijn en het bedrag van zoodanige verkoopging, na aftrek van alle onkosten, zal door den Schutmeester aan den Landdrost op den eersten dag der volgende maand overhandigd worden, om in de publieke kas gedeponceerd te worden, ten einde het aan den eigenaar (indien binnen 12 maanden gevorderd) worde uitbetaald. De verantwoording aan den Landdrost zal moeten geschieden onder de verklaring en volgens de vormen gewoonlijk door vendu-afslagers gevolgd, met overlegging van behoorlijke certificaten van de verschillende koopers.

19.—De Schutmeester zal geene afslagers-licentie voor het verkoopen van eenig schutvee behoeven uit te nemen, noch verplicht zijn eenige Gouvernements-penningen, met betrekking tot zoodanige verkoopging te verantwoorden, welke verkoopging op de dorpen elken Zaterdag namiddag ten 4 ure, en in de wijken elken Woensdag ten 1 ure moet gehouden worden. Elk stuk vee dat uit het schut verkocht zal worden, zal enkel of per hoofd moeten opgeveild worden, behalve schapen en bokken, waarvan het getal geen tien te gelijk te boven zal gaan. De verkoopging zal aan het schut en voor kontante betaling gehouden worden, en de Schutmeester zal voor elke vendutie en de bekendmaking daarvan op de gewone wijze door het dorp of op de plaats, waar dezelve gehouden wordt, mogen vorderen vijf shillings.

20.—De Schutmeester zal geen vee, dat door hem in zijne capaciteit verkocht wordt, hetzij direct of indirect, mogen inkoopē.

21.—De Schutmeester zal ten alle tijde, bij verzoek van eenige partij, of bij wisch van den Landdrost, zijne boeken ter inspectie moeten produceren.

22.—De persoon, die eenig vee onwettig in de Schut zal hebben gebragt of gezonden, zal—tot eene vergoeding aan den eigenaar—gehouden zijn van alle schade, kosten en vorderingen, die uit zoodanige handelwijze ontstonden, en tevens tot de terugbetaling van het dubbele bedrag der schutboeten, voor dat vee gevorderd.

23.—Wanneer eenig vee, dat naar het schut gebragt, aanstekelijke ziekten of aan zoodanige fouten onderhevig is, dat de Schutmeester er bezwaar in ziet om het te houden, zoe zal hij bij den Landdrost, Vrederegter of Veldcornet aanzoek doen om instructien, hoe hij in zulk geval moet handelen; die, na kort onderzoek, zoodanige order zal mogen geven voor het dooden of de dadelijke verkoop- ing daarvan, of wat aan hem voor de veiligheid van het publiek noodig zal schijnen; en zal de Schutmeester verplicht zijn om zoodanig besmet vee in eene afzonderlijke kraal of plaats te houden tot tijd en wijle hij van de bevoegde autoriteiten instructien zal hebben ontvangen hoe daarmede te handelen.

24.—Niemand die eenig vee naar het schut zendt of hen voert, zal zulk vee mogen rijden, noch gebruiken, noch door hard drijven, of wat dan ook, mogen beschadigen, op straf van boete, hierna vermeld behalve de verplichting tot schadevergoeding, die door den eigenaar wettig kan gevorderd worden.

25.—Wanneer eene schutplaats door den Staatspresident zal zijn vastgesteld, zoo zal het in de *Gouvernements Courant*—tevens met den naam van den Schutmeester—bekend gemaakt worden. Iemand vee naar het schut zendende, zal zich van de naaste schutplaats, gelegen in het district alwaar de schade of overtreding heeft plaats gevonden, moeten bedienen.

26.—De Schutmeester zal voor de oprigting en het onderhoud van eene schutkraal moeten zorgen, die tevens groot, sterk en veilig genoeg is om eenig vee te bevatten en in veilige bewaring te houden.

27.—De Schutmeester zal zorg dragen, dat er bij zijne afwezigheid een ander persoon voor hem ageert, voor wiens gedrag hij tevens verantwoordelijk zal zijn.

28.—Varkens of pluimvee, schade veroorzakende aan tuinen, bebouwde landen, dammen, waterleidingen, graan of hooi op private landen, mogen wettig door den eigenaar van de beschadigde tuinen, enz., gedood worden.

29.—Niemand zal vermogen eenig vee, dat hij voornemens is naar het schut te zenden, langer aan te houden dan 24 uren, of langer dan 12 uren op eenige andere plaats op te sluiten, onder verbeurte van eene boete, niet te bovengaande vijf pond sterling, voor elke overtreding; echter zal niemand verplicht zijn eenig vreemd vee, dat bij hem op de plaats komt aanloopen, naar het schut te zenden binnen den tijd van eene maand; doch zulk vee zal niet door hem of iemand anders in gebruik mogen worden genomen tot eenige dienst hoecookgenaamd, en ook niet door vastbinden, kniebanden of op eenige andere wijze mogen worden gestremd of mishandeld, onder verbeurte van eene boete, niet te bovengaande tien ponden sterling, of bij gebreke van betaling, gevangenisstraf met of zonder harden arbeid, niet te bovengaande drie maanden voor elke overtreding, behalve het regt van schadevergoeding, door den eigenaar van het vee te worden uitgeoefend.

30.—Niemand zal het regt hebben om vreemd vee, dat bij hem op de plaats komt aanloopen, bij publieke veiling of op eenige andere wijze te verkoopen, onder verbeurte eener boete van £15 sterling en zal hij daarenboven aansprakelijk zijn tot volle schadevergoeding aan den eigenaar van het vee door hem verkocht.

31.—Onder de benoeming van vee in eenige van de voorgaande afdeelingen (uitgenomen waar een behoorlijk onderscheid is gemaakt) zullen begrepen zijn paarden, hoornvee, schapen en bokken van elken ouderdom en soort, en in het verstaan van deze regulatien wordt gemeend, dat de volgende woorden en uit-

drukkingen voor derzelve meening hierdoor aan dezelve toegevoegd zullen staan, in zooverre als zulke meeningen niet uit den samenhang van het onderwerp kunnen opgemaakt worden, dat wil zeggen, dat enkelvoudige woorden tevens eene meerderheid van personen of zaken te kennen geven; en woorden die het mannelijk geslacht aanwijzen, tevens voor personen of dieren van het vrouwelijke geslacht moeten verstaan worden, en het woord paard tevens muilen, ezels en veulens beteekent; en het woord hoornvee ook bullen, ossen, vaarsen en kalveren aanwijst. Van mijlen sprekende worden drie mijlen gerekend op een uur te voet.

32.—Voor eenige overtreding van de voorgaande Regulatien, waar geene speciale voorziening is gemaakt, zal de persoon, dus overtredende, onderhevig zijn aan eene boete, geen vijf ponden sterling te bovengaande, of bij gebreke van betaling tot inhechteniszing, geene maand te bovengaande.

33.—Alle boeten en straffen door deze Regulatien bepaald, zullen in het Hof van den Landdrost—die jurisdictie zal hebben in de afdeeling, alwaar zoodanige overtreding zal hebben plaats gevonden—mogen worden verhaald.

34.—Deze Ordonnantie zal in werking komen, en kracht van wet hebben eene maand na datum van publicatie.

35.—Alle wetsbepalingen, in strijd met het hierin vastgestelde, worden herroepen van af den dag dat deze Ordonnantie kracht van wet zal hebben bekomen.

Vastgesteld op 2 Junij, 1873.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

ORDONNANTIE No. 1, 1874.

Ordonnantie op het Openbaar Onderwijs voor Blanke Kinderen in den Oranjevrijstaat.

I.—ALGEMEENE BEPALINGEN.

1.—De Volksraad stelt jaarlijks eene som gelds beschikbaar, ten behoeve van het Openbaar Onderwijs in den Oranjevrijstaat.

2.—Deze som wordt beheerd door den Uitvoerenden Raad.

3.—Zij strekt tot ondersteuning van onderwijzers en scholen in den Oranjevrijstaat; tot het oprigten van schoolkamers en onderwijzers woningen in dorpen; * tot het schenken van toelagen aan leerlingen en kweekelingen ~~op te voeden op kosten van den Staat; tot het aanschaffen van een depot van schoolbehoeften;~~ en tot het bezoldigen van zoodanige ambtenaren, als zullen worden aangesteld om over het Openbaar Onderwijs opzigt te hebben.

II.—HET TOEZIGT OP HET OPENBAAR ONDERWIJS.

1.—Het toezigt op het Openbaar Onderwijs gaat uit van den Volksraad, en volgens last van denzelven van het Uitvoerend Bewind.

2.—De Volksraad draagt het hoofdbestuur van het Openbaar Onderwijs op aan eenen Inspecteur van het Onderwijs.

3.—De ~~Inspecteur~~ Inspecteur van het Onderwijs geniet een jaarlijksch salaris van £600 ~~en £100 voor reiskosten.~~

* Zie Art. 16, Ord. No. 7, 1877.

4.—De Inspekteur van het Onderwijs doet jaarlijks verslag aan den Volksraad van den staat van het onderwijs, welk verslag daarna wordt openbaar gemaakt.

5.—Het verslag van den Inspekteur van het Onderwijs bevat bericht aangaande den toestand:—

- (a). Van de scholen der rondgaande onderwijzers.
- (b). Van de wijksscholen.
- (c). Van de districts scholen.
- (d). Van het Bloemfonteinsch Grey College.
- (e). Van de Gouvernements schoolgebouwen.

6.—De Inspekteur van het Onderwijs bezoekt de districts scholen eenmaal 's jaars; de wijks en andere scholen zoo veel mogelijk.

7.—Hij overtuigt zich door examens van de gemaakte vorderingen der leerlingen.

8.—Hij neemt, indien noodig, kennis van klagen tegen de onderwijzers ingebracht, en onderzoekt dezelve.

9.—Hij heeft de magt om eenen onderwijzer voorloopig in zijne betrekking te schorsen.

10.—Hij brengt klagen tegen de onderwijzers, wanneer hij zulks noodig oordeelt, ter beslissing voor den Uitvoerenden Raad.

11.—Hij beveelt onderwijzers aan bij ZHEd. den Staatspresident ter aanstelling, bevordering of belooning.

12.—Hij zorgt voor de eenvormigheid van het Openbaar Onderwijs, en bepaalt de leerboeken en de wijze van onderwijs op elke school.

13.—Hij brengt voor den Uitvoerenden Raad alles wat hem ter bevordering van het onderwijs nuttig en noodig schijnt.

14.—Hij beslist over alle klagen tegen de onderwijzers die niet het verlies van eer en betrekking tengevolge kunnen hebben.

15.—Er bestaat in elk district eene districts-school-commissie, bestaande uit den Landdrost, den Predikant der Nederduitsch Gereformeerde Kerk, als officieele leden, en drie andere leden door den Uitvoerenden Raad te benoemen met inachtneming van de keuze der ingezetenen.

16.—De districts-school-commissie heeft mede toezigt op de districts en wijks scholen, alsmede op de scholen der rondgaande onderwijzers.

17.—De districts-school-commissie houdt elke maand ééne gewone vergadering en ééne buitengewone, wanneer twee harer leden zulks noodig oordeelen.

18.—De districts-school-commissie bezoekt de districts-scholen maandelijks; de andere scholen zoo veel mogelijk.

19.—De districts-school-commissien houden in elke districts-school twee maal 's jaars school examen, en in de wijksscholen minstens eenmaal 's jaars.

20.—Zij leveren elk jaar verslag van den staat van opvoeding en onderwijs van hun district aan den Inspekteur van het Onderwijs; en vullen de staten door hem gevorderd naauwkeurig in.

21.—Zij brengen klagen tegen de onderwijzers ingebracht, indien noodig, ter kennis van den Inspekteur van het Onderwijs.

22.—Zij hebben de magt om, indien zulks noodzakelijk is, leerlingen uit de school te verwijderen.

23.—Zij zorgen voor den noodigen voorraad boeken en schoolbehoefden, volgens opgave van den Inspekteur van het Onderwijs, voor zoo verre dat mogelijk is.

24.—Er wordt in elke wijk eene wijks school commissie aangesteld, bestaande uit vijf leden, door de inwoners der wijk gekozen, die in hunne wijk toezigt houden op de wijks- en rondgaande scholen, en van den toestand derzelven verslag geven aan den Inspekteur van het Onderwijs.

25.—De wijks-school-commissie houdt alle twee maanden eene gewone vergadering en eene buitengewone, wanneer twee harer leden zulks noodig oordeelen.

26.—De wijks-school-commissie bepaalt de plaats waar de wijks-school gesticht zal worden, of waar de rondgaande onderwijzers school zullen houden.

27.—Drie leden in eenige school-commissie zullen een quorum uitmaken; de onofficieele leden der school commissien worden voor drie jaren gekozen, na welken tijd zij aftreden, doch herkiesbaar zijn.

28.—Het bedrag der schoolgelden zal aan de schoolcommissien overgelaten worden binnen de volgende beperkingen, namelijk, dat niet minder dan vijf, en niet meer dan tien shillings per maand moge gevorderd worden voor de lagere vakken van onderwijs, met eene kleine vermeerdering voor elk der hoogere vakken; maar de besluiten der school commissien ten opzichte van deze en andere huishoudelijke zaken zullen aan de goedkeuring van den Inspekteur van het Onderwijs onderworpen zijn.

29.—De schoolgelden zullen door den Penningmeester der school-commissie en niet door den onderwijzer zelven geïnd worden.

30.—Voor elk £20 door het Gouvernement als toelage geschonken, zal een kind van onvermogene ouders, door de school commissie aan te wijzen, kosteloos onderwijs kunnen ontvangen.

III.—VAN DE ONDERWIJZERS.

1.—Het Gouvernement van den Oranjeryjstaat ondersteunt als onderwijzers in den Vrijstaat :—

- (a). De onderwijzers aan de Bloemfonteinsche Kweek- en Normaal School.
- (b). De districts onderwijzers.
- (c). De wijks onderwijzers.
- (d). De rondgaande onderwijzers.
- (e). De kweekelingen.

2.—Geen onderwijzer zal voortaan eene toelage van het Gouvernement genieten tenzij hij niet alleen voldoende getuigschriften bezit van goed zedelijk gedrag en Protestantische godsdienstige beginselen, maar ook een certificaat hebbe van eene erkende commissie van examinatoren, of, na afgelegd examen, een certificaat van den Inspekteur van het Onderwijs hebbe verkregen. Deze bepaling zal op onderwijzeressen ook van toepassing zijn.

3.—Het examen van onderwijzers zal plaats hebben volgens de regulatien in bijlage A.

4.—Een certificaat van de derde klasse, of een van gelijke waarde zal van iederen wijks- en rondgaanden onderwijzer gevorderd worden; en zoodra het mogelijk is, een certificaat van de tweede klasse, of een diploma, dat daarmede gelijk staat, zal worden vereischt van iederen onderwijzer van eene districts school.

5.—In elke der districts-scholen, waar het gemiddeld aantal leerlingen niet minder dan vijftien is, stelt ZHEd. de Staatspresident, op voordragt van den

Inspekteur van het Onderwijs, eenen hoofdonderwijzer aan, met een jaarlijksch salaris van £150; £50 voor huishuur of het vrije gebruik van het Gouvernements schoolgebouw; en de school en kostgelden der leerlingen.

6.—De districts onderwijzers zijn verplicht onderwijs te geven volgens de instructien van den Inspekteur van 't Onderwijs, en naar aanleiding van door hem aangewezen schoolboeken gedurende niet minder dan 25 uren des weeks, behalve tijdens de vacantien.

7.—Zij zullen zorgen voor grondig onderwijs in de Hollandsche en Engelsche talen en zijn verplicht, zoo noodig, eenen hulponderwijzer te bezoldigen.

8.—Zij maken de districts school commissien bekend met de namen der kinderen welker ouders weigeren de noodige schoolboeken te koopen, of die, door hun slecht gedrag, de school tot nadeel strekken.

9.—De onderwijzer is verplicht een dagboek te houden waarin naauwkeurige aantekening wordt gehouden van het gedrag, geregeld of ongeregeld school gaan der leerlingen en van hunne gemaakte vorderingen; hij moet ook de staten door den Inspekteur van het Onderwijs gevorderd naauwkeurig invullen.

10.—De wijks onderwijzers ontvangen een jaarlijksch salaris van £100 benevens vrije woning, en de school en kostgelden hunner leerlingen.

11.—Zij zijn verplicht onderwijs te geven volgens instructien van den Inspekteur van het Onderwijs, en naar aanleiding van door hem aanbevolen schoolboeken, niet minder dan 25 uren des weeks, behalve gedurende de vacanties.

12.—Zij moeten grondige kennis bezitten van de Hollandsche taal en de beginselen der Engelsche taal, of omgekeerd.

13.—Zij geven aan de wijks school commissie kennis van het geregeld of ongeregeld schoolgaan hunner leerlingen en van het gedrag derzelven, en zijn gehouden daarvan een dagboek te houden: zij zijn ook verplicht de staten door den Inspekteur van het Onderwijs naauwkeurig in te vullen.

14.—De rondgaande onderwijzers ontvangen eene jaarlijksche toelage van £50 of £75, benevens de schoolgelden hunner leerlingen.

15.—De bovenvermelde regulatien met betrekking tot de wijks onderwijzers zijn ook van toepassing op de rondgaande onderwijzers.

16.—Kweekelingen zijn jongelieden, die zich na ontvangen onderwijs wenschen voor te bereiden tot den onderwijzerstand.

17.—De opleiding van kweekelingen voor den Staats dienst zal plaats hebben volgens regulatien in bijlage B.

18.—Voor elken kweekeling, die het examen met goed gevolg afgelegd heeft, zal zijn onderwijzer een geschenk van £5 krijgen.

19.—De jaarlijksche wedstrijd der scholen zal plaats hebben volgens regulatien in bijlage C. en het aantal beurzen zal vooreerst vijf, elke van £60, bedragen.

20.—Eene commissie van examinatoren zal door het Gouvernement aangesteld worden om den Inspekteur van het Onderwijs behulpzaam te zijn bij het examineeren van onderwijzers, kweekelingen en leerlingen.

IV.—VAN DE SCHOLEN EN SCHOOLGEBOUWEN.

1.—Het Gouvernement van den Oranjevrijstaat zorgt voor het oprigten van behoorlijke schoolgebouwen in de dorpen van het land, naar gelang 's lands middelen zulks toelaten.

2.—Uit het bedrag van £15,000 ten behoeve van opvoeding en onderwijs op de Begrooting uitgetrokken, zal eene som van £3,000 beschikbaar gesteld worden voor het oprigten van schoolkamers en onderwijzers woningen in dorpen, welke som zal onder het beheer zijn van den Uitvoerenden Raad, en onder de verschillende dorpen worden verdeeld naar gelang van omstandigheden.

3.—De plannen en specificatiën van zulke op te richten gebouwen zullen door den Inspekteur van het Onderwijs moeten goedgekeurd worden.

4.—Waar geene Gouvernements schoolkamer in een dorp bestaat, en geen geschikt lokaal gratis te krijgen is, zal de som van £25 voor schoolhuur kunnen toegestaan worden.

5.—Waar het noodzakelijk is, zal de Inspekteur van het Onderwijs de magt hebben om, op aanbeveling van de wijks school commissie, eene som van niet meer dan £20 jaarlijks voor de geheele wijk toe te staan als schoolhuur voor de rondgaande scholen.

6.—De school lokalen en woningen zoo wel van de rondgaande als van de wijks Onderwijzers zullen aan het oppertoezicht van den Inspekteur onderworpen zijn.

7.—Het Gouvernement stelt de som van £150 jaarlijks beschikbaar voor iedere wijk waarin geen dorp opgericht is, het aan de keuze van de inwoners der wijk latende of zij eene vaste wijks school willen stichten, of liever een aantal rondgaande onderwijzers, drie niet te bovengaande, willen hebben.

8.—Waar eene school is in een dorp, geene hoofdplaats van een district zijnde, en tevens door de inwoners der wijk een rondgaande onderwijzer verlangd wordt, zal het bedrag van £150 voor zoodanige wijk te worden toegestaan alzoo verdeeld worden dat de dorps onderwijzer £100, en de rondgaande onderwijzer £50 als salaris zullen erlangen.

9.—De jaarlijksche toelage van £150 zal uitbetaald worden zoodra de onderwijzer of onderwijzers hunne betrekking aanvaard hebben.

10.—Tot ondersteuning van eene vaste wijks school zal £100 jaarlijks gegeven worden als salaris voor den onderwijzer, en £50 voor huur van school vertrek en onderwijzers woning.

11.—Er zullen minsten 15 kinderen moeten zijn, welker ouders zich verbinden hen een jaar lang ter wijks school te zenden; met dien verstande echter dat van dezen regel kan worden afgeweken onder buitengewone omstandigheden.

12.—De verhuurders van het gebouw zijn verplicht voor de instandhouding daarvan te zorgen.

13.—Indien de wijks onderwijzer ongehuwd is, zorgen de inwoners der wijk voor geschikte personen om de kostleerlingen aan te nemen.

14.—Geene toelage zal aan eenen rondgaanden onderwijzer geschonken worden wanneer het aantal leerlingen minder dan tien bedraagt, of wanneer de onderwijzer minder dan zes maanden op eene plaats zijn verblijf houdt, of wanneer de school binnen den afstand van twaalf mijlen gelegen is van eene andere school, welke ondersteuning van het Gouvernement geniet.

15.—Alle klagten tegen wijks of rondgaande onderwijzers moeten ter kennis gebragt worden van de districts school commissie.

16.—De jaarlijksche toelage der onderwijzers zal uitbetaald worden, zoo lang de scholen aan de vereischten der wet blijven voldoen.

17.—Aan het Grey College wordt verbonden eene Normaal school, op welke jongelieden, die zich wenschen toe te wijden aan den onderwijzerstand, hunne wetenschappelijke opleiding kunnen ontvangen.

18.—Zoodra de behoefte gevoeld wordt aan de in werking treding dezer bepaling, zal de Regeering voor het salaris van eenen onderwijzer, behalve den Rector, zorg dragen.

19.—Er zal een depot van school meubelen, kaarten en boeken te Bloemfontein opgericht worden onder het toezigt van den Inspekteur van het Onderwijs, waaruit deze school behoeften, tegen inkoops prijs met bijvoeging van de kosten van vervoer, aan de school commissien in den Staat zullen verkocht worden. Uit dezen voorraad zal de Inspekteur van het Onderwijs, met goedkeuring van ZHED. den Staatspresident, schenkingen kunnen maken aan scholen in bijzondere omstandigheden.

V.—VAN HET ONDERWIJS.

1.—Het Gouvernement van den Oranjevrijstaat bepaalt zich tot de bevordering van het middelbaar en lager onderwijs.

2.—Aan het Grey College en de Normaal school wordt onderwijs gegeven in de volgende vakken:—

Lezen, schrijven, rekenen; Hollandsche en Engelsche, Latijnsche en Grieksche, Fransche en Hoogduitsche talen en letterkunde; Bijbelsche, algemeene en bijzondere geschiedenis; aardrijkskunde; algebra; geometrie; natuurkunde; werktuigkunde; zangkunst; teekenen; gymnastie; opvoedkunde, praktisch en theoretisch; Godsdienstleer.

Echter zal de Godsdienstleer alleen van toepassing zijn op die kinderen, wier ouders geene bezwaren daartegen opperen.

3.—Op de districts scholen wordt onderwijs gegeven in dezelfde vakken behalve waar zulks door den Inspekteur van het Onderwijs ondoelmatig wordt gevonden.

4.—Op de wijks en rondgaande scholen wordt onderwijs gegeven in de Hollandsche en Engelsche talen, in al de vakken van het lager onderwijs in Artikel 5 van Bijlage A opgenoemd. Het zal echter aan de ouders vrijstaan om hunne kinderen al dan niet de Engelsche taal te laten leeren.

5.—Elke school wordt elken dag geopend met gebed en het lezen van den Bijbel, en des avonds gesloten met gebed door den hoofdonderwijzer.

6.—De Volksraad houdt aan zich het regt om zoodanige verbeteringen in dit Reglement te maken, als de tijd en de ondervinding mogen doen kennen.

BIJLAGE A.—REGULATIEN OMTRENT HET EXAMINEEREN VAN ONDERWIJZERS.

1*.—Geen onderwijzer zal voortaan eene toelage van het Gouvernement genieten, tenzij hij een certificaat van eene erkende commissie van examinatoren bezitte, of, na afgelegd examen, een certificaat van den Inspekteur van Onderwijs hebbe verkregen.

2.—Eene commissie van examinatoren zal door het Vrijstaatsch Gouvernement aangesteld worden, bestaande uit den Inspekteur van het Onderwijs als Voorzitter, en twee andere leden door de Regeering voor den tijd van twee jaren gekozen, maar herkiesbaar.

3.—De examens zullen plaats hebben tweemaal 's jaars te Bloemfontein op den eersten Woensdag van Julij en den laatsten van Januarij. Degenen die wenschen zich als candidaten aan te bieden moeten hunne namen met getuigschriften van goed zedelijk gedrag aan den Inspekteur van het Onderwijs inzenden, niet later dan den eersten Maandag van April en October naast voorgaande.

* Zie Art. 41, Ord. No. 14, 1877.

4.—Certificaten van drie klassen zullen worden gegeven, met twee rangen in iedere klasse.

5.—De vakken van het derde klasse examen zullen de volgende zijn :—

- (a). Lezen, schrijven, dicteeren, taalkunde, en stijloefening in Hollandsch en Engelsch, met vertaling uit de eene taal in de andere.
- (b). Wiskundige en beschrijvende aardrijkskunde.
- (c). Bijbelsche geschiedenis, en de geschiedenis van Zuid-Afrika.
- (d). Rekenen, tot en met gewone en tiendeelige breuken en de leer der evenredigheden.
- (e). Zangkunst, theoretisch en praktisch.
- (f). Bedrevenheid in het geven van onderwijs aan kinderen.

6.—De vakken van het tweede klasse examen zijn al de voornoemde onder de derde klasse, en benevens

- (g). De beginselen van meetkunde en stekunde tot en met enkelvoudige vergelijkingen; de leer van logaritmen.
- (h). Latijnsche taalkunde, en het construeeren en vertalen van eenen gemakkelijken Latijnsche schrijver.
- (i). Hoogere rekenkunde en teekenen.
- (j). Staat- en natuurkundige aardrijkskunde.
- (k). Algemeene geschiedenis, vooral van de nieuwe tijden.
- (l). Beginselen der natuurkunde.
- (m). Bekendheid met de verschillende leerwijzen, en het handhaven van orde en tucht in de school.

7.—De vakken van het eerste klasse examen, bevatten alle die in de tweede en derde klassen opgenoemd zijn; en daaruens

- (n). De Latijnsche en Grieksche talen.
- (o). De Fransche en Hoogduitsche talen.
- (p). Hoogere meetkunde, stekunde, en driehoeksmeting.
- (q). Hollandsche en Engelsche letterkunde.
- (r). Natuurkunde.
- (s). Muziek, theoretisch en historisch.
- (t). Pedagogiek, theoretisch en historisch.

8.—Een certificaat van de derde klasse of een van gelijke waarde zal van iederen wijs- en rondgaanden onderwijzer gevorderd worden; en zoodra het mogelijk is, een certificaat van de tweede klasse, of een diploma dat daarmede gelijk staat, zal worden vereischt van iederen onderwijzer van eene districts school.

BIJLAGE B.—REGULATIEN OMTRENT KWEEKELINGEN.

1.—Jongens en meisjes, die wenschen tot eene driejarige opleiding als kweekelingen aangenomen te worden, moeten hunne namen, met getuigschriften van goed zedelijk gedrag door hunnen onderwijzer en hunnen predikant onder-teekend, aan den Inspekteur van het Onderwijs inzenden.

2.—Zij zullen vervolgens onderzocht worden, en zullen moeten bewijzen dat zij Hollandsch en Engelsch vloeiend lezen, eene goede hand schrijven, en goed stellen kunnen; zij moeten ook bedreven zijn in de vier hoofdregels der reken-kunst.

3.—Degenen die het examen met goed gevolg afgelegd hebben, zullen voor twee jaren als kweekelingen aangesteld worden bij eenen onderwijzer door den Inspekteur van het Onderwijs bekwaam gerekend tot het opleiden van zulke kweekelingen.

4.—Zij zullen gebezigd worden tot het onderwijzen van de lagere klassen onder het opzicht en naar voorschriften van den onderwijzer; en daarentegen zal de onderwijzer gehouden zijn minstens vijf uren in de week bijzonder onderwijs aan de kweekelingen te geven.

5.—Als het eerste jaar hunner verbindtenis verloopen is, zullen zij het examen afleggen, en, indien zij bewijs geven dat zij redelijke vorderingen gemaakt en zich goed gedragen hebben, zullen zij gerechtigd zijn tot het ontvangen van eene Staats toelage van £15.

6.—Aan het einde van het tweede jaar zullen zij weder onderzocht worden, en wel in de vakken van het derde klasse examen voor onderwijzers. Dit examen met goed gevolg gedaan, en voldoende getuigschriften van zedelijk gedrag ingeleverd hebbende, zullen zij gerechtigd zijn tot het ontvangen van eene Staats toelage van £25.

7.—Gedurende het derde jaar zullen zij hunne studien voortzetten aan de Kweekschool te Bloemfontein, of aan eene daartoe geschikte meisjes school van de eerste klasse door het Gouvernement aangewezen, waar zij verder opgeleid zullen worden zoo wel in de hoogere trappen der wetenschappen, als in de kunst van onderwijzen, theoretisch en praktisch. Aan het einde van den cursus zullen zij het onderwijzers certificaat van de tweede klasse moeten verkrijgen, en daardoor gerechtigd zijn tot het ontvangen van eene Staats toelage van £60.

N.B.—Waar het noodig geacht wordt, kan men driemaandelijks een voor-schot aan de kweekelingen geven op vertoon van een certificaat van den onderwijzer dat het gedrag en de vorderingen van de kweekelingen bevredigend zijn.

BIJLAGE C.—REGULATIEN OMTRENT EENEN OPENBAREN WEDSTRIJD DER SCHOLEN.

1.—Elk jaar zal een openbare wedstrijd van scholen plaats vinden op den eersten Woensdag van December, door middel van het schriftelijk beantwoorden van vragen, die aan de verschillende scholen gezonden zullen worden, onder bijzondere bepalingen door den Inspekteur van het Onderwijs opgesteld.

2.—Candidaten moeten minstens twee jaren onafgebroken in den Vrijstaat onderwijs genoten hebben voordat zij toegelaten kunnen worden om mede te dingen. De hoogere afdeling van het Grey College en dergelijke Instituten zullen uitgesloten blijven van dezen wedstrijd.

3.—De vakken van het examen zullen die zijn van het onderwijzers examen voor de derde klasse, met uitzondering van het laatst vermelde vak, namelijk, bedrevenheid in het geven van onderwijs; maar de vakken zullen van tijd tot tijd kunnen veranderd worden, met goedkeuring van het Gouvernement, mits een jaar vooraf kennis van deze verandering worde gegeven.

4.—Candidaten moeten hunne namen aan den Inspekteur van het Onderwijs inzenden op of voor den eersten October van ieder jaar, met een getuigschrift door den Landdrost of den Vrederegter ondertekend, waarin verklaard wordt dat op den eersten December van het loopende jaar de kandidaten voor twee jaren onafgebroken school zullen gegaan hebben.

5.—Het Gouvernement zal vijf beurzen, elke van £60, geldig voor den tijd van een jaar, beschikbaar stellen voor kandidaten, jongens of meisjes, welke het hoogste aantal punten in het examen verkrijgen, mits dit aantal boven een bepaald minimum zij.

6.—Deze beurs echter zal genoten worden alleen op voorwaarde dat de winner het eerstvolgende jaar doorbrengt aan het Grey College te Bloemfontein, of aan eene meisjes school van de eerste klasse door het Gouvernement aangewezen, ter verdere voortzetting hunner studien.

Alle wetsbepalingen in strijd met deze Ordonnantie worden hiermede herroepen.

Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben dadelijk na publicatie.

Vastgesteld op 27 Mei, 1874.

G. P. VISSER, Voorzitter.
J. GEO. FRASER,
Secretaris Volksraad, Oranjevrijstaat.

ORDONNANTIE No. 1, 1874.

Reglement voor het Grey College te Bloemfontein.

VAN DE COMMISSIE.

1.—De Commissie bestaat uit zeven leden, door de Synode der Nederduitsch Gereformeerde Kerk te benoemen, van welke zeven leden, twee Gouvernements ambtenaren zijn.

2.—De Commissie kiest uit haar midden eenen Voorzitter, eenen Secretaris en eenen Penningmeester.

3.—Vier leden der Commissie maken een quorum uit. Bij staking der stemmen heeft de Voorzitter eene beslissende stem.

4.—De Commissie heeft de volgende verplichtingen :—

- (a). Zij zorgt voor de instandhouding der gebouwen en eigendommen der Inrichting.
- (b). Zij regelt, in verstandhouding met den Inspecteur van het Onderwijs en den Rector van het College, den gang van het onderwijs en houdt daarop een voortdurend toezicht.
- (c). Zij heeft eveneens het oppertoezicht over de kostschool aan de Inrichting verbonden, en waakt voor de belangen der daar aanwezige kostleerlingen.
- (d). Zij stelt, volgens Trust Deed, de onderwijzers aan, behoudens goedkeuring van het Gouvernement.
- (e). Zij bepaalt het bedrag der school- en kostgelden, en zorgt, dat door haren Penningmeester de vastgestelde gelden driemaandelijksch worden geïnd. Zij heeft echter het recht aan eenige kinderen, tot minvermogene huisgezinnen behoorende, de schoolgelden geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden.
- (f). Zij maakt jaarlijks een algemeen verslag op van den staat der Inrichting, ter officieele publicatie.

5.—De Penningmeester doet aan het einde van ieder jaar verslag van de fondsen der Inrichting en rekening en verantwoording van zijner beheer, welk verslag eveneens gepubliceerd wordt.

6.—Eene gewone vergadering der Commissie wordt gehouden aan het einde van elk kwartaal. Buitengewone vergaderingen worden bijeen geroepen telkens wanneer het belang der Inrichting het vereischt.

VAN HET ONDERWIJS.

7.—Het Onderwijs loopt over de vakken, bepaald in Artikelen 2 van § 5, van de Ordonnantie No. 1, 1874.

8.—De leerlingen worden verdeeld in twee afdelingen, eene voorbereidende en eene hoogere.

9.—Het Onderwijs wordt gegeven volgens eenen jaarlijkschen cursus.

10.—Iedere drie maanden worden aan de ouders of voogden der leerlingen getuigschriften toegezonden aangaande het gedrag en de vorderingen hunner kinderen of pupillen.

Aan het einde van den cursus heeft een openbaar mondeling en schriftelijk examen plaats, gevolgd door eene openbare bevordering en prijsuitdeeling. Tijdens de zitting van den HoogEdelen Volksraad zal eene openbare les plaats hebben.

11.—De bevordering der leerlingen van eene lagere tot eene hoogere klasse of afdeling hangt af van den staat der getuigschriften en van het examen. Zij geschiedt door de Commissie, op eene gemotiveerde voordracht der onderwijzers.

12.—Er zijn twee vacantien, eene van vijf weken aan het einde van den cursus, de andere van drie weken omstreeks de helft van den cursus.

VAN DE ONDERWIJZERS.

13.—Het personeel der Onderwijzers bestaat uit den Rector, den Conrector en eenen of meer Leeraren.

14.—De Rector staat aan het hoofd der geheele Inrichting; hij heeft, onder het oppertoezicht der Commissie, het toezicht zoowel op alles wat op de School en het Onderwijs betrekking heeft, als op de kostschool. Ingeval van tijdelijke afwezigheid wordt hij door den Conrector vervangen.

15.—De door den Rector gegeven voorschriften omtrent methode en schooltucht moeten door de overige leeraren opgevolgd worden. Achten dezen zich hierdoor bezwaard, dan kunnen zij bij de Commissie in beroep komen, die, na den Rector gehoord te hebben, beslist.

16.—De Rector maakt met de overige Leeraren, voor den aanvang van iederen cursus, eene lijst der werkzaamheden en tijdverdeeling op, welke lijst in de schoollocalen aanwezig moet zijn. Hij houdt eene lijst der leerlingen, en stelt iedere drie maanden den Penningmeester der Commissie een afschrift van die lijst ter hand. Hij houdt dagelijks aantekening van de aanwezigheid of afwezigheid der leerlingen. Hij stelt jaarlijks een volledig verslag van den staat der Inrichting op, en zendt dit bij den Voorzitter der Commissie in.

VAN DE OUDERS EN VERPLEGERS.

17.—De ouders en verplegers zijn verplicht hunne kinderen of pupillen getrouw op den bepaalden tijd, in zindelijken staat naar school te zenden.

18.—Bijaldien hunne kinderen of pupillen verhinderd zijn ter school te komen, zijn zij gehouden daarvan schriftelijk aan den Rector kennis te geven.

19.—Zij zijn verplicht door hunne naamteekening op de hen toegezonden getuigschriften aangaande het gedrag en de vorderingen hunner kinderen of pupillen te toonen, dat zij daarvan kennis hebben genomen.

20.—Daar de examens openbaar zijn, worden de ouders uitgenoodigd die bij te wonen.

21.—Zij zijn gehouden tot stipte betaling der verschuldigde schoolgelden voor ieder kwartaal. In geval van wanbetaling zullen de vorderingen aan eenen Agent ter collectie gegeven worden.

22.—Een afschrift van dit Reglement zal steeds bij den Voorzitter der Commissie en in het schoolgebouw ter inzage liggen.

23.—De Commissie zal het recht hebben van tijd tot tijd zulke veranderingen in en bijvoegingen tot dit Reglement te maken, als de omstandigheden mochten vereischen, altijd binnen de grenzen haar door de Trust Deed gesteld en onderworpen aan de goedkeuring van den Volksraad.

24.—Dit Reglement van orde zal kracht van wet hebben dadelijk na publicatie in de *Gouvernements Courant*.

Aldus vastgesteld door den HEd. Volksraad te Bloemfontein, op dezen 12den dag van Mei, 1875.

G. P. VISSER,
Voorzitter van den Volksraad.
J. GEO. FRASER,
Secretaris van den Volksraad.

[Noot.]

(Get.)

GUSTAV RADLOFF, Voorzitter,
Predikant van Bloemfontein.
H. J. LUCKHOFF,
Predikant van Fauresmith.
L. J. PAPENFUS, Staatsprocureur.

Gelezen en goedgekeurd ter Vergadering van de Synode der Ned. Ger. Kerk, op de 6de zitting, gehouden te Bloemfontein, op den 15den April, 1874.

(Get.)

ALB. P. MEIRING, Scriba Synodi.

Bloemfontein, 13 April, 1874.

ORDONNANTIE No. 2, 1874.

Ordonnantie, om de uitroeiing van het onkruid, "Xanthium Spinosum" genaamd, te regelen.

De Volksraad, overwegende dat het groeijen van onkruid, bekend onder den naam van "Xanthium Spinosum," in sommige deelen van den Staat zoo zeer is toegenomen, dat vele plaatsen die vroeger groote waarde hadden, ongeschikt voor beweiding geworden zijn ;

Overwegende, dat in vele gevallen, het buiten de magt van de eigenaren dier plaatsen is, dat onkruid voor eigene rekening uit te roeijen ;

Overwegende, dat het noodig is de verdere verspreiding met kracht tegen te gaan ; heeft besloten, gelijk hij besluit bij deze :—

1*.—De Veldcornetten en assistent-Veldcornetten van iedere wijk, zullen verplicht zijn iedere drie maanden aan den Landdrost van hun district opgave te doen of er in hunne wijken het onkruid Xanthium Spinosum groeit, met vermelding van de namen der plaatsen, van de eigenaren dier plaatsen, de meerdere of mindere hoeveelheid van het onkruid, de namen van de bewoners of gebruikers dier plaatsen, en of de eigenaar, bewoner of gebruiker in staat is, voor eigene rekening, het onkruid meester te worden.

Ook zal iedere eigenaar, bewoner of gebruiker het regt hebben en gehouden zijn, gelijke opgave te doen aan den Veldcornet, assistent-Veldcornet der wijk, of aan den Landdrost van het district, waar het onkruid zich bevindt.

* Zie Art. 42, Ord. No. 14, 1877.

2.—Indien de opgave zoo als vermeld mogt inhouden, dat de eigenaar, bewoner of gebruiker, in staat is het onkruid uit te roeijen, zoo zal de Landdrost, binnen 24 uren na ontvangst van zoodanige opgave, den eigenaar, bewoner of gebruiker van zoodanige plaats kennis geven, om binnen den tijd van twee maanden daarna, zijne plaats van het onkruid *Xanthium Spinosum* te zuiveren, op verbeurte eener boete bij niet voldoening van niet minder dan £5 en niet meer dan £37 10s., zullende bij gebreke van betaling de opgelegde boete bij manier van regterlijke executie verhaald worden.

3.—De Landdrosten zullen gemagtigd en verplicht zijn om doortusschenkomst der Veldcornetten, of op eene andere wijze voor Gouvernements rekening arbeiders te huren, ten einde het *Xanthium Spinosum* uit te roeijen en te verbranden op Gouvernements plaatsen, en op uitspanningen die Gouvernements eigendommen zijn, uitgezonderd wanneer, bij overeenkomsten tusschen het Gouvernement en huurders of gebruikers van de bedoelde plaatsen of uitspanningen, de verplichting tot uitroeijing en verbranding van het gezegde onkruid ten laste van zoodanige huurders of gebruikers zal komen, op wien alsdan de bepalingen van Artikel 2 van toepassing zullen zijn.

4.—De Landdrost zal, naar mate van de meerdere of mindere overtreding, zoodanige eigenaar, bewoner of gebruiker op nieuw tijd kunnen verleen tot uitroeijing en verbranding van het onkruid; mits betalende de geregtskosten.

5.—Mogten de opgaven, waarvan Artikel 1 melding maakt, inhouden, dat het onkruid zoo zeer is toegenomen dat de eigenaar, bewoner of gebruiker niet in staat is, het voor eigene rekening meester te worden, zoo zal de Landdrost, na behoorlijke inspectie daarvan met de eerste post aan den Staatspresident kennis geven.

6.—Ingeval eene plaats niet bewoond of gebruikt wordt en de eigenaar niet binnen de limieten van den Staat woonachtig is, of niet gevonden kan worden, zoo zal de Veldcornet, op order van den Landdrost, die plaats van het onkruid doen zuiveren, ten laste van den eigenaar.

De gelden daartoe benodigd, zullen van Gouvernements wege worden betaald en teruggevorderd worden op dezelfde wijze als andere belastingen, evenwel met interest ad zes percent per annum, van af den dag der uitbetaling.

7.—Zoodra de Staatspresident het rapport in Artikel 5 vermeld ontvangt, zal hij, zulks noodig oordeelende, den Landdrost van het district orders zenden, om dadelijk in zoodanige wijk waarin het onkruid gevonden wordt, de burgers te doen commandeeren, om hetzij in persoon, hetzij door huurlingen, voorzien van graven en mondprovisien voor acht dagen, het onkruid op zoodanige plaats uit te roeijen en te verbranden, met dien verstande nothans dat het provianderen van de op kommando zijnde personen na verloop van de acht dagen zal geschieden op kosten van den eigenaar der plaats.

De Gouvernements Secretaris zal op last van den Staatspresident hiervan kennis geven in de *Gouvernements Courant*.

8.—De Veldcornetten zullen onmiddellijk aan de bevelen van den Landdrost moeten voldoen, en zooveel burgers oproepen als door den Landdrost zullen worden noodig geoordeeld.

9.—De burgers of hunne substituten zullen onder het opzigt staan van den Veldcornet hunner wijk, die echter het regt zal hebben, bij dringende omstandigheden, eenen plaatsvervanger te doen kiezen, door de burgers die tegenwoordig zijn ter plaatse waar het onkruid moet worden uitgeroeid.

10.—De burgers of hunne substituten zullen de stipste gehoorzaamheid aan de bevelen van den Veldcornet of zijnen plaatsvervanger moeten in acht nemen. Alle ongeregeldheden zullen op summiere wijze door het Geregts-hof van den Landdrost, evenals politie overtredingen kunnen worden gestraft.

11.—Zoodra eene plaats eenmaal van het *Xanthium Spinosum* ten koste der burgers gezuiverd is, en zulks ten tweeden male wordt vereischt, zal de eigenaar van zoodanige plaats, de burgers en kleurlingen die daartoe worden opgeroepen moeten provianderen, zoodanig als de Veldcornet of zijn plaatsvervanger mogt noodig achten. Bij afwezigheid van den eigenaar of wanneer die overleden of niet te vinden is, zal worden gehandeld op de wijze als bij het slot van Artikel 6 is voorzien.

12.—De burgers of hunne plaatsvervangers zullen met de zuivering of uitroeiing van het onkruid niet ophouden voor en alear de Veldcornet na inspectie daartoe zijne toestemming geeft.

13.—Wanneer zulks mogt noodig zijn, zal de Veldcornet het regt hebben de tegenwoordig zijnde burgers en substituten te doen aflossen, na daartoe van den Landdrost verlof te hebben bekomen.

14.—De burgers of kleurlingen, die persoonlijk dienst als bovengemeld ver- rigten, zullen gedurende dien tijd niet kunnen worden gedagvaard in civiele zaken, en zullen geene executien tegen hen kunnen worden begonnen of voort- gezet.

15.—De hoofdplaats en ieder dorp van het district waar geene Municipaliteit is, zal voor zoo ver deze Ordonnantie betreft ressorteren onder die wijk waarin zij gelegen zijn.

16.—In dorpen waar Municipaliteiten gevestigd zijn, zullen de Commissa- rissen voor de uitroeiing moeten zorg dragen; en zullen de inwoners van zoo- danige Municipaliteit alleen, tot de uitroeiing van het onkruid kunnen worden opgeroepen, die het regt hebben, onderling eenen provisie Veldcornet aan te stellen.

17.—Mogten Commissarissen eener Municipaliteit weigeren, of nalatig zijn, voor de uitroeiing van het onkruid zorg te dragen, na order daartoe van den Landdrost te hebben ontvangen, zoo zullen de inwoners van zoodanige Municipa- liteit door den Veldcornet der wijk kunnen worden gecommandeerd, even als hiervoren is bepaald omtrent plaatsen.

18.—Rondloopende kleurlingen of die niet verhuurd zijn, de kleurlingen, die op statien en locatien woonachtig zijn, of die voor zich zelve werken, kunnen even als burgers worden gecommandeerd.

19.—Geen kleurling zal gedurende den tijd, dat de burgers zijn opgeroepen in die wijk, zijnen of haren dienst mogen verlaten.

20.—Indien iemand bij oproeping van den Veldcornet, of wanneer van hem benodigdheden zijn gevorderd, meent te moeten worden verschoond, zal hij zich onmiddellijk immer binnen den tijd van twee dagen bij den Veldcornet vervoegen, die omtrent de redenen van verhindering zal oordeelen, en wiens uitspraak onder- hevig is aan de goed of afkeuring van den Landdrost van het district.

21.—Wanneer zoodanige persoon niet binnen den tijd van acht dagen na de uitspraak van den Veldcornet zich bij den Landdrost daarmee heeft vervoegd, zal de uitspraak van den Veldcornet finaal zijn, en die persoon daaraan niet voldoende, door het Gerechtshof van den Landdrost worden gestraft.

22.—De Leden van den Volksraad en Uitvoerenden Raad, de gesalarieerde Civiele Ambtenaren, de Commandanten, de Gouvernements- of door den Staat bezoldigde onderwijzers, de leeraren der verschillende gezindheden en de scho- lieren zullen van persoonlijke dienst bevrijd, doch verplicht zijn, de benodigd- heden te verstrekken die van hen mogten worden gecommandeerd.

23.—Veldcornetten en burgers weigerachtig of nalatig zijnde aan de bepalin- gen dezer Ordonnantie te voldoen, zullen voor het Gerechtshof van den Landdrost

worden aangeklaagd, dat bevoegd zal zijn zoodanigen overtreder te straffen voor iedere overtreding, met eene boete niet te boyengaande £15, en de kosten, zullende bij gebreke van betaling het bedrag der opgelegde boete verhaald worden bij manier van regterlijke executie.

In geval van aantekening van appel, zal de appellant securiteit moeten stellen voor het bedrag van het vonnis met de kosten.

24.—De bepalingen van Artikel 23 zullen ook van toepassing zijn op kleurlingen in geval van overtreding.

25.—Onverminderd de boete waarvan in de vorige artikelen gewaagd wordt, behoudt de Veldcornet het regt, om na elk vonnis voor weigering tot het doen van dienst als voormeld, of het verstrekken van benoedigheden, den weigerachtige op nieuw te commandeeren.

26.—Alleen personen van 16 tot 50 jaren oud zullen onderhevig zijn aan de bepalingen van deze Ordonnantie.

27.—Alle wetten en bepalingen in strijd met deze Ordonnantie worden herroepen en vernietigd.

28.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben drie maanden na datum van derzelver publicatie.

Aldus vastgesteld op 29 Mei, 1874.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER,

Secretaris Volksraad, Oranjevrijstaat.

ORDONNANTIE, No. 1, 1875.

Nademaal er zich eene besmettelijke ziekte, bekend bij den naam van "Roodwater, onder het Rundvee in de naburige Kolonie Natal heeft geopenbaard, en daar het noodig is dat tegen de verspreiding dier ziekte maatregelen genomen worden, worden mits deze door den HoogEdelen Volksraad van den Oranjevrijstaat bepaald en vastgesteld:—

1.—Zoodra het roodwater op eenig plaats ontdekt wordt onder eenig vee, zal de eigenaar of behoeder van zoodanig vee verplicht zijn om zonder verzuim de omliggende buuren daaryan kennis te geven.

2.—Zoodra gemelde ziekte ontdekt wordt, wordt het beest met roodwater besmet, indien gedood of daaraan gestorven zijnde, door den eigenaar of op zijn last binnen den tijd van 24 uren begraven, ter diepte van vier voeten in de aarde.

3.—Niemand zal vermogen om eenig met roodwater besmet vee, zonder opzicht, op eenige plaats te laten zonder toestemming van den eigenaar of bewoner van zoodanige plaats.

4.—Wanneer vee, met roodwater besmet, op eenige plaats gevonden zal worden, zonder opzicht, en buiten toestemming van den eigenaar of bewoner daarvan, zal zoodanig eigenaar of bewoner het regt hebben om zulk besmet vee in tegenwoordigheid van twee onpartijdige getuigen te dooden en te begraven, ter diepte zoo als in Artikel 2 vermeld.

5.—Ieder die bij het geregt informatie geeft aangaande eenige overtreding van deze Ordonnantie, zal bij veroordeeling van den overtreder, geregtigd zijn tot de helft van de boete (wanneer betaald), terwijl de wederhelft verantwoord of gestort zal worden in de publieke schatkist.

6.—Hij die zich moedwillig of door achteloosheid, aan overtreding van deze Ordonnantie schuldig maakt, wordt naar gelang van omstandigheid, in eene boete van niet minder dan £1 en niet te bovengaande £10 veroordeeld, of bij wanbetaling onderworpen aan eene gevangenisstraf voor eenigen tijd doch niet te bovengaande twee maanden.

7.—Onder de benaming van vee, zal verstaan worden rundvee, en het enkelvoudig zal ook het meervoudig getal, en het mannelijk ook het vrouwelijk geslacht aanwijzen.

8.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben eene maand na datum van publicatie.

Vastgesteld op heden den 15den Mei, 1875, door den HEd. Volksraad te Bloemfontein.

G. P. VISSER,
Voorzitter van den Volksraad.

J. GEO. FRASER,
Secretaris van den Volksraad.

ORDONNANTIE No. 2, 1875.

Ordonnantie, tot zamenstelling van de Hoogere Geregtshoven van den Oranje-vrijstaat.

De Volksraad overwegende, dat het noodig is de zamenstelling van de Hoogere Geregtshoven van den Oranjevrijstaat te verbeteren en te regelen; besluit gelijk hij besluit bij deze:—

1.—De regterlijke magt wordt (onverminderd het rechtsgebied opgedragen aan de Geregtshoven van Landdrost en Landdrost en Heemraden) uitgeoefend door:

- (a). De Rondgaande Geregtshoven.
- (b). Het Hooge Geregts Hof.

2.—De rondgaande regter of de regters van het Hooge Geregts Hof worden ingeval van afwezigheid, ziekte, ontstentenis, of andere gegronde redenen vervangen door eenen persoon, door den Staatspresident daartoe te benoemen.

3.—De leden van de regterlijke magt, kunnen niet tevens de betrekking van advocaat, procureur of notaris bekleeden, noch eenig ander beroep uitoefenen.

4.—Bloedverwanten of aanverwanten tot den derden graad ingesloten, kunnen niet te zamen, als regters, in het Hooge Geregts Hof zitten.

5.—De leden van de regterlijke magt zullen moeten zijn, doctoren in de regten of advocaten, die minstens 7 jaren als advocaat hebben gepractiseerd, en de Hollandsche taal magtig zijn, en minstens den ouderdom van dertig jaren hebben bereikt; om bijzondere redenen zal de Staatspresident het regt hebben leden van de regterlijke magt te benoemen hoewel niet juist zoo oud of zoo lang hebbende gepractiseerd, als in dit artikel bepaald.

6.—Het Rondgaande Geregts Hof zal bestaan uit een lid der regterlijke magt en minstens tweemaal in een jaar zitting hebben, telkens voor een of meer districten gezamentlijk, zooals door ZHED. den Staatspresident zal worden bepaald.

Het Rondgaande Geregts Hof zal minstens eenmaal per jaar op de hoofdplaats van ieder district zitten.

7.—Het Rondgaande Geregts-hof neemt kennis van alle zaken ter eerster instantie, boven de jurisdictie der Geregts-hoven van Landdrost en Landdrost en Heemraden, en als Hof van Appel van zaken ter eerster instantie beslist door de Geregts-hoven van Landdrost en van Landdrost en Heemraden.

Het maakt finaal, bekrachtigt of vernietigt alle orders door het Hof van den Landdrost in Kamers gegeven.

Deszelfs vonnissen in civiele zaken, kunnen in appel of revisie door het Hooge Geregts-hof worden vernietigd, gewijzigd, bekrachtigd of terug gewezen.

Dit Hof heeft jurisdictie in crimineele zaken volgens de bestaande wetsbepalingen en regulatien voor crimineele procedures, welke allen van kracht blijven.

8.—De regulatien tot nu toe gevolgd in de manier van procederen voor civiele zaken voor het Rondgaande Geregts-hof en voor den Uitvoerenden Raad als Hof van Appel zullen van toepassing blijven, zoo lang tot dat nieuwe regulatien zullen zijn vastgesteld, voor zoover hierin niet gewijzigd.

9.—Het Hooge Geregts-hof zal bestaan, uit den Hoofdregter en een regter; de regter van het Rondgaand Hof geene zitting te hebben in het Hoogste Hof in appellen van zijne uitspraken.

10.—Het Hooge Geregts-hof zal zijn een Hof van Appel, dat in het hoogste ressort zal beslissen*.

11.—Het Hooge Geregts-hof zal immer te Bloemfontein worden gehouden zoo dikwijls de behoefte zulks vereischt.

De tijd der zitting van het Hooge Geregts-hof zal even als die der Rondgaande Geregts-hoven, drie maanden voor den dag der zitting in de *Gouvernements Courant* worden bekend gesteld, door den Gouvernements Secretaris, op order van den Staatspresident.

12.—De leden der regterlijke magt zullen te Bloemfontein hunne vaste woonplaats moeten hebben en gedurende den tijd, dat de Hoven geene zitting hebben, zich onledig houden met het vervaardigen van wetsontwerpen of herziening van wetten zoo als hun door den Volksraad of den Staatspresident zal worden opgedragen.

13.—De leden der regterlijke magt, alvorens hunne betrekkingen te aangaan, leggen in handen van den Staatspresident den volgende eed af:—

“Ik zweer getrouwheid aan den Staat, handhaving van deszelfs onafhankelijkheid, onderhouding en nakoming der constitutie. Ik zweer dat ik “middeljk noch onmiddeljk, onder welken naam of voorwendsel, tot het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of “beloofd noch zal geven of belooven; dat ik nimmer eenige gift of geschenk “hoegenaamd, zal aannemen of ontvangen van- of namens enig persoon, welk ik “weet of vermoed eenig regts-geding of zaak te hebben of te zullen krijgen, dat “ik voorts mijn post met eerlijkheid en onzijdigheid zal waarnemen zonder aanzien “van personen en dat ik in de uitoefening mijner bediening mij zal gedragen zoo “als eenen braven en eerlijken regter betaamt.” “Zoo waarlijk, enz.”

14.—De regter van het Rondgaande Geregts-hof en ieder lid van het Hooge Geregts-hof, zullen verplicht en gehouden zijn, aantekeningen te maken van de bewijzen, getuigenissen en bepleitingen in iedere zaak ten einde in geval van verschil, omtrent de notulen, daarin uitspraak te doen.

15.—De Registrateur der Hoogere Hoven zal Registrateur zijn van het Rondgaande- en van het Hooge Geregts-hof.

* Zie Art. 11, Ord. No. 3, 1877.

16.—Aan de leden der regterlijke magt worden boven hunne jaarwedden, reisgeld toegekend ad £2 per dag, gedurende den tijd dat zij de Rondgaande Hoven bijwonen.

17.—Alle applicatien voor arresten, injunctien, mandament poenaal, interlocutoire orders zullen kunnen worden gemaakt, verleend, gewijzigd of vernietigd, zoo als tot nu toe het geval was.

18.—De jaarwedden voor de leden van de regterlijke magt, worden bepaald als volgt:—

Voor (a). Den Hoofdregter £1,200.
„ (b). De Regters, ieder 1,000.

19.—De kosten-rekeningen van Advokaten en Procureurs, zullen worden getaxeed zoo als tot hiertoe gedaan is, maar alleen de Registrateur der Hoogere Hoven zal de bevoegdheid hebben om lastbrieven ter executie te onderteekenen.

De taxatie der rekeningen zal echter onderworpen zijn, aan de finale beslissing van eenig lid der regterlijke magt, indien de partij die tot derzelve betaling verbonden is, mogt willen appelleren.

20.—De Landdrostklerken, en daar waar zoodanige beambten niet zijn, de Landdrosten zullen voor het teekenen van dagvaardingen als Fungd. Registrateurs ageren.

21.—Alle wetsbepalingen welke met deze wet in strijd zijn, houden op van kracht te wezen bij het in werking treden derzelve.

22.—Deze wet treedt in werking op zoodanigen tijd als door den Staatspresident nader zal worden bepaald.

Aldus vastgesteld door den HEd. Volksraad, op 27 Mei, 1875.

G. P. VISSER,

Voorzitter van den Volksraad.

J. GEO. FRASER,

Secretaris van den Volksraad.

Bloemfontein, 31 Mei, 1875.

ORDONNANTIE No. 1, 1876.

Ordonnantie, ter bevordering van het Inhechtenisnemen van zekere Misdadigers, die uit de Kolonie de Kaap de Goede Hoop naar het Grondgebied van den Oranjevrijstaat ontvluchten.

Nademaal bij Artikel 5 van de Conventie van den 23sten Februari, 1854, bepaald is dat Harer Majesteits Gouvernement en het Gouvernement van dezen Staat, wederzijdsch binnen deszelfs respectieve jurisdictien, hun niterste vermogen zullen gebruiken om kwaad te voorkomen, en den vrede te onderhouden door het opvangen en overleveren van alle crimineelen, die ontsnapt zijn, of die vluchten van het gerecht aan beide zijden van de Oranjerivier;

En nademaal de Regeering van den Oranjevrijstaat, zich door die Conventie tot de uitlevering van zoodanige misdadigers verbonden beschouwt, en begeerig is om de moeilijkheden die ontstaan zijn, met betrekking tot de wederzijdse uitlevering van misdadigers, die over de Oranjerivier gevlucht zijn, uit den weg te ruimen;

En nademaal de Regeering der Kolonie de Kaap de Goede Hoop bij Parlements Akte No. 19, 1872, genoemd, eene Akte ter vergemakkelijking van de inhechtenisneming van zekere misdadigers, die naar de Kolonie ontvluchten, uit eenige plaats binnen het grondgebied van de Zuid-Afrikaansche Republiek en den Oranjevrijstaat, heeft bepaald en vastgesteld, dat de akte zoo ver

dezelve betrekking heeft op de uitlevering van misdadigers, ontvluchtende uit het grondgebied van den Oranjevrijstaat, van kracht zal zijn, zoodra ZExc. de Gouverneur der Kaapkolonie bij Proclamatie onder zijne hand en zegel zal verklaren en afkondigen, dat de wetgevende macht van den Oranjevrijstaat genoegzame voorziening heeft gemaakt voor het inhechtenisnemen en uitleveren aan de beamtten van het gerecht in de Kaapkolonie, van misdadigers, die beschuldigd zijn met het plegen van eenige der daarin vermelde misdaden, en ontsnapt zijn naar eenige plaats binnen het rechtsgebied van den Oranjevrijstaat;

Zoo heeft de Volksraad van den Oranjevrijstaat goedgevonden te bepalen en vast te stellen, gelijk hij bij deze bepaalt en vast stelt als volgt:—

1.—Ingeval te eeniger tijd aanzoek door de Regeering van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop gedaan wordt om aan het gerecht uit te leveren eenig persoon beschuldigd met de misdaad van moord of poging tot moord, of van brandstichting of verkrachting, of rooverij, of diefstal, of bedrog, of valsche handteekening, of het uitgeven van eenige vervalschte securiteit voor geld, gepleegd binnen de jurisdictie van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop, in den Oranjevrijstaat zal gevonden worden, zal het aan den Staatspresident vrijstaan, indien hij zulks goetvindt, maar anders niet, om door een bevelschrift onder zijne hand en zegel, te kennen te geven, dat zoodanig aanzoek gedaan is, en alle Landdrosten, Vrederegters en andere beamtten van het gerecht te gelasten om binnen hunne respectieve jurisdictien behulpzaam te zijn om zoodanigen beschuldigde in hechtenis te nemen, en in de gevangenis te plaatsen, ten einde aan het gerecht te worden overgeleverd, en daarop zal het aan eenig Landdrost of Vrederegter in den Oranjevrijstaat geoorloofd zijn, eenig persoon of personen onder eede te ondervragen aangaande de waarheid van zoodanige beschuldiging, en op zoodanige getuigenis als volgens de wetten van dezen Staat voldoende zal zijn, om zoodanig persoon in hechtenis te nemen en ter terechtstelling te committeren, indien de misdaad, waarmede hij beschuldigd is, binnen den Oranjevrijstaat was gepleegd, een lastbrief te verleenen tot het inhechtenisnemen van zoodanig persoon, en alzoo zulk een persoon in de gevangenis te doen plaatsen, om daar te blijven tot dat hij overeenkomstig zoodanig aanzoek als voormeld zal zijn uitgeleverd.

2.—Mits altijd, dat in elk geval afschriften van de verklaring of verklaringen, waarop de oorspronkelijke lastbrief tot gevangenneming van den misdadiger, uitgevaardigd door den Magistraat of andere gezaghebbenden in de Kolonie de Kaap de Goede Hoop is verleend, gecertificeerd onder de hand en het zegel van het kantoor des beamtten van de Kolonie der Kaap de Goede Hoop, die zulk aanzoek doet, kan aangenomen worden als bewijs van de misdadigheid van den aldus gevangen genomen persoon.

3.—Op het certificaat van zoodanigen Resident Magistraat of Vrederechter, dat zulk een' veronderstelden misdadiger gecommiteerd is ter gevangenis, zal het wettig zijn voor den Staatspresident of andere beamtten, belast met de Regeering van den Oranjevrijstaat, bij lastbrief onder zijne hand en zegel, te gelasten, dat de aldus gecommiteerde persoon worde uitgeleverd aan zoodanig persoon of personen als geauthoriseerd zullen zijn door een lastbrief onder de hand van den beamtten der gezegde Kolonie, die een aanzoek doet als bovengemeld, den aldus gecommiteerden persoon te ontvangen en zoodanig persoon te vervoeren naar de grenzen der gezegde Kolonie, en zoodanig persoon zal vervolgens uitgeleverd worden. En het zal wettig zijn voor den persoon of de personen, geauthoriseerd als bovengezegd, zulk een persoon in bewaring te houden en hem of haar te brengen naar de grenzen der gezegde Kolonie; en indien de aldus beschuldigde persoon zal ontvluchten uit eene zoodanige bewaring, waartoe hij of zij zal zijn overgegeven als bovengezegd, zal het wettig zijn zulk een persoon weder gevangen te nemen op dezelfde wijze als eenig persoon, beschuldigd van dezelfde misdaad binnen dezen Staat, weder gevangen genomen zou worden na eene ontvluchting.

4.—Wanneer eenig persoon, die onder deze wet gecommiteerd zal zijn, in afwachting van uitlevering overeenkomstig het aanzoek als bovengezegd, niet uitgeleverd zal worden tengevolge daarvan, en vervoerd uit dezen Staat binnen twee maanden van af dien datum, na zoodanige bewaring, zoo zal het in elk geval wettig zijn voor het Hoogste Hof van dezen Staat of eenig Rondgaand Hof, of een van deszelfs rechters, op aan hen of hem gedaan aanzoek door of ten behoeve van eenig alzoo in bewaring gesteld persoon, en op bewijs aan hen of hem gedaan, dat redelijke kennis is gegeven aan den Staatsprocureur, van het voor-nemen, om zulk een aanzoek te doen, te gelasten, dat de aldus gecommiteerde persoon ontslagen worde; tenzij gegronde redenen worden voorgebracht waarom zulk Hof of Rechter een zoodanig ontslag niet zou gelasten.

5.—Deze wet zal aanvangen en in werking treden, wanneer en zoo spoedig als de Staatspresident, of ander beambte, belast met de Regeering van dezen Staat, bij Proclamatie onder zijne hand en het Grootzegel van dezen Staat zal verklaren en proclameeren, dat het Wetgevend Gezag der gezegde Kolonie de Kaap de Goede Hoop behoorlijke wettelijke voorzieningen zal hebben gemaakt tot gevangenneming en uitlevering aan de beambten van het gerecht in den Oranjevrijstaat tot dat einde gemachtigd, van misdadigers, die vluchten mochten naar eenige plaats binnen het grondgebied of het gezag der gezegde Kolonie, en die beschuldigd mochten zijn met bedreven te hebben binnen dezen Staat eenige van zoodanige misdaden of overtredingen als hierboven gemeld.

Aldus vastgesteld op heden den 5den Februarij, 1876.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Sec. Volksraad.

Bloemfontein, 5 Februarij, 1876.

ORDONNANTIE No. 2, 1876.

Ordonnantie tegen Mishandeling van Dieren.

De Volksraad van den Oranjevrijstaat het noodig oordeelende dat mishandeling van dieren, zooveel mogelijk wordt tegengegaan, besluit gelijk hij doet bij deze :—

1.—Mishandeling van dieren zal in den Staat niet geduld worden.

2.—Onder mishandeling zal verstaan worden :—

- (a). Het onnoodig toedienen van wreede slagen aan eenig dier, hetzij om hetzelfde te leeren, om het te drijven, of uit moedwilligheid zonder redenen.
- (b). Het inspannen en drijven of overladen van eenig trek of last dier, dat ten gevolge van veel werken of slecht voedsel niet in staat is werk te verrigten.
- (c). Het opzadelen of berijden van eenig paard dat door slechte zadels, of andersints een zeere rug heeft, of hetwelk door slecht voedsel en veel werk in zulk eenen ellendigen toestand verkeert, dat het wreed zoude zijn om van zulk een dier werk te vorderen.
- (d). Het onbehoorlijk gooijen van klippen of het slaan naar den kop of pooten van dieren, waardoor zij gewond worden.
- (e). Het wreedaardig dooden van slagtdieren.
- (f). Het inspannen van paarden en ezels met zeere borsten, en ossen met zeere schoften, waardoor zoodanige dieren niet in staat zijn te kunnen werken.
- (g). Elke wreedheid aan trek of andere dieren, hoewel niet hierin omschreven.

3.—In alle beschuldigingen onder deze Ordonnantie, zal het aan de beoordeeling van den regter staan of zulks geschied is uit wreedheid of moedwil, of dat hetzelfde door de omstandigheden geregtvaardigd is, zullende de beschuldigde het regt hebben ook de getuigenis van deskundigen in te roepen.

4.—Indien eenig persoon door een kwaadaardig hond of ander dier wordt aangevallen, en hij in zelfverdediging zoodanig dier mogt kwetzen of dooden, zal zulks niet beschouwd worden als mishandeling, en hij dus niet strafbaar zijn onder de bepalingen dezer Ordonnantie.

5.—Iemand die bij vonnis van den regter schuldig bevonden wordt aan overtreding dezer Ordonnantie zal worden veroordeeld tot een boete niet te bovengaande £10, of bij gebreke van betaling tot gevangenisstaaf niet te bovengaande drie maanden.

6.—Alle zaken omtrent overtreding dezer Ordonnantie zullen door het Hof van den Landdrost worden behandeld.

7.—Deze Ordonnantie zal in werking treden eene maand na datum van publicatie.

Aldus vastgesteld op heden den 4den Mei, 1876.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER,
Secretaris van den Volksraad, O.V.S.

Bloemfontein, 4 Mei. 1876.

ORDONNANTIE No. 3, 1876.

Ordonnantie, Regulatie voor het Oranjevrijstaatsch Artillerie Corps.

Nademaal het noodig bevonden wordt om Regulatie te vervaardigen voor het beheer van het Artillerie Corps van den Oranjevrijstaat, zoo wordt mits deze bepaald en vastgesteld :—

1.—*Van het Corps.*—Het Artillerie Corps van den Oranjevrijstaat bestaat uit die burgers welke reeds als Artilleristen ingezworen en geoefend zijn, of nog oefening in dat wapen ondergaan, zijnde eerstgemelden verplicht om ook als Artilleristen dienst te doen in gevallen van oorlog of kommando, of wanneer daartoe opgeroepen namens het Gouvernement.

2.—*Wie toegelaten kunnen worden.*—Die als Artilleristen in dienst willen treden moeten zijn burgers boven 16 jaren oud, ongehuwd, gezond van ligchaam volgens certificaat van Gouvernements Geneesheer, moeten toestemming hebben van hunne ouders of voogden, waar dezulken bestaan, en moeten voor hunne toelating den eed van getrouwheid aan den Staat en deszelfs wetten, en gehoorzaamheid aan hunne officieren, en bijzonderlijk aan de bepalingen dezer Regulatie, afleggen

3.—*Gehoorzaamheid verschuldigd.*—Artilleristen worden gehouden om de stipste gehoorzaamheid in acht te nemen ten opzichte van alle wettige bevelen en orders hunner officieren, betreffende hunne diensten, gedrag en levenswijze, en moeten hunne officieren tevens de aan hunne betrekking verschuldigde eer bewijzen.

4.—*Verblijf en dag verlof.*—De Artilleristen houden verblijf en hebben logement op het Fort of zoodanige andere plaats als hen van tijd tot tijd mogt worden voorgeschreven en kunnen zich niet daarvan verwijderen dan na bekomen verlof van den Kapitein of zijn plaatsvervanger, welk verlof altoos beschouwd zal worden te zijn vervallen zoodra taptoe geblazen wordt.

5.—*Verlof tot afwezigheid.*—De Artilleristen moeten verlof tot afwezigheid uit de Hoofdstad bekomen van ZHEd. den Staatspresident, die bevoegd zal zijn om het verlof toe te staan, op een certificaat van den Kapitein dat zulke afwezigheid kan plaats hebben zonder nadeel aan de plichtsbetrachting van het Corps, en zoodanig verlof zal niet voor langeren tijd worden verleend dan zes weken in tijd van vrede. In tijd van oorlog of kommando, zal zoodanig verzoek om verlof onder het vereischte certificaat van den Kapitein gerigt moeten worden aan den Krijgsraad, die alsdan daarop zal beslissen.

6.—*Moeten steeds uniform dragen.*—De Artilleristen mogen niet in de kleding van private personen omwandelen gedurende hunnen diensttijd, maar moeten steeds in de uniform, hun van Gouvernementswege verschaft, verschijnen.

7.—*Reinheid.*—De Artilleristen worden gehouden om te zorgen voor de reinheid en orde, in hunne slaapvertrekken, in hunne kleding, en van hunne personen.

8.—*Kleding inspectie.*—Er zal maandelijks eene inspectie van de kleding door den Kapitein worden gehouden, wanneer de Artilleristen de hun verschaft kledingstukken moeten toonen, en waar eenig kledingstuk niet geproduceerd kan worden, en de tijd voor deszelfs gebruik nog niet verstreken is, zal het hersteld moeten worden op kosten van den nalatigen Artillerist.

9.—*Verantwoordelijkheid.*—Elk Artillerist zal verantwoordelijk zijn voor de veilige bewaring van de wapenen, en zadel en toom hem van Regeeringswege verschaft, en mag dezelve niet ter leen geven aan iemand hoe ook genaamd, zonder voorkennis en verlof van den Kapitein.

10.—*Bezorging van goederen.*—Wanneer een Artillerist zich op verlof begeeft, zal hij verplicht zijn om vooraf zijne kledingstukken, wapenen, enz., onder behoorlijke inventaris aan den Luitenant te overhandigen ter bewaring tot zijne terugkomst, en voor het geval van afwezigheid in dienst wordt hij gehouden zijne goederen voor zijn vertrek behoorlijk te verzorgen tegen schade, door dezelve weg te pakken, of te stellen onder bewaring van zijn kameraad, of van den Luitenant.

11.—*Gereedheid tot dienst.*—De Artilleristen moeten op de bepaalde dagen en uren gereed zijn tot alle diensten, als oefening in hunne wapenen, verpleging hunner paarden, rijden van expressen, verzorging van wapenen en tuigen, en tot ontvangst van onderwijs in de school en muziek.

12.—*Gedrag.*—De Artilleristen worden gehouden te waken tegen slecht gedrag of daden van eenigen aard waardoor hun karakter en dat van het Corps in het algemeen kan worden benadeeld, en moeten zich vooral wachten voor slecht gezelschap en onmatigheid.

13.—*Rapport van Verrigtingen.*—De Artilleristen, zoowel onder-officieren als manschappen, na eenig bevel ontvangen te hebben ter uitvoering, hetzij 's daags of 's nachts, zullen van hunne verrigtingen rapport moeten doen onmiddellijk na de voltoening, en bij terugkomst van verlof onverwijld zich in persoon bij den bevelvoerenden officier aanmelden.

14.—*Godsdienstoefening.*—De Artilleristen moeten geregeld elken Zondag de Godsdienstoefening bijwonen.

15.—*Huwelijk.*—De Artilleristen, zoolang zij in actieve dienst zijn, mogen niet huwen dan na bewezen te hebben ten genoegen van ZHEd. den Staatspresident, dat zij in staat zijn om buiten hun soldij, te voorzien in de kosten voor onderhoud van een huisgezin, en ZHEds. verlof daartoe te hebben bekomen.

16.—*Diensttijd.*—Diegenen die toegelaten worden tot de dienst, moeten zich daaraan verbinden voor den tijd van 3 jaren, waarna hun diensttijd als actieve

Artilleristen verstreken zal zijn; maar zij zijn desniettemin gehouden om actieve dienst te doen bij het Corps in tijden van oorlog of kommando, of wanneer daartoe namens de Regeering gerequireerd.

17.—*Verwisseling van woonplaats.*—Afgetredene Artilleristen worden gehouden, onder verbeurte bij nalatigheid, van eene boete van £1 sterling, wanneer zij eene verwisseling van woning maken, daarvan onmiddellijk kennis te geven aan den Kapitein die van zoodanige kennisgeving aanteekening zal moeten doen op de Rol van het Corps.

18.—*Hoe afgetredenen bij actieve dienst staan.*—Afgetredene Artilleristen zullen, wanneer opgeroepen tot actieve dienst, beschouwd worden te staan onder hun eed als Artillerist, en onderworpen zijn aan de bepalingen dezer Regulatien voor zooverre toepasselijk.

19.—*Van de officieren.*—Het Artillerie Corps wordt beheerd door de hierna te meldene officieren die hunne instructien ontvangen van ZHEd. den Staatspresident of van den bevelvoerenden Kommandant van eenige leger-afdeeling waarbij het Corps of eenige gedeelte daarvan ten dienste zal worden gesteld.

20.—*Bepaling van officieren.*—De officieren van het Corps zullen zijn de Kapitein en Luitenant; de onder-officieren, Sergeant, Korporaal en Bombardier.

21.—*Verdere tijdelijke benoemingen.*—ZHEd. de Staatspresident zal het regt hebben om in tijden van oorlog of kommando verdere benoemingen van officieren te doen, die echter alleen van kracht zullen zijn, zoo lang de afgetredene Artilleristen velddienst doen, overeenkomstig bepalingen van Artikel 18.

22.—*Onderscheiding van rang.*—De officieren zijn gerechtigd tot uniformen van beter qualiteit, tot onderscheiding van hun rang, en onder-officieren worden bevorderd door ZHEd. den Staatspresident op voordragt van den Kapitein, gestaafd met bewijzen van goed gedrag en verdienstelijkheid, en tot onderscheiding van hun rang zijn gerechtigd tot een of meer Oranjestreepen op den regter mouw. De uniform of eenige verandering daarin van tijd tot tijd, wordt door ZHEd. den Staatspresident bepaald.

23.—*Verblijf van officieren en hunne pligten.*—De officieren van het Corps houden hun verblijf, de Kapitein in zijn kwartier, en de Luitenant op het Fort, en hebben toezigt op de manschappen, wapenen, paarden en tuigen, de reinheid en orde van kaserne, magazijnen en oefeningsgronden, zorgen voor de behoorlijke nakoming der pligten door de manschappen, regelen onder bekrachtiging van ZHEd. den Staatspresident, de uren voor eten en oefening in wapenen, school en muziek, en voor de wachten, hebben acht op de reinhouding der stallen en verpleging der paarden door de manschappen, en de schoonheid en instandhouding der wapenen, en geven een goed voorbeeld aan de manschappen, in de getrouwe en ijverige nakoming van alle op hen rustende pligten.

24.—*Kennis tot bevelvoering.*—Elk officier en onder-officier zal verplicht zijn zich met het geschut, de instructien daarover, en de manier van exerceeren bekend te maken, ten einde, indien vereischt, het bevel te kunnen voeren.

25.—*Regeling van wachten.*—De Kapitein regelt de wachten zoo wel 's nachts als bij dag, bij het Fort en de Magazijnen, en wordt bevolen naauwkeuriglijk toezigt te houden op de behoorlijke aflossing derzelve.

26.—*Inspectie van grof geschut.*—De officieren doen maandelijks eene speciale inspectie van het grof geschut, en rapporteren aan ZHEd. den Staatspresident over deszelfs toestand. ZHEd. zal het regt hebben om wanneer vereischt, de noodige reparatien te doen plaats hebben.

27.—*Rol van Artillerie.*—De Kapitein zal een boek houden onder den naam van "de Rol van de Artillerie," waarin hij de namen, ouderdom, intrede, aftrede

en een beschrijving van elken Artillerist zal aanteekenen; alsook elke verwisseling van woning en eenig andere bijzonderheid betreffende den persoon die hem opmerkelijk mogt voorkomen.

28.—*Order-boek*.—De Kapitein zal verder een Dag- of Order-Book houden waarin dagelijks aanteekeningen door hem gehouden zullen worden van de pligts-uitoefeningen van het Corps, en zal dit boek ten eenigen tijde ter inspectie van ZHEd. den Staatspresident moeten overleggen.

29.—*Kleeding-boek*.—De Kapitein zal verder een boek aanleggen en houden als “het Kleeding-Boek,” waarin aanteekening gedaan moet worden van alle kleedingstukken aan de Artilleristen verstrekt, de datum van uitreiking en aard van kleeding, en tevens de handteekening van elk Artillerist voor ontvangst van zijne kleederen.

30.—*Oefenings-boek*.—De Kapitein zal verder een “Oefenings-Boek” houden, waarin aanteekening gedaan moet worden van het resultaat van elke oefening met het grof geschut, zabel en karabijn, en zal er nauwkeuriglijk worden vermeld de wijze waarop elk Artillerist zich daarin heeft gedragen, met het oog op eene latere bevordering.

VERDERE BEPALINGEN.

31.—*Kwartaals-inspectie door den Uitvoerenden Raad*.—Het Uitvoerend Gezag zal zelf, of door eene Commissie, inspectie moeten doen geregeld bij het einde van elk kwartaal, van de kasernen, magazijnen, wapenen, paarden, manschappen, kleeding, oefening, enz., ten einde zich te kunnen verzekeren dat geregelde orde gehandhaafd wordt, en behoorlijk toezicht uitgeoefend wordt op de instandhouding van Gouvernements eigendommen, en om verder voorzorg te kunnen nemen tot voorziening in wapenen en paarden.

32.—*Rapport van Kapitein bij kwartaals inspectie*.—De Kapitein zal bij die gelegenheid steeds een schriftelijk rapport aan het Uitvoerend Gezag of diens Commissie moeten indienen over den toestand van het Corps, het gedrag en de vorderingen der manschappen, de strafuitoefeningen die plaats gehad mogen hebben en al hetgeen wenschelijk mogt voorkomen onder de aandacht der Regeering te brengen.

33.—*Leverantie van benodigdheden*.—Tenders voor leverantie van benodigdheden van allerlei soorten worden bij het einde van elk jaar aangevraagd door den Betaalmeester, en beslist door het Uitvoerend Gezag, waarna behoorlijke contracten zullen worden aangegaan onder handteekening van den leverancier en borgen, ter eener, en van den Betaalmeester namens de Regeering ter anderzijde, van welke contracten het duplicaat origineel zoo veilig mogelijk ter referte bewaard zal moeten worden.

34.—*Beheer van leverantie*.—De Luitenant wordt belast meer bijzonderlijk met het toezigt op en zal aanteekenen en rapporteeren over alle ongeregeldeheden in de leverantie van de goederen volgens de verschillende contracten, zoowel voor de manschappen als voor de paarden, en de Betaalmeester zal geene uitbetaling van eenige rekening mogen doen dan na bekomene certificaat van de behoorlijke levering door den Kapitein, Luitenant en Betaalmeester, en na autorisatie van ZHEd. den Staatspresident.

35.—*Hospitaal bepalingen*.—Ingeval eenig Artillerist ziek wordt aan eene aanstekelijke ziekte, zal hij onmiddellijk uit de kaserne verwijderd moeten worden ter verpleging.

36.—*Rapport van Betaalmeester*.—De Betaalmeester levert bij het einde van elk dienstjaar aan ZHEd. den Staatspresident, eene generale staat van zijne uitgaven en gehoudene administratie, welk rapport door ZHEd. aan den HEd. Volksraad zal worden voorgelegd.

37.—*Pligten van Onderwijzer*.—De Onderwijzer houdt zich stiptelijk aan de uren voor onderwijs die bepaald worden voor de Artilleristen door de officieren onder bekrachtiging van ZHEd. den Staatspresident, en doet rapport aan den Kapitein maandelijks over het schoolbezoek der Artilleristen, hun gedrag in de school en hunne vorderingen, en zal overigens zich moeten beschouwen te staan onder oppertoezicht van den Inspekteur van het Onderwijs, en zijne instructien over de vakken en manier van onderwijs moeten opvolgen.

38.—*Pligten van Kapelmeester*.—De Kapelmeester is gehouden aan de instructien die hem van tijd tot tijd mogen worden gegeven door den Kapitein onder voorkennis van ZHEd. den Staatspresident, ten opzichte van de uren en oefening van het Corps in muziek, of deszelfs optreding bij publieke en private feestgelegenheden, en is gehouden te waken over de behoorlijke bewaring en instandhouding der instrumenten die ten dienste van het muziekkorps worden gesteld.

39.—*Ammunitie tot oefening*.—De Regeering stelt jaarlijks een zeker aantal bommen, kogels en schroot voor elk stuk grof geschuts beschikbaar aan den Kapitein, opdat de veldoefening der kannonnen behoorlijk kan worden onderwezen aan de Artilleristen, alsook een zeker bedrag van ammunitie voor oefening met de karabijnen, opdat de Artilleristen bekwaam worden om zichzelf ook te kunnen verdedigen in geval van nood.

40.—*Uitdeeling van kleding*.—De uitdeeling van kledingstukken aan de manschappen zal moeten plaats hebben jaarlijks, op 1 April en 1 October, en zal worden bewerkstelligd door den Betaalmeester en den Kapitein tegen kwitantie van den Artillerist, overeenkomstig Artikel 29, en de voorschriften van Staat 1 hieraan gehecht.

41.—*Naamteekeningen*.—De naamteekeningen der Artilleristen voor ontvangst van eenig artikel of op eenig officieel document moeten eigenhandig plaats hebben.

42.—*Uitdeeling van eetwaren*.—De voedings materialen worden aan de manschappen verdeeld door den Luitenant, overeenkomstig toelagen vermeld in Staat 2 hieraan gehecht.

43.—*Betaling van soldij*.—De soldij voor de officieren en manschappen wordt door den Betaalmeester tegen kwitantie uitbetaald maandelijks overeenkomstig Staat III, behoudens de latere bepalingen hieromtrent.

44.—*Huishoudelijke bepalingen*.—Alle huishoudelijke bepalingen, zoo als bijvoorbeeld omtrent het uitdooven van lichten, vallen onder de termen van Artikel 23, en de verschillende signalen zullen $\frac{1}{4}$ uur vooraf geblazen moeten worden.

45.—*Strafbepalingen*.—In dienstplicht en tucht zullen de officieren door bijzondere Reglementen voorzien, onder goedkeuring van den Uitvoerenden Raad, met dien verstande nogtans dat misdaden, door officieren, onder-officieren of manschappen begaane wordende, volgens de algemeene wetten des lands behandeld zullen worden.

46.—*Afgetredene Artilleristen* die zonder wettige versooning weigerachtig of nalatig zullen zijn om dienst te doen wanneer daartoe door de Regeering opgeroepen, zullen vervallen onder de strafbepaling vastgesteld bij Artikel 13, Ordonnantie No. 1, 1866.

SLOTBEPALINGEN.

47.—Elk Artillerist wordt bij zijne inzwering voorzien met een copij van deze Regulatien.

48.—Alle wetsbepalingen over de Artillerie in strijd met deze Regulatien worden mits deze herroepen.

49.—Deze Regulatien hebben kracht van wet van af de datum van publicatie.

STAAT I.—KLEEDING.

Officieren ontvangen elk op 1 April van elk jaar, een pak kleeding, bestaande uit baatje, broek en pet, en verder 1 paar stevels, 3 hemden, 2 onderhemden, 2 paar sokken, 1 overjas, 2 handdoeken, 1 kam en borstel, 2 schoen borstels, en schoensmeer tegen $\frac{1}{2}$ blikje per week, en op 1 October van elk jaar, 1 broek, 1 paar stevels, 1 hemd, 1 paar sokken, 1 handdoek. De onder-officieren en manschappen ontvangen elk op 1 April van elk jaar, 2 pak kleederen, 2 paar stevels, 3 hemden, 2 onderhemden, 2 paar sokken, 1 overjas, 2 handdoeken, 1 kam en borstel, 2 schoenen borstels en schoensmeer tegen een $\frac{1}{2}$ blikje per week; en op 1 October van elk jaar, 1 broek, 1 paar stevels, 1 hemd, 1 paar sokken, en 1 handdoek; en verder, zeep naar vereischten van het wasschen, niet boven 1 lb. per week, alsook voor elk officier op 1 April, 2 kombarsen, en elk Artillerist 2 kombarsen, met 2 lakens en slopen voor ieder. Uniform bij in diensttreding voor den geheelen diensttijd.

STAAT II.—VOEDING.

Elk officier, onder-officier en Artillerist zal ontvangen: $1\frac{1}{4}$ lb. vleesch, 1 lb. brood, dagelijks; en per week, $\frac{1}{2}$ lb. koffij, 1 lb. suiker, 1 lb. rijst, $\frac{1}{8}$ bottel azijn en $\frac{1}{2}$ lb. gort, wordende zout, peper, hout en groenten voor officieren en manschappen overigens gezamenlijk aangekocht, zullende de aangekochte groenten en andere voedingsmaterialen hierin niet gespecificeerd gelijkelyk worden verdeeld en niet meer kunnen bedragen dan £2 sterling per week voor het geheele Corps.

STAAT III.—SOLDIJ.

De Soldij wordt betaald als volgt:—

Kapitein	tegen 12s. 6d. per dag.
Luitenant	„ 9s. „
Sergeant	„ 4s. „
Korporaal	„ 2s. „
Bombardier	„ 1s. 6d. „
Artillerist	„ 1s. „

terwijl de Onderwijzer een jaarlijksch salaris van £120; de Kapelmeester van £200; en de Betaalmeester van £25 zal ontvangen.

Aldus vastgesteld op heden den 10den Mei, 1876.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER,

Bloemfontein, 10 Mei, 1876.

Secretaris van den Volksraad.

ORDONNANTIE No. 4, 1876.

Ordonnantie, regelende het bestuur over en reparatie van de Hoofdweg in dezen Staat, is vervangen door Ordonnantie 37, 1877.

ORDONNANTIE No. 5, 1876.

Ordonnantie, bepalende welke Kleurlingen en de wijze en voorwaarden waarop zij in den Oranjevrijstaat al of niet eigendomsregt kunnen bekomen op Vastgoed.

De Volksraad van den Oranjevrijstaat, overwegende dat het noodig is te bepalen welke Kleurlingen en de wijze en voorwaarden waarop zij in den Oranjevrijstaat, al of niet eigendomsregten op onroerend goed kunnen bekomen; heeft besloten en besluit:—

1.—Kleurlingen, welke voortgesproten zijn uit een wettig huwelyk van een blanke vader en kleurling moeder, of kleurling vader en blanke moeder, hebben

het regt vaste eigendommen te koopen en verkoopen, en op hunnen naam getransporteerd en geregistreerd te bekomen, mits zij binnen den Staat wonen.

2.—Die kleurlingen, gewoonlijk genaamd "Bastaards," welke gedurende vijf jaren in den Staat hebben gewoond, en eenig ambacht uitoefenen, en geene onderdanen zijn van eenig naturellen-opperhoofd, kunnen erven en gebouwen op de dorpen in eigendom geregistreerd krijgen, mits zij van den Landdrost van het district hunner woning, en van minstens vijf respectabele burgers, zelve grondbezitters zijnde, certificaten van goed burgerlijk en zedelijk gedrag ten genoegen van den Staatspresident overleggen.

3.—De kinderen van kleurlingen, die reeds vaste eigendommen bezitten, of nog verkrijgen zullen, overeenkomstig de bepalingen dezer Ordonnantie, zijn bevoegd die eigendommen van hunne ouders te erven en op hunnen naam te doen registreeren.

4.—Een kleurling, vast eigendom bezittende, vóór het in werking treden dezer Ordonnantie, of onder de bepalingen derzelve, zal niet geregtigd zijn meer dan vijf hoofden van huisgezinnen van kleurlingen op zijne plaats te houden. Voor ieder hoofd van een huisgezin dat hij meer dan vijf op zijne plaats heeft wonen, zal hij verbeuren eene boete van £10 sterling, en verplicht zijn, de zoodanigen zijne plaats te doen ruimen.

5.—Onder hoofden van huisgezinnen, als in Artikel 4 vermeld, worden niet bedoeld te behooren de ongehuwde kinderen van den eigenaar.

6.—Kleurlingen, niet vallende onder de termen van Artikels 1, 2 en 3, hebben geen regt onroerende goederen te koopen, op hunnen naam getransporteerd te krijgen, of te huren.

7.—Aan de transportacten aan kleurling te passeeren, of de grondbrieven aan hen te worden nitgereikt, zal een afschrift van deze Ordonnantie worden gehecht.

8.—De verklaringen van verkooper en koper, van koopen onder de bepalingen van deze Ordonnantie, moeten immer door hen in persoon voor den Landdrost van het district worden afgelegd op dat die ambtenaar zich kan overtuigen van den persoon zonder door namen te worden misleid.

9.—Ieder persoon die onroeroend goed aan een kleurling verkoopt of verhuurt, welke volgens deze Ordonnantie niet geregtigd is geregistreerd transport daarvan te ontvangen, zal onderworpen zijn aan eene boete van £100, met nietig verklaring van zoodanig koop of huur contract.

10.—Kleurlingen, die volgens deze Ordonnantie regten van eigendom verkrijgen op onroerende goederen, of alreeds bezitten, zullen nimmer als burgers worden beschouwd, maar zullen even als de burgers dienstplichtig zijn, of goederen tot kommandodienst moeten verschaffen, wanneer wettiglijk door bevoegde personen, daartoe gerequireerd.

11.—Alle wetsbepalingen in strijd met deze Ordonnantie worden hierbij erroepen.

12.—Deze Ordonnantie zal in werking treden dadelijk na publicatie.

Aldus vastgesteld op heden den 16den Mei, 1876.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

Secretarie van den Volksraad, Oranjevrijstaat,
Bloemfontein, 17 Mei, 1876.

T

ORDONNANTIE No. 6, 1876.

Ordonnantie, tot oprigting van een Landmeter-Generaalskantoor, en bepalende de wijze waarop Plaatsen en andere Vaste Eigendommen in den Oranjevrijstaat zullen worden opgemeten.

Nademaal het noodzakelijk is geworden, dat er meer nauwkeurigheid en omzichtigheid in de opmeting van vaste eigendommen in acht worden genomen, en eene behoorlijke controle daaromtrent worde gehandhaafd, ten einde overlappings en de hieromtrent bestaande wetten en regulatien te consolideren en vereenvoudigen, zoo besluit de HEd. Volksraad als volgt :—

1.—Er zal een Landmeter-Generaal zijn zoolang het volstrekt noodzakelijk zal zijn.

2.—De Landmeter-Generaal zal de navolgende plichten te vervullen hebben :—

- (a) Dadelijk na zijne aanstelling zal hij zich onledig houden met het compileeren of zamenstellen van generale plannen van alle opgemetene plaatsen, waarvan de grondbrieven en kaarten reeds zijn uitgerekte.
- (b) Alle nieuwe grondbrieven van gemetene kaarten worden door den Landmeter-Generaal uitgemaakt en ter onderteekening aan ZHEd. den Staatspresident overhandigd, welke onderteekening niet geschiedt voor en aler de Landmeter-Generaal zich van de volgende feiten zal hebben verzekerd, namelijk :

Dat de onderlinge bestaanbaarheid der op de kaart gegevene getalwaarden is overeenkomstig formules in Ordonnantie No. 1, 1863 :

Dat de opmeting correct is ;

Dat er geene overlapping of andere objectien hegeenaamd bestaan.

- (c) Bij de verdeling van alle gemetene plaatsen door eenen Gouvernements Landmeter, zal de Landmeter-General dat gedeelte dat overgemaakt of getransporteerd wordt, of nog overgemaakt of getransporteerd moet worden, van de origineele kaart en het generale plan in zijn kantoor liggende, aftrekken, en de overblijvende grootte aantekenen, waarna hij dezelve den Registrateur van Acten ter registratie zal overhandigen, en daarna in de archieven van het Landmeter-Generaalskantoor bewaren.

3.—De Landmeter-Generaal zal ambtshalve Voorzitter zijn van eene Commissie van Examinatoren, tot het afnemen van het Landmeters examen voor den Oranjevrijstaat, welke commissie verder bestaan zal uit twee Gouvernements Landmeters door den Staatspresident op aanbeveling van den Landmeter-Generaal te worden benoemd.

4.—De Landmeter-Generaal zal maandelijks eene lijst publiceeren van al de door hem uitgerekte gemetene kaarten en grondbrieven ; naauwkeurig opgevede den naam en het nommer der plaats, de wijk, het district, het getal morgen, en den naam van den persoon aan wien dezelve is uitgerekte, alsmede den naam van den Landmeter.

5.—De Landmeter-Generaal zal van tijd tot tijd zich door de respectieve Gouvernements Landmeters in dezen Staat doen informeren omtrent de juistheid van de lengtemaat door hen in gebruik, en op welke wijze de lengte hunner meetkettingen worden en zijn vergeleken met de volgens wet voorgeschrevene landmaat, hoe groot de miswijzing van elk Landmeters kompas is, en op welke wijze en wanneer laatst die miswijzing is berekend geworden, alsmede die berekening

en de noodige observaties daarvoor gemaakt op te eischen en de nauwkeurigheid van zulke observaties en berekeningen na te gaan, en indien foutief bevonden, de noodige instructies ter rectificatie daarvan aan den betrokken Landmeter geven.

6.—Wanneer de Landmeter-Generaal met het oog op Artikel 2, letter (b) dezer Ordonnantie zal bespeuren dat eene Landmeters kaart foutief is gemeten, of andere reeds gemetene kaarten overlappen, of van dezen verschillen in grootere mate dan bij eene juiste opmeting het geval behoort te zijn, zal hij zulk kaart of aan den Landmeter terug zenden—of, indien hij zulks noodig oordeelt de berekeningen en het veldboek van dien Landmeter ter inzage opeischen, en indien hij eenige fout of fouten daarin vindt, die te notuleren, den betrokken landmeter, met terugzending dier berekeningen en het veldboek, daarvan kennis geven en gelasten zulke fout of fouten onmiddellijk te herstellen op zijne eigene kosten.

7.—Wanneer het bewezen wordt dat eenig Landmeter verkeerde opmetingen maakt door moedwil wangedrag of onbekwaamheid in zijne hoedanigheid als Landmeter, zal ZHEd. de Staatspresident, na daarvan rapport ontvangen te hebben van den Landmeter-Generaal zoodanigen Landmeter kunnen schorsen voor een tijd van niet minder dan 6 en niet meer dan 12 maanden, zullende hij verder gehouden zijn tot schadevergoeding voor de schade, aan partijen berokkend.

8.—Niemand zal bevoegd zijn om als Landmeter-Generaal voor dezen Staat te worden aangesteld, of hij zal de volgende vereischten moeten bezitten, te weten:—

- (a). Hij zal als Gouvernements Landmeter in den Oranjevrijstaat bij voorkeur, in de Kaapkolonie of elders, voor eenen tijd van minstens 7 jaren moeten hebben gepraktiseerd, en den ouderdom van minstens 30 jaren hebben bereikt, en beiden de Hollandse en Engelse talen magtig zijn.
- (b). Hij zal de houder moeten zijn van een certificaat in de theorie der Trigonometrische Landmeetkunde, verleend door de Commissie van publieke examinatoren, ingesteld door het Kaapsche Parlement bij Acte No. 4, 1858, doch welk certificaat eenen graad van bekwaamheid zal moeten toonen van minstens 1,200 merken van goedkenning (marks).
- (c). Geen Europeesch certificaat van gewoon Landmeter zal voldoende zijn, tenzij de houder daarvan bewijzen kan leveren van bekwaamheid in de volgende onderwerpen, te weten:—

THEORETISCH.

- 1.—De Rekenkunde (Arithmetic).
- 2.—De Stelkunst (Algebra).
- 3.—Geometrie.
- 4.—Vlakke driehoeksmeting.
- 5.—Bolvormige driehoeksmeting.
- 6.—Geodäsie en Astronomie.

PRAKTISCH.

- 1.—Het gebruik der Landmeetkundige en Astronomische Instrumenten.
- 2.—Topographie en constructie van kaarten en plannen, en het gebruik der instrumenten daartoe benodigd, zooals schalen, de Transporteur Pentagraph, enz.
- 3.—Observatiën voor breedte en lengte (latitude en longitude), Azimuth en Tijd, miswijzing van het Kompas, enz.
- 4.—De co-ordinaten berekeningen en de toepassing daarvan op de Trigonometrische meting en de berekeningen van Landmeters kaarten.
- 5.—De berekening en bewerking van eene Trigonometrische meting op groote schaal en de toepassing daarop van Legendres en andere gelijksoortige Theoremas.

6.—De hermeting van vaste eigendommen, ten einde verdeelingen te bewerkstelligen onder alle mogelijke voorwaarden, en alles volgens de regelen der Meetkunst, alsmede het vinden van verlorene Bakens.

9.—Een man van goed gedrag, bezittende de in Artikel 8 vermelde vereischten, zal door ZHEd. den Staatspresident worden aangesteld als Landmeter-Generaal voor dezen Staat tegen een jaarlijksch salaris van £800.

OVER LANDMETERS KAARTEN.

10.—Elk Landmeter zal, tenzij wettiglijk verhinderd, binnen drie maanden na zijne gedane opmetingen, de kaarten daarvan aan den Landmeter-Generaal zenden, en deze zal, na dezelve onderzocht en bestaanbaar gevonden te hebben, zooals in Artikel 2 vermeld, zulke kaarten bij goedkeuring publiceren, of bij afkeuring aan den Landmeter ter rectificatie terug zenden in dienst.

11.—Zoodra de Landmeter-Generaal, volgens Artikel 2, eene kaart correct beschouwt, zal hij dezelve dadelijk in de *Gouvernements Courant* doen publicereen gedurende een' tijd van drie maanden, en indien na verloop van dien tijd er geene protesten volgens bestaande wetten zullen zijn ingeleverd of andere objectien in den weg zijn gekomen, wordt de grondbrief op de gewone wijze uitgeemaakt. De kaart zal door den Landmeter-Generaal's handteekening bekrachtigd en aan den door ZHEd. den Staatspresident geteekenden grondbrief gehecht worden, welke grondbrief alsdan, na van de benooidigde zegels te zijn voorzien, en de recognitie daarop volgens Wet en het getal morgen zal zijn bepaald, door den Registrateur van Acten worden geregistreerd. die na registratie het duplicaat aan den Landmeter-Generaal ter bewaring in zijn kantoor zal overhandigen en het origineel den eigenaar of diens gemagtigde, nadat de recognitie tot datum is aangezuiverd, zal afgeven bij betaling daarvan volgens tarief.

12.—De Landmeter-Generaal zal onmiddellijk deze uitreiking van kaart en grondbrief volgens Artikel 4 dezer Ordonnantie laten publiceren in vier achtereenvolgende uitgaven der *Gouvernements Courant*.

13.—Behalve de zijden, hoeken en grootte der kaart volgens Ordonnantie No. 1, 1863, zal elk Landmeter verplicht zijn, duidelijk en naauwkeurig op te geven op elke door hem vervaardigde kaart de grootte van den hoek die de langste lijn op de kaart maakt, met den waren meridiaan i.e. de ware Azimuth der langste zijde, gerekend van Noord of Zuid, den magnetischen meridiaan en de miswijzing van het kompas tot enkele minuten eener graad, alsmede de co-ordinaten van elk baken gerekend van de basis der driehoeksmeting van zoodanige plaats.

14.—Behalve hetgeen in voorgaand artikel is vermeld, moeten op alle Landmeterskaarten nog duidelijk worden aangegeven het nummer der plaats, den naam van den geregistreerden eigenaar, het nummer en den datum des grondbriefs of der transportacte, den datum van opmeting, de namen der aangrenzende plaatsen en de wijk en het district waarin gelegen.

15.—Elk Landmeter zal de miswijzing van zijn kompas berekenen en de lengte zijner meetketting toetsen eens elke zes maanden.

16.—Wanneer eene opmeting door eenen Landmeter zal worden gedaan, zal hij minstens zes weken daarvan in de *Gouvernements Courant* kennis geven, en bovendien de omliggende grondeigenaren, indien tijdens de opmeting op hunne plaatsen woonachtig en tegenwoordig, per brief onder zijne handteekening kennis geven, ten minste 24 uren, voor zijne werkzaamheden beginnen.

17.—In geval er bij eene opmeting geschil bestaat tusschen belanghebbenden, zal de Landmeter trachten hetzelfde te doen beslechten door schikking of arbitrage, en welke schikking of uitspraak van arbiters, door partijen behoorlijk onderteekend, door den Landmeter met de kaart moet worden ingezonden.

OVER GOUVERNEMENTS LANDMETERS.

18.—Niemand kan toegelaten worden als Gouvernements Landmeter in dezen Staat, of hij zal een schriftelijk examen moeten hebben gepasseerd voor de Commissie van Examinatoren, in Artikel 3 vermeld, in de theorie en praktijk der Landmeetkunde, bestaande uit het programma van kundigheden, vermeld in Artikel 8, en eene Borgacte ten genooge van ZHEd. den Staatspresident hebben gepasseerd voor de som van £500 sterling, en £12 sterling zal hebben gedeponeed bij aanzoek ten kantore van den Gouvernements Secretaris, ter vergoeding der commissie, en in handen van den Voorzitter der gemelde commissie, den volgenden eed zal hebben afgelegd namelijk:—

Ik, —————, zweer trouw aan het Gouvernement van dezen Staat, en dat ik naar het beste van mijn vermogen zonder gunst de aan mijn ambt verbondene plichten, vlijtig, trouw en eerlijk zal waarnemen en uitoefenen volgens wet. Zoo waarlijk helpe mij God.

19.—Alle wetsbepalingen in strijd met deze Ordonnantie worden hierdoor herroepen.

20.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben na afkondiging dierzelve door den Staatspresident.

Aldus vastgesteld op heden den 27sten Mei, 1876.

G. P. VISSER, Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

Secretarie van den Volksraad. O.V.S., Bloemfontein.

ORDONNANTIE No. 7, 1876.

Ordonnantie tot aanvulling van zekere leemten voorkomende in Ordonnantie No. 2, 1875.

Nademaal het bevonden wordt dat het noodzakelijk is zekere leemten in Ordonnantie No. 2, 1875, aan te vullen, zoo besluit de Volksraad, gelijk hij besluit bij deze:—

1.—Het Hooge Gerechtshof van den Oranjevrijstaat is zamengesteld uit alle leden der rechterlijke macht.

2.—Wanneer in deze of eenige andere Ordonnantie de woorden Rechters of Leden der Rechterlijke Magt worden gebezigd, wordt er onder begrepen zoowel de Hoofdrechtter als de andere Rechters van het Hooge Gerechtshof van den Oranjevrijstaat.

3.—Het Hooge Gerechtshof van den Oranjevrijstaat houdt zitting te Bloemfontein op vaste tijden, door gemeld Hof te worden bepaald, welke bepaling onderworpen zal zijn aan de goedkeuring van het Uitvoerend Gezag.

4.—Voor het Hooge Gerechtshof van den Oranjevrijstaat kunnen gebracht worden:—

- (a). Alle applicatien, arresten, injunctien of andere interlocutaire orders.
- (b). Door toestemming van partijen; alle zaken welke in de eerste instantie voor de Rondgaande Gerechtshoven kunnen gebracht worden, of van de Lagere Hoven in Appel of revisie worden gebracht.
- (c). Alle zaken in Appel of Revisie welke in eerste instantie voor de Lagere Hoven of in Appel voor de Rondgaande Gerechtshoven beslist zullen zijn, mits in zaken van Appel of Revisie, de Rondgaande Rechter niet zal zitten welke vonnis in die zaak geveld heeft, zullende in zoodanige gevallen de zitting van twee Rechters volkomen wettig zijn.

5.—Alle zoodanige applicatien als in Artikel 4, onder letter (a) vermeld, kunnen ook gebracht worden voor het Rondgaand Gerechtshof, of voor eenige der Rechters “in Kamers” zittende als lid van het Hooge Gerechtshof, mits dat zoodanige interloculaire orders gegeven door een lid van gemeld Hof “in Kamers,” onderworpen zullen zijn om op aanzoek van eenige partij bij den Rechter “in Kamers” of bij de eerst daaropvolgende zitting van het Rondgaand Gerechtshof of het Hooge Gerechtshof te worden ter zijde gezet of veranderd.

6.—Er zal dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, een lid van het Hooge Gerechtshof te Bloemfontein “in Kamers” zitting houden tot het hooren van, en het geven van order op zoodanige applicatien als in Artikel 4, onder letter (a) vermeld.

7.—De Landdrost van eenig district, uitgezonderd die van Bloemfontein en het district waar het Rondgaand Hof zitting heeft, tijdens de zitting van den Rondgaanden Rechter, zal dezelfde magt hebben als in Artikel 4. afdeeling (a) is omschreven, mits zoodanige applicatien, arresten, injunctien of andere interloculaire orders onderworpen zullen zijn aan de bekrachtiging van het Hooge Gerechtshof, of het Rondgaand Gerechtshof, of een der Rechters “in Kamers.”

8.—Zoodanige orders, als in Artikel 7 vermeld, kunnen vernietigd worden door den Landdrost welke dezelve heeft verleend op de wijze als vermeld in Artikels 11 en 23. R.g. voor Civiele Zaken voor Rondgaande Hoven, onderworpen aan de revisie bepaald in Artikel 7.

9.—De Registrateur der Hoogere Hoven, de Landdrostklerken in de verschillende districten en waar zoodanige beambten niet zijn, de Landdrosten zullen tot het teekenen van dagvaardingen en lastbrieven ter executie bevoegd zijn.

10.—Bij of na affloop van eenig Rondgaand Gerechtshof zullen de Landdrostklerken, en waar die niet zijn, de Landdrosten, copij nemen van de in dat Hof gevelde vonnissen in civiele zaken, onder certificaat van den Registrateur der Rondgaande Hoven, ten einde hen in staat te stellen om wanneer vereischt daarop lastbrieven ter executie te verleenen.

11.—De bepalingen van Ordonnantie No. 2, 1875, voor zoo verre in strijd met deze Ordonnantie, worden hiermede herroepen.

12.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben eene maand na publicatie derzelve.

Vastgesteld op heden den 3den Junij, 1876.

T. J. DE VILLIERS,
tijdelijk waarnemend Voorzitter.

J. GEO. FRASER, Secretaris.

Secretarie van den Volksraad, O.V.S., Bloemfontein.

ORDONNANTIE No. 1, 1877.

Ordonnantie over de Pligten, enz., der Landcommissies.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten, betrekking hebbende tot de Pligten der Landcommissie, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp, zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 1, 1877:—

1.—De Landcommissie in elk district zal bestaan uit den districts Landdrost,*

* Ad. § 1. Op den 16den Februarij, 1861, heeft de Raad besloten dat Landdrosten in hunne districten geene voorzitters van Landcommissies zullen zijn, maar het aan den Staatspresident over te laten, om voor elk district uit de burgers een vaste Voorzitter te kiezen.

2u Ont 4. 1886

den Veldcornet van de wijk, en een onofficieel lid, door de inwoners der wijk gekozen.

2.—Besluiten der Landcommissie zijn onderhevig aan appel voor den Uitvoerenden Raad, en de besluiten van den Uitvoerenden Raad daaromtrent, kunnen weder in appel gebragt worden voor den HEEd. Volksraad. [*Dit is veranderd door Ord. No. 1, 1861*].

3.—Stukken Gouvernementsgrond zullen vergund worden aan aanzoekers tusschen 16 en 60 jaren oud (volgens later Raadsbesluit tusschen 16 en 80 jaren oud) inwoners van dezen Staat zijnde en die nog geene vergunning gehad hebben.

4.—Ingeval door het Gouvernement eenige grenslijn tusschen de burgers en de naturellen mogt worden veranderd, waardoor eenig burger zijne plaats mogt verliezen, zal zoodanig persoon het regt hebben, eene plaats te kiezen uit de gronden, die nog onder beschikking van het Gouvernement zullen zijn.

5.—Indien iemand tot eene vergunning gerechtigd zijnde, en bewijzen kan, dat hij geen grond in het land bezit, eene ledige ongeëigende plaats occupeert, zal hij gerechtigd zijn op zoodanige plaats op dezelfde condities, waarop rekwest plaatsen worden vergund.

6.—Personen die grond in occupatie hebben, zullen de voorkeur hebben boven alle andere aanzoekers om dien grond in bezit te krijgen, tenzij zoodanig aanzoek om dien grond niet gedaan was, voor hetzelfde geoccupeerd was.

7.—Alle aanzoeken om eenigen grond zullen moeten gedaan worden bij den Landdrost van het district, waarin die grond gelegen is.

8.—De Landdrosten zullen eene registratie houden van al zoodanige vergunningen.

9.—De Landcommissien zullen van alle tien plaatsen *eene* uithouden voor het Gouvernement.*

10.—Buiten de publieke wegen, door de Landcommissie bepaald, zal elk persoon verplicht zijn aan zijne bureu eene vrije passaat toe te laten.

11.—Volksraadsbesluit, dd. 3 September, 1855.—Ieder persoon, die eene zaak voor de Landcommissie mogt hebben, zal het regt hebben te objecteeren tegen een of meer van de leden, mits bewezen kan worden dat personen waartegen objectie gemaakt wordt, belanghebbers zijn, en direct of indirect, eenig voordeel door de uitspraak van gemelde commissie zouden genieten; of door bloedverwantschap als niet onpartijdig zouden kunnen beschouwd worden. Wanneer de commissie de objectie gegrond vindt, zullen de overige leden het regt hebben een ander lid in plaats van den persoon, tegen wien objectie gemaakt is, te benoemen.

12.—De Landcommissies zullen zes weken vooraf in de *Gouvernements Courant* kennis geven wanneer en in welke wijken zij hare werkzaamheden zullen beginnen en de Veldcornets zullen, op order van hunne Landdrosten, zulks algemeen in hunne wijken bekend maken.

13.—Na het afloopen van elke inspectie van landerijen, zullen de Landcommissies afschriften van hunne rapporten van geinspecteerde gronden aan den Gouvernements Secretaris inzenden.

* Volksraadsbesluiten, dd. 28 Februarij, 1861:—“Dat bij Artikel 9, der Instructie voor de Landcommissies, zal gevoegd worden, te weten: ‘Van de ongeoccupeerde plaatsen, zullende bij loting beslist worden welke der 10 openliggende plaatsen voor het Gouvernement zal worden gehouden.’”

“Dat bij Artikel 22 zal gevoegd worden, achter ‘boven de gewone kosten van inspectie,’ met uitzondering van Procureurs of Agentskosten, welke partijen ieder voor zichzelf moeten betalen. En uit het artikel zal weggelaten worden, ‘en dat zulk vonnis door den Landdrost zal kunnen worden geëxecuteerd, even als alle andere vonnissen door hem in zijne regterlijke betrekking geveld.’”

14.—De rapporten van de Landcommissies zullen inhouden de juiste namen van de bezitters of verzoekers, den naam der plaats, den grond van aanspraak of bezitregt, eene naauwkeurige beschrijving van het land, zoowel behelzende de ligging van hetzelfde, als de veronderstelde grootte en bekwaamheden, zoo aan wei- als bouwland, water, enz., ook het bedrag der jaarlijksche recognitieaanbevelen, en in gevallen van disputen, ook eene korte maar naauwkeurige opgaaf van zoodanige geschillen, alsmede de beslissing van de Landcommissie en de gronden daarvan.

15.—Tot meerdere naauwkeurigheid in de beschrijvingen van geinspecteerde landerijen, zal de commissie van elke plaats zoo juist als mogelijk is, eene schets maken, en aan het rapport annexeren, aantoonende de differente lijnen, fontein, of andere waterstroom, bergen, en andere kenbare merken, de aangrenzende plaatsen of Gouvernementsgronden, de wegen en de ligging van de woonstede.

16.—Na het inzenden van zoodanige rapporten zal de Landcommissie eene lijst formeeren van de namen der personen, voor wie die gronden zijn geinspecteerd, met de benamingen der landerijen, en de wijk waarin die gelegen zijn, welke lijst in de *Gouvernements Courant* zal worden gepubliceerd, gedurende zes achtereenvolgende weken, met eene kennisgeving, dat, tenzij wettige redenen zullen worden aangetoond binnen den tijd van drie maanden na den datum van de eerste publicatie, de grondbrief of acte van eigendomsregt door den Staatspresident zal worden onderteekend, en bij den Landdrost verkrijgbaar zijn tegen betaling van de som van een pond sterling.

17.—De grondbrieven zullen in duplicaat worden uitgemaakt, en een daarvan ter registratie en bewaring in het Registratiekantoor worden gedeponneerd.

18.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Februarij, 1856.—Ieder inwoner van den Vrijstaat, die nog geene vergunning van grond als zijn burgerregt zal hebben verkregen, zal geregtigd zijn tot eene plaats waar open grond zal te bekomen wezen.

19.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Februarij, 1856.—Het onofficieel lid eener Landcommissie zal als zoodanig ingezworen moeten worden.

20.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Februarij, 1856.—Dat bij inspectie van plaatsen, alle plaatsen waarvan reeds landcertificaten uitgereikt zijn, en niet opgemaakt zijnde, de limietscheidingen van zoodanige plaatsen niet naauwkeurig zijn beschreven, weder zullen moeten worden geinspecteerd, wanneer eenige nieuwe aanvragen daaraan grenzende zijn, en de Landcommissie zich niet in staat zal achten om eene juiste beslissing te doen, zonder zoodanige nieuwe inspectie. Ook zal zoodanige nieuwe inspectie kunnen geschieden op verzoek van de eigenaars van gezegde plaatsen.

21.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Februarij, 1856.—Bij inspectie van elke plaats zal de som van £1 10s. worden gedeponneerd, onder voorwaarde dat bij afloop der inspectie van elk veldkornetschap, zal worden berekend naar het getal dagen daaraan besteed, en de verzuimde dagen, naar evenredigheid onder allen verdeeld, hoeveel het wezenlijk aandeel in de inspectie voor elke plaats zal te staan komen; zullende bij inspectie van nieuwe gronden, de persoon weigerende zich aan die voorwaarden te onderwerpen, zijne aanspraak daarop verbeuren, en de grond toegekend worden aan hem, die de naastvolgende aanspraak daarop heeft, of zoo er zulk een niet mogt zijn, zal zulke grond voor het Gouvernement worden geinspecteerd.

22.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Februarij, 1856.—Ingeval van questieuse zaken, zal de Landcommissie het regt hebben om de verliezende partij te conde-

neeren in alle kosten door zijnen tegenstand veroorzaakt, welke loopen mogten boven de gewone kosten van inspectie, en dat zulk vonnis door den Landdrost zal kunnen worden geexecuteerd, even als alle andere vonnissen door hem in zijne regterlijke betrekking geveld.

23.—Volksraadsbesluit, dd. 29 Februarij, 1856.—Dat met betrekking tot inspectie van gronden op de grenzen van het district Caledonrivier, waarvan geene Landcertificaten zijn uitgereikt, het moeilijk schijnt regulatiën of bepalingen te maken, om het regt van aanspraak in elk geval te beslissen, waarom het aan de Landcommissie opgedragen wordt om bij inspectie van elke plaats na behoorlijk onderzoek van de aanspraken van elke partij, eene beslissing uit te brengen, naar 't best van hun oordeel, overeenkomstig met bestaande wetten en gebruiken, zoowel met betrekking tot de blanke inwoners als de naturellen.

24.—Volksraadsbesluit, dd. 28 Februarij, 1856.—Dat geene plaatsen, die opgemeten, en waarvan de kaarten en grondbrieven onderteekend en afgegeven zijn, zullen mogen worden veranderd, of eenige inbreuk op het regt van eigendom door den bezitter daarbij verkregen, mogen worden gemaakt, uitgenomen met betrekking tot de verandering van het bedrag van Recognitiëpenningen, bepalingen van wegen, uitspanningen, enz., anders dan door eene regterlijke uitspraak voor een competent Gerechtshof.

25.—Dat alle opgemetene plaatsen, waarvan de meetpenningen betaald zullen zijn of worden, doch waarvan door het Britsche Gouvernement nog geene gewone grondbrieven (titles) zullen zijn uitgegeven, op nieuw zullen moeten worden geadverteerd voor den tijd van drie maanden, en wanneer alsdan tegen zoodanige opmetingen geen tegenwerping zullen worden gemaakt, zullen alle zulke kaarten mogen uitgegeven worden.

26.—In geval van tegenwerping tegen eenige opgemetene plaats in het naast voorgaande artikel vermeld, zal de questie eerst door de Landcommissie, en vervolgens op de gewone wijze worden beslist even alsof zoodanige opmeting niet hadde plaats gevonden.

27.—In elk geval van opgemetene gronden, waarvan de kaarten aan den Gouvernements Secretaris zullen zijn ingezonden en goedgekeurd, en waarvan de meetpenningen niet op of voor den 30sten Junij eerstkomende zullen betaald zijn, zullen de kaarten aan de Landmeters worden teruggezonden, en zulke plaatsen of gronden worden beschouwt of zij nooit opgemeten zijn geweest, en ingeval dat er voor eenige van de gezegde gronden of plaatsen reeds grondbrieven (titles) bestaan door den voormaligen Britschen Resident onderteekend, doch niet afgehaald of niet aan den eigenaar van zulk land uitgereikt, zal ZHEd. de Staatspresident zulke grondbrieven vernietigen, en de eigenaars van zulke landerijen zullen hunne aanspraken op dezelve behouden, op dezelfde wijze als voor de opmeting daarvan, en als of er nooit zoodanige grondbrief of "title" had bestaan.

28.—De gewone groote van eene plaats zal genomen worden te zijn een half uur gaans van den opstal of aanvraag aan vier zijden overkruis of 3,000 morgen, als er zoo veel grond is, doch de Landcommissie zal onder voorkomende dringende omstandigheden aan eene plaats grooter veld mogen geven, echter zal niemand *gerechtigd* zijn in enig geval boven de 6,000 morgen te eischen, als alleenlijk in de gevallen in het hieronder volgende artikel uitgezonderd.

29.—De uitgezonderde gevallen, waar men zal mogen aanspraak maken op eene grootere hoeveelheid grond voor eene plaats dan 6,000 morgen, zijn de volgende :—

- (a). Opgemetene plaatsen waarvan de kaarten en grondbrieven zijn uitgegeven.

- (b). Opgemetene plaatsen, waarvan de kaarten en grondbrieven voor den 30sten Junij eerstkomende, zullen zijn afgehaald of uitgegeven, en waartegen, noch van Gouvernementswege, noch door eenig privaats persoon, bij oproeping, binnen den te bepalen tijd tegenwerpingen zullen zijn gemaakt.
- (c). Alle plaatsen van de Griquas gekocht of gehuurd, die van het begin van zoodanige huur of koop zullen omschreven geweest zijn, onder de handteekening van den Kapitein en op zijn boek als zoodanig bekend staan, en welke gronden van dien tijd af door de huurders of koopers in bezit en gebruik zullen zijn aangenomen.
- (d). Geene latere omschrijvingen of overeenkomsten tusschen eenigen burger en Grikwa, of ten voordeele van eenigen Griqua of anderen onderdaan van eenige der inwonende of omliggende Volkstammen, zullen eenigen inbreuk mogen maken op eenige vroeger verkregene regten van eenigen aangrenzenden buur, een burger van den Vrijstaat zijnde.
- (e). Alle gronden van eenige andere der naturelle volkstammen of de opperhoofden daarvan, onder approbatie van de bestaande autoriteiten gekocht, en waarvan eene behoorlijke omschrijving of inspectie zal zijn gemaakt, en van dien tijd af in het bezit der koopers gesteld.
- (f). De Landcommissies zullen niet vermogen willekeuriglijk en zonder gegronde redenen de inspectien van vroegere Commissies te veranderen of te verstoren, mits dat de lijnen of bakens door zoodanige Commissies aangetoond, gemaakt of geschreven, niet in dispuut zijn, of aan eenigen twijfel onderworpen, en mits dat het niet blijkbaar zij, dat de gemelde vorige Commissie den verzoeker of bezitter van zulke gronden begunstigd heeft boven den gewonen regel, omtrent het gros der aanzokers in gelijke gevallen gevolgd, of anderzins op eene laakbare wijze zulken verzoeker zal hebben bevoorreed.

30.—In elk geval van partijdigheid in het bepalen der Recognitiepenningen van eenige plaats door eene vorige Commissie of het Gouvernement, zal de Landcommissie eene meer evenredige Recognitie mogen aanbevelen, hetzij de vorige verminderende of vermeerderende, en de Staatspresident zal op het rapport van de Landcommissie of anderzins, naar goedvinden, zoodanige verandering mogen maken.

31.—Bij verkooping zal de Staatspresident het regt hebben, wanneer eene plaats in twee of meer deelen zal worden verkocht, van tijd tot tijd eene verandering in de recognitie gelden op zoodanige plaats gelegd, te maken, met eene evenredige verdeling, aantoonende het aandeel, dat ieder bezitter van zulk verkocht deel der plaats in de opbrengst der recognitie-gelden zal hebben.

32.—In elk ander geval, waaromtrent geene bijzondere voorzieningen door den Raad zullen zijn gemaakt, zal de Landcommissie en de Uitvoerende Raad naar den aard en de omstandigheden van zoodanige zaak naar hante beste kennis en wetenschap, overeenkomstig de algemeene bepalingen omtrent de uitgeving van Landerijen, of het doel en de meening daarvan, uitspraak doen, voornamelijk met betrekking tot plaatsen binnen het zoogenaamd onvervreemdbaar grondgebied van Griqualand gelegen, waaromtrent moeilijk instructien gegeven kunnen worden, op alle voorkomende gevallen toepasselijk. Aan de Landcommissie wordt dus aanbevolen in zulke gevallen, wanneer de kwestien ontstaan, om te trachten schikkingen tusschen partijen te bewerken of beslissingen door arbitratie; en waar noch het een noch het ander kan verkregen worden, dan eene uitspraak te doen naar hun eigen best oordeel, op regt en billijkheid gegrond, en na alvorens

den aard en de omstandigheden van elke voorkomende zaak, in naauwkeurige overweging te hebben genomen.

33.—Dat alle voorzieningen in de Wetsbepalingen, bij Ordonnantie No. 2—1854, en alle Resolutien en Raadsbesluiten voor datum gemaakt, zullen zijn herroepen en te niet gedaan, in zoo verre als dezelve met deze Resoluties en Bepalingen mogten strijdig bevonden worden.

34.—Dat deze Instructien kracht van wet hebben zullen van en nadat de publicatie derzelve op de gewone wijze zal zijn geschied.

35.*—Door het Hof in overweging genomen zijnde, de moeilijkheden die er thans bestaan, om tot eene beslissing te komen, in de zaken in Appel tegen de decisien van de Landcommissie, doordien er als nog geene resolutien zijn gemaakt hoedanig zulke Appelen worden geproseeueerd, en daar het schijnt dat de belanghebbende personen, hunne zaken niet in eenigen vorm hebben gesteld, of de noodige kennisgeving is geschied aan eenig belanghebbende tegenpartij, zoo is het besloten, dat het Hof zich niet in staat bevindt om bij gelegenheid van deze zitting, met zoodanige zaken werkzaam te zijn, en dat Appellanten in Landcommissie kwestien eerst zullen worden voorgebragt in de zitting, die gehouden zal worden op Maandag, den 17 December, eerstk.

Verder is besloten, dat de volgende regulatien en bepalingen worden geobserveerd in alle zaken, die in Appel voor het Hof zullen worden gebragt, van de beslissing van eenige Landcommissie.

Bij de inspectie van landerijen zullen alle belanghebbende personen op de plaats zelve moeten tegenwoordig zijn, hetzij in persoon of door Agenten, en alle bewijzen, hetzij in geschrift of door getuigen produceeren, om hunne aanspraken te wettigen.

Wanneer eenige partij zich door de uitspraak van de Landcommissie bezaard gevoelt en naar dit Hof wil appeleren, zal hij zoodanig appel moeten aantekenen ten minste tien dagen na beslissing van de Landcommissie, en hij zal den Landdrost, die bij de inspectie tegenwoordig was, te gelijker tijd informeren of hij eenig Agent in de zaak heeft aangesteld, wie die is, en waar hij woont, en of hij eenige verdere bewijzen, beëdigde verklaringen wenschte in te leveren.

Wanneer eenig appellant tegen de besluiten van de Landcommissie eenen Agent heeft aangesteld, zal de Agent gehouden zijn inzage te geven, of dien vereischt bij billijke betaling, afschriften van alle bewijzen, hetzij beëdigde verklaringen, of andere documenten, aan de tegenpartij of zijnen Agent, en de tegenpartij of zijnen Agent zal evenzoo wederkeerig gehouden zijn hetzelfde te doen, weigerende zulks te doen of nalatig zijnde om den Landdrost daarvan als voormeld kennis te geven, zullen zoodanige documenten of verklaringen niet in Appel aangenomen worden.

Wanneer een appellant of de tegenpartij niet verkiest een Agent te employeeren, zal hij eenige verklaring of ander document, dat hij wenschte te produceeren, in handen van den Landdrost moeten deponceeren ter inspectie van de andere partij of zijn Agent of andere belanghebbenden, doch zulke geschriften, als voormeld, zullen moeten ingezonden worden ten minste acht dagen voor de zitting van het Hof, voor hetwelk de kwestie van Appel zal worden gebrakt, tenzij met consent van partijen, of met verlof van den Voorzitter van het Hof, zulks binnen dien tijd zal worden toegelaten.

* Resolutie van den Uitvoerenden Raad van 16 en 17 Oct., 1855, bekrachtigd door Besluit van den Volksraad van 28 Februarij, 1856, en gewijzigd door Regulatie, vastgesteld door den Volksraad op 26 Febr., 1864.

De Landdrosten zullen van tijd tot tijd in de courant publiceeren de namen van alle appellanten tegen de uitspraken der Landcommissie, en den naam of beschrijving van het land in dispuut, alsmede wanneer het geschil in appel zal worden gebracht, en zulk eene kennisgeving zal voldoende worden beschouwd voor elke belanghebbende partij, hetzij appellant of verweerder.

Dit Hof als Hof van Appel zal zich niet met nieuwe onderzoekingen kunnen inlaten, maar hun oordeel uitbrengen op de rapporten van de Landcommissies, en op de beëdigde verklaringen en andere documenten, die zullen worden voorgelegd.

Dat appellen in zaken nu reeds door de Landcommissies beslist, nog zullen aangenomen worden, wanneer die voor den 20sten November eerstkomende zullen zijn, of worden aangetekend.

Vier dagen voor dat het Hof zit, zal de Landdrost eene rol aan den Gouvernements Secretaris inzenden van zoodanige stukken, als in appel zullen worden voorgebracht, bevattende de namen van de appellanten en van de verweerders in zoo verre als laatstgenoemde aan hem mogten bekend zijn, en kortelijks den aard van de zaak in geschil.

36.—De Landdrosten zijn gerechtigd dagvaardingen tegen getuigen te verleenen, om voor Landcommissies te verschijnen, welke dagvaardingen kunnen ingediend worden door eenige bevoegde door den Landdrost daartoe aangewezenen persoon; op zoodanige getuigen worden dezelfde bepalingen van toepassing gemaakt, als bestaan omtrent getuigen in civiele zaken, voor de Rondgaande Gerechtshoven, behoudens dat de boete, waaraan zij onderhevig zullen zijn, bij niet verschijning zonder wettige redenen niet te boven zal gaan £50 sterling.

- (a). Wanneer bij de inspectie van eenige plaats bevonden zal worden, dat de grenslijn van twee districten of veldkornetschappen over eenige zoodanige plaats loopt, zoodat een deel van zulke plaats in het eene, en het andere deel in het andere veldkornetschap of district valt, zal zoodanige plaats beschouwd worden als te behooren onder dat district, of die wijk binnen welker grenzen de aanvraag of opstal zal gelegen zijn, en de commissie van zulke wijk of district zal gerechtigd zijn zoodanige plaats in haar geheel te inspecteeren.
- (b). In geval van inspectie als hierboven bepaald, zal de commissie vooraf daarvan kennis geven aan de eigenaars of bewoners van de aangrenzende geoccupeerde plaatsen van zulke andere wijk, en wanneer zulks door een ander der partijen in geval van dispuut zal worden gevorderd, dan zal de Veldkornet van zulke wijk ook daarvan kennis dragen en hij, of iemand van zijnentwege daartoe afgevaardigd, zal als een medelid van de commissie worden ingezworen. Doch wanneer in zoodanig geval de Veldkornet mogt weigeren te komen, of iemand in zijne plaats schriftelijk te benoemen, zal de commissie met de inspectie voortgaan zonder hem.
- (c). Wanneer eene Landcommissie, hetzij bij eene speciale of gewone inspectie, uit meer dan drie leden zal bestaan en de stemmen staken, zal de President of Voorzitter der commissie beslissen.
- (d). In elk geval van eene inspectie van gronden als in Artikel 1 hierboven begrepen, zal het rapport der commissie duidelijke melding moeten maken van het deel grond dat in eene andere wijk of district zal gelegen zijn, en de gewone publicatie van zulke geinspecteerde plaatsen, insgelijks zulke feit en bekend moeten stellen, opdat eigenaars van onbewoonde gronden gelegenheid mogen vinden, voor het eindigen van den bepaalden tijd van drie maanden, tegen de uitreiking van den grondbrief te protesteren, als zij vinden mogten, dat zij door zoodanige inspectie benadeeld zijn.

(e). Volksraadsbesluit, dd. 3 Februarij, 1859.—Ingeval de plaats, waarvan een gedeelte als voornfeld in eene andere wijk mogt vallen, niet geinspecteerd zal kunnen worden, voor dat een of meer andere aangrenzende plaatsen wier opstallen of aanlegplekken in zoodanige andere wijk zullen liggen, en wier aanspraken de preferentie hebben eerst geinspecteerd te moeten worden, zal de commissie de inspectie opschorten, hetzij geheel of ten deele, totdat de lijnen van zulke aangrenzende plaatsen, als gezegd, bepaald zullen zijn.

37.—Volksraadsbesluit, dd. 23 Junij, 1860.—De Raad tot de overtuiging gekomen zijnde, dat de tegenwoordige verordening en gebruiken op het uitgeven en bekomen van opene Gouvernements gronden de belangen van den Staat en der burgers in het bijzonder niet bevordert, veeleer daarmee in strijd is, en alleen strekt om enkele personen te verrijken ten koste der burgers in 't algemeen, besluit, dat van heden af geen ongeinspecteerde gronden meer zullen worden uitgegeven tenzij geoccupeerd wordende, als in de Raadzitting van April 1857 is bepaald.

38.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Februarij, 1861.—De Raad besluit dat voortaan de Landdrosten in hunne districten, geen Voorzitters van Landcommissies zullen zijn, maar besluit aan ZHEd. den Staatspresident over te laten, om voor elk district uit de burgers een vasten Voorzitter te kiezen.

39.—Volksraadsbesluit, dd. 28 Februarij, 1861.—De Raad eenparig van gevoelen zijnde, dat eene Landcommissie niet beschouwd kan worden als een Geregts-hof, besluit dat met het inspecteren van plaatsen, geene Landcommissie voor het vervolg gerechtigd zal zijn, eenige agentskosten aan de winnende partij toe te staan tegen de verliezende partij, zullende ieder partij de kosten van den Procureur of Agent door hem gebezigd, moeten betalen.

40.—Volksraadsbesluit, dd. 28 Februarij, 1861.—Daar het gebleken is, dat door eenige Voorzitters van de Landcommissies, getuigen onder eede zijn gehoord, of onofficieele leden ingezworen, zonder daartoe bevoegd te zijn geweest, zoo wordt bij deze bepaald, dat zoodanige eedsafneming als wettig zal moeten worden beschouwd, en van nu voortaan elke voorzitter van de Landcommissies, als zoodanig als vrederegtter voor dien tijd zal aangesteld en ingezworen worden.

41.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Maart, 1861.—Het wordt aan ZHEd. den Staatspresident opgedragen, de voorzitters der respectieve Landcommissies te autoriseren van alle plaatsen, vroeger onder de Britsche Regering geinspecteerd, welker bakens zijn opgericht, schetskaarten te vervaardigen, volgens die vroegere inspectien, en de onderlinge bureu daarbij een certificaat of verklaring te doen teekenen, dat zij de bakens en lijnen als op de kaart aangewezen, erkennen als de ware wettige. Dit werk zal gedaan worden door den Voorzitter van de Landcommissie, alleen ter besparing van onkosten voor partijen. Het zal echter duidelijk verstaan en begrepen zijn, dat, waar het minste dispuut of verschil is, de Voorzitter der Landcommissie niet alleen zal kunnen voortgaan, maar ter behandeling van twistzaken ook de andere leden der Landcommissie zal moeten oproepen. Die schetskaarten zullen in duplo opgemaakt en ingezonden worden aan den Gouvernements-secretaris; zullende een dier kaarten, door ZHEd. den Staatspresident bekrachtigd, op het Registratiekantoor worden gedeponeerd, en het andere ter beschikking van den eigenaar der plaats worden gesteld.

42.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Februarij, 1862.—Dat de Veldkornetten en het onofficieel lid eener Landcommissie in het vervolg, in plaats van tien shillings, de som van vijftien shillings per dag zullen erlangen, en de voorzitter, wegens zijne menigvuldige werkzaamheden, de som van £1 10s. per dag.

43.—Volksraadsbesluit, dd. 1 October, 1862.—Daar de Volksraad bij besluit van Februarij, 1861, heeft goedgevonden te bepalen, dat Voorzitters van Land-

commissies personen zullen zijn, aangesteld door ZHEd. den Staatspresident, zoo is het, dat de Raad, ten einde daaromtrent bestaande moeilijkheden uit den weg te ruimen, bepaalt, dat in plaats, zooals vroeger bepaald is, personen, nu in plaats van bij de Landdrosten, bij de Voorzitters van zoodanige Landcommissies, indien zij zulks wenschen, appèl of protest kunnen aantekenen, waarna de stukken, alsmede de aantekening van zoodanig protest of appèl, door den Voorzitter aan den Gouvernements-secretaris zullen gezonden worden, om volgens wet behandeld te worden.

44.—Volksraadsbesluit, dd. 15 Maart, 1865.—Dat de Voorzitters der Landcommissien voortaan verplicht zullen zijn om alle volmagten zoo wel als andere documenten, bij hen ingeleverd en door hen opgemaakt, na afloop van elke inspectie naar den Gouvernements-secretaris op te zenden, en in gevallen waar geen agent gebezigd wordt, zal de persoon voor wien de grond wordt geïnspecteerd eigenhandig het rapport teekenen.

45.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Mei, 1870.—De Raad herroept bij deze alle besluiten genomen in de jaren 1854 en 1856, waarbij personen gerechtigd worden verklaard tot een grondrecht waar ledige gronden te verkrijgen zijn, en besluit bij deze dat van nu voortaan geene uittreksels zullen worden uitgereikt.

46.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Junij, 1872.—Dat alle personen, die rekwesten houden op opene gronden, onder dan het Volksraadsbesluit van 21 Mei, 1870, verplicht zullen zijn om binnen zes maanden aanzoek te doen om door eene speciale Landcommissie hunne gronden te doen aanwijzen, en wel op hunne eigene kosten, ten einde het Gouvernement te weten kome, waar opene Gouvernements grond te vinden is, en de aanspraken van hen, die niet binnen zes maanden aldus hunne aanspraken hebben doen gelden, zullen verbeurd zijn.

47.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Mei, 1873.—De Raad ziende de moeilijkheden die door het besluit van 10 Junij, 1872, zijn in het leven geroepen, en meenende dat de ten uitvoerlegging van dat besluit tot vele vernieuwde moeilijkheden en disputen zoude aanleiding geven, herroept het Volksraadsbesluit van 10 Junij 1872, uitgezonderd voor zoodanige plaatsen als werkelijk door de rekwesthouders of eigenaars, of namens hen werden geoccupeerd en bebouwd, mits de rekwesten behoorlijke omschrijving van lijnen en ligging bevatten.

48.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1873.—De Raad besluit, met betrekking tot protesten tegen de uitreiking van grondbrieven op opgemeten kaarten, thans reeds of nog te worden ingezonden ten Gouvernements kantore, dat dezelve binnen den tijd van een maand, na den afloop van de drie maanden publicatie, door den Gouvernements-secretaris verzonden zullen worden naar de Voorzitters der Landcommissies van de verschillende districten in welke de plaatsen gelegen zijn, ten einde na zes weken kennisgeving in de *Gouvernements Courant* in behandeling genomen worden.

De Raad besluit verder, dat het Raadsbesluit, dd. 7 Maart, 1864, waarbij bepaald werd dat £5 sterling bij het Gouvernement gedeponceerd zal worden met elk protest, tegen de uitreiking van eene grondbrief eener plaats, ook met dezelfde voorwaarden in het vervolg van toepassing zal zijn op protesten tegen opgemetene kaarten van plaatsen, en geen protest tegen eenige kaart zal kunnen worden aangenomen, nadat de drie maanden voor de publicatie zijn verlopen.

Dit besluit zal dadelijk gepubliceerd worden en eene maand na publicatie kracht van wet hebben.

49.—Volksraadsbesluit, dd. Mei, 1874.—De Raad besluit dat in publicatie van eene oproeping tot eene speciale Landcommissie, de Voorzitter verplicht zal zijn om de namen der plaatsen wier lijnen in verschil zijn, voor vier achtereenvolgende weken te publiceren.

50.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Mei, 1873.—De Raad besluit, dat indien eenig protestant tegen eene gemetene kaart, de kosten der Landcommissie @ £20 met het protest bij den Landdrost van het district waar de plaats gelegen is niet deponeert, het protest daardoor zal zijn vervallen. De protesten welke bereids gemaakt zijn tegen kaarten zullen vervallen, indien zij die geprotesteerd hebben niet binnen twee maanden na publicatie van dit besluit, de som van £20 bij den Landdrost van het district waar de plaats gelegen is, zullen hebben gedeponoord. Indien de kosten der Landcommissie minder dan £20 bedragen, zal het balans aan den protestant worden terug gegeven.

Dit besluit zal in de eerste *Gouvernements Courant* worden gepubliceerd en daarna kracht van wet hebben.

51.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Mei, 1876.—De Raad besluit dat de Voorzitter en officieele leden van de Landcommissies, bij het einde van drie jaren na hunne indiensttreding, hun ontslag kunnen bekomen, en zoo zij niet mogten bedanken, zal het aan de burgers van het district of de wijk waarin zoodanig ambtenaar ageert, vrij staan een verzoekschrift aan den Landdrost in te zenden, verlof vragende om eene nieuwe kiezing te doen plaats vinden, en de Landdrost zal eene nieuwe bijeenkomst daartoe bepalen, mits zulk verzoekschrift geteekend zij voor de kiezing van een ander onofficieel lid door ten minste 25 inwoners en voor een anderen Voorzitter door ten minste 100 inwoners, en herroept verder het Raadsbesluit van 16 Februarj, 1861, en bepaalt dat de Voorzitters van Landcommissies zullen gekozen worden door de burgers van het district, overeenkomstig de bepalingen van Ordonnantie No. 1, 1856.

ORDONNANTIE No. 2, 1877.

Ordonnantie over Wijks- en Districtslijnen en Dorpen.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten, betrekking hebbende tot de lijnen van wijken en districten en dorpen, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als volgt:—

1.—Dat het Veldkornetschap van Boyen Caledon, voorhenen onder den heer Klopper, het regt zal hebben om eenen Veldkornet te kiezen, zoowel als een lid voor den Volksraad.

2.—Dat de memorie van de heeren Wuras en Schmidt, op nader te bepalen tijd, zoo spoedig mogelijk voor den HEd. Raad in overweging zal genomen worden, en dat de Zendelingen en het volk van Bethanie bekend zullen worden gemaakt, dat in dien tussehtijd zij beschouwd zullen worden als onderworpen aan de wetten van den Vrijstaat en onder den Veldkornet voor de wijk waarin zij wonen.

3.—Dat het Raadsbesluit van 4 September, 1854, in betrekking tot de aaneming van de Zendelingsstatie Bethanie, onder het bestuur van den Vrijstaat is bekrachtigd, met vrijlating aan den Uitvoerenden Raad om belangende het toekomstig bestuur en andere aangelegenheden van de inwoners dier statie, zoodanige nadere schikkingen en regulaties te formeren als zullen noodig bevonden worden.

4.—De Raad keurt goed dat de wijk Slikspruit en Caledonrivier district, in twee wijken gedeeld wordt, en dat voor ieder dier wijken een Veldkornet en een Raadslid zal gekozen worden.

5.—De Raad besluit, dat alle gronden welke bij het vredesverdrag van 29 September, 1858, aan den Staat zijn toegevoegd, een gedeelte zullen uitmaken van het district Caledonrivier, en als zoodanig zullen staan onder het gezag der in dat district geplaatste ambtenaren.

6.—De Raad in overweging genomen hebbende de beide verzoekschriften, het eene van den Eerw. heer Pellisier, als vertegenwoordiger van het Parijsche Zendeling Genootschap, en het andere van het Opperhoofd Sephui, besluit de Raad, dat de Zendelingstatie van Bethulie met hare omliggende gronden aan den Oranjevrijstaat aangehecht worde, en onder de jurisdictie van het Gouvernement van den Oranjevrijstaat zal zijn; dat het eigendomsregt van gemelde gronden van Bethulie door ZHEd. den Staatspresident en de leden van den Uitvoerenden Raad onderzocht en beslist zal worden met aanbeveling, dat ingeval het blijken mogt, dat de gronden van Bethulie aan het Opperhoofd Sephui behooren, alsdan de belangen van het Zendelinggenootschap aldaar in aanmerking te nemen.

7.—Bethulie zal onder de jurisdictie van den Landdrost van Caledonrivier district worden geplaatst, tot tijd en wijl een ambtenaar zal gevonden zijn om die functien aldaar waar te nemen.

18.—Overeenkomstig rapport der commissie, wordt de grensscheiding tusschen Caledonrivier district en Bloemfontein bepaalt als door haar voorgesteld.

9.—De Raad besluit dat Reddersburg tot een dorp zal worden verklaard, en dat de Registrateur van Akten dientengevolge gelast zal worden alle verkochte en nog te verkoopen erven in de boeken van dezen Staat te registreeren, overeenkomstig de koopconditien, behoudende de heer zijn regt.

10.—Overeenkomstig besluit van den Volksraad van Julij, 1860, wordt het district Jacobsdal tot een afzonderlijk district verklaard, en het aldaar nieuw aangelegde dorp tot een afzonderlijk dorp onder den naam van Jacobsdal.

11.—De lijn der wijk Onder Caledonrivier, van de Pontdrift van Fraus Hugo met de lijn der wijken Boven Caledonrivier en Pretoria naar Somersetsdrift aan Grootrivier, en met de rivier af tot de plaats Badsfontein, van Maarten Coetzee: en van daar tot de Staatsdrift aan Caledonrivier, en met de rivier op tot de pontdrift van Frans Hugo.

12.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—De lijn van het Veldkornetschap van Boshof, district Boshof, wordt bepaald en vastgesteld als volgt: Van Welgelukgevonden met een regte lijn naar Wolfhuis aan de Modderrivier; van daar naar Kanonfontein; van daar naar Nooitgedacht, de plaats van Jan van Zijl: van daar naar Leeuwfontein; van daar naar Zoutpansfontein, met de rivier op tot Kalkfontein; van daar naar Baviaansfontein; van daar naar Palmietpan; van daar naar Wolvepan; van daar naar Boschput; van daar naar Boesmansfontein, en van daar terug naar Welgelukgevonden.

13.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—De lijnbepaling van de wijk Middenriet en Grootrivier, wordt vastgesteld als volgt: Van Fauresmith naar Hartebestfontein; van daar naar de schansen; van daar naar Ruigtepoort; van daar naar Platberg en Meijersfontein tot aan de Grootrivier, en van tusschen Zoutpansdrift en Rama naar Wolvekraal; van daar naar Vogelstruiskooi; van daar naar Rooidraai aan Rietrivier; van daar naar Ruigtepoort; van daar naar Kalkfontein, aan Pienaarspoort; van daar naar Calebasdrift tot aan Fauresmith.

14.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—De volgende lijnbepaling voor het district Jacobsdal wordt bepaald en vastgesteld: Van tusschen Rama en Zoutpansdrift met een regte lijn naar de Wolvekraal; van daar met een regte lijn Vogelstruiskooi; van daar met een regte lijn naar Rooidraai; van daar met een regte lijn naar Grensbank, aan Modderrivier, en van daar al met de districtslijn van Jacobsdal en Boshof naar Vaalrivier.

15.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—Die lijnbepalingen van de wijken Boyen Caledonrivier, Pretoria, en Onder Caledonrivier, district Caledonrivier, worden vastgesteld en bepaald als volgt: De lijn van de wijk Boven Caledonrivier, van de Pontdrift van Frans Hugo met de Caledonrivier, op tot aan

den mond van de Wilgeboomspruit; van daar naar de grenslijn tot aan de plaats Treurfontein; van daar tot aan Houtkop; van daar over Driekop tot naar Grasfontein; van daar naar Brandziekdraal; van daar tot tusschen de Wolvekoppen, en van daar terug naar de Pontdrift. De lijn van de wijk Pretoria, van Brandziekdraal over de plaats Poortje tot Somersetdrift aan Grootrivier; van daar de Grootrivier op tot de grenslijn, en met de grenslijn tot Tienfontein, en van daar met de lijn der wijk Boven Caledonrivier tot aan Brandziekdraal."

16.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—"De districtslijn van Bethulie wordt bepaald als volgt: Aan Grootrivier, van de plaats van Maarten Coetzee tot aan Caledon tot de Staatsdrift; van daar naar Badsfontein naar Palmietfontein; van daar met een regte lijn naar Hartebeestfontein; van daar met een regte lijn naar Zandfontein; van daar met een regte lijn naar Visgat; van daar met een regte lijn naar de Knoppen; van daar met een regte lijn naar Paljasfontein; van daar met een regte lijn naar Spioenkop; van daar met een regte lijn naar Poortje, de plaats van Stoffel Snijman; van daar met den grooten wagenweg naar Allemansdrift, aan de Oranjerivier. Echter zullen die personen over wier plaatsen de boven bepaalde lijn loopt, toegelaten worden om te verkiezen of zij al dan niet, onder het district Bethulie wenschen te behooren."

17.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—"De scheidingslijn tusschen de Veldkornetschappen Grootrivier en Boschjesspruit, district Bethulie, wordt bepaald als volgt: Van Grootrivier, van Damfontein naar Kleinmoordenaarspoort; van daar naar Spitskop; van daar naar Vlakfontein; van daar naar Vogelstruisfontein, en van daar naar Paljasfontein."

18.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—"De districtslijn van Boshof wordt bepaald en vastgesteld als volgt: Van de plaats van Barend Greyling, aan Vaalrivier, naar Bastberg; van daar met een regte lijn naar Boesmanskop; van daar met een regte lijn naar Wolfhuis, aan Modderrivier; van daar met de rivier of tot aan Modderrivierspoort; van daar naar Boschrand; van daar naar Kalkfontein; van daar met een regte lijn naar Grensbank aan Modderrivier; van daar naar Alexanderfontein, en van daar naar de Zendelingstatie Pniel, aan Vaalrivier."

19.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1861:—"De lijn van het Veldkornetschap Onder Riet- en Vaalrivier wordt bepaald en vastgesteld als volgt: Van de plaats van Barend Greyling aan de Vaalrivier naar Bastberg; van daar naar Welgelukgevonden; van daar naar Boesmansfontein; van daar naar Boschput; van daar naar Wolvepan; van daar naar Palmietpan; van daar naar Baviaansfontein, en van daar met eene regte lijn naar Kalkfontein aan Vaalrivier."

20.—Volksraadsbesluit, 4 Maart, 1861:—"De Raad besluit dat de lijn tusschen de districten Harrismith en Winburg, zooals dezelve in 1860 bepaald is, de lijn zal zijn tusschen de districten Harrismith en Kroonstad, voor zooverre laatstgenoemd district aan de lijn gelegen is."

21.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Februarij, 1862:—"De Raad, na het rapport der door hen gedurende zijne laatste zitting benoemde Commissie om onderzoek te doen welke de Kafferkop is, bedoeld bij districtslijn—beschrijving tusschen de districten Bloemfontein en Caledonrivier van 1856, in overweging genomen hebbende, verklaart dat het de kop is thans bekend als Kafferkop, en op de schetskaart der Commissie als zoodanig aangeduid."

22.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Februarij, 1862:—"De Volksraad bepaalt dat de scheidingslijn tusschen de districten Caledonrivier en Bloemfontein zal blijven zooals dezelve in de zitting van den Volksraad van 20 Februarij, 1860, is vastgesteld."

23.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Maart, 1862:—"De Raad besluit dat de districtslijn van Bethulie gewijzigd zal worden, en vastgesteld als volgt:

Van Straadrift met Caledonrivier af tot waar zij in Grootrivier valt, en de plaatsen die aan de Zuidzijde van Caledonrivier liggen zullen terug vallen aan de wijk Onder Caledonrivier."

24.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Februarij, 1863 :—" De Volksraad van den Oranjevrijstaat bepaalt en besluit dat de scheidingslijn tusschen den Oranjevrijstaat en het grondgebied van het Opperhoofd Moroko, zal zijn die welke op 25 Maart, 1850, door den Britschen Resident, Majoor Warden is vastgesteld, welke ZHEd. de Staatspresident met Moroka heeft vastgesteld, en door laatstgenoemde is erkend, blijkens brief aan den Staatspresident," dd. 12 Maart, 1862."

25.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Februarij, 1863 :—" De Raad besluit de districtslijn van Harrismith en Kroonstad vast te stellen zooals dezelve bepaald is bij Gouvernements Kennisgeving, dd. 19 Mei, 1862, No. 33, en gepubliceerd in de *Gouvernements Courant*, dd. 21 Mei, 1862, No. 270."

26.—Volksraadsbesluit, dd. 18 Februarij, 1863 :—" De Volksraad hecht zijne goedkeuring aan de handelwijze van ZHEd. den Staatspresident met betrekking tot het district Philippolis, verklaart hetzelfde tot een afzonderlijk district, en bekrachtigd de grenslijn van dat district voorloopig bepaald bij proclamatie door ZHEd. den Staatspresident, dd. 22 April, 1862, wordende verder hiermede herroepen dat gedeelte der districtslijn van Bethulie 't welk aan den kant van Philippolis met de lijnbeschrijving van laatstgenoemd district in strijd is."

27.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Februarij, 1863 :—" De Raad besluit in het vervolg geene plaats als dorp te erkennen, tenzij daarvoor eerst aanvraag gedaan wordt, en de Volksraad daaraan zijne goedkeuring gehecht heeft."

28.—Volksraadsbesluit, 4 Maart, 1863 :—" De Raad herroept bij deze het besluit aangaande de plaats Rietfontein, op Zaterdag ll. genomen, en verklaart derhalve die plaats tot een dorp onder den naam van Edenburg, welke onder het district Fauresmith moet ressorteeren."

29.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Maart, 1863 :—" De Raad verklaart hiermede de Zendelingstatie Bethulie tot een dorp, onder den naam van Heidelberg, geschiedende zulks op verzoek van het committee dat die gronden van Sephui gekocht heeft."

30.—Volksraadsbesluit, dd. 25 Mei, 1866 :—" Dat de scheidingslijn tusschen de wijk Taaiboschspruit, en de wijk Onder Vetrivier voortaan zal zijn de lijn, gaande van Landdrostmoeite naar Boesmansberg."

31.—Volksraadsbesluit, dd. 25 Mei, 1866 :—" De Raad herroept zijn besluit op 11 Februarij, 1864, en besluit dat de scheiding tusschen de wijken Onder Rietrivier en Brandwijk zal zijn als volgt: Van Scholtzfontein, digt aan de Oranjerivier, met eene regte lijn naar Doornlaagte, eigendom van Piet Badenhorst; van daar met eene regte lijn naar Koedoesberg, en van daar naar de Zendelingstatie Pniel, aan Vaalrivier, zullende de westelijke wijk Brandwijk en de oostelijke wijk Onder Rietrivier genaamd worden."

32.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Junij, 1867 :—" De Raad besluit dat te Mauershoek een dorp zal gesticht worden, welks erven ter grootte van 300 bij 150 voet zullen opgemeten worden in blokken, elk van vier erven, en welke erven vooreerst ten getale van 200 zullen worden uitgedeeld aan 200 personen, die zich daartoe het eerst aanmelden, onder voorwaarde van onmiddellijke occupatie."

De grondbrieven zullen worden uitgereikt tegen betaling van een evenredig deel der gemaakte onkosten, en onder voorwaarde eener betaling van tien shillings per jaar voor elk erf."

33.—Volksraadsbesluit, 13 Junij, 1867 :—" Dat het dorp te worden gesticht te Mauershoek den naam zal dragen van Ladybrand."

34.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Junij, 1867 :—“De Raad besluit dat de gronden bij Jammerbergsdrift, als aangewezen door ZHEd. den Staatspresident, zullen worden uitgehouden voor een dorp onder dezelfde bepalingen als te Mauershoek.”

35.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Mei, 1870 :—“De Raad besluit dat de wijk Abrikooskop, district Winburg, tengevolge van de moeielijke ligging der gronden aldaar, van nu bepaald wordt te zijn van Sinkonyelashoed met de scheiding van het water tot waar de groote spruit, welke uit Snymanshoek komt, in de Caledon valt, welke, alzoo bepaald, gevoegd zal worden aan de wijk Wittebergen, district Harrismith.”

36.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1871 :—“De Raad besluit Bethlehem tot een afzonderlijk district te verklaren, en een Landdrost aldaar tegen eene betaling van £250 's jaar aan te stellen.”

37.—Volksraadsbesluit, dd. 15 Mei 1871 :—“Dat de lijn aan de kant van Zandrivier zal blijven, zooals het vroeger was, namelijk : Van de drift van Biljon, aan Vetrivier, met den grooten weg tot aan Zandrivier bij de Banks ; en dan met Zandrivier op tot waar Rietspruit in Zandrivier loopt, en dan met Rietspruit op tot aan de plaats van Andries du Preez, en van Du Preez met eene regte lijn tot aan K.B. baken ; en dan van K.B. baken, met het lijnpad aan Groot Vetrivier, en dan langs Groot Vetrivier af tot aan de drift van Biljon.”

38.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Mei, 1871 :—“De Raad besluit, Rouxville en Wepener, insluitende alle gronden ten zuiden der Caledonrivier, als een afzonderlijk district te verklaren, en draagt aan ZHEd. den Staatspresident op een Landdrost te Rouxville aan te stellen tegen eene betaling van £250 's jaars, en dat zoodanig Landdrost alle twee maanden een Geregthof te Wepener zal houden.”

39.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Mei, 1872 :—“De Raad stelt de lijn tusschen Bethlehem, Harrismith en Winburg, als voorgesteld door de heden morgen benoemde Commissie, vast voor het district Bethlehem.”

40.—Volksraadsbesluit, dd. 29 Mei, 1872 :—“Dat het district Bethlehem worde verdeeld in twee veldcornetschappen.”

41.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1872 :—“De Raad besluit, dat Ladybrand tot een afzonderlijk district zal worden verklaard en Ficksburg daarbij ingesloten.”

42.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1872 :—“De Raad besluit den naam Heidelberg te veranderen in den ouden naam van Bethulie op verzoek van de memorialisten.”

43.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Mei, 1873 :—“Dat er op Frankfort en op Heilbron dorpen worden gesticht, de eerste onder district Harrismith en de laatste onder district Kroonstad, wanneer de Dorpscommittees daarin genoegen nemen.”

44.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Mei, 1873 :—“De Raad besluit, Ventersburg tot een dorp te verklaren, onder het district Winburg, met vrijstelling van recognitie, zooals gevraagd.”

45.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Mei, 1873 :—“De Raad besluit de grenslijnen van het district Ladybrand, zooals geproclameerd door ZHEd. den Staatspresident, in zijne proclamatie, dd. 27 Augustus, 1872, vast te stellen.”

46.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Mei, 1874 :—“De Volksraad erkent geene andere lijn dan die van K.B. baken, tot naar het kruispad, waar Landmeter Dowling zijn theodoliet gebruikt heeft, en van daar naar Klipplaatsdrift, zoo als door ons Gouvernement erkend bij de lijn-commando.”

47.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Mei, 1874:—“De Raad hecht zijne goedkeuring aan de afbakening der gronden voor de Zendingstatie te Witzieshoek, zooals aangetoond en de omschrijving door Kommandant Raath ingediend bij missive van 21 Maart, 1874.”

48.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1874:—“De Raad bekrachtigd de dorpsregulatiën van het dorp Kroonstad, zooals gepubliceerd in de *Gouvernements Courant* van 12 April, 1873, No. 490.”

49.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Junij, 1874:—“Dat aan het verzoek van de Commissie van Bultfontein zal worden voldaan, dat daar een dorp kan worden gesticht onder den naam van Bultfontein.”

50.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Junij, 1874:—“De Raad besluit dat alle dorpen die sedert het in werking treden van het Raadsbesluit van 24 Mei, 1871, gesticht zijn of nog gesticht zullen worden, onder de bepalingen van dat besluit vrijgesteld zijn van de betaling van recognitie.”

51.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Junij, 1874:—“De Raad besluit aan het verzoek van memorialist (tot dorpsverklaring van Brandfort) te voldoen, onder voorwaarde dat Brandfort nimmer in eenig geval tot district verklaard zal worden.”

52.—Volksraadsbesluit, 13 Junij, 1874:—“De Raad besluit dat de plaatsen die uitgesloten gebleven zijn bij de lijnsbepalingen van de districten Ladybrand, Winburg en Bethlehem, in het vervolg zullen sorteeren onder Ladybrand, en dat de districtslijn van Ladybrand zal gaan van Sinkonyellashoed met de lijn van Bethlehem, tot de oostelijke hoekbaken van Rietvley van den heer Botha, en van daar met de lijn van Winburg tot naar Wonderkop en van daar ook met de lijn van Winburg naar Lotspilaar.”

53.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Junij, 1875:—“Dat Raadsbesluit van 18 Mei, 1874, mits deze worde herroepen ten opzichte van de dorpsgronden van Harrismith, met dien verstande nochtans, dat de Municipaliteit van Harrismith ook nimmer bij magte zal zijn die gronden te verkleinen, en met verdere bepaling dat het Raadsbesluit van 4 Junij, 1873, omtrent 1,000 morgen bij Wilgerivierspoort, worde hersteld in volle kracht, waar bij Raadsbesluit van 18 Mei, 1874, wordt herroepen.”

54.—De Raad bekrachtigt de dorpsregulatiën voor de dorpen Bethlehem, Brandfort, Ficksburg, Rouxville en Reddersburg, zooals in den Uitvoerenden Raad goedgekeurd en gepubliceerd in de *Gouvernements Couranten* van Nos. 784, 946, 791 en 950 respectievelijk.”

55.—Volksraadsbesluit, 7 Junij, 1875:—“Dat in de toekomst geen nieuw dorp zal worden erkend dan na bekomen rapport van eene Commissie van onderzoek door den Volksraad uitgezonden; de kosten van zoodanige Commissie van Onderzoek te worden gedragen door de aanzoekers.”

56.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1876:—“De Raad besluit dat de grenslijn van Ladybrand in het vervolg zal gaan van de plaats van den heer A. Bremmer, aan Manganispruit, in eene rechte lijn tot aan het hoekbaken van Dangerpoint, voorkomende op de grenslijn.”

57.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Junij, 1876:—“De Raad besluit Hoopstad als dorp te erkennen onder bepalingen van het Volksraadsbesluit van 4 Junij, 1874, wat de vrijstelling van Recognitie betreft.”

58.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Junij, 1876:—“Dat Heilbron tot een afzonderlijk district verklaard worde, maar onder de uitdrukkelijke verstandhouding, dat aldaar geen Landdrost zal benoemd worden vóór de eerstkomende jaarlijksche zitting van den Volksraad, en zal het district voorloopig sorteeren onder den Landdrost van Kroonstad, die alle drie maanden Periodieke Hoven zal houden te Heilbron.”

ORDONNANTIE No. 3, 1877.

Ordonnantie over verdere bepalingen omtrent de Manier van Procederen in Crimineele en Civiele Zaken.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot de Manier van Procederen in Crimineele en Civiele Zaken, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 3, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, 15 April, 1854:—

(a). Alle teregtstellingen zullen in het openbaar gehouden worden.

(b). Personen de teregtstellingen bijwonende zullen ongedekt zijn, en daarenboven zich stil en betamelijk gedragen. Alle orders van den Landdrost ter bewaring van goede order zullen stiptelijk uitgevoerd worden.

(c). Ingeval een of meer personen gedurende eene publieke teregtstelling de stilte mogten storen of, goed of afkeuring aan den dag leggen, hetzij gedurende de pleidooien der partijen, de aanspraken van de Rechters of de beschuldigten, of vermaningen van den President, of eenig ander geraas of opschudding hoegeenaam verwekken bij het yellen van een vonnis, of het geven van een last, en wanneer zoodanig persoon of personen op waarschuwing van den beambte niet dadelijk stil zijn, zullen zij gelast worden heen te gaan en, daaraan niet voldoende, dadelijk gevangen worden gezet voor den tijd van 24 uur of meer, naar gelang van den aard der zaak; en wanneer de President het zal noodig oordeelen, zal hij de magt hebben om de hulp der toehoorders in te roepen, om zulke weerspannige personen gevangen te zetten, of ten minste met Rds. 10 te beboeten.

(d). Ingeval zulke personen weigeren den ambtenaar hulp te verleenen zullen zij zich aan vervolging onderhevig maken.

2.—Volksraadsbesluit, 31 Julij, 1860:—“Elk burger is gerechtigd zijne eigene rechtszaak volgens de bestaande wetten, voor de Gerechtshoven van den Staat waar te nemen, of te doen waarnemen, zoo als hij zal verkiezen.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Maart, 1865:—“Dat het slot van Artikel 15 der Regulatien in civiele procedures van 20 Februarij, 1858, zal worden veranderd als volgt: ‘In welk geval hij of zijn gemagtigde zal worden toegelaten te ageren.’”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Junij, 1867:—“De Raad besluit Artikel 23 der Regulatien voor de Rondgaande Gerechtshoven van Vereenigde Landdrosten in crimineele zaken aldus te wijzigen, om in plaats van de woorden ‘en onder-teekend door een der Landdrosten die volgens Artikel 8 onder het hoofd-deel *Belangende de Regterlijke Magt* van Ordonnantie No. 1, 1856, als lid van het Hof benoemd zal zijn’ te zeggen ‘en geteekend door den Registrateur van het Hof zoo als in Civiele Zaken.’”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Mei, 1870:—

1. De Staatspresident zal de magt hebben voor Heemraden die bedanken of komen te overlijden, of om eenige andere reden onbekwaam worden voor de waarneming van hun ambt, andere personen als zoodanig aan te stellen tot de eerstvolgende zitting van den Raad.

2. Wanneer de Heemraad, aangeschreven om in het Hof van Landdrost en Heemraden zitting te nemen, niet in het Hof aanwezig zal zijn, en er op de plaats, waar het Hof zitting mogt houden, geen andere Heemraad zal kunnen verkregen worden, de twee andere leden van het Hof de magt zullen hebben iemand anders in de plaats van den afwezigen Heemraad te benoemen.

6.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1870:—“Wanneer bij afwezigheid uit het land van eenig schuldenaar aan het Gouvernement op de publieke schatkist van den Staat voor recognitiegelden op plaatsen, oorlogbelasting, of andere gewone schulden, het noodig zijn zal den afwezigen debiteur bij edicte te citeren, zal eene enkele edictale citatie, op bij de wet bepaalde wijze behandeld, voldoende zijn tot het verkrijgen van vonnis.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1870:—“De Raad besluit, dat in gevallen waar personen, die gelden uit het Beleeningsfonds verkregen, en het land met den woon hebben verlaten, gedagvaard zullen moeten worden, een enkel citatie tegen de debiteuren, op de gewone wijze gepubliceerd en geaffixeerd, voldoende zal zijn; en is deze bepaling van toepassing voor Landdrosthof, Landdrost en Heemraden en Rondgaande Gerechtshof.”

8.—Volksraadsbesluit, 8 Junij, 1872:—“De Raad besluit, dat voor aantekening van appel van de uitspraken van het Rondgaand Hof naar den Uitvoerenden Raad,* zal betaald worden £5 sterling.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 15 Junij, 1872:—“Op aanbeveling van de Commissie, besluit de Raad Artikel 15, Ordonnantie No. 3, 1859, te wijzigen als volgt:—

Dat de procederende partijen betalen bij het uitnemen der dagvaardingen in zaken voor het Landdrosthof, loopende tot een bedrag van £15 en daar beneden	£0 10 6
In zaken voor Landdrost en Landdrost en Heemraden loopende van £15 tot £75	0 15 9
Voor de Rondgaande Gerechtshoven in zaken van £75 en £100 niet te bovengaande	1 5 0
In zaken van £100 tot £500	1 10 0
In zaken van £500 tot £1,000	1 15 0
Eenige som daarboven	2 0 0

In appellens, executien of afschriften zullen de tarieven blijven zoo als thans vastgesteld.

In zaken voor den Landdrost, als gecommiteerd lid van het Rondgaand Hof, de helft van het tarief voor de Rondgaande Hoven.

Op interdicten, arresten, injunctien, enz., waar het bedrag niet genoemd is	£0 15 0
In alle Landzaken	2 10 0

Appel, Lagere Hoven, £2, te worden verbeurd indien het appel niet wordt voortgezet, en ingeval het appel wel wordt voortgezet zal de appellant restitutie krijgen van het restant dat zal blijken, voor vereischte afschriften niet meer noodig te zijn. Ingeval echter de afschriften een grootere som bedragen, zal het grootere bedrag door den appellant worden gedeponoord. De fungd. Registrateurs van de Rondgaande Hoven zullen gerechtigd zijn tot een bedrag van 3s., uit de leges van elke zaak waarin zij moeten ageeren en hierdoor vervallen de tariefsbepalingen van Artikel 19, Regulatien Civiele Zaken, Rondgaande Hoven.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1873:—“De Raad besluit dat in het vervolg alle stukken in de procedures voor de Hoogere Hoven zullen ressorteren ten kantore van den Registrateur der Hoogere Hoven te Bloemfontain, en de bepalingen die daarmede in strijd zijn, voorkomende in de Regulatien over Manier van Procederen in Civiele Zaken voor de Rondgaande Hoven voortaan niet meer van kracht zullen zijn.”

* Hooge Gerechtshof. Zie Ordonnantie No. 2, 1875.

11.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Junij, 1874 :—“ De Volksraad besluit dat door den appellant of applicant in revisie in alle zaken die voor het Hoogste Hof van Appel moeten worden behandeld, alvorens zoodanige zaak kan gehoord worden, aan den Registrateur der Hoogere Hoven (£3) drie pond sterling moet worden betaald ten behoeve van 's lands kas.

Deze leges zullen worden beschouwd als kosten in de zaak en kunnen worden aangewend om in de salarissen der Regters te voorzien, en bijaldien het aan ZHEd. den Staatspresident blijken mogt dat men geen voldoende salaris is toegekend, zal de Staatspresident bevoegd zijn, dat salaris daaruit te vermeerderen, en dit besluit zal kracht van wet hebben dadelijk na publicatie.”

ORDONNANTIE, No. 4, 1877.

Ordonnantie over de Constitutie.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot de Constitutie, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 4, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 18 April, 1854 :—“ Dat indien eenig bijzonder persoon gekozen zou worden bij meerderheid van stemmen tot het ambt van President, en dat zoodanig persoon weigeren zou om dat ambt aan te nemen, eene nieuwe kiezing zal besteld worden door den Uitvoerenden Raad.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 18 April, 1854 :—“ Dat de Raad aan den President met toestemming van den Uitvoerenden Raad de magt verleent om, in de gevallen waar de publieke dienst en het algemeen belang zulks mogt vereischen, ambtenaren te verplaatsen, mits tot eenen post van gelijke rang en waarde.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 8 October, 1856 :—“ De Raad verklaart dat het de zin en de bedoeling is van Artikel 33 der Constitutie, dat de Staatspresident vrijheid heeft in alle gevallen, waarin ZHEd. zulks noodig of wenschelijk oordeelt, aan de beraadslagingen deel te nemen.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 22 November, 1858 :—

1. Dat elk candidaat het regt heeft zijne stem op eeneu anderen candidaat uit te brengen.
2. Dat geene procuraties geldig zijn dan die geschreven zijn volgens den vorm in de wet Ordonnantie No. 1, 1856, bepaald.
3. Dat niemand toegelaten kan worden op eene generale procuratie voor zijnen lastgever te stemmen.
4. Dat eene stem, eens wettig geregistreerd voor eenen candidaat niet weder van diens lijst op de lijst van eenen anderen candidaat kan overgebracht worden.
5. Dat de leden eener Commissie van stemopneming volle regt hebben om hunne stemmen uit te brengen.

5.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Augustus, 1859 :—“ Geene vrouwen zijn, volgens wet, stemgerechtigd.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Augustus, 1859 :—“ De Raad is van oordeel dat Artikel 7 van Hoofdstuk 1, Ordonnantie No. 1, 1856, met het oog op de bewoordingen waarin het vervat is, en in verband beschouwd met Artikel 9 van hetzelfde hoofdstuk, niet geacht worden van toepassing te zijn op zoodanige bijeenkomsten bij welke de Landdrost zelf als Voorzitter der Kiescommissie tegenwoordig is geweest.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Februarij, 1861 :—“ De Raad besluit dat ieder persoon zoowel van het mannelijk als vrouwelijk geslacht met hun 21ste jaar meerderjarig zullen zijn, en herroept bij deze alle vorige besluiten of bepalingen daaraangaande gemaakt.”

8.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Mei, 1867 :—“ De Volksraad verklaart dat Artikels 1 en 4 der nieuwe of gewijzigde Constitutie van geene toepassing zijn op personen die onder de oude Constitutie burger en stemregt hebben.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 18 Mei, 1867 :—“ De Volksraad verklaart dat de bedoeling van Artikel 47 der Constitutie van 1854 is, dat er in de gewone jaarlijksche zittingen van den Volksraad om de twee jaren eene nieuwe benoeming van Heemraden zal plaats hebben.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 25 Mei, 1867 :—“ Dat in Artikel 24 der Constitutie de woorden ‘Hervormde Kerk’ worden veranderd in ‘Gereformeerde Kerk.’ ”

11.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Junij, 1867 :—“ De Raad besluit Artikel 5, Hoofdstuk : *met betrekking tot den Uitvoerenden Raad*, van Ordonnantie No. 1, 1856, aldus te veranderen dat daarin in plaats van ‘Januarij’ gelezen worde ‘April,’ en de Raad besluit verder dat de leden van den Uitvoerenden Raad, die overeenkomstig bovengenoemd Artikel gekozen zullen zijn, zullen beschouwd worden uit dienst te treden drie jaren laten, met ultimo April.”

ORDONNANTIE No. 5, 1877.

Ordonnantie over de Landdrosten.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Landdrosten, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 5. 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 18 April, 1854 :—“ Vorm van eed voor een Landdrost :—‘ Ik, zweer als Landdrost, in dienst van het Gouvernement van den Oranjevrijstaat, het regt te zullen bedienen overeenkomstig de bestaande of nog vast te stellen wetten van dezen Staat, en al de pligten uit te oefenen aan mijne betrekking verbonden, zonder aanzien van persoon, onpartijdig en opregt zooals een eerlijk regter betaamt. Zoo waarlijk, helpe mij God!’ ”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Maart, 1864 :—“ De Raad besluit, dat indien een Landdrost op eigen gezag uitbetalingen doet van gelden, welke niet op de begrooting zijn uitgetrokken, en waartoe zij voorafgaande autorisatie van de bevoegde magt hadden kunnen verkrijgen, dergelijke uitbetalingen in geen geval door den Raad zullen worden geaprobeerd, of ten laste van 's Lands kas zullen mogen worden gebragt.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Maart, 1864 :—“ De Raad besluit, dat in het vervolg Landdrosten niet gerechtigd zullen zijn eenen Registrateur voor de Lagere Hoven aan te stellen, en indien de bij de wet aangeduide Registrateur niet aanwezig is, de Landdrost dan de aan dat ambt verbonden pligten zelf zal vervullen.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Maart, 1865 :—“ Wanneer een Landdrost tot het kiezen van een Raadslid, Kommandant of Veldkornet eene bijeenkomst bijwoont, zal hij gerechtigd zijn tot 10s. per dag voor reiskosten.”

Yu Ant 5-1005

5.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Maart, 1865 :—“ Tot aanvulling van het besluit van 2 Maart, 1864, besluit de Raad, dat, indien een Landdrost uitbetaling doet van gelden, welke niet op de begroting zijn uitgetrokken, en waartoe hij niet in staat was voorafgaande autorisatie van de bevoegde magt te verkrijgen, dergelijke uitbetalingen niet door den Raad zullen worden goedgekeurd, tenzij dezelve later door ZHEd. den Staatspresident zijn geaprobeerd.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 24 Mei, 1866 :—“ De Raad besluit dat de Landdrosten gehouden zullen zijn maandelijks eene lijst op te zenden aan den Gouvernements Secretaris van de licentien door hen in hunne districten uitgegeven, welke lijsten door den Gouvernements Secretaris zullen worden gepubliceerd.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Junij, 1866 :—“ De Raad besluit dat de Landdrosten en de Thesaurier-Generaal verplicht zijn jaarlijks drie maanden voor de gewone jaarlijksche zitting van den Raad eene begroting met eene memorie van toelichting in te zenden aan den Auditeur-Generaal.”

8.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1867 :—“ Naar aanleiding van Ordonnantie No. 5, 1857, en met het oog op den finantieelen toestand des Lands, beveelt de Raad den Landdrost aan, om zoo min mogelijk gebruik te maken van de gevangenisstraf als bepaald in Artikel 1, maar de voorkeur te geven aan de andere straffen bij dat artikel bepaald, en dus zorg te dragen dat de gevangenen niet onnoodig opgevuld zijn met bandieten.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Junij, 1873 :—“ De Raad besluit dat de verschillende Landdrosten zullen gehouden zijn om alle gelden, dewelke zij na den 20sten van elke maand ontvangen, niet in die maand te remitteren, maar wel in de daaropvolgende maand.”

10.—Volksraadsbesluit, 21 Junij, 1875 :—“ Dat Landdrosten, indien de straf van inboeking bij burgers niet bij hun vonnis was bepaald, zoodanig vonnis later niet mogen veranderen, of wijzigen, zoodat gevangenisstraf werde veranderd in inboeking.”

ORDONNANTIE No. 6, 1877.

Ordonnantie over Gouvernements Ambtenaren.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Gouvernements ambtenaren verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 6, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 9 September, 1854 :—“ Dat, om vele ontevredenheid in dit land voor te komen, in het toekomende geene ambtenaren van het Roomsche geloof aangesteld zullen worden.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Augustus, 1855 :—“ Dat van alle civiele ambtenaren, belast met geldelijke administratie, gevorderd worde securiteit voor een matig bedrag geëvenredigd naar de verantwoordelijkheid aan hunne posten verbonden.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Februarij, 1856 :—“ Dat den Landdrostklerk van Bloemfontein £25 toegevoegd worde tot zijn salaris per jaar, uit consideratie dat hij in afwezigheid van den effectieven Landdrost, in zijne plaats zal moeten aageeren.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 29 Februarij, 1864 :—“ De Raad is van oordeel dat geene extra betaling kan toegestaan worden aan ambtenaren, die vast salaris genieten voor het verrigten van werkzaamheden, welke behooren tot de betrekking waarin zij aangesteld zijn.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Maart, 1865 :—“ De Raad moet zijne afkeuring te kennen geven dat door ambtenaren, in betaling van vorderingen tegen het Gouvernement, bewijzen in banken betaalbaar gegeven worden, en zij zullen niet vermogen dat te doen, tenzij daarvoor speciale last gegeven worde door het hoofd van het Uitvoerend Gezag.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Maart, 1865 :—“ Dat geen ambtenaar, met uitzondering van den Thesaurier-Generaal, en deze alleen op schriftelijken last van ZHEd. den Staatspresident, schuldbewijzen, verbanden, of alle andere geschriften van dien aard, ten laste van het Gouvernement, zullen kunnen teekenen of uitbetalen, in welk geval dezelve zoowel door den Auditeur-Generaal als Thesaurier-Generaal moeten geteekend worden.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 24 Mei, 1866 :—“ De Raad kennis genomen hebbende van herhaalde klagten, dat verschillende ambtenaren, met geldelijke administratie belast, niettegenstaande de dringende uitnoodigingen van het Gouvernement en de verschillende besluiten van den Volksraad, telkens nalatig bevonden worden in het inzenden hunner rekeningen binnen den bepaalden tijd, waardoor groote verwarring en ongeregelheden ontstaan, gelast dat de Auditeur-Generaal geregeld elke maand binnen twaalf dagen, na het verstrijken van dien tijd, eene lijst van al de aldus nalatige ambtenaren aan ZHEd. den Staatspresident zal indienen, en besluit dat ZHEd. dadelijk op ontvangst van die lijst, zoodanige ambtenaren zal suspendeeren, tenzij dat ziekte, afwezigheid in dienst of verlof binnen denzelfden tijd bewezen worde.”

8.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1857 :—“ De Raad kennis genomen hebbende van het rapport der Commissie tot het nazien van de begrooting, vermeldende dat enkele ambtenaren, konstabels en bandieten voor hunne private bezigheden gebruiken, geeft zijne afkeuring te kennen, en beveelt dat zulks voortaan nimmer weder geschiede.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Junij, 1867 :—“ De Raad besluit dat de ambtenaren die als fungerend zijn aangesteld, niet gehouden zijn zegels op die aanstellingen te plaatsen.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 15 Junij, 1867 :—“ De Raad besluit dat voortaan alle rekeningen, door ambtenaren uitbetaald, en waarvoor geene behoorlijke kwitantien zijn bijgevoegd, door den Auditeur-Generaal dadelijk zullen worden teruggezonden; en dat ingeval die kwitantien niet kunnen worden geleverd, de respectieve ambtenaren zullen gehouden zijn zoodanige door hen gedane uitbetalingen in 's lands kas te restitueeren.”

11.—Volksraadsbesluit, dd. 18 Junij, 1867 :—“ De Raad besluit dat een ambtenaar welke, voor het sluiten van zijn kantoor, door hem in zijne qualiteit ontvangene gelden niet in zijne boeken heeft opgebracht, zal worden gesuspendeerd.”

12.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Junij, 1867 :—“ Dat geen persoon, die hier of elders insolvent is verklaard, als ambtenaar van dezen Staat kan worden aangesteld, en dat ambtenaren welke insolvent mogten verklaard worden, in hunne betrekking zullen worden gesuspendeerd.”

13.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Mei, 1869 :—“ Dat de borgstelling voor de Landdrosten bepaald worde op £750, en der andere ambtenaren naar evenredigheid, uitgezonderd de Landdrostklerken, waarvoor de vroegere bepaling blijven zal, dus: die van den Thesaurier-Generaal, £1,000; Registrateur van Akten, £500; de Baljuw en Bode, £500, te bestaan uit twee goeode borgen, onderworpen aan de goedkeuring van ZHEd. den Staatspresident. De ambtenaren die hieraan niet voldoen, zullen beschouwd worden om *ipso facto* hunne posten te hebben verbeurd. Voorts zal securiteit van landerijen in plaats van persoonlijken kunnen worden aangenomen.”

14.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Mei, 1871 :—“ Daar het al meermalen ter kennis van den Raad gekomen is, dat personen die aangeschreven of gedagvaard zijn geworden voor achterstallige recognitiepenningen, terwijl het later blijkt dat die gelden alreeds betaald zijn : Zoo besluit de Raad dat ambtenaren door wier nalatigheid de ontvangst van zoodanige recognitiepenningen niet in de recognitierollen afgemerkt is, en door wien zulke onnauwkeurigheden plaats vinden, verplicht zullen zijn om zoodanige personen, door hen ten onregte gedagvaard, te betalen de som van 7s. 6d. per uur voor reiskosten.”

15.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Junij, 1872 :—“ Dat in het vervolg geen winkel rekening door eenig ambtenaar worde uitbetaald aan een winkelklerk of iemand anders, zonder dat hij voorzien is van eene procuratie, behoorlijk gezegeld, wanneer zijn principaal het geld niet zelf komt afhalen.”

16.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1874 :—“ De Raad verklaart dat iemand die, hetzij als lid van eene firma of als privaat persoon, insolvent geweest is, al zou hij gerehabiliteerd worden, niet als ambtenaar in den Oranjevrijstaat kan worden aangesteld.”

17.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Junij, 1874 :—“ Geen persoon zal geregtigd zijn om het salaris voor eenige betrekking te genieten dan alleen van af den dag der aanvaarding zijner functien als ambtenaar, met dien verstande nogthans, dat waar ambtenaren in 's lands dienst verplaatst worden dit zal geschieden met behoud van volle salaris, en het Gouvernement wordt gehouden de personen, die tijdelijk de vacatures opvullen, te bezoldigen.”

18.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1875 :—“ De Raad besluit dat elk ambtenaar bij zijne vaststelling in zijne betrekking verplicht zal zijn om zijne aanstelling met het bij de wet vereischt zegel te beleggen.”

19.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1876 :—“ De Raad besluit, dat geen ambtenaar geregtigd is tot ontvangst van zijn salaris in de toekomst vóór dat de maand waarvoor hij trekt ten einde geloopt zal zijn.”

20.—Volksraadsbesluit, dd. 29 Mei, 1876 :—“ De Raad besluit, dat ofschoon een ambtenaar zich niet, hetzij direct of indirect met koophandel of agentschappen zal kunnen inlaten, hij nochtans niet verhinderd kan worden om eenige andere huishoudelijke schikking te maken, waardoor zijne verantwoordelijkheid en plichtsbetrachting als ambtenaar niet geaffecteerd wordt.”

ORDONNANTIE No. 7, 1877.

Ordonnantie over Vast Eigendom.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Vast Eigendom verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp ; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 7, 1877.

1.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Februarij, 1862 :—“ Dat alle plaatsen die op landcertificaat onder het Britsche Gouvernement zijn uitgegeven en waarvan eene behoorlijke beschrijving der gronden zich op het landregister bevindt, geregtigd zullen zijn op de gronden zoo omschreven.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Februarij, 1862 :—“ De Volksraad van den Oranjevrijstaat waarborgt aan de personen welke de gronden bewonen waarover quaestie was tusschen den Vrijstaat en de Z. A. Republiek, het eigendomsregt van de in hun bezit zijnde gronden, hetzij verkregen door occupatie, aankoop of rekwest, alsmede aan dezulken, voor wie plaatsen op rekwest zijn geïnspekteerd,

en die hunne documenten van eigendomsregt nog niet hebben verkregen, zijnde daarvan uitgezonderd alle gronden welke alreeds door het Britsche Gouvernement op landcertificaat, of door dit Gouvernement bij grondbrief aan personen zijn verleend."

3.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Februarij, 1862:—"De Raad herroept bij dezen het besluit van 2 Maart, 1861, waarbij plaatsen binnen dezen Staat behoorende aan personen woonachtig buiten 's lands, onderhevig zullen zijn aan eene jaarlijksche belasting van £15 sterling wegens extra recognitie, en bepaalt dat die extra recognitie voor elke plaats behoorende aan zoodanige personen zal zijn £5 sterling per jaar, benevens £1 sterling tot bijdrage ter oprigting der Grenspolitie; zullende elke zoodanige plaats in geval van oorlog verplicht zijn een gewapende persoon ter verdediging des lands te geven, bij nalatigheid waarvan de eigenaar van de plaats onderhevig zal zijn aan de boete zooals bij de wetten des lands bepaald voor personen die gekommandeerd zijn en achterwege blijven."

4.—Volksraadsbesluit, dd. 1 October, 1862:—"Aangezien er verschil van gevoelen schijnt te bestaan aangaande het Raadsbesluit op 17 Mei ll. genomen, eene verandering makende in de wet over de Heerenregten zooals dezelve vervat is in Ordonnantie No. 5, 1858, zoo verklaart de Volksraad tot opheldering, dat de bepalingen in gemeld besluit vervat, van toepassing zijn zoowel op koopen, welke vóór als na de in werking treding van het besluit gesloten zijn, zullende echter koopen voor den 28sten Augustus ll. gesloten, onderhevig zijn aan de bepalingen tot dien datum, aangaande Heerenregten van kracht, waarna zij vervallen zullen onder de nadere bepalingen gemaakt, over koopen van vastgoed gesloten na voornoemden datum."

5.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Februarij, 1864:—"Daar het gebleken is dat personen welke van dit Gouvernement gronden hebben verkregen op rekwest, veel schade en verlies worden berokkend, doordien het later bewezen werd dat die rekwestplaatsen inbreuk maakten op landcertificaats-plaatsen door het Britsche Gouvernement uitgegeven; en daar de nalatigheid van de eigenaren van zoodanige landcertificaat-plaatsen om aan de bepalingen der wet te voldoen, in het behoorlijk oprigten van bakens dikwijls de oorzaak is dat gronden op rekwest binnen de lijnen hunner plaats worden geïnspekteerd; zoo verklaart de Raad dat de eigenaren van landcertificaat-plaatsen volgens wet verplicht zijn de eigenaren van zoodanige rekwestplaatsen volkomen schadeloos te stellen voor verliezen, direct of indirect veroorzaakt door hunne nalatigheid."

6.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Maart, 1865:—"Met betrekking tot de betaling der extra recognitie van plaatsen, besluit de Raad dat geene plaatsen welke reeds onder een bijzonder nommer geregistreerd zijn, door meting en uitreiking van nieuwe eigendomsbewijzen mogen gevoegd worden bij andere plaatsen, zoodanig dat daardoor het bedrag der recognitie ten nadeele van 's lands kas zou worden verminderd."

7.—Volksraadsbesluit, dd. 15 Maart, 1865:—"De Raad is van oordeel dat de groundbrieven van plaatsen die reeds meer dan drie maanden gepubliceerd zijn niet behoeven teruggehouden te worden, op grond dat de inspectie-rapporten niet geteekend zijn door de aanzokers, of dat de procuraties op hunne agenten niet bij de inspectie-rapporten aan het Gouvernement zijn opgezonden."

8.—Volksraadsbesluit, dd. 11 Mei, 1867:—"Het regt van beslissing omtrent transporten van vaste eigendommen, zooals aan den Staatspresident in Artikel 14, van Ordonnantie No. 5, 1856, gegeven, wordt uitgestrekt dat ZHEd. de magt gegeven wordt in dergelijke gevallen te kunnen beslissen in zaken waarin groundbrieven betrokken zijn."

9.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Juni, 1867:—"De Raad besluit dat schepenkennis en landerijen ten gunste van het Gouvernement kunnen worden overgemaakt aan dengenen die zoodanige landerijen van de eigenaar koopen."

10.—Volksraadsbesluit, dd. 24 Mei, 1871:—“ De Raad besluit dat alle dorpen die reeds als dorpen zijn verklaard, voortaan vrij zullen zijn van eene betaling van recognitie penningen; echter wel te verstaan dat de aangrenzende plaatsen aan zoodanige dorpen behoorende, niet er onder zullen worden begrepen.”

11.—Volksraadsbesluit, 5 Junij, 1872:—“ De Raad besluit dat inwoners van dezen Staat in het vervolg bevrijd zullen zijn van extra recognitie belasting.”

12.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Mei, 1873:—“ De Raad besluit, dat het Volksraadsbesluit van 15 Februarij, 1862, niet meer of verder van toepassing kan zijn dan alleen op de plaatsen Ganskraal, van D. C. Uijs, die van Nicholas Muller, en die plaatsen welke op 15 Februarij, 1862, door burgers van de Zuid-Afrikaansche Republiek bewoond waren en geen inbreuk maken op Britsche landcertificaten en grondbrieven van dezen Staat.”

13.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Mei, 1874:—“ De Raad besluit de woorden ‘verliezen, direct of indirect’ te vervangen door de woorden voor ‘verbetering in het besluit van 13 Februarij, 1864.’”

14.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Mei, 1874:—“ De Raad besluit dat het eigendomsregt over gronden aan eenig dorp behoorende niet door bekrachtiging van de Municipale Regulatien voor zoodanig dorp aan de Commissarissen van de Municipaliteit overgaat, maar dat het eigendomsregt alleen bij eene speciale overdragt overgemaakt moet worden, altoos onder de bepalingen van Ordonnantie No. 8, 1856, en met voorbehoud van de regten van het Gouvernement.”

15.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Junij, 1874:—“ De Raad besluit dat alle dorpen die sedert het in werking treden van het Raadsbesluit van 24 Mei, 1871, gesticht zijn, of nog gesticht zullen worden, onder de bepalingen van dat besluit vrijgesteld zijn van de betaling van recognitie.”

16.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Junij, 1875:—“ De Raad magtigt ZHEd. den Staatspresident om kwijschelding te verleen van betaling van Heerenregten op gebouwen of erven die getransporteerd moeten worden voor doeleinden van onderwijs in termen van Ordonnantie No. 1, 1874.”

17.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Junij, 1875:—“ De Raad bepaalt dat in het vervolg de recognitie alleen betaalbaar zal zijn op de Landdrostkantoren in de districtsdorpen alwaar het vastgoed gelegen is, en dat dit besluit kracht van wet zal hebben van 1 October, 1875.”

18.—Volksraadsbesluit, dd. 11 Junij, 1875:—“ De Raad besluit dat de recognitie op erven op Ficksburg, Ladybrand en Wepener, in het Veroverd Grondgebied, zal blijven bestaan; maar dat de opbrengst daarvan zal worden aangewend tot verbetering der dorpen, en waar Municipaliteiten bestaan zal de opbrengst aan de Commissarissen worden overhandigd.”

19.—Volksraadsbesluiten, dd. 17 Mei, 1876:—“ De Volksraad van den Oranjevrijstaat, overwegende dat de titels of bewijzen van den grondeigendom in den Staat onder verschillende omstandigheden en op verschillende wijze zijn verleend;

“ Dat dientengevolge geen gelijke maatstaf bij heffing der grondbelasting bekend onder den naam van recognitie bestaat;

“ Dat daardoor de grondbezitters van den Staat ongelijkmatig zijn belast, en de Staat groot nadeel lijdt, besluit gelijk hij doet bij deze:

“ Dat een aanvullende recognitie geheven zal worden, op alle plaatsen zonder onderscheid welke minder dan 2s. per 100 morgen aan recognitie zijn aangeslagen;

“ Dat plaatsen hooger aangeslagen tegen dien maatstaf verminderd zullen worden;

“ Dat kaarten en grondbrieven in het vervolg uitgereikt in recognitie belast zullen worden tegen 2s. per 100 morgen ;

“ Dat die berekening zal geschieden voor gemetene kaart volgens kaart.”

20.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1876 :—“ De Raad besluit dat in het vervolg alle acten van transport en schepenkennis gepasseerd moet worden op de hoofdplaats van elk district waar de vaste eigendommen gelegen zijn.”

21.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1876 :—“ De Raad besluit dat in het vervolg alle Heerenregten betaald moeten worden op het Landdrostkantoor van het district waarin het verkochte vastgoed gelegen is, met uitzondering van het district Bloemfontein.”

ORDONNANTIE No. 8, 1877.

Over den Staatspresident.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten, betrekking hebbende tot den Staatspresident, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 8, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Augustus, 1855 :—“ Dat het den HEd. Staatspresident toegestaan zij, bij afwezigheid van de hoofdplaats, de waarneming van zijne gewone ambtsbezigheden aan een of meer andere ambtenaren, die hij daartoe best geschikt mogt oordeelen, op te dragen, opdat er geene vertraging in de publieke dienst plaats vinde.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Maart, 1863 :—“ De Raad besluit dat ingeval ZHEd. de Staatspresident van den Oranjevrijstaat met verlof, voor private aangelegenheden afwezig is, hij slechts de helft van zijn salaris zal genieten; zullende de andere helft door zijnen tijdelijken plaatsvervanger genoten worden, en ingeval die de Gouvernements Secretaris zij, zal dan de helft van diens salaris weder genoten worden door den persoon die dan tijdelijk Gouvernements Secretaris is; zullende echter wanneer ZHEd. de Staatspresident voor 's lands belangen afwezig is, ZHEd. zijn geheel salaris genieten, en zijne tijdelijke plaatsvervanger de helft van zoodanig salaris.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Mei, 1866 :—“ De Volksraad besluit dat in het vervolg ZHEd. de Staatspresident zijne eigene discretie kan gebruiken, of hij met vreemde mogendheden zelve direct of door den Gouvernements Secretaris zal corresponderen.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Mei, 1866 :—“ De Raad verklaart de bedoeling van Artikel 44 der Constitutie zoodanig te verstaan, dat de Staatspresident verplicht is jaarlijks bij de opening van den Volksraad verslag te doen van zijne verrigtingen, zoo als tot nu toe het geval is geweest, en verder inlichtingen te geven betreffende zaken die voor den Volksraad komen,” en welke reeds voor den Uitvoerenden Raad geweest zijn.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Junij, 1867 :—“ Ingeval de Staatspresident komt te sterven,* en totdat de Volksraad, naar aanleiding van Art. 17 der Constitutie vergadert, zal de Uitvoerende Raad bekleed zijn met de magt, en de pligten uitoefenen, welke aan den Staatspresident zijn opgedragen. De Landdrost van de Hoofdstad zal daartoe den Uitvoerenden Raad onmiddellijk bijeenroepen en de Uitvoerende Raad zal terstond eene buitengewone vergadering van den Volksraad binnen den kortst mogelijken tijd bepalen.”

* Zie Artikel 9.

6.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1870 :—“ De partij die in eenige civiele of crimineele zaak den Staatspresident als getuige wenschte gehoord te hebben, zal verplicht zijn zich tot den Voorzitter van het Hof, waarvoor de zaak moet dienen, te wenden bij memorie, vergezeld van beëdigde verklaringen, waarin de feiten waaromtrent het getuigenis vereischt wordt, worden opgesomd, en de Registrateur van het Hof zal niet bevoegd zijn een subpoena op den Staatspresident te teekenen zonder een schriftelijke order van den Voorzitter.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1874 :—“ De Raad besluit aan het verzoek van memorialisten te voldoen, en verklaart dat de verjaarsdag van ZHEd. den Staatspresident in het vervolg eene publieke feestdag zal wezen.”

8.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Mei, 1873 :—“ Aangezien de Allerhoogste God onzen getrouwen Staatspresident, na eene gevaarlijke en langdurige ziekte, aan het volk heeft terug gegeven; zoo besluit de HEd. Raad als een blijk van de dank en erkentelijkheid van het volk, dat hem met blijdschap terug ontvangt, den dag volgenden op de datum van proclamatie van de overname van het bestuur van den Oranjevrijstaat door ZHEd. den Staatspresident, J. H. Brand, in de toekomst te bepalen als een publieken feestdag voor het volk van den Oranjevrijstaat.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Junij, 1873 :—“ Dat in het voorstel van den heer Serfontein, genomen op 21 Junij, 1867, geinsereerd worden achter het woord ‘sterven,’ de woorden ‘of voor de verrigting van zijn ambt onbekwaam wordt.’”

ORDONNANTIE No. 9, 1877.

Over den Baljuw en Bode.*

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot den Baljuw en Bode, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 9, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Februarij, 1856 :—“ Dat de betrekking van Baljuw en Bode, in eenen persoon van heden af zullen zijn vereenigd. Dat geen vast salaris aan Bode en Baljuw zal worden gegeven, maar dat zij zullen betaald worden overeenkomstig tarief, in civiele zaken, en dat zij op regtsdagen gratis in hunne betrekking op het kantoor zullen tegenwoordig zijn.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 23 Februarij, 1860 :—“ Aan den Baljuw van Bloemfontein wordt een salaris van £50 toegestaan.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Februarij, 1863 :—“ Aangezien er bij Artikel 17, Ordonnantie No. 3, 1859, geene voorzieningen gemaakt zijn over toelage aan den Geregtsbode bij de Lagere Geregtshoven voor bewaking van goederen uit kracht van een vonnis in beraad, zal de Geregtsbode voortaan geregtigd zijn voor bewaking van goederen onder een vonnis in beslag genomen, waar geene securiteit gegeven is, te vorderen in zaken niet beneden de £10 sterling, de som van 3s. 9d. per dag, wordende alle Wetsbepalingen hiermede in strijd herroepen.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Maart, 1864 :—“ Dat de Baljuw in het uitmaken eener rekening verplicht zal zijn de uren afstand nauwkeurig te specificeren, waarna de juistheid dier afstanden zoo nabij mogelijk door den Landdrost zullen gecertificeerd worden, en alsdan zal de Registrateur de juistheid der berekening volgens tarief onderzoeken.”

* Zie Arts. 14 en 17 van Ord. No. 3, 1859.

5.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Maart, 1864:—“Dat zoolang een Baljuw een vast salaris ontvangt, hij verplicht zal zijn daarvoor de tot zijne betrekking behoorende werkzaamheden te verrigten, waarvoor in het tarief geene betaling is vastgesteld.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Maart, 1864:—“De Raad bepaalt dat eene citatie, waarin tot vier personen vermeld worden, door den Baljuw of Bode slechts eens geregistreerd kan worden.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 17 Februarij, 1865:—“De Raad besluit dat de aanstellingen van Baljuws door ZHEd. den Staatspresident zal geschieden, zullende de Adjunct-Baljuws aangesteld worden door den Landdrost van het district.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 28 Mei, 1869:—“De Raad besluit dat alle kosten-rekeningen van Boden en Baljuws in het vervolg moeten getaxeerd worden door den Landdrostklerk van het district, alwaar zoodanige diensten namens het Gouvernement gedaan zijn, of den Registrateur der Hoogere Hoven, en dat de Auditeur-Generaal zal toezien dat zoodanige rekeningen niet zullen goedgekeurd worden, tenzij alzoo getaxeerd. In de districten waar geen Landdrostklerken zijn, zal de Landdrost met het certificaat dat die diensten werkelijk verricht zijn, tevens moeten verklaren, dat de rekeningen uitgemaakt zijn volgens tarief.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Mei, 1869:—“De Raad besluit dat wanneer een Baljuw of Gerechtsbode eene rekening zal uitmaken, hetzij tegen het Gouvernement, hetzij tegen eenig privaat persoon, waarin hij kosten opbrengt, boven en in strijd met de vaste tarieven, of waarin hij grootere afstanden berekent dan met de waarheid overeenkomstig is, en wanneer het-op goede gronden moet aangenomen worden, dat hij daarin te kwader trouw of tegen beter weten in gehandeld heeft, alsdan na bekomen wetenschap daarvan, door klagten of anderszins, zoodanige Baljuw door ZHEd. den Staatspresident of zoodanige Gerechtsbode door den Landdrost van zijn district, naar omstandigheden zal worden geschorst of afgezet.”

11.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Junij, 1872:—“De Raad besluit dat de Baljuws, indien zij in het vervolg mogten gebruikt worden tot het arresteren van crimineele beschuldigen, wat alleen in hoogst noodige gevallen zal mogen geschieden, gerechtigd zullen zijn tot berekening van het gewone exploit en paardenhuur, overeenkomstig de afstand werkelijk door hen afgelegd, zonder dat zij tot het £1 voor exploit van arrest, in Artikel 14, Ordonnantie No. 3, 1859, vermeld, zullen gerechtigd zijn; dat voor het dienen van kennisgevingen voor oproeping van Jurymannen zal genoten worden eene belooning van 3s. per uur, naar de werkelijk afgelegde afstand berekend.

“De Raad besluit verder, dat de meening van Artikel 14, Ordonnantie No. 3, 1859, niet is geweest, dat Baljuws zouden gerechtigd zijn tot berekening van het £1 voor exploit lastbrief, en bovendien exploit als voor dagvaardingen; en verwijst de rekeningen van den Baljuw van Bloemfontein en den Adjunct te Ladybrand naar den Auditeur-Generaal om verbeterd te worden, overeenkomstig dit besluit, opdat de te veel betaalde gelden door hem terug gevorderd kunnen worden, en ten opzichte van de rekening van den Adjunct in zake: Arrest van Laberschagne, beveelt de Raad den Auditeur-Generaal een streng onderzoek in te stellen; en indien er te veel gechargeerd is geworden, dat bedrag terug te vorderen.”

12.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Mei, 1872:—“Alle Baljuws- of Boden-rekeningen die uitbetaald zijn zonder taxatie, zooals bij de wet vereischt, zullen door de Landdrosten worden gerestitueerd in 's lands kas.”

13.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Februarij, 1876:—“De Raad besluit dat de toelagen voor Boden en Baljuws voorkomende in Ordonnantie No. 3, 1859, verhoogd zullen worden met een vierde van het tegenwoordig bedrag, en dat de toelage voor het rijden van expressen in het vervolg zal zijn drie shillings per uur.”

ORDONNANTIE No. 10, 1877.

Ordonnantie over de Onafhankelijkheid en de Feestdagen van dezen Staat.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten, betrekking hebbende tot de Onafhankelijkheid en de Feestdagen van dezen Staat, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 10, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 28 Februarij, 1856:—“Dat het ontwerp van de vlag, gezonden door den Koning van Nederland, zal aangenomen worden, zooals in de ontvangene afteekening voorgesteld, en bij het gezondene dito wapen, het reeds bestaande, zoo als in het Groot Zegel van den Staat zal ingevoegd worden, met weglating der Oranjestreep, en dat ZHEd. de Staatspresident verzocht worde de redenen, waarom het voorgesteld plan van het wapen niet onveranderd konde worden aangenomen, in het antwoord van Z. M. den Koning der Nederlanden te willen expliceren.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Februarij, 1862:—“Dat elk jaar op de Begrooting voor elk dorp in dezen Staat een som van £10 sterling zal uitgetrokken worden, als eene prijs van Gouvernementswege voor schijfschietsterijen, te worden gehouden op den dag der verjaring van dezen Staat, zijnde zulks ter aanmoediging van den wapenhandel in dezen Staat, zullende die som reeds dit jaar voor Bloemfontein worden toegestaan.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Mei, 1866:—“De Raad besluit dat de tweede Pinksterdag zal ophouden een publieke feestdag te zijn, welk besluit onmiddellijk kracht van wet zal hebben.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Februarij, 1863:—“De Volksraad van den Oranjevrijstaat bepaalt dat voortaan de Gouvernementsprijs voor den besten schutter, overeenkomstig Raadsbesluit, dd. 22 Februarij, 1862, zal moeten uitgeschoten worden in de differente dorpen op den dag waarop de vrijheids-verklaring van onzen Staat gevierd wordt, namelijk den 23sten Februarij van elk jaar, met uitzondering echter indien die dag op eenen Zondag valt, of dat geen schijfschieten kan plaats vinden door ongunstig weder of andere onvermijdelijke omstandigheden. De Landdrosten van de verschillende districten zullen bij het uitschieten van de prijzen het oppertoezicht houden, en zoodanige maatregelen nemen en geven als door hun respectievelijk in hunne districten noodig geoordeeld wordt.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Februarij, 1856:—“Dat de aanstaande Zaterdag, de 23sten Februarij, gevierd zal worden als een publieke feestdag, ter herinnering aan den vrijdom van onzen Vrijstaat, en dat het in het vervolg jaarlijks zal worden gehouden.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 24 Februarij, 1866:—“De Raad gevoelig zijnde over het gedane door het Edele lid van Bethulie, den WelEd. heer H. A. L. Hamelberg, betrekkelijk het “Volkslied,” den Raad op gisteren door hem gepresenteerd, bij gelegenheid der feestviering over ons twaalfjarig bestaan als een vrij, onafhankelijk volk, brengt aan hem in het bijzonder daarvoor den dank van den Raad toe, en doet hem hulde voor de poging om in ons midden eenen Nationalen geest te wekken, en drukt tevens den innigen wensch uit, dat die poging in haar gewenscht doel moge gelukken; verder bedankt de Raad in het algemeen allen die in deze behulpzaam zijn geweest, en verklaart ten slotte dat lied voor het ‘Volkslied van den Oranjevrijstaat.’”*

* Zie ook Arts. 7 en 8, Ord. No. 8, 1877.

ORDONNANTIE No. 11, 1877.

Ordonnantie over de Kleurlingen.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot de Kleurlingen verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 11, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 8 October, 1856:—“Aan ZHEd. den Staatspresident wordt opgedragen om aan Mota, zoo lang hij zich goed gedraagt, in Witzieshoek een stuk grond, ter grootte van eene plaats, te geven van zoodanige ligging, als het beste is tot beveiliging van het district tegen de rooverijen der Boschjesmans, onder voorwaarde dat zulks aan de inwoners der naburige wijken worde voorgesteld en hunne goedkeuring wegdrage.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 11 Mei, 1869:—“De Raad besluit dat de Kommandant bij Mopeli het toezigt zal hebben over alle in Witzieshoek omliggende Kaffers, als later door den Uitvoerenden Raad zal worden bepaald.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1873:—“De Raad besluit dat alle reizende of vertrekkende kleurlingen, die door ambtenaren van passen voorzien moeten worden, 6 pence zullen moeten betalen voor zegelregt op elken pas; en alle Vrederegters en Veldkornetten zullen gehouden zijn om zich tegen kwitantie bij den Landdrost van passen en zegels te voorzien, ten einde de passen door hen uitgereikt met de noodige zegels te kunnen beleggen, en wordt het Uitvoerend Gezag opgedragen om regulatien te vervaardigen, om dit besluit onder behoorlijke controle in werking te brengen.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1873:—“Tengevolge van ingezondene memories, besluit de Raad dat het Raadsbesluit van 27 Mei, 1872, op de belasting van eigenaren van plaatsen waar kleurlingen wonen, aldus gewijzigd zal worden: Elk eigenaar of bewoner van eene plaats zal het regt hebben om vijf hoofden van huisgezinnen van kleurlingen op die plaats aan te houden, en elk eigenaar van plaatsen die niet door blanke personen bewoond zijn, twee hoofden van huisgezinnen op elke plaats die vrij zullen zijn van hutbelasting, op hunne hutten, alle andere kleurlingen zullen onderhevig zijn aan eene hutbelasting van £1 sterling per hut jaarlijks, en zal die belasting invorderbaar zijn, overeenkomstig Ordonnantie No. 2, 1871, en zal dit besluit bekracht worden als een gedeelte van die Ordonnantie.”*

5.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1874:—“De Raad besluit dat het Raadsbesluit van 5 Junij, 1873, alleen toegepast zal worden op Vrijstaatsche kleurlingen, reizende of trekkende binnen den Staat, en verder dat alle kleurlingen komende van buiten den Staat gehouden zullen zijn om hunne passen ter visie aan te bieden aan den eersten Landdrost, Vrederegter of Veldcornet, die dezelve als gezien zal certificeeren tegen betaling van 1s.; en dit besluit zal kracht van wet hebben na publicatie.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Junij, 1876:—“De Raad verklaart dat het Raadsbesluit van 7 Junij, 1873, alzoo verstaan moet worden, dat vijf hoofden van huisgezinnen van kleurlingen op bewoonde plaatsen en twee hoofden van huisgezinnen van kleurlingen op plaatsen niet door blanken geoccupeerd, beschouwd moeten worden te zijn vrij van hutbelasting, hetzij onder contract als dienstboden of niet.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Junij, 1876:—“De Raad besluit dat de kwitanties voor hutbelasting voortaan in duplo ingebonden aan de Veldkornetten zullen worden afgegeven; elke kwitantie zal in druk genummerd zijn, en de som te ontvangen gelds bevatten, en de Veldkornetten zullen voor elk hut eene bijzondere kwitantie geven en de duplo met de ontvangene gelden verantwoorden bij den Landdrost.”

* Zie ook Art. 6.

ORDONNANTIE No. 12, 1877.

Ordonnantie over Krijgs- en Commandowet.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot de Krijgs- en Commandowet, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 12, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 8 October, 1856 :—“ De commandanten zijn, als zij tot publieke diensten worden uitgeroepen, gerechtigd tot eene belooning van tien shillings per dag.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 8 October, 1856 :—“ Wanneer de vaste commandant van een district verhindert is zich aan het hoofd der uit zijn district tot publieken dienst opgeroepene burgers te plaatsen, kiezen zij eenen provisioneelen commandant, die gerechtigd is tot eene belooning van vijf shillings per dag gedurende den tijd dat de publieke dienst duurt.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 8 October, 1856 :—“ Wanneer een geneeskundige door de Regeering bij eene expeditie gezonden wordt, is hij gedurende den tijd van zijnen dienst gerechtigd tot eene belooning van tien shillings per dag.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Februarij, 1858 :—“ Dat wanneer de leden van de Uitvoerende Commissie den Uitvoerenden Raad of eenig ander lid van den Volksraad, van zijn huis afwezig is ter bijwoning der Raadsvergadering, geen Veldkornet of eenig ander officier het regt zal hebben om, tijdens zulke afwezigheid, den bestuurder van zijne plaats te commandeeren om op commando te gaan of eenigen anderen burgerdienst te doen, van welk besluit de Landdrosten aan alle Veldkornetten behoorlijk zullen kennis geven.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 8 December, 1858 :—“ De Commandowet en de Krijgswet voorloopig in werking gehouden bij besluit van 12 Februarij, 1858, worden thans definitief vastgesteld.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Februarij, 1862 :—“ De Raad autoriseert ZHEd. den Staatspresident met den Uitvoerenden Raad om regulatien goed te keuren en te bekrachtigen voor burger corpsen, wanneer een deel der burgers genegen mogt zijn dergelijke corpsen op te rigten. De Staatspresident zal ook geautoriseerd zijn de kanonnen in gebruik te geven aan zulke corpsen om daarmede te exerceren.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Februarij, 1862 :—“ De Raad draagt aan ZHEd. den Staatspresident met den Uitvoerenden Raad op om, wanneer de Staatspresident met den Uitvoerenden Raad het noodig oordeelt, de noodige wapenen te doen ontbieden.”

8.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Februarij, 1866 :—“ Aangezien Artikel 53 der Constitutie geene duidelijke voorzieningen maakt met betrekking tot de vraag, of indien gedurende eenen oorlog de magt te veld gesplitst is in verschillende op zichzelf handelende afdeelingen, de bevelvoerende officieren dier afdeelingen hunne instructien te ontvangen hebben van den gekozenen Kommandant-Generaal, met uitsluiting van alle andere autoriteiten; zoo besluit de Raad dat in zoodanig geval ZHEd. de Staatspresident de bevoegdheid heeft aan de bedoelde officieren, zonder tusschenkomst van den Kommandant-Generaal, van tijd tot tijd zoodanige instructies te geven als ZHEd. wenschelijk beschouwt.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Mei, 1867 :—“ De Raad besluit dat de Veldkornetten de koopers der plaatsen in het Veroverd Grondgebied, voor zooverre deze zich in hunne wijken bevinden, op dezelfde wijze zullen kommanderen als de andere ingezetenen hunner wijk, onder de bepalingen der Commandowet.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Februarij, 1866 :—“Aangezien bij Artikel 53 der Constitutie bepaald is, dat een Kommandant-Generaal zal gekozen worden uit de gezamenlijke Kommandanten, zoo besluit de Raad, dat zulk een Kommandant-Generaal zal beschouwd worden als gekozen te zijn voor den tijd van drie maanden, wanneer er eene andere kiezing zal plaats vinden, waarbij echter dezelfde persoon weder verkiesbaar zal zijn. De aftredende Kommandant-Generaal zal evenwel zijn post bekleeden totdat de nieuw verkozene in functie treedt. Iedere Kommandant-Generaal blijft verantwoordelijkheid schuldig voor al hetgeen door hem tijdens zijn bevel als zoodanig is gedaan.”*

11.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Mei, 1867 :—“De Volksraad besluit aan ZHEd. den Staatspresident op te dragen de noodige bevelen te geven dat voortaan, in welke gevallen ook, de krijgsgevangenen nimmer om het leven zullen worden gebragt voor dat de Krijgsraad een vonnis over hen zal hebben uitgesproken.”

12.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Augustus, 1867 :—“De Raad besluit dat Artikel 16 der Kommandowet zal luiden : Alle afgegevene certificaten van onbekwaamheid voor kommandodienst worden van nul en geene waarde verklaard van af de in werking treding van dit besluit. Wanneer een gekommandeerde persoon bij den Veldkornet de versoening zou voorbrengen, dat hij wegens lichamelijke gebreken onbekwaam is tot dienst, en deze die versoening niet aanneemt, zal hij zich moeten vervoegen op het kantoor van den Landdrost van zijn district. De Landdrost zal onmiddellijk een Doctor, of als er geen Doctor is een ander persoon, dien de Landdrost het meest bekwaam daartoe oordeelt, ontbieden, ten einde zoodanig persoon in zijne tegenwoordigheid te onderzoeken ; en ingeval de Doctor of zoodanig ander persoon verklaard dat de onderzochte persoon onbekwaam is, zal de Landdrost hem tijdelijk vrijstellen. De onderzochte persoon zal in elk geval voor den aanvang van het onderzoek de som van £1 Is. aan den Doctor moeten betalen.”

13.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Augustus, 1867 :—“De Raad besluit het besluit van 16 Februarij, 1866, zoodanig te wijzigen, dat waar in dat besluit gesproken wordt van Veldkommandanten, de op kommando zijnde Veldkornetten daaronder ook begrepen zijn, aangezien Artikel 52 van de Constitutie bepaalt, dat ook Veldkornetten, het regt hebben om te stemmen voor een Kommandant-Generaal.”

14.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Augustus, 1867 :—“Dat de veranderingen in de Kommandowet gedurende deze zitting gemaakt in de *Gouvernements Courant* van 16 Augustus aanstaande, gepubliceerd worden en acht dagen daarna kracht van wet hebben.”

15.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Augustus, 1867 :—“Dat bij Artikel 8 der Kommandowet zal gevoegd worden, ‘In geval de ingezetenen geene keuze doen, of de verkozene of voorgestelde zich die keuze niet zal laten welgevallen, zal de Landdrost de magt hebben eene provisioneele Veldkornet aan te stellen, en indien niemand in het dorp de benoeming wil aannemen, zal het dorp ressorteren onder den Veldkornet van de wijk, waarin hetzelfde gelegen is.’”

16.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Augustus, 1867 :—“De Raad verklaart dat hij niet bedoeld heeft door zijn besluit van 12 Augustus ll. waarin bepaald wordt dat in tijden van oorlog of kommando alle regterlijke procedures in civiele zaken gestaakt worden, de Landdrosten te beletten arresten, injunctien en andere interlocutaire orders overeenkomstig de wet te verleenen, weshalve zij tot het verleenen van zoodanige orders bevoegd en gemagtigd zijn en blijven. Dat dit besluit in de eerstvolgende *Gouvernements Courant* zal gepubliceerd worden, en terstond na publicatie kracht van wet zal hebben.”

* Zie ook Art. 13.

17.—Volksraadsbesluit, dd. Mei, 1869 :—“ De Raad besluit dat de leeraren in den Oranjevrijstaat, van welke gezindheid ook, voortaan bevrijd zullen zijn van alle bijdragen voor kommandos zoo wel als van persoonlijke diensten.”

18.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1869 :—“ De Raad besluit dat dagvaardingen tot geregtelijke inyordering der belasting van £40, bedoeld in Artikel 37 van Ordonnantie No. 1, 1866, gebragt worden voor het Hof van Landdrost en Heemraden van het district waarin de grond of een deel van den grond, waarvoor die belasting verschuldigd is, ligt, en dat zoodanige dagvaardingen zullen uitgenomen worden door de Landdrostklerken welke ambtenaren daarvoor geregtigd zijn, tot belooning volgens tarief. Indien er in een district geen Landdrostklerk is, zal de Staatspresident tot het gezegde einde eenen anderen persoon benoemen. In appel of revisie worden de processen, strekkende tot geregtelijke inyordering van de voormelde belasting gevoerd den Staatsprocureur.”

ORDONNANTIE No. 13, 1877.

Ordonnantie over het Onderwijs.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot het Onderwijs in een Wetsontwerp verzameld en gerangschikt worden ; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 13, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1871 :—“ De Volksraad begeerig zijnde, het Onderwijs en de Opvoeding in dezen Staat op eene behoorlijke schaal voort te zetten ;

“ En aangezien daartoe een vast kapitaal vereischt wordt, welk kapitaal de Volksraad wenscht daar te stellen, zonder eene belasting te heffen, hetwelk anders onvermijdelijk zal zijn ;

“ Zoo besluit de Volksraad mits dezen, dat de kapitalen reeds inbetaald, ter vernietiging van de £10,000 overeenkomstig Raadsbesluiten van 11 Junij, 1866, zullen worden verbrand ; en ingeval er nog eene tekortkoming is, deze tekortkoming uit het batig saldo zal worden aangevuld ;

“ Verder besluit de Raad, dat er op de Begrooting zoodanige som zal worden uitgetrokken, als reeds van de £57,000 is inbetaald, welke weder op rente zal worden uittgezet, ten einde de £57,000 in omloop, onder de burgers te houden ;

“ Om echter in de toekomst aan het Raadsbesluit van 11 Junij, 1866, gevolg te geven, zonder dat er van het kapitaal van £57,000 verder zal uitbetaald worden, zal er jaarlijks eene som van £10,000 op de Begrooting worden uitgetrokken, om te worden verbrand, ten einde aan dat besluit gevolg te geven ;

“ De rente van de £57,000 zal worden gebezigd, om het kapitaal van £28,000, nog door het Gouvernement verschuldigd, te vernietigen, en wanneer gemelde som van £28,000 aan de circulatie is onttrokken, dan eerst zal de rente van voormeld kapitaal van £57,000 worden aangewend voor Opvoeding en Onderwijs ;

“ De Volksraad meent dus, dat wanneer bovengenoemd besluit gevolgd wordt binnen den tijd van zes jaren, de twee kapitalen van £28,000 en £57,000 zullen zijn vernietigd, zoodat het papieren geld tot een bedrag van £100,000 aan de circulatie zal zijn onttrokken, en door zoodanig plan als voorgesteld, er dan een kapitaal van £57,000 onder de burgers op rente zal zijn, welke rente dan uitsluitelijk voor scholen zal worden gebezigd.”*

2.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Mei, 1875 :—“ De Raad neemt de aanbeveling van den Inspekteur van het Onderwijs aan, en magtigt den Uitvoerenden Raad om

* Zie Art. 7, Ord. No. 3, 1877.

de helft van de kosten van schoolmeubelen en kaarten aan Schoolcommissies over den geheelen Staat te doen uitbetalen uit het bedrag voor het Onderwijs op de Begrooting gebragt, wanneer zulks door den Inspekteur van Onderwijs wordt aanbevolen.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Junij, 1875 :—“ De Raad besluit dat de huurpenningen, die van tijd tot tijd opgebragt zullen worden voor huur van de gemelde gronden bij Wilgerivierspoort, altoos gestort zullen moeten worden bij het Fonds voor Onderwijs, en draagt het Uitvoerend Gezag op om gemeld stuk gronds bij publieke veiling te doen verpachten.”

ORDONNANTIE No. 14, 1877.

Ordonnantie over de Wijziging en Herroeping van Ordonnanties.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten, betrekking hebbende tot de Wijziging of Herroeping van Ordonnanties, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 14, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 8 September, 1859 :—“ Dat in Artikel 11, van Ordonnantie No. 1, 1859, de woorden van ‘300 dagen’ worden veranderd in ‘180 dagen.’”

2.—“ Volksraadsbesluit, dd. 8 September, 1859 :—“ Dat Artikel 19 van Ordonnantie No. 1, 1859, worde veranderd als volgt: ‘Voor elk huwelijk door den Landdrost bevestigd, zal worden betaald de som van £1 sterling, waarvan de eene helft door den Landdrost voor zich zal worden genoten, en de andere helft aan de publieke kas zal worden verantwoord.’”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Februarij, 1861 :—“ De Raad besluit dat de woorden ‘belegd met een zegel van £3 sterling,’ voorkomende in Artikel 3 van Ordonnantie No. 6, 1858, in het vervolg als niet daarin vervat moeten beschouwd worden, en dus slechts £3 sterling kan geheven worden voor een Vendu-Afslagers licentie.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 17 Mei, 1862 :—“ De Raad herroept bij deze Artikel 14 der Ordonnantie No. 5, 1858, en stelt daarvoor in de plaats: ‘Alle transportgelden als voormeld zullen moeten worden betaald binnen den tijd van zes maanden van af den dag der verkooping of verwisseling van eigenaren van eenig vastgoed, bij gebreke waarvan, de transportregten nadat de zes maanden verlopen zijn, zullen worden verdubbeld, en na twaalf maanden nog niet betaald zijnde, 10 percent rente van de verschuldigde regten worden geheven.’ De Raad besluit dat het voorgaande besluit drie maanden na publicatie in de eerstvolgende *Gouvernements Courant* kracht van wet zal hebben.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Februarij, 1864 :—“ De Raad besluit dat in Artikel 3 van de Ordonnantie over den invoer van Krijgsbehoeften, vastgesteld in de Februarij zitting van 1863, zal ingevoegd worden de voorwaarde, bedongen in het Raadsbesluit van 17 Februarij, 1863, betrekkelijk het doorvoeren van krijgsbehoeften naar de Transvaalsche Republiek.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Maart, 1864 :—“ Dat Artikel 6 van Ordonnantie No. 6, 1858, aldus zal veranderd worden: ‘De betalingen als bij de laatst voorgaande afdeeling bepaald zullen moeten geschieden binnen 14 dagen na het einde van elk kwartaal, dat is voor den zestienden dag van Januarij, April, Julij en October, en zulks wel met uitlevering van behoorlijke rekeningen in duplo opgemaakt en gecertificeerd, en verklaard volgens zoodanigen vorm als reeds in

gebruik mogt zijn, of hierna door den Auditeur-Generaal zal worden voorgescreven. Ook zal de afslager verplicht zijn de vendu-rollen van alle gedurende zulk kwartaal door hem als voormeld gehoudene verkooping en aan den Landdrost te vertoonen om met de rekening te worden vergeleken. Indien een Vendu-Afslager geene verkooping gedurende een afgeloopen kwartaal gehouden heeft, zal hij verplicht zijn daarvan op dezelfde wijze en binnen denzelfden tijd voor den Landdrost eene verklaring af te leggen. Bij overtreding van eenige bepaling van dit artikel, zullen de Vendu-Afslagers vervallen in eene boete van minstens £5 sterling, en hoogstens £25.’”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 24 Februarij, 1865 :—“ De Raad besluit in de Ordonnantie betreffende de kwalificatie en plichten van Jurymannen onder de personen die vrijgesteld zijn van het dienst doen als Jurymannen, op te nemen studenten in de Godgeleerdheid.”

8.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Mei, 1866 :—“ Dat onder oorlogskosten, in Artikel 31, Ordonnantie No. 1, 1866, verstaan worden alle uitgaven door het Gouvernement ten behoeve van den oorlog gedaan.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Mei, 1867 :—“ De Raad verklaart dat als de bedoeling van Artikel 17, van Ordonnantie No. 6, 1866, dat ingeval de daar vermelde £20 niet verzekerd maar uitbetaald worden door de koopers, deze gelden alsdan strekken kunnen tot betaling der transportgelden, heerenregten, en in mindering van de verschuldigde kooppenningen, bij het ontvangen van transport of het passeren van schepenkennis, als wanneer de personen, die voor gemelde £20 borg mogten hebben gestaan, tevens daarvan ontslagen zullen zijn.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Junij, 1867 :—“ De Raad besluit, als nadere toelichting van het besluit genomen op 31 Mei ll., ‘ de £20 als borg afbetaald door koopers van plaatsen bij den koop zullen aangenomen worden in betaling van de eerste paaijement; de transportgelden, heerenregten, leges, enz., zullen door de koopers afzonderlijk betaald worden.”

11.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Augustus, 1869 :—“ Dat Artikel 11 van Ordonnantie No. 1, 1866, aldus zal luiden: ‘ In tijden van oorlog of kommando zullen alle regterlijke procedures in civiele zaken gestaakt worden, doch zullen executien kunnen worden begonnen en voortgezet in zaken, waar reeds vonnissen in zijn geveld.’”

12.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Augustus, 1867 :—“ De Raad besluit dat het eerste gedeelte van Artikel 11, Ordonnantie No. 3, 1867, tot vaststelling der Recognitiepenningen, aldus zal luiden: “ Zoodanige dagvaardingen worden gebragt voor de Hoven van het district waarin de eigenaar van de plaats woonachtig is, of indien deze buiten ’s lands woont, voor de Hoven van het district waarin de plaats gelegen is. Zij worden voor de Rondgaande Hoven uitgenomen door den Staatsprocureur en voor de Lagere Hoven door de Landdrostklerken, welke ambtenaren daarvoor gerechtigd zijn tot belooning volgens tarief.’”

13.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Junij, 1868 :—“ De Volksraad besluit dat de Ordonnantie No. 4, 1868, niet toepasselijk zal zijn op koopen, welke voor het in werking treden derzelve zijn aangegaan, en dat degenen die wegens zoodanige koopen Heerenregten hebben gedeponseed en billijke gronden meenen te hebben om daarvan restitutie te krijgen, daarvoor aanzoek moeten doen binnen zes maanden na de publicatie van dit besluit, zullende zij anders beschouwd worden alle aanspraken welke zij op restitutie hebben mogen te hebben verbeurd.”

14.—Volksraadsbesluit, 12 Mei, 1869 :—“ Artikel 22, van Ordonnantie No. 6, 1866, wordt opgeheven; in de plaats van Artikel 25, Ordonnantie No. 6, 1866, wordt het volgende artikel vastgesteld: ‘ Indien de eigenaar eener plaats niet stiptelijk voldoet aan de voorwaarden vervat in Artikels 20, 21 en 23, kan hij terstond na het verstrijken van den voor den aanvang der occupatie te bepalen

dag, bij besluit van den Uitvoerenden Raad of van een quorum van denzelfden, tot dat einde des verkiezende zitting houdende in het Veroverde Grondgebied, van zijn regt van eigendom op denzelfden en van alle andere aanspraak op vergoeding, wegens de daarop gedane betalingen, alsmede van de volgens Artikel 17, verzekerde of gedeponeerde £20 vervallen worden verklaard. Artikel 26 van Ordonnantie No. 6, 1866 wordt opgeheven.’”

15.—Volksraadsbesluit, dd. 17 Mei, 1869:—“ De Raad besluit tusschen de eerste en tweede afdeelingen van Artikel 33 van Ordonnantie No. 2, 1866, en van Artikel 26 van Ordonnantie No. 6, 1866, te voegen de volgende bepalingen: ‘Buiten de schriftelijke zal eene oproeping geschieden in de *Gouvern. Courant*, en deze twee oproepingen zullen beschouwd worden voldoende te zijn, om den Uitvoerenden Raad regt te geven tot het vervallen verklaren van eene plaats, wanneer daartoe termen bestaan; ook indien het niet blijkt dat de schriftelijke oproepingen in handen van den belanghebbende gekomen is.’ Dat dit besluit in werking zal treden 14 dagen na publicatie.”

16.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Mei, 1869:—“ De Raad bepaalt dat Artike 42 van Ordonnantie No. 8, 1856, ook van toepassing is op het Gouvernements gebouw door ZHEd. bewoond.”

17.—Dat in Artikel 9 van Ordonnantie No. 1, 1860, worde gelezen in plaats van ‘Artikel 8,’ ‘Artikel 6.’”

18.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Mei, 1870:—“ De Raad besluit dat Artikel 12 van Ordonnantie No. 7, 1866, aldus zal worden gewijzigd: ‘Dat de belasting invorderbaar is van af 1 Mei van elk jaar, en betaald moet zijn voor den 1sten September.’”

19.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Junij, 1870:—“ De Raad besluit dat aan Artikel 8 van Ordonnantie No. 1, 1862, zal worden bijgevoegd: ‘Eene eenmaal door den Staatspresident toegepaste schorsing kan niet opgeheven of ter zijde gesteld worden.’”

20.—Volksraadsbesluit, dd. 25 Mei, 1871:—“ De Raad besluit dat de invoerregten op Krijgsbehoeften, met zegels ingesloten zullen worden gebragt op het volgende tarief:—

Voor 100 lood	£0	2	6
Voor 1000 dopjes... ..	0	0	3
Voor 1 rifle of gladloop geweer... ..	0	2	6
Voor 1000 patronen	0	5	0

21.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1871:—“ Aangezien Artikel 11 van Ordonnantie No. 1, 1859, voorschrijft, welken ouderdom partijen moeten hebben bereikt wanneer zij zich in den huwelijken staat willen begeven; zoo besluit de Volksraad mits deze, dat geene speciale licentie door ZHEd. den Staatspresident in eenig geval zal gegeven worden aan eenig persoon, wanneer hij of zij niet den ouderdom zal hebben bereikt als bepaald in voormeld artikel.”

22.—Volksraadsbesluit, dd. 23 Mei, 1872:—“ Dat aan ZHEd. den Staatspresident worde opgedragen, om na onderzoek en volkomen bewijs te hebben gekregen, dat er geene wettige hinderpalen bestaan, dan alleen dat de betrokkene partijen drie maanden in den Vrijstaat moeten hebben gewoond; dan alleen namens den Volksraad, dispensatie te geven van dat gedeelte van Artikel 7, Ordonnantie No. 1, 1859, waar het bepaald wordt: ‘dat partijen gedurende de drie laatste maanden in dezen Staat woonachtig moeten zijn geweest.’”

23.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1872:—“ Dat geen buitenlandsche eigenaar van plaatsen zal mogen aanhouden een grooter getal dan twee hutten tot opzigt derzelve. Bij overtreding hiervan zal Artikel 6, 7 en 9 van Ordonnantie No. 1, 1860, ten strengste toegepast worden.”

24.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Junij, 1872 :—“ De Raad wijzigt de Ordonnantie No. 8, 1857, als volgt :—‘ Artikel 12 zal luiden : Niemand zal als Commisaris eener Municipaliteit kunnen gekozen worden tenzij hij bezitter zij van vast eigendom, belast of onbelast, tot de waarde van £200, binnen gemelde Municipaliteit gelegen, mits zoodanig persoon op geen verderen afstand wonen zal van den zetel der Municipaliteit dan 3 uren te paard.’ Artikel 42 zal luiden : ‘ Ieder manspersoon die bewoner is van eenig huis, winkel of kantoor, hetzij als eigenaar of huurder van eene jaarlijksche waarde van £5 of daarboven, of ieder manspersoon die in de Municipaliteit een vast eigendom bezit ter waarde van £100 van tijd tot tijd door hem bewoend en wonende binnen het district waarin de zetel der Municipaliteit is gelegen zal beschouwd worden, een resideerende huishouder te zijn, naar de meening van deze Ordonnantie, en zal bij elke bijeenkomst als hij persoonlijk tegenwoordig is eene stem hebben, en niet meer, en ingeval van eenig kwestie over het regt van stemmen, bij eenige publieke bijeenkomst zal de Voorzitter daarin beslissen.’ ”

25.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Mei, 1873 :—“ Dat bij Ordonnantie No. 1, 1862, worde gevoegd als Artikel 13 : ‘ Dat van de uitspraak van de in deze Ordonnantie genoemde Commissie, Appel of Revisie zal zijn naar het Hoogste Geregtschhof,’ en dat de tegenwoordige Artikel 13 nu worde Artikel 14.’ ”

26.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Mei, 1873 :—“ Dat in Artikel 1, Ordonnantie No. 2, 1872, gevoegd wordt tusschen de woorden ‘ £15 sterling te betalen,’ en de eed van getrouwheid, ‘ borgtogt ten genoegte van den Staatspresident te stellen in de som van £500 sterling.’ ”

27.—Volksraadsbesluit, 10 Mei, 1873 :—“ Dat in Artikel 1, Ordonnantie No. 2, 1857, achter de woorden ‘ zijnde lidmaat van eenig christelijke kerk ’ de woorden ‘ of een Israeliet ’ zullen worden ingevoegd.’ ”

28.—Volksraadsbesluit, 28 Mei, 1873 :—“ De Raad besluit dat Artikel 4 van Ordonnantie, No. 1, 1859, niet zal beletten dat het Uitvoerend Gezag de magt zal hebben om leeraren ook van het Joodsche geloof toe te laten als huwelijksambten binnen den Oranjefrijsstaat, wanneer hiertoe aanzoek gedaan wordt.’ ”

29.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1873 :—“ De Raad verklaart afdeeling E, Artikel 6, Ordonnantie No. 5, 1858, vervallen.’ ”

30.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Junij, 1873 :—“ Dat bij Artikel 4, van Ordonnantie No. 2, 1868, wordt gevoegd : ‘ Hij zal de administratie van het postwezen regelen, en de postmeesters en andere ambtenaren, in verband met postwezen zullen gehouden zijn zich overeenkomstig die regelen te gedragen en alle regulatien daarmede in strijd zullen zijn herroepen.’ ”

31.—Dat in Artikel 3 van Ordonnantie No. 2, 1868, de woorden “ brieven en pakketten zullen worden ingevoegd achter het woord ‘ boeken.’ ”

32.—Dat bij Artikel 9, Ordonnantie, No. 2, 1867, worde gevoegd, “ en waarde inhoudende aan de inzenders worden overhandigd, of die waarde in ’s lands kas worde gestort, tot tijd en wijle de eigenaars daartoe aanzoek doen, zullende de betrokkene partijen opgeroepen worden door kennisgeving in de *Gouvernements Courant*. ”

33.—Dat in Artikel 20, Ordonnantie No. 2, 1868, in plaats van de woorden “ voor 1 Maart, elk jaar,” gevoegd worden de woorden “ met den eersten post in de maand April van elk jaar.”

34.—Volksraadsbesluit, 19 Mei, 1874 :—“ Dat gevoegd worde bij Artikel 39, Ordonnantie No. 8, 1858, ‘ de Uitvoerende Raad zal volkomen bevoegd zijn deszelfs sanctie te weigeren zonder daarvoor redenen op te geven,’ waardoor het besluit der huishouders beschouwd zal worden te zijn vervallen.’ ”

35.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1874 :—“ De Raad besluit dat de woorden ‘ van hunne clienten ’ vervangen worden door de woorden ‘ van hen die in gebreke blijven om op den vervalddag te betalen indien daartoe opgevorderd, ’ in Artikel 20, Ordonnantie No. 3, 1859.”

36.—Volksraadsbesluit, 4 Junij, 1874 :—“ De Raad besluit dat de bepalingen van Ordonnantie No. 5, 1855, ook van toepassing zullen zijn voor plaatsen in het Veroverd Grondgebied, indien geen andere wettige oorzaak dat belette.”

37.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Junij, 1874 :—“ De Raad besluit dat door de woorden ‘ ongelegenheid der plaats of het huis ’ in Artikel 9, Ordonnantie No. 10, 1856, wordt bedoeld, ten opzichte van de plaats zelve waar men wenscht een tap-huis op te rigten.”

38.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Mei, 1875 :—“ Dat in Artikel 42, van Ordonnantie No. 8, 1856, gelezen zal worden in plaats van £5—£40 en in plaats van £100—£200, als qualificatie tot stemregt, voor huurders en eigenaars respectievelijk.”

39.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Mei, 1875 :—“ De Volksraad verklaart dat de woorden ‘ Meester in de Regten ’ voorkomende in Artikel 1, van Ordonnantie No. 2, 1872, zoodanige persoon bedoelen, die den graad van Dokter in de Regten, in het Romeinsche Regt in eenige Europeesche Akademie heeft bekomen en dat zoodanige persoon hier ter lande zonder examen kan worden geadmitteerd.”

40.—Volksraadsbesluit, 8 Mei, 1875 :—“ De Raad verklaart dat huwelijken wettiglijk voltrokken kunnen worden, het zij op Zondag of in de week.”

41.—Volksraadsbesluit, dd. 1875 :—“ Wat betreft Artikel 1, Bijlage A, Ordonnantie No. 8, 1874, verklaart de Volksraad dat ingeval dat personen kunnen gevonden die bekwaam zijn om als onderwijzers te ageren, ofschoon zij geen certificaat hebben, zoo als in opgemeld Artikel omschreven, zulke personen op aanbeveling van den Inspekteur van het Onderwijs aangesteld kunnen worden als onderwijzers.

42.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Februarij, 1876 :—“ Eenig persoon rijdende binnen den Oranjevrijstaat, op wiens dieren het zaad van het Xanthium Spinosum gevonden zal worden, zal voor het Landdrosthof kunnen worden geprosequerd en bij overtuiging worden gestraft met eene boete niet te bovengaande £5 sterling.”*

43.—Volksraadsbesluit, 10 Februarij, 1876 :—“ De Raad besluit dat in Artikel 9, Ordonnantie No. 3, 1859, gelezen zal worden, dat de leges voor het nazien van eenige registratie in elke zaak zal zijn 1s. in plaats van 5s., en dat geene private personen zullen toegelaten worden om de documenten of boeken te behandelen dan onder toezigt van den ambtenaar, op dat er geen schade aan de stukken worde toegebracht.”

44.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Mei, 1876 :—“ De Weesheer wordt gemagtigd om door tusschenkomst van den Staatsprocureur per motie voor het bevoegde Gerechtshof van het district alwaar de boedel sorteert, of de executeur woonachtig is, eenigen nalatigen executeur tot nakoming van zijn plicht te noodzaken onder verbeurte bij nalatigheid eener boete van £20, tot inlevering der boedel rekening.”

45.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Mei, 1876 :—“ Dat Artikel 24, van Ordonnantie No. 4, 1871, aldus gewijzigd worde :—Elke objectie tegen eenige boedelrekening moet gestaafd zijn door minstens eene beëdigde verklaring duideljk vermeldende de gronden van objectie, en vergezeld van applicatie van de objecteerende partij, persoonlijk of door eenen gevolmagtigde en in het laatste geval ook met eene procuratie, en de Weesheer zal alsdan de boedelrekening met de

* Ord. No. 2, 1874.

objectie in eenigen boedel tot een buiten district behoorende onmiddelijk opzenden naar den Landdrost van het district als vertegenwoordiger, en een dag van verhoor bepalen bij kennisgeving in de *Gouvernements Courant*, zullende de partijen regt van appel hebben van de uitspraak des vertegenwoordigers naar het eerstvolgende Rondgaande Hof; met dien verstande nogthans dat objectien tegen boedels in het district Bloemfontein door den Weesheer worden beslist.

46.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1876:—Dat een nieuw Artikel in Ordonnantie No. 1, 1854, worde aangebragt, luidende: “Zoodra de longziekte op eenige plaats ontdekt wordt, zal de eigenaar of bewoner van zoodanige plaats waarop het vee is, verplicht zijn om zonder verzuim de omliggende bureu daarvan kennis te geven, onder verbeurte bij nalatigheid van eene boete van niet minder dan £10 en niet meer dan £15 sterling.”

47.—Volksraadsbesluit, dd. 29 Mei, 1876:—“De Raad besluit dat alle boedels in den Oranjevrijstaat, aan taxatie door beëdigde taxateurs van de Weeskamer onderworpen zijn, hetzij er een testament bestaat of niet.”

48.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1876:—“Aangezien er tot heden geene bepalingen bestaan voor hoe lang taxateurs voor de Weeskamer als zoodanig zullen dienen, zoo besluit de Volksraad: ‘Alle taxateurs voor de Weeskamer thans daartoe aangesteld, kunnen bij het einde van drie jaren, van af den dag hunner inzwering worden ontslagen. Wanneer een taxateur bij het einde van drie jaren als opgemeld, niet mogt bedanken, zal het aan de inwoners van zoodanige wijk, waar hij hij ageert, vrijstaan een verzoekschrift aan den Landdrost in te dienen om eene nieuwe kiezing te doen plaats vinden, mits zoodanig verzoekschrift door minstens 25 inwoners onderteekend zal zijn.’”

49.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1876:—“De Raad besluit achter het woord ‘Zondag,’ in Artikel 22 van Ordonnantie No. 10, 1856, de woorden ‘of Kerkelijke Feestdagen van de Duitsch Gereformeerde Kerk’ te plaatsen.”

50.—Volksraadsbesluit, dd. 13 December, 1876:—“Dat in het laatste gedeelte van Ordonnantie No. 1, 1860, van af de woorden, ‘of anders onder contract, enz.,’ herroepen worde, en daarvoor in de plaats worde gesteld ‘of ter verkiesing van den inboorling, het regt om dienst te nemen bij eenen burger of blanken inwoner, voor den tijd van niet minder dan 6, en niet meer dan 12 maanden, tegen den plaatselijken gewonen koers van loon, met dien verstande dat de kleurling het regt zal hebben zijnen meester te kiezen, en dat het contract voor den Landdrost gemaakt en geregistreerd zal worden.’”

ORDONNANTIE No. 15, 1877.

Over Administratie van Finantie.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot de Administratie en Finantie verzameld en gerangschikt in een Wetsontwerp—zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 15, 1877.

1.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Februarij, 1860:—De Auditeur Generaal wordt gelast om van nu af voortaan eene memorie van toelichting bij de begrooting te voegen.

2.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Februarii, 1863:—Instructien voor den The-saurier Generaal:

(a). De Thesaurier Generaal zal verplicht wezen voor de behoerlijke verantwoording en administratie van alle gelden, die in zijne bovengemelde betrekking, in zijne handen zullen komen, een of meer borgen te stellen, ten genoegen van den Staatspresident.

(b). De Thesaurier Generaal zal behoorlijke boeken moeten houden, en op voor den 15den dag van ieder maand, aan den Auditeur Generaal behoorlijk rekenschap en verantwoording doen van al de door hem ontvangen gelden en uitbetalingen in zijne bovengemelde betrekking volgens zoodanige vormen als door den Staatspresident voorgeschreven.

(c). De Thesaurier Generaal zal niet vermogen eenige som gelds uit te betalen boven de begrooting, onder dat hoofd goedgekeurd en vastgesteld door den HEd. Volksraad voor het loopend jaar, tenzij daartoe door den Staatspresident speciaal gelast of geautoriseerd.

(d). De Thesaurier Generaal zal verplicht zijn alle sommen gelds door de verschillende Landdrosten en andere beambten, aan hem geremitteerd te ontvangen, daarvan behoorlijk verantwoording in zijne boeken te doen, en aan de remitterende partijen kwitantien te verleen.

(e). De Thesaurier Generaal zal verplicht zijn zijne rekeningen in te rigten, volgens de instructie van den Staatspresident.

De goedkeuring zijner rekening door den Auditeur Generaal, zal voor hem voldoende kwitantie zijn voor alle gelden door hem verantwoord, tot den datum van zoodanige rekeningen.

(f). De Thesaurier Generaal zal verplicht zijn aan zoodanige commissie, als ZHEd. de Staatspresident mag goed vinden van tijd tot tijd daartoe aan te stellen, zijne boeken en kas ter inspektie over te leggen.

De voorgaande instructien zullen kracht van wet hebben, van den dag van publicatie.

3.—Volksraadsbesluit, 28 Februarij, 1863:—"Dat in het vervolg het bedrag op de begrooting voor het district Bloemfontein, uitgebragt onder het hoofd 'Geschenken aan Opperhoofden,' alleen door den Landdrost van dat district zullen uitbetaald worden."

4.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Maart, 1863:—"De Raad besluit dat in het vervolg alle betalingen van gelden, welke niet bij de begrooting vermeld zijn, speciaal door ZHEd. den Staatspresident onder zijne hand moeten geautoriseerd worden."

5.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Maart, 1863:—"In gevallen waar de Auditeur Generaal uit rekeningen ontdekt dat uitbetalingen ten onregte geschied zijn, zal hij op de keerzijde van zoodanige rekeningen aanteekening doen en zulke rekeningen aan ZHEd. den Staatspresident verzenden."

6.—Volksraadsbesluit, dd. 13 Maart, 1863:—"De Raad bepaalt dat in het vervolg voor alle publieke werken voor het Gouvernement behoorlijke tenders moeten ingeroepen worden."

7.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Maart, 1863:—"De Raad bepaalt dat in het vervolg de rekeningen van den contractant voor drukwerk en kantoorbehoefden moeten gecertificeerd worden door de ambtenaren die dezelve hebben aangegaan alvorens uitbetaling kan geschieden."

8.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Maart, 1865:—"Geene uitbetaling voor publieke werken of gebouwen, zal mogen plaats vinden, dan nadat zoodanige werken of gebouwen, eerst zullen onderzocht worden door eene commissie, welke ZHEd. de Staatspresident tot dat einde zal aanstellen en die van hare bevinding aan ZHEd. rapport zal doen, volgens hetwelk hij zal oordeelen of de uitbetaling al dan niet kan geschieden. Deze commissie zal ook gedurende het oprigten van zoodanige werken of gebouwen toezigt houden of het werk degelijk verrigt en met goede materialen gebouwd wordt."

9.—Volksraadsbesluit, 24 Mei, 1866:—“De Volksraad besluit dat in het vervolg voor Gouvernements-verkoopingen tenders zullen worden verzocht, onderworpen aan de bekrachtiging van ZHEd. den Staatspresident, die ingeval een tender zijns inziens te hoog is, zoodanige verkoopning aan den Baljuw van het district kan opdragen onder dezelfde belooning als in executie-verkoopingen door hem genoten.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 24 Mei, 1866:—“Dat voortaan geene geheele of gedeeltelijke uitbetaling van vorderingen ten laste van het Gouvernement, ontstaande nadat dit besluit kracht van wet zal verkregen hebben, zal worden gedaan dan op eene behoorlijke gespecificeerde rekening.”

11.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1866:—De Raad besluit den Auditeur Generaal te gelasten in de jaarlijksche zitting van 1867, eene begrooting voor het eerste kwartaal van 1 Januarij 1867 tot 1 April 1867 en tevens eene begrooting voor het dienstjaar van 1 April 1867 tot 31 Maart 1868, voor den Raad te brengen zoo dat de dienstjaren voortaan zullen loopen van 1 April tot 1 April.”

12.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1866:—“Ofschoon de Raad besloten heeft verscheidene posten van de begrooting af te nemen en dezelve onder een bijzonder hoofd als twijfelachtige baten op te brengen, gelast de Raad echter, dat zoo veel mogelijk stappen zullen genomen worden, om die verschillende posten te innen, en dat de Auditeur Generaal bij elke jaarlijksche zitting bij zoodanige supplementaire begrooting van twijfelachtige baten eene behoorlijke memorie van toelichting zal voegen, met rapport wat gedaan is om die gelden te innen, hoe veel daarvan ontyangen is, welke posten geheel of gedeeltelijk zullen of kunnen ontvangen worden, wat verder zal gedaan worden, om alle zoodanige baten te innen, en welke meerdere posten naar zijne gedachte als twijfelachtig zullen moeten opgebracht worden.”

13.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Junij, 1867:—“Dat in het vervolg de impostgelden op de begrooting onder een bijzonder hoofd als Impostgelden opgebracht worden.”

14.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Junij, 1867:—“Dat er geene dag- of weekbladen voor rekening van het Gouvernement voortaan zullen aangeschaft worden uitgezonderd de *Gouvernements Courant*.”

15.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Junij, 1867:—“Dat de rekeningen, komende onder het hoofd Allerlei Uitgaven niet mogen worden uitbetaald door de verschillende ambtenaren, tenzij dat de naam van het hoofd ‘Allerlei Uitgaven’ daarop vermeld staat, en zij geautoriseerd zijn door ZHEd. den Staatspresiden, of later de autorisatie daartoe ontvangen.”

16.—Volksraadsbesluit, dd. 11 Junij, 1867:—“De Raad besluit dat van heden af geen ponthouder zal toegelaten worden een pont aan deze zijde der rivier (Caledonrivier) te doen landen, tenzij dat hij vooruit het verschuldigde bedrag der licentie betaalt of goeode borgen stelt naar genoegen van den Landdrost, en woonachtig is binnen den Staat, voor de geregelde betaling om elke drie maanden van de verschuldigde belasting.”

17.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Mei, 1869:—“De Raad besluit dat in het vervolg geen brandhout voor gevangenhuizen zal worden aangekocht,”

18.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Mei, 1871:—“De Raad besluit aan ZHEd. den Staatspresident op te dragen, om voortaan zoo veel mogelijk alle benodigheden voor het Gouvernement per tender te bekomen.”

19.—Volksraadsbesluit, dd. 20 Mei, 1871:—“De Raad besluit, dat de schriftelijke aanmerkingen, door den Auditeur-Generaal op de rekeningen der verschillende ambtenaren gemaakt, door hun schriftelijk zullen worden beantwoord.”

20.—Volksraadsbesluit, 2 Junij, 1873 :—“ De Raad besluit, dat na afloop van 't bestaande contract, en bij aanvraag voor nieuwe tenders voor drukwerk, de Auditeur-Generaal zal moeten specificceeren, dat Gouvernements Schutadvertisies geplaatst moeten worden tegen betaling van 6d. per stuk groot vee en 6d. voor elk getal van tien klein vee.”

21.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1873 :—“ De Raad besluit, dat de Landdrostklerk voortaan uitdeeler van Zegels voor het district Bloemfontein zal zijn.”

22.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Mei, 1874 :—“ De Raad draagt den Auditeur-Generaal op om bij de jaarlijksche zitting van den Volksraad in Mei bij de Begrooting over te leggen een vergelijkender staat, aantoonende in hoe verre de raming onder de verschillende hoofden van Uitgaven en Inkomsten over het verlopen jaar overschreden is.”

23.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Mei, 1874 :—“ De Volksraad besluit, dat de gelden aan Weeskinderen toekomende, en welke ter Weeskamer zijn gedeponeed aan hen onmiddellijk worde uitbetaald, zoodra zij die gelden wettiglijk van den Weesheer kunnen vorderen, hetzij die gelden op renten zijn uitgezet dan niet.”

24.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Mei, 1874 :—“ De Raad besluit dat door de Weeskamer gelden zullen worden uitgezet tegen eene rente van 6 percent 's jaars op gelijke wijze als de gelden van het Beleeningsfonds, onder eerste verband op landeigendommen van minstens drie malen de waarde, en in geene hoogere som dan van £500 aan een persoon, en bepaalt hierbij dat in Artikel 8 van Ordonnantie No. 4. 1871, zal worden gelezen “ vijf percent in plaats van zes percent.”

25.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Mei, 1874 :—“ De Volksraad besluit dat de beoordeeling van de titels van eigendom en der taxatie van plaatsen waarop gelden van de Weeskamer gevraagd worden door den Staatspresident zal geschieden, en de som door ZHEd. zal worden bepaald.”

26.—Volksraadsbesluit, dd. 2 Junij, 1874 :—“ De Raad besluit dat in het vervolg de Landdrosten de impostgelden zullen ontvangen en daarvan verantwoording doen bij hunne administratie, en de staten maandelijks opzenden aan den Auditeur-Generaal bij de generale rekening en verantwoording van inkomsten en uitgaven voor elk district.”

27.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Junij, 1874 :—“ De Raad besluit dat van af 1875, jaarlijks een bedrag van £6,000 op de Begrooting zal worden geplaatst, ten einde te voorzien in de vernietiging van het bedrag dat door de Bloemfontein Bank jaarlijks afbetaald moet worden van het geleende kapitaal van £30,000, overeenkomstig Raadsbesluit van 10 Maart, 1865, en dus op deze wijze dit kapitaal langzamerhand worde gevoegd bij het Fonds voor Onderwijs, even als met het Beleeningsfonds gehandeld wordt krachtens Raadsbesluit van 5 Junij, 1871.”

28.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1876 :—“ De Raad besluit dat alle rekeningen tegen het Gouvernement ter uitbetaling aanpresenteerd moeten worden in de taal van het land, alvorens daaraan voldaan kunne worden.”

29.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1876 :—“ Alle licentien moeten in het vervolg op de volgende wijze worden nitgereikt, ten einde een behoorlijke controle daarover te hebben.

“ De Auditeur-Generaal zendt van ieder soort een getal, behoorlijk in druk genommerd in duplo. De contra quitantien worden maandelijks aan den Auditeur-Generaal door den Landdrost opgezonden en in geval van eenig nummer foutief uitgemaakt, zendt de Landdrost dezelve mede.”

ORDONNANTIE No. 16, 1877.

Ordonnantien over Licentien, Zegels en Tarief.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Licentien, Zegels en Tarief, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 16, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Julij, 1860:—“De Raad verbiedt allen verkoop van wijn, bier en sterken drank binnen het district van Bethulie, zullende zulke verkoop van sterken drank binnen gemeld district worden beschouwd als drankverkoop zonder licentie en dienovereenkomstig gestraft worden.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Februarij, 1862:—“De Raad besluit dat elk rondreizend handelaar in goud, zilver en juwelierswaren eene licentie zal moeten nitnemen van £7 10s., zullende het hem dan vrijstaan op dorpen en in districten te handelen.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Februarij, 1863:—“De Volksraad besluit, dat in het vervolg Zegels zullen worden uitgereikt op de volgende wijze: De Gouvernements Secretaris zal van de Zegels welke op de verschillende kantoren benoodigd zijn, voor Bloemfontein aan den Registrateur van Akten, en voor de buitendistrikten aan de respectieve Landdrosten een genoegzaam aantal Zegels doen geworden, welke op het Gouvernements-kantoor moeten gedrukt worden in tegenwoordigheid eener Commissie van drie leden, daartoe door ZHEd. den Staatspresident te benoemen, van welke Zegels door die ambtenaren maandelijks verslag zal gedaan worden aan den Auditeur-Generaal, vermeldende het getal der Zegels verkocht, en de waarde, en tevens hoeveel van eene soort zich nog in zijn bezit bevinden, zoodat de Auditeur-Generaal van den Gouvernements Secretaris en van de door hem verzondene Zegels behoorlijk boek houdt, de juistheid van dat verslag kan vernemen, zullende door den Landdrost van het district maandelijks bij het verslag een certificaat gevoegd worden om de juistheid van het aantal Zegels door den uitdeeler beweerd als nog in zijn bezit te bevestigen.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Maart, 1864:—“De Raad besluit dat een lid eener Commissie door het Gouvernement afgevaardigd, in het vervolg voor reiskosten zal ontvangen £1 10s. sterling per dag, welke som zal insluiten huur van voertuig zoowel als persoonlijke diensten; zullende ZHEd. de Staatspresident echter bij magte zijn om in buitengewone omstandigheden die toelage te verhoogen.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Maart, 1864:—“De Raad bepaalt het volgende tarief, hetwelk gebezigd moet worden bij de Tollen binnen den Staat te worden opgerigt:—

Voor iederen beladen transportwagen	£0 10 0
Voor iederen beladen ossenwagen... ..	0 5 0
Voor iederen ledigen ossenwagen... ..	0 2 0
Voor iederen paarden of muilwagen of ander rijtuig met paarden of muilen bespannen	0 1 0
Voor ieder paard of muilezel daarvoor gespannen	0 0 3
Voor elke kar of rijtuig met 2 paarden of ezels... ..	0 0 9
Voor elke kar of rijtuig met 4 paarden of ezels... ..	0 1 0
Voor elk volgend paard of ezel voor een kar gespannen	0 0 3
Voor eenen man te paard	0 0 3
Voor elk los paard of ezel	0 0 1
Voor elk stuk hoornvee	0 0 3
Voor elke 100 schapen of bokken	0 2 0

6.—Volksraadsbesluit, dd. 15 Februarij, 1865 :—“Tarief voor houders van ponten en schuiten op de Oranjerivier, volgens hetwelk zij voor het overvoeren van goederen en levende have kunnen rekenen :—

Voor een bokwagen geladen met een vracht, en bespannen	£ 15 0
Voor een bokwagen niet geladen	0 10 0
Voor een tent- of kortwagen, geladen met een vracht	0 15 0
Voor een tent- of kortwagen, niet geladen	0 10 0
Voor een paarde- of ezelwagen, beladen met een vracht en bespannen	0 15 0
Voor een paarde- of ezelwagen niet geladen	0 10 0
Voor een kar met 2 paarden of ezels bespannen	0 7 6
Voor een kar met 4 paarden of ezels bespannen	0 10 0
Voor een spider of ander ligt rijtuig met vier wielen, bespannen met paarden of ezels	0 10 0
Voor een man te paard	0 2 0
Voor een persoon te voet	0 1 0
Voor groot vee, als paarden, ezels, rundvee, enz., per stuk	0 0 6
Voor schapen, bokken en ander klein vee, per 100 stuks	0 7 6

7.—Volksraadsbesluit, dd. 17 Februarij, 1865 :—“De Raad bepaalt verder dat de eigenaren van ponten en schuiten aan de Oranjerivier verplicht en gehouden zullen zijn om passagiers, wagens, karren of andere rijtuigen, alsmede alle soorten van vee, dagelijks over te voeren, tusschen de uren van acht in den morgen en zes in den avond, indien daartoe verzocht, Zon- en Feestdagen uitgesloten; bij moedwillig verzuim of weigering daarvan, zullen zij onderhevig zijn aan een boete van £1 tot £20 sterling, naar den aard of het verzuim van de weigering.”

8.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Mei, 1869 :—“De Raad bepaalt dat personen die van Gouvernementswege in de districten waar geen Landdrostklerken zijn, worden aangesteld om te dagvaarden voor de aan het Gouvernement verschuldigde belastingen en andere gelden, gerechtigd zullen zijn om tegen de tegenpartij de zelfde kosten in rekening te brengen, als welke aan geadmitteerde agenten worden toegestaan, bij het tarief vastgesteld in Ordonnantie No. 3, 1859.”

9.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1870 :—“De Raad besluit dat op alle licentien bepaald sedert de vaststelling van Ordonnantie No. 3, 1859, de bepalingen van Artikel 7 der gezegde Ordonnantie, van toepassing zullen zijn.”

10.—Volksraadsbesluit, dd. 28 Mei, 1870 :—“De Raad besluit dat alle documenten welke aan zegelregt onderhevig zijn, door de vereischte zegels moeten belegd, en dat alle ambtenaren, notarissen, procureurs, agenten en anderen verplicht zullen zijn door het zegel of de zegels te schrijven den aard en den datum der acte daarmede belegd, alsmede den naam van minstens een der personen in de acte voorkomende, zullende in geval zoodanige aanschrijving niet heeft plaats gehad, het zegel van nul en geene waarde zijn.”

11.—Volksraadsbesluit, dd. 25 Mei, 1871 :—“De Raad besluit de licentie voor sterke dranken bij de kleine maat te bepalen voor £40 voor dorpen, waar Landdrosten zijn; £25 waar geene Landdrosten zijn en £15 op plaatsen langs de wegen, minstens 3 uren van de dorpen gelegen.”

12.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Mei, 1871 :—“De Raad besluit aan ieder ponthouder het regt toe te staan, om op een en dezelfde plaats of drift, meer dan een pont of schuit te werken, zonder dat hij verplicht zal zijn voor meer dan een pont de bij de wet vereischte licentie te betalen, mits dat hij de wettige eigenaar is van zoodanige ponten of schuiten.”

13.—Volksraadsbesluit, dd. 26 Mei, 1871 :—“De Raad stelt vast, als tarief voor ponthouders, binnen den Staat, het volgende :

Voor een bokwagen geladen en bespannen	£1 0 0
Voor een bokwagen niet geladen	0 10 0
Voor een tent of kortwagen geladen	0 10 0
Voor een tent of kortwagen niet geladen	0 7 6
Voor een paarden of ezelwagen, geladen en bespannen	0 12 6
Voor een paarden of ezelwagen, niet geladen	0 7 6
Voor een kar met 2 paarden of ezels bespannen	0 5 0
Voor een kar met 4 paarden of ezels bespannen	0 7 6
Voor een spider of ander licht rijtuig met vier wielen, bespannen	0 7 6
Voor een man te paard	0 1 6
Voor een man te voet	0 1 0
Voor elk los paard of ezel of rundvee per stuk	0 0 6
Voor schapen, bokken en ander kleinvee, per 100 stuks	0 5 0

14.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Junij, 1872:—"De Raad besluit dat ponthouders op Caledonrivier en andere binnenlandsche rivieren, eene jaarlijksche belasting zullen betalen aan het Gouvernement van den Oranjevrijstaat van £25.

"Dat ponthouders op Vaalrivier zullen betalen eene jaarlijksche belasting van £50 aan het Gouvernement van den Oranjevrijstaat.

"Dat alle ponthouders verder zullen onderworpen zijn aan de bepalingen van het tarief en de verplichtingen door den Raad reeds vastgesteld, ten opzichte van ponten en schuiten op Oranjerivier."

15.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1873:—"De Raad besluit, dat in het vervolg van tijd op iedere cheque een zegel van 6d., op ieder wissel onder £50, een zegel van 6d., op ieder wissel tusschen £50 en £100, een zegel van 1d. en voor ieder £100 of gedeelte van £100 daarboven, een additioneel zegel van 6d. zal moeten worden geplaatst; zullende totdat het Gouvernement bijzondere zegels tot dat einde kan daarstellen, postzegels daartoe moeten worden gebruikt, en wordt het Uitvoerend Gezag gemachtigd de vereischte zegels voor dit doel te bestellen."

16.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1873:—"De Raad besluit, dat in het vervolg geene generale procuratie van eenige kracht zal zijn, of tot eenig doeleinden zal kunnen worden gebruikt, tenzij voorzien van een zegel van 6s., en behoorlijk geregistreerd te zijn ten kantore van den Registrateur van Acten in den Oranjevrijstaat, zullende generale volmagten, voor datum van dit besluit verleend, na heden niet kunnen worden gebruikt, tenzij gezegeld en geregistreerd."

17.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Junij, 1873:—"De Raad besluit dat waar verlangd wordt om een hotel, kantien, biljart, als anderzins, op een en hetzelfde erf te houden, men verplicht zal zijn, om voor elk der bedrijven te worden uitgeoefend, eene licentie uit te nemen zooals bij de wet is bepaald."

18.—Volksraadsbesluit, dd. 30 Mei, 1874:—"De Raad besluit dat geadmiteerde apothekers in den Oranjevrijstaat eene licentie van £10 sterling per jaar zullen moeten betalen."

19.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Junij, 1874:—"De Raad besluit dat in het departement der Hoogere Hoven het bedrag van 3s. geheven zal worden als leges voor elk certificaat, en dat voor uitvaardiging van dagvaardingen waarin geen bedrag genoemd wordt, geheven zal worden £1 10s.; en bepaalt als tarief voor de Secretarie van den Volksraad de volgende leges:—

Voor elk afschrift van 100 woorden of minder	2s.
Voor elke volgende 100 woorden	1s.
Voor elk certificaat als afschrift	3s.
Voor elke referte naar afgedane memories, enz.	1s.

W

20.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1874:—“De Raad besluit dat overtreding van Raadsbesluit van 5 Junij, 1873, betrekkelijk zegelregten op wissels en cheques, door het Landdrosthof strafbaar zal zijn met eene boete van £1 tot £5, of bij niet-betaling, gevangenisstraf niet te bovengaande acht dagen.”

21.—Volksraadsbesluit, dd. 5 Junij, 1874:—“De Raad in aanmerking nemende dat de finantien des lands thans zeer bevredigend zijn, besluit bij deze de belasting op ponten op de Oranjerivier te verminderen tot op £25, en op ponten op Vaalrivier en Caledonrivier tot op £15, en dat alle schuiten op de Oranjevrijstaatsche rivieren vrij zullen zijn van belasting, met herroeping van alle vroegere bepalingen in strijd hiermede.”

22.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1875:—“Dat de eigenaren van schalen vermeld in het rapport van den Landdrost van Rouxville, in het vervolg eene jaarlijksche belasting van £5 aan 's lands kas zullen moeten betalen, en dat het Uitvoerend Gezag worde opgedragen, om te zorgen dat de oprichting der schalen alzoo geschieden zal dat geen nadeel daardoor aan de ponthouders veroorzaakt wordt; en verder om een stuk gronds van 200 voeten in vierkant bij de uitspanning te doen afbakenen en aan de meestbiedende te doen verpachten voor één tijdperk van 10 jaren.”

23.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1875:—“De Raad besluit dat in het Raadsbesluit van 14 Februarij, 1863, omtrent verantwoording van zegels, gelezen zal worden in plaats van ‘Gouvernements Secretaris,’ de ‘Thesaurier-Generaal,, en dat de woorden ‘aan den Registrateur van Acten’ worden weggelaten, en bepaalt verder dat de Thesaurier-Generaal maandelijksch aan den Auditeur-Generaal een verslag zal inzenden van alle door hem in de verloopene maand ontvangene en verzondene zegels, en van het restant nog in zijn bezit.”

24.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1875:—“De Raad besluit dat in het vervolg eene licentie vereischt zal zijn tot het invoeren of doorvoeren van enig soort van graan uit Basutoland in of door dezen Staat, op de volgende voorwaarden:—

Voor elk beladen kortwagen of ander vaartuig	£0	5	0
Voor elk beladen bokwagen	0	10	0
Voor elke lastdier	0	1	6
Voor elk mud op schuiten of ponten ingevoerd	0	0	6

“De gemelde licentien zullen uitgenomen moeten worden bij den eersten Landdrost, Veldkornet, of Vrederegter, waar de handelaar passeert, en de Veldkornetten en Vrederegters zullen de licentien tegen kwitantie bij den Landdrost ontvangen.

“Bij overtreding van deze bepalingen zullen overtreders onderhevig zijn aan een boete van £3, te worden verhaald op hunne goederen, zullende de aangevers gerechtigd zijn tot de helft der boete.

“De Veldkornetten en Vrederegters zullen 10 percent genieten van het bedrag aan hen betaald, en zullen maandelijks verantwoording daarvan doen bij den Landdrost van hun district.

“De opbrengst van deze licentien zal uitsluitend worden aangewend tot versterking van het Fonds voor Onderwijs.”

25.—Volksraadsbesluit, dd. 23 Junij, 1875:—“De Raad besluit dat licentien voor handelsbezigheden over zeker tijdperk door het Gouvernement verleert, bij het verkoopen van zoodanige handelsbezigheid door den verkoper op den kooper door endossement kunnen worden overgemaakt, bij overmaking van de goederen.”

26.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1876:—“Dat in Raadsbesluit van 14 Junij, 1875, omtrent licenties op graan uit Basutoland, gelezen zal worden, ‘eenig soort van graan of meel.’”

27.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Mei, 1876:—"De Raad besluit dat geen Landdrostklerk gerechtigd zal zijn om voor invordering van achterstallige Recognitie, commissieloon daarop te rekenen wegens collectie."

28.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1876:—"De Raad besluit dat rondreizende handelaren onder hunne wagen licentien niet gerechtigd zullen zijn om op eenig dorp langer te vertoeven dan 48 uren, en na hun vertrek niet wederom tot zoodanig dorp mogen terugkeeren voor verloop van 8 dagen."

29.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Junij, 1876:—"De Raad besluit dat in het vervolg eene licentie tot een bedrag van £50 per jaar geheven zal worden op 'de Executeurskamer' en maatschappijen van dergelijken aard."

ORDONNANTIE No. 17, 1877.

Ordonnantie over Agenten en Procureurs.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Agenten en Procureurs, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 17, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Februarij, 1861:—"De Raad is van gevoelen dat volgens de bestaande wetten, in het tarief, bepalende de toelating van agenten, ingeval zij zaken voor zichzelf waaarnemen, zij volkomen tot kosten gerechtigd zijn." 200
and
1885

2.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Maart, 1863:—"In alle civiele zaken welke tegen het Gouvernement zullen gebracht worden, of waarin het Gouvernement als eischer zal optreden, zal de Staatspresident een procureur of agent naar goeddunken aanstellen, die beloond zal worden overeenkomstig het bestaande tarief."

3.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Maart, 1863:—"Nadere voorzieningen omtrent de werkzaamheden van den Staatsprocureur: 1. Dat buiten en behalve de verplichtingen van den Staatsprocureur, als bepaald bij Ordonnantie No. 4, 1856, hij verplicht zal zijn het Gouvernement met raad en advies gratis bij te staan, indien daartoe door den Staatspresident gevraagd, of door eenig ander hoofdambtenaar."

4.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1873:—"De Raad besluit dat personen die wenschen toegelaten te worden als agenten, £9 zullen moeten deponeren, en als procureurs £12, tot dekking der kosten van de Commissie tot afnemen van hunne examens; en de Raad herroept bij deze Raadsbesluit van 12 Februarij, en bepaalt dat degenen die aanzoek doen voor examen als Landmeters in het vervolg £12 zullen moeten deponeren voor kosten van de examinatoren."

5.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1873:—"De Raad besluit dat in gevallen van klage tegen eenige Agent of Procureur reeds geadmitteerd, de toelage der Commissie door het Gouvernement zal moeten worden betaald, wordende de toelage voor elk lid der Commissie van Onderzoek bepaald tegen £1 per dag."

6.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Junij, 1873:—"De Raad besluit dat niemand als Procureur bij onze Gerechtshoven zal worden toegelaten die niet bekend is met de Hollandsche taal en de locale wetten, en die tegelijk hier en in de aangrenzende koloniën wil practiseren."

7.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Junij, 1873:—"De Raad besluit dat personen aan wien bijzondere of algemeene lastgevingen zijn verleend geen regt zullen hebben daarvan ten eigene behoefte gebruik te maken, hetzij direct of indirect,

met uitzondering van zoodanige belooning als daarin of volgens tarief bedongen mogt zijn; en indien zulks mogt geschieden, zullen al hetgeen zij daaromtrent verrigten van nul en geener waarde zijn."

8.—Volksraadsbesluit, dd. 23 Junij, 1875 :—" De Raad besluit dat de toelagen voor Heemraden en voor onofficieele leden van den Uitvoerenden Raad in het vervolg zal zijn £1 per dag."

ORDONNANTIE No. 18, 1877.

Ordonnantie over den Geldhandel.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten, betrekking hebbende tot den Geldhandel, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij bepaald en vastgesteld als Ordonnantie No. 18, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Maart, 1861 :—" De Volksraad besluit dat de geldhandel van nu voortaan vrij zal zijn, en dat dus ieder het regt zal hebben voor zijn geld zoo veel procenten te bedingen als hij zal goedvinden."

2.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Maart, 1865 :—" De Volksraad, overwegende dat de takken van uitlandsche bankinrigtingen, welke zich in den Oranjevrijstaat gevestigd hebben, hier bestaan in strijd met de wet;

"Dat er geene zekerheid is voor de banknoten welke zij uitgeven;

"Dat zij ten aanzien van onzen Staat geene verantwoordelijkheid hoegenaamd hebben, en dat zij de grootste winsten, welke zij maken, buiten onze grenzen voeren;

"En verder, overwegende, dat indien dergelijke bankinrigtingen, of takken daarvan hier niet verboden worden, het geheele volk langzamerhand in hare magt zal komen en afhankelijk worden van vreemde kapitalisten;

"Besluit, dat van af 1 Januarij, 1866, geene uitlandsche banken of takken daarvan, in dezen Staat zullen mogen bestaan, en van dien datum geene nieuwe bankbezigheden zullen mogen drijven, op eene boete van £100 sterling voor elke overtreding;

"Zullende echter de hier thans gevestigde takbanken, ook na 1 Januarij, 1866, vrijheid hebben alle voor dien datum geslotene transacties tot effenheid te brengen;

"Dat van nu voortaan geene uitlandsche bank zich in dezen Staat zal mogen vestigen, dan na vooraf de toestemming van den Volksraad verkregen te hebben;

"Dat deze noten door de Regeering zullen worden aangewend, ter afbetaling van 's lands achterstallige schulden, en het overige dezer noten op renten tegen 6 percent jaarlijks, en vooruit betaalbaar zullen worden gegeven aan personen, die dezelve onder eerste verband van vast eigendom voor dubbel het bedrag kunnen verzekeren;

"Dat voor het bedrag hetwelk door het Gouvernement wordt genomen, als waarborg worden gesteld al de Gouvernements gronden in Witzieshoek en andere gronden, zoo als de Raad later zal bepalen;

"Dat het bedrag door het Gouvernement genomen jaarlijks zal worden vernietigd tot een gelijk bedrag als door het Gouvernement in rente zal worden ontvangen;

"ZHEd. de Staatspresident wordt belast met de uitvoering van dit besluit en met de regeling van het uit te leenen bedrag, op die wijze, dat ieder district een

evenredig aandeel in de beleening zal genieten, en de inbetaling zoodanig geschieden dat de vernietiging van tien duizend pond sterling zooals boven bepaald, uit die inbetaling kan gevonden worden;

“ Dit besluit zal in werking treden van en na de publicatie van hetzelfde ;

“ Van alle vast eigendom waarop men eene beleening wenscht te verkrijgen, moeten de eigendomsbewijzen aan ZHEd. den Staatspresident worden ingezonden, vergezeld van eene waardering door een of meer beëdigde taxateurs naar genoegen van ZHEd. den Staatspresident.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Maart, 1865 :—“ De Raad besluit dat overeenkomstig het voorstel van de Directeuren der Bloemfonteinsche Bank, ZHEd. de Staatspresident, Gouvernementspapier zal doen vervaardigen tot een bedrag van £30,000 sterling in noten, niet te bovengaande £1 sterling elk ;

“ Dat deze noten geteekend zullen worden door ZHEd. den Staatspresident en den Thesaurier-Generaal ;

“ Dat deze noten een gedwongen koers zullen hebben voor tien jaren, en van dan af jaarlijks voor een bedrag van £6,000 zal vernietigd worden ; ;

“ Dat deze noten als een vast depositum zullen gedeponceerd worden in de Bloemfonteinsche Bank tegen 6 percent rente ;

“ Dat als waarborg voor de betaling dier noten de Gouvernements plaatsen en andere vaste eigendommen zullen verbonden zijn, en indien eenig deel daarvan zal verkocht worden, de opbrengst daarvan zal worden gedeponceerd als boven in de Bloemfonteinsche Bank, als een vast depositum ;

“ Dat ZHEd. de Staatspresident aan de Directeuren der Bloemfonteinsche Bank eene door ZHEd. geteekende lijst zal ter hand stellen, aanduidende de namen en de waarde der te verbinden eigendommen”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 11 Junij, 1866 :—“ De Volksraad besluit ZHEd. den Staatspresident te magtigen, om Gouvernements papier te doen vervaardigen ten bedrage van een honderd duizend pond sterling, in noten niet te bovengaande twintig pond sterling ieder ;

“ Dat deze noten geteekend zullen worden door ZHEd. den Staatspresident en den Thesaurier-Generaal ;

“ Dat deze noten een gedwongen koers zullen hebben van vijf jaren, waarna dezelve jaarlijks tot een bedrag van tien duizend ponden zullen worden vernietigd.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Junij, 1870 :—“ De Volksraad besluit dat het Raadsbesluit van 11 Junij, 1863, niet bedoelt te bepalen, dat het Gouvernements papier, waarvan de uitgifte ten bedrage van £100,000, toen is vastgesteld, na verloop 5 jaren geheel zal ophouden een gedwongen koers te hebben ; maar alleen dat het voor 5 jaren in omloop zal zijn, voor dat met de vernietiging van hetzelfde zal worden aangevangen ; en de Raad verklaart dat de gedwongen koers van het gezegde Gouvernementspapier moet voortduren, tot dat hetzelfde moet worden vernietigd, welke vernietiging de Raad gelust stiptelijk te zullen geschieden, op den in gezegd Raadsbesluit bepaalden tijd.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Mei, 1875 :—“ De Volksraad de memories van de ‘Cape of Good Hope Bank’ en van de ‘Oriental Bank Corporation’ gehoord hebbende, en overwegende dat er niet langer gronden bestaan om Bank-Intigtingen alhier tegen te gaan of te beletten, terwijl de noten van verscheidene vreemde Banken hier ter lande vrijen omloop hebben, en door de ingezetenen in betaling als anderzins worden aangenomen, besluit bij deze :

“ Het Raadsbesluit van 6 Maart, 1865, voor zoover dit betrekking heeft op de ‘Cape of Good Hope Bank’ en de ‘Oriental Bank’ te wijzigen als volgt, te weten :

“ Dat beide de genoemden Banken zich hier kunnen vestigen onder de navolgende voorwaarden :—

- (a). Dat de genoemde Banken hunne hoofdkantoren te Bloemfontein zullen vestigen, mits zich onderwerpende aan zoodanige wetten als alreeds bestaan, ten aanzien van locale Banken;
- (b). Dat de in omloop zijnde noten van gemelde Banken betaalbaar zullen zijn bij vertooning aan het Hoofdkantoor, of eenig Takkantoor binnen dezen Staat, zonder heffing van eenig percenten in mindering;
- (c). Dat de specie voorhanden nooit minder mag zijn dan een derde van het bedrag aan noten binnen dezen Staat in omloop gebragt;
- (d). Dat maandelijks staten zullen worden gepubliceerd in de *Gouvernements Courant* en andere plaatselijke bladen in dezen Staat uitgegeven, van de in omloop zijnde noten, specie in handen, en algemeene bezigheid zoo als dezelve geschiedt in de Kolonie van de Kaap de Goede Hoop;
- (e). Dat het Gouvernement zich het regt voorbehoudt, om naar vereischen, door het Uitvoerend Gezag geregelde inspectie te voeren over den toestand van genoemde Banken, en verder regulatiën van tijd tot tijd te vervaardigen ten einde de bezigheid door de Banken op een geregeld en veiligen voet te stellen.

“ De Raad besluit verder :

“ Dat van af 1 Januarij, 1876, de tegenwoordige licentie voor Banken zal worden afgeschaft en in de plaats daarvan op alle noten in den Vrijstaat uitgegeven door alle Banken eene belasting geheven zal worden van $1\frac{1}{2}$ percent per annum, ten behoeve van het Gouvernement, gegrond op de maandelijksche gemiddelde circulatie.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Mei, 1875 :—“ De Volksraad met het oog op termen van Raadsbesluit, dd. 10 Maart, 1865, verklaart dat de gedwongen koers van het daarbij uitgevaardigde Gouvernements papier moet verstaan worden voort te duren, tot dat hetzelfde geheel zal zijn vernietigd, overeenkomstig het gemeld besluit.”

ORDONNANTIE No. 19, 1877.

Ordonnantie over Geneeskundigen.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Geneeskundigen, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 19, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 12 Februarij, 1864 :—“ De Raad besluit dat in het vervolg geen genees- heel- of verloskundigen van Gouvernementswege zullen worden toegelaten tenzij zij een diploma kunnen vertoonen dat zij aan eene Europeesche hoogeschool hun examen als zoodanig hebben afgelegd of de bewijzen leveren, dat zij in de Kolonie de Kaap de Goede Hoop door het Gouvernement toegelaten zijn als zoodanig te practiseren.*

2.—Volksraadsbesluit, dd. 24 Februarij, 1866 :—“ De Raad besluit dat er districts doctoren kunnen worden aangesteld door ZHEd. den Staatspresident, tegen een salaris, niet te bovengaande £50 sterling per jaar.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1870 :—“ De Raad besluit het Raadsbesluit van 12 Februarij, 1864, uit te breiden door achter de woorden ‘ in de Kolonie van de Kaap de Goede Hoop ’ te voegen ‘ of in de Kolonie van Natal.’ ”

* Zie ook Arts. 3 en 4.

4.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1872:—“Dat in Raadsbesluit van 12 Februarij, 1864, het woord ‘Europeesche’ worde vervallen verklaard.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 4 Junij, 1872:—“De Raad besluit dat personen die niet geadmiteerd zijn als geneeskundigen alleen kunnen chargeren voor medicijnen, door hen geleverd ten dienste van het Gouvernement.”

ORDONNANTIE No. 20, 1877.

Ordonnantie over Veldcornetten en Vrederegters.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot de Veldcornetten en Vrederegters verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 20, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Februarij, 1856:—“Dat het jaarlijksche salaris voor de Veldcornetten zijn zal van af primo Mei aanstaande £15, en voor assistent Veldcornetten £10 sterling.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 3 Maart, 1864:—“De Raad besluit dat in het vervolg de steden en dorpen in den Vrijstaat geene Veldcornetten meer zullen hebben, aangezien dezelve niet vereischt worden.”

3.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Junij, 1870:—“De Raad is van oordeel dat Veldcornetten tot Raadsleden kunnen gekozen worden zonder verplicht te zijn voor hunne betrekking als Veldcornet te bedanken, aangezien er in de Constitutie geene bepaling voorkomt, waarbij het lidmaatschap van den Volksraad onverenigbaar wordt verklaard met de betrekking van Veldcornet, met wijziging en herroeping van vroegere besluiten, welke met deze in strijd mogten zijn.”

4.—Volksraadsbesluit, dd. 1 Junij, 1872:—“De Raad besluit dat het salaris van Veldcornetten in het vervolg per kwartaal zal moeten worden uitbetaald.”

5.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Mei, 1873:—“Dat de inwoners van dorpen waar Landdrosten gevestigd zijn, geen stemregt kunnen uitoefenen bij de kiezing van Veldcornetten voor de wijken.”

6.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1873:—“De Raad besluit het salaris van den Veldcornet te brengen op £25 per jaar.”

7.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Junij, 1873:—“Dat de bepalingen van Artikel 25 van Ordonnantie No. 3, 1859, betrekkelijk Veldcornetten, ook op Vrederegters zullen toepasselijk zijn, en dat Vrederegters van Gouvernementswege ook met de noodige schrijfbehoeften zullen worden voorzien.”

INSTRUCTIE VOOR DE VELDCORNETTEN VAN DEN ORANJEVRIJSTAAT.*

1.—De Veldcornetten moeten ieder in zijne wijk worden beschouwd als ondergeschikte magistraatspersonen, en behooren als zoodanig geëerbiedigd te worden.

2.—Zij dienen niet uit het oog te verliezen, dat zij als overheidspersoon de achting en toegenegenheid hunner burgers alleen kunnen verwerven door hen met bescheidenheid te behandelen, en een voorbeeld te geven van die pligten, welke zij van anderen vorderen.

3.—Zij moeten trachten alle geschillen onder de bewoners hunner wijken, waaruit processen of vijandschap kan ontstaan, te schikken of te bemiddelen ter vereeniging van partijen.

* Zie Art. 20, Ord. No. 1, 1866.

4.—De Veldcornetten moeten zich nimmer door gunst of afgunst, vriendschap of vijandschap, lief of leed, in hunne ambtsverrigtingen laten leiden, waardoor zij zich hunnen stand onwaardig en zelfs misdadig maken, om als meenedigen gestraft te worden.

5.—De Veldcornetten zijn gehouden te letten op de rust en goede orde in hunne omtrek, en niet te gedoogen dat dezelve door iemand der bewoners, wie hij ook zij, worde gestoord.

6.—Behalve de Algemeene Wetten, Proclamatie, Ordonnantien en andere Instructien van Gouvernementswege, ontvangen zij alle orders door den Landdrost of den Staatspresident.

7.—De Veldcornetten moeten alle gevangenen onder behoorlijke bewaring aan den naastvolgenden Veldcornet zenden, die gehouden is dezelve over te nemen, en op dezelfde wijze verder te doen bezorgen, en zulks tot dat zij ter bestemder plaatse zullen zijn aangekomen.

8.—De Veldcornetten geven van alle buitengewone gebeurtenissen, waaromtrent hierin niets is bepaald, kennis aan den Landdrost, en daar alle voorvallen niet kunnen worden voorzien, blijft het aan de voorzigtigheid van iederen Veldcornet aanbevolen, om, wanneer de tijd, welke tot het doen van rapport en ontvangen van orders niet kan verloopenen zonder wezenlijk nadeel voor de belangen des Lands, of eenige ingezetene, het kwaad dadelijk te stuiten, en des noods met geweld tegen te gaan, om terstond daarvan rapport te maken aan zijnen Landdrost.

9.—Ieder Veldcornet zorgt, dat de pakketten of brieven, welke aan het Gouvernement geadresseerd of door hetzelfde verzonden worden en in zijne handen komen, met den meesten spoed worden voortgezonden.

10.—Indien een Veldcornet zich buiten zijnen omtrek begeeft, zal hij de waarneming zijner functien aan een der bekwaamste bewoners zijner wijk moeten opdragen. En indien die afwezigheid langer dan 14 dagen duurt, zal hij daarvan aan den Landdrost moeten kennis geven, en den persoon moeten bekend stellen, die in zijne plaats zal ageeren.

11.—Alle assistent Veldcornetten, aangesteld onder de voorzieningen van den Landdrost, worden geautoriseerd en gerekwireerd alle zoodanige zaken en dingen te doen en te verrigten als tot de pligten van hun ambt behooren, en zij zullen, zoo lang als zij in betrekking blijven, gerechtigd zijn tot alle zoodanige voorregten, welke door de Veldcornetten genoten worden.

12.—De Veldcornetten en assistent Veldcornetten zullen, zoo lang zij in zoodanig ambt blijven, bevrijd zijn van de jaarlijksche recognitie hunner woonplaatsen.

13.—In alle gevallen van moord of misdaden, gepleegd door middel van geweld, zelfs in de gevallen waar deze misdaden bij waarschijnlijkheid bestaan, zal de Veldcornet of de assistent Veldcornet zich dadelijk naar de plaats moeten begeven waar die misdaad gepleegd is, en nauwkeurig alle sporen van geweld moeten onderzoeken, en trachten te ontdekken met welk werktuig de misdaad is gepleegd, en onderzoek doen naar alle omstandigheden, en vernemen welke personen eenige getuigenis aangaande de zaak kunnen geven, en van dat alles rapport aan den Landdrost moeten doen.

14.—Indien de gewonde of beleedigde persoon in leven is, wanneer de schouwing plaats heeft, zal de Veldcornet niet alleen onderzoek moeten doen naar den aard en de oorzaken der wonden en kwetsuren, maar mede moeten trachten van hen de bijzonderheden te vernemen van de zaak, en door wien hij gewond of gekwetst is. En in het geval het leven van zoodanig persoon in gevaar zal zijn, zal hij hem moeten waarschuwen, dat zulks het geval is, en trachten van hem te vernemen of hij bereid is voor den dood, en of het verhaal door hem gegeven,

is onder de vreeze des doods. En zoo mogelijk alle opgaven door zoodanig persoon gedaan, aangaande bijzonderheden zoo als bovenstaande, in geschrifte moeten opteekenen of doen opteekenen, en zoo mogelijk moeten doen onderteekenen door ten minste twee getuigen, die de opgave door zoodanig persoon hebben hooren doen.

15.—Ieder Veldcornet wordt gelast om elk, die eenige misdaad of inbreuk op de publieke rust in zijne tegenwoordigheid zal plegen, te arresteren, alsmede een ieder dien hij op goede gronden zal vermoeden te hebben gepleegd eenige moordschuldigen doodslag, verkrachting, diefstal, of aanranding met voornemen eenige misdaad te plegen, of waarin eene gevaarlijk e wond is toegebracht, enz.

16.—Het staat iederen Veldcornet vrij, die hierbij geautoriseerd en gelast is eenig persoon te arresteren, die men weet of vermoedt, dat eenige misdaad of overtreding heeft gepleegd; tot dat einde de deuren van ieder huis, waarin men weet of verondersteld, dat zoodanig persoon zich bevindt, open te breken en dezelve te doorzoeken, mits zoodanig Veldcornet of privaat persoon geenen toegang zal hebben kunnen bekomen, na dezelve overluide te hebben gevraagd, en kennis te hebben gegeven van het einde waarom hij in zoodanig huis verlangt te worden toegelaten.

17.—Een ieder mannelijk onderdaan tusschen de 16 en 60 jaren oud, die daartoe geroepen wordt, wordt hierdoor gerequireerd eenige speciale Magistraatspersoon, Veldcornet, Assistent Veldcornet of Constabel, te helpen in het ten uitvoer leggen hunner pligten.

18.—Alle Veldcornetten zullen, wanneer zij tot dat einde worden opgeroepen, alle hulp en bijstand moeten verleenen aan alle speciale Magistraatspersonen in het bedwingen van alle oproer, openbare orde en rustverstoring; en alle oproermakers en rustverstoorders in eenige gevangenis, binnen hunne respectieve jurisdictie, in hechtenis te stellen, om volgens de wetten te worden behandeld.

19.—Ieder Veldcornet en assistent Veldcornet is geautoriseerd en wordt mits dezen gelast den wagen of de voertuigen van elken handelaar te doorzoeken, welke zij verdacht houden vuurwapenen of ammunitie te bevatten, niet vermeld in het certificaat, dezelve in beslag te nemen en aan den Landdrost dadelijk kennis te geven en op te zenden.

20.—Alle Veldcornetten of provisioneele Veldcornetten worden mits dezen gelast op licenties van de handelwagens, die hunne wijken passeren, aan de keerzijde hunne namen te schrijven.

21.—Alle Veldcornetten zullen verplicht zijn de namen van alle dienstdoende burgers op te geven aan het kantoor van den Landdrost van hun district.

J. P. HOFFMAN, Fung. Staatspresidentsnt.

Bij order, J. GROENENDAL, Staatssecretaris.

Bloemfontein, 16 April, 1854.

ORDONNANTIE No. 21, 1877.

Ordonnantie over het Veroverd Grondgebied.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende op het Veroverd Grondgebied, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 21, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Februarij, 1866:—“De Volksraad bekrachtigt de aanhechting der veroverde Basuto gronden aan den Vrijstaat, bedoeld in de proclamatie van ZHEd. den Staatspresident, dd. 23 October, 1865, verschenen in de *Gouvernements Courant* van den 25sten October, 1865.

2.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Mei, 1869:—“Ten einde de behoorlijke uitvoering te verzekeren van het bepaalde in het slot van Artikel 39 van Ordonnantie No. 6, 1866, besluit de Volksraad:—

- (a). Alle blanke personen, die tusschen 8 Mei, 1865, en 3 April, 1866, op commando zijn geweest, en diensvolgens aanspraak hebben op een aandeel in de opbrengst van plaatsen in het Veroverde Grondgebied, zullen zich voor 1 Januarij, 1870, moeten aanmelden bij den Veldcornet, onder wien zij de commandodienst gedaan hebben, of indien deze door eenen anderen Veldcornet is vervangen, bij deszelfs opvolger, die thans de betrekking van Veldcornet bekleedt, behoudens het bepaalde in Artikel 2.
- (b). Alle blanke personen, die commandodienst gedaan hebben onder eenen provisie-Veldcornet van een dorp, zullen zich moeten aanmelden bij den Landdrost van het district waarin zoodanig dorp gelegen is.
- (c). Ieder die zich zal aanmelden bij eenen anderen ambtenaar dan den Veldcornet onder wien hij commandodienst gedaan heeft, moet bij de aanmelding, een certificaat overleggen van zoodanigen Veldcornet, waarin deze onder zijnen vroegeren ambtseed verklaart, dat de commandodienst werkelijk door den houder van het certificaat is verrigt.
- (d). De Landdrosten en Veldcornetten zullen behoorlijke lijsten maken van alle personen die zich bij hen hebben aangemeld, en de Veldcornetten zullen aan den voet derzelve onder hunnen ambtseed verklaren, dat de op de lijsten voorkomende personen, die geene certificaten hebben overgelegd, commandodienst hebben gedaan.
- (e). De Landdrosten en Veldcornetten zullen bij de voormelde lijsten afzonderlijke lijsten voegen van personen, die zich niet hebben aangemeld, maar van wie zij aan den voet dier lijsten op hunnen ambtseed verklaren, dat dezelve tusschen 8 Mei, 1865 en 3 April, 1866, op commando zijn geweest.
- (f). De Landdrosten en Veldcornetten zullen de door hen opgemaakte lijsten, met de daarbij behoorende certificaten zoo spoedig mogelijk aan den Gouvernements Secretaris inzenden.
- (g). Na ontyngst derzelve zal de Uitvoerende Raad het getal vaststellen der personen, die tot een aandeel in de opbrengst van plaatsen in het Veroverde Grondgebied gerechtigd zijn, en het bedrag, dat ieder hunner toekomt uit zoodanig gedeelte van die opbrengst, als ter beschikking van het Gouvernement zal zijn.
- (h). Zoodra aan het bepaalde in het vorige artikel zal zijn voldaan, zullen de lijsten aan de Landdrosten der verschillende districten worden opgezonden met de noodige gelden ter uitdeeling, en zal in de *Gouvernements Courant* worden bekend gemaakt, dat de uitbetaling derzelve door de Landdrosten zal geschieden.
- (i). Elk jaar zal, met betrekking tot de uitdeeling der gelden, welke het Gouvernement jaarlijks te zijner beschikking zal krijgen, op dezelfde wijze gehandeld worden als in het vorige artikel is bepaald, tot het geheele bedrag, bedoeld in het slot van Artikel 39 van Ordonnantie No 6, 1866, zal zijn ingekomen en verdeeld.

3.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Mei, 1870:—“De Raad besluit dat: 1. In den regel zal voor de eigenaren van niet uitgegevene erven in dorpen in het Veroverde Grondgebied, de persoonlijke bewoning als verplichtend blijven; 2dens. Dat echter de Staatspresident, met advies en consent van den Uitvoerenden Raad, de

magt zal hebben, om in buitengewone gevallen, of om bijzondere redenen een eigenaar van een om niet uitgegeven erf tijdelijk of voortdurend toe te staan, hetzelfde door eenen blanken plaatsvervanger te doen bewonen; 3dens. Dat op een dorp niet meer dan 100 erven om niet zullen uitgegeven worden, uitgezonderd wanneer er thans reeds meer dan 100 erven uitgegeven zijn, of er thans aanvraag voor meer dan 100 erven gedaan is; 4dens. Dat alle erven boven het getal bij het vorige artikel bedoeld, van tijd tot tijd zullen verkocht worden, wanneer zulks wenschelijk geacht wordt; 5dens. Dat op de te verkoopen erven de verpligting van occupatie niet zal rusten."

4.—Volksraadsbesluit, dd. 11 Mei, 1871 :—" De Raad besluit, dat de eigenaren van erveu op de dorpen in het Veroverd Grondgebied, voortaan het regt zullen hebben zoodanige erven, of in persoon of door eenen blanken plaatsvervanger te occuperen, en herroept mits deze zoodanig gedeelte van Ordonnantie No. 2, 1866, en ook het besluit van 9 Mei, 1870, dat in strijd is met dit besluit."

5.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1873 :—" De Raad besluit dat Heerenregten en Recognitiepenningen voor het Veroverd Grondgebied te Rouxville en Ladybrand zullen kunnen worden betaald op plaatsen in die districten respectievelijk gelegen."

6.—Volksraadsbesluit, dd. 18 Mei, 1875 :—" De Raad, met het oog op den langen tijd gegeven tot aanmelding van regten op Buitgelden, besluit dat geene uitbetaling van Buitgelden zal plaats hebben aan personen, die zich voor het eerst hebben aangemeld, als aanspraak hebbende op dat fonds sedert 1 Mei, 1874."

7.—Volksraadsbesluit, dd. 18 Mei, 1875 :—" De Raad besluit dat de aandelen der personen wier namen op de lijsten van gerechtigde burgers voorkomen die echter nog nooit zich tot betaling aangemeld hebben, en die in gebreke gebleven zijn om te voldoen aan de bepalingen van Raadsbesluit van 10 Mei, 1873, bij deze verbeurd verklaard worden."

ORDONNANTIE No. 22, 1877.

Ordonnantie over Schutmeesters.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Schutmeesters, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 22, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Junij, 1867 :—" De Raad draagt aan ZHEd. den Staatspresident op de noodige voorzieningen te maken dat de Schutmeesters, welke, nadat dit besluit kracht van wet zal hebben gekregen, zullen aangesteld worden, een borgtogt moeten stellen van £150."

2.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Junij, 1874 :—" De Raad besluit dat Schutmeesters in het vervolg gerechtigd zullen zijn tot 25 percent van de totale opbrengst der verkooping van vee na aftrek van alle kosten."

3.—Volksraadsbesluit, dd. 27 Mei, 1876 :—" De Schutmeesters, zoowel die van Municipale als Gouvernements Schuthokken, zullen verplicht zijn in ontvangst en in bewaring te nemen, eenig groot of klein vee, paarden, ezels of muilen, welke door den Landdrost van het district of Veldcornet of Vrederegter, namens en ten behoeve van het Gouvernement, aan hen tot dat einde worden gezonden, en zij zullen daarvoor dezelfde zorg, verantwoordelijkheid en verpligtingen hebben, als bij Ordonnantie No. 5, 1874, voorgeschreven, zonder daarvoor eenige kosten van welken aard ook te kunnen vragen."

ORDONNANTIE No. 23, 1877.

Ordonnantie over Vendu Licentien.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Vendu Licentien, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 23, 1877;—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 6 Junij, 1873:—“De Raad besluit dat voortaan alle *bonâ fide* Bazaarverkoopingen ten voordeele van Kerk, School en Zending gehouden mogen worden door de voorstanders der beoogde zaak zelve zonder de gewone Vendu Licentie en vrij van de verplichting om Vendu procenten op te brengen aan het Gouvernement.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 22 Junij, 1875:—“De Raad besluit dat voortaan alle *bonâ fide* Bazaarverkoopingen, ten voordeele van algemeene publieke doeleinden, gehouden mogen worden door de voorstanders der beoogde zaak zelve zonder de gewone Vendu Licentie, en vrij van de heffing van Vendu procenten door het Gouvernement.”

ORDONNANTIE No. 24, 1877.

Ordonnantie over Telegraaflijnen.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Telegraaflijnen, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 24, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 23 October, 1873:—“De Volksraad gezien hebbende de correspondentie en in overweging genomen hebbende het aanbod van de Regeering der Kaapkolonie tot het oprigten eener Telegraaflijn en daartoe behoorende gebouwen op hare kosten van Colesberg naar Klipdrift door een deel van dezen Staat, magtigt het Uitvoerend Gezag dat aanbod aan te nemen, eene overeenkomst daaromtrent te sluiten, echter onder voorbehoud:—

1. Dat de beambten zullen zijn onder de Civiele en Crimineele Jurisdicte van dezen Staat en zullen genieten de bescherming der wetten van dezen Staat.
2. Dat alleen op de dorpen Philippolis en Fauresmith en, des vereischt. Jacobsdal, stations zullen worden opgerigt en ten allen tijde aan, sluiting van andere Telegraaflijnen moeten veroorloofd worden.
- 3.—Dat die overeenkomst niet zal beschouwd worden inbreuk te maken op de regten van dezen Staat op zeker deel van het als Griqualand West geproclameerde gebied, thans in dispuut tusschen de Britsche Regeering en dezen Staat, en dat als, na gehoudene arbitrage, dat deel grondgebied nu in dispuut terug valt aan dezen Staat, de bepalingen deze overeenkomst ook zullen betrekking hebben op dat deel der lijn loopende over dat betwiste grondgebied.
4. Dat de Regeering der Kaapkolonie moge bepalen het tarief voor betaling der depechen overgeseind met gemeld Telegraaf.
5. Dat deze Regeering het regt zal hebben de gemelde Telegraaflijn en gebouwen tegen contante betaling voor koop prijs met 5 percent interest per jaar aan te koopen van de Regeering der Kaapkolonie, mits gevende drie maanden vooraf kennis van dat voornemen aan die Regeering.

6. Dat aan het Vrijstaatsche Gouvernement en de Vrijstaatsche bevolking ten opzichte der lijn dezelfde voorregten zullen verleend worden als aan het Kaapsch Koloniaal Gouvernement en Kaapsch Koloniale onderdanen."

2.—Volksraadsbesluit, dd. 7 Mei, 1874:—"De Raad magtigt ZHEd. den Staatspresident om toe te stemmen in de verlenging van tijd, voor kennisgeving van aankoop van de Telegraaflijn door den Oranjevrijstaat, zooals door ZExc. voorgesteld, namelijk tot twaalf maanden.

3.—"Dat het Uitvoerend Gezag worde gemagtigd om toe te stemmen dat bij eventueele koop van de telegraaflijn, dit Gouvernement die neme van Colesberg naar Klipdrift, zooals door den Gouverneur voorgesteld, en onder zoodanige voorwaarden als door ons Gouvernement mogt noodig bevonden worden.

4.—"Dat het Uitvoerend Gezag worde gemagtigd om toe te stemmen in de voorwaarden door ZExc. voorgesteld, betrekkelijk de preferentie te worden gegeven aan de boodschappen die per Telegraaflijn zullen worden gezonden."

5.—Volksraadsbesluit, dd. 14 Mei, 1875:—"De Raad besluit zoodra een of ander ligchaam of genootschap van voornemens zal zijn om een Telegraaflijn tusschen Fauresmith en Bloemfontein daar te stellen, en bij den Volksraad aanzoek doet om guarantee, deze zaak verder in overweging te nemen."

ORDONNANTIE No. 25, 1877.

Ordonnantie over Periodieke Hoven.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Periodieke Hoven, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 25, 1877:—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 31 Mei, 1876:—"De Raad besluit dat de Landdrost van Rouxville alle twee maanden een Gerechtshof te Wepener zal houden."

2.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1873:—"Dat het aan het Uitvoerend Gezag worde opgedragen om, indien noodig, te Reddersburg Periodieke Hoven van den Landdrost van Bloemfontein te bepalen."

3.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Junij, 1874:—"De Raad bepaalt dat er alle drie maanden Periodieke Hofzittingen zullen plaats hebben te Ficksburg, en draagt den Landdrost van Ladybrand op om hieraan gevolg te geven."

4.—Volksraadsbesluit, 8 Junij, 1875:—"De Raad bepaalt dat de Landdrost van Harrismith alle vier maanden Hofzittingen te Frankfort zal moeten houden."

5.—Volksraadsbesluit, dd. 8 Junij, 1875:—"De Raad beveelt den Landdrost van Kroonstad om alle vier maanden Hofzittingen te Heilbron te houden."

6.—Volksraadsbesluit, dd. 19 Junij, 1876:—"De Raad bepaalt dat de Landdrost van Fauresmith gelast worde om alle drie maanden een Periodiek Hof te houden te Edenburg."

ORDONNANTIE No. 26, 1877.

Ordonnantie over Dobbelarij.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Dobbelarij, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 26, 1877:—

Mei 1877 5-188

1.—Volksraadsbesluit, dd. 10 Junij, 1876 :—“ De Raad besluit dat geene dobbelarij of hazardspelen in d u Oranjevrijstaat zullen worden toegelaten onder verbeurte van eene boete van £20 sterling voor elke overtreding.”

ORDONNANTIE No. 27, 1877.

Ordonnantie over Krankzinnigen.

Nademaal 't noodig geacht werd dat de Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Krankzinnigen, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaalt als Ordonnantie No. 27, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 21 Junij, 1873 :—“ De Raad draagt ZHEd. den Staatspresident op de thans in den Staat verpleegd wordende Krankzinnigen te doen vervoeren naar Bloemfontein, en daar te doen verplegen, tot welk doel ZHEd. gemagtigd wordt, voorloopig een huis te Bloemfontein te huren, of een der Gouvernementsgebouwen aldaar, daartoe te bezigen.”

ORDONNANTIE No. 28, 1877.

Ordonnantie over Consuls.

Nademaal het noodig geacht werd dat de verschillende Volksraadsbesluiten betrekking hebbende tot Consuls, verzameld en gerangschikt worden in een Wetsontwerp; Zoo zij hierbij vastgesteld en bepaald als Ordonnantie No. 28, 1877 :—

1.—Volksraadsbesluit, dd. 16 Mei, 1873 :—“ De Raad besluit aan de Consuls van den Oranjevrijstaat, geplaatst bij de verschillende Regeeringen van andere Naties, het eere-burgerschap van dezen Staat op te dragen en hen als zoodanig gelijk te stellen met onze burgers met betrekking tot de betaling van extra recognitie op plaatsen door hen persoonlijk in eigendom in dezen Staat bezeten.”

2.—Volksraadsbesluit, dd. 9 Junij, 1875 :—“ Dat in de toekomst Consuls van vreemde Mogendheden in den Oranjevrijstaat door de Regeering erkend, van commandodienst bevrijd zullen zijn, en dat er geene directe belastingen bestaan, maar dat zij niet van licenties tot uitoefening van bepaalde beroepen bevrijd zullen worden.”

ORDONNANTIE No. 29, 1877.

Ordonnantie ter wijziging van Artikel 16 van Ordonnantie No. 4, 1876, genaamd “ Ordonnantie voor de Weeskamer.”

Aangezien het wenschelijk is Artikel 16 van Ordonnantie No. 4, 1876, aldus te veranderen, dat het jaarlijksch rapport van den Weesheer in de maand April zal worden ingeleverd en tot het einde van het finantieele jaar, eindigende met den 31sten Maart zal loopen; Zoo heeft de Volksraad besloten, gelijk hij doet bij deze, Artikel 16 van Ordonnantie No. 4, 1876, te herroepen, en in plaats daarvan het volgende vast te stellen als Artikel 16 van gezegde Ordonnantie :—

“ 16.—De Weesheer zal jaarlijks in de maand April, een schriftelijk rapport van zijne verrichtingen tot den 31sten van Maart van het vorige jaar, aan ZHEd.

den Staatspresident inzenden, welke op den eersten dag van de Mei zitting, door hem aan den Volksraad zal worden ingeleverd."

Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben dadelijk na publicatie.

Aldus vastgesteld op heden den 17den dag van Mei, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. RIJK DE VILLIERS,

Bloemfontein, 17 Mei, 1877.

Secretaris Volksraad.

ORDONNANTIE No. 30, 1877.

Ordonnantie over Generale Opmeting.

Nademaal bij besluit, dd. 17 Mei, 1876, de Volksraad besloten heeft eene generale opmeting van alle ongemetene plaatsen in den Staat te doen plaats hebben, en het noodzakelijk is de uitvoering van zoodanige opmeting te regelen; Zoo besluit de Volksraad, gelijk hij doet bij deze:—

1.—De Staatspresident zal bij proclamatie, zes maanden vooraf, den dag en datum van den aanvang van de generale opmeting bepalen, zoodra deze Ordonnantie door den Volksraad zal zijn goedgekeurd, en kracht van wet zal hebben.

2.—Alle eigenaren van ongemetene, zoowel als van gemetene plaatsen, zullen verplicht zijn de bakens hunner plaatsen op te rigten of te doen oprigten vóór den dag en datum bepaald bij de proclamatie in Artikel 1 vermeld, onder verbeurte bij nalatigheid van eene boete niet te bovengaande £5 voor elk baken.

3.—Eigenaren van ongemetene plaatsen, waarvan de bakens hun geheel en al onbekend zijn, zullen niet onderhevig zijn aan de boete in Artikel 2 vermeld.

4.—Ingeval er geschil zal bestaan tusschen de eigenaren van aan elkander grenzende plaatsen over eenig baken of bakens, zal elke eigenaar zijne bakens oprigten op zoodanige plekken als hij vermeent dat zij behooren te staan, doch welke bakens slechts voorloopig zullen zijn en niet als bewijs voor de juistheid daarvan zullen kunnen dienen.

5.—Eenig persoon zich schuldig makende aan het vernielen, afbreken of vervoeren van eenig baken, opgerigt volgens Artikels 2 en 4, zal verbeuren eene boete van £10.

6.—De Landdrost van ieder district zal bij kennisgeving in de *Gouvernements Courant*, zes weken vooraf, in elke wijk eene bijeenkomst van grondbezitters van die wijk bepalen, welke bijeenkomst zal moeten plaats hebben minstens eene maand voor den aanvang der generale opmeting.

7.—Op elke vergadering belegd volgens het voorgaand artikel, worden overeenkomstig Ordonnantie No. 1, 1856, zeven mannen gekozen die als leden van eene Commissie van Onderzoek van geschillen in landzaken voor die wijk voor den Landdrost zullen intzweren.

Alleen grondbezitters van die wijk zullen het regt van stemmen hebben.

8.—ZHEd. de Staatspresident zal de verschillende Gouvernements Landmeters, die aan de generale opmeting zullen werkzaam zijn, in geschrift daartoe aanstellen, en de Landmeter-Generaal zal hun zoodanige instructien geven, die hij tot bevordering van het werk mogt noodig oordeelen.

9.—De generale opmeting zal een aanvang nemen in twee of meer aan elkander gelegen veldkornetschappen, zullende elk veldkornetschap door een en dezelfde Landmeter worden opgemeten.

10.—De Landmeter-Generaal heeft het oppertoezicht over de opmeting, zal het werk controleeren, en de verschillende Gouvernements Landmeters zijn gehouden zijne bevelen daaromtrent na te komen.

11.—De Landmeter-Generaal zal toezien dat in den regel, twee aan elkander gelegen wijken niet door een en dezelfde Landmeter zullen worden opgemeten, tenzij de omstandigheden hem noodzaken daarvan af te wijken.

12.—De Landmeter-Generaal zal, zes weken voor dat eene wijk wordt opgemeten, in de *Gouvernements Courant* doen publiceeren den naam der wijk waar zoodanige opmeting zal beginnen, benevens den naam van den Landmeter met het werk belast. In het geval dat eigenaars van bewoonde of onbewoonde plaatsen niet tegenwoordig zijn, zal de Landmeter het regt hebben met het werk door te gaan, volgens aanwijzing van bureu en andere personen met de bakens bekend, in overeenstemming met de omschrijving en kaarten van de aangrenzende gronden.

13.—Ingeval van geschillen over bakens en lijnen tusschen eigenaren van aan elkander gelegene plaatsen, die men niet heeft kunnen slagen door schikking vereffend te krijgen, kunnen de betrokkene partijen een arbiter aan elke zijde benoemen, ten einde zoodanig geschil te doen beslechten, nadat eene behoorlijke Acte van Submissie in tegenwoordigheid van twee getuigen is onderteekend, zullende de vorm dier acte van submissie, door den Staatsprocureur opgesteld, door het Gouvernement gedrukt aan de verschillende Landmeters worden verschaft.

14.—Indien de arbiters volgens Artikel 13 benoemd, in hunne uitspraak omtrent het geschil hun in de Acte van Submissie opgedragen overeenkomen, zal zoodanige uitspraak bindend en finaal zijn voor de betrokkene partijen zonder in hooger beroep te kunnen komen.

15.—Ingeval de arbiters door partijen benoemd niet in hunne uitspraak mogen overeenkomen, zal de persoon, benoemd in de Acte van Submissie als eindbeslissers, finale uitspraak geven, waarvan geen appel zal zijn.

16.—In geval partijen in geschil over bakens en lijnen niet overeen kunnen komen om de bestaande geschillen door arbitrage te doen beslechten, zullen zij verplicht zijn den Landmeter daarvan onverwijld kennis te geven, waarop de Landmeter in overleg met de betrokkene partijen eenen dag zal bepalen, op welke de Commissie van Onderzoek volgens Artikel 7 gekozen, en de partijen met hunne getuigen, documenten en bewijsstukken zullen moeten bijeenkomen, ten einde de zaak aldaar te onderzoeken en daaromtrent uitspraak te geven.

17.—Bij ontvangst der kennisgeving bedoeld in Artikel 16, zal de Landmeter aan de partijen in dispuut de namen der zeven Commissie leden voor de wijk gekozen mededeelen. Ieder der partijen in dispuut zal het regt hebben daarop dadelijk bij den Landmeter te objecteeren tegen twee der zeven Commissieleden, welke objectien zonder redenen op te geven gedaan, door den Landmeter moeten worden aangenomen. Indien tegen minder dan vier leden der Commissie geobjecteerd wordt, geschiedt de keuze der drie over te blijven Commissieleden, bij loting door den Landmeter in tegenwoordigheid der partijen.

18.—Elk der partijen in dispuut zal bij de kennisgeving bedoeld in Artikel 16, tevens aan den Landmeter opgeven de namen en woonplaatsen der getuigen, die hij van zijne zijde wenscht gedagvaard te hebben.

19.—De Landmeter zal van den dag tot onderzoek bepaald en van de vereischt wordende getuigen, zonder verzuim kennis geven aan den Landdrost van het district, alsmede van de namen der drie personen die de Commissie zullen uitmaken.

20.—De Landdrost zal alsdan die drie personen, op de wijze zooals voor Jurymannen bepaald, doen kennisgeven op den bepaalden dag en plaats tegenwoordig te zijn, welke personen, tenzij door wettige redenen verhinderd, op den dag en de plaats hun opgegeven zullen moeten tegenwoordig zijn.

21.—Zoodra de Commissie van drie leden in elk geval, aldus zal zijn geconstitueerd, zal zij uit haar midden eenen Voorzitter benoemen, welke Voorzitter even als een Vrederechter de magt zal hebben om getuigen op de zaak in geschil betrekking hebbende onder eede te examineren, en zal verder handelen overeenkomstig de bestaande instructien voor Landcommissies.

22.—De Commissie van drie leden aldus vergaderd, ondersteund door den Landmeter vermeld, zal, in tegenwoordigheid der belanghebbende partijen in geschil, onderzoeken alle bewijsstukken, acten en documenten door gemelde partijen ingeleverd, alsmede getuigen daaromtrent onder eede hooren, partijen gelegenheid geven, hetzij in persoon of door middel van eenen Procureur of Agent, om hunne belangen voor te brengen en te bewijzen, en de bakens in geschil in persoon bezichtigen en inspecteeren, ten einde eene gegronde en rechtvaardige uitspraak te kunnen geven.

23.—Na gedaan onderzoek zal de Commissie uitspraak geven, en betrokkene partijen zullen het recht hebben daartegen volgens den gewonen loop des rechts in hooger beroep te komen.

24.—Na de uitspraak ^{van het Geregts-hof} der Commissie zal, indien er geen appel is aangetekend, de Landmeter de plaats dienovereenkomstig opmeten, en zal minstens alle drie maanden de kaarten der plaatsen door hem opgemeten met het generale plan daarvan naar den Landmeter-Generaal ter publicatie inzenden.

25.—Personen appelleerende tegen de uitspraak der Commissie van Onderzoek, zullen verplicht zijn zoodanig appel ter beslissing voor het eerstvolgend Rondgaand Geregts-hof te brengen, mits de zitting van zoodanig Geregts-hof niet plaats heeft binnen drie maanden na zoodanig appel.

26.—Britsche landcertificaat- en andere plaatsen die nog ongeinspecteerd zijn, zullen niet grooter mogen gemeten worden dan ten hoogsten 6,000 morgen.

27.—Zoodanige plaatsen waarvan slechts eenige bakens niet opgemaakt zullen zijn tijdens de generale opmeting, wegens de redenen vermeld in Artikel 3, zullen door den Landmeter gemeten worden, nadat hij de ontbrekende bakens zal hebben opgezocht en aangewezen volgens de omschrijving, schets of Landmeterskaart, welke bakens dan door de eigenaren moeten worden opgemaakt volgens wet.

28.—In gevallen waar verscheidene plaatsen aan elkander gelegen zijnde, waarvan alle of meest alle bakens onopgemaakt en onbekend zijn, of waarvan zoo weinige bakens bekend zijn dat het onmogelijk wordt om de ontbrekende behoorlijk te kunnen vinden, zal de Landmeter zoodanig blok plaatsen in zijn geheel opmeten, tot aan de omliggende plaatsen waarvan de bakens bekend zijn, en het getal morgen van het geheele blok berekend hebbende, zal hij het verschil tusschen dat getal gemetene morgen en het getal morgen dat verkregen wordt door de som van de verschillende inhouden der inspectie rapporten of schetsen, gelijkelijk verdeelen onder de plaatsen die in zoodanig blok gelegen zijn.

29.—Na de berekening in Artikel 28 bewerkstelligd te hebben, zal de Landmeter de plaatsen in dat blok gelegen behoorlijk uitzetten, overeenkomstig de volgens datzelfde Artikel gevondene grootte, en de bakens oprigten of doen oprigten op gezamentlijke kosten van de eigenaren, indien die niet tegenwoordig zijn.

30.—Ingeval de eigenaar van eene vroeger gemetene plaats bevindt dat zijne plaats foutief is gemeten, kan hij dezelve door den Landmeter, in zijne wijk

werkzaam zijnde, laten hermeten, en de kaart ten Landmeter-Generaal's kantoor inzenden, waarop de Staatspresident zonder uitspraak van eenig Geregts-hof den ouden grondbrief en kaart kan vernietigen en eenen nieuwen grondbrief overeenkomstig de verbeterde opmeting uitreiken, mits zoodanige kaart op nieuw zal zijn gepubliceerd en daartegen niet is geprotesteerd, en mits de Landmeter-Generaal bevindt dat de oudere opmeting werkelijk verkeerd is.

31.—Getuigen door de Commissie van Onderzoek of partijen geëischt en benoodigd, moeten gedagvaard worden overeenkomstig Raadsbesluit van 4 December, 1858.

32.—De leden der Commissie van Onderzoek zullen voor hunne werkzaamheden genieten eene belooning van £1 per dag voor elk lid, en de Landmeter zal verplicht zijn bij de Commissie als Secretaris te ageren tegen betaling van £2 per dag, door de verlezende partij te worden betaald.

33.—De Gouvernements Landmeters zullen als belooning ontvangen, bij inlevering van hunne kaarten en generale plannen, na goedkeuring van dezelve £5 per 1,000 morgen, £1 voor elke kaart in duplo, en 5s. (vijf shillings) voor iedere plaats op elk volledig generaal plan.

34.—Voor het meten van plaatsen vallende onder de bepalingen van Artikels 28 en 29, zullen de Gouvernements Landmeters eene remuneratie genieten van £7 10s. per 1,000 morgen.

35.—De remuneratie voor de Landmeters in Artikel 33 vermeld, wordt door het Gouvernement voor onvermogenen (volgens certificaat van den Veldcornet der wijk) voorgeschoten, en de eigenaren der plaatsen voor wie zoodanige voorschotten zullen zijn betaald geworden, moeten binnen den tijd van zes maanden na de teekening van kaart en grondbrief het voorgeschoten bedrag aan den Landdrost van het district betalen van welke teekening de Landmeter-Generaal, volgens Artikel 4, Ordonnantie No. 6, 1876, kennis geeft.

36.—Personen die zoodanig certificaat van den Veldcornet, als in Artikel 35 vermeld, niet zullen produceren, zullen de voorgeschotene penningen, voor de opmeting hunner plaatsen moeten betalen eene maand nadat de kaart ter uitreiking zal zijn beschikbaar gesteld, in gebreke waarvan zij zes percent renten op zoodanige voorschottten zullen moeten betalen, doch in geen geval zal zoodanig voorschot voor langer dan 12 maanden door het Gouvernement gegeven worden.

37.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben, van af 1 October, 1877.

Aldus vastgesteld op heden den 9den Julij, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS,
Secretaris Volksraad.

ORDONNANTIE No. 31, 1877.

Ordonnantie, regelende het Postwezen in den Oranjevrijstaat.

Nademaal het noodig wordt geacht de thans bestaande Regulatien betrekkelijk het Postwezen binnen den Staat te herzien, zoo wordt bij deze door den Volksraad bepaald en vastgesteld als volgt:—

I.—ALGEMEENE BEPALINGEN.

1.—Het Gouvernement van den Oranjevrijstaat belast zich uitsluitend met het vervoer der Posten, en zulks is aan elk ander verboden.

2.—Geen Postcontractant of diens Postrijder, zal brieven, couranten, boeken, enz., mogen medenemen, welke hem niet door den Postmeester zijn overhandigd, op eene boete van £1 voor elke overtreding.

II.—POSTMEESTER-GENERAAL.

3.—Het algemeen en bijzonder bestuur van het Postwezen door den geheelen Staat, wordt voortdurend opgedragen aan eenen Postmeester-Generaal, die te Bloemfontein gevestigd moet zijn. Hij heeft het toezigt over alle Postbeambten en Postkantoren door den geheelen Staat; bepaalt, met goedkeuring van ZHEd. den Staatspresident, de dagen en uren van vertrek en aankomst der verschillende Posten; zorgt voor het ten behoorlijken tijde aanvragen voor tenders voor het Postvervoer in de *Gouvernements Courant* en het contracteren, nadat eene of andere tender door den Staatspresident is aangenomen. Hij regelt de administratie van het Postwezen, en de Postmeesters en andere Ambtenaren zijn in verband met het Postwezen, gehouden zich overeenkomstig zijne voorschriften te gedragen.

4.—De Postmeester-Generaal houdt correspondentie met de Postmeesters-Generaal der naburige Staten.

5.—Zulks noodig achtende, zal hij aan ZHEd. den Staatspresident voorstellen doen tot het vestigen van Hulppost- of Postagentskantoren, en voor andere aangelegenheden ter verbetering van het Postwezen, in overeenstemming met de belangen en wenschen van het publiek.

6.—De Postmeester-Generaal is verplicht, jaarlijks voor den 1sten Mei, aan ZHEd. den Staatspresident een verslag in te leveren omtrent den toestand van het Postwezen, gedurende het afgeopen dienstjaar, en daarbij zulke voorstellen te doen, welke hij in het belang van het publiek mogt wenschelijk achten.

7.—De Postmeester-Generaal heeft ten allen tijde toegang tot alle Postkantoren, en kan vorderen dat hem door de Postbeambten hunne boeken of andere documenten worden voorgelegd of toegezonden.

8.—Hij beslist in voorkomende verschillen betrekkelijk het Postwezen binnen den Staat, tegen welke beslissing partijen bij ZHEd. den Staatspresident in beroep kunnen komen.

9.—Hij zal bij het vernemen dat aangeteekende brieven of andere zaken, aan de post toevertrouwd, verloren zijn geraakt, een streng onderzoek instellen, en bij ontdekking van kwade trouw, daarvan dadelijk berigt geven aan den bevoegden ambtenaar.

10.—De bij Artikel 28 bedoelde op de Postkantoren gedurende zes maanden onafgehaald gelegen hebbende brieven, zullen door den Postmeester-Generaal worden geopend, en geene waarde beyattende, noch iets belangrijks inhoudende, en niet van het buitenland afkomstig zijnde, worden verbrand.

Brieven van het buitenland afkomstig zullen naar de Postmeesters-Generaal van de naburige Staten worden teruggezonden, zoo mede brieven van andere werelddelen naar den Postmeester-Generaal van de Kaapkolonie.

Brieven wier inhoud naar het oordeel van den Postmeester-Generaal belangrijk is, of waarin bewijzen of andere documenten worden gevonden, zullen door hem worden teruggezonden naar de Postkantoren van waar dezelve afkomstig zijn.

Geldelijke of andere waarde in brieven gevonden wordende, zullen deze door den Postmeester-Generaal aan de afzenders worden teruggezonden, of ten kantore van den Thesaurier-Generaal, in 's lands kas worden gedeponceerd, tot de wettige eigenaars daarvoor aanzoek doen bij gemelden ambtenaar, na daartoe door den Postmeester-Generaal in de *Gouvernements Courant* te zijn opgeroepen.

III.—POSTMEESTERS.

11.—In de stad Bloemfontein zal het Postkantoor door een afzonderlijken Postmeester en assistenten worden waargenomen. In de overige hoofdplaatsen der districten, zullen de Landdrostklerken vooreerst, totdat daarin nadere voorziening zal zijn gemaakt, belast blijven met de functie van Postmeester. De Postkantoren buiten de hoofdplaats der districten, zullen door afzonderlijk benoemde Postmeesters worden geadmistriseerd, aan wie eene billijke belooning zal worden toegekend, voor het geval dat zij geen gesalarieerde ambtenaren zijn.

12.—Jaarlijks met de eerste post na den 31sten Maart, zal door hen aan den Postmeester-Generaal worden ingezonden een jaarstaat, aanwijzende het getal brieven, couranten, enz., door hen gedurende het afgelopen dienstjaar ontvangen en verzonden, met bijvoeging van een verslag betreffelijk het Postwezen, voor zoover hun kantoor betreft, en opgave van redenen, waarom meerder of minder vervoer heeft plaats gevonden, en van hetgeen, volgens hun oordeel, bij het Postwezen zou kunnen worden verbeterd.

13.—De Postmeesters zullen vóór het aanvaarden hunner betrekking een borgtogt moeten stellen, £200 sterling niet te bovengaande.

14.—De Postmeesters zijn verplicht alle bepalingen in deze Ordonnantie omschreven, zoover dezelve op hen van toepassing zijn, stiptelijk na te komen, en ten aanzien hunner administratie als anderszins, zich te gedragen overeenkomstig de voorschriften van den Postmeester-Generaal, en zullen voor elk pligtverzuim worden gestraft, met eene boete, £5 sterling niet te bovengaande.

IV.—POSTKANTOREN.

15.—Op de hoofdplaats van elk district, alsmede op zoodanige andere plaatsen als door den Postmeester-Generaal, met goedkeuring van ZHÉd. den Staats-president, wordt bepaald, zal een Postkantoor zijn, hetwelk op elken dag, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, wanneer laatstbedoelden niet op eenen postdag vallen, geopend zal zijn van 's morgens negen tot 's namiddags drie ure; behoudens sluitingen van het kantoor, voor het opmaken of sorteren van posten, hierna vermeld.

16.—Op Zon- en Feestdagen zal, na aankomst eener post, het Postkantoor gedurende een uur worden geopend voor uitgifte van brieven, enz., met dien verstande echter, dat indien de post na 9 ure des avonds aankomt, dezelve den volgende morgen ten 7 ure zal worden uitgegeven.

17.—Zoodra eene post zal zijn ingekomen, zal ook op Zon- en Feestdagen het kantoor worden gesloten tot sortering der posten, en wanneer alles tot afgifte in gereedheid is, zal daarvan door het luiden der klok aan het publiek worden kennis gegeven, mits de post voor 9 ure des avonds aankome.

18.—Ingeval eene post des morgens voor zeven ure moet vertrekken, zal het Postkantoor voor die post den vorigen avond te zeven uren worden gesloten. In andere gevallen, zullen de Postkantoren een uur voor het vertrek der post, voor het opmaken sluiten; doch zal de Postmeester-Generaal het regt hebben, in bijzondere gevallen, de tijd der bedoelde sluiting te verlengen. Brieven, enz., voor de post bestemd en gedurende de sluiting van het Postkantoor in de brievenbus geworpen, zullen met de volgende post worden verzonden, en gemerkt met de woorden "Te laat."

19.—Alle brieven, couranten, enz., zullen bij het ledigen der brievenbus en het opmaken der post, worden gestempeld met den datum van verzending en de postzegels onbruikbaar gemaakt.

De van elders met de post aangebragt wordende brieven, enz., zullen worden gestempeld met den datum der aankomst.

20.—Na het ligten der brievenbussen, zullen de Postmeesters dadelijk overgaan om alle brieven, couranten, enz., volgens hunne bijzondere adressen, voor elk Postkantoor afzonderlijk, in pakketten te doen en na behoorlijke verzegeling, aan de Postmeesters van de onderscheidene bestemmingsplaatsen toe te zenden.

21.—De Postmeesters zijn verplicht van alle brieven, couranten, enz., in elk pakket gesloten, eene postlijst volgens vastgesteld model, in duplo op te maken, daarvan eene in het te verzenden pakket te sluiten, en de andere op hunne kantoren te bewaren.

22.—De Postmeesters zullen bij het openen der aan hen geadresseerde brieven, pakketten, vergelijken of alles in het pakket aanwezig is wat op de bijgevoegde lijst staat vermeld, en bij niet in order bevinding, den Postmeester door wien het pakket is afgezonden, met de eerstvolgende post daarvan kennis geven, met verzoek de noodige inlichting te geven.

23.—Ingeval op de postlijst een of meer aangeteekende brieven staan vermeld, welke in het pakket niet te vinden zijn, zal de Postmeester, behalve de kennisgeving in het voorgaand artikel bedoeld, zulks dadelijk rapporteren aan den Postmeester-Generaal, met bijvoeging eener beëdigde verklaring.

24.—De Postmeesters zullen op de postlijsten melding maken der brieven, couranten, boeken, pakketten, enz., in hunne verschillende soorten verdeeld, en van het bedrag dat nog moet worden betaald, wegens brieven, couranten, boeken, pakketten, enz., afgezonden door Postkantoren buiten den Staat.

25.—De Postmeesters zijn verplicht alle pakketten als bedoeld bij Artikel 20 met de adressen te vermelden op de postlijst van het naaste Postkantoor, waarheen zoodanige pakketten tot verder vervoer gezonden worden.

26.—De Postmeesters zullen bij het einde van elke maand, de door hen gedurende de maand ontvangene Postzegelgelden, als melde boeten op buitenlandsche brieven, enz., verantwoorden en storten in handen van den Landdrost van hun district, met overlegging van de vereischte specificatien, vermeldende de geldsbedragen, ontvangen, verkochte en overgebleven postzegels, enz.

27.—De Postmeesters zijn verplicht op 1 Januarij, 1 April, 1 Julij, en 1 October van elk jaar, aan den Postmeester-Generaal in te zenden eene lijst van brieven, enz., met duidelijke omschrijving der adressen, welke ten hunnen kantore onafgehaald zijn, opdat die lijst dadelijk na ontvangst, in de *Gouvernements Courant* zal worden geplaatst.

28.—Alle brieven welke zes maanden onafgehaald op de Postkantoren zijn blijven liggen, zullen door de Postmeesters aan den Postmeester-Generaal worden opgezonden, met eene verklaring dat deze onafgehaalde brieven minstens tweemaal in de *Gouvernements Courant* zijn gepubliceerd geweest.

29.—De administratie der Postkantoren zal moeten worden gehouden volgens door den Postmeester-Generaal gegevene of verder te geven instructien, en de kantoren zullen van tijd tot tijd door den Postmeester-Generaal worden geïnspecteerd, ten einde deze zich overtuige, dat volgens zijne instructien wordt gehandeld.

V.—BRIEFENPOST.

30.—De uitreiking van onaangeteekende brieven, met de vereischte zegels belegd, geschiedt alleen aan den persoon aan wien het adres is gericht, of aan iemand van eene behoorlijke volmagt voorzien—of ook aan een derde persoon, als eerlijk en vertrouwd bij den Postmeester bekend staande.

31.—Bij onbekendheid van den persoon aan wien een brief is gerigt, kan de Postmeester vorderen, dat hij eerst bewijze de bedoelde persoon te zijn.

Personen die eenen door hen op de post bezorgden brief, voor de verzending terug vorderen, zijn verplicht te bewijzen, dat de brief van hen afkomstig is. Dit bewijs kan bestaan in de overlegging van een volledig afschrift van het opschrift des briefs, door dezelve hand geschreven, en vergezeld van een afdruk van het zegel waarmede, of van eene opgave omtrent de wijze waarop de brief is gesloten, ten einde het eene met het andere te kunnen vergelijken.

Indien na die vergelijking eenige onzekerheid overblijft, zal de Postmeester den brief in hunne tegenwoordigheid openen, om zich van de naamteekening van den schrijver te vergewissen.

32.—Brieven, couranten, enz., welke niet of niet voldoende met de vereischte postzegels zijn belegd, zullen met het dubbele van het gewone postgeld worden beboet in het bedrag op het adres aangeteekend, en gestempeld moeten worden: "onvoldoend gezegeld." Dit dubbele postgeld zal bij de uitgifte van den brief, door de geadresseerde moeten worden betaald. Ingeval van weigering, zal de brief worden teruggezonden naar het kantoor van waar dezelve afkomstig was, om later, indien van een binnenlandsch kantoor afkomstig, onder het opschrift: "Beboette en geweigerde brieven," tevens gepubliceerd en op dezelfde wijze behandeld te worden als in Artikel 10 voorschreven.

33.—Brieven van welke aanteekening wordt verlangd kunnen dagelijks, met uitzondering van Zou- en Feestdagen, tot twee uren voor de sluiting van het Postkantoor voor het opmaken van posten, ter registratie worden aangeboden, mits zulks binnen de bepaalde kantooruren geschiede.

De Postmeester zal den brief dadelijk in het daarvoor bestemd register registreeren en nummeren, met vermelding der namen van den adressant en geadresseerden, bestemmingplaats, datum van ontvangst en datum van verzending.

Na kwitantie van ontvangst aan den afzender te hebben uitgereikt, zal de Postmeester den geregistreerden brief wikkelen in de daarvoor bestemde gekleurde kwitantievormen in triplo, en daarop schrijven het adres, nummer van registratie, enz.

De Postmeester die een geregistreerden brief van elders ontvangt, zal denzelfden onmiddellijk registreeren in het register van ontvangene geregistreerde brieven, vermeldende het nummer der oorspronkelijke registratie, datum van ontvangst, aan wien geadresseerd, enz. Vervolgens zal hij een der triplo kwitantien, na invulling en onderteekening, per keerende post terugzenden naar het Postkantoor van waar de brief is afgezonden, tot bewijs dat de geregistreerde brief op het bestemde kantoor is aangekomen.

De geregistreerde brief mag aan niemand worden afgegeven dan aan den geadresseerde zelyen—of aan iemand anders, voorzien van eene behoorlijke volmagt, welke door den Postmeester naauwkeurig zal worden bewaard. Belanghebbenden kunnen ten Postkantore, volgens een te geven model, eene volmagt deponeren, waarbij zij magtiging verleenen aan eenig persoon, om de aan hen geadresseerde en geregistreerde brieven te ontvangen, en daarvoor kwitantie te teekenen.

Bij uitreiking van den brief, zal de Postmeester de twee overige kwitantien invullen en door den ontvanger doen onderteekenen; van welke door hem eene ten zijnen kantore zal worden bewaard, en de andere met de eerste post teruggezonden naar het Postkantoor, alwaar de brief was geregistreerd.

Geen brief wordt aangeteekend die niet aan alle zijden is gesloten in dier-voege, dat het onmogelijk is dezelve te openen of op eenige wijze er iets uit te ligten, zonder den omslag te scheuren, of het zegel of een der zegels waarmede de brief uitwendig en zichtbaar vergezeld is, te verbreken of te scheuren.

De Postmeesters zullen de grootste zorg dragen voor de naauwkeurige behandeling en veilige bewaring van geregistreeerde brieven.

VI.—COURANTENPOST.

34.—Als couranten of nieuwsbladen, worden beschouwd alle dag-, week- en maandbladen, welke op regelde tijden verschijnen.

Bijvoegsels bij de couranten behoorende en met dezelve verzonden, worden niet geacht afzonderlijke couranten te zijn.

Bij afzonderlijke verzending worden de bijvoegsels als afzonderlijke couranten aangemerkt.

De bedoelde bladen mogen niet in enveloppes worden verzonden, maar moeten slechts door een reep papier zijn omgeven, waarop het adres is geschreven of gedrukt, de beide einden moeten open zijn, opdat het onderzoek naar den inhoud mogelijk zij.

VII.—BOEKPOST.

35.—Met de Boekpost mogen worden verzonden: Boeken en alle andere gedrukte werken, gebonden of niet gebonden.

Behalve alle soorten van gedrukte, gegraveerde of gelithographeerde artikels, alsmede Landmeterskaarten, mogen ook wettelijke en handelsdocumenten en geschreven muziek als Boekpost worden verzonden.

Druk- en muziekproeven mogen met de pen verbeterd zijn en manuscripten daaraan gehecht.

Circulaires, enz., mogen de handteekening dragen van den zender, en zijn handel of beroep, woonplaats en datum in geschrift vermelden.

Een boek mag eene geschrevene opdracht of grootte bevatten, en op gedrukte of gelithographeerde prijscouranten, marktberigten, enz., mogen de prijzen geschreven zijn.

Een en ander moet zijn ingepakt onder reepen papier, welke niet meer dan de helft van het pakket bedekken, opdat de inhoud kan worden onderzocht.

De pakketten mogen geen grooteren omvang hebben dan uiterlijk 18 duim lengte, 1 voet breedte en 1 voet hoogte.

Het gewigt mag geen vijf Engelsche ponden te bovengaan.

VIII.—BRIEVENBUSSEN.

36.—Alle Postkantoren zullen moeten zijn voorzien van brievenbussen.

37.—Alle brieven, couranten, boeken, enz., met uitzondering van dienstbrieven, dienstpapieren of pakketten, moeten met de vereischte postzegels, als betaling van postgeld belegd, in de brievenbussen worden geworpen en worden niet op het Postkantoor aangenomen.

38.—Brieven, pakketten, couranten of boeken, te groot van omvang om in de bus te worden gestoken, kunnen op het Postkantoor worden afgegeven.

IX.—POSTZEGELS.

39.—De Postzegels worden door de zorg van den Thesaurier-Generaal op alle Postkantoren voor een ieder verkrijgbaar gesteld, tegen betaling van niet meer dan de daarop uitgedrukte waarde.

40.—Voortaan zullen er zes soorten van postzegels zijn, namelijk: Van vijf shillings; een shilling; zes pence; vier pence; drie pence en een penny.

41.—Elke soort van die zegels wordt in eene verschillende kleur afgedrukt, gelijk door ZHEd. den Staatspresident zal worden bepaald.

42.—De Postzegels dienen tot vooruitbetaling van het op de brieven, couranten, boeken en pakketten aan den Staat verschuldigde postgeld.

43.—De Postzegels worden vastgehecht op het adres der brieven, couranten, enz.

44.—Er kunnen meer dan een postzegel van dezelfde of van verschillende soorten op dezelfde brieven, couranten, enz., worden geplaatst tot afpassing van het verschuldigde porto.

45.—Ieder postzegel kan slechts eenmaal dienen. De gebezigde postzegels worden op het kantoor van afzending tot herkenning overgestempeld en onbruikbaar gemaakt op de wijze als door den Postmeester-Generaal bepaald of nader te bepalen.

46.—Brieven, couranten, enz., voorzien van postzegels, die reeds eenmaal hebben gediend, worden beschouwd als niet betaald te zijn en als zoodanig behandeld.

47.—Indien het uitwendig aanzien van de aldus voor de tweede maal gebruikte zegels, het vermoeden doet ontstaan van eene volbragte poging om den daarop afgedrukten stempel weg te nemen, of van eenigen toeleg om op eene andere wijze een misdadig gebruik van echte zegels te maken, wordt daaromtrent gehandeld volgens de bepaling van Artikel 49 hierna vermeld.

48.—De geldswaarde van het postzegel of van de postzegels, mag niet minder zijn dan het bedrag van het verschuldigde postgeld.

49.—Brieven, couranten, enz., voorzien van nagemaakte of vervalschte postzegels, of ook van echte postzegels, welke uiterlijk aanzien het vermoeden doet ontstaan, dat daarvan een misdadig gebruik is gemaakt, worden aangehouden en gesteld in handen der ambtenaren bij de wet belast met het opsporen en vervolgen van misdrijven.

X.—POSTGELDEN.

50.—Het postgeld voor brieven, couranten en boekpost is verschuldigd in evenredigheid van het gewigt, te weten :—

Brievenpost.

Voor iederen brief van niet meer dan een half ons gewigt	£0	0	4
Boven een half ons en niet meer dan een ons	0	0	8
Voor ieder verder half ons of minder gedeelte van een half ons eene verdere som van	0	0	4
Voor eenen brief geadresseerd aan eenig persoon wonende binnen het district waarin het Postkantoor gelegen is	0	0	1
Voor registratie van eenen brief	0	1	0

Courantenpost.

Voor couranten, nieuwsbladen, enz., als omschreven bij Artikel 34	...	0	0	1
---	-----	---	---	---

Boekpost.

Voor boeken en alle andere gedrukte werken of monster pakketten, enz., niet meer dan twee onsen gewigt	0	0	1
Voor elk twee onsen daarboven of gedeelte daarvan	0	0	1

XI.—VREIJDOMMEN.

51.—Alle Gouvernements ambtenaren zijn gerechtigd hunne dienstbrieven post vrij te verzenden, behoudens de volgende uitzonderingen :—

- (a). Alle Transportacten en Acten van Schepenkenis, voor de verschillende Landdrosten gepasseerd, en per post door hen opgezonden wordende aan den Registrateur van Acten ter registratie, zullen onderworpen zijn aan een postgeld van twee shillings en zesence sterling; zullende die som voor heen en terugzending zijn, en door belanghebbende partijen bij betaling der onkosten van Transport of Schepenkenis, aan de Landdrosten vooruit worden betaald.
- (b). Brieven van Baljuws en Geregtsboden, behelzende zaken van private partijen, waarvoor zij in correspondentie zijn, zijn aan het gewone postgeld onderworpen, hetwelk door partijen zal worden geleiden.

52.—Alle correspondentien tusschen Weesheer en Meester der Insolvente Boedelkamer en Landdrosten, benevens over en weer zending van stukken, boedels betreffende, zijn vrij van postgeld; doch door genoemde ambtenaren zal, bij het ontvangen van Leges voor de Weeskamer, of voor de Insolvente Boedelkamer, voor elke boedel twee shillings en zesence “voor verzending van stukken,” worden gevorderd.

53.—Onderwijzers en Schoolcommissien zijn gerechtigd hunne brieven gerigt aan den Inspecteur van het Onderwijs, mits alleen op het Onderwijs betrekking hebbende, postvrij te verzenden, met inachtneming der bepalingen van Artikel 57 hierna vermeld.

54.—Brieven van en naar een kommando van dezen Staat, worden postvrij verzonden.

55.—Bij voorkomende gelegenheden zal door den Uityoerenden Raad vrijdom van postgeld kunnen worden toegestaan.

56.—De Postmeesters zijn bevoegd om, indien er eenige redenen tot verdenking bestaan, van den afzender der brieven, welke met vrijdom van post verzonden worden, te vorderen, dat die in hun bijzijn worden geopend, ten einde zich te verzekeren, dat daarin alleen papieren tot dienstzaken betrekking hebbende gesloten zijn.

57.—Brieven en pakketten welke als dienstbrieven met vrijdom van post worden verzonden, moeten op het adres worden gemerkt met de woorden “In Dienst,” en onderaan den naam van het kantoor of den ambtenaar die zoodanigen brief verzendt vermelden.

58.—De brieven of pakketten waarvoor aanspraak op vrijdom wordt gemaakt, worden op het Postkantoor, door of namens den afzender aan den Postmeester overhandigd.

59.—Bij het alsdan ontdekken van eenig verzuim of andere omstandigheden, waardoor de verzending “In Dienst” niet kan worden toegestaan, worden dezelve dadelijk teruggegeven.

60.—Wanneer het blijken mogt dat ambtenaren misbruik maken, door brieven welke private belangen bevatten, als vrije dienstbrieven te verzenden, zullen zij worden beboet met eene boete, £5 sterling niet te bovengaande, voor de eerste overtreding, en zullen zij bij herhaling door den bevoegden ambtenaar worden vervolgd, wegens de misdaad van falsiteit of bedrog.

XII.—VERTREK DER POSTEN.

61.—De posten zullen worden verzonden op zoodanige tijden, dagen en uren als door den Postmeester-Generaal, met goedkeuring van ZH^{Ed.} den Staatspresident, zal worden bepaald en in de *Gouvernements Courant* bekend gemaakt.

62.—De Postmeesters zijn verpligt de Postzakken persoonlijk aan den Post-

contractant of diens postrijder te overhandigen en te zorgen dat dezelve overeenkomstig de bepalingen van het Postcontract in de kar worden geborgen; alsmede dat de kar dadelijk daarna vertrekke.

63.—Bij aankomst eener post, zal de Postmeester zorgen dat geen postzak of postpakket in de kar achterblijve, alsmede dat alles dadelijk in het Postkantoor worde gebragt, ter voorkoming van ontvreemding.

64.—Van elke te late aankomst der post, zal door de Postmeesters, met de eerste post, kennis worden gegeven aan den Postmeester-Generaal, met duidelijke vermelding hoeveel uren te laat.

65.—De Postmeesters zullen naauwkeurig toezien, dat alle bepalingen van de Postcontractanten, gelijk die bij de aanvraag om Tenders in de *Gouvernements Courant*, door den Postmeester-Generaal in het breede zijn omschreven, naar behooren door de Postcontractanten worden nagekomen, en elke nalatigheid onmiddelijk aan den Postmeester-Generaal rapporteren.

66.—Ten aanzien van veranderingen in het vertrek der posten, het ophouden van posten, totdat andere daarmede in verbandstaande posten zullen zijn aangekomen, welker aankomst welligt door volle rivieren wordt vertraagd, enz., zal door de Postmeesters worden gehandeld overeenkomstig de instructien van den Postmeester-Generaal.

XIII.—POSTCONTRACTANTEN EN CONTRACTEN.

67.—Zoodra een Tender voor de post door ZHEd. den Staatspresident zal zijn aangenomen en goedgekeurd, zal door den Postmeester-Generaal een contract worden uitgemaakt, hoofdzakelijk op de in de volgende artikels omschrevene voorwaarden.

68.—De Postkarren zullen moeten zijn sterk, ruim genoeg om de Postzakken te kunnen bevatten, en voorzien van eene vaste beslotene waterdichte bergplaats voor de brievenpakketten, welke gedurende het vervoer der post, door middel van een sterk slot moet zijn gesloten.

69.—In geval genoemde bergplaats (in welke in elk geval *alle* brievenpakketten moeten worden geborgen), niet ruim genoeg is om ook de zakken met couranten, enz., daarin te bergen, zullen deze met sterke riemen in de kar worden vastgemaakt en overdekt met een waterdigt geólied zeil.

70.—De drijver of postrijder zal van eenen hoorn moeten zijn voorzien, om daarmede het vertrek en aankomst der post bekend te maken.

71.—Tegelijk met de Postpakketten, mogen in de Postkarren geene voorwerpen worden vervoerd, waardoor brand kan ontstaan, of door breking van flesschen als anderszins schade kan worden aangebragt.

72.—De Postcontractanten zijn verpligt kantoor- en schrijfbehoeften (boeken, papier, enz.) bestemd voor de verschillende Gouvernementskantoren in de buitendistricten, welke hun door den Postmeester te Bloemfontein zullen worden overhandigd, als post te vervoeren, zonder daarvoor eenige bijzondere betaling hoe ook genaamd te kunnen eischen.

73.—De Postcontractanten of hunne bedienden, mogen in geen geval hoe ook genaamd, brieven, couranten, boeken, pakketten, of iets anders tot het Postwezen behorende vervoeren, anders dan hetgeen aan hen door de Postmeesters zal worden overhandigd.

74.—De Postcontractanten en hunne borgen zijn persoonlijk aansprakelijk voor alle schade en verliezen, welke door toedoen, nalatigheid, of achteloosheid van hen of hunne bedienden, aan pakketten, brieven of andere artikels, welke aan de post zijn toevertrouwd, zullen worden veroorzaakt, en zullen die schaden en

verliezen, hetzij door het Gouvernement, hetzij door private partijen, op hen kunnen worden verhaald.

75.—De Postcontractanten moeten zich onvoorwaardelijk onderwerpen aan tijdsveranderingen voor het vertrek der posten, onverschillig of dat vervoer bij dag of bij nacht moet plaats hebben, van wege het Gouvernement bepaald wordende, zonder daarvoor eenige vergoeding te kunnen eischen of eenige vordering in te stellen.

76.—Wanneer binnen een uur nadat de post moet vertrekken, de postkar niet voor het kantoor is, zal de Postmeester van dat kantoor gerechtigd zijn kar, paarden en drijver te huren, welke de post zal vervoeren voor rekening van den Postcontractant, en zullen de kosten van de aannemingsom worden afgetrokken, zonder dat de in gebreke zijnde contractant daartegen in verzet zal kunnen komen. Behoudens andere instructien, in bijzondere gevallen door den Postmeester-Generaal aan de Postmeesters te geven.

77.—De Postcontractanten zijn gehouden, alle op hunne postroute liggende Postkantoren en Takposten, bij het aangaan van het contract aldaar reeds gevestigd, of gedurende den contracttijd, noch daar te stellen, aan te doen voor ontvangst en afgifte van postpakketten. Zullende de tijd van oponthoud gedurende een half of geheel uur, door den Postmeester-Generaal, bij de aanvragen om Tenders worden bekend gemaakt.

78.—De Postcontractanten zijn verplicht, de postzakken of postpakketten, over de geheele postlinie waarop het contract betrekking heeft, in dezelfde postkar over te brengen, en mogen in geen geval de post op het pad van de eene in de andere kar overladen, tenzij met toestemming en in tegenwoordigheid van eenen Postmeester. Alleen in gevallen van dringende noodzakelijkheid, zooals het breken der kar, waardoor het onmogelijk wordt met die kar de post verder te vervoeren en naar derzelver bestemming te brengen, zal het den Postcontractanten geoorloofd zijn, de postzakken in eene andere kar over te laden.

En zullen de Postcontractanten voor elke overtreding, door den Postmeester-Generaal naar gelang van omstandigheden, worden beboet met eene boete geen £25 sterling te bovengaande.

79.—In geval bij de aankomst eener postkar op deszelfs bestemmingsplaats, het aan den Postmeester van het kantoor blijken zal, dat niet alle postzakken, postpakketten of andere artikelen tot de post behoorende, welke volgens de postlijst door den Postmeester van het kantoor van waar de kar oorspronkelijk is vertrokken, of ook door Postmeesters van tusschen-kantoren zijn opgeladen, in de postkar aanwezig zijn en aan hem zijn overgegeven, zal bedoelde Postmeester daarvan dadelijk een behoorlijk omschreven rapport aan den Postmeester-Generaal inzenden; en zal de in gebreke zijnde Postcontractant, door den Postmeester-Generaal, voor elke vermiste postzak, pakket, enz., worden beboet met eene boete geen £25 sterling te bovengaande, tenzij de Contractant naar genoegen van den Postmeester-Generaal, duidelijk zal bewijzen, dat het verlies van het bovengenoemde is ontstaan, door van hem (contractant) of zijne bedienden, geheel onafhankelijke onvoorzien omstandigheden. Ook zal de Postcontractant en diens borgen, boven en behalve genoemde boete, verantwoordelijk zijn voor alle schade en verlies, overeenkomstig het bepaalde bij Artikel 74.

80.—De contracten voor het vervoer der posten, zullen worden gesloten voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, doch zullen beide partijen, de contractanten zoowel als het Gouvernement, gerechtigd zijn, het Postcontract ten allen tijde gedurende den tijd van hetzelfde op te zeggen, mits van die opzegging, vier maanden te voren aan de andere contracteerende partij schriftelijk kennis gevende.

81.—De Postcontractanten zijn verplicht, de post van het eene Postkantoor naar het andere Postkantoor te vervoeren, binnen den in het Postcontract bepaal-

den tijd, en zullen voor elke te late aankomst door den Postmeester-Generaal, de volgende boeten worden opgelegd, te weten :—

Voor een tijd niet te bovengaande een half uur	£0	2	6
Voor een half uur, en niet te bovengaande een uur	0	7	6
Voor een uur, en niet te bovengaande een uur en een half	0	15	0
Voor een uur en een half, en niet te bovengaande twee uren	1	5	0
Voor twee uren, en niet te bovengaande twee uren en een half... ..	2	10	0

En voor elk half uur, boven twee en een half uur, onverminderd de genoemde £2 10s. sterling, 10s. sterling.

82.—De in het voorgaand artikel vermelde boeten zullen, in geval van te late aankomst der posten, zonder versooning worden opgelegd en bij uitbetaling van de aannemingssom worden afgetrokken.

83.—Door den Postmeester-Generaal zullen in zake van te late aankomst der posten, geene versooningen, hoe ook geuaamd en onder welk voorwendsel ook, mogen worden aangenomen, anders dan oponthoud veroorzaakt door volle rivieren, spruiten, enz., welke het den Postcontractant feitelijk onmogelijk was door te gaan, zonder gevaar van de post te verliezen, welke versooning echter ten genooege van den Postmeester-Generaal, door ten minste twee beëdigde verklaringen, duidelijk moet worden bewezen.

84.—Ingeval een Contractant drie achtereenvolgende reizen in gebreke blijft, de post, voor welke hij een contract heeft aangegaan, binnen den in het contract bepaalden tijd over te brengen, zal de Postmeester-Generaal het regt hebben, indien hij zulks noodig oordeelt, dadelijk tenders te vragen voor een nieuw contract voor het vervoer van bedoelde post (zonder de Clause van opzegging, na kennisgeving vier maanden te voren, als bedoeld bij Artikel 80, in aanmerking te nemen, welke Clause alsdan van nul en geene waarde zal zijn), en zal eenige schade aan het Gouvernement veroorzaakt, door dat het nieuwe contract voor hooger bedrag is aangegaan dan het vorige, door den in gebreke zijnde Contractant worden geleden.

85.—Ingeval een Postcontractant, tweemaal in ééne maand in gebreke blijft, de post binnen den in het contract bepaalden tijd te vervoeren, zal dat contract in termen van Artikel 80 aan den Contractant worden opgezegd.

86.—Bij het vertrek eener post, zal door den Postmeester een gedrukte postpas aan den Postrijder worden ter hand gesteld, vermeldende dag en uur van het vertrek der post. Deze postpas zal door elken Postmeester bij wiens kantoor de post stil houdt en ook op het eindkantoor, alsmede op de terugreis, worden afgeteekend, vermeldende den tijd van aankomst en vertrek der postkar bij elk kantoor, opdat daaruit kan worden gezien of de post al dan niet binnen den bepaalden tijd is overgebracht.

87.—In geval een Postcontractant behalve te late aankomst, over het algemeen blijken geeft van voortdurende achteloosheid in het nakomen zijner verbintenis, het bezigen van slechte, ongeschikte postkarren of paarden, slechte bedienden, enz., zal de Postmeester-Generaal, met voorkennis en goedkeuring van ZHEd. den Staatspresident, het regt hebben, het contract dadelijk op te geven, zonder dat daartoe eenig bewijs of vorm van proces noodig zal zijn, en òf van de borgen van den Contractant de verdere volvoering van het contract te vorderen, òf dadelijk nieuwe Tenders te vragen (zullende ook in dat geval de Clause van Artikel 80 zijn vervallen), waarvan het hooger bedrag van de aannemingssom en de gemaakte kosten, op den in gebreke zijnde Contractant of op diens borgen zal worden verhaald.

88.—Het geldsbedrag waarvoor de Postcontractant met den Postmeester-Generaal, als vertegenwoordiger van het Gouvernement, is overeengekomen eene post te vervoeren, zal aan hem worden uitbetaald in drie-maandelijksche termijnen, ten kantore van den Thesaurier-Generaal van den Oranjevrijstaat, nadat de Postmeester-Generaal de vordering zal hebben goedgekeurd, en na aftrek van mogelijke verbeurde boeten en van alle andere gelden, door den Postcontractant, door het niet nakomen der bepalingen van zijn contract, verschuldigd.

89.—De Postcontractanten zijn verplicht bij het sluiten eener overeenkomst met den Postmeester-Generaal, te stellen twee goeode borgen, ter goeder naam en faam bekendstaande personen, gedomicilieerd binnen dezen Staat en eigenaars van onbelast vast eigendom, minstens ter waarde van £500 sterling, binnen dezen Staat gelegen, welke voor den Contractant, ten behoeve van den Staat en ook ten behoeve van private partijen, die door verlies van brieven of postpakketten schade komen te lijden, zich verbinden alle schade en verliezen, welke door nalatigheid of onwil, of welke andere oorzaak ook van den Contractant, zonden kunnen worden teweeg gebragt, en ter vergoeding waarvan de Contractant blijken zou bij magte te zijn, te zullen vergoeden; en ingeval de Contractant, voor wien zij borg staan, in gebreke mogt blijven de bepalingen van zijn contract na te komen, tengevolge waarvan het contract door den Postmeester-Generaal zou worden opgezegd, zij daaraan zullen voldoen alsof zij die verplichtingen voor zich zelven hadden aangenomen. Terwijl, indien de Postmeester-Generaal het beter mogt oordeelen voor het verder vervoer der post, nieuwe Tenders te vragen, zij ook daarmede genoegen zullen nemen en alle schade en verlies zullen vergoeden.

XIV.—STAAL- EN MONSTERPOST.

90.—Met deze afdeeling der post kunnen worden verzonden stalen en monsters van goederen. Dezelve mogen echter zelf geene innerlijke waarde hebben. Deze regel sluit alle artikels uit, welke verkoopbaar zijn en verder alles wat in zich zelven eenige waarde heeft, anders dan als staal of monster; de hoeveelheid van eenige stof, bestemd om als staal of monster te worden verzonden, mag daarom niet zoo groot zijn, dat men daaruit op goede gronden kan besluiten, dat dezelve eene wezenlijke verkoopbare waarde heeft.

91.—Behalve het adres van den afzender en de partij voor wie het pakket is bestemd, mogen geen geschriften in hetzelfde worden gesloten, dan alleen het handelsmerk, nommer en prijzen der artikels; en deze bijzonderheden moeten in elk geval worden gegeven, niet op losse stukken, maar op kleine reepen papier of linnen, vastgehecht aan de stalen, of aan de zakken of doozen, welke de stalen of monsters bevatten.

92.—De stalen of monsters moeten worden verzonden, in omslagen of omkleedsels, welke aan beide einden open zijn, opdat dezelve gemakkelijk kunnen worden onderzocht. Monsters echter van zaden, droogerijen en andere stoffen, welke in geene open omslagen kunnen worden verzonden, mogen verzonden worden in toegeknoopte zakjes van linnen, papier of ander stof; of ook in gesloten zakjes mits dezelve doorschijnend zijn, opdat de Ambtenaren op de Postkantoren, zich voldoende kunnen overtuigen omtrent den aard der inhoud.

93.—De grootte dezer pakketten mag de maat voor boekposten bepaald, dat is 18 duim lengte, 1 voet breedte en 1 voet hoogte niet te boven gaan.

94.—Ten einde geen stornis te veroorzaken in de geregelde verzending der brievenposten, zullen de Postmeesters het regt hebben, de verzending van staal of monsterpakketten niet te stellen, tot dat naar hun oordeel, de omvang, het gewigt en andere omstandigheden der mails, waarbij deze pakketten behooren, de verzending derzelven zal veroorlooven. Met dien verstande altijd, dat wanneer om bovengemelde oorzaken, meer dan een pakket wordt terug gehouden, deze later zullen worden verzonden, in volgorde volgens den tijd der posting.

Alle andere Wetten en Regulatien op het stuk der Posterijen in dezen Staat vastgesteld, worden bij deze herroepen en buiten werking gesteld.

Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben drie maanden na publicatie.

Aldus vastgesteld op heden, den 31sten Mei, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS,

Secretaris Volksraad.

ORDONNANTIE No. 32, 1877.

Ordonnantie regelende het Registreren van Stemgerechtigden in den Oranjevrijstaat.

Aangezien Art. IV van de Constitutie bepaalt, dat tot het kiezen van leden van den Volksraad en van den Staatspresident bevoegd zijn, alle meerderjarige burgers:—

- (a). Die in den Staat geboren zijn;
- (b). Die vast eigendom te hunnen naam geregistreerd hebben tot eene onbelaste waarde van minstens £150;
- (c). Die huurders zijn van vast eigendom, hetwelke eene jaarlijksche huurwaarde heeft van minstens £36;
- (d). Die een vast jaarlijksch inkomen hebben van minstens £200;
- (e). Die eigenaren zijn van roerende goederen tot eene waarde van minstens £300, en minstens 3 jaren in den Staat hebben gewoond;

En aangezien het wenschelijk is, dat er een register zal gemaakt worden van alle personen, die gerechtigd zijn om voor eenen Staatspresident of Leden van den Volksraad te stemmen, zoo heeft de Volksraad van den Oranjevrijstaat goedgevonden te bepalen en vast te stellen, gelijk hij doet bij deze:

1.—De Staatspresident zal binnen drie maanden na het in werking treden van deze Ordonnantie, door eene tot dat einde door hem uit te vaardigen Proclamatie, een persoon in elke stad of dorp en in elke wijk of veldcornetschap wonende, benoemen en aanstellen, om eene alphabetische lijst voor elke stad of dorp en iedere wijk of veldcornetschap uit te maken, van alle personen in zoodanige stad of dorp en in zoodanige wijk of veldcornetschap wonende, die stemgerechtigd zijn; en de personen, aangesteld om zoodanige lijsten uit te maken, zullen daarin opnemen de naam en, zooveel doenlijk, het adres van elken persoon, die overeenkomstig de Constitutie, stemgerechtigd is, alsmede van elken persoon, die in geschrifte onder zijne handteekening, onderteekend door twee getuigen, aanspraak maakt, om als stemgerechtigde in die lijst te worden opgenomen.

2.—De Staatspresident zal door eene dergelijke Proclamatie jaarlijks eene gelegene plaats in elke stad of dorp en in elke wijk of veldcornetschap bepalen, waar de persoon, die aangesteld is om de bovengemelde lijst uit te maken, tegenwoordig zal zijn op de in die Proclamatie tot dat einde genoemde dagen, door den Staatspresident te worden bepaald, en op welke plaatsen alle personen gerechtigd zullen zijn te verschijnen, ten einde zelf aanspraak te maken om op de lijst van stemgerechtigden geplaatst te worden, of de aanspraak van eenigen anderen persoon in geschrifte gemaakt, over te leggen.

3.—Indien eenig persoon nalatig zal blijven, om in de door den Staatspresident bepaalde dagen zijn naam als stemgerechtigde op de lijst te doen plaatsen, zal hij beschouwd worden geene stem te mogen nitbrengen voor den tijd van twaalf maanden, als wanneer weder door den Staatspresident bij Proclamatie kennis zal worden gegeven tot het registreren van stemgerechtigden.

4.—Alle personen, welke in den tusschentijd hetzij door meerderjarigheid of anderszins, in de Constitutie bepaald, stemgerechtigd worden, zullen het rechthebben hunne namen in het dorp of in de wijk of in 't veldcornetschap waar zij woonachtig zijn, bij den daartoe aangestelden persoon te laten registreeren.

5. Geen stemgerechtigde zal het recht hebben zijne stem uit te brengen dan alleen in de stad, dorp, wijk of veldcornetschap, waar zijn naam geregistreerd is; maar kan bij zijn vertrek uit zoodanige stad, dorp, wijk of veldcornetschap, een certificaat als stemgerechtigde van den bevoegden ambtenaar op aanvraag verkrijgen, om alsdan zoodanig certificaat in het dorp, wijk of veldcornetschap, waar hij zich ter woon vestigt, binnen den tijd van dertig dagen in te leveren bij den daartoe aangestelden persoon, zoodat bij het opnemen der stemgerechtigden, de ambtenaar in staat gesteld zal zijn, indien de kiezing voor eenen Staatspresident of Lid van den Volksraad plaats vindt, nauwkeurig op zijn register te zien of alle personen, welke hunne stemmen uitbrengen, op zijne lijst als stemgerechtigden staan

6.—Elk persoon, door den Staatspresident aangesteld tot het opmaken van zoodanig register, zal verplicht zijn eene kopij van dat register te maken, en de personen in de wijken of veldcornetschappen zullen zulke kopijen moeten toezenden aan de verschillende Landdrosten van hunne districten, welke verplicht zijn eene generale lijst of register op te maken van het dorp, de wijken of veldcornetschappen, elk in het bijzonder, en eene kopij van deze generale lijst op te zenden aan den Gouvernements Secretaris, te Bloemfontein.

7.— Elk Landdrost zal verplicht zijn eene kopij van de alphabetische lijst van de stemgerechtigde burgers in zijn district op te maken en te publiceeren in de *Gouvernements Courant*, en doen aanplakken aan het kantoor, ter inzage van personen, welke wenschen objectien in te dienen tegen eenig persoon, die zijnen naam als stemgerechtigde heeft laten op de lijst plaatsen, maar zulke objectien zullen niet later dan twee maanden na den door den Staatspresident bepaalden dag, volgens Artikel 2, worden aangenomen.

8.—De Landdrosten van ieder district zullen moeten beoordeelen, of de objectien, welke door een of ander persoon gemaakt worden, die zoodanige persoon door getuigen zal moeten bewijzen, gegrond zijn, en indien het mogt blijken, dat de persoon, tegen wien geobjecteerd wordt, niet stemgerechtigd is, zal zijn naam van het Register geschrapt worden.

9.—Volgens Art. III der Constitutie zijn alle burgers, die den ouderdom van 16 jaren bereikt hebben, bevoegd tot het uitoefenen van het stemrecht, tot verkiezing van Veldcommandanten en Veldcornetten, en de daartoe aangestelde personen in elke stad, dorp, wijk of veldcornetschap zullen verplicht zijn alphabetische lijsten op te maken van alle personen, welke volgens Art. III der Constitutie, stemgerechtigd zijn.

10.—De volgende personen worden niet beschouwd stemgerechtigd te zijn, namelijk: dezulke welke zich ter woon onder een Gouvernement hebben gevestigd; welke krankzinnig zijn, of zich schuldig gemaakt hebben aan de volgende misdaden, zooals hoogverraad, moord, meened, verkrachting, diefstal, vervalsching of falsiteit, tenzij zij van zulke beschuldigingen vrij gesproken zijn.

11.—Degenen, die het burger- en stemrecht verkregen hebben onder de Constitutie welke in 1854 werd vastgesteld, zijn gerechtigd hunne namen te doen registreeren, even als degenen, die onder de Constitutie van 1866 het stemrecht verkregen hebben.

SCHEDULE A.

VORM VAN APPLICATIE.

Aan den.....

aangesteld om de namen der stemgerechtigden te registreeren in het dorp, (wijk of veldcornetschap).....

Gelieve kennis te nemen, dat ik, de ondergeteekende, mijnen naam wensch geregistreerd te hebben op de lijst der stemgerechtigden voor een Staatspresident of Lid van den Volksraad, in het dorp, enz.

(Datum).....(Geteekend).....

Getuigen :

.....
.....

SCHEDULE B.

VORM VAN CERTIFIKAAT.

Ik, de ondergeteekende.....
van het dorp (of wijk, enz.).....
certificeer hiermede, dat.....
als een stemgerechtigde voor Staatspresident of Lid van den Volksraad op het Register in bovengemeld dorp, (of wijk, enz.), ingeschreven is.

(Geteekend).....

(Plaats).....

(Datum)

Deze Ordonnantie zal in de eerstvolgende *Gouvernements Courant* gepubliceerd worden, en acht dagen na publicatie kracht van wet hebben.

Aldus vastgesteld op heden, den 31sten dag van Mei, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter,

P. F. R. DE VILLIERS,

Sec. van den Volksraad.

Bloemfontein, 31 Mei, 1877.

ORDONNANTIE No. 33, 1877.

Nademaal het wenschelijk en raadzaam geacht wordt te bepalen, in hoe verre Gouvernements Ambtenaren of hunne echtgenooten, zich in eenige soort van handel of bedrijf, enz., mogen begeven.

Zij het bij deze vastgesteld :

Dat geen ambtenaren van dezen Staat, hetzij direct of indirect zich zal mogen inlaten met Koophandel, Agentschappen of eenig beroep of ambacht, winst en voordeel afwerpende, en waardoor zijne verantwoordelijkheid, pligtsbetrachting of positie zoude worden geaffecteerd, met dien verstande evenwel ;

Dat onder Ambtenaren hierin bedoeld, niet zijn begrepen Veldkornetten, Krijgsofficieren, private personen als Vrederegters of Postmeesters ageerende, of zulke personen die mogten worden aangesteld om tijdelijk de eene of andere betrekking waar te nemen, zonder op finale aanstelling in die betrekking aanspraak te maken ; en verder ;

Dat niets in deze Ordonnantie zal worden nitgelegd te verhinderen, dat zulke ambtenaren zullen vrij zijn, zulke huishoudelijke schikkingen te maken, als zij mogen goedvinden, mits dergelijke schikkingen zich niet uitstrekken, tot het drijven van Koophandel, Agentschappen, of eenig beroep of ambacht door middel hunner echtgenooten, waarvan de uitoefening hun in deze Ordonnantie verboden

is, of den ambtenaar of zijne echtgenooten in directe verbinding met het publiek zoude brengen; en verder;

Dat niets in deze Ordonnantie zal worden uitgelegd als te verhinderen den Staatsprocureur of andere ambtenaren, in de uitoefening van zoodanige extra werkzaamheden, als hun bepaald door de bestaande wetsbepalingen worden toegelaten.

Aldus vastgesteld door den Volksraad van den Oranjevrijstaat, op heden den 31sten dag van Mei, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. RIJK DE VILLIERS,
Secretaris Volksraad.

Bloemfontein, 31 Mei, 1877.

ORDONNANTIE No. 34, 1877.

Nademaal het noodzakelijk is, de betrekkelijke Raadsbesluiten van 15 Juni, 1876, te herroepen.

Zoo besluit de Volksraad, gelijk hij doet bij deze:—

1.—Beide Raadsbesluiten als bovengenoemd, betreffende afschaffing van het ambt van Kommandant bij Kapitein Paulus Mopelie, worden bij deze herroepen.

2.—Ordonnantie No. 3, van 1866, wordt bij deze verklaard van volle kracht te zijn, als vastgesteld op den 23sten Mei, 1866.

3.—De Kommandant bedoeld in Ordonnantie No. 3, 1866, zal verplicht zijn te wonen binnen het grondgebied van Witzieshoek, als afgegeven aan Paulus Mopelie ter bewoning door hem en zijn volk.

Aldus vastgesteld op heden den 9den van Juni, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS,
Secretaris Volksraad.

Bloemfontein, 9 Junij, 1877.

ORDONNANTIE No. 35, 1877.

Ordonnantie tot aanvulling van zekere leemten in Ordonnantie No. 1, 1866.

Nademaal in Ordonnantie No. 1, 1866, geene voorzieningen zijn gemaakt dat Krijgsofficieren gedurende oorlogstijd het regt hebben van getuigen ceden af te nemen, en welk soldij de Kommandanten zullen genieten,

Zoo besluit de Volksraad, gelijk hij doet bij deze:—

1.—Alle Krijgsofficieren, behoorlijk als zoodanig aangesteld volgens de wetten van dezen Staat, zoolang zij gedurende oorlogstijd in het veld zijn, zijn gerechtigd van eenigen persoon den ced af te nemen, even alsof zij met de magt van Vrede-regter waren bekleed.

2.—Gedurende oorlogstijd zal elk Hoofd-Kommandant, aan het hoofd elker afdeeling, dagelijks de som van £1 (een pond sterling) en elk Kommandant de

som van tien shillings, als soldij genieten, zoo lang zij in die betrekking in het veld zijn.

Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben, twee maanden na publicatie.

Aldus vastgesteld op heden den 9den Junij, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS,

Secretaris Volksraad.

Bloemfontein, 9 Junij, 1877.

ORDONNANTIE No. 36, 1877.

Tot oprigting van een Landmeter-Generaals Kantoor, en bepalende de pligten van den Landmeter-Generaal en wijze waarop Plaatsen en andere Vaste Eigendommen in den Oranjevrijstaat zullen worden opgemeten.

Nademaal het noodzakelijk is geworden, dat er meer nauwkeurigheid en omzigtigheid in de opmeting van vaste eigendommen in acht worden genomen, en eene behoorlijke controle daaromtrent worde gehandhaafd, ten einde overlappingen en daaruit spruitende disputen te vermijden en de hieromtrent bestaande wetten en regulaties te consolideren en vereenvoudigen, zoo besluit de Volksraad als volgt:—

1.—Er zal een Landmeter-Generaal zijn.

2.—De Landmeter-Generaal zal de navolgende plichten te vervullen hebben:—

- (a). Dadelijk na zijne aanstelling zal hij zich onledig houden met het compileeren of zamenstellen van generale plannen van alle opgemeten plaatsen, waarvan de grondbrieven en kaarten reeds zijn uitgereikt.
- (b). Alle nieuwe grondbrieven van gemetene kaarten worden door den Landmeter-Generaal uitgemaakt en ter onderteekening aan den Staatspresident overhandigd, welke onderteekening niet geschiedt voor en aleeer de Landmeter-generaal zich van de volgende feiten zal hebben verzekerd, namelijk:—

Dat de onderlinge bestaanbaarheid der op de kaart gegevene getalwaarden is overeenkomstig formules in Ord. No. 1, 1863.

Dat de opmeting correct is.

Dater geene overlappingen of andere objectien hoegenaamd bestaan.

- (c). Bij de verdeeling van alle gemetene plaatsen door eenen Gouvernements Landmeter, zal de Landmeter-Generaal dat gedeelte dat overgemaakt of getransporteerd wordt, of nog overgemaakt of getransporteerd moet worden, van de origineele kaart en het generale plan, in zijn kantoor liggende, aftrekken en de overblijvende grootte aantekenen, waarna hij dezelve den Registrateur van Acten ter registratie zal overhandigen en daarna in de archieven van het Landmeter-Generaalskantoor bewaren.

3.—De Landmeter-Generaal zal ambtshalve Voorzitter zijn van eene Commissie van Examinatoren, tot het afnemen van het Landmeters' examen voor den Oranjevrijstaat, welke commissie verder bestaan zal uit den Inspecteur van Onderwijs en eenen anderen Landmeter door den Staatspresident te worden benoemd.

4.—De Landmeter-Generaal zal zorgen dat op ieder Landdrostkantoor een standaard van lengtemaat voorhanden is, waaraan de Gouvernements Landmeters

gehouden zijn hunne meetkettingen te toetsen en elke Landmeter zal aansprekelijk zijn voor eenig verschil in zijnen ketting.

5.—Wanneer de Landmeter-Generaal met het oog op artikel 2, letter (b) dezer Ordonnantie zal bepeuren dat een Landmeters kaart foutief is gemeten, of andere reeds gemetene kaarten overlappen, of van dezen verschillen in grootere mate dan bij eene juiste opmeting het geval behoort te zijn, zal hij zulke kaart of aan den Landmeter terug zenden—of, indien hij zulks noodig oordeelt, de berekeningen en het veldboek van dien Landmeter ter inzage opeischen en indien hij eenige fout of fouten daarin vindt, die notuleeren, den betrokken Landmeter, met terugzending dier berekeningen en het veldboek, daarvan kennis geven en gelasten zulke fout of fouten onmiddellijk te herstellen op zijne eigene kosten.

6.—Wanneer het bewezen wordt dat eenig Landmeter verkeerde opmetingen maakt door moedwil, wangedrag of onbekwaamheid in zijne hoedanigheid als Landmeter, zal de Staatspresident, na daarvan rapport ontvangen te hebben van den Landmeter-Generaal, zoodanige Landmeter kunnen schorsen voor een tijd van niet minder dan zes en niet meer dan twaalf maanden, zullende hij verder gehouden zijn tot schadevergoeding voor de schade, aan partijen berokkend.

7.—De Staatspresident zal eenen bekwamen Landmeter benoemen als Landmeter-Generaal, tegen een salaris van £600 per jaar.

8.—Elk Landmeter zal, tenzij wettiglijk verhinderd, binnen drie maanden na zijne gedane opmetingen, de kaarten daarvan aan den Landmeter-Generaal zenden en deze zal, na dezelve onderzocht en bestaanbaar gevonden te hebben, zoo als in Artikel 2 vermeld, zulke kaarten bij goedkeuring publiceeren, of bij afkeuring aan den Landmeter ter ratificatie terug zenden in dienst.

9.—Zoodra de Landmeter-Generaal, volgens Artikel 2, eene kaart correct beschouwt, zal hij dezelve dadelijk in de *Gouvernements Courant* deen publiceeren gedurende een tijd van drie maanden, en indien na verloop van dien tijd er geene protesten volgens bestaande wetten zullen zijn ingeleverd of andere objectien in den weg zijn genomen, wordt de grondbrief op de gewone wijze uitgemaakt. De kaart zal, door de Landmeter-Generaal's handteekening bekrachtigd, aan den door ZHEd. den Staatspresident geteekenden grondbrief gehecht worden, welke grondbrief alsdan, na van de benoedigde zegels te zijn voorzien en de recognitie daarop volgens wet en 't getal morgen zal zijn bepaald, door den Registrateur van Acten zal worden geregistreerd, die na registratie het duplicaat aan den Landmeter-Generaal ter bewaring in zijn kantoor zal overhandigen en het origineel aan den Landdrost van het district waar de plaats gelegen is, zal toezenden, om aan den eigenaar of diens gemachtigde, nadat de recognitie tot datum is aangezuiverd, te worden afgegeven bij betaling daarvan volgens tarief.

10.—Behalve de zijden, hoeken en grootte der kaart volgens Ordonnantie No. 1, 1863, zal elk Landmeter verplicht zijn, duidelijk en naauwkeurig op te geven op elke door hem vervaardigde kaart, de grootte van den hoek die de langste lijn op de kaart maakt, met den waren meridiaan, *i.e.* het ware Azimuth der langste zijde gerekend van Noord of Zuid, den magnetischen meridiaan en de miswijzing van het kompas tot enkele minuten van eenen graad, alsmede de co-ordinaten van elk baken gerekend van de basis der driehoeksmeting van zoodanige plaats.

11.—Behalve hetgeen in voorgaand artikel is vermeld, moeten op alle Landmeterskaarten nog duidelijk worden aangegeven het nummer der plaats, den naam van den geregistreerden eigenaar, het nummer en den datum des grondbriefs of der transportacte, den datum van opmeting, de namen der aangrenzende plaatsen en de wijk en het district waarin gelegen.

12.—Elk Landmeter zal de miswijzing van zijn kompas berekenen en de lengte zijns meetkettings toetsen elke zes maanden, hierin nalatig zijnde vervalt hij in eene boete niet te bovengaannde £10 sterling.

13.—Wanneer eene opmeting door eenen Landmeter zal worden gedaan, zal hij minstens zes weken daarvan in de *Gouvernements Courant* kennis geven, en bovendien de omliggende grondeigenaren, indien tijdens de opmeting op hunne plaatsen woonachtig en tegenwoordig, per brief onder zijne handteekening kennis geven ten minste 24 uren, voor zijne werkzaamheden beginnen.

14.—Niemand kan toegelaten worden als Gouvernements Landmeter in dezen Staat, of hij zal een schriftelijk examen moeten hebben gepasseerd voor de Commissie van Examinatoren, in Artikel 3 vermeld, in de theorie en praktijk der Landmeetkunde, bestaande uit het programma van kundigheden vermeld in Artikel 15, en eene borgacte ten genoege van ZHEd. den Staatspresident hebben gepasseerd voor de som van £500 sterling en £12 sterling zal hebben gedeponceerd bij aanzoek ten kantore van den Gouvernements Secretaris, ter vergoeding der commissie en in handen van den Voorzitter der gemelde commissie, den volgenden eed hebben afgelegd, namelijk:—

Ik, _____ zweer trouw aan het Gouvernement van den Staat en dat ik naar het beste van mijn vermogen zonder gunst de aan mijn ambt verbordene plichten, vlijtig, trouw en eerlijk zal waarnemen en uitvoeren volgens wet. Zoo waarlijk helpe mij God!

15.—Het programma van kundigheden benoodigd bij examens van Landmeters, is als volgt:—

THEORETISCH :

1. De Rekenkunde (Arithmetic).
2. De Stelkunst (Algebra).
3. Geometrie.
4. Vlakke Driehoeksmeting.
5. Bolvormige Driehoeksmeting.
6. Geodæsie en Astronomie.

PRAKTISCH :

1. Het gebruik der Landmeetkundige en Astronomische Instrumenten.
2. Topographie en constructie van kaarten en plannen en het gebruik der instrumenten daartoe benoodigd, zooals schalen, de Transporteur Pentagraph, enz.
3. Observatien voor breedte en lengte (latitude en longitude), Azimuth en Tijd, miswijzing van het kompas, enz.
4. De co-ordinaten berekeningen en de toepassing daarvan op de Trigonometrische meting en de berekeningen van Landmeters kaarten.
5. De berekening en bewerking van eene Trigonometrische meting op groote schaal en de toepassing daarop van Legendres en andere gelijksoortige Theoremas.
6. De hermeting van vaste eigendommen, ten einde verdeling te bewerkstelligen onder alle mogelijke voorwaarden, en alles volgens de regelen der Meetkunst, alsmede het vinden van verlorene bakens.

16.—De Landmeter-Generaal zal jaarlijks, eene maand voor de zitting van den Volksraad, rapport zijner verrigtingen doen aan ZHEd. den Staatspresident, ter informatie van den Raad.

17.—Alle wetsbepalingen in strijd met deze Ordonnantie worden hierdoor herroepen.

18.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben na afkondiging derzelve door den Staatspresident.

Aldus vastgesteld op heden den 11den Junij, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS,

Secretaris Volksraad.

ORDONNANTIE No. 37, 1877.

Nademaal het noodzakelijk bevonden wordt Ordonnantie No. 4, 1876, te herroepen, en andere middelen te beramen, waardoor de Hoofdwegen in den Oranjevrijstaat in goede orde kunnen gebracht worden en in stand gehouden, zoo is het dat bij deze bepaald en vastgesteld wordt:—

1.—Ordonnantie No. 4, 1876, en alle andere wetten, die strijdig mogen zijn met de bepalingen dezer Ordonnantie, worden bij deze herroepen en nietig verklaard.

2.—Het Uitvoerend Gezag zal, in overleg met de Landdrosten der verschillende districten, op elken hoofdweg in dezen Staat, een of meer Tolhekken doen plaatsen, welke jaarlijks bij publieke veiling, aan den meestbiedenden zullen verpacht worden.

3.—De Pachter van ieder Tolhek zal verplicht zijn securiteit te stellen voor de behoorlijke betaling der pachtpenningen, overeenkomstig het door hem aangegaan contract, ten genoeg van het Uitvoerend Gezag.

4.—De Pachter of Tolgaarder zal Tolgeldten mogen eischen, niet te bovengaande het volgende tarief, te weten:—

Voor elken beladen Transportwagen	£0	3	6
Voor een beladen tent- of kortwagen	0	2	6
Voor een ledigen wagen, de helft van genoemde bedragen			
Voor een rijtuig met 6 paarden of ezels	0	1	6
Voor een kar of rijtuig met 4 paarden of ezels	0	1	0
Voor een kar of rijtuig met 2 paarden of ezels	0	1	9
Voor een extra paard of ezel	0	0	3
Voor een man te paard	0	0	3
Voor elk los paard of muil	0	0	1
Voor elk stuk hoorvee	0	0	2
Voor elke 100 schapen of bokken	0	1	0
Voor elke kar of rijtuig met 2 wielen, achter een voertuig gebonden	0	0	3
Voor elke kar met 4 wielen achter een voertuig gebonden	0	0	6

5.—Voor alle rijtuigen, ruiters, enz., door een Tol passerende, behoeft slechts ééns Tolgeld te worden betaald, indien zij op denzelfden dag terugkeeren.

6.—De opbrengst van gezegde Tollen zal worden besteed aan het in orde houden van die wegen, waarop zij geplaatst zijn.

7.—Het in orde brengen en in stand houden der wegen moeten bij den tender worden aanbesteed; zullende echter geen tender, het bedrag der opbrengst van de Tol of Tollen op den weg te bovengaande, worden aangenomen, en zal de Tenderaar securiteit moeten stellen voor de behoorlijke uitvoering van den tender, ten genoeg van het Uitvoerend Gezag.

8.—Wanneer aan den Landdrost van het district, waarin de weg gelegen is, door eenigen persoon informatie wordt ingebracht dat een hoofdweg reparatie vereischt, zal de Landdrost eenen Veldcornet of Vrederechter gelasten, zoodanigen weg te inspecteeren en daarop te rapporteeren.

9.—Ingeval uit zoodanig rapport zal blijken, dat zoodanige weg niet in orde is, zal de Landdrost daarvan dadelijk aan den Tenderaar kennis geven; en ingeval de weg door dezen niet dadelijk in orde wordt gebracht, zal de Landdrost een voldoende getal gevangenen of andere arbeiders uitzenden, onder één of meer vertrouwbare constabels, om dien weg in orde te brengen, op kosten van den Tenderaar, die ook in elk geval de kosten van Inspectie en Rapport zal hebben te betalen.

10.—Wanneer eene of meer partijen veroordeelde of vrije arbeiders gezonden moeten worden om wegen te repareren, zal de Landdrost de macht hebben, indien zulks noodig is, één of meer geschikte personen aan te stellen en in te zweren, als Speciale Constabels, om opzicht over het werk en de arbeiders te houden, tegen een salaris van tien shillings per dag.

11.—De Tenderaar zal toezien dat alle wagen-driften door rivieren of spruiten, op de hoofdwegen in zijn district, zullen worden gemaakt, indien mogelijk, over een klipplaat, of anders op de meest geschikte plaats, en zal de helling niet meer dan 2 voet op de 20 zijn, behoudens de bepalingen van Ordonnantie No. 1—1871.

12.—Eenig persoon, die watervoren door de publieke wegen graaft, zonder dezelve behoorlijk te overbruggen, of met klippen uit te leggen, of die op eenige andere wijze den publieken weg vernielt, zal onderhevig zijn aan eene boete niet te bovengaannde £10 (Tien pond stg.), of eene maand gevangenisstraf, benevens vergoeding van geleden schade, door zoodanige vernieling veroorzaakt.

13.—Niemand zal op den openbaren weg mogen uitspannen, of vuur maken, of eenige verhindering op den weg toebrengen, onder eene boete van niet minder dan 5s. (vijf shillings stg.)

14.—Ingeval de voerman of drijver van een rijtuig, bij inzakken of vastzetten van zulk rijtuig, den weg omgraaft, zal hij verplicht zijn het gat behoorlijk dicht en even te maken, onder verbeurte bij nalatigheid, van eene boete, niet te bovengaannde £1 (Een pond stg.), of gevangenisstraf voor niet langer dan twee weken.

15.—De voerman van ieder rijtuig zal verplicht zijn de voertuigen, die hij ontmoet, aan zijne regterzijde te doen passeeren; en wanneer hij een voertuig van achteren wil passeeren, naar den rechterkant uit te draaijen; en zullen voerlieden elkander de helft van den weg toestaan; zullende elken overtreders van dit artikel onderworpen zijn aan eene boete van niet minder dan vijf shillings of niet meer dan £1 (Een pond stg.), of gevangenisstraf voor niet minder dan drie en niet meer dan veertien dagen.

16.—De eigenaar of bestuurder van eenig voertuig, wiens trekdiereen op weg mochten sterven, zal verplicht zijn dezelve minstens vijftig treden van den weg te doen sleeten; behoudens het bepaalde bij Ord. No. 1, 1854, en Ord. No. 1, 1875.

17.—De aanklagers van overtredingen onder de bepalingen dezer Ordonnantie zullen gerechtigd zijn, bij overtuiging, tot de helft der boeten.

18.—Alle zaken omtrent overtredingen dezer Ordonnantie, kunnen door den Landdrost, onder wiens jurisdictie zij vallen, summier worden behandeld.

19.—Alle rijtuigen, gebruikt in het maken van wegen en andere publieke werken, insluitende het maken van bruggen over de Oranjerivier, worden vrijgesteld van de betaling van Tolgelden.

20.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben eene maand na publicatie, doch zullen de Tolgelden niet geheven kunnen worden, dan na Proclamatie van het tarief door het Uitvoerend Gezag.

Aldus vastgesteld op heden den 19den dag van Junij, 1877,

G. P. VISSER, Voorzitter,

P. F. R. DE VILLIERS,

Secretaris Volksraad.

Bloemfontein, 19 Junij, 1877.

ORDONNANTIE No. 38, 1877.

Regelende verdere inkomende inkomsten van Zegelregten, en wijzigende Artikel 15, Ordonnantie No. 1, 1859.

De Volksraad besluit, gelijk hij doet bij deze :—

1.—Paspoorten door den Staatspresident uitgereikt aan personen, die naar buiten 'slands reizen, moeten belegd worden met een zegel van £1 (Een pond stg.)

2.—Voor Legalisatie van documenten onder handteekening en ambtszegel van den Gouvernements Secretaris, moeten zoodanige documenten belegd worden met een zegel van twee shillings.

3.—Huwelijks-registers, welke door het Gouvernement aan Predikanten en Zendelingen verschaft worden, moeten met een zegel van één shilling voor elk huwelijk belegd worden.

4.—In plaats van twee shillings en zes pence, welke betaald moeten worden voor een huwelijks-certificaat, overeenkomstig Art. 15, van Ordonnantie No. 1, 1859, moet zoodanig certificaat belegd worden met een zegel van twee shillings en zes pence.

Aldus vastgesteld op heden, den 27sten dag van Junij, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. RIJK DE VILLIERS,

Secretaris Volksraad.

Bloemfontein, 27 Junij, 1877.

ORDONNANTIE No. 39, 1877.

De Volksraad, overwegende dat het noodzakelijk is verdere bepalingen te maken dat licentien behoorlijk uitgenomen worden, besluit gelijk hij doet bij deze :—

1.—Alle overtredingen van de Raadsbesluiten van 26 Februarij, 1862, 5 Maart, 1864, en 7 Maart, 1864, alsmede het Raadsbesluit van 27 Junij, 1877, betreffende licentien van Rondreizende Handelaars en Winkels in Goud, Zilver en Juwelierswaren, Procureurs, Geadmitteerde Agenten, Notarissen, Geadmitteerde Geneeskundigen en Gouvernements Landmeters, worden gebragt voor het Hof van den Landdrost en behandeld en gestraft overeenkomstig de bepalingen van Artikel 7, van Ordonnantie No. 3, 1859.

2.—De Landdrostklerken zullen toezien, dat de in Artikel 1, genoemde personen hunne licenties behoorlijk uitnemen, en indien zij zulks niet doen, zullen zij niet mogen practiseeren.

3.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben, eene maand na publicatie.

Aldus vastgesteld op heden den 28sten dag van Junij, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS,

Secretaris Volksraad.

Bloemfontein, 28 Junij, 1877.

ORDONNANTIE No. 40, 1877.

De Raad besluit:—

1.—Dat voortaan alle Hoofd- en Takbanken in dezen Staat eene licentie moeten betalen van £200 des jaars en herroept mits deze het Raadsbesluit van 21 Mei, 1877, betrekkelijk eene belasting van een-en-half ($1\frac{1}{2}$) per cent. op circulerende banknoten.

2.—Deze Ordonnantie zal in werking treden acht dagen na publicatie.

Aldus vastgesteld op den 6den dag van Julij, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS.

Secretaris Volksraad.

Bloemfontein, 6 Julij, 1877.

ORDONNANTIE No. 41, 1877.

Ordonnantie regelende de wijze waarop Maten en Gewichten geijkt moeten worden, enz.

Aangezien het wenschelijk en noodzakelijk is dat er voorzieningen gemaakt worden betrekkelijk het onderzoek van ijken van Maten en Gewichten onder de bepalingen van Ordonnantie No. 1, 1869, welke afgekondigd is in de *Gouvernements Courant* van den 12den Januarij, 1876, en kracht van wet heeft bekomen van af den 1sten Februarij, 1877:

Zoo heeft de Volksraad van den Oranjevrijstaat goedgevonden te bepalen en vast te stellen, gelijk hij doet bij deze:—

1.—Het ijken van Maten en Gewichten, zoo als in Artikel 2, van Ordonnantie No. 1, 1869 bedoeld, wordt mits dezen opgedragen aan de Commissarissen van de Municipaliteit van elk districts Hoofdstad waar zoodanige Municipaliteit overeenkomstig Ordonnantie No. 8, 1856 bestaat; alsmede aan de Commissarissen van de Municipaliteit van eenig dorp of stad, geene districts hoofdstad zijnde, echter onder de hier navolgende voorschriften en bepalingen.

2.—ZHEd. de Staatspresident wordt gemagtigd, op aanzoek van de Commissarissen van eenige Municipaliteit, een of meer stellen van Standaard Maten en Gewichten, onderzocht en beproefd, aan den Stadsklerk van zoodanige Municipaliteit, of aan zoodanige ander persoon ten behoeve van de Municipaliteit, als in Artikel 1 hierboven vermeld te verschaffen, ten einde bij zoodanige Municipaliteit, Stadsklerk of eenig ander persoon door de Municipaliteit daartoe behoorlijk aangesteld in behoorlijke bewaring gehouden te worden, en dergelijke Maten en Gewichten, aldus verschaft, zullen, tot dat het tegendeel zal bewezen worden, gehouden en geacht worden overeen te komen met de copijen der, of het model van de Standaard Maten en Gewichten van dezelfde soort en benaming in

het Thesaurier Generaals Kantoor, volgens Artikel 3 van gezegde Ordonnantie No. 1, 1869, bewaard, en geschikt en naauwkeurig te zijn om de juistheid van andere Maten en Gewichten te toetsen en te beproeven, met dien verstande nogthans dat zoodanige Maten en Gewichten aldus verschaft, niet beschouwd en gehouden zullen worden ongeschikt te zijn voor het gezegde doel, om rede dat dezelve of eenige daarvan niet gemaakt zijn van dezelfde stoffe of gelijkaardig metaal als de copijen en modellen, welke zoo als hiervoren gezegd, in het kantoor van den Thesaurier Generaal gedeponeerd en bewaard worden.

3.—De Commissarissen van de Municipaliteit, dewelke copijen of modellen behoorlijk beproefd, zooals in Artikel 2 hierboven vermeld, zullen hebben verkregen, zullen na redelijke kennisgeving en ten allen redelijken tijde, eenige daaavan verschaffen aan eenige persoon of personen, die daarom aanzoek mogen doen, ten einde de juistheid hunner eigene Maten en Gewichten te onderzoeken, tegen betaling van 6d. sterling voor elke copij of model, dewelke door zoodanig persoon of personen mogt worden verlangd, en zoodanige gelden zullen strekken ten behoeve van de Municipaliteit alwaar aanzoek des aangaande wordt gedaan.

4.—De Commissarissen van elke Municipaliteit zullen het regt hebben om een stads of dorps IJkmeester of enig ander persoon aan te stellen, zoo als het geval moge zijn, om de Maten en Gewichten ten allen redelijken tijde te ijken en te stempelen, op aanzoek van eenig persoon of personen. De IJkmeester aldus aangesteld door de Commissarissen van eenige Municipaliteit of den Landdrost waar het geval zijn mogt dat geene behoorlijke Municipaliteit, in eenige districts hoofdstad of dorp mogt bestaan, zullen in handen van den Landdrost van het district in hetwelk hij mogt zijn aangesteld, eenen ambtseed afleggen, om zonder aanzien des persoons zijne ambtspligten als IJkmeester ten uitvoer te brengen.

5.—De stads IJkmeester, of enig ander persoon door de Commissarissen van eenige Municipaliteit in dezen Staat bestaande benoemd, en schriftelijk aangesteld door volmagt, ten minste door drie wettig in functie zijnde Commissarissen onderteekend, zal hetzelfde regt hebben als gegeven aan den Landdrost, Vrede-regter of Hoofdconstabel van eenig district bij Artikel 7, Ordonnantie No. 1, 1869, bepaald.

6.—Er zal ten minste een maal in het jaar een onderzoek van alle Maten en Gewichten plaats hebben op zoodanige tijd, plaats of plaatsen als door den Landdrost van het district zal worden bepaald, zullende echter door genoemden Landdrost geene andere plaatsen kunnen worden bepaald dan zulke waar eene behoorlijke Municipaliteit in behoorlijke werking zijnde, zal bestaan, en zullende van zoodanige tijd en plaats waar het voorzegde onderzoek zal geschieden, minstens eene maand in de *Gouvernements Courant* door publicatie worden kennis gegeven; en zal tevens zoodanige kennisgeving aan de buitenzijde der deur van het Landdrostkantoor, Stad- en Markthuis, of andere publieke gebouwen worden aangeplakt, eene maand voor den dag zoodanig onderzoek bepalende, en alle personen die binnen zoodanig district, in de stad of dorp, Maten en Gewichten gebruiken voor den handel of eenige publieke bezigheid, zullen gehouden en verplicht zijn tegenwoordig te zijn op den bepaalden tijd en plaats, bij gebreke waarvan zij onderhevig zullen zijn aan eene boete, van niet minder dan vijf pond sterling en niet hooger dan vijf en twintig pond sterling.

7.—De kosten van het ijken van elke Maat en Gewicht zal van tijd tot tijd worden bepaald door den Landdrost van het district, alwaar geene behoorlijke Municipaliteiten, overeenkomstig Ordonnantie No. 8, 1856, zullen bestaan, doch in steden of dorpen alwaar eene behoorlijke en wettige Municipaliteit zal bestaan, aldaar zal het aan de Commissarissen van zoodanige Municipaliteit zijn overgelaten, om het tarief voor het ijken van Maten en Gewichten van tijd tot tijd te bepalen.

8.—Ingeval er geene Municipaliteit in eenige districts hoofdstad mocht bestaan, overeenkomstig Ord. No. 8, 1856, alsdan zal het aan den Landdrost van zoodanig district zijn opgedragen om eenen IJkmeester of eenig geschikt persoon daartoe aan te stellen, om de Maten en Gewichten te ijken, op dezelfde wijze als in Art. 4 dezer Ordonnantie aan de Commissarissen van eenige Municipaliteit is opgedragen; doch zal zoodanige benoeming of aanstelling in geen geval langer van kracht zijn, dan totdat in zoodanige hoofdstad wederom eene behoorlijke Municipaliteit zal in werking zijn.

9.—Ingeval, zoo als in Art. 8 vermeld, geene Municipaliteit mocht bestaan, alsdan zal de Landdrost van dat district met alle macht bekleed zijn, welke in deze Ordonnantie aan Commissarissen van eenige Municipaliteit is verleend, en zullen de gelden, zooals bij Art. 3 van deze Ordonnantie bepaald, in 's lands kas worden gestort.

10.—De Landdrosten van de verschillende districten zullen toezien, dat het onderzoek van alle Maten en Gewichten, zoo als bepaald bij Art. 6 dezer Ordonnantie, zoo veel mogelijk geschiede gedurende de maand Januarij van elk jaar, en zullen verplicht zijn van zoodanig onderzoek rapport in te zenden aan den Gouvernements Secretaris op of voor den 1sten dag van Maart van elk jaar.

11.—Tot tijd en wijle dat de Commissarissen van de Municipaliteiten zullen zijn voorzien van zoodanige copijen van Standaard Maten en Gewichten, als in Art. 2 dezer Ordonnantie vermeld, zullen de Landdrosten geauthoriseerd zijn om op aanzoek der Commissarissen van de Municipaliteiten van zoodanige districts hoofdstad of dorp, die copijen van de Standaard Maten en Gewichten, welke, volgens Art. 4, Ordonnantie No. 1, 1869, ten hunnen kantore blijven bewaard, ten gebruikte te geven voor het doel, zoo als in Art. 3 dezer Ordonnantie vermeld, met dien verstande nogtans, dat ze niet van het Landdrostkantoor zullen worden vervoerd, en de Commissarissen van zoodanige Municipaliteit tot vergoeding van eenige schade zullen gehouden zijn, welke aan dezelve mocht worden toegebracht, gedurende den tijd dat zoodanige copijen van Standaard Maten en Gewichten in hun gebruik mogen zijn geweest.

12.—Het Uitvoerend Gezag zorgt voor stempels ten koste van eenige Municipaliteit, die daarom verzoekt, waarmede Maten en Gewichten zullen worden geijkt, overeenkomstig deze Ordonnantie of eenige andere bestaande wet, die niet door deze Ordonnantie mocht zijn herroepen, en bepaalt de hoedanigheid van zoodanige stempels, zoo als met de behoefte van elk district, aangaande letters, enz., mocht zijn vereischt.

13.—Alle Ordonnantien, Raadsbesluiten, of gebruiken met deze Ordonnantie in strijd zijnde, worden mits dezen herroepen.

14.—Deze Ordonnantie zal kracht van wet hebben eene maand na datum van publicatie.

Aldus vastgesteld door den Volksraad van den Oranjevrijstaat, op den 9den dag van Julij, 1877.

G. P. VISSER, Voorzitter.

P. F. R. DE VILLIERS,

Secretaris Volksraad.